

Dan Brown
The Da Vinci Code
Copyright © 2003. by Dan Brown

Den Braun

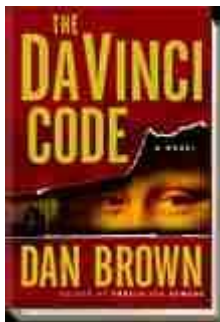
DAVINCIJEV

KOD

Sa engleskog prevela
Nina Ivanović

0

soiaris
Novi Sad, 2004.

ZAHVALNICA

Prvo i najvažnije, zahvaljujem svom prijatelju i uredniku, Džejsonu Kofrnanu, zato stoje toliko naporno radio na ovom projektu i zato stoje istinski razumeo o čemu se zapravo radi u ovoj knjizi. Takođe, jedinstvenoj Hajdi Lang - neumornom borcu za *Da Vinčijev kod*, izuzetnom agentu i odanom prijatelju.

Ne mogu dovoljno da izrazim svoju zahvalnost izuzetnom timu u Dabldeju, na njihovoj velikodušnosti, veri i izuzetnom vodstvu. Naročito sam zahvalan Bilu Tomasu i Štivu Rubinu, koji su od samog početka verovali u ovu knjigu. Moja zahvalnost takođe i originalnoj postavi prvih domaćih navijača, koje predvode Majki Palgon, Suzana Herc, Džanel Moburg, Džeki Everli i Adrijen Sparks, nadarenim ljudima u timu prodaje Dabldeja, kao i Majklu Vindzoru za neverovatnu opremu knjige.

Želeo bih da zahvalim, na velikodušnoj pomoći u istraživanju za ovu knjigu, Muzeju Luvr, Francuskom ministarstvu kulture, Projektu Gutenberg, Nacionalnoj biblioteci, Biblioteci društva gnostika, Službi za istraživanje i dokumentaciju Odeljenja slikarstva Muzeja u Luvru, Katoličkim svetskim vestima, Kraljevskoj opservatoriji Grinič, Londonskom društvu za očuvanje podataka, Arhivi dokumenata u Vestminsterskoj opatiji, Džonu Pajku i Federaciji američkih naučnika, kao i petorici članova organizacije Opus Dei (od kojih su trojica sadašnji, a dvojica bivši članovi) koji su ispričali svoje priče, kako pozitivne tako i negativne, o svom iskustvu unutar organizacije Opus Dei.

Zahvalnost takođe dugujem i knjižari Voter strit, zato što su pronašli toliko knjiga tokom mog istraživanja, svom ocu Ričardu Braunu - nastavniku matematike i piscu - na njegovoj pomoći oko Božanske proporcije i Fibonučijevog niza, Stenu Plantonu, Silvi Bodlok, Piteru Makgviganu, Fransisu Makinerniju, Mardži Vohtel, Andreu Verneu, Kenu Keleheru iz Anhorbal veb media, Kari Sotak, Karin Popam, Ester Sung, Mirijam Abramovic, Vilijamu Tanstol-Pido i Grifinu Vuden Braunu.

I naposljetku, u jednom romanu koji se toliko bavi svetim ženskim principom, bio bih nemaran kada ne bih pomenuo dve izuzetne žene koje su obeležile moj život. Prvo, svoju majku, Koni Braun - kolegu pisca, hranioca, muzičara i uzora. I svoju suprugu, Blajd - istoričara umetnosti, slikara, urednika i bez sumnje najdarovitiju ženu koju sam ikada upoznao.

ČINJENICE

Sionski priorat - evropsko tajno društvo osnovano 1099. godine - stvarna je organizacija. Godine 1975. Nacionalna biblioteka u Parizu otkrila je spise poznate pod imenom Tajni dosijeji, u kojima se navode mnogobrojni članovi Sionskog priorata, među kojima su i ser Isak Njutn, Botičeli, Viktor Igo i Leonardo da Vinči.

Vatikanska prelatura poznata kao Opus Dei izuzetno je pobožna katolička sekta koja je nedavno bila predmet polemike povodom izveštaja o ispiranjima mozga, prinudi i opasnom ritualu znanom kao "telesno samomučenje".

Opus Dei je upravo priveo kraju izgradnju Nacionalnog štaba vrednog 47 miliona dolara, smeštenog u Aveniji Leksington 243 u Njujorku.

Svi opisi umetničkih dela, arhitekture i dokumenata, kao i tajnih rituala u ovom romanu su verni.

PROLOG

Muzej Luvr, Pariz

22:46

Ugledni kustos Žak Sonijer posrnu kroz zasvođen ulaz u Veliku galeriju Muzeja. Pohrli ka najbližoj slici koju je video, jednom Karavađu. Grabeći pozlaćeni okvir, sedamdesetšestogodišnji čovek podiže remek-delo i povuče ga ka sebi tako da se ono odvoji od zida. Sonijer se sruči na leđa, pokriven platnom.

Kao što je i očekivao, gvozdена kapija u blizini pade uz zaglušujući tresak, zatvarajući ulaz u krilo. Parket na podu se zatrese. U daljini, oglasi se alarm.

Kustos je ležao za trenutak, boreći se za dah, procenjujući situaciju. *Još sam živ.* Ispuzao je ispod platna i pogledom pretraživao prazan prostor u potrazi za skloništem.

Začu se glas, toliko blizu da se zaledio: "Ne mrđaj."

Na rukama i kolenima, kustos se ukipi, polako okrećući glavu.

Svega pet metara daleko, sa spoljašnje strane zatvorene kapije, silueta njegovog napadača, velika poput planine, zurila je u njega kroz gvozdene rešetke. Bio je širok i visok, avetinjski blede kože i već proređene bele kose.

Dužice su mu bile ružičaste sa tamnocrvenim zenicama. Albino je izvukao pištolj iz kaputa i proturio cev kroz rešetke, uperivši je pravo u kustosa.

"Nije trebalo da bežiš." Nije bilo lako odrediti njegov akcenat.

"A sada mi reci gde je?"

"Već sam vam rekao", kustos promuća, klečeći bespomoćno na podu galerije. "Nemam predstavu o čemu govorite."

"Lažeš." Čovek je piljio u njega, potpuno nepomičan. Jedino mu je u avetinjskim očima titrao blesak. "Ti i tvoja braća imate nešto što vam ne pripada."

Kustos oseti nalet adrenalina. *Kako je mogao da zna?*

"Večeras će to biti vraćeno pravim starateljima. Reci mi gdeje sakriven, i ostaćeš živ." Čovek podiže pištolj u ravan sa Sonijerovom glavom. "Jesi li spreman da umreš za tu tajnu?"

Sonijer je gubio dah.

Čovek nakrivi glavu, gledajući niz cev pištolja.

Sonijer podiže ruke u odbrani. "Čekajte", lagano izusti. "Reći ću vam ono što želite da čujete." Reči koje su usledile kustos je izgovorio veoma pažljivo.

Tu laž je često uvežbavao... svaki put se moleći da je nikada ne upotrebi.

Kada kustos završi, njegov napadač se samozadovoljno osmehnu. "Da. Upravo to su mi rekli i ostali."

Sonijer ustuknu. *Ostali?*

"I njih sam pronašao", krupni čovek se rugao. "Sve troje. Potvrdili su ovo što si ti sada rekao."

To nije moguće! Kustosov pravi identitet, kao i identiteti trojice njegovih *seneschals*, bio je svetinja gotovo koliko i drevna tajna koju su čuvali.

1. *seneschals* (*seneschal = the steward or major-domo of a medieval great house*) "*Un Sénéchal est le gouverneur d'un endroit (ville, comté, duché...) qui s'appelle dès lors Sénéchaussée*" *governor, mayor, ... but that's an old word, more used for "county" or "duchy" !Un Sénéchal, des Sénéchaux...*

2. *sfumato* (*Italian: the definition of form in painting without abrupt outline by the blending of one tone into another*)

4. *fleur-de-lis* (*heraldry: a stylized lily composed of three petals bound together near their bases*)

1. *seneschals* (*seneschal = the steward or major-domo of a medieval great house*)

2. *sfumato* (*Italian: the definition of form in painting without abrupt outline by the blending of one tone into another*)

4. *fleur-de-lis* (*heraldry: a stylized lily composed of three petals bound together near their bases*)

Sonijeru sada postade jasno da su i njegovi *seneschals*, sledeći strogu proceduru, izgovorili istu laž pre no što ih je sustigla smrt. Bio je to deo protokola.

Napadač ponovo uperi pištolj u njega. "Kada ti umreš, ja ću ostati jedini koji zna istinu."

Istinu. U sekundi, kustos shvati svu bezizglednost situacije. *Ako ja umrem, istina će biti zauvek izgubljena.* Instinktivno, on pokuša da se dočepa zaklona.

Pištolj zagrme, i kustos oseti oštru vrelinu kad mu se metak zari u stomak.

Pao je licem prema podu... boreći se protiv bola. Polako, Sonijer se prevrnu i zagleda se kroz rešetke u svog napadača.

Pištolj je sada bio uperen u Sonijerovu glavu.

Sonijer zatvori oči, a misli mu behu vrtlog straha i žaljenja.

Škljocaj praznog pištolja odjeknu kroz hodnik.

Kustos naglo otvori oči.

Napadač spusti pogled na oružje. Izgledalo je kao da ga sve to zabavlja.

Posegnu za drugim šaržerom, ali tada zastade kao da se predomišlja, mirno se iscerivši pri pogledu na Sonijerovu utrobu. "Moj posao ovde je završen."

Kustos pogleda naniže i vide rupu od metka na svojoj beloј lanenoј košulji. Bila je oivičena malim krugom krvi možda desetak centimetara ispod grudne kosti. *Moj stomak.* Gotovo surovo, metak bese promašio srce. Kao veteran *la Guerre d'Algerie*, kustos je ranije imao prilike da bude svedok ovakve užasne, spore smrti. Preživeće petnaest minuta, dok mu stomačne kiseline cure u grudnu šupljinu, polako ga trujući iznutra.

"Bol je dobar, monsinjor", reče čovek.

Potom ode.

Ostavši sam, Žak Sonijer ponovo upravi pogled ka gvozdenoj kapiji. Bio je zarobljen, a vrata se nisu mogla ponovo otvoriti barem još dvadeset minuta. Dok neko stigne do njega, on će već biti mrtav. Ipak, strah koji ga je sada obuzimao bio je daleko veći od straha za sopstveni život.

Moram preneti tajnu.

Posrćući u nastojanju da se osovi na noge, on pomisli na trojicu svoje ubijene braće. Pomisli na generacije pre njih... na misiju koja im svima beše poverena.

Neprekinut lanac znanja.

Iznenada, sada, uprkos svoj predostrožnosti... uprkos svim sigurnosnim merama... Žak Sonijer bio je jedina preostala karika, poslednji čuvar jedne od najmoćnijih tajni ikada čuvanih.

Drhteći, podiže se na noge.

Moram pronaći neki način ...

Bio je zarobljen unutar Velike galerije, a postojala je samo jedna osoba na svetu kojoj je mogao predati baklju. Sonijer podiže pogled ka zidovima svoje raskošne tamnice. Činilo se da mu se zbirka svetski poznatih slika smeši kao starom prijatelju.

Previjajući se od bola, on prikupi sve svoje moći i snagu. Očajnički zadatak koji je imao pred sobom, znao je, zahtevaće svaki preostali sekund njegovog života.

POGLAVLJE 1

Robert Langdon se polako probudi.

Telefon je zvonio u tami - slabašan, nepoznat zvuk. Posegnu ka noćnoj lampi i upali svetlo. Pogledavši oko sebe žmirkavim pogledom, on ugleda plišanu renesansnu spavaću sobu sa nameštajem iz doba Luja XVI, rukom oslikane zidove i ogroman krevet od mahagonija sa baldahinom.

Gde se do đavola nalazim?

Na ogrtaču od žakara koji je visio na jednom od stubova kreveta stajao je monogram: **HOTEL Ric PARIZ**.

Polako, izmaglica poče da se razilazi.

Langdon podiže slušalicu: "Halo?"

"Monsinjur Langdon?" reče muški glas. "Nadam se da vas nisam probudio?"

Ošamućen, Langdon pogleda na sat pored kreveta. Bilo je 12:32 posle ponoći. Spavao je svega sat vremena, ali osećao se kao mrtav.

"Recepcionar je ovde, monsinjur. Izvinjavam se što vas uznemiravam, ali imate posetioca. Tvrdi da je hitno."

U Langdonovoj svesti i dalje je vladala pometnja. *Posetilac?* Pogled mu se sada usredsredi na zgužvan reklamni letak na noćnom stočiću.

AMERIČKI UNIVERZITET U PARIZU

s ponosom predstavlja

VEČE SA ROBERTOM LANGDONOM

PROFESOROM RELIGIJSKE SIMBOLOGIJE

NA UNIVERZITETU HARVARD

Langdon zagunda. Večerašnje predavanje — prezentacija paganskog simbolizma skrivenog u kamenu katedrale u Sartru — verovatno je uzburkalo neke konzervativne vode u publici. Najverovatnije ga je neki religiozni student pratio kući kako bi zapodenuo svađu.

"Žao mi je", reče Langdon, "ali veoma sam umoran i..."

"*Mais, monsieur*", navaljivao je recepcionar, snižavajući glas do hitrog šapata. "Vaš gost je važna ličnost."

Langdon nije sumnjao u to. Njegove knjige o religioznim slikama i simbolologiji kulta pretvorile su ga protiv njegove volje u slavnu ličnost u svetu umetnosli, a prošle je godine Langdonova popularnost porasla stotinu puta nakon njegove nmešanosti u događaj u Vatikanu koji je privukao veliku pa-

žnju javnosti. Od tada, bujica umišljenih istoričara i ljubitelja umetnosti koji su mu dolazili na vrata kao da nije imala kraja.

"Ako biste bili tako ljubazni", reče Langdon, dajući sve od sebe da ostane učtiv, "da li biste mogli da uzmete ime i broj telefona tog čoveka, i da mu kažete da ću pokušati da mu se javim pre nego što odem iz Pariza u utorak? Hvala vam."

Spustio je slušalicu pre nego što je recepcionar stigao da se usprotivi.

Sada uspravljen u krevetu, Langdon se namršti u pravcu *Priručnika za odnose sa gostima* čija se naslovna strana hvalisala:

SPAVAJTE POPUT BEBE

U GRADU SVETLOSTI. ZANOĆITE U PARIŠKOM HOTELU RIC.

Okrenu se i umorno baci pogled ka velikom ogledalu na drugoj strani sobe.

Čovek koji mu je uzvratio pogled bio je stranac - raščupan i umoran.

Potreban ti je odmor, Roberte.

Prošla godina bila je teška za njega, nije mu bio potreban dokaz u ogledalu. Obično izrazito plave oči noćas su mu izgledale mutno i umorno. Tamna strnjika brade zasenčila je njegovu jaku vilicu i bradu sa jamicom. Sede oko slepoočnica bile su sve uočljivije, prodirući duboko u gustu i oštru tamnu kosu. Iako su njegove kolegice uporno tvrdile da sede samo naglašavaju njegovu privlačnost intelektualca, Langdon se nije slagao.

*Kada bi **Bostonski magazin** mogao sada da me vidi.*

Prošlog meseca, na Langdonovu sramotu, **Bostonski magazin** ga beše uvrstio među deset najintrigantnijih ljudi tog grada – što je čast sumnjive vrednosti koja ga je učinila metom beskrajnog zadirkivanja kolega sa Harvarda. Večeras, četiri hiljade osamsto kilometara od kuće, to laskanje je ponovo izronilo na površinu kako bi ga proganjalo na predavanju koje je održao.

"Dame i gospodo..." hostesa se obraćala punoj sali Paviljona Dofen Američkog univerziteta u Parizu. "Našeg večerašnjeg gosta ne treba predstavljati. Autor je brojnih knjiga: *Simbologija tajnih sekta*, *Umetnost Prosvetljenih*, *Izgubljeni jezik ideograma*, a kada kažem da je napisao knjigu o *Religijskoj ikonologiji*, to mislim bukvalno. Mnogi od vas koriste njegove udžbenike na predavanjima."

Studenti u publici oduševljeno su potvrđivali.

"Planirala sam da ga večeras predstavim kroz njegovu impresivnu biografiju. Međutim..." Vragolasto je pogledala Langdona, koji je sedeo na pozornici. "Jedna osoba iz publike mi je upravo obezbedila legitimaciju mnogo, recimo, *intrigantniju*."

Podigla je primerak *Bostonskog magazina*.

Langdon se zgrči. *Odakle joj do đavola to?*

Hostesa poče da čita odabrane odlomke iz priglupog članka, i Langdon oseri kako sve više i više tone u stolici. Trideset sekundi kasnije, publika se cerila a žena nije pokazivala nameru da odustane. "A odbijanje gospodina Langdona da javno govori o svojoj neuobičajenoj ulozi u prošlogodišnjoj

konferenciji u Vatikanu sasvim sigurno mu garantuje dodatne poene na našem piplmetru." Hostesa je podbadala publiku. "Želite li da čujete još?" *Neka je neko zaustavi*, molio se Langdon dok je ponovo zaranjala u članak.

"Iako se profesor Langdon ne bi mogao nazvati zgodnim parčetom poput nekih naših mlađih odabranika, ovaj naučnik od svojih četrdeset-i-nešto godina ima više učenjačke privlačnosti nego što je uobičajeno. Njegova upečatljiva pojava naglašena je neobično dubokim baritonom, koji njegove studentkinje opisuju kao 'čokoladu za uši'."

Smeh se prolomi salom.

Langdon se prisili da se osmehne. Znao je šta sledi - neka smešna primedba o "Harisonu Fordu u haris-tvidu" - a budući da je baš te večeri mislio da je konačno bezbedno ponovo nositi haris-tvid i barberi-rolku, odluči da nešto preduzme.

"Hvala, Monik", reče Langdon, prerano ustajući i izgurujući je sa podijuma. "*Bostonski magazin* očito ima dara za izmišljanje." Okrete se ka publici uz uzdah posramljenosti. "A ukoliko otkrijem ko je od vas doneo taj članak, naložiću konzulatu da ga deportuje."

Publika se nasmejala.

"Pa, narode, kao što svi znate, večeras sam ovde da bih pričao o moći simbola..."

Zvonjava Langdonovog hotelskog telefona ponovo prekide tišinu.

Gundajući u neverici, on podiže slušalicu. "Da?"

Kao što je očekivao, bio je to recepcionar. "Gospodine Langdon, ponovo se izvinjavam. Zovem da vas obavestim da je vaš gost upravo na putu ka vašoj sobi. Mislio sam da treba da vas upozorim."

Langdon je sada bio potpuno budan. "Poslali ste nekoga u moju *sobu*?"

"Izvinjavam se, monsijor, ali takav čovek... nisam mogao ni da pomislim da ga zaustavim."

"Ko je on u stvari?"

Ali recepcionar spusti slušalicu.

Gotovo istog trenutka, teška pesnica zalupa po Langdonovim vratima.

U nedoumici, Langdon skliznu sa kreveta, osećajući kako mu nožni prsti uranjaju u *savonniere* tepih. Navuče hotelski ogrtač i krenu ka vratima. "Ko je?"

"Gospodine Langdon? Moram da razgovaram sa vama." Čovek je govorio engleski sa osetnim naglaskom. "Ja sam poručnik Zerom Kole. Centralna direkcija Sudske policije."

Langdon zastade. *Sudska policija?* CDSP bila je približni ekvivalent američkog Federalnog istražnog biroa.

Ne sklanjajući sigurnosni lanac sa vrata, Langdon ih otvori desetak centimetara. Lice koje mu je uzvratilo pogled bilo je mršavo i ispijeno. Čovek je bio izuzetno mršav, obučen u plavu uniformu koja je delovala zvanično.

"Mogu li da uđem?" upita agent.

Langdon je oklevao, osećajući se nesigurno pod pogledom bledožutih očiju nepoznatog. "O čemu se radi?"

"Mom kapetanu je potrebna vaša stručnost u jednoj privatnoj stvari."

"Sada?" Langdon procedi. "Prošla je ponoć."

"Da li je tačno da ste imali zakazan sastanak sa kustosom Luvra za večeras?"

Langdon odjednom oseti kako ga preplavljuje talas nelagodnosti. On i cenjeni kustos Zak Sonijer behu se dogovorili da se nađu na piću posle Langdonovog večerašnjeg predavanja, ali Sonijer se nije pojavio. "Da. Kako ste znali?"

"Pronašli smo vaše ime u njegovom planeru."

"Nadam se da je sve u redu?"

Agent ozbiljno uzdahnu i proturi polaroid snimak kroz uzan otvor.

Langdon pogleda fotografiju i čitavo mu se telo ukruti.

"Ova je fotografija snimljena pre manje od sat vremena. U Luvru."

Dok je Langdon netremice posmatrao bizaran prizor, prvobitna mučnina i šok ustupiše mesto iznenadnom naletu gneva. "Ko bi ovo uradio!"

"Nadali smo se da biste nam vi mogli pomoći da odgovorimo upravo na to pitanje, s obzirom na vaše poznavanje simbologije i vaše namere da se susretnete sa kustosom."

Langdon je zurio u sliku, a užas se sada sjedinio sa strahom. Prizor je bio mučan i izuzetno čudan, i neodređeno ga je podsećao na nešto već viđeno. Pre malo više od godinu dana, Langdon bese dobio fotografiju leša i sličnu molbu za pomoć. Dvadeset četiri časa kasnije, umalo je izgubio život u Vatikanu. Ova fotografija je bila potpuno drugačija, ali mu se nešto u čitavom scenariju činilo uznemirujuće poznatim.

Agent pogleda na sat. "Moj kapetan čeka, gospodine."

Langdon jedva da ga je čuo. Oči su mu još uvek bile prikovane za fotografiju. "Ovaj simbol ovde, i način na koji mu je telo tako čudno..."

"Postavljeno?" natuknu agent.

Langdon klimnu, osećajući žmarce kad podiže pogled. "Ne mogu da zamislim ko bi nekome učinio tako nešto."

Agent se smrknu. "Ne razumete, gospodine Langdon. Ovo što vidite na fotografiji..." On zastade. "...monsijor Sonijer je uradio sam sebi."

Poglavlje II

Kilometar i po odatle, nezgrapni albino po imenu Sajlas hramajući je prošao kroz ulaznu kapiju luksuzne rezidencije od smeđeg kamena u ulici La Brijer. Nazubljeni pojas od kostreti, pojasa od kozije dlake koji je nosio oko butine, usecao mu se u meso, no ipak mu je srce pevalo od zadovoljstva zbog služenja Gospodu.

Bolje dobar.

Crvene oči su mu pretraživale hol kada je ušao u rezidenciju. Prazan. Uz stepenice se popeo tiho, ne želeći da probudi nikog od svojih sustanara. Vrata njegove spavaće sobe bila su otključana; brave su ovde bile zabranjene. On uđe, zatvarajući vrata za sobom.

Soba je bila spartanska - pod od grubih dasaka, ormarić od borovine, madrac u uglu umesto kreveta. Ove nedelje je bio gost u ovoj rezidenciji, a već godinama je živeo u sličnom utočištu u Njujorku.

Gospod mi je pružio sklonište i svrhu mog života.

Večeras je, konačno, Sajlas osećao da je počeo da otplaćuje svoj dug. Žurno priđe ormariću, pronađe mobilni telefon skriven u poslednjoj fioci i okrete broj.

"Da?" javi se muški glas.

"Učitelju, vratio sam se."

"Govori", naredi glas, zadovoljan što ga čuje.

"Sva četvorica su gotova. Tri *senechaux*... i sam *Veliki majstor*."

Nastade trenutak pauze, kao za molitvu. "U tom slučaju, pretpostavljam da poseduješ informaciju?"

"Sva četvorica su potvrdila. Nezavisno jedan od drugog."

"I ti si im poverovao?"

"Suviše su se slagali da bi to bila slučajnost."

Uzbuđen uzdah. "Odlično. Plašio sam se da će prevagnuti tajanstvenost po kojoj je bratstvo poznato."

"Suočavanje sa smrću je snažan podstrek."

"Dakle, učeniče moj, reci mi ono što moram da znam."

Sajlas je znao da će informacija koju je iznudio od svojih žrtava predstavljati šok. "Učitelju, sva četvorica su potvrdila da *clef de voute* postoji... legendarni *ključni kamen*."

Sa druge strane se začuo oštar uzdah. Mogao je da oseti uzbuđenje Učitelja. "*Ključni kamen*. Baš kao što smo pretpostavljali."

Prema predanju, bratstvo beše napravilo kamenu mapu - *clef de voute*... ili *ključni kamen* - isklesanu ploču koja je otkrivala poslednje prebivalište

One mile away, the hulking albino named Silas limped through the front gate of the luxurious brownstone residence on Rue la Bruyère. The spiked cilice belt that he wore around his thigh cut into his flesh, and yet his soul sang with satisfaction of service to the Lord.

Pain is good.

His red eyes scanned the lobby as he entered the residence. Empty. He climbed the stairs quietly, not wanting to awaken any of his fellow numeraries. His bedroom door was open; locks were forbidden here. He entered, closing the door behind him.

The room was spartan-hardwood floors, a pine dresser, a canvas mat in the corner that served as his bed. He was a visitor here this week, and yet for many years he had been blessed with a similar sanctuary in New York City.

The Lord has provided me shelter and purpose in my life.

onight, at last, Silas felt he had begun to repay his debt. Hurrying to the dresser, he found the cell phone hidden in his bottom drawer and placed a call to a private extension.

"Yes?" a male voice answered.

"Teacher, I have returned."

"Speak," the voice commanded, sounding pleased to hear from him.

"All four are gone. The three *sénéchaux*...and the grandmaster himself."

There was a momentary pause, as if for prayer. "Then I assume you have the information?"

"All four concurred. Independently."

"And you believed them?"

"Their agreement was too great for coincidence."

An excited breath. "Superb. I had feared the brotherhood's reputation for secrecy might prevail." "The prospect of death is strong

motivation."

"So, my pupil, tell me what I must know."

Silas knew the information he had gleaned from his victims would come as a shock. "Teacher, all four confirmed the existence of the clef de voûte...the legendary keystone."

He heard a quick intake of breath over the phone and could feel the Teacher's excitement. "The keystone. Exactly as we suspected."

According to lore, the brotherhood had created a map of stone—a clef de voûte...or keystone—an engraved tablet that revealed the final resting place of the brotherhood's greatest secret...information so powerful that its protection was the reason for the brotherhood's very existence.

"When we possess the keystone," the Teacher said, "we will be only one step away."

"We are closer than you think. The keystone is here in Paris."

"Paris? Incredible. It is almost too easy."

Silas relayed the earlier events of the evening...how all four of his victims, moments before death, had desperately tried to buy back their Godless lives by telling their secret. Each had told Silas the exact same thing—that the keystone was ingeniously hidden at a precise location inside one of Paris's ancient churches—Eglise de Saint-Sulpice."

Inside a House of the Lord," the Teacher exclaimed. "How they mock us!"

"As they have for centuries."

The Teacher fell silent, as if letting the triumph of this moment settle over him. Finally, he spoke. "You have done a great service to God. We have waited centuries for this. You must retrieve the stone for me. Immediately. Tonight. You understand the stakes."

Silas knew the stakes were incalculable, and yet what the Teacher was now commanding seemed impossible. "But the church, it is a fortress. Especially at night. How will I enter?"

With the confident tone of man of enormous influence, the Teacher explained what was to be done.

When Silas hung up the phone, his skin tingled with anticipation.

One hour, he told himself, grateful that the Teacher had given him time to carry out the necessary penance before entering a house of God. I must purge my soul of today's sins. The sins committed today had been Holy in purpose. Acts of war against the enemies of God had been committed for centuries. Forgiveness was assured.

Even so, Silas knew, absolution required sacrifice.

Pulling his shades, he stripped naked and knelt in the center of his room. Looking down, he examined the spiked cilice belt clamped around his thigh. All true followers of The Way wore this device—a leather strap, studded with sharp metal barbs that cut into the flesh as a perpetual reminder of Christ's suffering. The pain caused by the device also helped counteract the desires of the flesh.

Although Silas already had worn his cilice today longer than the requisite two hours, he knew today was no ordinary day. Grasping the buckle, he cinched it one notch tighter, wincing as the barbs dug deeper into his flesh. Exhaling slowly, he savored the cleansing ritual of his pain.

Pain is good, Silas whispered, repeating the sacred mantra of Father Josemaria Escriva—the Teacher of all Teachers. Although Escriva had died in 1975, his wisdom lived on, his words still whispered by thousands of faithful servants around the globe as they knelt on the floor and performed the sacred practice known as "corporal mortification."

Silas turned his attention now to a heavy knotted rope coiled neatly on the floor beside him. The Discipline. The knots were caked with dried blood. Eager for the purifying effects of his own agony, Silas said a quick prayer. Then, gripping one end of the rope, he closed his eyes and swung it hard over his shoulder, feeling the knots slap against his back. He whipped it over his shoulder again, slashing at his flesh. Again and again, he lashed.

Castigo corpus meum.

Finally, he felt the blood begin to flow.

najveće tajne bratstva... što je bila informacija toliko moćna da je upravo njena zaštita činila razlog postojanja bratstva.

"Kada budemo imali *ključni kamen*", reče Učitelj, "deliće nas samo jedan korak."

"Bliže smo nego što mislite. Nalazi se ovde, u Parizu."

"U Parizu? Neverovatno. Gotovo da je suviše lako."

Sajlas mu ispriča prethodne događaje te večeri... kako su sva četvorica njegovih žrtava, nekoliko trenutaka pred smrt, očajnički pokušali da otkupe svoje bezbožničke živote tako što su odali tajnu. Svaki od njih rekao je Sajlasu istu stvar – da je kamen bio genijalno sakriven na precizno određenoj lokaciju unutar jedne od starih pariških crkava - *Eglise de Saint-Sulpice*.

"Unutar Božje kuće", uzviknu Učitelj. "Kako nam se podsmevaju!"

"Kao što su to radili vekovima."

Učitelj učuta, kao da pušta da se osećaj trijumfa koji je nosio taj trenutak slegne u njemu. Naposletku progovori. "Učinio si veliku uslugu Bogu. Vekovima smo čekali na ovo. Moraš povratiti kamen za mene. Smesta. Večeras. Shvataš koliki je ulog."

Sajlas je znao da su ulozi nemerljivi. Uprkos tome, ono što je Učitelj sada naređivao izgledalo mu je nemoguće. "Ali crkva... to je tvrđava. Naročito noću. Kako da uđem?"

Nepokolebljivim tonom čoveka od ogromnog uticaja, Učitelj objasni šta mu je činiti.

Kada je Sajlas spustio slušalicu, koža ga je peckala od nestrpljivosti.

Jedan sat, rekao je sam sebi, zahvalan što mu je Učitelj ostavio vremena da se pokaje, što je bilo neophodno pre no što uđe u Božju kuću. *Moram svoju dušu očistiti od današnjih greha*. Gresi koje je tog dana počinio bili su sveti po svojoj svrsi. Rat protiv neprijatelja Boga vodio se vekovima. Oprost je bio zagarantovan.

Uprkos tome, Sajlas je znao, oprost je zahtevao žrtvu.

Navlačeći zastore, on se svuče i kleknu u središte prostorije. Oborenog pogleda, on ispita nazubljeni pojas od kostreti stegnut oko butine. Svi pravi sledbenici Puta nosili su ovu napravu - kožni remen sa oštrim metalnim bodljama koje su se usecale u meso kao stalno podsećanje na Hristove patnje. Bol koji je ova naprava nanosila takođe je pomagao da se suprotstavi željama tela.

Iako je Sajlas tog dana već nosio svoj pojas više od propisana dva sata, znao je da nije u pitanju običan dan. Hvatajući se za kopču, on stegnu remen

za još jednu rupicu, trgnuvši se kad se bodlje zaboše dublje u meso. Polako izdišući, uživao je u bolu kao ritualu pročišćenja.

Bolje dobar, šaputao je Sajlas, ponavljajući svetu mantru oca Hozea Marije Eskrive — Učitelja svih Učitelja. Iako je sam Eskriva umro 1975. godine, njegova je mudrost nastavila da živi, a njegove su reci šaputale hiljade njegovih vernih sledbenika širom sveta, klečeći na podu i izvodeći sveti ritual poznat kao "telesno samomučenje".

Sajlas sada usmeri pažnju na težak konopac sa čvorovima uredno savijen na podu pored njega. *Disciplina*. Na čvorovima se beše skorila krv. Željan pročišćenja kao posledice sopstvene agonije, Sajlas na brzinu izgovori molitvu. Potom, zgrabivši jedan kraj konopca, sklopi oči i snažno ga zavitla preko ramena, osećajući kako mu čvorovi udaraju o leđa. Ponovo ga zabaci preko ramena, udarajući sopstveno meso. Šibao je ponovo i ponovo.

Castigo corpus meum.

Naposletku, oseti kako krv počinje da curi.

POGLAVLJE III

Oštar aprilski vazduh šibao je kroz otvoren prozor Citroena ZX dok su prolazili duž južne strane Opere i prelazili preko trga Vendom. Na suvozačkom sedištu, Robert Langdon je osećao kako grad promiče pored njega dok pokušava da razbistri misli. Tuširanje i brijanje koje je obavio na brzinu učinili su da izgleda dosta pristojno, ali nisu stišali njegovu napetost. Zastrašujući prizor kustosovog tela ostao mu je urezan u sećanju.

Žak Sonijer je mrtav.

Osećaj gubitka koji se u Langdonu javio u vezi sa kustosovom smrću bio je neminovan. Uprkos Sonijerovoj reputaciji samotnjaka, ugled koji je uživao zbog svoje predanosti umetnosti činio gaje čovekom od poštovanja. Njegove knjige o tajnim kodovima na slikama Pusena i Tenirsa nalazile su se među Langdonovim omiljenim udžbenicima. Večerašnji susret je Langdon sa nestrpljenjem iščekivao, razočaravši se kada se kustos nije pojavio.

Prizor kustosovog tela ponovo iskrsnu u njegovim mislima. *Žak Sonijer je tako nešto sam sebi uradio ?* Langdon okrenu glavu i zagleda se kroz prozor, proterujući prizor iz sećanja.

Napolju, grad se tek sada smirivao - ulični prodavci gurali su kolica sa ušeceranim *amandes*, konobari su iznosili vreće sa smećem na pločnik, dvoje zakasnelih ljubavnika priljubili su se jedno uz drugo kako bi se ugrejali zbog vetra koji je mirisao na jasmnin. Citroen se autoritativno kretao kroz taj kaos, dok je njegova disonantna dvotonska sirena poput noža razdvajala saobraćaj.

"Kapetan je bio zadovoljan kada je saznao da ste i večeras u Parizu", reče agent, progovorivši po prvi put od kako su napustili hotel. "Srećna slučajnost."

Langdon se ponajmanje osećao srećnim, a slučajnost je predstavljala koncept u koji nije sasvim poverovao. Kao neko ko je proveo čitav život proučavajući skrivenu povezanost naizgled nepodudarnih simbola i ideologija, Langdon je svet posmatrao kao mrežu duboko isprepletenih predanja, istorija i događaja. *Veze mogu biti nevidljive*, često je govorio na predavanjima iz simbologije na Harvardu, *ali su uvek tu, pohranjene tik ispod površine*.

"Pretpostavljam", reče Langdon, "da vam je Američki univerzitet u Parizu rekao gde sam odseo?"

Vozač odmahnu glavom. "Interpol."

Interpol, pomisli Langdon. *Pa naravno*. Zaboravio je da je naizgled bezazlen zahtev svih evropskih hotela da se prikaže pasoš prilikom prijavljivanja bio više od puke formalnosti - bio je to zakon. Svake noći, širom Evrope,

službenici Interpola su sa sigurnošću mogli da kažu ko gde spava. Verovatno im je trebalo čitavih pet sekundi da otkriju da je Langdon odseo u Ricu.

Dok je sitroen ubrzavao ka južnom delu grada, osvetljeni profil Ajfelove kule pojavio se u daljini, sa desne strane, izvijajući se put neba. Spazivši ga, Langdon pomisli na Vitoriju i seti se obećanja koje su, napola u šali, jedno drugom dali pre godinu dana - da će se, svakih šest meseci, ponovo sastajati na različitim romantičnim mestima širom sveta. Ajfelova kula bi se, mislio je Langdon, sigurno našla na njihovom spisku. Na žalost, Vitoriju je poslednji put poljubio na bučnom aerodromu u Rimu pre više od godinu dana.

"Jeste li bili na njoj?" upita agent, osvrćući se.

Langdon podiže pogled, ubeđen da nije dobro razumeo. "Molim?"

"Divna je, zar ne?" Kroz prednje staklo kola, agent je pokazivao na Ajfelovu kulu. "Jeste li bili na njoj?"

Langdon prevrnu očima. "Ne, nisam se penjao na kulu."

"Ona je simbol Francuske. Mislim da je savršena."

Langdon odsutno klimnu glavom. Simbolozni su često primećivali da Francuska - zemlja poznata po mačizmu, švaleranju i sitnim nesigurnim vođama poput Napoleona i Pipina Malog - nije mogla odabrati adekvatniji nacionalni simbol nego što je to bio 300 metara visok falus.

Kada su stigli do raskrsnice u ulici Rivoli, semafor je pokazivao crveno, ali sitroen nije usporio. Agent projuri kroz raskrsnicu i ubrza ka delu ulice Kastiljone oivičenom drvoredom, koji je služio kao severni ulaz u čuveni Tiljeri park - parišku verziju Central parka. Većina turista je pogrešno prevodila da se *Jardins des Tuileries* odnose na hiljade lala koje su tu cvetale, ni i *Tuileries* se zapravo bukvalno odnosilo na nešto daleko manje romantično. Ovaj park je nekada bio ogromna, zagađena iskopinska jama iz koje su pariški graditelji vadili glinu za proizvodnju čuvenog pariškog crvenog krovnog crepa — ili *tuiles*.

Kad su ušli u napušteni park, agent zavuču ruku ispod komandne table i isključi sirenu. Langdon odahnu, uživajući u iznenadnoj tišini. Izvan kola, bleđi snop halogenih farova padao je na šljunkovitu prilaznu stazu koja je vodila do parkinga. Hrapavo struganje guma po šljunku intoniralo je hipnotični ritam. Za Langdona, Tiljeri je oduvek predstavljao sveto tlo. Bio je to park u kojem je Klod Mone eksperimentisao sa bojom i oblikom, pokrenuvši rađanje impresionizma. Večeras, međutim, mesto je zračilo neobičnom aром zloslutnosti.

Sitroen sada savi nalevo, skrećući pod ostrim uglom ka zapadu, na glavni bulevar parka. Savijajući oko kružnog jezera, vozač preseče napuštenu avenuju, izlazeći na široko kvadratno dvorište iza nje. Langdon ugleda završetak parka Tiljeri, obeležen ogromnim kamenim lukom.

Arc du Carrousel.

Uprkos orgijskim ritualima koji su se nekada održavali na Karuselu, poklonici umetnosti poštovali su ovo mesto iz sasvim drugog razloga. Sa esplanade na kraju Tiljerija, mogla su se videti četiri najbolja muzeja umetnosti na svetu... po jedan na svakoj strani sveta.

Kroz prozor na desnoj strani kola, južno preko Sene i Keja Volter, Langdon je video dramatično osvetljenu fasadu stare železničke stanice - sada ugledni muzej Orsej. Pogledavši nalevo, razaznao je vrh ultramodernog centra Pompidu, u koji je smešten Muzej moderne umetnosti. Iza njega, na zapadu, znao je Langdon, drevni obelisk Ramzesa izdizao se iznad drveća, obeležavajući muzej *Jeu de Paume*.

Ali upravo ispred sebe, na istoku, kroz luk, Langdonov pogled otkrio je monolitsku renesansnu palatu pretvorenu u najčuveniji muzej umetnosti na svetu.

Luvr.

Langdona prodoše poznati žmarci divljenja dok su mu oči uzalud pokušavale da obuhvate čitavu masu zdanja. Na zapanjujuće širokom trgu nametljiva fasada Luvra uzdizala se poput tvrđave naspram pariškog neba. Izgrađen u obliku ogromne potkovice, Luvr je predstavljao najdužu zgradu u Evropi, koja se protezala dalje od tri Ajfelove kule položene u nizu, jedna iza druge. Čak ni 93.000 kvadratnih metara otvorenog trga između krila muzeja nisu mogli baciti u zasenak veličanstvenu širinu fasade. Langdon je jednom opkoračao čitav obim Luvra, prelazeći put od neverovatnih četiri hiljade osamsto metara.

Uprkos proceni da bi posetiocima bilo potrebno pet nedelja da na odgovarajući način uživaju u 65.300 umetničkih dela u ovoj zgradi, većina turista birala je skraćenu verziju doživljaja, koje je Langdon nazivao "Luvr na brzaka" - pravi sprint kroz muzej kako bi se videla tri najpoznatija dela: *Mona Liza*, *Miloska Venera* i *Nike sa Samotrake*. Art Bakvold se jednom prilikom hvalio kako je sva tri remek-dela video u roku od pet minuta i pedeset i šest sekundi.

Vozač izvadi ručni voki-toki i objavi na brzom francuskom: "*Monsieur Langdon est arrive. Deux minutes.*"

Nerazumljiva potvrda zapucketala je u znak odgovora.

Agent odloži uređaj i okrenu se prema Langdonu. "Kapetan će vas dočekati na glavnom ulazu."

Vozač zanemari znakove koji su zabranjivali kolski saobraćaj na trgu.

Broj obrta motora se poveća i sitroen jurnu preko ivičnjaka. Glavni ulaz u Luvr sada se drsko izdizao u daljini, okružen sa sedam trouglastih jezeraca iz kojih su šikljale osvetljene fontane.

La Pyramide.

Novi ulaz u pariški Luvr postao je gotovo jednako popularan kao i sam muzej. Kontroverzna neomoderna staklena piramida koju je dizajnirao ame-

rički arhitekta rođen u Kini I. M. Pei još uvek je izazivala prezir tradicionalista koji su smatrali da narušava dostojanstvo renesansnog dvorišta. I dok je Gete opisivao arhitekturu kao zamrznutu muziku, kritičari su ovu piramidu opisivali kao škripanje noktiju po školskoj tabli. Napredne pristalice, međutim, slavile su providnu piramidu visoku 21 metar kao neverovatnu simbiozu drevne strukture i moderne metode - simboličnu vezu starog i novog - koja pomaže prelazak Luvra u novi milenijum.

"Da li vam se sviđa naša piramida?" upita agent.

Langdon se namršti. Francuzi su, činilo se, voleli da postavljaju ovo pitanje Amerikancima. Bilo je to pitanje sa skrivenim namerama, naravno. Ukoliko priznate da vam se piramida sviđa, bili ste Amerikanac bez ukusa — ako pak izrazite svoje neodobravanje, uvredili ste Francuze.

"Miteran je bio smeo čovek", odgovori Langdon, opredelivši se za kompromis. Za pokojnog francuskog predsednika koji je naručio izgradnju piramide govorilo se da pati od "faraonskog kompleksa". Noseći samostalnu odgovornost za to što je Pariz bio ispunjen egipatskim obeliscima, umetnošću i umetničkim predmetima, Fransa Miteran imao je afinitet prema egipatskoj kulturi, toliko sveobuhvatan da su Francuzi o njemu još uvek govorili kao o Sfingi.

"Kako se zove kapetan?" upita Langdon, menjajući temu.

"Bezu Faš", reče vozač, približavajući se glavnom ulazu u piramidu. "Mi ga zovemo *le Taureau*."

Langdon ga ovlaš pogleda, pitajući se da li svaki Francuz ima misteriozan životinjski epitet. "Svog kapetana zovete *Bik*?"

Čovek podiže obrve. "Govorite francuski bolje nego što priznajete, monsinjor Langdon."

Govorim francuski očajno, pomisli Langdon, *ali zato sa zodijačkom ikonografijom stojim dobro*. Taurus je oduvek bio bik. Astrologija je predstavljala simboličku konstantu širom sveta.

Agent zaustavi kola i pokaza, između dve fontane, na velika vrata na jednoj od stranica piramide. "Tamo je ulaz. Sa srećom, gospodine."

"Vi ne idete?"

"Moja naređenja glase da vas ostavim ovde. Moram da se postaram za nešto drugo."

Langdon uzdahnu i izađe iz kola. *To je vaš cirkus*.

Agent nagazi na gas i odjuri.

Dok je stajao sam i posmatrao zadnja svetla automobila kako se udaljavaju, Langdon pomisli kako bi lako mogao da se predomisli, izađe iz dvorišta, uhvati taksi i zaputi se kući, ka krevetu. Nešto mu je govorilo daje to verovatno loša ideja.

Dok se približavao izmaglici fontana, Langdona je pratio nelagodan osećaj da stupa preko imaginarnog praga koji ga je delio od drugog sveta.

Langdon had the uneasy sense he was crossing an imaginary threshold into another world.

Kao u snu. Pre svega dvadeset minuta spavao je u svojoj hotelskoj sobi. Sada je stajao ispred providne piramide koju je podigao Sfinga, i čekao Policajca koga su zvali Bik.

Zatočen sam u slici Salvadora Dalija, pomislio je.

Langdon krenu ka glavnom ulazu - ogromnim okretnim vratima. Fojaje koji se iza njih video bio je osvetljen mutnom svetlošću i potpuno prazan.

Da li da pokucam ?

Langdon se pitao da li je ikada ijedan od cenjenih egiptologa sa Harvarda pokucao na prednja vrata piramide, očekujući odgovor. Podiže ruku da zalupa na staklo, ali iz tame ispod njega pojavi se figura koja se penjala kružnim stepenicama. Čovek je bio zdepast i crn, gotovo neandertalac, obučen u tamno odelo na dvoredno kopčanje koje se napelo kako bi pokrilo njegova široka ramena. Prilazio je sa nepogrešivim autoritetom na stubastim, snažnim nogama. Razgovarao je preko mobilnog telefona ali završi razgovor kad se približi. Pokretom ruke pokaza Langdonu da uđe.

"Ja sam Bezu Faš", objavi on kad se Langdon probi kroz rotaciona vrata.

"Kapetan Centralne direkcije Sudske policije." Ton mu beše odgovarajući - grlena grmljavina... poput nagoveštaja oluje.

Fašov ogromni dlan obavio se oko Langdonovog sa silinom koja je pretila da ga smrvi.

"Video sam fotografiju", reče Langdon. "Vaš agent kaže daje Žak Sonijer *sam...*"

"Gospodine Langdon", Fašove oči kao od abonosa netremice su ga posmatrale, prikivajući ga za mesto. "To što ste videli na fotografiji samo je nagoveštaj onoga što je Sonijer uradio."

POGLAVLJE 4

Kapetan Bezu Faš je koračao poput razgnevljenog vola, širokih ramena zabačenih unatrag i brade čvrsto priljubljene uz grudi. Tamna mu je kosa bila uljem zalizana, što je naglašavalo koren kose koji mu se strelovito spuštao niz sredinu ispupčenog čela i koji je išao ispred njega poput pramca borbenog broda. Dok se kretao, tamne oči kao da su pržile zemlju pred njim, sijajući vatrenom jasnoćom koja je nagoveštavala reputaciju neumitne strogoći.

Langdon je sledio kapetana niz čuvene mermerne stepenice do atrijuma zaronjenog ispod staklene piramide. Dok su silazili, prodoše između dva naoružana stražara Sudske policije koji su držali mašinke. Poruka je bila jasna: niko večeras ne ulazi niti izlazi bez blagoslova kapetana Faša. Spuštajući se ispod nivoa zemlje, Langdon se borio sa rastućom nelagodnom. Fašovo prisustvo ponajmanje se moglo opisati kao dobrodošlica, a sam Luvr u to doba je bio obavijen gotovo grobnom aurom. Stepenice su, poput prolaza u zamračenoj bioskopskoj sali, bile osvetljene prigušenim podnim svetlom ugrađenim u svaki stepenik. Langdon je čuo sopstvene korake kako odzvanjaju na staklu iznad njih. Kad podiže pogled, ugleda blede osvetljene snopove izmaglice sa fontana kako postaju sve bleđi sa druge strane providnog krova.

"Odobravate li?" upita Faš, pokazujući svojom širokom bradom naviše. Langdon uzdahnu, suviše umoran da bi igrao igre. "Da, vaša piramida je prekrasna."

Faš zagunđa. "Ožiljak na licu Pariza."

Jedan - nula. Langdon oseti da je njegov domaćin čovek kome je teško ugoditi. Pitao se da li je Fašu uopšte poznato da je ova piramida, na izričit zahtev predsednika Miterana, konstruisana od tačno 666 okana stakla - neobičan zahtev koji je oduvek bio vrela tema među zagovornicima teorije za vere koji su tvrdili daje 666 satanski broj.

Langdon odlučuje da to ne pominje.

Dok su ponirali sve dublje u podzemni foaje, zjapeći prostor polako izroni iz senke. Izgrađeno 17 metara ispod nivoa zemlje, novokonstruisano predvorje Luvra od 6.300 kvadratnih metara širilo se poput beskrajne pećine. Izgrađen od toplog oker mermera kako bi se slagao sa nadzemnom kamenom fasadom boje meda, podzemni hol je obično vrveo od turista, ispunjen svetlošću. Te noći je, međutim, predvorje bilo pusto i mračno, dajući čitavom prostoru hladnu grobnu atmosferu.

"A staje sa redovnim obezbeđenjem muzeja?" upita Langdon.

"*En quarantaine*", odseče Faš, kao daje Langdon dovodio u sumnju integritet njegove ekipe. "Očigledno je večeras ušao neko ko nije smeo. Svi noćni čuvari Luvra su u krilu Sali, na saslušanju. Moji lični agenti preuzeli su obezbeđivanje muzeja za noćas."

Langdon klimnu glavom, krećući se brzo kako bi održao korak sa Fašom.

"Koliko ste dobro poznavali Žaka Sonijera?" upita kapetan.

"U stvari, uopšte ga nisam poznao. Nikada se nismo sreli."

Faš je izgledao iznenađeno. "Vaš prvi susret je trebalo da bude večeras?"

"Da. Planirali smo da se susretnemo na Američkom univerzitetu, na prijemu nakon mog predavanja, ali se on nije pojavio."

Faš nazvrlja nekoliko napomena u malu beležnicu. Dok su išli, Langdon krajičkom oka spazi manje poznatu piramidu Luvra — *La Fyranu.de Inversee* - ogroman obrnuti svetlarnik koji je visio sa tavanice poput stalaktita u pridruženom delu mezanina. Faš povede Langdona uz kratak niz stepenica do ulaza u zasvođeni tunel, iznad kojeg je stajao natpis: DENON. Krilo Denon je najpoznatije od tri glavna dela Luvra.

"Ko je zahtevao da se večeras susretnete?" iznenađeno upita Faš. "Vi ili on?"

Pitanje se činilo neobičnim. "Gospodin Sonijer", odgovori Langdon kad udoše u tunel. "Njegova sekretarica me je kontaktirala pre nekoliko nedelja putem i-mejla. Rekla je da je kustos čuo da ću održati predavanje u Parizu ovog meseca i da želi o nečemu da razgovara sa mnom dok sam ovde."

"Da razgovara o čemu?"

"Ne znam. O umetnosti, pretpostavljam. Imamo ista interesovanja."

Faš je bio skeptičan. "Nemate uopšte *nikakvu* ideju o tome čega bi se mogao ticati vaš sastanak?"

Langdon nije imao. U to vreme je i sam bio radoznao, ali bilo mu je neprijatno da se raspituje o detaljima. Poštovani Zak Sonijer bio je poznat po svojoj zatvorenosti i izbegavao je sastanke; Langdon se radovao što će imati barem priliku da ga upozna.

"Gospodine Langdon, možete li da *pretpostavite* o čemu je gospodin Sonijer želeo da razgovara sa vama u noći kada je ubijen? Moglo bi biti od koristi."

Oštar ton pitanja učinio je da Langdon oseti nelagodu. "Zaista ne mogu ni da pretpostavim. Nisam pitao. Bila mi je čast što me je uopšte kontaktirao. Poštovalac sam rada gospodina Sonijera. Često na svojim predavanjima koristim njegove tekstove."

Faš u svojoj beležnici zabeleži i tu činjenicu.

Dva čoveka su se sada nalazila na pola puta kroz ulazni tunel koji je vodio do krila Denon, i Langdon je video dva niza pokretnih stepenica na drugom kraju tunela. Oba nepomična.

"Dakle, imali ste ista interesovanja?" upita Faš.

"Da. Zapravo, veći deo protekle godine proveo sam radeći na projektu koji se bavi primarnom stručnom oblašću gospodina Sonijera. Radovao sam se što ću mu malo pročačkati mozak."

Faš podiže pogled. "Molim?"

Faš očigledno nije razumeo idiom. "Radovao sam se što ću saznati šta on misli o datoj temi."

"Shvatam. A koja je tema?"

Langdon je oklevao, ne znajući kako tačno da se izrazi. "U osnovi, rukopis se tiče ikonografije obožavanja boginje - koncepta svetog ženskog principa, kao i umetnosti i simbola povezanih s tim."

Faš prođe mesnatom rukom preko kose. "A Sonijer se razumeo u to?"

"Niko se nije razumeo više od njega."

"Shvatam."

Langdon je naslućivao da Faš uopšte nije shvatio. Žaka Sonijera su smatrali najboljim ikonografom kulta boginje na svetu. Ne samo da je Sonijer gajio lično interesovanje za relikvije koje se tiču plodnosti, kultova boginje, kulta Vike i ženskog božanstva, već je i tokom dvadeset i četiri godine koje je ovde proveo kao kustos pomogao Luvru da sakupi najveću svetsku kolekciju umetnina vezanih za boginju - labris sekire iz najstarijeg grčkog hrama posvećenog boginjama u Delfima, zlatne Kadučejeve palice, stotine egipatskih ank krstova nalik malim uspravnim anđelima, sistrum udaraljke koje su upotrebljavane u starom Egiptu kako bi se odagnali zli duhovi, kao i zapanjajući niz statua koje prikazuju Horusa koga neguje boginja Izida.

"Možda je Žak Sonijer znao za vaš rukopis?" nabadao je Faš. "I možda vas je pozvao na sastanak kako bi vam ponudio pomoć oko knjige."

Langdon odmahnu glavom. "U stvari, niko ne zna za moj rukopis. Još uvek je u radnoj verziji, i pokazao sam ga samo svom uredniku."

Faš začuta.

Langdon nije dodao *razlog* zbog kojeg nikome drugom nije pokazao rukopis. Tri stotine stranica — sa radnim naslovom *Simboli izgubljenog ženskog božanstva* — nudile su neke veoma nekonvencionalne interpretacije zvanične religiozne ikonografije, koje će sasvim sigurno izazvati mnoge polemike.

Sada, dok se približavao nepomičnim eskalatorima, Langdon zastade, shvativši da se Faš više ne nalazi pored njega. Okrenuvši se, ugleda ga kako stoji nekoliko metara iza, pored službenog lifta.

"Ići ćemo liftom", reče Faš dok su se vrata lifta otvarala. "Kao što vam je bez sumnje poznato, galerija je prilično udaljena ako idete peške."

Iako je Langdon znao da će lift ubrzati dvospratno penjanje do krila Denon, ostao je nepomičan.

"Nešlo nije u redu?" Faš je nestrpljivo zadržavao vrata.

Langdon uzdnhnu, bacajući čeznutljiv pogled iza sebe, ka eskalatorima.

Sve je u potpunom redu, slaga samome sebi, krenuvši natrag ka liftu. Kao

dečak, Langdon je pao u napušteni bunar i umalo nije umro trupkajući po vodi u skućenom prostoru nekoliko sati, pre nego što su ga spasli. Otuda je poticala njegova fobija od zatvorenog prostora - liftova, podzemne železnice, terena za skvoš. *Lift je potpuno bezbedna naprava*, neprestano je ponavljao samome sebi, nikada ne poverovavši u to. *Sićušna metalna kutija koja visi u zatvorenom vertikalnom oknu!* Zadržavajući dah, on kroči u lift, osećajući poznat nalet adrenalina dok su se vrata zatvarala.

Dva sprata. Deset sekundi.

"Vi i gospodin Sonijer", ponovo reče Faš kad lift poče da se kreće, "uopšte nikada niste razgovarali? Nikada se niste dopisivali? Nikada ništa jedan drugom niste slali poštom?"

Još jedno neobično pitanje. Langdon odmahnu. "Ne. Nikada."

Faš nakrivi glavu, kao da u pamćenju pravi mesta za tu činjenicu. Ne govoreći ništa, zurio je ravno ispred sebe u hromirana vrata.

Dok su se uspinjali, Langdon pokušava da se usredsredi na nešto što nisu četiri zida koja su ga okruživala. U odrazu na sjajnim vratima lifta video je kapetanovu kopču za kravatu - srebrno raspeće sa trinaest umetnutih komadića crnog oniksa. Iz nekog neodređenog razloga, smatrao je da je to neobično. Simbol je bio poznat kao *crux gemmata* - krst sa trinaest dragulja - hrišćanski ideogram za Hrista i njegovih dvanaest apostola. Iz nekog razloga, Langdon nije očekivao da će kapetan francuske policije na tako očigledan način demonstrirati svoju veru. S druge strane, ovo je Francuska; hrišćanstvo ovde nije toliko religija koliko pravo po rođenju.

"To je *crux gemmata*", iznenada reče Faš.

Trgnuvši se, Langdon podiže pogled i vide na sebi Fašove oči koje su ga posmatrale u odrazu.

Lift se uz trzaj zaustavi i vrata se otvoriše.

Langdon brzo iskorači u hodnik, željan osećaja otvorenog prostora koji su pružale čuvene visoke tavanice galerija u Luvru. Svet u koji beše zakoračio, međutim, ne beše uopšte onakav kakav je očekivao da će biti.

Iznenaden, Langdon se ukopa u mestu.

Faš ga ovlaš pogleda. "Rekao bih, gospodine Langdon, da nikada niste videli Luvr nakon radnog vremena?"

Mislim da nisam, pomisli Langdon, pokušavajući da se sabere.

Obično besprekorno osvetljene, galerije Luvra večeras su bile zapanjujuće mračne. Umesto uobičajenog belog svetla koje je dopiralo odgore, činilo se da mutan crveni sjaj izbija iz podnih dasaka i sija naviše - isprekidani pramenovi crvene svetlosti koji se prosipaju po parketu.

Dok je gledao niz tamni hodnik, Langdon shvati da je trebalo da očekuje ovakav prizor. Bukvalno sve velike galerije noću su koristile crveno osvetljenje - strateški raspoređeno i nisko postavljeno, neupadljivo svetlo koje je

omogućavalo osoblju da se kreće kroz hodnike istovremeno ostavljajući slike u relativnoj tami kako bi se usporio efekat njihovog izbledivanja usled preterane izloženosti svetlosti. Večeras, muzej je odisao gotovo sumornom atmosferom. Duge senke pružale su se svuda, a obično zaslepljujuće zasvođene tavanice izgledale su kao niske, crne praznine.

"Ovuda", reče Faš, skrećući naglo nadesno i zaputivši se kroz niz međusobno povezanih galerija.

Langdon ga je sledio dok mu se vid postepeno navikavao na tamu. Svuda okolo, ulja na platnu velikih formata počinjala su da se materijalizuju poput fotografija u ogromnoj mračnoj komori... Njihove oči su ga pratile dok se kretao kroz prostorije. Mogao je da oseti poznat, oštar miris muzejskog vazduha - suv, dejonizovani miris koji je nosio prigušeni nagoveštaj ugljenika - produkta ugljeničnih filtera na uređajima za smanjivanje vlažnosti vazduha, koji su non-stop radili kako bi neutralisali korozivni ugljen-dioksid koji su izdisali posetioci.

Postavljene visoko na zidovima, vidljive sigurnosne kamere slale su nedvosmisleni poruku posetiocima: *Vidimo vas. Ne dirajte ništa.*

"Da li je neka od njih prava?" upita Langdon, pokazujući na kamere.

Faš odmahnu glavom. "Naravno da nije."

Langdon nije bio iznenađen. Video-nadzor u muzeju ove veličine bio je veoma skup i neefikasan. Uz čitave hektare galerija koje je trebalo nadzirati, Luvru bi bilo potrebno nekoliko stotina tehničara samo da prate snimke. Većina velikih muzeja sada je koristila obezbeđenje zatvaranjem. *Zaboravite na pokušaje da sprečite lopove da uđu. Sprečite ih da izađu.* Mehanizam za zatvaranje aktivirao se nakon radnog vremena i ukoliko bi uljez pomerio neku od umetnina, izlazi oko te galerije bi se blokirali i lopov bi se našao iza rešetaka čak i pre nego što bi policija stigla.

Niz mermerni hodnik koji se nalazio ispred njih odzvanjali su glasovi.

Činilo se da buka dolazi iz velikog skrovitog udubljenja, sa desne strane. Jasnno svetlo razlivalo se ka hodniku.

"Kustosova kancelarija", reče kapetan.

Dok su prilazili udubljenju, Langdon baci pogled niz kratak hodnik, u Sonijerovu luksuznu radnu sobu — toplo drvo, slike starih majstora i ogroman antikvitetni radni sto na kojem je stajao model viteza pod punim oklopom, visok pola metra. Nekoliko policijskih agenata muvalo se po prostoriji, razgovarajući telefonom i hvatajući beleške. Jedan od njih sedeo je za Sonijerovim slolom, kuckajući po tastaturi laptopa. Činilo se da je kustosova kancelarija te noći pretvorena u komandnu stanicu Sudske policije.

"*Messieurs*", pozva ih Faš, i ljudi se okrenuše. "*Ne nous dérangez pas sous aucun prétexte. Entendu?*"

Svi u kancelariji klimnuše u znak razumevanja.

Langdon je do tada okačio dovoljno znakova NE UZNEMIRAVAJ na vratima hotelskih soba da je mogao da shvati suštinu kapetanovog naređenja. Faša i Langdona nije trebalo uznemiravati ni pod kojim okolnostima. Ostavljajući malu grupu agenata, Faš povede Langdona dalje niz zamračeni hodnik. Tridesetak metara ispred otvarao se prolaz ka najpopularnijem odeljku Luvra - *la Grande Galerie* - naizgled beskrajnom hodniku u kojem su se nalazile najvrednije slike italijanskih majstora koje je Luvr posedovao. Langdon je već zaključio daje *ovo* mesto na kojem se nalazilo Sonijerovo telo; čuveni parket na podu Velike galerije jasno se video na polaroid snimku. Dok su se približavali, Langdon primeti da je ulaz blokiran ogromnom čeličnom rešetkom kakva se viđala na srednjovekovnim zamkovima. "*Obezbeđenje zatvaranjem*", reče Faš kad se približiše rešetki. Čak i u tami, barikada je izgledala kao da bi mogla zaustaviti tenk. Stigavši pred nju, Langdon proviri kroz rešetke ka slabo osvetljenom pećinolikom prostoru Velike galerije. "Posle vas, gospodine Langdon", reče Faš. Langdon se okrenu. *Posle mene, kuda?* Faš pokaza na pod, na dno rešetke. Langdon pogleda naniže. U mraku, ne beše ni primetio. Barikada je bila podignuta oko pola metra, formirajući na taj način neobičan otvor sa donje strane. "Ova oblast je još uvek zatvorena za obezbeđenje Luvra", reče Faš. "Moj tim iz *Police technique et scientifique* je upravo zavšio svoju istragu." Pokaza na otvor. "Molim vas, provucite se ispod." Langdon je zurio u uzan prostor za provlačenje, a potom u masivnu čeličnu rešetku. *Šali se, zar ne?* Barikada je izgledala kao giljotina koja samo čeka da smrvi uljeze. Faš progunđa nešto na francuskom i pogleda na sat. Potom se spusti na kolena i provuče svoje krupno telo ispod rešetke. Na drugoj strani se uspravi i kroz rešetke pogleda u Langdona. Langdon uzdahnu. Položivši dlanove na uglačani parket, leže na stomak i provuče se. Dok je klizio, zadnji deo okovratnika njegovog sako od haris i tvida zakačio se o dno rešetke, i on ogreba potiljak o gvožđe. *Veoma spretno, Roberte*, pomisli. Ustajući, Langdon poče da naslućuje da će ovo biti veoma duga noć.

Poglavlje 5

Rezidencija na Mari Hilu - novi Nacionalni štab organizacije Opus Dei i centar za konferencije - smeštena je na Aveniji Leksington broj 243 u gradu Njujorku. Procenjena na nešto više od 47 miliona dolara, ova kula od blizu 12.000 kvadratnih metara bila je odenuta u crvenu ciglu i krečnjak iz Indijane. Zgrada, koju su projektovali Mej i Plinska, obuhvata preko stotinu spavaćih soba, šest trpezarija, biblioteke, dnevne sobe, sale za sastanke i kancelarije. Na drugom, osmom i šesnaestom spratu nalaze se kapele, ukrašene stolarijom i mermerom. Sedamnaesti sprat je u potpunosti stambeni. Muškarci su u zgradu ulazili kroz glavni ulaz sa Avenije Leksington. Žene su ulazile iz sporedne ulice i bile su "zvučno i vizuelno odvojene" od muškaraca u svakom trenutku svog boravka unutar zgrade.

Ranije te večeri, u svetilištu koje je predstavljao njegov stan u potkrovlju, biskup Manuel Aringarosa spakovao je malu putnu torbu i obukao tradicionalnu crnu mantiju. Oko pojasa bi obično obmotavao purpurni pojas. Večeras je, međutim, trebalo da se kreće u javnosti - a biskup nije želeo da privlači pažnju na svoj visoki rang. Jedino su oštrooki mogli zapaziti njegov biskupski prsten od četrnaestokaratnog zlata sa purpurnim ametistom, velikim dijamantima i ručno rađenom aplikacijom biskupskog štapa i mitre. Prebacivši putnu torbu preko ramena, on izgovori kratku molitvu i izađe iz stana, silazeći u predvorje gde ga je vozač čekao da ga odveze na aerodrom.

Sada, sedeći u poslovnom avionu na putu za Rim, Aringarosa je kroz prozor posmatrao mračni Atlantik. Iako je sunce već bilo zašlo, Aringarosa je znao da je njegova zvezda u usponu. *Večeras će bitka biti dobijena*, mislio je, začuđen što se pre samo nekoliko meseci osećao nemoćnim protiv ruku koje su pretile da unište njegovo carstvo.

Kao predsednik organizacije Opus Dei, biskup Aringarosa je poslednju deceniju svog života proveo šireći poruku "Božjeg dela" - bukvalno, *Opus Pri*. Kongregacija koju je 1928. osnovao španski sveštenik Hoze Marija Kskriva propovedala je povratak konzervativnim katoličkim vrednostima i ohrabivala svoje sledbenike na izuzetne žrtve u svakodnevnom životu u cilju obavljanja Božjeg dela.

Tradicionalistička filozofija sekte Opus Dei svoje prvobitne korene imala je u Španiji pre Frankovog režima, ali sa objavljivanjem spiritualne knjige Hose Marija Eskrive 1934. godine, pod nazivom *Put - 999 tačaka meditacije za obavljanje Božjeg dela u životu pojedinca* - Eskrivina poruka eksplodirala je širom sveta. Sada, sa tiražem od preko četiri miliona primeraka *Put*

na četrdeset i dva jezika, Opus Dei je predstavljao globalnu silu. Njegove stambene rezidencije, obrazovni centri pa čak i univerziteti mogli su se pronaći u gotovo svakoj svetskoj metropoli. Opus Dei je bila najprogresivnija i finansijski najjobezbedenija katolička organizacija na svetu. Aringarosa je znao da su na nesreću, u doba religijskog cinizma, kultova i teleevangelista, rastuće bogatstvo i moć organizacije Opus Dei magnet koji privlači podzrenje.

"Mnogi organizaciju Opus Dei nazivaju kultom za ispiranje mozga", reporteri su ga često izazivali. "Drugi vas nazivaju ultrakonzervativnim hrišćanskim tajnim društvom. Šta ste od toga?"

"Opus Dei nije nijedno", odgovarao bi strpljivo biskup. "Mi smo Katolička crkva. Mi smo kongregacija katolika koji su kao svoj prioritet odabrali da slede katoličku doktrinu onoliko rigorozno koliko je to u našim današnjim životima moguće."

"Da li Božje delo neizostavno podrazumeva zavete nevinosti, zaveštanje novca i okajanje greha kroz samobičevanje i nošenje pojasa od kostreti?"

"Vi opisujete samo mali deo populacije koju obuhvata Opus Dei", reče Aringarosa. "Postoje mnogi nivoi sledbeništva. Hiljade članova organizacije Opus Dei žive u brakovima, imaju porodice i obavljaju Božje delo u svojim zajednicama. Drugi su odabrali asketske živote unutar naših stambenih rezidencija manastirskog tipa. Ti izbori su lična stvar, ali svi u organizaciji Opus Dei imaju zajednički cilj: poboljšavanje sveta kroz obavljanje Božjeg dela. Ovo je zasigurno pohod vredan hvale."

Razum je, ipak, retko delovao. Mediji su uvek naginjali ka skandalu, a Opus Dei je, poput većine velikih organizacija, među svojim članovima imao i nekoliko zabludelih duša.

Pre dva meseca, jedna grupa članova organizacije Opus Dei na univerzitetu američkog srednjeg Zapada uhvaćena je kako drogira nove regrute meksalinom u pokušaju da izazove euforično stanje koje bi novajlije doživele kao religiozno iskustvo. Student na nekom drugom univerzitetu nosio je svoj žičani pojas od kostreti duže od preporučenih dva puta dnevno i tako sebi naneo smrtonosnu infekciju. U Bostonu, ne tako davno, razočarani mladi bankar prepisao je čitavu životnu ušteđevinu organizaciji Opus Dei pre nego što je pokušao samoubistvo.

Zabludele ovce, pomisli Aringarosa dok mu je srce saosećalo sa njima. Naravno, najveću sramotu predstavljalo je suđenje špijunu FBI-ja, Robertu Hansenu, koje je privlačilo veliku pažnju javnosti. Pored toga što je bio istaknuti član sekte Opus Dei, ispostavilo se da je Hansen i seksualni razvratnik, a na suđenju se dokazalo da je u svojoj spavaćoj sobi postavio skrivene kamere kako bi prijatelji mogli da ga gledaju dok vodi ljubav sa suprugom. "Teško da je to rasonoda dostojna istinskog katolika", primetio je sudija.

Na žalost, svi ovi događaji doveli su do pojave nove nadzorne grupe, poznate kao Mreža za istinu o sektu Opus Dei (ODAN). Popularni vebsajt ove grupe - www.odan.org - prenosio je zastrašujuće priče bivših članova organizacije Opus Dei, koji su upozoravali na opasnosti pristupanja ovoj sektu. Mediji su o sektu Opus Dei počeli da govore kao o "Božjoj mafiji" i "Hristovom kultu".

Plašimo se onoga što ne shvatamo, mislio je Aringarosa, pitajući se da li su ti kritičari barem naslućivali koliko je života Opus Dei obogatio. Grupa je imala punu podršku i blagoslov Vatikana. *Opus Dei je lična prelatura samog pape.*

Nedavno je, međutim, Opus Dei otkrio da mu pretila sila znatno moćnija od medija... neočekivani neprijatelj od kojeg se Aringarosa nikako nije mogao sakriti. Pre pet meseci, kaleidoskop moći bio je uzdrman, a Aringarosa se još uvek oporavljao od udara.

"Ne znaju kakav su rat započeli", prošaputa Aringarosa sebi u bradu, zureći kroz prozor aviona u tamu okeana ispod. Za trenutak, pogled mu promeni odredište, zadržavajući se na odrazu njegovog neobičnog lica - tamnog i pravougaonog, kojim je dominirao spljošten, kriv nos koji je razbila jedna pesnica u Španiji u vreme kada je još bio mladi misionar. Ta fizička mana sada je bila jedva primetna. Aringarosin svet bio je svet duhovnog, ne telesnog. Dok je mlaznjak preletao iznad obale Portugalije, mobilni telefon u Aringarosinoj mantiji nečujno počeo da vibrira. Uprkos pravilima aviokompanije koja su zabranjivala upotrebu mobilnih telefona za vreme leta, Aringarosa je znao da se radi o pozivu koji nije smeo propustiti. Samo je jednom čoveku bio poznat taj broj - čoveku koji je Aringarosi poslao telefon.

Uzbuđen, biskup se tiho javi. "Da?"

"Sajlas je otkrio gde se nalazi ključni kamen", reče čovek. "U Parizu je. U crkvi Sen-Sulpis."

Biskup Aringarosa se osmehnu. "U tom slučaju, blizu smo."

"Možemo smesta doći do njega. Međutim, potreban nam je vaš uticaj."

"Naravno. Recite mi šta treba da uradim."

Kada je Aringarosa isključio telefon, srce mu je uzbuđeno tuklo. Još jednom pogleda u prazninu noći, osećajući se sićušnim u odnosu na događaje koje je pokrenuo.

Osam stotina kilometara odatle, albino po imenu Sajlas stajao je nad malim lavorom vode i otirao krv sa leđa, posmatrajući crvene oblike kako se

ODAN Opus Dei Awareness Network (prim. prev.)

vrte po vodi. *Pročisti me miloduhom i biću čist*, molio se, citirajući psalme. *Operi me, i biću belji od snega.*

Sajlas je bio u stanju napetog iščekivanja koje ne beše osetio još od svog prethodnog života. Ovo ga je i iznenadilo i uznemirilo. Tokom poslednje decenije, sledio je *Put*, pročišćavajući se od grehova... ponovo izgrađujući svoj život... brišući nasilje iz prošlosti. Večeras se, međutim, sve vratilo. Mržnja, koju se toliko naporno borio da sahrani, pozvana je natrag. Prepalo ga je koliko je brzo izronila na površinu njegova prošlost. A sa njom, naravno, došle su i njegove veštine. Zardale ali upotrebljive.

Poruka Isusa je poruka mira... nenasilja... ljubavi. To bese poruka koju je Sajlas na početku naučio, poruka koju je nosio u srcu. Ipak, *to* je poruka koju su neprijatelji Hrista sada pretili da unište. *Oni koji prete Bogu silom biće dočekani silom. Nepokolebljivom i postojanom.*

Tokom dva milenijuma, hrišćanski su vojnici branili svoju veru od onih koji su pokušavali da je nadvladaju. Večeras, Sajlas je bio pozvan u boj. Osušivši rane, on nabaci svoju odoru sa kapuljačom, dužine do članaka. Bila je to jednostavna haljina, načinjena od tamne vune koja je naglašavala belinu njegove kože i kose. Zategao je konopac oko struka i podigao kapuljaču na glavu, dopuštajući svojim crvenim očima da se dive odrazu u ogledalu. *Točkici su pokrenuti.*

POGLAVLJE 6

Jedva se provukavši ispod sigurnosne kapije, Robert Langdon je stajao tik unutar prolaza koji je vodio u Veliku galeriju. Netremice je zurio u grotlo dugog, dubokog kanjona. Na svakoj strani galerije izdizali su se goli zidovi visoki devet metara, isparavajući u tamu poviše njih. Crvenkasti sjaj osvetljenja prosejavo se naviše, čineći da impresivna kolekcija Da Vinčija, Ticiano i Karavađa, obešena o kablove koji su se spuštali sa tavanice, izgleda kao da neprirodno tinja. Mrtve prirode, religijske scene i pejzaži stajali su rame uz rame sa portretima plemstva i političara.

Iako su se u Velikoj galeriji nalazila najpoznatija dela italijanske umetnosti koja je Luvr posedovao, mnogi posetioci su smatrali da je najupečatljiviji prizor koji ovo krilo nudi zapravo čuveni parket na podu. Složen od dijagonalno poređanih hrastovih daščica u zadivljujućoj geometrijskoj intarziji, pod je stvarao privremenu optičku varku - multidimenzionalnu mrežu koja je posetiocima pružala osećaj da lebde kroz galeriju na površini koja se kreće sa njima.

Dok mu je pogled kružio po obrascu parketa, Langdonove oči se iznenada zaustaviše na neočekivanom predmetu na podu, svega nekoliko metara sa njegove leve strane, ograđenom policijskom trakom. Okrete se ka Fašu. "Da li je to... *Karavađo* na podu?"

Faš klimnu a da čak i ne pogleda.

Slika je, pretpostavljao je Langdon, vredela preko dva miliona dolara, pa je ipak ležala na podu poput odbačenog postera. "Kog đavola traži na podu!"

Faš ga ljutito pogleda. Prizor ga očigledno nije potresao. "Ovo je mesto zločina, gospodine Langdon. Ništa nismo dirali. Platno je strgnuo sa zida sam kustos. Na taj način je aktivirao alarm."

Langdon se osvrte ka kapiji, pokušavajući sebi da predstavi šta se dogodilo.

"Kustos je napadnut u svojoj kancelariji, pobegao je u Veliku galeriju i aktivirao sigurnosnu kapiju tako što je strgnuo sliku sa zida. Kapija je istog trenutka pala, blokirajući pristup. To su jedina vrata koja vode u galeriju ili iz nje."

Langdon je bio zbunjen. "Znači da je kustos zapravo zarobio svog napadača unutar Velike galerije?"

Faš odmahnu glavom. "Sigurnosna kapija je *razdvojila* Sonijera od njegovog napadača. Ubica je bio sa druge strane, u hodniku, i pucao je u Sonijera kroz ovu kapiju." Faš pokaza na narandžastu cedulju koja je visila na jednoj

rešetki. "Ekipa kriminalističke tehnike pronašla je tragove metaka. Sonijer je umro ovde, sam."

Langdon se seti fotografije Sonijerovog tela. *Rekli su da je to sam sebi uradio.* Usmeri pogled ka ogromnom hodniku koji se pružao ispred njih. "Pa gde je onda njegovo telo?"

Faš ispravi svoju kopču za kravatu u obliku raspeća i poče da korača.

"Kao što vam je verovatno poznato, Velika galerija je prilično dugačka."

Tačna dužina je, ukoliko se Langdon ispravno sećao, iznosila oko 450 metara, što je dužina tri spomenika Vašingtonu položena jedan iza drugog. Jednako zapanjujuća bila je i širina hodnika, u koji se veoma lako moglo smestiti par putničkih vozova. Središnji deo hodnika bio je istakčan ponekom statuom ili velikom porcelanskom vazom, koje su služile da na ukusan način razdvoje kolone koje su se kretale duž jednog i drugog zida.

Faš je ćutao, oštro koračajući desnom stranom hodnika, pogleda uprtog ispred sebe. Langdon je osećao da jurnjava pored svih tih remek-dela bez zastajanja predstavljala gotovo jeres.

Istina, ništa naročito se i nije moglo videti pod ovim svetlom, pomisli.

Na nesreću, zamučeno grimizno svetlo prizivalo je sećanja na Langdonovo poslednje iskustvo pod sličnim osvetljenjem, u Vatikanskoj tajnoj arhivi. Ovo je bila druga uznemirujuća paralela koju je večeras uspostavio sa događajima u Rimu, kada je za dlaku izbegao smrt. Ponovo se seti Vitorije. Već mesecima je nije bilo u njegovim snovima. Langdon nije mogao da veruje da ga je od Rima delilo svega godinu dana; činilo se da su prošle decenije. *Drugi život.* Poslednje pismo od Vitorije dobio je u decembru - razglednicu na kojoj je pisalo da ide na Javansko more kako bi nastavila svoje istraživanje iz primenjene fizike... nešto oko upotrebe satelita u praćenju migracija manta raža. Langdon se nikada nije zavaravao da bi žena kakva je Vitorija Vetra mogla sa njim srećno živeti u studentskom gradu - međutim, njihov susret u Rimu je u njemu pokrenuo čežnju za koju nikada nije ni pomislio da bi ga mogla spopasti. Sklonost ka samačkom životu koju je gajio čitavog svog života i jednostavnim slobodama koje je takav život omogućavao nekako je bila uzdrmana... zamenjena neočekivanim osećajem praznine za koji se činilo da raste tokom prethodne godine.

Nastaviše oštro da koračaju, pa ipak Langdon još uvek nije video leš. "Žak Sonijer je otišao *ovoliko* daleko?"

"Gospodin Sonijer je primio metak u stomak. Umirao je veoma sporo.

Možda petnaest ili dvadeset minuta. Očigledno je bio čovek velike snage."

Langdon se okrenu, zaprepašćen. "Obezbeđenju je bilo potrebno *petnaest* minuta da stigne?"

"Naravno da ne. Obezbeđenje Luvra je reagovalo istog momenta kada se oglasio alarm i otkrilo da je Velika galerija zapečaćena. Kroz kapiju, čuli su kako se neko kreće na drugom kraju hodnika, ali nisu mogli videti ko. Vi-

kali su, ali niko nije odgovarao. Pretpostavljajući da to može biti samo kriminalac, sledili su proceduru i pozvali Sudsku policiju. Zauzeli smo pozicije u roku od petnaest minuta. Kada smo stigli, podigli smo barikadu dovoljno da se provučemo ispod, i poslali tuce naoružanih agenata unutra. Pročešljali su galeriju čitavom dužinom kako bi uljeza saterali u tesnac."

"I?"

"I unutra nisu našli nikoga. Osim..." Pokaza dalje niz hodnik. "Njega."

Langdonov pogled pratio je Fašov ispruženi prst. Isprva mu se učini da Faš pokazuje na veliku mermernu skulpturu nasred hodnika. Međutim, iza skulpture, tridesetak metara niz hodnik, jedan jedini snop svetlosti na pokretnom stubu obasjavao je pod, stvarajući golo ostrvo bele svetlosti u tamnogrimiznoj galeriji. U središtu svetlosnog snopa, poput insekta pod mikroskopom, leš kustosa ležao je nag na podu.

"Videli ste fotografiju", reče Faš, "stoga ovo ne bi trebalo da predstavlja iznenađenje."

Langdona prođe duboka jeza dok su se približavali telu. Pred njim se nalazio jedan od najneobičnijih prizora koji je ikada video.

Bledi leš Žaka Sonijera na parketu izgledao je baš kao na fotografiji.

I dok je stajao nad telom i žmirkao pod oštrim svetlom, Langdon se sa čuđenjem seti da je Sonijer proveo poslednje minute svog života nameštajući telo u ovako neobičan položaj.

Sonijer je bio u izuzetnoj formi za svoje godine... i svi mišići jasno mu se očitavali. Beše skinuo svaki delić odeće, uredno je složio na pod i legao na leđa u središtu širokog hodnika, savršeno u ravni sa uzdužnom osom prostorije. Ruke i noge su mu bile širom raširene, poput čoveka čije telo tegli i čereći neka nevidljiva sila.

Baš ispod Sonijerove grudne kosti, krvava mrlja označavala je mesto gde je metak ušao u telo. Rana je krvarila iznenađujuće malo, ostavljajući samo lokvicu potamnele krvi.

Kažiprst leve ruke takođe mu je bio krvav, jer ga je očigledno bio umočio u ranu kako bi učinio ono što je najviše uznemiravalo na čitavoj ovoj sumornoj samrtnoj postelji; koristeći sopstvenu krv kao mastilo a svoj sopstveni nagi stomak kao platno, Sonijer je nacrtao jednostavan simbol na svome telu - pet pravih linija koje se seku kako bi formirale petokraku zvezdu.

Pentagram.

Krvava zvezda, čije je središte predstavljao Sonijerov pupak, čitav leš je obavijala aurom izrazite morbidnosti. Fotografija koju je Langdon video bila

je dovoljna da zaledi krv u njemu, ali sada, kada je video prizor uživo, osećao je duboki nemir.

Sam sebi je to uradio.

"Gospodine Langdon?" Fašove tamne oči ponovo se usredsrediše na njega.

"To je pentagram", reče Langdon dok mu je glas šuplje odzvanjao u ogromnom prostoru. "Jedan od najstarijih simbola na zemlji. Koristio se i četiri hiljade godina pre naše ere."

"A šta on znači?"

Langdon je uvek oklevao kada bi mu postavili ovo pitanje. Reći nekome šta simbol "znači" bilo je kao reći nekome kako bi trebalo da doživi pesmu. Bela kapuljača Kju kluks klana prizivala je slike mržnje i rasizma u Sjedinjenim Državama, a ipak je isti kostim imao značenje duboke religiozne vere u Španiji.

"Simboli imaju različita značenja u različitim kontekstima", reče Langdon. "U osnovi, pentagram predstavlja paganski religiozni simbol."

Faš klimnu glavom. "Kult đavola."

"Ne", ispravi ga Langdon, istog trenutka shvativši da je morao bolje odabrati reči.

Danas je termin *paganski* postao gotovo sinonim za obožavanje đavola — što je ogromna zabluda. Koreni te reci zapravo su dosežali do latinskog *paganus*, što je termin koji se odnosio na stanovnike sela. "Pagani" su bukvalno predstavljali neindoktrinirano seosko stanovništvo koje se držalo starih, ruralnih religija obožavanja prirode. Zapravo, toliko je snažan bio strah Crkve od onih koji su živeli u ruralnim *villes* da je nekada bezopasna reč za "seljanina" - *villain* - dobila novo značenje zle duše.

"Pentagram", razjasni Langdon, "jeste prethrišćanski simbol povezan sa obožavanjem prirode. Drevni ljudi su zamišljali da je njihov svet podeljen na dve polovine - mušku i žensku. Njihovi bogovi i boginje delali su kako bi očuvali ravnotežu snaga. Jin i jang. Kada su se ženski i muški princip nalazili u ravnoteži, na svetu je vladala harmonija. Kada bi se ta ravnoteža poremetila, nastupao je haos." Langdon pokaza na Sonijerov stomak. "Ovaj pentagram predstavlja *žensku* polovinu svih stvari na svetu - to je koncept koji istoričari religije nazivaju 'svetim ženskim principom' ili 'ženskim božanstvom'. Sonijer bi, bolje od drugih, ovo svakako znao."

"Sonijer je na svom stomaku nacrtao simbol *boginje*?"

Langdon je morao da prizna da to izgleda čudno. "U najužoj interpretaciji, pentagram predstavlja simbol Venere - boginje ženske seksualne lepote i ljubavi."

Faš je posmatrao nagog čoveka, potom zagundā.

"Svaka religija je zasnovana na božanskom poretku u prirodi. Boginja Venera i planeta Venera bile su jedno isto. Boginja je imala svoje mesto na

noćnom nebu i bila je poznata kao - Venera, Istočna zvezda, Ištar, Astarte - što su sve moćni ženski koncepti povezani sa Prirodom i Majkom Zemljom." Faš je bio uznemireniji nego na početku - kao da mu se na neki način više dopadala ideja o obožavanju đavola.

Langdon odluči da mu ne priča o onome što je ljude najviše zaprepasti-valo kada je reč o pentagramu - o *grafičkom* poreklu njegove povezanosti sa Venerom. Kao mlad student astronomije, Langdon je bio zapanjen kada je otkrio da kretanje planete Venere iscertava savršen pentagram na ekliptičnom nebu svakih osam godina. U antičko doba, ljudi su bili toliko zapanjeni kada su otkrili ovaj fenomen, da su Venera i njen pentagram postali simboli savršenstva, lepote i cikličnih svojstava seksualne ljubavi. U čast magije Venerne, Grci su prema njenom osmogodišnjem ciklusu organizovali svoje Olimpijske igre. Danas malo ljudi zna da moderne Olimpijade još uvek slede obrazac Venerinog poluciklusa. Još su malobrojniji oni koji znaju da je petokraka zvezda umalo postala zvanični olimpijski simbol, da u poslednjem trenutku - pet krakova zvezde nisu zamenjeni sa pet krugova koji se međusobno presecaju kako bi na bolji način odrazili duh međusobne povezanosti i harmonije ovih igara.

"Gospodine Langdon", naglo reče Faš. "Očigledno je da se ovaj pentagram *takođe mora* odnositi i na đavola. Vaši američki horor filmovi to veoma jasno stavljaju do znanja."

Langdon se namršti. *Hvala Holivudu*. Petokraka zvezda je sada bukvalno bila kliše u filmovima o satanskim serijskim ubicama, i nalazila se obično nažvrljana na zidu stana nekog sataniste, zajedno sa drugim navodno demonskim simbolima. Langdon je uvek nerviralo kada bi video simbol u tom kontekstu; pravo poreklo pentagrama bilo je zapravo izrazito božansko.

"Uveravam vas da je", reče Langdon, "uprkos tome što vidite na filmovima, demonska interpretacija pentagrama istorijski netačna. Prvobitno značenje ženskog principa jeste ispravno značenje - međutim, simbolizam pentagrama iskrivljenje kroz vekove. U ovom slučaju, kroz krvoprolieće."

"Nisam siguran da vas pratim."

Langdon baci pogled na raspeće koje je Faš nosio, ne znajući kako da sroči ono što je imao da kaže. "Crkva, gospodine. Simboli su veoma otporni, ali pentagram je promenjen od strane rane Rimske katoličke crkve. U okviru kampanje Vatikana da istrebi sve paganske religije i mase preobrati u hrišćanstvo, Crkva je blatila paganske bogove i boginje, a njihov božanski simbol preobraćen je u simbol zla."

"Nastavite."

"Ovo je veoma uobičajena aktivnost u vremenima prevrata", nastavi Langdon. "Sila koja dolazi na vlast će zadržati postojeće simbole i vremenom ih degradirati u pokušaju da izbriše njihovo značenje. U borbi između papinskih i hrišćanskih simbola, pagani su izgubili; Posejdonov trozubac

pretvoren je u đavolje vile, šiljasti šešir mudrih žena postao je simbol veštice, dok je Venerin pentagram postao znak đavola." Langdon zastade. "Na žalost, vojska Sjedinjenih Država takođe je izopačila značenje pentagrama; sada je to naš najistaknutiji simbol rata. Slikamo ga po našim borbenim avionima i stavljamo na ramena naših generala." *Toliko o boginji ljubavi i lepote.* "Zanimljivo." Faš pokaza glavom na leš raširenih ruku i nogu. "A položaj tela? Šta zaključujete na osnovu toga?"

Langdon sleže ramenima. "Položaj jednostavno dodatno ističe pentagram i žensko božanstvo."

Faš se namršti. "Molim?"

"Dupliranje. Ponavljanje simbola je najjednostavniji način da se njegovo značenje pojača. Žak Sonijer se postavio u oblik petokrake zvezde." *Ukoliko je jedan pentagram dobar, dva su još bolja.*

Fašov pogled je sledio pet kraka koje su činili Sonijerove rake, noge i glava, ponovo prelazeći rukom preko zalizane kose. "Zanimljiva analiza." Zastade. "A nagost?" On zagunđa dok je izgovarao tu reč, zgađen nad prizorom ostarelog muškog tela. "Zašto je skinuo svu odeću?"

Prokleta dobro pitanje, pomisli Langdon. Upravo isto se i sam pitao od kako je prvi put video polaroidni snimak. Najbolja pretpostavka koju je imao bila je da je nago ljudsko obličje još jedno pozivanje na Veneru - kao simbol božanske prirode ljudske seksualnosti. Iako je moderna kultura izbrisala mnoge oblike povezanosti Venere sa muškim i ženskim telesnim sjedinjavanjem, oštro etimološko oko još uvek je moglo da primeti ostatke originalnog značenja Venere u reči "venerično". Langdon odluči da ne zalazi u to.

"Gospodine Faš, očigledno ne mogu da vam kažem zašto je gospodin Sonijer nacrtao taj znak na sebi, niti zašto je zauzeo takav položaj, ali ono što mogu da vam kažem jeste to da bi čovek poput Žaka Sonijera pentagram smatrao simbolom ženskog božanstva. Korelacija između ovog simbola i svetog ženskog principa istoričarima umetnosti i simbolezima veoma je poznata."

"U redu. A to što je sopstvenu krv upotrebio umesto mastila?"

"Očito je da nije imao ništa drugo čime bi pisao."

Faš začuta za trenutak. "Zapravo, mislim da je upotrebio krv da bi policija sledila određene forenzičke procedure."

"Molim?"

"Pogledajte mu levu raku."

Langdon je pogledom pratio kustosove blede rake, ali ništa ne primeti.

Potom obide oko leša, sagnu se, i tek tada zapazi, na svoje iznenađenje, da je kustos u ruci imao veliki marker.

"Sonijer gaje držao kada smo ga pronašli", reče Faš, ostavljajući Langdona i odlazeći do pokretnog stola udaljenog nekoliko metara, zatrpanog oruđem koje se koristilo u istrazi, kablovima i raznom elektronskom opremom.

"Kao što sam vam napomenuo", reče, preturajući po stolu, "ništa nismo dirali. Da li vam je poznata ta vrsta markera?"

Langdon kleče kako bi pogledao nalepnicu na markeru.

STYLO DE LUMIERE NOIRE.

Iznenaden, podiže pogled.

Crno-bela olovka ili penkalo sa vodenim mastilom predstavljali su specijalizovani marker koji su prvobitno napravili muzeji, restoratori i policija koja se bavila falsifikatima kako bi stavljali nevidljive oznake na predmete. Marker je pisao nerđajućim fluorescentnim mastilom sa alkoholnom osnovom, koje je bilo vidljivo isključivo pod takozvanim crnim svetlom. Danas, osoblje održavanja muzeja nosilo je ove markere prilikom svojih dnevnih obilazaka kako bi stavljali nevidljive oznake na ramove slika koje je trebalo restaurirati.

Kad se Langdon uspravi, Faš dođe do snopa svetlosti i ugasi ga. Galerija zaroni u iznenadni mrak.

Privremeno obnevideo, Langdon oseti kako u njemu raste nesigurnost. Potom silueta Faša izroni iz tame, osvetljena jasnom purpurnom svetlošću. On pride, noseći pokretni izvor svetlosti koji ga je obavijao ljubičastom izmaglicom.

"Kao što vam je možda poznato", reče Faš, dok su mu oči svetlele u ljubičastom odsjaju, "policija koristi osvetljenje crnim svetlom kako bi pregledala mesta zločina u potrazi za tragovima krvi i ostalim forenzičkim dokazima. Stoga možete zamisliti naše iznenađenje..." Naglo i bez upozorenja, on usmeri svetlo na leš.

Langdon pogleda naniže i odskoči u šoku.

Srce mu je tuklo dok je posmatrao bizaran prizor na parketu koji je sada sijao pred njim. Poslednje kustosove reči purpurno su sijale. Dok je netremice gledao u svetlucavi tekst, Langdon oseti kako magla koja je obavijala čitavo to veče postaje gušća.

Langdon ponovo pročita poruku i pogleda Faša. "Šta, do đavola, to znači?" Fašove oči su svetlele belo. "Upravo *to* je, gospodine, pitanje na koje vi treba da odgovorite."

Nedaleko odatle, u Sonijerovoj kancelariji, poručnik Kole koji se vratio u Luvr sedeo je nagnut nad audio-konzolom postavljenom na kustosovom ogromnom radnom stolu. Ako bi se izuzela jeziva lutka srednjovekovnog viteza nalik robotu koji je, kako mu se činilo, zurio u njega sa ugla Sonijerovog stola, Koleu je bilo udobno. On namesti svoje AKG slušalice i proverio

nivo ulaza na sistemu za snimanje na hard disk. Sve je funkcionisalo kako treba. Mikrofoni su besprekorno radili, a zvuk je bio kristalno čist.

Le moment de verite, pomisli.

Smešeci se, on sklopi oči i spremi se da uživa u ostatku razgovora iz Velike galerije koji se sada snimao.

POGLAVLJE 7

Skroman stan u crkvi Sen-Sulpis nalazio se na drugom spratu same crkve, sa leve strane horskog balkona. Dvosobni stan sa kamenim podom i najnužnijim nameštajem bio je dom sestre Sandrin Bijel već duže od decenije. Ukoliko bi neko pitao, njeno formalno prebivalište nalazilo se u obližnjem manastiru, ali sestra je više volela tišinu crkve. Sa krevetom, telefonom i rešoom, smeštaj koji je imala na spratu crkve bio je prilično komforan. Kao crkvena *conservatrice d'affaires*, sestra Sandrin bila je odgovorna za nadgledanje svih nereligijskih aspekata crkvenih delovanja - opšte održavanje, unajmljivanje osoblja i vodiča, obezbeđivanje zgrade nakon radnog vremena i naručivanje isporuka poput vina i hleba za pričest. Večeras ju je, usnulu u svom malom krevetu, probudio rezak zvuk telefona. Umorno je podigla slušalicu.

"*Soeur Sandrine, Eglise Saint-Sulpice.*"

"Zdravo, sestro", reče glas na francuskom.

Sestra Sandrin se uspravi u krevetu. *Koliko je sati?* Iako je prepoznala svog nadređenog, nikada je za petnaest godina nije probudio. Opat je bio izuzetno pobožan čovek koji je odmah nakon mise odlazio kući, na spavanje.

"Izvinjavam se ukoliko sam vas probudio, sestro", reče opat, pospanim i nervoznim glasom. "Moram da vas zamolim za uslugu. Upravo sam primio poziv od uticajnog američkog biskupa. Možda ga znate? Manuel Aringarosa?"

"Glava sekte Opus Dei?" *Naravno da ga znam. Ko ga u Crkvi ne zna?*

Aringarosina konzervativna prelatura postala je moćna tokom poslednjih godina. Njihovo stupanje u milost ubrzano je 1982. godine, kada ih je papa Jovan Pavle II neočekivano proglasio za "ličnu papinu prelaturu", zvanično podržavajući sve njihove aktivnosti. Sumnjivo je bilo to što se uspon Opus Dei sekte desio iste godine kada je ova bogata organizacija navodno prebacila gotovo milion dolara na račun Vatikanskog instituta za religiozna dela - poznatijeg pod nazivom Vatikanska banka - spašavajući ih na taj način sramotnog bankrota. Drugim postupkom koji je doveo do podozrivog podizanja obrva, papa je osnivača sekte Opus Dei stavio na uspinjaču koja je vodila ka statusu sveca, skraćujući tako period čekanja koji je često trajao čitav vek na svega dvadeset godina. Sestra Sandrin nije mogla a da ne misli kako je blagonaklonost koju je sekta Opus Dei dobijala u Rimu u najmanju ruku sumnjiva, ali sa Svetom stolicom se ne raspravlja.

"Biskup Aringarosa me je pozvao da zatraži uslugu", reče joj opat, nervoznim glasom. "Jedan od članova njegove organizacije večeras se nalazi u Parizu..."

Dok je slušala neobičan zahtev koji joj je upućen, sestra Sandrin je postajala sve zbunjena. "Izvinite, hoćete da kažete da taj posetilac, ne može da sačeka do jutra?"

"Plašim se da ne. Avion mu poleće veoma rano. Uvek je sanjao da vidi Sen-Sulpis."

"Ali crkva je mnogo zanimljivija po danu. Sunčevi zraci koji prolaze kroz okulus, nijansirane senke na gnomonu, *to* je ono što crkvu Sen-Sulpis čini jedinstvenom."

"Sestro, ja se slažem sa vama, pa ipak, ukoliko biste ga pustili u crkvu večeras, smatrao bih to ličnom uslugom. Može da bude tamo u... recimo, jedan sat? To je za dvadeset minuta."

Sestra Sandrin se namršti. "Naravno. Biće mi zadovoljstvo."

Opat joj zahvali i spusti slušalicu.

Zbunjena, sestra Sandrin se još jedan trenutak zadržava u toplini svog kreveta, pokušavajući da rastera pospanost. Njeno šezdesetogodišnje telo nije se budilo brzo kao ranije, premda joj je večerašnji poziv sasvim sigurno razbudio čula. Opus Dei je oduvek činio da se oseća nelagodno. Pored toga što se prelatura pridržavala tajanstvenih rituala telesnog samomučenja, stavovi koje su imali prema ženama bili su u najmanju ruku srednjovekovni. Šokirala se kada je saznala da su članice organizacije Opus Dei primorane da spremaju sobe muških članova dok su ovi na misi, bez ikakve novčane nadoknade; da su žene spavale na podovima od tvrdog drveta dok su muškarci imali slamnate madrace; i da su žene morale da trpe dodatne oblike telesnog samokažnjavanja... a sve to kao iskupljenje zbog prvobitnog greha. Činilo se da je Evin zalogaj jabuke znanja bio dug koji su žene bile osuđene večno da otplaćuju. Na žalost, dok se najveći deo Katoličke crkve postepeno kretao u pravom smeru u pogledu prava žena, Opus Dei je pretio da ugrozi taj napredak. Ipak, sestra Sandrin je dobila naređenja.

Izbacivši noge iz kreveta, ona se polako uspravi, rashlađena dodirom hladnog kamena i golih tabana. Dok joj se hladnoća širila telom, ona iznenada postade veoma zabrinuta.

Ženska intuicija?

Sledbenik Boga, sestra Sandrin beše naučila da pronade mir u glasovima sopstvene duše. Večeras, ti glasovi behu poput prazne crkve oko nje.

POGLAVLJE 8

Langdon nije mogao da odvoji pogled od svetlećeg purpurnog teksta napisala sanog na parketu. Poslednja poruka Žaka Sonijera bila je najneverovatnija poslednja poruka koju je Langdon mogao da zamisli.

Glasila je:

13-3-2-21-1-1-8-5

**O, rana davi,
Al' demon zlo čini!**

Iako nije imao nikakvu predstavu o tome šta poruka znači, Langdon je sada razumeo zašto je Faš instinktivno pomislio da pentagram stoji u nekakvoj vezi sa obožavanjem đavola.

Al demon zlo čini!

Đavola je Sonijer izričito pomenuo. Jednako neobičan bio je i niz brojeva.

"Jednim delom liči na numeričku šifru."

"Da", potvrdi Faš. "Naši šifranti već rade na tome. Verujemo da ovi brojevi mogu ukazati na ubicu. Možda telefonski broj ili neka vrsta socijalne identifikacije. Da li za vas imaju ikakvo simboličko značenje?"

Langdon ponovo pogleda brojke, osećajući da bi mu bili potrebni sati da iz njih izvuče nekakvo simboličko značenje. *Ako je Sonijer uopšte tako nešto i imao na umu.* Langdonu se činilo da su brojevi potpuno nasumično odabrani. Navikao je na simboličke progresije koje su izgledale kao da imaju nekog smisla, ali sve što se ovde nalazilo - pentagram, tekst, brojevi - izgledalo je nepovezano čak i na najosnovnijem nivou.

"Ranije ste pretpostavljali", reče Faš, "da su svi Sonijerovi postupci imali za cilj da se nešto saopšti... obožavanje boginje ili nešto u tom smislu? Kako se ova poruka tu uklapa?"

Langdon je znao da je pitanje retoričko. Sonijerov bizarni amanet se očigledno nikako nije uklapao u Langdonov scenario obožavanja boginje.

O, rana davi, al' demon zlo čini?

Faš reče: "Ovaj tekst izgleda kao neka vrsta optužbe. Slažete li se?"

Langdon pokuša sebi da predoči kustosove poslednje minute koje je proveo sam, zatočen u Velikoj galeriju, znajući da će umreti. Činilo se logičnim.

"Imalo bi smisla da je optužio svog ubicu, pretpostavljam."

"Moj zadalak je, naravno, da otkrijem ime te osobe. Da vas pitam nešto, gospodine Langdon. Šta je po vama, pored brojeva, najneobičnije u vezi sa ovom porukom?"

Najneobičnije? Čovek koji umire zabarikadirao se u galeriji, nacrtao pentagram na sebi i napisao misterioznu optužbu na podu. Šta u tom scenariju nije bilo neobično?

"Reči '**rana davi**'?" natuknu Langdon, nudeći prvu stvar koja mu je pala na pamet. Langdon je bio prilično siguran da pomisao na rane koje dave nije uobičajena misao za umirućeg čoveka. "Čini se da je '**rana davi, al' demon zlo čini**' neobičan izbor reci."

"*Davi?*" Fašov glas sada je sadržao notu nestrpljivosti. "Reči koje je Sonijer odabrao teško da su od primarnog značaja ovde."

Langdon nije bio siguran koji je to značaj Faš imao na umu, ali je počinjao da veruje da bi se Faš i demon slagali sasvim dobro.

"Sonijer je bio Francuz", odseče Faš. "Živeo je u Parizu. Ipak, za poslednje reči je odabrao..."

"Engleski", reče Langdon, tek sada uviđajući na šta kapetan cilja.

Faš klimnu. "*Precisement*. Šta mislite, zašto?"

Langdon je znao da je Sonijer besprekorno govorio engleski, pa ipak nije shvatao zašto baš engleski. Slegnu ramenima.

Faš ponovo pokaza na pentagram nacrtan na Sonijerovom stomaku. "Nema nikakve veze sa obožavanjem đavola? Još uvek ste sigurni?"

Langdon više ni u šta nije bio siguran. "Čini se da se simbologija i tekst ne poklapaju. Žao mi je što nisam od veće pomoći."

"Možda će ovo razjasniti stvari." Faš se odmaknu od tela i ponovo podiže crno svetlo, puštajući da snop svetlosti ovaj put obasja širu površinu. "A sada?"

Na Langdonovo zaprepašćenje, oko kustosovog tela zasijao je primitivni krug. Sonijer je očigledno bio legao i oprtao svoje telo sa nekoliko dugih lukova, upisujući se unutar kruga.

Iste sekunde, značenje postade jasno.

"*Skica po Vitruviju*", promuca Langdon. Sonijer je od sebe načinio repliku najpoznatijeg crteža Leonarda da Vinčija u prirodnoj veličini.

Da Vinčijeva *Skica po Vitruviju*, koja se do današnjeg dana smatra anatomski najpreciznijim crtežom, postala je moderna kulturna ikona koja se pojavljuje na posterima, podlogama za miša i majicama širom sveta. Slavni crtež sastoji se od savršenog kruga unutar kojeg je ucrtan nag čovek... širom raširenih ruku i nogu.

Da Vinči. Langdon oseti kako ga od zadivljenosti prolaze žmarci. Jasnoća Sonijerove namere nije se mogla poreći. U poslednjim trenucima života kustos je skinuo svu odeću sa sebe i postavio telo tako da predstavlja jasnu repliku *Skice po Vitruviju* Leonarda da Vinčija.

Krug je bio ključni kamen koji je nedostajao. Ženski simbol zaštite, krug oko nagog tela čoveka dopunio je poruku koju je Leonardo da Vinči imao

na umu — harmonija ženskog i muškog principa. Međutim, pitanje koje se sada postavljalo bilo je **zašto je** Sonijer imitirao poznati crtež.

"Gospodine Langdon", reče Faš, "čovjek poput vas sigurno zna da je Leonardo da Vinči naginjao mračnim veštinama."

Langdona iznenadi koliko Faš zna o Da Vinčiju. To poznavanje je, u velikoj meri, objašnjavalo zašto je kapetan sumnjao na obožavanje đavola. Da Vinči je za istoričare oduvek predstavljao delikatnu temu, naročito u hrišćanskoj tradiciji. Uprkos svojoj genijalnosti, ovaj vizionar je bio neskriveni homoseksualac i obožavalac božanskog poretka u Prirodi, zahvaljujući čemu je stalno iznova činio greh prema Bogu. Štaviše, jezive ekscentričnosti umetnika davale su mu izrazito demonsku auru: Da Vinči je ekshumirao leševe kako bi proučavao anatomiju ljudskog tela; vodio je tajanstvene dnevnike pisane nerazumljivim obrnutim rukopisom; verovao je da poseduje moć alhemičara da pretvori olovo u zlato, pa čak i prevari samog Boga tako što će napraviti eliksir za odlaganje smrti; a njegovi su pronalasci uključivali i jeziva, dotle nezamisliva oružja za rat i mučenje.

Nerazumevanje stvara nepoverenje, pomisli Langdon.

Čak je i znatan broj Da Vinčijevih veličanstvenih dela koja su spadala u hrišćansku umetnost samo pojačao reputaciju duhovnog licemerja umetnika. Prihvatajući stotine unosnih narudžbi Vatikana, Da Vinči je slikao hrišćanske teme ne kao izraz sopstvenog verovanja, nego kao komercijalni poduhvat - sredstvo da se finansira luksuzan način života. Na nesreću, Da Vinči je bio šaljivdžija koji se često zabavljao tako što je ispotiha grizao ruku koja ga je hranila. U mnoge svoje hrišćanske slike ubacio je skrivenu simboliku koja je bila sve samo ne hrišćanska — omaž sopstvenim verovanjima i suptilno izražavanje prezira i podsmeha upućenog Crkvi. Langdon je čak, jednom prilikom, u Nacionalnoj galeriji održao predavanje pod nazivom: "Tajni život Leonarda: Paganska simbolika u hrišćanskoj umetnosti."

"Razumem vašu zabrinutost", reče Langdon, "ali Da Vinči se nikada nije bavio crnom magijom. Bio je izuzetno duhovan čovek, iako u stalnom sukobu sa Crkvom." Dok je ovo govorio, javi mu se čudna misao. Ponovo baci pogled na poruku na podu. **O, rana davi, al' demon zlo čini!**

"Da?" upita Faš.

Langdon pažljivo odmeri reci. "Upravo mi je palo na pamet da je Sonijer delio mnoge duhovne ideologije sa Da Vinčijem, uključujući i brigu o tome da će Crkva ukloniti žensko božanstvo iz moderne religije. Možda je, podražavajući čuveni Da Vinčijev crtež, Sonijer jednostavno izražavao zajedničko nezadovoljstvo zbog satanizovanja boginje od strane Crkve."

Fašov se pogled smrknu. "Mislite da Sonijer Crkvu naziva ranom koja davi i demonom koji čini zlo?"

Langdon je morao da prizna da je tumačenje nategnuto - s druge strane, ipak se činilo da pentagram donekle potvrđuje tu ideju. "Sve što pokušavam

da kažem jeste da je gospodin Sonijer posvetio svoj život proučavanju istorije boginje, a niko nije više radio na brisanju te istorije od Katoličke crkve. Čini se logičnim da je Sonijer oproštajno izrazio svoje razočaranje."

"Razočaranje?" upita Faš, sada otvoreno neprijateljski. "Ova poruka više zvuči kao *gnev* nego kao razočaranje, ne čini li vam se?"

Langdonovo strpljenje je dostiglo krajnje granice. "Kapetane, pitali ste šta, po mom mišljenju, Sonijer pokušava ovde da kaže, i upravo to sam vam objasnio."

"Da se radi o osudi Crkve?" Fašova vilica se stegnu dok je cedio reči kroz stisnute zube. "Gospodine Langdon, u svom poslu sam se nagledao mnogih ubistava, i dajte da vam nešto kažem. Kada jedan čovek ubije drugog čoveka, ne verujem da su njegove poslednje misli okrenute ispisivanju nejasnog duhovnog stava koji niko neće razumeti. Verujem da tada misli samo na jednu stvar." Fašov prigušeni glas sekao je vazduh. "*LM vengeance*. Verujem da je Sonijer ostavio ovu poruku kako bi nam rekao ko ga je ubio."

Their vengeance - means their malice. Jeremiah gives his conduct, when plotted against by his foes, as an example how the Jews should bring their wrongs at the hands of the Chaldeans before God.

OT Prophets: Lamentations 3:60 You have seen all their vengeance (Lam. La Lm) Christian Bible Study Resources, Dictionary, Concordance and Search Tools ..

Psalm 68. v. 1—6, 32, 35. FIRST PART. L. M.

The Vengeance and Compassion of God.

LET God arise in all his might,
And put the troops of hell to flight ;
As smoke that sought to cloud the skies
Before the rising tempest flies.

2 [He comes, array'd in burning flames ;
Justice and **Vengeance** are his names :
Behold his fainting foes expire
Like melting wax before the fire.]

3 He rides and thunders thro' the sky ;
His name, Jehovah, sounds on high :
Sing to his name ye sons of grace ;
Ye saints rejoice before his face.

4 The widow and the fatherless
Fly to his aid in sharp distress ;
In him the poor and helpless find
A Judge that's just, a Father kind.

5 He breaks the captive's heavy chain,
And pris'ners see the light again ;
But rebels that dispute his will,
* Shall dwell in chains and darkness still.

(pimedba DS)

Langdon je zurio. "Ali to uopšte nema smisla."

"Nema?"

"Nema", odvrati on, umoran i iznerviran. "Rekli ste mi da je Sonijera u njegovoj kancelariji napao neko koga je, kako izgleda, pustio unutra."

"Da."

"Stoga je logičan zaključak da je kustos *poznavao* svog napadača."

Faš klimnu. "Nastavite."

"Dakle, ako je Sonijer *poznavao* osobu koja ga je ubila, kakva je to optužba?" On pokaza na pod. "Numeričke šifre? Rane koje dave? Demoni koji čine zlo? Pentagrami na stomaku? Suviše šifrovano."

Faš se namršti, kao da mu takva ideja ranije nije pala na pamet. "U pravu ste."

"S obzirom na okolnosti", reče Langdon, "bilo bi očekivano da je Sonijer, ukoliko je želeo da nam poruči ko ga je ubio, napisao nečije *ime*."

Dok je Langdon izgovarao ove reci, lukav osmeh razli se Fašovim licem po prvi put te noći. "*Precisement*", reče Faš. "*Precisement*."

Pratim rad majstora, divio se poručnik Kole dok je stiskao slušalice i upijao Fašov glas koji je iz njih dopirao. *Agent superieur* je znao da su upravo

ovakvi trenuci uzdigli kapetana do samog vrha francuskih snaga reda.

Faš će uraditi ono što se niko drugi ne bi usudio da uradi.

U savremenoj policiji, delikatna umetnost *cajolera* bila je izgubljena veština - veština koja je zahtevala izuzetnu pribranost i postojanost pod pritiskom. Malo je ljudi posedovalo hladnokrvnost neophodnu za tu vrstu operacija, ali Faš je, činilo se, rođen za to. Njegovu suzdržanost i strpljenje imali su samo roboti.

Snažna rešenost kao da je jedina emocija koju je Faš te noći pokazivao. Činilo se da je ovo hapšenje za njega od ličnog značaja. Uputstva koja je Faš dao svojim agentima sat vremena ranije bila su neuobičajeno jezgrovita i samouverena. *Znam ko je ubio Žaka Sonijera*, rekao je Faš. *Znate šta treba da radite. Večeras nema grešaka.*

I nijedna greška još ne beše počinjena.

Koleu nisu bili poznati dokazi koji su učvrstili Fašovo uverenje da je osumnjičeni zaista kriv, ali nije se usudio da dovodi u pitanje instinkte Bika. Fašova intuicija se ponekad činila gotovo natprirodnom. *Bog mu šapuće na uho*, tvrdio je jedan agent nakon naročito impresivne demonstracije Fašovog šestog čula. Kole je morao da prizna da je Faš, ukoliko je Bog postojao, svakako na njegovoj listi omiljenih ljudi. Kapetan je odlazio na misu i redovno se ispovedao - daleko češće od ostalih 'zvaničnika' koji su to činili o praznicima, zarad dobrih odnosa sa javnošću. Kada je, pre nekoliko godina, papa bio u poseti Parizu, Faš se svim silama potrudio i izborio je audijenciju. Fotografija Faša sa papom sada je visila u njegovoj kancelariji. *Papinski Bik*, agenti su u potaji nazvali fotografiju.

Kole je mislio da je ironično što je jedno od retkih Fašovih javnih istupanja poslednjih godina bila njegova otvorena reakcija na skandal sa katoličkom pedofilijom. *Te bi sveštenike trebalo obesiti dvaput!* izjavio je Faš.

Jednom zbog njihovih zločina prema deci. Drugi put zbog brukanja Katoličke crkve. Kole je imao čudan osećaj da je ovo drugo više razbesnelo Faša.

Okrećući se monitoru laptopa, Kole se pobrinu za drugi deo svojih večerašnjih zaduženja - GPS sistem praćenja. Slika na ekranu prikazivala je detaljan plan krila Denon, strukturalnu šemu dobijenu od Odeljenja obezbeđenja Luvra. Puštajući da mu se pogled kreće po lavirintu galerija i hodnika, Kole otkri ono stoje tražio.

Duboko u srcu Velike galerije treptala je sićušna crvena tačka.

La maraue.

Faš je svoj noćasnji plen držao na veoma kratkoj uzdi. I bilo je to mudro od njega. Robert Langdon se pokazao kao veoma hladnokrvan tip.

POGLAVLJE 9

Kako bi osigurao da njegov razgovor sa gospodinom Langdonom prođe bez ometanja, Bezu Faš bese isključio mobilni telefon. Na nesreću, bio je to skup model opremljen dvosmernim radio-uređajem koji je, suprotno njegovim naređenjima, sada koristio jedan od agenata kako bi stupio u kontakt sa njim.

"*Capitaine?*" zapucketao je telefon poput voki-tokija.

Faš oseti kako mu se zubi stežu od gneva. Nije mogao da se seti ničega dovoljno važnog zbog čega bi Kole prekinuo *surveillance cachee* - naročito u ovom kritičnom trenutku.

On uputi Langdonu miran pogled izvinjenja. "Trenutak, molim." Izvukao je telefon iz pojasa i pritisnuo dugme za radio-prenos. "*Oui?*"

"*Capitaine, un agent du Departement de Cryptographie est arrive.*"

Istog trenutka, Fašov gnev popusti. *Sifrant?* Uprkos loše odabranom trenutku, verovatno se radilo o dobroj vesti. Nakon što je pronašao Sonijerov šifrovani tekst na podu, Faš je fotografije čitavog mesta zločina prosledio Odeljenju kriptografije u nadi da će neko odatle moći da mu objasni šta je to, do đavola, Sonijer pokušavao da kaže. Ako je šifrant sada stigao, to je najverovatnije značilo da je neko dešifrovao Sonijerovu poruku.

"Trenutno sam zauzet", odvrati Faš preko radija, svojim tonom jasno stavljajući do znanja da je mera prevršena. "Zamolite šifranta da sačeka na komandnom mestu. Razgovaraću sa njim čim završim."

"Sa *njom*", ispravi ga glas. "To je agent Nevo."

Svakim trenutkom ovaj razgovor je sve manje zabavljao Faša. Sofi Nevo je jedna od najvećih grešaka Sudske policije. Mlada Parižanka, *dechiffreuse*, koja je kriptografiju studirala u Engleskoj na *Royal Holoveju*, bila je nametnuta Fašu pre dve godine u okviru pokušaja Ministarstva da uključi više žena u policijske redove. Stalna briga Ministarstva oko političke ispravnosti, smatrao je Faš, slabila je odeljenje. Ženama ne samo da je nedostajala fizička snaga neophodna za policijski posao, već je i samo njihovo prisustvo predstavljalo opasnu smetnju po muškarce. Kao što se Faš pribojavao, pokazalo se daje Sofi Nevo veća smetnja od drugih.

Sa svoje trideset i dve godine, bila je toliko uporna i odlučna da se to graničilo sa tvrdoglavošću. Njeno predano zagovaranje britanske nove kriptografske metodologije konstantno je izluđivalo njene nadređene, veterane francuske kriptografije. Međutim, ono što je Faša najviše uznemiravalo bila je neizbežna, univerzalna istina po kojoj privlačna mlada žena u kancelariji punoj sredovečnih muškaraca uvek te iste odvlači od posla.

Glas preko radija reče: "Agent Nevo je insistirala da odmah govori sa vama, kapetane. Pokušao sam da je zaustavim, ali ona je već na putu do galerije."

"Ovo je nedopustivo! Veoma sam jasno stavio do znanja..." počeo je Faš u neverici.

Za trenutak je Robert Langdon mislio da Bezu Faš preživljava moždani udar. Kapetanu je vilica usred rečenice prestala da se pomera, a oči mu se iskolačile. Činilo se da mu je užagreni pogled uperen u nešto preko Langdonovog ramena. Pre nego što je stigao da se okrene i vidi o čemu se radi, Langdon začu zvonak ženski glas iza sebe.

"Excuse-moi, messieurs."

Okrete se i ugleda mladu ženu koja im je prilazila. Kretala se kroz hodnik prema njima dugim, lakim koracima... upečatljivo samouverenog držanja. Obučena ležerno u bež džemper do kolena i uske crne pantalone, bila je privlačna i činilo se da ima oko trideset godina. Gusta kosa boje mahagonija padala joj je slobodno na ramena, uokvirujući toplinu njenog lica. Za razliku od slatkastih plavuša koje su krasile zidove spavaonica na Harvardu, ova žena je posedovala zdravu, prirodnu lepotu i jedinstvenost iz koje je zračilo primetno samopouzdanje.

Na Langdonovo iznenađenje, žena mu priđe i učtivo pruži ruku. "Gospodine Langdon, ja sam agent Nevo iz Kriptografskog odeljenja Sudske policije." Reči su joj se bogato uvijale oko prigušenog anglo-francuskog akcenta. "Drago mi je što sam vas upoznala."

Langdon prihvati njen meki dlan i oseti kako ga je istog trenutka obuhvatio njen snažan pogled. Oči su joj bile maslinastozelene - prodorne i jasne. Ključajući u sebi Faš duboko udahnu, očigledno se pripremajući da počne prekorevanje.

"Kapetane", reče ona, žurno se okrećući ka njemu, preduhitivši ga, "molim vas da me izvinite zbog ometanja, ali..."

"Ce n'est pas le moment!" prasnu Faš.

"Pokušala sam da vas nazovem", nastavi Sofi na engleskom, iz obzira prema Langdonu. "Ali mobilni telefon vam je isključen."

"Isključio sam ga sa razlogom", prosikta Faš. "Razgovaram sa gospodinom Langdonom."

"Dešifrovala sam numeričku šifru", reče ona mirno.

Langdon oseti nalet uzbuđenja. *Ona je dešifrovala poruku?*

Faš **nije** znao kako da reaguje.

"Pre no što objasnim", reče Sofi, "imam hitnu poruku za gospodina Langdona."

Fašov izraz lica poprimi izgled zabrinutosti koja se pojačavala. "Za gospodina Langdona?"

Ona klimnu, okrećući se ponovo ka Langdonu. "Morate da se javite u Američku ambasadu, gospodine Langdon. Imaju poruku za vas iz Sjedinjenih Država."

Langdon se iznenadi, a uzbuđenje zbog dešifrovane poruke poče da ustupa mesto iznenadnom naletu zabrinutosti. *Poruka iz Sjedinjenih Država?* Pokušavao je da zamisli ko bi to pokušavao da stupi u kontakt sa njim. Samo je nekoliko njegovih kolega znalo da je u Parizu.

Fašova široka vilica se stegnu na ove vesti. "Američka ambasada?" upita sumnjičavo. "A kako bi oni znali da je gospodin Langdon *ovde*?"

Sofi slegnu ramenima. "Izgleda da su zvali hotel gospodina Langdona, i da im je recepcionar rekao da je otišao sa agentom Sudske policije."

Faš je bio zbunjen. "I ambasada je stupila u kontakt sa odeljenjem *kriptografije*?"

"Ne, gospodine", reče Sofi, odlučnim tonom. "Kada sam pozvala centralu Sudske policije u pokušaju da stupim u kontakt sa vama, oni su imali poruku za gospodina Langdona i zamolili su me da je prenesem ukoliko dođem do vas."

Fašovo čelo se nabora u očiglednoj zbunjenosti. Otvori usta da progovori, ali se Sofi već beše okrenula ka Langdonu.

"Gospodine Langdon", reče ona, vadeći parče papira iz džepa, "ovo je broj službe za poruke vaše ambasade. Tražili su da ih nazovete što je pre moguće." Predala mu je papir, gledajući ga uporno. "Dok ja budem objašnjavala šifru kapetanu Fašu, vi ih pozovite."

Langdon pogleda ceduljicu. Bio je to broj telefona u Parizu, sa brojem lokala. "Hvala vam", reče on, sada zabrinut. "Gde da pronađem telefon?"

Sofi poče da vadi mobilni telefon iz džepa svog džempera, ali je Faš zauzvavi pokretom ruke. Sada je izgledao kao Vezuv pred erupciju. Ne skidajući pogled sa Sofi, on izvadi svoj telefon i pruži ga Langdonu. "Ova linija je sigurna, gospodine Langdon. Možete se poslužiti."

Langdona je zbunjivao Fašov gnev usmeren prema mladoj ženi. Osećajući se nelagodno, prihvatio je kapetanov telefon. Istog trenutka, Faš odvuče Sofi nekoliko koraka dalje i poče da joj drži lekciju prigušenim glasom. Kapetan mu se sve manje i manje dopadao. Odvrćući pogled od neobičnog sukoba, Langdon uključi mobilni telefon. Gledajući u papirić koji mu je Sofi dala, Langdon ukuca broj.

Poče da zvoni.

Jedno zvono... dva zvona... tri zvona...

Konačno se veza uspostavi.

Langdon je očekivao telefonistu na centrali Ambasade, ali otkri da umesto toga sluša telefonsku sekretaricu. Začudo, glas na traci bio je poznat. Glas Sofi Nevo.

"Bonjour, vous etes bien chez Sophie Neveu", govorio je ženski glas, *"Je suis absente pour le moment, mais..."*

Zbunjen, Langdon se okrete ka Sofi. "Izvinjavam se, gospođice Nevo, ali mislim da ste mi dali..."

"Ne, to je pravi broj", brzo ga prekide Sofi, kao da je očekivala takvo pitanje. "Ambasada ima automatski sistem za poruke. Treba da ukucate pristupni broj kako biste čuli svoju."

Langdon je zurio. "Ali..."

"Na papiru koji sam vam dala je trocifrena šifra."

Langdon otvori usta da razjasni čudnu zbrku, ali Sofi mu uputi ućutkujući pogled koji je trajao svega tren. Njene zelene oči su slale kristalno jasnu poruku.

Ne postavljaj pitanja. Samo to uradi.

Zbunjen, Langdon ukuca broj lokala sa papira: 454.

Sofina izlazna poruka istog trenutka prestade, i Langdon začu elektronski glas koji je na francuskom objavio: "Imate *jednu* novu poruku."

Očigledno, 454 je Sofina šifra za slušanje poruka kada nije kod kuće.

Ja slušam poruke ove žene?

Langdon je mogao da čuje kako se traka premotava. Konačno se zaustavi i mašina se pokrenu. Slušao je. Ponovo Sofin glas.

"Gospodine Langdon", poruka je počinjala zastrašenim šapatom. *"Nemojte* reagovati na ovu poruku. Samo mirno slušajte. Trenutno ste u opasnosti. Pažljivo pratite moja uputstva."

POGLAVLJE 10

Sajlas je sedeo za upravljačem crnog audija koji mu Učitelj beše obezbedio, i posmatrao veličanstvenu crkvu Sen-Sulpis. Osvetljena sa donje strane reflektorskim snopovima, dva crkvena zvonika izdizala su se nad dugim telom crkve poput neustrašivih stražara. Sa obe strane se po jedan senoviti red glatkog potpornog zida pružao poput rebara neke predivne zveri.

Nevernici su iskoristili Božju kuću kao skrovište za ključni kamen. Ponovo je bratstvo potvrdilo svoju legendarnu reputaciju obmanjivača i prevaranata. Sajlas nije mogao da dočeka da pronade ključni kamen i preda ga Učitelju, kako bi mogli da povrate ono što je bratstvo još davno ukralo od vernih.

Koliko će to moćnim učiniti Opus Dei!

Parkiravši audi na napuštenom trgu Sen-Sulpis, Sajlas uzdahnu, podstičući samog sebe da razbistri um zbog predstojećeg zadatka. Široka leđa još uvek su ga bolela od samomučenja koje je ranije tog dana podneo, pa ipak je bol bio beznačajan u poređenju sa njegovom patnjom pre nego što ga je Opus Dei spasao.

Ipak, sećanja su mu proganjala dušu.

Oslobodi se mržnje, Sajlas je naređivao sebi. *Oprosti onima koji su se ogrešili o tebe.*

Podižući pogled ka kamenim tornjevima crkve Sen-Sulpis, Sajlas se borio protiv one poznate podmukle struje... one sile koja je njegov um vukla unatrag kroz vreme, ponovo ga vraćajući u zatvor koji je u mladosti bio njegov svet. Sećanja na čistilište došla su kao i uvek, poput bure koja napada njegova čula... zaudaranje kupusa koji truli, zadah smrti, ljudske mokraće i fekalija. Krici beznađa naspram urlajućeg vetra sa Pirineja i tihi jecaji zaboravljenih ljudi.

Andora, mislio je, osećajući kako mu se mišići zatežu.

Bilo je sasvim neverovatno, ali upravo u tom ogolelom i zaboravljenom kutku između Španije i Francuske, drhteći u svojoj kamenoj ćeliji, Sajlas je bio spašen.

Tada to nije shvatao.

Svetlost je došla dugo nakon grmljavine.

Tada se nije zvao Sajlas, mada je zaboravio ime koje su mu roditelji nadenuili. Otišao je od kuće sa sedam godina. Otac pijanica, krupni lučki radnik, gnevan zbog rođenja albino sina, redovno je tukao majku, kriveći je za sramotni izgled dečaka. Kada bi pokušao da je brani, i sam bi dobio gadne batine.

Jedne večeri izbila je užasna svađa, i majka se više nikada nije podigla. Dečak je stajao iznad njenog beživotnog tela i osećao nepodnošljivo nadiranje krivice jer je dozvolio da se to desi.

Ja sam kriv za ovo!

Kao da je nekakav demon kontrolisao njegovo telo, otišao je do kuhinje i zgrabio mesarski nož. Kao hipnotisan, kretao se ka spavaćoj sobi gde je otac pijan spavao na krevetu. Bez reči, dečak mu je zabio nož u leđa. Otac je vrisnuo od bola i pokušao da se prevrne, ali sin ponovo zari nož, ubadajući ga sve dok krkljanje ne utihnu.

Pobegao je od kuće, ali ulice Marseja bile su jednako neprijateljske. Zbog svoje neobične pojave nije se uklapao među druge mlade begunce od kuće, i bio je primoran da živi sam u podrumu oronule fabrike, hraneći se ukradenim voćem i sirovom ribom sa dokova. Jedino društvo pravili su mu iscepani časopisi koje je pronalazio na smetištu, a koje je sam naučio da čita. S vremenom je ojačao. Kada je napunio dvanaest godina, jedna lualica - devojka dvaput starija od njega - ismevala ga je na ulicama i pokušala da mu ukrade hranu. Prebio ju je skoro na smrt. Kada su ga vlasti mukom odvojile od nje, dali su mu ultimatum - da napusti Marsej ili da ide u maloletnički zatvor. Dečak se preselio niže niz obalu, u Tulon. Vremenom su se pogledi puni sažaljenja koje su mu ljudi u prolazu upućivali pretvorili u poglede pune straha. Dečak je izrastao u snažnog mladića. Mogao je da čuje kako se sašaptavaju kada bi prolazili pored njega. *Duh*, govorili bi, očiju širom raširenih od straha dok su zurili u njegovu belu kožu. *Duh sa očima đavola!*

I osećao se kao duh... providan... koji luta od jedne do druge luke.

Izgledalo je da ljudi gledaju pravo kroz njega.

Kad mu je bilo osamnaest, u jednom lučkom gradu, dok je pokušavao da ukrade sanduk dimljene šunke sa nekog teretnjaka, uhvatila su ga dvojica članova posade. Dva mornara koja počеше da ga tuku zaudarala su na pivo, baš kao njegov otac. Sećanja na strah i mržnju izronila su na površinu poput čudovišta iz dubina. Jednom mornaru je golim rukama slomio vrat, a drugog je spasao dolazak policije.

Dva meseca kasnije, okovan, stigao je u zatvor u Andori.

Beo si kao duh, ismevali su ga zatvorenici dok su ga stražari sprovodili, golog i smrznutog. *Mira el espectro! Možda će duh proći pravo kroz ove Zidove!*

Dvanaest godina su mu telo i duša venuli, sve dok nije postao providan.

Ja sam duh.

Ja nemam težinu.

Yo soy uri espectro... pldido como unfantasma... caminando este mundo il solas.

Jedne noći su duha probudili vrisци drugih zatvorenika. Nije znao kakva nevidljiva sila mrda pod na kojem je spavao, nili koja moćna ruka trese zi-

dove njegove kamene ćelije, ali kad je skočio na noge veliki kamen se obruši upravo na mesto gde je dotle spavao. Podižući pogled da vidi odakle se survaio kamen, on ugleda rupu u zidu koji je podrhtavao, a iza nje, prizor koji ne bese video preko deset godina. Mesec.

Dok se zemlja još uvek tresla, duh se uspenrao kroz uzani tunel, izašao posrćući na čistinu, i survao se niz ogolelu planinsku padinu u šumu. Trčao je čitave noći, uvek nizbrdo, u delirijumu od gladi i iscrpljenosti.

Na ivici svesti, u zoru se našao na železničkim šinama što su prosecale put kroz šumu. Sledeći ih, kretao se kao u snu. Ugledavši prazan teretni vagon, uspuzao se u njega tražeći sklonište i odmorište. Kada se probudio, voz se kretao. *Koliko dugo? Koliko daleko?* Bol je rastao u njegovoj utrobi. *Da li umirem?* Ponovo je zaspao. Sledeći put su ga probudili vika i udarci. Izbacili su ga iz teretnog vagona. Krvav, lutao je obodom malog sela, uzalud tražeći hranu. Naposletku, tela suviše slabog da bi napravilo ijedan korak više, legao je pored puta i kliznuo u nesvest.

Svetlo se pojavilo polako, i duh se pitao koliko je dugo mrtav. *Jedan dan? Tri dana?* Nije bilo važno. Krevet mu je bio mekan poput oblaka, a vazduh oko njega mirisao je slatko od sveća. Isus je bio tamo, gledajući naniže u njega. *Ovde sam,* rekao je Isus. *Ploča je pomerena u stranu i ponovo si rođen.* Spavao je i budio se. Izmaglica mu je zaklanjala misli. Nikada nije verovalio u raj, pa ipak ga je Isus pazio. Hrana se pojavljivala kraj njegovog uzglavlja i duh ju je jeo, gotovo sposoban da oseti kako se meso materijalizuje na njegovim kostima. Ponovo je spavao. Kada se budio, Isus se još uvek smešio na njega, obraćajući mu se. *Spašen si, sine moj. Blagosloveni su oni koji idu mojim putem.*

Ponovo je spavao.

Vrisak bola trgao je duha iz sna. Telo mu je poskočilo iz kreveta, steturalo se niz hodnik ka povcima. Ušao je u kuhinju i video velikog čoveka kako tuče manjeg čoveka. Ne znajući zašto, duh je zgrabio velikog čoveka i zavitlao ga na zid. Ovaj je pobegao, a duh ostao da stoji nad telom mladića u svešteničkoj odori. Svešteniku bese gadno razbijen nos. Podižući ga tako krvavog, duh ga je odneo do kauča.

"Hvala ti, prijatelju", reče sveštenik na čudnom francuskom. "Crkveni prilozi su lopovima veoma privlačni. U snu govoriš francuski. Govoriš li takođe i španski?"

Duh odmahnu glavom.

"Kako se zoveš?" nastavi on na nepravilnom francuskom.

Duh se nije mogao setiti imena koje su mu roditelji dali. Sve što je slušao bili su podsmesi zatvorskih stražara.

Sveštenik se nasmešio. *"No hay problema.* Ja sam Manuel Aringarosa.

Misionar sam iz Madrida. Poslat sam ovde kako bih izgradio crkvu za Obra de Dios."

"Gde se nalazim?" Glas mu je zvučao šuplje.

"Ovijedo. Na severu Španije."

"Kako sam dospeo ovamo?"

"Neko te je ostavio na mom pragu. Bio si bolestan. Ja sam te nahranio. Ovde si već mnogo dana."

Duh je proučavao svog mladog staratelja. Prošle su godine od kako mu je neko ukazao bilo kakvu ljubaznost. "Hvala vam, oče."

Sveštenik dotače raskravljenju usnu. "Ne, ja sam zahvalan, prijatelju."

Kada se duh ujutro probudio, njegov svet mu je izgledao jasnije. Podigao je pogled ka raspeću na zidu iznad kreveta. Iako mu se više nije obraćao, pružio mu je utehu. Uspravljaajući se u krevetu, sa iznenađenjem vide isečak iz novina ostavljen na noćnom stočiću. Članak je bio na francuskom, star nedelju dana. Kada je pročitao priču, ispunio ga je strah. Govorilo se o zemljotresu u planinama koji je uništio zatvor i oslobodio mnoge opasne kriminalce. Srce poče luđački da mu udara. *Sveštenik zna ko sam!* Osetio je nešto što nije već dugo vremena. Sram. Krivicu. Pratio ih je strah da će ga uhvatiti. Skočio iz kreveta. *Kuda da pobegnem?*

"Dela apostolska", začu se glas sa vrata.

Duh se okrenu, preplašen.

Dok je ulazio u sobu, mladi sveštenik se smešio. Na nosu mu se nalazio čudan zavoj, a u ruci je držao staru Bibliju. "Našao sam ti jednu na francuskom. Obeležio sam ti poglavlje."

Nesiguran, duh uze Bibliju i pogleda poglavlje koje sveštenik beše obeležio.

Glava 16.

Stihovi su govorili o zatvoreniku po imenu Sajlas koji je ležao nag i pretučen u svojoj ćeliji, pevajući u slavu Boga. Kada je došao do stiha 26, ukoči se od šoka.

"...A ujedanput tako se vrlo zatrese zemlja da se pomeri temelj tamnički; i odmah se otvoriše sva vrata i svima spadoše okovi."

Podiže pogled ka svešteniku.

Sveštenik se toplo smešio. "Od sada, prijatelju, ako nemaš drugo ime, zvaću te Sajlas."

Duh klimnu odsutno. *Sajlas*. Dobio je telo. *Zovem se Sajlas*.

"Vreme je za doručak", nastavi sveštenik. "Biće ti potrebna snaga ukoliko ćeš mi pomagati da izgradim ovu crkvu."

Šest hiljada metara iznad Mediterana, avion Alitalije na letu broj 1618 poskakivao je od turbulencije, što je putnike teralo na nervozno meškoljenje.

Biskup Aringarosa jedva da je to primećivao. Misli su mu bile okrenute ka budućnosti sekte Opus Dei. Nestrpljiv da sazna kako se odvijaju planovi u Parizu, poželeo je da nazove Sajlasa. Ali nije mogao. Učitelj se pobrinuo za to. "To je zbog vaše lične bezbednosti", objasnio je Učitelj, govoreći engleski sa francuskim akcentom. "Znam dovoljno o elektronskoj komunikaciji, prisluškivanju i presretanju. Posledice bi mogle biti pogubne po vas."

Aringarosa je znao da je u pravu. Učitelj se činio kao izuzetno oprezan čovek. Aringarosi nije otkrio svoj identitet, a ipak se pokazao kao čovek koga je vredelo slušati. Naposljetku, nekako je dolazio do veoma poverljivih informacija. **Imena četiri najviša člana bratstva!** To je jedan od podviga koji je ubedio biskupa da je Učitelj zaista sposoban.

"Biskupe", rekao mu je Učitelj, "sve sam sredio. Da bi moj plan uspeo, morate dopustiti Sajlasu da odgovara samo meni tokom nekoliko dana. Vas dvojica nećete razgovarati. Komuniciraću sa njim preko poverljivih kanala."

"Odnosićete se prema njemu sa poštovanjem?"

"Čovek od vere zaslužuje najviše poštovanje."

"Odlično. U tom slučaju, razumem. Sajlas i ja nećemo razgovarati dok se sve ne okonča."

"To činim kako bih zaštitio vaš identitet, Sajlasov identitet i sopstveni ulog."

"Vaš ulog?"

"Biskupe, ukoliko vas vaša žudnja da budete u toku odvede u zatvor, nećete moći da mi platite moju cenu."

Biskup se nasmeši. "Dobro rečeno. Naše su želje usaglašene. Neka vam je Bog u pomoći."

Dvadeset miliona evra, mislio je biskup, gledajući sada kroz prozor aviona. Približno isto toliko u američkim dolarima. *Sitnica u poređenju sa nečim toliko moćnim.*

Ponovo je bio siguran da Sajlas i Učitelj neće podbaciti. Novac i vera bili su snažna motivacija.

POGLAVLJE 11

„*Une plaisanterie numerique?*“ Bezu Faš bio je crven od besa, zureći u U Sofi Nevo u neverici. *Numerička šala?* "Vaša profesionalna procena Sonijerove šifre jeste daje to neka vrsta matematičke pošalice?"

Faš nije shvatao drskost ove žene. Ne samo da je upala bez dopuštenja, nego je sada još i pokušavala da ga ubedi da je Sonijer, u poslednjim trenucima svog života, bio inspirisan da napravi matematički štos?

"Ova šifra", objasni Sofi na brzom francuskom, "jednostavna je do apsurdna. Žak Sonijer je morao znati da ćemo je odmah prozreti." Ona izvuče komadić papira iz džepa džemperu i predade ga Fašu. "Ovo je rešenje."

Faš pogleda karticu.

1-1-2-3-5-8-13-21

"To je to?" prasnu on. "Samo ste poredali brojeve od manjih ka većim!"

Sofi je imala još i drskosti da mu uputi samozadovoljan osmeh. "Upravo tako."

Fašov glas se snizi do grlenog rezanja. "Agente Nevo, nemam predstavu šta do đavola ovim nameravate da postignete, ali vam savetujem da to postignete što pre." On baci nestrpljiv pogled na Langdona, koji je stajao u blizini, telefona pritisnutog na uho. Očigledno je još uvek slušao telefonsku poruku iz ambasade Sjedinjenih Država. Na osnovu Langdonovog prebledelog lica, Faš je znao da su vesti loše.

"Kapetane", reče Sofi, opasno prkosnim tonom, "sled brojeva koji imate u ruci slučajno predstavlja jednu od najpoznatijih matematičkih progresija u istoriji."

Faš nije ni znao da je postojala neka poznata matematička progresija, ali je bio sasvim siguran da mu se Sofin ležeran ton ne sviđa.

"Ovo je Fibonačijev niz", objasni ona, pokazujući glavom na parče papira u Fašovoj ruci. "Progresija u kojoj je svaki član jednak zbiru prethodna dva člana."

Faš je proučavao brojeve. Svaki član je zaista bio zbir prethodna dva, pa ipak nije mogao ni da pretpostavi od kakve je važnosti sve to za Sonijerov slučaj.

"Matematičar Leonardo Fibonači došao je do ovog niza brojeva u trinaestom veku. Očigledno ne može biti slučajnost da svi brojevi koje je Sonijer napisao na podu pripadaju Fibonačijevom čuvenom nizu."

Faš je nekoliko trenutaka zurio u mladu ženu. "Dobro, ukoliko to nije slučajnost, da li biste mi rekli *zašto* je Sonijer to uradio. Šta je želeo da kaže?"

Šta to znači?"

Ona slegnu ramenima. "Apsolutno ništa. U tome je poenta. To je jednostavna kriptografska šala. Kao da uzimate reci iz čuvene pesme i nasumice ih ređate da biste videli da li će iko prepoznati šta odabrane reči imaju zajedničko."

Faš preteći koraknu ka njoj, tako da mu se lice našlo na samo nekoliko centimetara od njenog. "Iskreno se nadam da imate mnogo bolje objašnjenje od *tog!*"

Sofine nežne crte postase zapanjujuće oštre kad se nagnula ka njemu. "Kapetane, imajući na umu šta rizikujete večeras, mislila sam da ćete ceniti saznanje da se Žak Sonijer možda igra sa vama. Očigledno to nije slučaj. Obavestiću direktora Kriptografije da vam više nisu potrebne naše usluge." Rekavši to, ona se okrenu na petama i marširajući ode putem kojim je došla.

Zaprepašćen, Faš je posmatrao kako nestaje u tami. *Je li ona poludela?* Sofi Nevo je upravo postavila novu definiciju profesionalnog samoubistva. Faš se okrenu ka Langdonu koji je još telefonirao, zabrinutiji nego maločas. *Ambasada Sjedinjenih Država*. Bezu Faš je prezirao mnoge stvari... ali malo ih je izazivalo veći gnev od ambasade Sjedinjenih Država.

Faš i ambasador su ukrštali rogove redovno oko zajedničkih poslova države - njihovo najčešće bojno polje bilo je sprovođenje zakona prema Amerikancima u poseti. Gotovo svakodnevno je Sudska policija hapsila američke studente na razmeni zbog posedovanja droga, američke poslovne ljude zbog unajmljivanja maloletnih prostitutki, američke turiste zbog krađe ili uništavanja imovine. Po zakonu, Američka ambasada je mogla da interveniše i izruči okrivljene građane Sjedinjenim Državama, gde ne bi dobili više od nekoliko packi.

I ambasada je bez izuzetka upravo to i radila.

U emasculation de la Police Judiciaire, tako je to Faš nazivao. *Paris Match* je u skorije vreme objavio strip koji je prikazivao Faša kao policijskog psa koji pokušava da ugrize američkog kriminalca, ali ne može da ga dohvati jer je vezan za Američku ambasadu.

Ne večeras, Faš je rekao sam sebi. *Suviše se toga rizikuje.*

Kad je Robert Langdon prekinuo vezu, izgledao je bolesno.

"Da li je sve u redu?" upita Faš.

Langdon slabašno odmahnu glavom.

Loše vesti od kuće, oseti Faš, primećujući, dok je uzimao telefon, da se Langdon preznojio.

"Nesreća", promuca Langdon, gledajući Faša sa čudnim izrazom na licu.

"Prijatelj..." Oklevao je. "Moraću da otputujem kući odmah ujutro."

Faš nije sumnjao da je šok na Langdonovom licu iskren, pa ipak je osetio još nešto, kao da udaljeni strah iznenada počinje da svetluca u očima Ame-

rikanca. "Žao mi je što to čujem", reče Faš, pomno posmatrajući Langdona. "Želite li da sednete?" Pokaza na jednu od klupa za posetioce galerije. Langdon odsutno klimnu glavom i načini nekoliko koraka ka klupi. Zastade, svakog trenutka sve zbunjeniji. "U stvari, mislim da bih da odem do toaleta."

Faš se u sebi namršti zbog odlaganja. "Toalet. Naravno. Hajde da napravimo pauzu od nekoliko minuta." On pokaza niz dug hodnik u pravcu iz kojeg su došli. "Toaleti su tamo, u pravcu kustosove kancelarije."

Langdon je oklevao, okrećući se u suprotnom smeru, ka drugom kraju hodnika Velike galerije. "Mislim da se tamo nalazi mnogo bliži toalet."

Faš uvide da je Langdon u pravu. Bili su na dve trećine puta niz hodnik, i Velika galerija se završavala parom toaleta. "Da pođem sa vama?"

Langdon odmahnu glavom, već zalazeći dublje u galeriju. "Nema potrebe. Želeo bih da budem sam nekoliko trenutaka."

Faša nije oduševljavala pomisao da Langdon sam luta hodnikom, ali ga je tešilo to stoje znao da je Velika galerija slepa ulica čiji se jedini izlaz nalazio na drugom kraju - kapija ispod koje su ušli. Iako su francuska protivpožarna pravila nalagala nekoliko požarnih stepenica za slučaj opasnosti za ovako velik prostor, te su požarne stepenice bile automatski blokirane kada je Sonijer aktivirao sigurnosni sistem. Istina, taj sistem je sada poništen, što je otključalo požarne stepenice, ali to nije imalo značaja - spoljašnja vrata bi, ukoliko bi se otvorila, aktivirala protivpožarni alarm. Pored toga, napolju su čekali agenti Sudske policije. Langdon nije nikuda mogao bez Fašovog dopuštenja.

"Moram da se vratim do kancelarije gospodina Sonijera za trenutak", reče Faš. "Molim vas da odmah dođete do mene, gospodine Langdon. O mnogo čemu moramo da razgovaramo."

Langdon mahnu bez reči dok je nestajao u tami.

Okrećući se, Faš ljutito odmaršira u suprotnom smeru. Kada je došao do kapije, provukao se ispod, izašao iz Velike galerije, odmakao niz hodnik i uleteo u komandni centar u Sonijerovoj kancelariji.

"Ko je dao odobrenje da se Sofi Nevo pusti u ovu zgradu!" urlao je Faš.

Kole je odgovorio prvi. "Rekla je stražarima napolju daje rešila šifru."

Faš se osvrte oko sebe. "Je li otišla?"

"Nije sa vama?"

"Otišla je." Faš baci pogled na zamračeni hodnik. Očigledno, Sofi nije bila raspoložena da zastane i procaska sa drugim službenicima dok je napuštala zgradu.

Za trenutak, Faš pomisli da radiom pozove čuvare na međuspratu i kaže im da zaustave Sofi i dovuku je natrag pre nego što stigne da napusti zgradu. Potom malo bolje razmisli. To je govorio samo njegov ponos... hteo je da njegova bude poslednja. Dovoljno mu je ometanja za noćas.

Pozabavi se agentom Nevo kasnije, rekao je sam sebi, unapred se radujući što će je otpustiti.

Potiskujući Sofi s uma, Faš se za trenutak zagleda u minijaturnog viteza na Sonijerovom radnom stolu. Potom se ponovo okrete ka Koleu. "Imate li ga?" Kole kratko klimnu i okrenu laptop ka Fašu. Crvena tačka se jasno videla na planu Muzeja, trepćući ravnomerno u prostoriji obeleženoj kao TOILETTES PUBLIQUES.

"Dobro", reče Faš, paleći cigaretu i odlazeći u hodnik. "Moram da telefoniram. Pazite prokleta dobro da Langdon ne ode dalje od toaleta."

POGLAVLJE 12

Robert Langdon je zbunjeno koračao ka kraju Velike galerije. Iznova i iznova mu se u sećanju vrtela Sofina telefonska poruka. Na kraju hodnika, osvetljeni znaci sa međunarodno prepoznatljivim figurama - nalepnicama za toalete, vodili su u lavirint pregradaka.

Pronašavši vrata muškog toaleta, Langdon uđe i pritisnu prekidač za svetlo.

Prostorija je bila prazna.

Prišavši lavabou, ispljuska se hladnom vodom po licu i pokuša da se razbudi. Oštra fluorescentna svetla odbleskivala su od golih pločica, a čitava prostorija imala je miris amonijaka. Dok se brisao peškirom, vrata toaleta iza njega se uz škripu otvoriše. Okrete se.

Sofi Nevo ušla je u prostoriju, zelenih očiju ispunjenih strahom. "Hvala bogu da ste došli. Nemamo mnogo vremena."

Langdon je stajao pored lavaboa, zureći u neverici u šifranta Sudske policije, Sofi Nevo. Samo nekoliko minuta ranije, Langdon je slušao njenu telefonsku poruku i mislio kako je šifrantkinja verovatno luda. Ipak, što je više slušao, više je osećao da Sofi Nevo govori iskreno. *Nemojte reagovati na ovu poruku. Samo mirno slušajte. Trenutno ste u opasnosti. Pažljivo pratite moja uputstva.* Ispunjen nesigurnošću, Langdon je odlučio da učini upravo onako kako mu je Sofi savetovala. Rekao je Fašu da se telefonska poruka odnosila na povređenog prijatelja kod kuće. Potom je zatražio da ode do toaleta na kraju Velike galerije.

Sofi je sada stajala ispred njega, još uvek pokušavajući da dođe do daha.

Pod fluorescentnim svetlom Langdon sa iznenađenjem otkri da se iza njenog strogog izgleda kriju neočekivano blage crte lica. Jedino joj je pogled bio oštar, a takva je jukstapozicija (*nl. juxtapositio*)

stavljanje (ili: metanje) jednog pored drugog, graničenje s nečim, slaganje spolja, dodavanje. u njegovom sećanju prizivala prizore višeslojnog Renoarovog portreta... zamagljenog ali jasnog, sa smelošću koja je zadržavala svoj pokrov misterije.

"Želela sam da vas upozorim, gospodine Langdon..." poče Sofi, još uvek žudno hvatajući vazduh, "da se nalazite *sous surveillance cachee*. Pod prismotrom." Dok je govorila, njen engleski sa akcentom odzvanjao je, pa joj je glas dobijao izvesnu šupljinu.

"Ali... zašto?" upita Langdon. Sofi mu je već objasnila preko telefona, ali je potvrdu želeo sa njenih usana.

"Zato što ste", reče ona, koraknuvši ka njemu, "vi Fašov glavni osumnjičeni za ovaj zločin."

Langdon beše pripremljen na te reči, pa ipak su mu sada zvučale još besmislenije. Prema onome što je Sofi rekla, Langdon nije bio pozvan u Luvr te noći kao simbolog, nego kao *osumnjičeni*, i trenutno je bio, ne znajući, meta jedne od omiljenih metoda ispitivanja Sudske policije — *surveillance cachee* - vešte obmane pri kojoj bi policija mirno pozvala osumnjičenog na mesto zločina i ispitala ga u nadi da će postati nervozan i greškom se odati.

"Pogledajte u levi džep sakoa", reče Sofi. "Pronaći ćete dokaz da vas drže na oku."

Langdon oseti kako oprez u njemu raste. *Da pogledam u džep?* Zvučalo je kao neki jeftin trik.

"Samo pogledajte."

Zbunjen, Langdon posegnu u levi džep svog sakoa od tvida - onaj koji nikada nije upotrebljavao. Pipajući, nije pronašao ništa. *Sta si zaboga očekivao?* Počeo je da se pita da li je, možda, Sofi ipak luda. Tada mu se prsti očešaše o nešto. Malo i čvrsto. Hvatajući sićušni predmet prstima, Langdon ga izvuče i zaprepašćeno pogleda. Bio je to metalni disk u obliku dugmeta, veličine baterije za ručni sat. Nikada ga pre nije video. "Šta..."

"GPS uređaj", objasni Sofi. "Javlja svoju lokaciju satelitu globalnog sistema za pozicioniranje koji nadgleda Sudska policija. Koristimo ih za praćenje. Precizan je do u pola metra bilo gde na kugli zemaljskoj. Imaju vas na elektronskom povocu. Agent koji je došao po vas u hotel ubacio vam ga je u džep pre nego što ste izašli iz sobe."

Langdon se u mislima vrati u hotelsku sobu... tuširanje na brzinu, oblačenje, agent Sudske policije koji mu ljubazno pridržava sako dok napuštaju sobu. *Unutra je sveže, gospodine Langdon*, rekao je agent. *Proleće u Parizu nije sasvim onakvo kakvim ga vaša pesma predstavlja*. Langdon mu je zahvalio i ogrnuo sako.

Pogled Sofinih maslinastih očiju bio je pronicljiv. "Nisam vam ranije rekla za 'bubicu' jer nisam htela da proverite džep pred Fašom. On ne sme znati da ste je pronašli."

Langdon nije imao predstavu šta da kaže na to.

"Obeležili su vas zato što su mislili da biste mogli pobeći." Ona zastade.

"Zapravo, *nadali* su se da ćete pobeći; to bi samo potvrdilo vašu krivicu."

"Zašto bih bežao!" uzviknu Langdon. "Nevin sam!"

"Faš ne misli tako."

Ljutito, Langdon odmaršira do korpe za otpatke u nameri da baci bubicu za praćenje.

"Ne!" Sofi ga zgrabi za ruku i zaustavi ga. "Ostavite je u džepu. Ako je bacite, signal će prestati da se kreće i znaće da ste je pronašli. Jedini razlog što vas je Faš pustio samog jeste taj što zna gde ste. Ako pomisli da ste otkrili..." Sofi nije završila rečenicu. Umesto toga, istrgnu mali disk iz Langdonove

ruke i ubaci ga natrag u džep njegovog sakoa od tvida. "Bubica ostaje uz vas. Barem za sada."

Langdon bese izgubljen. "Do đavola, na osnovu čega Faš veruje da sam ja ubio Žaka Sonijera!"

"Ima prilično ubedljive razloge." Sofino lice beše smrknuto. "Postoji dokaz koji još niste videli. Faš ga je dobro sakrio od vas."

Langdon je mogao jedino da zuri u nju.

"Sećate li se tri reda teksta koji je Sonijer ispisao na podu?"

Langdon klimnu. Te brojke i reci su mu se urezali u sećanje.

Sofin glas se pretvori u šapat. "Na žalost, to što ste videli nije cela poruka.

Postojao je i četvrti red koji je Faš fotografisao i potom obrisao pre nego što ste vi stigli."

Iako je znao da se rastvorljivo mastilo vodenog markera veoma lako može izbrisati, nije mogao ni da pretpostavi zašto bi Faš to učinio.

"Poslednji red", reče Sofi, "bilo je nešto što Faš nije želeo da vidite." Ona zastade. "Barem dok ne završi sa vama."

Sofi izvadi iz džepa svog džempera kompjuterski odštampanu fotografiju i poče da je ispravlja. "Faš je snimke sa mesta zločina poslao večeras u Odeljenje za kriptologiju u nadi da ćemo otkriti šta Sonijerova poruka znači. Ovo je fotografija kompletne poruke." Pružila je stranicu Langdonu.

Zbunjen, Langdon pogleda snimak. Fotografija je u krupnom planu prikazivala svetleću poruku na parketu poda. Poslednji red poruke pogodio je Langdona poput udarca u stomak.

13-3-2-21-1-1-8-5

O, rana davi,

Al' demon zlo čini!

P.S. Pronađi Roberta Langdona

POGLAVLJE 13

Nekoliko sekundi Langdon je u čudu zurio u fotografiju Sonijerovog postskriptuma. *P.S. Pronađi Roberta Langdona.* Izgledalo mu je da se pod povera pod nogama. *Sonijer je ostavio postskriptum sa mojim imenom?* Ni u najluđim snovima Langdon se tome ne bi nadao.

"Da li sada razumete", upita Sofi, dok joj se u očima čitala žurba, "zašto je Faš naredio da vas večeras dovedu ovamo, i zašto ste vi glavni osumnjičeni?" Jedino što je Langdon tog trenutka razumeo jeste razlog Fašovog samozadovoljstva kada je Langdon pretpostavio da bi Sonijer optužio svog ubicu po imenu.

Pronađi Roberta Langdona.

"Zašto bi Sonijer napisao tako nešto?" upita Langdon, dok mu se zbunjenost pretvarala u gnev. "Zašto bih ja ubio Žaka Sonijera?"

"Faš tek treba da otkrije motiv, ali snimao je čitav razgovor sa vama večeras nadajući se da biste mu ga vi mogli otkriti."

Langdon zausti, ali ipak ne reče ništa.

"Nosi minijaturni mikrofon", objasni Sofi. "On je povezan sa predajnikom u njegovom džepu koji šalje signal u komandni centar."

"To nije moguće", promuća Langdon. "Ja imam alibi. Posle predavanja sam otišao pravo u hotel. Možete proveriti na recepciji."

"Faš je već proverio. Njegov izveštaj kaže da ste zatražili ključ od recepcionara u deset i trideset. Na nesreću, ubistvo se desilo nešto malo pre jedanaest. Lako ste mogli neopaženo izaći iz sobe."

"To je ludost! Faš nema nikakvih dokaza!"

Sofine oči se razrogačiše kao da govore: *Nema dokaza?* "Gospodine Langdon, vaše ime je ispisano na podu pored lesa, a Sonijerov planer pokazuje da ste bili sa njim nekako baš u vreme ubistva." Ona zastade. "Faš ima više nego dovoljno dokaza da vas privede radi ispitivanja."

Langdon iznenada pomisli da mu treba advokat. "Ja to nisam uradio."

Sofi uzdahnu. "Ovo nije američka televizija, gospodine Langdon. U Francuskoj, zakoni štite policiju, a ne kriminalce. Na nesreću, u ovom slučaju, treba uzeti u obzir i medije. Žak Sonijer je bio veoma istaknuta i omiljena ličnost u Parizu, i njegovo ubistvo će biti glavna vest ujutro. Faš će se naći pod stalnim pritiskom da da izjavu, a mnogo bolje će izgledati ako bude imao osumnjičenog u pritvoru. Bili krivi ili ne, Sudska policija će vas sasvim sigurno zadržati dok ne razjasne šta se zapravo dogodilo."

Langdon se osećao poput životinje u kavezu. "Zašto mi sve ovo govore?"

"Zato što, gospodine Langdon, ja verujem da ste nevini." Sofi za trenutak odvratila pogled, a potom ga ponovo pogleda u oči. "I zato što sam delom ja kriva što ste u nevolji."

"Molim? Vaša je krivica što je Sonijer pokušao da mi smesti?"

"Sonijer nije pokušao da vam smesti. To je greška. Poruka sa poda namenjena je meni."

Langdonu je trebao minut da to svari. "Molim?"

"Ta poruka nije namenjena policiji. Napisao ju je za mene. Sve je uradio na brzinu i jednostavno nije shvatio kako će to izgledati policiji." Ona zastade. "Numerička šifra je besmislena. Sonijer ju je napisao kako bi bio siguran da će se u istragu uključiti kriptografi, i kako bih ja odmah znala šta mu se dogodilo."

Langdonu su stvari postajale sve manje jasne. Da li je ili ne Sofi Nevo sišla sa uma bilo je ovog trenutka otvoreno pitanje, ali je sada barem razumeo zašto je pokušavala da mu pomogne. *P.S. Pronađi Roberta Langdona*. Očigledno je verovala da joj je kustos ostavio šifrovani postskriptum da bi prošla Langdona. "Ali zašto mislite da je poruka namenjena vama?"

"*Skica po Vitruviju*", odgovori jednostavno. "Taj crtež je oduvek bio moje omiljeno Da Vinčijevo delo. Večeras gaje Sonijer upotrebio da privuče moju pažnju."

"Čekajte. Kažete da je kustos znao koje je vaše omiljeno umetničko delo?"

Ona klimnu glavom. "Izvinite. Sve ovo vam govorim bez reda. Žak Sonijer i ja..."

Sofin glas utihnu i Langdon primeti u njemu iznenadnu tugu, bolnu prošlost, kako provejava ispod površine. Sofi i Žak Sonijer su očigledno bili u nekoj posebnoj vezi. Langdon je posmatrao lepu ženu pred sobom, u potpunosti svestan činjenice da su stariji ljudi u Francuskoj često imali mlade ljubavnice. Ipak, Sofi Nevo nekako nije ličila na "metresu".

"Pre deset godina smo se razišli", reče Sofi, sada šapatom. "Od tada je dva da smo progovorili. Noćas, kada je Kriptologija primila vest da je ubijen i kada sam videla snimke njegovog tela i tekst na podu, shvatila sam da je pokušavao da mi pošalje poruku."

"Zbog *Skice po Vitruviju*?"

"Da. I zbog slova P.S."

"*Postskriptum*?"

Ona odmahnu glavom. "P.S. su moji inicijali."

"Ali vi se zovete Sofi Nevo."

Ona skrenu pogled. "P.S. je nadimak koji mi je dao kada sam živela sa njim." Ona pocrvene. "To je skraćeno od *Princeza Sofi*."

Langdon ne odgovori.

"Smešno, znam", reče ona. "Ali to se dešavalo pre mnogo godina. Kada sam bila mala."

"Poznavali ste ga kada ste bili *dete*?"

"Jako dobro", reče ona, dok su joj se oči punile suzama. "Žak Sonijer mi je bio deda."

POGLAVLJE 14

„Gde je Langdon?" upita Faš, izbacujući poslednji dim cigarete dok je ulazio u komandni centar.

"Još uvek u toaletu, gospodine." Poručnik Kole je očekivao to pitanje.

Faš zagunđa. "Vidim da mu se ne žuri."

Kapetan je posmatrao GPS tačku preko Koleovog ramena, i Kole je gotovo mogao čuti kako se točkici okreću. Faš se opirao porivu da ode i proveri Langdona. U idealnim uslovima, subjektu praćenja se omogućavalo maksimalno vreme i sloboda, kako bi se uljuljkao u lažni osećaj sigurnosti. Langdon se mora vratiti sopstvenom voljom. Ipak, prošlo je već gotovo deset minuta.

Suviše vremena.

"Ima li šanse da nas je otkrio?" upita Faš.

Kole odmahnu glavom. "Još uvek vidimo male pokrete u toaletu, bubica je očito još uvek na njemu. Možda mu nije dobro? Da nas je razotkrio otarasio bi se bubice i pokušao da pobjegne."

Faš pogleda na sat. "Dobro."

Ipak je bio zabrinut. Čitavo veče je Kole osećao da je kapetan neuobičajeno napet. Uvek smiren i postojan pod pritiskom, Faš kao da je te noći dopustio emocijama da se umešaju.

Ne čudi me, mislio je Kole. Fašu je očajnički potrebno ovo hapšenje. Nedavno su Vlada i mediji otvoreno kritikovali Fašovu agresivnu taktiku, njegove sukobe sa stranim ambasadama i preveliki budžet za najnoviju tehnologiju. Noćasnje hapšenje Amerikanca u velikom stilu zasigurno bi učutkalo one koji su ga kritikovali, pomažući mu tako da osigura svoj položaj za nekoliko narednih godina, sve dok ne bude mogao da se povuče sa pozamašnom penzijom. *Bog zna da mu je penzija potrebna,* mislio je Kole. Fašova predanost tehnologiji nudila mu je kako poslovno tako i privatno. Pričalo se da je pre nekoliko godina Faš investirao čitavu svoju ušteđevinu u neku tehnološku novotariju i da je izgubio i košulju sa leđa. *A Faš je čovek koji nosi samo najfinije košulje.*

Noćas je još uvek bilo vremena. Neobično uplitanje Sofi Nevo, iako nesrećno, samo ga je okrnulo. Ona je otišla, a Faš je još uvek imao karte u ruci. Tek je trebalo da obavesti Langdona da je njegovo ime bilo napisano na podu pored žrtve. *P.S. Pronađi Roberta Langdona.* Reakcija Amerikanca na taj mali dokaz zaista će mnogo otkriti.

"Kapetane?" zvao ga je jedan od agenata Sudske policije sa drugog kraja kancelarije. "Mislim da je bolje da preuzmete ovaj poziv." Pružao mu je slušalicu, zabrinutog izraza.

"Ko je to?" upita Faš.

Agent se namršti. "Direktor Odeljenja kriptografije."

"I?"

"Radi se o Sofi Nevo, gospodine. Nešto nije u redu."

POGLAVLJE 13

Bilo je vreme.

Sajlas se osećao jakim dok je izlazio iz crnog audija, a noćni povetarac se igrao njegovom širokom odorom. *Vetrovi promene osete se u vazduhu.* Znao je da će zadatak koji ga je čekao zahtevati više umešnosti nego snage, i stoga pištolj bese ostavio u kolima. Hekler i koh USP 40 sa trinaest metaka dobio je od Učitelja.

Oružju smrti nije mesto u Božjoj kući.

Trg Sen-Sulpis ispred velike crkve bio je prazan u ovo doba, a jedine vidljive duše na drugom kraju trga behu dve maloletne prostitutke koje su se nudile okasnelim turistima. Njihova privlačna tela izazivala su poznatu žudnju u Sajlasovim bedrima. Butine mu se instinktivno zgrčiše i bodljikavi pojas od kostreti bolno mu se useče u meso.

Pohota istog trenutka ispari. Već godinama se Sajlas predano odricao seksualnih uživanja. Bio je to *Put*. Znao je da mnogo toga žrtvuje za Opus Dei, ali je mnogo više dobio za uzvrat. Zavet na celibat i odricanje od ličnih dobara teško da su bili žrtva. Imajući u vidu siromaštvo iz kojeg je potekao i seksualne užase koje je izdržao u zatvoru, celibat je bio dobrodošla promena. Sada, vrativši se u Francusku po prvi put od kako su ga uhapsili i otpremili u zatvor u Andori, Sajlas je osećao kako ga domovina iskušava, izvlačeći nasilna sećanja iz njegove duše koja se bese iskupila. *Ponovo si rođen*, podseti samoga sebe. Njegova današnja služba Bogu zahtevala je greh ubistva, žrtva koju će morati zauvek da zadrži u sebi.

Mera tvoje vere je mera bola koji možeš da izdržiš, rekao mu je Učitelj.

Sajlasu bol nije bio stran i goreo je od nestrpljenja da se dokaže pred Učiteljem, onim koji ga je uverio da se upravlja prema nalogima više sile.

"Hago la obra de Dios", prošaputa Sajlas, krećući se ka ulazu u crkvu.

Zastajući u senci masivnih vrata, on duboko uzdahnu. Sve do tog trenutka nije u potpunosti shvatao šta se sprema da uradi i šta ga čeka unutra.

Ključni kamen. On će nas dovesti do našeg konačnog cilja.

Podiže avetinjski bledu pesnicu i zalupa tri puta po vratima.

Nekoliko trenutaka kasnije, zasuni na ogromnom drvenom portalu počеше da se pomeraju.

POGLAVLJE 16

Sofi nije tačno znala koliko će trebati Fašu da shvati da nije napustila zgradu. Videvši da je Langdon očigledno suviše uzbuđen, Sofi se pitala da li je učinila pravu stvar kada ga je saterala ovde u toalet.

Sta sam drugo mogla da radim ?

Setila se tela svog dede, nagog i sa širom raširenim nogama i rukama na podu. Postojalo je vreme kada joj je značio sve na svetu - pa ipak se noćas iznenadila što ga gotovo i nije žalila. Žak Sonijer je u stvari za nju bio stranac. Njihova veza je pukla u sekundi, jedne martovske večeri kada su joj bile dvadeset i dve godine. *Pre deset godina*. Sofi se beše vratila nekoliko dana ranije sa poslediplomskih studija u Engleskoj i greškom zatekla dedu u nečemu što očigledno nije trebalo da vidi. Bio je to prizor u koji jedva da je i danas verovala.

Da nisam videla sopstvenim očima...

Suviše se stidela i suviše je bila zapanjena da bi izdržala dedine mučne pokušaje da objasni. Smesta se odselila, uzevši uštedeni novac i iznajmila mali stan sa cimerima. Zaklela se da nikada nikome neće reći šta je videla. Deda je očajnički pokušavao da dopre do nje, slao joj poruke i pisma, preklinjući je da se sastanu kako bi joj objasnio. *Kako da joj objasni!?* Sofi je odgovorila samo jednom - da mu zabrani da je ikada više pozove ili pokuša da se nađe sa njom u javnosti. Plašila se da bi njegovo objašnjenje bilo užasnije od samog događaja.

Neverovatno, ali Sonijer nikada nije odustao. Deset godina joj je pisao uporno i sada su ta pisma stajala neotvorena u fioci njenog toaletnog stola. Dedi je služilo na čast što se nikada nije oglušio o njenu zabranu i nazvao je. *Sve do danas poslepodne.*

"Sofi?" Glas mu je zvučao zapanjujuće umorno na njenoj sekretarici. "Postupao sam u skladu sa tvojom željom toliko dugo... i boli me što te zovem, ali moram da razgovaram sa tobom. Nešto strašno se dogodilo."

Stojeći u kuhinji svog pariškog stana, Sofi prodoše žmarci kad ga je ponovo čula, nakon svih tih godina. Njegov nežan glas vratio je čitavu plimu uspomena iz detinjstva.

"Sofi, molim te saslušaj me." Govorio joj je na engleskom, kao što je uvek radio kada je bila mala. *Vežbaj francuski u školi. Vežbaj engleski kod kuće.* "Ne možeš se zauvek ljutiti na mene. Zar nisi pročitala pisma koja sam ti slao svih ovih godina? Zar ne razumeš?" On zastade. "Moramo smesta da

razgovaramo. Molim te ispuni svom dedi ovu jednu želju. Pozovi me u Luvr. Odmah. Verujem da smo ti i ja u velikoj opasnosti."

Sofi je zurila u telefonsku sekretaricu. *U opasnosti?* O čemu je on pričao?

"Princezo..." Dedin glas se gušio od osećanja koja Sofi nije mogla da odredi. "Znam da sam krio stvari od tebe i znam da me je to koštalo tvoje ljubavi. Ali bilo je to radi tvoje bezbednosti. Sada moraš da saznaš istinu. Molim te, moram da ti kažem istinu o tvojoj porodici."

Iznenada, Sofi je mogla da čuje otkucaje sopstvenog srca. *O mojoj porodici?* Sofini roditelji su poginuli kada je imala svega četiri godine. Kola su im sletela sa mosta u brzu reku. Njena baka i mlađi brat takođe su bili u kolima, i u samo jednom trenutku izbrisana je čitava Sofina porodica. Imala je isečke iz novina koji su to potvrđivali.

Njegove reci su učinile da bolni nalet čežnje jurne kroz njene kosti.

Moja porodica! U tom deliću sekunde. Sofi je videla prizore iz sna iz kojeg se bezbroj puta budila kao mala: *Moja porodica je živa! Vraćaju se kući!* Ali, baš kao u njenom snu, slike nestaše.

Tvoja porodica je mrtva, Sofi. Neće se vratiti kući.

"Sofi..." govorio je deda sa telefonske sekretarice. "Godinama sam čekao da ti kažem. Čekao sam pravi trenutak, ali sada nema više vremena. Nazovi me u Luvr. Čim ovo čuješ. Čekaću ovde čitave noći. Plašim se da smo oboje u opasnosti. Ima toliko toga što treba da znaš."

Poruka se završila.

U tišini, Sofi je stajala drhteći. Činilo se da su prošli minuti. Dok je razmišljala o dedinoj poruci, samo jedna mogućnost je imala smisla, i ona shvati njegovu pravu nameru.

Bio je to mamac.

Očigledno, njen deda je očajnički želeo da je vidi. Sve bi pokušao. Gađenje koje je osećala prema njemu se produbi. Sofi se pitala da nije možda oboleo od smrtonosne bolesti i odlučio da pokuša sve čega bi mogao da se seti ne bi li je naterao da ga poslednji put poseti. Ako je bilo tako, mudro je odabrao.

Moju porodicu.

Sada, dok je stajala u mraku toaleta u Luvru, Sofi je mogla da čuje odjek telefonske poruke od tog poslepodneva. *Sofi, možda smo oboje u opasnosti.*

Pozovi me.

Nije ga pozvala. Niti je planirala da to uradi. Sada, međutim, njen skepticizam bio je pred iskušenjem. Njen deda je ležao ubijen u svom sopstvenom muzeju. I napisao je šifru na podu.

Šifru za *nju*. U to je bila sigurna.

Iako nije razumela značenje poruke, Sofi je znala da je kodirana priroda poruke dodatni dokaz da su reči namenjene njoj. Sofina strast prema kriptoveštini koju je posedovala bili su rezultat odrastanja sa Žakom So-

nijerom - koji je i sam bio fanatik za šifre, igre reči i zagonetke. *Koliko smo samo nedelja proveli rešavajući kriptograme i ukrštene reči u novinama?*

Kada joj je bilo dvanaest, Sofi je mogla da reši ukrštene reči u *Mondu* bez ičije pomoći, a deda ju je usavršio u ukrštenim rečima na engleskom, matematičkim zagonetkama i zameni brojeva. Sofi ih je gutala. Naposljetku je svoju strast pretvorila u profesiju postavši šifrant za Sudsku policiju. Noćas, kriptograf u njoj bio je primoran da se divi efikasnosti kojom je njen deda upotrebio jednostavnu šifru da spoji dva potpuna stranca - Sofi Nevo i Roberta Langdona.

Pitanje je *zašto?*

Na nesreću, iz zbunjenog pogleda u Langdonovim očima Sofi je videla da Amerikanac nema ništa bolju ideju o tome od nje.

Sofi ponovo krenu u napad. "Vi i moj deda ste planirali da se nadete večeras. Zbog čega?"

Langdon je izgledao iskreno zbunjen. "Njegova sekretarica je zakazala sastanak i nije navela nikakve posebne razloge, a ja nisam pitao. Pretpostavio sam da je čuo da ću držati predavanje o paganskoj ikonografiji u francuskim katedralama, da se interesovao za temu i mislio da bi bilo zabavno da se nademo na piću."

Sofi nije poverovala u to. Veza je bila labava. Njen deda je znao više o paganskoj ikonografiji od bilo koga na svetu. Kao izuzetno povučen čovek, ne bi baš uživao u ćaskanju sa nekim američkim profesorima ako za to nema jako važan razlog.

Sofi duboko uzdahnu i ponovo poče. "Danas poslepodne me je deda nazvao i rekao mi je da smo on i ja u ozbiljnoj opasnosti. Da li vam *to* nešto govori?"

Langdonove plave oči se sada smrknuše od zabrinutosti. "Ne, ali s obzirom na to što se upravo dogodilo..."

Sofi klimnu. Imajući u vidu večerašnje događaje, bila bi luda kada se ne bih uplašila. Osećajući se iscrpljeno, ona ode do malog prozora na drugom kraju kupatila i bez reci pogleda kroz mrežu alarm-žice usađene u staklo. Bili su visoko - najmanje dvanaest metara.

Uzdahnuvši, ona podiže pogled ka očaravajućoj panorami Pariza. Sa njene leve strane, preko Sene, osvetljena Ajfelova kula. Pravo napred, Trijumfalna kapija. A desno, visoko na talasastoj padini Monmartra, elegantna arabeska kupola Svetog Srca, čiji je uglačani kamen sijao belo poput sjajnog svetilišta.

Ovde, u najzapadnijem kraju krila Denon, prostrana ulica ka Trgu Karusel, postavljena u pravcu sever-jug, pružala se gotovo uz zgradu, a samo ju je jedan uzani ivičnjak razdvajao od spoljašnjeg zida Luvra. Daleko ispod, uobičajeni karavan gradskih kamiona noćne dostave lenjo je stajao, čekajući da se promeni svetio na semaforu. "Ne znam...", reče Langdon, prilazeći

joj. "Vaš deda očigledno nešto pokušava da nam kaže. Žao mi je što sam od tako male pomoći."

Sofi se okrete od prozora, osećajući iskreno žaljenje u Langdonovom dubokom glasu. Čak i uz svu nevolju koja ga je snašla, očigledno je želeo da joj pomogne. *Učitelj u njemu*, pomisli ona, pošto bese pročitala podatke koje je Sudska policija imala o osumnjičenom. Naučnik koga je očito ljutilo što nešto ne razume.

To nam je zajedničko, pomisli Sofi.

Kao šifrantkinja, Sofi je zarađivala za život tako što je pronalazila smisao u naizgled besmislenim podacima. Noćas je najbolja pretpostavka koju je smislila bila ta da Robert Langdon, znao on to ili ne, poseduje informacije koje su njoj očajnički potrebne. *Princezo Sofi, pronadi Roberta Langdona*. Koliko je jasnija mogla da bude poruka njenog dpde? Bilo joj je potrebno više vremena sa Langdonom. Vremena da misli. Vremena da zajedno reše ovu misteriju. Na nesreću, vreme im je isticalo.

Gledajući u Langdona, Sofi se odlučila na jedini mogući korak. "Bezu Faš će vas staviti u pritvor svakog trenutka. Mogu da vas izvedem iz ovog muzeja, ali moramo odmah da delamo."

Langdonove oči se razrogačiše. "Hoćete da *pobegnem*?"

"To je najpametnije što možete da uradite. Ako dopustite da vas Faš privede, provešćete nedelje u francuskom zatvoru dok se Sudska policija i Američka ambasada budu borile za pravo da vam sude. Ali ako vas izvedemo odavde i stignemo do ambasade, tada će vaša vlada zaštititi vaša prava dok ne dokažemo da nemate nikakve veze sa ovim ubistvom."

Langdon nije bio ni izdaleka ubeđen. "Zaboravite! Faš ima naoružane čuvare na svakom izlazu! Čak i ako pobegnem, bežanje će me učiniti još sumnjivijim. Morate reći Fašu da je poruka na podu namenjena *vama*, i da moje ime ne znači da sam ubica."

"To *ću* uraditi", reče Sofi brzo, "ali tek kad budete na sigurnom, u Američkoj ambasadi. Ona je samo na oko kilometar i po odavde, a moja kola su parkirana ispred muzeja. Baviti se Fašom odavde je suviše veliki rizik. Zar ne shvatate? Faš se večeras posvetio dokazivanju vaše krivice. Jedini razlog odlaganja vašeg hapšenja jeste to što se nadao da ćete reći ili učiniti nešto što će potvrditi njegove sumnje."

"Upravo tako! Na primer, *da pobegnem!*"

Mobilni telefon u džepu Sofinog džempera iznenada počeo da zvoni. *Verovatno Faš*. Ona gurnu ruku u džep i isključila telefon.

"Gospodine Langdon", reče ona brzo, "moram da vam postavim poslednje pitanje." *I možda čitava vaša budućnost zavisi od njega*. "Poruka na podu sasvim sigurno nije dokaz vaše krivice, pa ipak je Faš rekao našem timu da je *siguran* da ste vi njegov čovek. Možete li se setiti bilo kog drugog razloga zbog kojeg bi on bio ubeđen da ste vi krivi?"

Langdon je ćutao nekoliko trenutaka. "Apsolutno nijednog."
Sofi uzdahnu. *Što znaći da Faš laže.* Zašto, Sofi nije mogla ni da zamisli, ali to nije bilo bitno ovog trenutka. Ostajala je ćinjenica daje Bezu Faš odlučio da strpa Roberta Langdona iza rešetaka i to noćas, po svaku cenu. Sofi je želela Langdona za sebe, i zato se nametalo samo jedno rešenje.

Moram da odvedeni Langdona u Amerićku ambasadu.

Okrećući se ka prozoru, Sofi pogleda kroz alarmnu žicu umetnutu u prozorsko staklo, niz vrtoglavih dvanaest metara do ploćnika ispod. Skok sa ove visine bi Langdonu slomio noge. U najboljem slućaju.

Ipak, Sofi donese odluku.

Robert Langdon mora da pobegne iz Luvra, hteo to ili ne.

17

„Kako to mislite - ne javlja se?" Faš je bio u neverici. "Zovete je na mobilni, zar ne? Znam da ga nosi sa sobom."

Kole je već nekoliko puta pokušavao da dobije Sofi. "Možda joj se ispraznila baterija. Ili ga je isključila."

Faš je bio uznemiren još od telefonskog razgovora sa direktorom Kriptografije. Nakon što je spustio slušalicu, odmarširao je do Kolea i zahtevao da mu telefonom pozovu agenta Nevo. Kole nije uspeo, i Faš se osećao kao lav u kavezu.

"Zašto su zvali sa Kriptografije?" usudi se Kole da upita.

Faš se okrete. "Da nam kažu da nisu pronašli ništa na šta bi se rana koja davi i demon koji čini zlo mogli odnositi."

"I to je sve?"

"Ne, identifikovali su brojeve kao Fibonačijev niz, ali sumnjaju da je to beznačajno."

Kole je bio zbunjen. "Poslali su agenta Nevo da nam to kaže."

Faš odmahnu glavom. "Nisu poslali Sofi Nevo."

"Molim?"

"Direktor kaže da je, u skladu sa mojim naređenjem, okupio čitav tim da pogleda slike koje sam im poslao. Kada je agent Nevo stigla, bacila je jedan pogled na fotografije Sonijera i šifre i bez reči izašla iz kancelarije. Direktor nije bio iznenađen njenim postupkom jer je razumljivo zašto su je fotografije potresle."

"Potresle? Nikada ranije nije na slici videla mrtvog čoveka?"

Faš za trenutak ništa ne odgovori. "Nisam to znao, a izgleda da nije ni direktor sve dok ga kolega nije obavestio, ali čini se da je Sofi Nevo unuka Žaka Sonijera."

Kole je ostao bez reči.

"Direktoru nikada nije pomenula Sonijera, a on misli da je to zato što nije htela nikakav povlašćen položaj zbog poznatog dede."

Nije ni čudo što su je fotografije potresle. Kole jedva da je mogao da zamisli veću ironiju sudbine od ove koja je snašla mladu dešifrantkinju. Ipak, njeni postupci nisu imali smisla. "Ali ona je očigledno prepoznala brojeve kao Fibonačijev niz jer je došla ovamo i rekla nam to. Ne razumem zašto bi napustila kancelariju a da nikome ne otkrije da je provalila šifru."

Koleu je padao na um samo jedan scenario koji bi objasnio ovakav razvoj događaja: Sonijer je napisao numeričku šifru na podu u nadi da će Faš

uključiti kriptografe u istragu, a time i njegovu unuku. Što se ostatka poruke tiče, da li je Sonijer na neki način komunicirao sa svojom unukom? Ako jeste, da li joj je ta poruka nešto govorila? I kako se u sve to uklapao Langdon? Pre nego što je Kole stigao da o tome dalje razmišlja, tišinu napuštenog muzeja razbio je alarm. Zvuk je dolazio iz Velike galerije.

"Alarm!" povika jedan od agenata, posmatrajući podatke koji su mu stizali iz sigurnosnog centra Luvra. "*Grande Galerie! Toilettés Messieurs!*" Faš se okrete ka Koleu. "Gde je Langdon?"

"Još uvek u toaletu!" Kole pokaza na trepćuću crvenu tačku na laptopu.

"Mora daje razbio prozor!" Kole je znao da Langdon neće daleko stići. Iako su požarni propisi u Parizu nalagali da se prozori iznad petnaest metara visine na javnim zgradama mogu razbiti u slučaju požara, izaći sa drugog sprata Luvra bez merdevina i kuke bilo bi ravno samoubistvu. Takođe, na zapadnom kraju krila Denon nije bilo ni drveća ni trave koji bi ublažili pad. Ispod prozora toaleta Trg Karusel se protezao u dve trake na svega pola metra od spoljašnjeg zida. "Oh, bože", uzviknu Kole, posmatrajući monitor. "Langdon ide ka ispustu prozora!"

Ali Faš je već bio u akciji. Istrgnuvši revolver manurin MR-93 iz futrole pod pazuhom, kapetan je izjurio iz kancelarije.

Kole je u neverici pratio na ekranu kako trepćuća tačka izlazi na prozorski sims i potom čini nešto potpuno neočekivano. Tačka se pomerila *izvan* kruga zgrade.

Sta se dešava? pitao se. *Da li je Langdon napolju na simsu ili...*

"*Isuse!*" Kole skoči na noge kada se tačka otisnu dalje od zida. Činilo se da signal za trenutak podrhtava, a potom se trepćuća tačka naglo zaustavi oko devet metara izvan kruga zgrade.

Petljajući sa kontrolnim uređajima, Kole na ekranu izbacila plan Pariza i ponovo podesi GPS. Zumirajući, sada je mogao da vidi tačan položaj s kojeg je dopirao signal.

Više se nije kretao.

Ležao je nepomičan nasred Trga Karusel.

Langdon je skočio.

18

Faš se sjurivao u Veliku galeriju dok je Koleov radio-prijemnik ječao da nadjača udaljeni zvuk alarma.

"Skočio je!" urlao je Kole. "Vidim signal napolju, na Trgu Karusel! Izvan prozora toaleta! I uopšte se ne kreće! Isuse, mislim da se Langdon upravo ubio!"

Faš je čuo reči, ali one nisu imale smisla. Nastavio je da trči. Činilo se da hodnik nema kraja. Dok je trčao pored Sonijerovog tela, usmeri pogled na pregrade na udaljenom kraju krila Denon. Alarm je sada postajao glasniji. "Čekajte!" Koleov glas ponovo zaječa preko radija. "Pomera se! Bože, živ je! Langdon se kreće!"

Faš je i dalje trčao, proklinjući dužinu hodnika sa svakim korakom.

"Langdon se brže kreće!" Kole je još uvek urlao preko radija. "Trči niz Karusel. Čekajte... povećava brzinu. Kreće se suviše brzo!"

Stigavši do pregrada, Faš se provuče između njih, vide vrata toaleta i jurnu. Voki-toki se sada jedva čuo zbog alarma. "Mora da je u kolima! Mislim da je u kolima! Ne mogu da..."

Koleove reci je zaglušio alarm kad Faš konačno provali u muški toalet sa uperenim revolverom. Mršteći se zbog piska koji je parao uši, on pretraži prostoriju.

Kabine su bile prazne. Kupatilo takođe. Fašov pogled se istog trenutka usmeri ka razbijenom prozoru na drugom kraju prostorije. On potrča ka otvoru i pogleda preko ivice. Nigde nije video Langdona. Faš nije mogao da zamisli da neko rizikuje vratolomiju poput ove. Ako je skočio, mora da je teško povređen.

Alarm konačno prestade, i Koleov glas se ponovo začu preko voki-tokija.

"...kreće se ka jugu... brže... prelazi Senu preko mosta Karusel!"

Faš se okrete nalevo. Jedino vozilo na mostu Karusel bio je ogroman dostavni kamion sa duplom prikolicom koji se udaljivao iz pravca Luvra ka jugu. Otvorena prikolica kamiona bila je prekrivena cirkadom od vinila nalik ogromnoj visećoj ležaljci. Faša prođe drhtaj kada shvati. Taj kamion je verovatno stajao na semaforu upravo ispod prozora toaleta.

Sulud rizik, reče Faš za sebe. Langdon nije mogao znati šta kamion prenosi ispod cirade. Šta ako je prevezio čelik? Ili cement? Ili čak otpad? Skok sa dvanaest metara? Ludost.

"Tačka se okreće!" reče Kole. "Skreće desno ka mostu Sen-Per!"

I zaista, kamion koji beše prešao preko mosta usporavao je i skretao desno, ka mostu Sen-Per. *Dakle tako*, pomisli Faš. Zapanjen, posmatrao je kako kamion nestaje iza ugla. Kole je već radiom pozvao agente napolju, šaljući ih u poteru. Patrolna kola su krenula, sve vreme izveštavana o lokaciji kamiona. *Gotovo je*, znao je Faš. Njegovi ljudi će opkoliti kamion za nekoliko minuta. Langdon nije imao kud.

Vraćajući revolver u futrolu, Faš izađe iz toaleta i pozva radiom Kolea.

"Dovezi mi kola. Hoću da budem tamo kada ga budemo hapsili."

Dok je trčao natrag Velikom galerijom, pitao se da li je Langdon preživeo pad.

Mada to nije bilo važno.

Langdon je pobegao. Kriv po svim tačkama optužnice.

Svega trinaest metara od toaleta, Langdon i Sofi su stajali u tami Velike galerije, leđa priljubljenih uz jednu od velikih pregrada koje su zaklanjale toalete od pogleda iz galerije. Jedva su uspeli da se sakriju pre nego što je Faš projurio pored njih, sa isukanim oružjem, i nestao u kupatilu.

Poslednjih šezdeset sekundi proteklo je kao u snu.

Langdon je stajao u toaletu odbijajući da beži zbog zločina koji nije počinio, kada je Sofi počela da proučava staklo prozora i žicu alarma koja je prolazila kroz njega. Potom je provirila na ulicu, kao da meri visinu.

"Uz malo ciljanja, možete pobeći odavde", rekla je.

Ciljanja? Osećajući se nelagodno, i on proviri kroz prozor toaleta.

Na gornjem kraju ulice, ogroman kamion sa duplom prikolicom kretao se ka semaforu ispod prozora. Plava cirada od vinila bila je rasprostrta preko ogromnog prostora za tovar, pokrivajući teret. Langdon se nadao da Sofi ne misli ono što je izgledalo da misli.

"Sofi, nema šanse da skočim..."

"Izvadite uređaj za praćenje."

Zbunjen, Langdon je petljao po džepu sve dok nije pronašao sićušni metalni disk. Sofi ga uze i istog trenutka ode do lavaboja. Zgrabi veći komad sapuna, postavi bubicu za praćenje povrh njega i potom palcem jako pritisnu kako bi ugurala disk u sapun. Kada je disk utonio u meku površinu, ona zatvori nastalu rupu.

Predajući sapun Langdonu, Sofi izvadi tešku, cilindričnu kantu za otpatke koja se nalazila ispod lavaboja. Pre nego stoji Langdon stigao da se pobuni. Sofi se zatrča ka prozoru, držeći kantu za otpatke ispred sebe kao bojnog ovna. Dno kante razbi staklo.

Alarm se oglasi jačinom koja je parala uši.

"Dajte mi sapun!" nadvikivala se Sofi sa alarmom.

Langdon gurnu sapun u njenu šaku.

Držeći ga na dlanu, ona baci pogled kroz razbijeni prozor na ogroman osamnaestotočkaš koji je čekao ispod. Meta je bila dovoljno velika - široka, nepomična cirada - i manje od tri metra udaljena od zgrade. Kad svetlo na semaforu počeo da se menja, Sofi duboko uzdahnu i zavrtla sapun u noć. Sapun pade na ivicu cirade, kliznuvši unutar prostora za tovar baš kad se svetlo na semaforu promenilo u zeleno.

"Čestitam", reče Sofi, povukavši ga ka podu. "Upravo ste pobjegli iz Luvra."

Bežeći iz muškog toaleta, kliznuše u senku taman kada Faš projuri pored njih.

Sada, kada je požarni alarm utihnuo, Langdon je čuo zvuke policijskih sirena kako se udaljavaju od Luvra. *Policijski egzodus*. Faš je takođe odjurio. Velika galerija je ostala pusta.

"Postoji stepenište za slučaj opasnosti na oko pedeset metara odavde, u Velikoj galeriji", reče Sofi. "Sada možemo da izađemo odavde."

Langdon je odlučio da ne progovori više ni jednu jedinu reč te večeri.

Sofi Nevo je bila đavolski pametnija od njega.

19

Crkva Sen-Sulpis, priča se, ima najekscentričniju istoriju od svih zgrada u Parizu. Izgrađena na ruševinama drevnog hrama posvećenog egipatskoj boginji Izidi, imala je arhitektonsku osnovu koja se do u centimetar poklapala sa osnovom Notr Dama. Na ovom svetom mestu kršten je Markiz de Sad i Bodler, dok se Viktor Igo venčao u njoj. Semenište pri crkvi imalo je dugu istoriju neortodoksnosti i bilo je sastajalište brojnih tajnih društava.

Večeras, u pećinolikom brodu crkve Sen-Sulpis bilo je tiho kao u grobu, dok je jedino slabi miris tamjana koji se zadržao od mise održane ranije te večeri, nagoveštavao život. U ponašanju sestre Sandrin, dok ga je uvodila u crkvu, Sajlas je osećao nelagodu. To ga nije iznenadilo. Bio je naviknut da je ljudima neprijatno u njegovom prisustvu.

"Vi ste Amerikanac", rekla je.

"Francuz poreklom", odgovori Sajlas. "Imao sam položaj u Španiji, a sada učim u Americi."

Sestra Sandrin klimnu. Bila je mala žena, mirnih očiju. "I *nikada* ranije niste bili u Sen-Sulpis?"

"Shvatam da je to samo po sebi greh."

"Mnogo je lepša po danu."

"Siguran sam u to. Ipak, zahvalan sam vam što ste mi pružili priliku da je vidim noćas."

"Otac je tako zahtevao. Očigledno je da imate moćne prijatelje."

Ni ne znate koliko, pomisli Sajlas.

Dok je išao za sestrom Sandrin niz glavni prolaz između redova klupa, Sajlasa je iznenadila pustoš crkve. Za razliku od Notr Damovih raznobojnih freski, pozlaćenih ukrasa na oltaru i toplog drveta, Sen-Sulpis je bila gola i hladna, nalik asketskim katedralama u Španiji. Nedostatak dekora činio je da izgleda prostranijom nego što jeste, i dok je podizao pogled ka zjapećoj rebrastoj lučnoj tavanici, zamišljao je da stoji ispod trupa ogromnog prevrnutog broda.

Odgovarajući prizor, pomislio je. Brod bratstva imao je da bude zauvek prevrnut. Nestrpljiv da se baci na posao, Sajlas požele da ga sestra Sandrin ostavi samog. Bila je sitna žena koju je Sajlas veoma lako mogao savladati, ali zakleo se da neće primenjivati silu ukoliko to ne bude zaista neophodno. *Ona je žena odore, i nije kriva što je bratstvo izabralo njenu crkvu za skrovište ključnog kamena. Nije je trebalo kazniti za tuđe grehe.*

"Neprijatno mi je, sestro, što su vas zbog mene probudili."

"Ništa zato. U Parizu ste u prolazu. Treba da vidite Sen-Sulpis. Da li je vaše interesovanje za crkvu arhitektonske ili istorijske prirode?"

"Zapravo, moje interesovanje je duhovne prirode."

Ona se prijatno nasmeja. "To se podrazumeva. Samo sam se pitala odakle da počnemo obilazak."

Sajlas oseti kako mu se pogled usredsređuje na oltar. "Obilazak nije potreban. Bili ste više nego ljubazni. Mogu sam da prođem okolo."

"Uopšte mi nije teško", reče ona. "Na kraju krajeva kad sam već budna..."

Sajlas se zaustavi. Stigli su do prednjeg reda, i oltar se nalazio na svega trinaest metara. Okrenu se svojim ogromnim telom sasvim prema sitnoj ženi i oseti kako je ustuknula pogledavši u njegove crvene oči. "Ne bih da zvučim neučtivo, sestro, ali nisam navikao da samo ušetam u Božju kuću i krenem u obilazak. Da li bi vam smetalo da me ostavite samog kako bih se pomolio pre nego što obiđem crkvu?"

Sestra Sandrin je oklevala. "Oh, naravno. Sačekaću vas u stražnjem delu crkve."

Sajlas spusti nežnu ali tešku ruku na njeno rame i pogleda je sa visine.

"Sestro, osećam se dovoljno krivim već zbog toga što sam vas probudio. Zahtevati da ostanete budni bilo bi suviše. Molim vas, vratite se u krevet. Mogu da uživam u vašoj crkvi i potom sam da izađem."

Nije bila ubeđena. "Jeste li sigurni da se nećete osećati napušteno?"

"Uopšte ne. Molitva je usamljeničko uživanje."

"Kako želite."

Sajlas skloni ruku sa njenog ramena. "Lepo spavajte, sestro. Neka je mir Gospodnji sa vama."

"I sa vama." Sestra Sandrin se uputi ka stepenicama. "Molim vas, zatvorite dobro vrata kada budete izlazili."

"Sigurno hoću." Sajlas ju je posmatrao kako odlazi. Potom se okrete i kleče, osećajući kako mu se pojas od kostreti useca u nogu.

Dragi Bože, nudim ti posao koji danas obavljam...

Čučeci u senci horskog balkona visoko iznad oltara, sestra Sandrin je kroz ogradu nemo posmatrala monaha u ogrtaču koji je klečao. U duši je osetila iznenadni užas koji ju je sputao. U deliću sekunde se zapitala da nije možda ovaj misteriozni posetilac neprijatelj na koga su je upozorili. Pitala se da li će večeras morati da izvrši naređenje koje je imala svih ovih godina. Odlučila je da ostane tamo, skrivena u tami, i prati svaki njegov pokret.

20

Izronivši iz senke, Langdon i Sofi nečujno krenuše napuštenim hodnikom Velike galerije ka požarnim stepenicama.

Dok se kretao, Langdon je imao osećaj da sastavlja slagalicu u mraku.

Najnoviji aspekt ove misterije duboko ga je uznemirio: *Kapetan Sudske policije pokušava da mi namesti ubistvo.*

"Mislite li da je možda", prošaputa on, "Faš napisao poruku na podu?"

Sofi se nije čak ni okrenula. "Nemoguće."

Langdon nije bio toliko siguran. "Čini se da mu je prilično stalo da ja izgledam kao krivac. Možda je mislio da će, ukoliko napiše moje ime na podu, pojačati optužbu protiv mene?"

"Fibonačijev niz? P.S.? Sva simbolika koja se odnosi na Da Vinčija i boginju? To je *sigurno* bio moj deda."

Langdon je znao da je ona u pravu. Simbolizam tragova uklapao se previše savršeno - pentagram, *Skica po Vitruviju*, Da Vinči, boginja, pa čak i Fibonačijevi brojevi. *Koherentan set simbola*, tako bi ga ikonografi nazvali. Svi elementi neodvojivo povezani.

"I dedin poslepodnevni telefonski poziv", dodade Sofi. "Rekao je da mora nešto da mi kaže. Sigurna sam da je poruka u Luvru njegov poslednji pokušaj da mi kaže nešto bitno, nešto za šta je mislio da ćete mi vi pomoći da shvatim."

Langdon se namršti. *O, rana davi, al' demon zlo čini!* Želeo je da shvati ovu poruku, i zbog Sofi i zbog sebe. Stvari su se definitivno pogoršale od kako je prvi put ugledao šifrovani tekst. "Skok" kroz prozor toaleta neće baš umilostiviti Faša. Iz nekog je razloga sumnjao da će kapetan francuske policije imati smisla za humor kada shvati da je proganjao i uhapsio jedan sapun. "Vrata nisu daleko odavde", reče Sofi.

"Mislite li da postoji mogućnost da se u *brojevima* vašeg dede nalazi ključ za razumevanje ostatka šifre?" Langdon je jednom radio na seriji Bekonovskih rukopisa koji su sadržali epigrafske šifre u kojima određeni redovi predstavljaju ključ za dešifrovanje drugih redova.

"Razmišljala sam o tim brojevima čitavo veče. Zbir, rezultati deljenja, rezultati množenja. Ništa ne vidim u tome. Matematički, poređani su nasumiце. Kriptografska pošalica."

"Ipak, svi su oni deo Fibonačijevog niza. To ne može biti slučajnost."

"I nije slučajnost. To što je upotrebio Fibonačijeve brojeve bio je način da naročito skrene moju pažnju. Kao i to što je napisao poruku na engleskom,

i postavio se u onaj položaj, ili što je nacrtao pentagram na sebi. Sve to je uradio da bi privukao moju pažnju."

"Pentagram vama nešto znači?"

"Da. Nisam stigla da vam kažem, ali pentagram je simbol od posebnog značaja za mene i dedu iz vremena mog odrastanja. Iz zabave smo otvarali tarot karte, i moja indikator-karta je *uvek* bila pentagram. Sigurna sam da je nameštao karte, ali pentagrami su postali naša mala šala."

Langdona prodoše žmarci. *Otvarali su tarot?* Ova srednjovekovna italijanska igra kartama bila je prepuna skrivenih jeretičkih simbola, u tolikoj mjeri da je Langdon posvetio posebno poglavlje svog novog rukopisa upravo tarotu. Dvadeset i dve karte nosile su imena poput *Prvosveštenice*, *Carice*, *Zvezde*. Tarot je zapravo i nastao kao tajni način prenošenja ideologija koje je Crkva zabranjivala. Danas, mistiku tarota i dalje su prenosile moderne proročice.

Indikator boja u tarotu za žensko božanstvo jesu pentagrami, mislio je Langdon, shvatajući da su, ukoliko je Sonijer nameštao karte iz zabave, pentagrami zapravo bili skrivena šala.

Stigli su do požarnih stepenica i Sofi pažljivo otvori vrata. Alarm se nije oglasio. Samo su izlazna vrata bila povezana sa alarmom. Sofi povede Langdona niz cik-cak stepenice ka donjem nivou, požurujući ga.

"Kada vam je vaš deda govorio o pentagramu", reče Langdon, žureći za njom, "da li vam je pominjao obožavanje boginje ili neke zamerke upućene Katoličkoj crkvi?"

Sofi odmahnu glavom. "Više me je zanimala matematička strana toga - Božanska proporcija, PHI, Fibonačijevi brojevi, takve stvari."

Langdon je bio iznenađen. "Deda vas je naučio staje broj PHI?"

"Naravno. Božanska proporcija." Lice joj poprimi blag izraz. "Zapravo, šalio se da sam ja napola božanska... znate, zbog slova u mom imenu."

Langdon razmisli o tome jedan trenutak, a potom shvati.

s-o-PHI-e

Dok su silazili, Langdon se usredsredi na broj *PHI*. Tragovi koje je Sonijer ostavio bili su dosledniji nego što je isprva mislio.

Da Vinči... Fibonačijevi brojevi... pentagram.

Neverovatno, ali sve te stvari bile su povezane konceptom toliko značajnim za istoriju umetnosti da mu je Langdon uvek posvećivao nekoliko časova predavanja.

PHI.

Iznenada kao da se vratio na Harvard, ispred studenata koji slušaju njegova predavanja iz "Simbolizma u umetnosti", i kao da je ispisivao svoj omiljeni broj na tabli.

1,61 H

Langdon se okrenu da pogleda more svojih studenata. "Ko može da mi kaže koji je ovo broj?"

Dugonogi student matematike u poslednjem redu podiže ruku. "To je broj PHI." Izgovorio ga je kao *faj*.

"Dobro je, Stetneru", reče Langdon. "Narode, upoznajte PHI."

"Ne treba ga mešati sa PI", dodade Stetner, cereći se. "Kao što mi matematičari volimo da kažemo: PHI je zajedno H bolje od PI."

Langdon se nasmeja, ali se činilo da niko drugi nije shvatio šalu.

Stetner se pokunji.

"Ovaj broj PHI", nastavi Langdon, "jedan zarez šest jedan osam, veoma je važan broj u umetnosti. Ko može da mi kaže zašto?"

Stetner pokuša da se iskupi. "Zato što je toliko zgodan?"

Svi se nasmejaše.

"Zapravo", reče Langdon, "Stetner je ponovo u pravu. PHI se smatra najlepšim brojem na čitavom svetu."

Smeħ naglo prestade, a Stetner je likovao.

Dok je pripremao projektor, Langdon je objasnio da je broj PHI izveden iz Fibonačijevog niza - progresije poznate ne samo po tome stoje svaki naredni član niza jednak zbiru prethodna dva, već i po tome što se količnik susednih članova zapanjujuće približava broju 1,618 - PHI!

Uprkos naizgled misterioznom matematičkom poreklu broja PHI, objasnio je Langdon, ono što je zaista zapanjujuće u vezi sa brojem PHI bila je njegova uloga osnovnog elementa kompozicije prirode. Odnosi mera kod biljaka, životinja, pa čak i ljudskih bića sa zapanjujućom preciznošću su se približavali odnosu PHI prema 1.

"To što je PHI svuda prisutan u prirodi", reče Langdon, gaseci svetla, "nipošto nije slučajnost, i stoga su u antičkom svetu smatrali da je broj PHI odredio sam Tvorac univerzuma. Rani naučnici su proglasili jedan-zarez-šest-jedan-osam za *Božansku proporciju*."

"Čekajte", reče devojka iz prvog reda. "Ja sam student biologije i nikada nisam videla ovu Božansku proporciju u prirodi."

"Ne?" Langdon se naceri. "Jeste li ikada proučavali odnos ženki i mužjaka u pčelinjoj zajednici?"

"Naravno. Uvek ima više ženki nego mužjaka."

"Tačno. A jeste li znali da, ukoliko podelite broj ženki sa brojem mužjaka u bilo kojoj košnici na svetu, uvek dobijate isti broj."

"Stvarno?"

"Da. Broj PHI."

Devojka je gledala u neverici. "NEMOGUĆE!"

"Moguće!" odvrati Langdon, smešeći se dok je prikazivao slajd spiralne školjke. "Prepoznajete li ovo?"

4

"To je nautilus", reče studentkinja biologije. "Cefalopodni mekušac koji ubacuje gas u svoju komorastu školjku kako bi se osposobio za plutanje."
"Tačno. A možete li da pogodite koji je odnos svakog spiralnog prečnika prema sledećem?"

Devojka je izgledala nesigurno dok je posmatrala koncentrične lukove spiralnog nautilusa.

Langdon klimnu. "PHI. Božanska proporcija. Jedan-zarez-šest-jedan-osam."

Devojku je to zabavljalo.

Langdon pređe na sledeći slajd - krupni plan glavice suncokreta. "Seme suncokreta raste u suprotnim spiralama. Možete li da pogodite međusobni odnos prečnika rotacije?"

"PHI?" pitali su studenti.

"Tačno." Langdon počeo da niže slajdove ubrzano - spiralne latice šišarke, raspored listova na stabljikama biljaka, segmentacija insekata - u svemu se videla zapanjujuća doslednost Božanske proporcije.

"Ovo je neverovatno!" neko je povikao.

"Da", reče neko drugi, "ali kakve to veze ima sa *umetnošću!*"

"Aha!" reče Langdon. "Drago mi je što ste pitali." On izvuče naredni slajd - bleđožuti pergament sa čuvenim muškim aktom Leonarda da Vinčija - *Skicom po Vitruvijju* - nazvan po Markusu Vitruvijusu, izuzetnom rimskom arhitekti koji je hvalio Božansku proporciju u svom tekstu *De Architectura*.

"Niko bolje od Da Vinčija nije razumeo božansku strukturu ljudskog tela.

Da Vinči je *iskopavao* leševe kako bi merio tačan odnos kostiju u ljudskom skeletu. Bio je prvi koji je pokazao da je ljudsko telo bukvalno sastavljeno od građevinskih blokova čiji je proporcionalni odnos *uvek* jednak broju PHI."

Svi na predavanju ga sumnjičavo pogledaše.

"Ne verujete mi?" izazivao ih je Langdon. "Sledeći put kada se budete tuširali, ponesite metar sa sobom."

Dvojica ragbista se zakikotaše.

"Ne samo vi nesigurni sportisti", Langdon ih bočnu. "Svi vi. Momci i devojke. Probajte. Izmerite rastojanje od vrha glave do poda. Potom taj broj podelite rastojanjem od pupka do poda. Pogodite koji ćete broj dobiti."

"Ne PHI!" jedan od sportista reče u neverici.

"Da, PHI", odgovori Langdon. "Jedan-zarez-šest-jedan-osam. Hoćete još jedan primer? Izmerite rastojanje od ramena do vrhova prstiju na ruci, i potom ga podelite sa rastojanjem od lakta do vrhova prstiju. Ponovo PHI. Još jedan? Rastojanje od kuka do poda podeljeno sa rastojanjem od kolena do poda. Ponovo PHI. Zglobovi prstiju. Prsti na nogama. Spiralna podela. PHI. PHI. PHI. Dragi moji, svako od vas je hodajući primer Božanske proporcije." Čak i u mraku, Langdon je mogao da vidi da su svi zapanjeni. Iznutra ga ispuni poznata toplina. Evo zbog čega je predavao. "Dragi moji, kao što

možete da se uverite, u haosu ovoga sveta postoji neki dubinski red. Kada su u antičkom svetu otkrili PHI, bili su sigurni da su naišli na građevinski blok od kojeg je sačinjen čitav svet, i zbog toga su poštovali Prirodu. A možete i da razumete zašto. Božja ruka je primetna u Prirodi, i čak do danas postoje paganske religije koje slave Majku Zemlju. Mnogi od nas slave prirodu na isti način na koji su to radili pagani, a da to čak i ne znaju. Prvi maj je savršen primer, proslava proleća... zemlja koja se vraća u život da podari svoje plodove. Misteriozna magija koja se nalazi u korenu Božanske proporcije stara je koliko i samo vreme. Čovek jednostavno postupa po pravilima Prirode, a budući da je *umetnost* pokušaj čoveka da oponaša lepotu koju je stvorila ruka Tvorca, pretpostavljate da ćemo ovog semestra videti mnogo primera Božanske proporcije u umetnosti."

Tokom narednih pola sata, Langdon im je pokazivao slajdove umetničkih dela Mikelandela, Albrehta Direra, Da Vinčija i mnogih drugih, pokazujući kod svakog umetnika svesno i dosledno poštovanje Božanske proporcije u nacrtu njihovih kompozicija. Langdon im je otkrio PHI u arhitektonskim dimenzijama grčkog Partenona, piramida u Egiptu, pa čak i zgrade Ujedinjenih nacija u Njujorku. PHI se pojavio i u organizacionoj strukturi Mocartovih sonata, Betovenove Pete simfonije, kao i u delima Bartoka, Debisija i Šuberta. Broj PHI, kako im je Langdon rekao, koristio je čak i Stradivari kako bi izračunao tačno mesto f-rupa pri konstruisanju svojih čuvenih violina.

"U zaključku", rekao je Langdon, prilazeći tabli, "vraćamo se *simbolima*."

Povukao je pet linija koje su se međusobno presecale i tako formirale petokraku zvezdu. "Ovaj simbol je jedan od najmoćnijih prizora koje ćete videti ovog semestra. Formalno poznat kao petokraka zvezda - ili *pentagram*, kako su ga ljudi u antičko doba zvali - ovaj simbol se smatra i božanskim i magičnim u mnogim kulturama. Može li neko da kaže zašto je to tako?"

Stetner, student matematike, podiže ruku. "Zato što, ako nacrtate pentagram, linije automatski dele jedna drugu na delove prema principu Božanske proporcije."

Langdon ponosno potvrdi. "Odlično. Da, odnosi delova linija u pentagramu su *svi* jednaki broju PHI, što ovaj simbol čini vrhunskim simbolom lepote i savršenstva koje se povezuju sa boginjom i svetim ženskim principom."

Devojke su ponosno blistale.

"Jedna napomena, narode. Danas smo se jedva dotakli Da Vinčija, ali ovog semestra ćemo se njime baviti mnogo više. Leonardo je bio osvedočeni posvećenik drevnih poimanja boginje. Sutra ću vam pokazati njegovu zidnu sliku *Tajna večera*, koja je jedan od najupečatljivijih omaža ženskom božanstvu koje ćete ikada videti."

* May day - Praznik proleća (prim. prev.).

"Šalite se, zar ne?" neko reče. "Mislio sam da se na *Tajnoj večeri* radi o Isusu!"

Langdon namignu. "Ne možete ni da zamislite na kojim se sve mestima nalaze skriveni simboli."

"Hajde", prošaputa Sofi. "Šta nije u redu? Skoro smo stigli. Požurite!"

Langdon podiže pogled, vrativši se iz udaljenih sećanja. Shvati da se ukopao u mestu, na stepenicama, paralisan iznenadnim otkrićem.

O, rana davi, al' demon zlo čini!

Sofi ga je posmatrala.

Nemoguće da je toliko jednostavno, mislio je Langdon.

Ali, naravno, znao je da jeste.

Tamo u utrobi Luvra... uz broj PHI i Da Vinčija koji su mu se vrteli po mislima, Robert Langdon je iznenada i sasvim neočekivano dešifrovao Sonijerovu šifru.

"O, rana davi, al' demon zlo čini!" reče on. "To je najjednostavnija vrsta šifre!"

Sofi zastade na stepenicama ispod njega, gledajući u neverici. *Šifra?* Misllila je o rečima čitave noći i nije videla šifru. Naročito ne jednostavnu šifru.

"Sami ste to rekli!" Langdonov glas podrhtavao je od uzbuđenja. "Fibonačijevi brojevi imaju značenje samo ukoliko se nižu pravim redosledom. Inače su matematička besmislica."

Sofi nije imala pojma o čemu on priča. *Fibonačijevi brojevi?* Bila je sigurna da oni nisu imali nikakvu drugu svrhu do da uključe Odeljenje kriptografije u noćasnju istragu. *Imaju i drugu svrhu?* Ona gurnu ruku u džep i izvuče odštampani snimak. Ponovo poče da proučava dedinu poruku.

13-3-2-21-1-1-8-5

O, rana davi,

Al' demon zlo čini!

Šta u vezi sa brojevima ?

"Ispremeštan Fibonačijev niz je rešenje", reče Langdon, uzimajući snimak. "Brojevi su nagoveštaj kako treba dešifrovati ostatak poruke. Napisao je takav niz kako bi nam rekao da isti koncept primenimo i na tekst. O, rana davi, al demon zlo čini? To ništa ne znači. To su jednostavno *slova* napisana pogrešnim redosledom."

Sofi je bio potreban samo trenutak da shvati na šta cilja Langdon. Izgledalo je smešno jednostavno. "Vi mislite da je ova poruka... *jedan anagram?*" Zurila je u njega. "Poput slova isečenih iz novina?"

Langdon je video nevericu na njenom licu i sasvim je dobro razumeo.

Ljudi nisu znali da su anagrami, pored toga što predstavljaju modernu razbi-brigu, imali bogatu istoriju svetog simbolizma.

Mistična učenja Kabale veoma su se mnogo oslanjala na anagrame - premeštajući slova u recima na hebrejskom dobijali su nova značenja. Francuski kraljevi su, tokom renesanse, bili toliko ubeđeni da anagrami sadrže magičnu moć da su imenovali kraljevske anagramiste koji su im pomagali da donesu bolje odluke tako što su analizirali reči u važnim dokumentima. Rimljani su o proučavanju anagrama govorili kao o *ars magna* - "velikoj umetnosti".

Langdon je sada netremice posmatrao Sofi. "Ono što je vaš deda hteo da kaže sve vreme nam se nalazilo pred nosom, a ostavio je više nego dovoljno znakova da bismo to videli."

Bez dalje priče, Langdon izvadi olovku iz džepa i presloži slova u dva reda.

O, rana davi,

Al' demon zlo čini!

bio je savršen anagram za...

Leonardo da Vinči,

Mona Liza!

Mona Liza.

Za trenutak, stojeći na požarnim stepenicama, Sofi je zaboravila da pokušava da pobjegne iz Luvra.

Sa šokom koji je usledio kada je shvatila da se radi o anagramu mogla se meriti jedino posramljenost što sama nije dešifrovala poruku. Bila je ekspert za kompleksnu kriptanalizu, pa je stoga previdela jednostavne igre rečima. Ipak, trebalo je da shvati. Naposljetku, anagrami joj nisu bili strani - naročito na engleskom.

Deda je često koristio anagrame da bi usavršio njen engleski. Jednom prilikom, napisao je englesku reč "planete" i rekao joj da se čak devedeset i dve druge reci, različite dužine, mogu napraviti od tih istih slova. Sofi je provela tri dana sa rečnikom engleskog dok ih nije sve pronašla.

"Ne mogu ni da zamislim", reče Langdon, zureći u odštampani primerak, "kako je vaš deda smislio tako komplikovan anagram svega nekoliko minuta pre nego stoje umro."

Sofi je imala objašnjenje i zbog toga se osećalajoš gore. *Trebalo je da shvatim!* Setila se da se njen deda - ljubitelj igara reči i umetnosti - kao mlad zabavljao tako što je smišljao anagrame za poznata umetnička dela. Zbog jednog od svojih anagrama je, čak, dospeo u nevolju kada je Sofi bila mala. U intervjuu za jedan američki časopis, Sonijer je izrazio svoj prezir prema modernističkom kubističkom pokretu zapažajući da se za Pikasovo remek-delo *Gospođice iz Avinjona* na engleskom jeziku mogao napraviti savršen anagram sa značenjem *besmislene žvrljotine*. Ljubiteljima Pikasa to nije bilo zabavno.

"Deda je anagram za *Mona Lizu* verovatno smislio mnogo ranije", reče Sofi, pogledavši Langdona. *A večeras je bio primoran da ga iskoristi kao zamenu za šifru*. Dedin glas ju je dozivao sa onog sveta toliko jasno da joj se ledila krv u žilama.

Leonardo da Vinči!

Mona Liza!

Nije znala zašto su se njegove poslednje reci odnosile baš na čuvenu sliku, ali je pretpostavljala da postoji samo jedna mogućnost. Mogućnost koja ju je uznemirila.

Ta nisu bile njegove poslednje reci...

Da li je trebalo da ode i vidi *Mona Lizu*? Da li joj je deda tamo ostavio poruku? Ideja se činila savršeno mogućom. Naposljetku, poznata slika je vi-

sila u *Salle des Etats* - skrovitoj prostoriji u koju se moglo ući jedino iz Velike galerije. Zapravo, Sofi je tek sada shvatala, vrata koja su vodila u ovu prostoriju nalazila su se svega dvadeset metara od mesta na kojem je njen deda pronađen mrtav.

Lako je mogao da ode do Mona Lize pre nego što je umro.

Rastrzana između dve mogućnosti, Sofi baci pogled unatrag, na požarne stepenice. Znala je da bi trebalo da odmah izvede Langdona iz muzeja, pa ipak, instinkt ju je terao da postupi drugačije. Dok se prisećala svojih detinjih poseta krilu Denon, shvatila je da bi, ukoliko je deda želeo da joj saopšti tajnu, nije na zemlji bilo boljeg mesta za *rendezvous* od Da Vinčijeve *Mona Lize*.

"Samo još malo", šaputao je deda, držeći Sofinu ručicu dok ju je vodio kroz pusti muzej nakon radnog vremena.

Sofi je imala svega šest godina. Osećala se malom i beznačajnom dok je gledala ka ogromnim tavanicama i duž poda od kojeg joj se vrtelo u glavi. Prazan muzej ju je plašio, iako nije htela da deda to primeti. Isturi vilicu i pusti njegovu ruku.

"Pravo napred je *Salle des Etats*", rekao je kada su se približili najpoznatijoj prostoriji u Luvru. Uprkos njegovom očiglednom uzbuđenju, Sofi je želela da se vrati kući. Videla je fotografije *Mona Lize* u knjigama i uopšte joj se nije svidela. Nije mogla da shvati zašto su svi pravili toliko frku oko te slike.

"*C'est ennuyeux*", gundala je Sofi.

"Dosadno", ispravi je on. "Francuski u školi. Engleski kod kuće."

"*Le Louvre, c'est pas chez moi!*" izazivala ga je.

Umorno se nasmejao. "U pravu si. Ako je već tako, hajde da pričamo na engleskom iz zabave."

Sofi napući usta i nastavi da hoda. Kad udoše u *Salle des Etats*, ona pređe pogledom po uskoj prostoriji i zaustavi se na očigledno počasnom mestu - sredini desnog zida, gde je usamljeni portret visio iza zaštitnog zida od pleksiglasa. Deda zastade na pragu i pokaza ka slici.

"Hajde, Sofi. Nema mnogo ljudi koji imaju priliku da je posete sami."

Progutavši nervozu, Sofi polako pođe ka slici. Nakon svega što je čula o *Mona Lizi*, imala je osećaj kao da prilazi osobi kraljevskog roda. Stigavši pred zaštitni pleksiglas, Sofi zadrža dah i podiže pogled, obuhvatajući celu sliku.

Nije bila sigurna šta je očekivala da oseti. Ni šoka ni zadivljenosti. Nije se osećala kao da se desilo čudo. Čuveno lice je izgledalo kao u knjigama. Stajala je bez reči, činilo joj se čitavu večnost, čekajući da se nešto dogodi.

"Dakle, kako ti se čini?" prošaputa deda, došavši iza nje. "Divna je, zar ne?"

"Tako je mala."

Sonijer se nasmeši. "Ti si mala, pa ipak si divna."

Ja nisam divna, mislila je. Sofi je mrzela svoju riđu kosu i pegice. Pored toga, bila je viša od svih dečaka u razredu. Ponovo pogleda *Mona Lizu* i odmahnu glavom. "Još je ružnija nego u knjigama. Lice joj je... *brumeux*."

"Maglovito", poduči je deda.

"Maglovito", ponovi Sofi, znajući da se razgovor neće nastaviti sve dok ne ponovi novu reč.

"To se zove *sfumato* stil slikanja", objasni deda, "i veoma ga je teško postići. Leonardu Da Vinčiju je to bolje polazilo za ruku nego bilo kome drugom."

Sofi se još uvek nije sviđala slika. "Izgleda kao da zna nešto... kao kad deca u školi imaju tajne."

Deda se nasmeja. "Delom je baš zbog toga poznata. Ljudi vole da pogađaju zašto se osmehuje."

"Da li ti znaš zašto se osmehuje?"

"Možda." Deda joj namignu. "Jednog ću ti dana ispričati sve o tome."

Sofi lupi nogom o pod. "Rekla sam ti da ne volim tajne!"

"Princezo", nasmešio se, "život je pun tajni. Ne možeš ih sve odjednom otkriti."

"Vraćam se gore", izusti Sofi. Glas joj je odzvanjao na stepenicama.

"Do *Mona Lize!*" ustuknu Langdon. "*Sada?*"

Sofi razmisli o riziku u koji se upušta. "Ja nisam osumnjičena za ubistvo. Rizikovaću. Moram da shvatim šta je deda pokušavao da mi kaže."

"A šta je sa ambasadam?"

Sofi se oseti krivom što je Langdona prvo naterala da pobegne a sada ga napušlala, ali nije videla drugu mogućnost. Sofi pokaza niz stepenice, ka metalnim vratima. "Prođite kroz ta vrata i pratite svetleće znake koji vode do izlaza. Deda me je dovodio ovde. Znaci će vas odvesti do sigurnosne rampe. Rampa se okreće samo u jednom smeru i vodi napolje." Dade Langdonu ključeve od kola. "Moj auto je crveni *smart* na parkingu za zaposlene. Pravo ispred ovog zida. Zna li kako da dođete do ambasade?"

Langdon klimnu glavom, gledajući u ključeve u svojoj ruci.

"Čujte", reče Sofi, sada nežnije. "Mislim da mi je deda možda ostavio poruku kod *Mona Lize* - neki nagoveštaj o tome ko ga je ubio. Ili zašto sam ja u opasnosti." *Ili šta se desilo sa mojom porodicom*. "Moram da idem i vidim."

"Ali ako je hteo da vam kaže zašto ste u opasnosti, zašto to nije jednostavno napisao na podu, tamo gde je umro! Čemu ova komplikovana igra reči?"

"Šta god da je deda pokušavao da mi kaže, ne verujem da je želeo da to čuje bilo ko drugi. Čak ni policija." Jasno je da je njen deda učinio sve što je bilo u njegovoj moći da poverljivu poruku pošalje izravno *njoj*. Napisao ju je u šifri, uključio njene tajne inicijale i rekao joj da pronade Roberta Langdona - što se ispostavilo kao mudro uputstvo. "Koliko god to čudno zvučalo", reče Sofi, "mislim da želi da stignem do *Mona Lize* pre nekog drugog." "Idem i ja."

"Ne! Ne znamo koliko će dugo Velika galerija biti prazna. Vi morate da odete odavde."

Izgledalo je da Langdon okleva, kao da njegova profesionalna radoznalost preti da prevagne nad zdravim razumom i odvede ga pravo u Fašove ruke.

"Idite. Odmah." Sofi mu se zahvalno osmehnu. "Vidimo se u ambasadi, gospodine Langdon."

Langdon nije bio zadovoljan. "Videćemo se tamo pod *jednim* uslovom", odgovori on, odlučnim glasom.

Ona zastade, iznenađena. "Pod kojim?"

"Da prestanete da me zovete *gospodin* Langdon."

Sofi otkri slabašan nagoveštaj osmeha na njegovom licu, i oseti kako se i sama osmehuje. "Srećno, Roberte."

Kada je stigao do odmorišta na dnu stepenica, nezamenljivi miris lanenog ulja i gipsane prašine napade mu nosnice. Ispred njega, na svetlećem znaku SORTIE/EXIT nalazila se strelica koja je pokazivala niz dug hodnik. Langdon zakorači u prolaz.

Sa desne strane, zjapio je mračan atelje za restauraciju iz kojeg se promajala vojska kipova u različitom stadijumu popravke. Sa leve strane, Langdon ugleda niz ateljea koji su nalikovali učionicama za studente umetnosti na Harvardu - redovi štafelaja, slika, paleta, alatki za uramljivanje - proizvodna traka umetnosti.

Krenuvši niz hodnik, Langdon se pitao da li će se, svakog trenutka, trgnuti iz sna u svom krevetu u Kembridžu. Čitavo veče je izgledalo kao bizaran san. *Upravo se spremam da uteknem iz Luvra... begunac.*

Još uvek mu je na pameti bila Sonijerova domišljata anagramska poruka.

Pitao se šta li će Sofi pronaći kad stigne do *Mona Lize*... ako uopšte išta pronade. Bila je uverena da je njen deda hteo još jednom da je odvede do čuvene slike. Koliko god to imalo smisla, Langdona je progonio jedan paradoks. *P.S. Pronađi Roberta Langdona.*

Sonijer je napisao Langdonovo ime na podu, nalažući Sofi da ga pronade. Ali zašto? Samo da bi joj pomogao da reši anagram?

Bilo je teško poverovati u to.

Naposletku, Sonijer nije imao razloga da veruje u Langdonovu veštinu sa anagramima. *Nikada se čak nismo ni upoznali.* Mnogo je važnije, međutim, bilo to što je Sofi jasno rekla kako je *ona sama* trebalo da reši anagram.

Upravo ona je zapazila Fibonačijeve brojeve i bez sumnje bi, da je imala malo više vremena, dešifrovala poruku bez Langdonove pomoći.

Sofi je trebalo sama da reši taj anagram. Langdon iznenada postade sigurniji u to. Međutim, taj zaključak je dovodio u pitanje logičnost Sonijerovih postupaka.

Zašto ja? pitao se Langdon, idući niz hodnik. *Zašto je poslednja Sonijerova želja bila da unuka sa kojom je izgubio kontakt pronade baš mene?*

Sta je to Sonijer mislio da ja znam ?

Iznenada se trgnuvši, Langdon stade u mestu. Širom otvorenih očiju, on posegnu u džep i izvuče kompjuterski snimak. Zurio je u poslednji red poruke.

P.S. Pronađi Roberta Langdona.

Usredsredio se na dva slova.

P.S.

U tom trenutku, Langdon oseti kako mu je Sonijerova zbunjujuća mešavina simbola odjednom postala kristalno jasna. Poput udara groma, čitava karijera izgrađena na simnologiji i istoriji rušila se oko njega. Sve što je Žak Sonijer uradio te noći odjednom je dobilo potpuni smisao.

Langdonove misli su se nizale munjevitom brzinom dok je pokušavao da sagleda sva značenja događaja. Okrećući se, zagleda se u pravcu iz kojeg je došao.

Ima li vremena ?

Znao je da to nije važno.

Bez oklevanja, Langdon se dade u trk natrag, ka stepenicama.

tame u

Klečeći u prvom redu, Sajlas se pretvarao da se moli dok je pogledom pretraživao crkvu. Sen-Sulpis je, poput većine crkava, bila sagrađena u obliku ogromnog rimskog krsta. Njen dugi središnji deo - brod - vodio je direktno do glavnog oltara, gde ga je poprečno presecao kraći deo, zvani transept. Mešto preseka broda i transepta ispod glavne kupole smatralo se srcem crkve... njenom najsvetijom i najtajnovitijom tačkom.

Ne večeras, mislio je Sajlas. *Sen-Sulpis svoje tajne krije na drugom mestu.*

Okrećući glavu na desnu stranu, on pogleda ka južnom transeptu, ka nezaklonjenom prostoru poda gde su se završavale klupe. Ka predmetu koji su njegove žrtve opisale.

Tamo je.

Usađena u sivom granitnom podu, tanka uglačana bakarna traka svetluca je u kamenu... zlatna krivudava linija poda. Na sebi je nosila graduirane oznake, poput lenjira. Bio je to gnomon, Sajlasu je rečeno, pagansko astronomsko sredstvo nalik sunčanom časovniku. Turisti, naučnici, istoričari i pagani iz čitavog sveta dolazili su u Sen-Sulpis da se dive ovoj čuvenoj liniji.

Ružina linija.

Polako, Sajlas je pogledom prelazio po putanji bakarne trake, koja se protezala duž poda sa njegove desne strane ka levoj, kriveći se pred njim pod čudnim uglom, potpuno neusklađeno sa simetrijom crkve. Presecajući i sam glavni oltar, linija se Sajlasu činila poput ožiljka na prekrasnom licu. Traka je delila deo za pričešće na dva dela i potom prelazila čitavu širinu, crkve, naposletku stigavši do ugla severnog transepta, gde je dospevala u i podnožje strukture koju tu niko nije očekivao.

Kolosalnog egipatskog obeliska.

Ovde je zlatasta Ružina linija pod uglom od devedeset stepeni skretala *naviše* i nastavljala pravo uz prednju stranu obeliska, penjući se deset metara do samog završetka piramidalnog vrha, gde se konačno zaustavila.

Ružina linija, mislio je Sajlas. *Bratstvo je ključni kamen sakrilo na Ružinoj liniji.*

Ranije te večeri, kada je saopštio Učitelju da je ključni kamen Priorata skriven u crkvi Sen-Sulpis, Učitelj nije bio ubeđen. Kada je, međutim, dodao da su sva braća sasvim precizno opisala lokaciju u odnosu na bakarnu traku koja prolazi kroz crkvu, Učitelj je, shvatajući, uzviknuo: "Govoriš o Ružinoj liniji!"

Na brzinu je ispričao Sajlasu o čuvenoj arhitektonskoj neobičnosti crkve Sen-Sulpis - o bakarnoj traci koja ovo sveto mesto deli duž savršene ose sever-jug. Bila je to neka vrsta drevnog sunčanog časovnika, ostatak paganskog hrama koji se nekada nalazio na istom mestu. Sunčevi zraci, koji sijaju kroz okulus na južnom zidu, svaki dan se pomeraju dalje niz liniju, pokazujući proticanje vremena od jedne do druge ravnodnevnice.

Traka koja se proteže od severa ka jugu poznata je pod nazivom Ružina linija. Vekovima se simbol ruže povezivao sa geografskim kartama i upućivanjem duša u pravom smeru. Ruža kompasa - nacrtana na gotovo svakoj karti - pokazivala je sever, istok, jug i zapad. U početku poznata kao Ruža vetrova, označavala je pravac kretanja trideset i dva vetra, koja duvaju iz pravca osam glavnih vetrova, osam poluvetrova i šesnaest četvrtvetrova. Kada se predstave u krugu, ova trideset i dva pravca kompasa savršeno odgovaraju tradicionalnom cvetu od trideset i dve latice. Do danas je ovo osnovno sredstvo navigacije poznato kao Ruža kompasa, čiji je najseveriji pravac još uvek obeležen strelicom... ili, češće, simbolom ljiljana.

Na globusu je Ružina linija- takođe poznata kao meridijan ili longituda - bila zamišljena linija povučena od Severnog pola ka Južnom polu. Postoji, naravno, neograničen broj Ružinih linija jer se kroz svaku tačku na globusu može povući longituda koja povezuje Severni i Južni pol. Pitanje kojim su se rani moreplovci bavili bilo je *koja se od ovih linija može smatrati glavnom Ružinom linijom* - nultim meridijanom - linijom od koje će započeti merenje svih ostalih longituda na zemlji.

Danas ta linija prolazi kroz Grinič u Engleskoj.

Međutim, nije oduvek bilo tako.

Davno pre nego što je Grinič određen za glavni meridijan, nulta longituda čitavog sveta prolazila je upravo kroz Pariz, kroz crkvu Sen-Sulpis. Bakarna oznaka u crkvi Sen-Sulpis bila je podsećanje na prvi meridijan sveta i mada je Grinič lišio Pariz te počasti 1888. godine, originalna Ružina linija je ostala.

"I tako dakle, legenda je istinita", rekao je Učitelj Sajlasu. "Pričalo se da ključni kamen Priorata leži 'ispod ružinog znaka'."

Još uvek na kolenima, Sajlas je gledao oko sebe i osluškivao ne bi li se uverio da je sam. Za trenutak, učinilo mu se da čuje šuštanje na horskom balkonu. Okrenu se i podiže pogled na nekoliko sekundi. Ništa.

Sam sam.

Uspravljajući se, okrete se prema oltaru i nakloni se tri puta. Potom se okrete nalevo i pođe duž bakarne linije ka severu i obelisku.

Istog trenutka, na Međunarodnom aerodromu *Leonardo da Vinči* u Rimu, trzaj točkova koji dodirnuše pistu prenuo je biskupa Aringarosu iz dremeža. *Odlutao sam*, pomislio je, zadivljen što je bio dovoljno opušten da zaspi. "*Benvenuto a Roma*", začulo se preko razglasa.

Uspravljajući se u sedištu, Aringarosa ispravi svoju crnu mantiju i dopusti sebi redak osmeh. Na ovo putovanje je rado pošao. *Suviše dugo sam se povlačio*. Večeras, međutim, pravila su se promenila. Koliko pre pet meseci, Aringarosa je strepeo za budućnost Vere. Sada, kao Božjom voljom, rešenje se samo nametnulo.

Božansko uplitanje.

Ako se večeras u Parizu sve bude odvijalo po planu, u Aringarosinom posedu će se uskoro nalaziti nešto što će ga učiniti najmoćnijim čovekom u hrišćanskom svetu.

Sofi je bez daha stigla pred velika drvena vrata *Salle des Etats* - prostorije u kojoj se nalazila *Mona Liza*. Pre nego što je ušla, nevoljno je pogledala niz hodnik, dvadesetak metara dalje, ka mestu na kojem je još uvek ležalo telo njenog dede osvetljeno reflektorskim snopom.

Kajanje koje je obuze bilo je snažno i iznenadno - duboka tuga povezana sa krivicom. Pokušavao je da dopre do nje toliko puta tokom proteklih deset godina, a Sofi je ipak ostala neumoljiva. Njegova neotvorena pisma i pakete pohranjivala je u poslednjoj fioci. *Lagao me je! Čuvao odvratne tajne! Šta sam mogla da uradim?* I tako ga je izbrisala iz svog života. U potpunosti. A sada, deda je bio mrtav i obraćao joj se sa druge strane groba.

Mona Liza.

Posegnu za ogromnim drvenim vratima i gurnu ih. Ulaz je zjapio pred njom. Za trenutak je zastala na pragu, prelazeći pogledom po velikoj pravougaonoj prostoriji pred sobom. I ona je bila okupana prigušenim crvenim svetlom. *Salle des Etats* je jedan od retkih *culs-de-sac* ovog muzeja - ćorsokak i jedina prostorija na sredini Velike galerije. Zidom naspram vrata koja su predstavljala jedini ulaz u prostoriju dominirala je Botičelijeva slika visoka 4,5 metra. Ispod nje, na podu, ogroman osmougaoni divan služio je kao neka vrsta dobrodošlog odmorišta hiljadama turista koji su ovde mogli da predahnu dok se dive najdragocenijoj imovini Luvra.

Međutim, čak i pre nego što je ušla, Sofi je znala da joj nešto nedostaje.

Crno svetlo. Pogledala je niz hodnik, ka dedi koji je osvetljen ležao u daljini, okružen elektronskom opremom. Ako je nešto napisao u ovoj prostoriji, gotovo sigurno je to učinio vodenim markerom.

Duboko uzdahnuvši, Sofi požuri niz hodnik do dobro osvetljenog mesta zločina. Nije bila u stanju da pogleda dedu. Umesto toga, usredsredila se na alatke koje je koristila ekipa kriminalističke tehnike. Pronašavši malu ultraljubičastu lampu veličine penkala, gurnu je u džep i požuri natrag uz hodnik, ka otvorenim vratima *Salle des Etats*.

Zašla je za ugao i prekoračila prag. Na ulazu ju je, međutim, dočekao neočekivani zvuk trčećih koraka koji su joj se približavali iz unutrašnjosti prostorije. *Neko je ovde!* Avetinjska figura iznenada izroni iz crvenkaste izmaglice. Sofi odskoči unatrag.

"Tu si!" Langdonov promukli šapat presekao je vazduh kad je njegova silueta doklizila do nje i zaustavila se.

Istog trenutka, Sofi osjeti olakšanje. "Roberte, rekla sam ti da odeš odavde! Ako Faš..."

"Gde si bila?"

"Morala sam da nabavim ultraljubičasto svetlo", prošaputa ona, podižući lampu. "Ako mi je deda ostavio poruku..."

"Sofi, slušaj me." Langdon dođe do daha, a njegove plave oči netremice su je posmatrale. "Slova P.S. Da li ti ona još nešto znače? Bilo šta?"

Plašeći se da bi njihovi glasovi mogli odzvanjati niz hodnik. Sofi ga povuče u salu i tiho zatvori ogromna dupla vrata, zaključavajući ih iznutra.

"Rekla sam ti, ti inicijali znače Princeza Sofi."

"Znam, ali jesi li ih ikada videla negde *drugde!* Da li je tvoj deda ikada koristio P.S. na neki drugi način? Kao monogram, ili možda na papiru za pisanje ili nekom ličnom predmetu?"

Pitanje ju je zaprepastilo. *Kako bi Robert mogao da zna za to?* Sofi je zaista videla inicijale P.S. jednom prilikom, ranije, u nekoj vrsti monograma. Bilo je to dan pre njenog devetog rođendana. Krišom je pročešljavala kuću, tražeći skrivene rođendanske poklone. Ni tada nije podnosila da se tajne kriju od nje. *Šta mi je deda kupio ove godine?* Prekopavala je po komodama i fiokama. *Lutku koju sam htela? Gde bi je mogao sakriti?*

Ne pronaljavši ništa u čitavoj kući, Sofi je skupila svu svoju hrabrost i ušunjala se u dedinu spavaću sobu. Ta soba je za nju bila zabranjeno područje — ali deda je dremao u prizemlju.

Samo ću da provirim na brzinu!

Otišla je na prstima preko škriptavog drvenog poda do ormana i bacila pogled na police, tražeći iza dedine odeće. Ništa. Potom pogleda ispod kreveta. Opet ništa. Otišavši do njegovog radnog stola, počela je da otvara fioke jednu za drugom i da pažljivo pretura po njima. *Mora da se ovde nalazi nešto za mene!* Kada je stigla do poslednje fioke, od lutke još uvek ni traga. Razočarana, otvori poslednju fioku i skloni u stranu nekakvu crnu odeću u kojoj nikada nije videla dedu. Baš se spremala da zatvori fioku, kada joj pogled naiđe na blesak zlata u dubini fioke. Izgledalo je kao lanac džepnog sata, ali ona je znala da deda ne nosi takav sat. Srce počeo ubrzano da joj tuče kada shvati šta to mora biti.

Ogrlica!

Sofi pažljivo izvuče lanac iz fioke. Na svoje iznenađenje otkrila je da se na kraju nalazio sjajan zlatni ključ. Težak i svetlucač. Začarana, ona ga podiže. Nije bio nalik nijednom ključu koji je do tada videla. Većina ključeva bila je ravna, sa oštrim zupcima, ali ovaj je imao trouglasti stubac sa malim zarezima svuda po njemu. Velika zlatna glava bila je u obliku krsta, ali ne običnog krsta. Ovaj je krst imao jednake krake i ličio na znak sabiranja u matematici. U središtu krsta nalazio se ugraviran neobičan simbol - dva slova isprepletana sa nekakvim cvetnim uzorkom.

"P.S.", prošaputa ona, mršteći se dok je čitala slova. *Šta li je ovo moglo biti?*

"Sofi?" obratio joj se deda sa vrata.

Preplašena, ona se okrete, ispuštajući ključ koji pade na pod uz glasan zveket. Plašila se da pogleda u dedino lice. "Ja... tražila sam svoj rođendanski poklon", rekla je, pognute glave, znajući da je izneverila njegovo poverenje.

Deda je bez reci stajao na vratima. Čitavu večnost, činilo joj se. Naposljetku ispusti dug i težak uzdah. "Podigni ključ, Sofi."

Sofi ga podiže.

Ušao je u sobu. "Sofi, moraš poštovati privatnost drugih ljudi." Lagano je kleknuo i uzeo ključ. "Ovaj ključ je veoma poseban. Da si ga izgubila..." Tihi dedin glas je činio da se oseća još gore. "Izvini, *deko*. Stvarno izvini." Zastade. "Mislila sam daje to ogrlica za moj rođendan."

Nekoliko sekundi ju je posmatrao. "Reći ću ti ovo još jednom, Sofi, jer je važno. Moraš da naučiš da poštuješ tuđu privatnost."

"Da, *deko*."

"Razgovaraćemo o ovome neki drugi put. Sada treba opleviti vrt."

Sofi požuri napolje, da obavi svoj zadatak.

Sledećeg jutra, Sofi nije dobila rođendanski poklon od dede. Nije ga ni očekivala - ne nakon onoga što je uradila. Čitavog dana joj nije čak ni čestitao rođendan. Te večeri je tužna otišla na spavanje. Međutim, kada se spremala da legne, na jastuku je otkrila karticu. Na njoj je bila ispisana jednostavna zagonetka. Čak i pre no što ju je rešila, Sofi se smeškala. *Znam šta je ovo!* Deda je to izveo i na jutro poslednjeg Božića.

Lov na blago!

Nestrpljivo je čitala zagonetku sve dok je nije resila. Rešenje ju je usmerilo na drugi deo kuće, gde je pronašla još jednu karticu i još jednu zagonetku. I nju je resila. Otrčala je ka sledećoj kartici. Sumanuto trčeći, jurcala je tamo-ovamo po kući, od traga do traga, sve dok naposljetku nije pronašla trag koji ju je poslao natrag u njenu sobu. Sofi je jurnula uz stepenice, utrčala u sobu i zastala kao ukopana. Nasred sobe stajao je sjajni crveni bicikl sa mašnom vezanom za korman. Sofi ciknu od sreće.

"Znam da si tražila lutku", reče deda, smešeći se u uglu sobe. "Mislio sam da će ti se ovo možda više svideti."

Sledećeg dana deda ju je naučio da vozi bicikl, trčeći pored nje po stazi. Kada je krenula po gustom travnjaku i izgubila ravnotežu, oboje su se skotrljali na travu, prevrćući se i smejući se.

"*Deko*", reče Sofi, grleći ga. "Stvarno mi je žao zbog ključa."

"Znam, dušo. Oprošteno ti je. Ne mogu dugo da se ljutim na tebe. Dede i unuke uvek opraštaju jedni drugima."

Sofi je znala da ne bi trebalo da pita, ali nije mogla da odoli. "Sta taj ključ otvara? Nikada nisam videla takav ključ. Veoma je lep."

Deda je dugo ćutao i Sofi je videla da nije siguran kako da joj odgovori.

Grand-pere nikada ne laže. "On otvara kutiju", naposletku reče. "Kutiju u kojoj čuvam mnoge tajne."

Sofi napući usta. "Mrzim tajne!"

"Znam, ali ovo su važne tajne. I jednog dana ćeš naučiti da ih ceniš koliko i ja."

"Na ključu sam videla slova i cvet."

"Da, to je moj omiljeni cvet. Zove se *fleur-de-lis*. Imamo ih u bašti. To su oni beli. Na engleskom se to cveće zove ljiljan."

"Znam! To je i *moje* omiljeno cveće!"

"U tom slučaju, dogovorićemo se nešto." Obrve mu se podigoše kao i uvek kada se spremao da joj uputi izazov. "Ako budeš čuvala tajnu o mom ključu i *nikada* više ne budeš pričala o njemu, meni ili bilo kome drugom, jednog dana ću ti ga dati."

Sofi nije mogla da poveruje sopstvenim ušima. "*Hoćeš?*"

"Obećavam. Kada dođe vreme, ključ će biti tvoj. Tvoje ime je na njemu."

Sofi se namršti. "Nije. Na njemu piše P.S. Moje ime nije P.S.!"

Deda snizi glas i pogleda okolo, kao da se uverava da ih niko ne sluša.

"U redu, Sofi, ako baš *moraš* da znaš, P.S. je šifra. To su tvoji tajni inicijali."

Oči joj se širom otvoriše. "Ja imam tajne inicijale?"

"Naravno. Unuke *uvek* imaju tajne inicijale koje znaju jedino njihove dede."

"P.S.?"

On je zagolica. "*Princesse Sophie.*"

Ona se zakikota. "Ja nisam princeza!"

On joj namignu. "Za mene jesi."

Od toga dana, nikada više nisu razgovarali o ključu. I postala je njegova Princeza Sofi.

U *Salle des Etats* Sofi je bez reci stajala dok su je probadale žaoke sećanja.

"Inicijali", prošaputa Langdon, čudno je gledajući. "Jesi li ih videla ranije?"

Sofi oseti da joj dedin glas šapuće kroz hodnike muzeja. *Nikada ne pričaj o ovom ključu, Sofi. Ni meni niti bilo kome drugom.* Znala je da ga je izneverila kada se radilo o opraštanju, i pitala se da li može ponovo da izigra njegovo poverenje. *P.S. Pronađi Roberta Langdona.* Njen deda je želeo da joj Langdon pomogne. Sofi klimnu. "Da, jednom sam videla inicijale P.S. Kada sam bila veoma mala."

"Gde?"

Sofi je oklevala. "Na nečemu što mu je bilo izuzetno važno."

Langdon nije spuštao pogled. "Sofi, ovo je od ključne važnosti. Možeš li mi reći da li su inicijali stajali zajedno sa simbolom? *Fleur-de-lis*?"

Sofi ustuknu od šoka. "Ali... kako je moguće da ti to znaš!"

Langdon uzdahnu i snizi glas. "Prilično sam siguran da je tvoj deda bio član jednog tajnog društva. Veoma starog tajnog bratstva."

Sofi oseti kako joj se želudac steže u čvor. I ona je bila sigurna u to. Deset godina je pokušavala da zaboravi neprijatan događaj koji joj je potvrdio tu užasnu činjenicu. Bila je svedok nečega nezamislivog. *Neoprostivog*.

"Ljiljan", reče Langdon, "u kombinaciji sa inicijalima P.S. - to je zvanični znak bratstva. Njihov grb. Njihov logo."

"Kako ti to znaš?" Sofi se iskreno nadala da joj neće reći daje i *sam* član.

"Pisao sam o ovom bratstvu", rekao je, dok mu je glas podrhtavao od uzbuđenja. "Istraživanje simbola tajnih društava moja je specijalnost. Nazivaju se *Prieure de Sion* - Sionski priorat. Baza im je ovde u Francuskoj a moćne članove privlače Evrope. Zapravo, oni su jedno od najstarijih tajnih društava na svetu."

Sofi nikada ne beše čula za njih.

Langdon je sada pričao brzo i nezaustavljivo. "Članstvo Priorata uključivalo je neke od najobrazovanijih ljudi u istoriji, poput Botičelija, ser Isaka Njutna, Viktora Igoa." On zastade, dok mu je glas bio pun akademskog poleta. "I, Leonarda da Vinčija."

Sofi je zurila. "Da Vinči je bio član tajnog društva?"

"Kao Veliki majstor, Da Vinči je upravljao Prioratom od 1510. do 1519. godine - što bi moglo objasniti strast koju je tvoj deda gajio prema njegovim delima. Njih dvojica su povezani istorijskom, bratskom vezom. U sve se to uklapa i njihova fasciniranost ikonologijom boginje, paganizmom, ženskim božanstvima i prezirom prema Crkvi. Priorat ima istorijski potkrepljenu tradiciju poštovanja ženskog božanstva."

"Hoćeš da kažeš da su od onih koji neguju jedan od paganskih kultova boginje?"

"Pre će biti *jedini* paganski kult boginje. Ali, ono što je najvažnije jeste da su poznati kao čuvari drevne tajne. Tajne koja ih je učinila nezamislivo moćnima."

Uprkos potpunoj ubeđenosti koju je videla u Langdonovim očima, Sofin želudac je reagovao. *Tajni paganski kult? Na čijem je čelu nekada bio Leonardo da Vinči?* Sve je zvučalo krajnje apsurdno. Ipak, iako je odbacivala tu ideju, misli su joj se vraćale deset godina unatrag - na ono veče kada je greškom iznenadila dedu i videla nešto što nije mogla da prihvati. *Da li bi to moglo da objasni...*

"Identiteti živih članova Priorata čuvaju se kao izuzetno velika tajna", nastavi Langdon, "ali inicijali P.S. i ljiljan koje si videla kao dete predstavljaju dokaz. To se može odnositi *jedino* na Priorat."

Sofi je sada shvatala da Langdon zna daleko više o njenom dedi nego što je ranije mislila. Ovaj Amerikanac je očito mogao svašta da joj ispriča, ali ovo nije bilo pogodno mesto. "Ne smem da dozvolim da te uhvate, Roberte. O svačemu treba da razgovaramo. Moraš da ideš!"

Za Langdona je njen glas predstavljao samo nejasni žamor. Nije namera-
vao da ide bilo kuda. Trenutno je bio zarobljen na drugom mestu. Mestu na
kojem drevne tajne isplivavaju na površinu. Mestu na kojem zaboravljene
priče izranjaju iz senki.

Polako, kao da se kreće pod vodom, Langdon okrete glavu i pogleda kroz
crvenkastu izmaglicu ka *Mona Lizi*.

Fleur-de-lis... Lizin cvet... Mona Liza.

Sve je bilo povezano u tihu simfoniju koja je odjekivala najvećim tajna-
ma Sionskog priorata i Leonarda da Vinčija.

Nekoliko kilometara odatle, na obali reke iza Invalidskog doma, zbunje-
ni vozač kamiona sa duplom prikolicom stajao je pred uperenim oružjem i po-
smatrao kako kapetan Sudske policije ispušta grlene zvuke gneva bacajući
jedan sapun u pravcu nabujale Sene.

EOOLRVUE

Sajlas podiže oči ka obelisku crkve Sen-Sulpis, obuhvatajući pogledom čitavu dužinu ovog masivnog mermernog stuba. Osećao je kako mu se tetive zatežu od uzbuđenja. Još jednom je prešao pogledom po crkvi da se uveri da je sam. Potom je kleknuo u podnožje obeliska, ne iz poštovanja već iz potrebe.

Ključni kamen je sakriven ispod Ražine linije.

U podnožju obeliska.

U tome su se sva braća složila.

Na kolenima, Sajlas pređe dlanom po kamenom podu. Nije video nikakve pukotine niti obeležja koja bi ukazala na pomičnu pločicu. Poče tiho da dobube zglobovima prstiju po podu. Sledeći bakarnu liniju bliže obelisku, kucnuo je po svakoj pločici uz liniju. Konačno, jedna od njih zazvuči neobično.

Ispod poda se nalazi šupljina!

Sajlas se nasmeši. Njegove žrtve su govorile istinu.

Podigavši se, počeo po crkvi da traži nešto čime bi razbio pločicu na podu.

Visoko iznad Sajlasa, na balkonu, sestra Sandrin zatomi uzdah. Njene najcrnje slutnje upravo su se obistinile. Posetilac nije bio onaj za koga se izdavao. Misteriozni monah sekte Opus Dei došao je u crkvu Sen-Sulpis iz potpuno drugog razloga.

Tajnog razloga.

Nisi ti jedini sa tajnama, pomislila je.

Sestra Sandrin Bijel bila je više od čuvara ove crkve. Bila je branilac.

Drevni točkići su noćas pokrenuti. Dolazak stranca do podnožja obeliska bio je signal.

Bio je to nemi poziv u pomoć.

to/UE II

Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Parizu jedinstven je kompleks na Aveniji Gabrijel, severno od Šanzelizea. Teren od tri ara smatra se američkom teritorijom, što znači da su svi oni koji na njoj stoje podložni istim zakonima i zaštitama na koje bi imali pravo da se nalaze u Sjedinjenim Državama.

Dežurna noćna telefonistkinja u ambasadi čitala je međunarodno izdanje magazina *Tajm* kada je prekide telefonsko zvono.

"Američka ambasada", javila se.

"Dobro večer." Engleski sa francuskim naglaskom. "Potrebna mi je pomoć." Uprkos učtivosti u rečima, glas je zvučao grubo i zvanično. "Rečeno mi je da imate telefonsku poruku za mene na vašem automatskom sistemu. Zovem se Langdon. Na žalost, zaboravio sam trocifrenu šifru za pristup porukama. Ako biste mi mogli pomoći, bio bih vam veoma zahvalan."

Zbunjena, telefonistkinja je ćutala. "Zao mi je, gospodine, vaša poruka mora daju prilično stara. Taj sistem je uklonjen pre dve godine iz sigurnosnih razloga. Pored toga, sve pristupne šifre su bile *petocifrene*. Ko vam je rekao da imamo poruku za vas?"

"Nemate automatski telefonski sistem?"

"Ne, gospodine. Svaka poruka upućena vama bila bi zapisana u našoj službi. Kako ste rekli da se zovete?"

Ali slušalica je već spuštена.

Bezu Faš se osećao obamrlo dok je koračao obalom Sene. Bio je siguran da je video kako Langdon bira lokalni broj, ukucava trocifrenu šifru, a potom sluša poruku. *Ako Langdon nije nazvao ambasadu, koga je, do đavola, onda zvao ?*

Baš u tom trenutku Faš, posmatrajući svoj mobilni telefon, shvati da mu odgovori leže na dlanu. *Langdon je telefonirao sa mog telefona.*

Ulazeći u meni svog mobilnog telefona, Faš dođe do liste poslednjih pozvanih brojeva i pronade Langdonov.

Pariški broj, iza kojeg je sledila trocifrena šifra 454.

Pozvao je broj i čekao dok je telefon zvonio.

Konačno je odgovorio ženski glas. "*Bonjour, vous etes bien chez Sophie Neven*", objavio je snimak. "*Je suis absente pour le moment, mais...*"
Kapetanova krv je ključala dok je ukucavao brojeve 4... 5... 4.

POGLAVLJE 26

Uprkos reputaciji velikog dela, *Mona Liza* je sa svojih 80 centimetara sa 53 centimetra - bila manja čak i od reprodukcija na posterima koji su se prodavali u prodavnici suvenira u Luvru. Visila je na severozapadnom zidu *Salle des Etats*, iza pet centimetara debelog pleksiglasa. Naslikana na ploči od drveća topole, njena nestvarna atmosfera ispunjena izmaglicom pripisivala se Da Vinčijevom majstorstvu *sfumato* stila, u kojem se čini da oblici nestaju jedan u drugom.

Od kada je pohranjena u Luvru, *Mona Liza* - ili *La Joconde*, kako je u Francuskoj zovu - ukradena je dva puta, poslednji put 1911. godine kada je nestala iz "*salle impenetrable*" u Luvru - iz *Le Salon Carre*. Parižani su plakali na ulicama i pisali novinske članke u kojima su molili lopove da vrate sliku. Dve godine kasnije, *Mona Liza* je otkrivena na lažnom dnu jednog kovčega u hotelskoj sobi u Firenci.

Nakon što je Sofi jasno stavio do znanja da ne namerava da ode, Langdon je zajedno sa njom prešao preko *Salle des Etats*. Sofi je uključila ultraljubičasto svetlo, *Mona Liza* se nalazila na osamnaest metara ispred njih. Plavičasti polumesec lampe padao je na pod. Pokretala je zrak napred-natrag po podu, kao čistač mina, u potrazi za bilo kakvim nagoveštajem svetlećeg mastila.

Koračajući pored nje, Langdon je već osećao golicajuće iščekivanje koje je pratilo sva njegova sučeljavanja uživo sa velikim umetničkim delima. Naprezao se da vidi dalje od aure purpurnog svetla koje je isticalo iz lampe u Sofinoj ruci. Sa leve strane izronio je osmougaoni divan, poput tamnog ostrva u praznom moru parketa.

Langdon je sada mogao da vidi ploču od tamnog stakla na zidu. Iza nje, u osami, nalazila se najčuvenija slika na svetu.

Langdon je znao da status najpoznatijeg umetničkog dela *Mona Liza* ne duguje svom zagonetnom osmehu. Niti misterioznim tumačenjima mnogih istoričara, umetnika i zagovornika teorija zavere. Jednostavno - *Mona Liza* je bila poznata jer je Leonardo da Vinči tvrdio da je ona najsavršenije dostignuće. Nosio je sliku sa sobom kad god je putovao i, ako bi ga pitali zašto, odgovarao bi da mu je teško da se odvoji od svog najuzvišenijeg izraza ženske lepote.

Ipak, mnogi istoričari umetnosti su sumnjali da poštovanje koje je Da Vinči gajio prema svom delu nema nikakve veze sa umetničkim majstorstvom. Zapravo, slika je bila začuđujuće običan *sfumato* portret. Da Vinčijeva sla-

bost prema ovom delu, mnogi su tvrdili, poticala je od nečeg mnogo dubljeg: poruke skrivene u slojevima slike. *Mona Liza* je, u stvari, predstavljala internu šalu o kojoj se najviše pisalo. O kolažu dvostrukih značenja i šaljivih aluzija ove slike naširoko se raspravljalo u većini knjiga iz istorije umetnosti. Uprkos tome, javnost je još uvek najvećom misterijom smatrala njen osmeh. *Nema tu nikakve misterije*, mislio je Langdon, prilazeći i posmatrajući slabašan obris slike koji je počinjao da dobija oblik. *Uopšte nema misterije*. Tajnu *Mona Liže* Langdon je nedavno podelio sa najneverovatnijom publikom - desetinom zatvorenika u Kaznioni oblasti Eseks. Langdonov zatvorski seminar bio je deo Harvardovog spoljašnjeg programa sa ciljem uvođenja obrazovanja u zatvorski sistem. *Kultura za osuđeničke*, kako su Langdonove kolege volele da zovu ovaj program.

Stojeći pored grafoskopa u zatamnjenoj biblioteci kaznionice, Langdon je tajnu *Mona Liže* izložio zatvorenicima koji su pokazivali iznenađujuće interesovanje. Grubo, ali inteligentno. "Primetićete", rekao im je Langdon, prilazeći slici *Mona Liza* projektovanoj na zidu biblioteke, "da je pozadina iza njenog lica ne stoji u istoj ravni." Langdon im pokaza očigledno neslaganje. "Da Vinči je naslikao liniju horizonta sa leve strane znatno niže nego na desnoj strani."

"Zeznuo je?" upitao je jedan od zatvorenika.

Langdon se nasmeja. "Nije. Da Vinči nije to baš često radio. Zapravo, reč je o malom triku koji je Da Vinči izveo. Spuštanjem pozadine na levoj strani, Da Vinči je učinio da *Mona Liza* izgleda mnogo veća ako se gleda sa leve strane nego sa desne strane. Mala Da Vinčijeva interna šala. Istorijski gledano, koncepti muškog i ženskog imaju svoje strane - leva strana je ženska, desna muška. Pošto je Da Vinči bio veliki obožavalac ženskog principa, učinio je da *Mona Liza* izgleda znatno impozantnije sa leve strane nego sa desne."

"Ja sam čuo da je bio peder", ubacio je mali čovek sa kozjom bradicom.

Langdon ustuknu. "Istoričari obično ne koriste isti izraz, ali da, Da Vinči jeste bio homoseksualac."

"Je li zbog toga bio toliko zaljubljen za čitavu tu žensku stvar?"

"Zapravo, Da Vinči se zalagao za *ravnotežu* ženskog i muškog principa.

Verovao je da ljudska duša ne može biti prosvećena ukoliko ne sadrži i ženske i muške elemente."

"Misliš kao ribe sa kitama?" upita neko.

Ovo je izazvalo salve smeha. Langdon je pomislio da im izloži etimološko poreklo reci *hermafrodit* i njene veze sa Hermesom i Afroditom, ali mu je nešto govorilo da to ne bi vredelo.

"Hej, gospodine Langford", reče jedan snagator. "Je li tačno da je *Mona Liza* slika Da Vinčija u ženskim krpama? Ja sam čuo da je tako."

"To je vrlo moguće", reče Langdon. "Da Vinči je bio šaljivdžija, a kompjuterska analiza *Mona Liže* i Da Vinčijevih autoportreta potvrđuje zaista za-

panjujuće podudaranje njihovih lica. Šta god da je Da Vinči bio namerio", reče Langdon, "njegova Mona Liza nije ni muško ni žensko. Ona nosi dubinsku poruku androginije. To je mešavina oba pola."

"Jesi li siguran da to nije samo neki glupi harvardski način da se kaže da je Mona Liza jedna ružna riba."

Sada se Langdon nasmejao. "Možda ste u pravu. Ali Da Vinči je zapravo ostavio veoma veliki nagovaštaj koji ukazuje na to da slika treba da bude androgina. Da li je neko od vas čuo za egipatskog boga po imenu Amon?"

"Pa naravno!" krupni momak reče. "Bog muške plodnosti!"

Langdon je bio zapanjen.

"Tako piše na svakom pakovanju 'amon' kondoma." Mišićavko se široko isceri. "Napred je nacrtan tip sa glavom ovna i kaže da je on egipatski bog plodnosti."

Langdonu dotična marka nije bila poznata, ali mu bi drago da su proizvođači profilaktika potrefili hijeroglif. "Odlično. Amon se zaista predstavlja kao čovek sa glavom ovna, a njegov promiskuitet i zakrivljeni rogovi stoje u vezi sa današnjim seksualnim slengom."

"Bez zezanja!"

"Bez zezanja", reče Langdon. "A znate li koje bio Amonov pandan? Egipatska boginja plodnosti?"

Pitanje je naišlo na nekoliko sekundi ćutanja.

"Bila je to Izida", reče im Langdon, uzimajući marker. "Dakle, imamo muškog boga, Amona." On zapisa. "I žensku boginju, Izidu, čiji je drevni piktogram bio poznat kao L'ISA."

Langdon završi pisanje i odmaknu se od grafoskopa.

AMON L'ISA

"Liči vam na nešto?"

"Mona Liza... zaboga", reče neko.

Langdon klimnu glavom. "Gospodo, ne samo da lice Mona Lize izgleda androgino, nego je i njeno ime anagram božanske unije - spoja muškog i ženskog principa. A *to*, dragi moji, jeste Da Vinčijeva mala tajna, kao i razlog zbog kojeg se Mona Liza tako znalački osmehuje."

"Moj deda je bio ovde", reče Sofi, iznenada se spuštajući na kolena, na samo tri metra od *Mona Liže*. Crnim svetlom pokaza tačku na parketu.

Isprva Langdon nije ništa video. Potom, kada kleče pored nje, ugleda sićušnu kapljicu sasušene tečnosti koja je svetlucala. *Mastilo?* Iznenada se

seti za šta se zapravo crno svetlo koristi. *Krv*. Čula mu se izoštriše. Sofi je bila u pravu. Žak Sonijer je zaista posetio *Mona Lizu* pre nego što je umro. "Ne bi došao ovamo bez razloga", prošaputa Sofi, ustajući. "Znam da mi je ovde ostavio poruku." Brzo prelazeći preostalo rastojanje do *Mona Lize*, ona osvetli pod ispred slike. Mahala je crnim svetlom napred i natrag iznad golog parketa.

"Ovde nema ničega!"

U tom trenutku, Langdon ugleda slabašan purpurni odsjaj na zaštitnom staklu ispred *Mona Liže*. Posegnuvši nadole, uhvati Sofi za ručni zglob i polako pređe svetlom po samoj slici.

Oboje se ukopaše na mestu.

Na staklu, šest reci napisanih upravo preko *Mona Lizinog* lica svetlucalo je purpurnim sjajem.

11

Sedeći za Sonijerovim radnim stolom, poručnik Kole je u neverici pritiskao slušalicu na uho. *Jesam li dobro razumeo Faša?* "Jedan sapun? Ali kako je Langdon mogao znati za GSP uređaj za praćenje?"

"Sofi Nevo", odgovori Faš. "Ona mu je rekla."

"Šta! Zašto?"

"Prokleta dobro pitanje. Upravo sam čuo snimak koji potvrđuje da mu je ona dojavila."

Kole ostade bez teksta. *Šta li je Nevo mislila?* Faš je imao dokaze da se Sofi umešala u tajnu operaciju Sudske policije? Ne samo da će Sofi Nevo dobiti otkaz, nego će završiti u zatvoru. "Ali, kapetane... gde je, u tom slučaju, Langdon *sada?*"

"Da li se uključio neki od požarnih alarma tamo?"

"Ne, gospodine."

"I niko drugi nije izašao kroz kapiju Velike galerije?"

"Ne. Na kapiji se nalazi jedan od čuvara Luvra. Kao što ste zahtevali."

"U redu, onda je Langdon još uvek u Velikoj galeriji."

"Unutra? Ali šta tamo radi?"

"Da li je čuvar Luvra naoružan?"

"Da, gospodine. To je viši čuvar."

"Pošalji ga unutra", zapovedi Faš. "Moji ljudi još nekoliko minuta ne mogu da stignu do zgrade, a ne želim da Langdon pobegne." Faš zastade. "I bolje recite čuvaru da je agent Nevo verovatno unutra sa njim."

"Agent Nevo je otišla, mislim."

"Da li ste je *videli* da odlazi?"

"Ne, gospodine, ali..."

"Niko drugi u krugu zgrade je nije video da odlazi. Samo da ulazi."

Kole je bio zapanjeni hrabrošću Sofi Nevo. *Još uvek je u zgradi?*

"Pobrinite se za to", naredi Faš. "Želim da Langdon i Nevo budu na nišanu dok se ne vratim."

Dok je kamion sa duplom prikolicom odlazio, kapetan Faš je okupljao svoje ljude. Robert Langdon se noćas pokazao kao neuhvatljiv plen, a bu-

dući da mu agent Nevo pomaže, možda će ga biti mnogo teže saterati u ćošak nego što je očekivao.

Faš je odlučio da ne rizikuje.

Smanjujući rizik od neuspaha, Faš naredi polovini svojih ljudi da se vrate u krug Luvra. Drugu polovinu poslao je da čuva jedino mesto u Parizu na kojem bi Robert Langdon mogao pronaći utočište.

POGLAVLJE

USalle des Etats, Langdon je sa nevericom zurio u šest reci koje su sijale na pleksiglasu. Izgledalo je da natpis lebdi u prostoru, bacajući iskrzanu senku na Mona Lizin misteriozni osmeh.

"Priorat", prošaputa Langdon. "Ovo je dokaz da je tvoj deda bio član!" Sofi ga zbunjeno pogleda. "Ti ovo *razumeš!*"

"Besprekorno je", reče Langdon, klimajući glavom dok su mu se misli rojile. "To je jedna od najosnovnijih filozofija priorata!"

Sofi je izgubljeno gledala u sjaj poruke napisane preko *Mona Lizinog* lica.

A I CAR OBMANE S TUGOM DOĐE

"Sofi", poče da joj objašnjava Langdon, "činjenica da je Priorat nastavljao tradiciju kulta boginje ima svoje uporište u verovanju da su moćni ljudi u prvobitnoj hrišćanskoj crkvi 'obmanuli' svet tako što su propagirali laži koje su obezvedile ženu i pokrenule tas na vagi u korist muškaraca."

Sofi je i dalje ćutala, zureći u reči.

"Priorat veruje da su Konstantin i njegovi muški naslednici uspešno preobratili svet iz paganskog matrijarhata u hrišćanski patrijarhat, tako što su pokrenuli 'propagandnu kampanju' koja je satanizovala žensko božanstvo i sveti ženski princip, zauvek prognavši boginju iz savremene religije."

Sofi i dalje nije bila ubedena. "Deda me je poslao ovamo da pronađem poruku. Mora da je pokušavao da kaže i više od *toga*."

Langdon je razumeo na šta misli. *Misli da je ovo još jedna šifra*. Sam Langdon nije bio siguran da li postoji neko skriveno značenje ili ne. Misli su mu se još uvek borile sa otvorenom jasnoćom značenja Sonijerove poruke, onakvom kakvom se činila na prvi pogled.

A i car obmane s tugom dođe, mislio je.

S tugom zaista.

Nije bilo moguće poreći značajna dobra koja je savremena Crkva činila u današnjem napaćenom svetu, no ipak je istorija Crkve bila puna prevara i nasilja. Surovi krstaški rat je vođen tri veka kako bi se "prevaspitali" sledbenici paganskih religija.

Katolička inkvizicija objavila je knjigu koja gotovo da se može smatrati najkrvavijim izdanjem u ljudskoj istoriji. *Malleus Maleficarum* - ili *Veštičji čekić* - upozoravao je svet na "opasnosti od žena koje slobodno misle" i uputio sveštenstvo kako da pronađe, muči i uništi takve žene. Među "vešticama"

nalazile su se obrazovane žene, sveštenice, ciganke, žene mistici, žene obožavaoci prirode, skupljačice bilja i sve ostale koje su "sumnjivo naginjale svetu prirode". Babice su takođe bile ubijane, i to zbog svoje jereitičke upotrebe medicinskog znanja za olakšavanje bola pri porođajima - što je bila patnja koja je, kako je Crkva tvrdila, zaslužena Božja kazna zbog Evinog greha. Tokom tri stotine godina lova na veštice, Crkva je na lomači spalila pet *miliona* žena.

Propaganda i krvoproliće su bili efikasni.

Današnji svet je živi dokaz za to.

Žene, koje su nekada slavljene kao neophodna polovina duhovnog prosvetljenja, prognane su iz hramova širom sveta. Nije bilo žena ortodoksnih rabina, katoličkih niti islamskih sveštenica. Nekada sveti čin Hieros Gamos - prirodno seksualno sjedinjenje muškarca i žene kroz koje svako od njih postaje duhovna celina - odbačeno je kao sraman čin. Sveti ljudi kojima je nekada seksualno spajanje sa svojim ženskim, drugim polovinama bilo neophodno kako bi komunicirali sa Bogom, sada su se plašili sopstvenih prirodnih seksualnih nagona kao đavolje rabote. Pri tome, đavo je saradivao sa svojim omiljenim pomoćnikom... *ženom*.

Čak ni povezanost žene sa *levom stranom* tela nije mogla izbeći osudu Crkve. U Francuskoj i Italiji, reci koje znače "levo" - *gauche* i *sinistra* - dobile su izrazito negativan prizvuk, dok su njihovi desni pandani imali značenja ispravnosti, desničarstva i pravednosti. Do danas je ostalo da se radikalne ideje smatraju *levicom* a sve stoje loše, nečim *levim*.

Dani boginje bili su završeni. Klatno se zanjihalo. Majka Zemlja postala je *muški* svet a bogovi destrukcije i rata uzimali su svoj danak. Muški ego je proveo dva milenijuma jurajući okolo bez kontrole svog ženskog pandana. Sionski priorat je verovao da je upravo ovakvo brisanje svetog ženskog principa iz savremenog života dovelo do onoga što su Hopi Indijanci označavali terminom *koyanisquatsi* - "život bez ravnoteže" - do nestabilne situacije koju karakterišu ratovi natopljeni testosteronom, obilje mizoginističkih društava i rastuće nepoštovanje prema Majci Zemlji.

"Robert!" reče Sofi, a njen ga šapat trže iz razmišljanja. "Neko dolazi!"

U hodniku su se čuli koraci koji su se približavali.

"Ovuda!" Sofi ugasi crno svetlo i kao da ispari pred Langdonovim očima.

Za trenutak je bio potpuno obnevideo. *Kuda?* Kada mu se vid povratio, on ugleda Sofinu siluetu kako juri ka središtu prostorije i nestaje iza osmougaone klupe. Taman se spremao da jurne za njom kada ga duboki glas prikova u mostu.

"*Arretez.*" naredi čovek sa praga.

Čuvar Luvra ulazio je u *Salle des Etats* nišaneći pištoljem u Langdonove grudi.

Langdon oseti kako mu se ruke instinktivno podižu ka tavanici.

"*Couchez-vous!*" naredio je čuvar. "*Lezi na pod!*"

Za svega sekund, Langdon se nađe na podu, licem nadole. Čuvar mu žurno priđe i šutnu mu noge tako da se razdvoje.

"*Mauvaise idee, Monsieur Langdon*", rekao je, uperivši mu pištolj u leđa.

"*Mauvaise idee.*"

Ležeći na parketu licem nadole, ruku i nogu širom raširenim, Langdon uspe da pronade ironiju zbog položaja u kojem se našao. *Skica po Vitruviju*, pomislio je. *Licem nadole.*

EOfOVUE

U crkvi Sen-Sulpis, Sajlas je išao od oltara do obeliska sa teškim gvozdenim svećnjakom u rukama. Poslužiće sasvim dobro kao bojni ovan. Posma-Irajući sivu mermernu ploču koja je, kako je izgledalo, prekrivala šupljinu u podu, shvati da ne može nikako da je razbije a da ne načini znatnu buku. Gvoždem o mermer. Odzvanjaće.

Da li će ga opatica čuti? Trebalo bi da je do sada već zaspala. Ipak, Sajlas je više voleo da ne rizikuje. Pretražujući okolinu u potrazi za krpom koju bi obmotao oko vrha gvozdene šipke, nije video ništa sem prekrivača za oltar, ali nije hteo da ga oskrnavi. *Moj ogrtač*, pomislio je. Znajući daje sam u ovoj ogromnoj crkvi, Sajlas odveza i skinu ogrtač. Dok gaje skidao, oseti oštar bol kad je strgnuo vunena vlakna prilepljena za sveže rane na njegovim leđima. Ostavši nag, pokriven jedino povezom oko bedara, Sajlas obmota ogrtač oko jednog kraja gvozdene šipke. Potom, ciljajući u središte pločice, zari vrh u nju. Prigušeni udar. Kamen se nije razbio. Ponovo zari šipku. Ponovo **tup** udar, ali ovog puta praćen pucanjem. Pod trećim udarcem pločica se konačno slomi, a delići kamena padoše u šupljinu ispod poda.

Komora!

Brzo vadeći krhotine iz otvora, Sajlas pogleda unutra. U glavi mu je bubnjalo kad kleče ispred rupe. Podižući svoju bledu ruku, posegnu unutra. Isprva nije ništa napipao. Pod komore bio je od golog, glatkog kamena, potom, gurnuvši ruku dublje, posegnuvši pod Ružinu liniju, oseti nešto pod prstima! Debela kamena ploča. Obuhvativši prstima ivicu, on je zgrabi i polako izvadi napolje. Dok je stajao i proučavao svoje otkriće, shvati da drži grubo obrađenu kamenu tablicu sa uklesanim rečima. Za trenutak se osećao kao savremeni Mojsije.

Inenađenje je usledilo kada je pročitao reči na tablici. Očekivao je da će ključni kamen biti mapa, ili složeni niz uputstava, možda čak i šifrovanih. Ključni kamen je, međutim, nosio najjednostavniji natpis.

Jov 38:11

Biblijski stih? Sajlasa bese zaprepastila takva đavolja jednostavnost. Tajnu lokaciju onoga što su tražili otkriva biblijski stih? Bratstvo nije imalo granice kada se radilo o ismevanju pravednih!

Jov. Glava trideset i osma. Stih jedanaesti.

Iako Sajlas nije tačno znao kako glasi jedanaesti stih, znao je da Knjiga o Jovu priča o čoveku čija je vera u Boga nadjačala brojna iskušenja. *Prikladno*, mislio je, jedva u stanju da suspregne svoje uzbuđenje.

Gledajući preko ramena, pogleda niz svetlucavu Ružinu liniju i ne odoli da se ne nasmeši. Tamo, na glavnom oltaru, otvorena na zlatnom postolju za knjige, stajala je ogromna, kožom povezana Biblija.

Na balkonu, sestra Sandrin je drhtala. Pre nekoliko trenutaka, spremala se da jurne i izvrši svoj zadatak, ali tada se čovek u prizemlju iznenada razgolitio. Kada je videla njegovo telo belo poput alabastera, užasnula se. Njegova široka, bleđa leđa bila su izbrazdana krvavocrvenim ožiljcima. Čak i sa svog mesta mogla je da vidi sveže rane.

Ovog su čoveka bičevali bez milosti!

Takođe je videla i krvavi pojas od kostreti oko njegove butine, a iz rane ispod kapala je krv. *Kakav bi to Bog želeo telo kažnjeno na ovaj način?* Ritualni sekte Opus Dei, znala je to sestra Sandrin, bili su nešto što nikada neće razumeti. Ali brinulo ju je nešto drugo. *Opus Dei traga za ključnim kamenom.* Kako su saznali za njega, ona nije mogla ni da zamisli. Pored toga, znala je da vremena za razmišljanje nema.

Okrvavljeni monah je sada u tišini ponovo oblačio svoj ogrtač. Nakon toga, držeći plen u rukama, zaputio se ka oltaru, ka Bibliji.

Bez reči i bez daha, sestra Sandrin napusti balkon i otrča niz hodnik do svojih odaja. Spuštajući se na ruke i kolena, ona posegnu ispod drvenog okvira kreveta i izvadi zapečaćenu omotnicu koju tamo beše sakrila pre mnogo godina.

Otvarajući je, ona pronađe četiri telefonska broja u Parizu.

Drhteći, poče da ih okreće.

U prizemlju, Sajlas je položio kamenu tablicu na oltar i nestrpljivo se okrenuo ka Bibliji u kožnom povezu. Dugi beli prsti znojili su mu se dok je okretao stranice. Listajući Stari zavet, pronađe Knjigu o Jovu. Stiže do poglavlja trideset i osmog. Dok je prstom povlačio preko teksta, nagađao je na kakve će reči naići.

One će me povesti dalje!

Pronašavši stih jedanaesti, Sajlas ga pročita. Sadržao je svega šest reči.

Zbunjen, on ih ponovo pročita, osećajući da je nešto pošlo naopako. Stih je jednostavno glasio:

DOVDE ČEŠ DOLAZITI, A IZAĆI NEĆEŠ.

30

Čuvar Luvra Klod Gruar kipteo je od besa dok je stajao iznad svog zarobljenika koji je ničice ležao ispred *Mona Lize*. *Ovaj gad je ubio Žaka Sonijera!* Sonijer je Gruaru i njegovoj ekipi čuvara bio poput oca.

Gruar nije želeo ništa drugo do da povuče obarač i sruči metak u leđa Roberta Langdona. Kao viši čuvar, Gruar je bio jedan od nekolicine koji su zapravo nosili napunjeno oružje. Podsetio je sebe, međutim, da bi to bila blaga sudbina u poređenju sa onim što će mu prirediti Bezu Faš.

Gruar izvuče voki-toki iz pojasa i pokuša da radiom zatraži pojačanje. Međutim, čulo se samo šuštanje. Dodatno elektronsko obezbeđenje ove prostorije oduvek je onemogućavalo komunikaciju obezbeđenja. *Moram da se pomerim do vrata*. Još uvek nišaneći u Langdona, Gruar počeo polako da se povlači ka ulazu. Pri trećem koraku, opazi nešto zbog čega zastade u mestu. *Šta je, do đavola, to?*

Neobjašnjiva prikaza se materijalizovala u blizini središta prostorije. Silueta. Još neko je bio tu? Žena se kretala kroz mrak, oštro koračajući ka udaljenom zidu na levoj strani. Ispred nje, purpurni zrak svetlosti njihao se tamno-ovamo po podu, kao da nešto traži baterijskom lampom u boji.

"*Qui est la?*" upita Gruar, osećajući nalet adrenalina po drugi put za poslednjih trideset sekundi. Odjednom nije znao kuda da uperi pištolj, niti u kojem pravcu da pođe.

"Kriminalističko-istraživačka tehnika", odgovori žena mirno, još uvek pretražujući pod svojom lampom.

Police Technique et Scientifique. Gruar se sada znojio. *Mislilo sam da su svi agenti otišli!* Sada je shvatio da ultraljubičastu svetlost koristi ekipa kriminalističke tehnike, pa ipak mu nije bilo jasno zašto bi Sudska policija tragala za dokazima u ovoj prostoriji.

"*Votre nom!*" povika Gruar. Instinkt mu je govorio da nešto nije u redu.

"*Repondez!*"

"*C'est moi*", odgovori mirno glas na francuskom. "*Sophie Neveu.*"

Negde u zabačenim delovima Gruarovog sećanja, ime je zvučalo poznato. *Sophie Neveu?* Tako se zvala Sonijerova unuka, zar ne? Dolazila je ovamo sa njim kao dete - ali bilo je to pre mnogo godina. *Nije moguće da je to ona!* Pa čak i da jeste, to teško da je bio razlog da joj veruje; Gruar je čuo glasine o bolnom razlazu između Sonijera i njegove unuke.

"Vi me poznajete", reče žena. "A Robert Langdon nije ubio mog dedu. Verujte mi."

Čuvar Gruar nije želeo da nasedne na njene reci. *Potrebno mi je pojačanje!* Pokušavši ponovo sa voki-tokijem, čuo je jedino šum. Ulaz je još uvek bio na dobrim dvadesetak metara iza njega, i Gruar počeo polako da se povlači, odlučivši da na nišanu zadrži čoveka na podu. Dok je uzmicao, video je kako žena na drugom kraju prostorije podiže svoju ultraljubičastu lampu i proučava veliku sliku na drugom kraju *Salle des Etats*, baš nasuprot *Mona Lizi*. Gruar uzdahnu, shvativši o kojoj se slici radi.

Sta to, zaboga, ona radi ?

Na drugoj strani prostorije, Sofi Nevo je osećala kako joj čelo obliva hladan znoj. Langdon je još uvek ležao na podu. *Drži se, Roberte. Skoro sam tu.* Znajući da čuvar neće nipošto pucati ni na jedno od njih dvoje. Sofi sada ponovo usmeri pažnju na ono što ju je mučilo. Pretraživala je prostor naročito oko jednog posebnog remek-dela - još jednog Da Vinčija. Međutim, ultraljubičasta svetlost nije otkrila ništa neobično. Ni na podu, ni na zidovima, čak ni na samom platnu.

Mora da ovde ima nečega!

Sofi je bila sasvim ubeđena da je tačno razumela dedine namere.

Sta bi drugo mogao imati na umu ?

Remek-delo bilo je platno visoko metar i po. Bizarni prizor koji je Da Vinči naslikao prikazivao je neobično posadenu Devicu Mariju kako sedi sa malim Isusom, Jovanom Krstiteljem i anđelom Urijelom na opasnim stepenama. Kada je bila mala, nijedna poseta *Mona Lizi* ne bi se završila dok je deda ne bi odvuкао na drugi kraj prostorije da vidi i ovu sliku.

Grand-pere, ovde sam, ali ne vidim ništa!

Iza sebe, čula je kako čuvar ponovo pokušava da zatraži pomoć preko radija.

Misli!

Predstavila je sebi poruku napisanu na zaštitnom staklu *Mona Lize*.

A icar obmane s tugom dođe. Slika koja se pred njom nalazila nije imala zaštitno staklo na kojem bi se mogla napisati poruka, a Sofi je znala da deda ne bi nikada oskrnavio ovo remek-delo pišući po njemu. Ona zastade. *Barem ne sa prednje strane.* Pogled joj sevu naviše, uz duge kablove koji su visili sa tavanice i držali platno.

Je li to - to? Grabeći levu stranu izrezbarenog drvenog okvira, ona ga povuče ka sebi. Slika je bila velika - pozadina joj se iskrivi kad je Sofi zaljulja i odvoji od zida. Sofi provuče glavu i ramena iza slike i podiže crno svetlo da istraži poledinu.

Trebalo joj je samo nekoliko sekundi da shvati da je omanula. Poledina slike bila je bleđa i prazna. Nikakvog purpurnog teksta, samo muzgava smeđa poledina ostarelog platna i...

Čekaj.

Sofin pogled se prikova uz neuobičajeni odblesak sjajnog metala smeštenog blizu ivice drvene armature okvira. Predmet je bio malen, delimično gurnut u prorez gde se platno spajalo sa ramom. Blistavi zlatni lanac visio je sa njega.

Na Sofino zaprepašćenje, lanac je bio pričvršćen za poznati zlatni ključ. Široku, izlivenu glavu u obliku krsta, sa ugraviranim pečatom nije videla od svoje devete godine. Ljiljan sa inicijalima P.S. Tog trenutka, Sofi oseti duh svog dede kako joj šapuće u uho. *Kada dođe čas, ključ će pripasti tebi.* Grlo joj se stegnu kada shvati da je, čak i posle smrti, deda održao obećanje. *Ovaj ključ otvara kutiju, govorio je njegov glas, u kojoj čuvam mnoge tajne.* Čitava večerašnja igra rečima imala je za svrhu da je dovede do ovog ključa. Deda ga je držao kod sebe kada je bio ubijen. Ne želeći da padne u pogrešne ruke, sakrio ga je iza ove slike. Potom je smislio ovaj pametan lov na blago kako bi se osigurao da će ga jedino Sofi pronaći.

"Au secours!" povikao je čuvar.

Sofi trgnu ključ, odvajajući ga od pozadine slike, i gurnu ga duboko u džep zajedno sa ultraljubičastom lampom. Provirujući iza platna, videla je kako čuvar još uvek očajnički pokušava da dozove nekoga preko voki-tokija. Povlačio se ka ulazu, pištolja još uvek odlučno uperenog u Langdona.

"Au secours!" ponovo se preko radija proderao čuvar.

Šum.

Nema domet, Sofi se seti kako su se nervirali turisti sa mobilnim telefonima pokušavajući da nazovu kući i pohvale se kako upravo gledaju *Mona Lizu*. Dodatne instalacije za nadzor gotovo su potpuno blokirale domet. Jedino rešenje je bilo iskoračiti u hodnik. Čuvar se polako povlačio ka uzlazu, i Sofi je znala da mora da deluje istog trenutka.

Podižući pogled uz stražnju stranu velike slike iza koje je bila delimično zaklonjena, Sofi shvati da će Leonardo da Vinči, po drugi put te večeri, biti od pomoći.

Još samo nekoliko metara, Gruar je govorio sam sebi, držeći uperen pištolj. *"Arretez! Ouje la detruis!"* odjeknuo je ženin glas sa druge strane prostorije.

Gruar pogleda ka njoj i stade u mestu. *"Mon dieu, non!"*

Kroz crvenkastu izmaglicu video je da je skinula veliku sliku sa visećih kablova i držala je uspravno, naslonjenu na pod. Visoka metar i po, slika je

gotovo potpuno skrivala njeno telo. Gruarova prva misao bila je kako to da skidanje slike nije aktiviralo alarm, ali shvati da su kablovski senzori za umetnička dela morali ponovo da se podese večeras. *Šta to ona radi!*

Kada je shvatio, krv u žilama mu se zaledila.

Na sredini platna raslo je ispučenje, a krhki oblici Device Marije, malog Isusa i Jovana Krstitelja počеше da se iskrivljuju.

"*Non!*" viknuo je Gruar, zaleđen od užasa dok je posmatrao rastezanje Da Vinčijeve slike od neprocenljive vrednosti. Žena je straga kolenom udubljivala središte platna. "*NON!*"

Gruar se okrete i uperi pištolj u nju ali istog momenta shvati da se radi o praznoj pretnji. Slika je bila neprobojni štit od šest miliona dolara.

Ne mogu da ispalim metak u jednog Da Vinčija!

"Spustite pištolj i radio", reče žena mirno, na francuskom, "ili ću kolenom probušiti ovu sliku. Znaete šta bi moj deda mislio o tome."

Gruar oseti da mu se vrti u glavi. "Molim vas... nemojte. To je *Bogorodica među stenama!*" On položi pištolj i odloži radio, podižući ruke iznad glave.

"Hvala vam", reče žena. "A sada postupite tačno onako kako vam budem rekla, i sve će se dobro završiti."

Nekoliko trenutaka kasnije, Langdonovo srce je još uvek ubrzano udaralo dok je pored Sofi trčao niz požarne stepenice ka prizemlju. Niko od njih ne beše izustio ni reč od kako su nesrećnog čuvara Luvra ostavili na podu *Salle des Etats*. Čuvarev pištolj sada je čvrsto držao Langdon, koji je jedva čekao da ga se oslobodi. Oružje je predstavljalo tešku i opasnu nepoznanicu za njega.

Preskačući po dve stepenice, Langdon se pitao da li je Sofi uopšte znala vrednost slike koju umalo da uništi. Delo je bilo u jezovitom skladu sa večerašnjom avanturom. Ta Da Vinčijeva slika, slično *Mona Lizi*, bila je zloglasna među istoričarima umetnosti po obilju skrivenog paganskog simbolizma. "Odabrala si vrednog taoca", reče on dok su trčali.

"*Bogorodicu među stenama*", odgovori ona. "Ali nisam je odabrala ja, nego moj deda. Ostavio mi je nešto iza slike."

Langdon joj uputi preneražen pogled. "Molim!? Ali kako si znala iza koje slike? Zašto baš *Bogorodica među stenama*?"

"A i car obmane s tugom dođe." Ona mu uputi trijumfalan osmeh. "Propustila sam prva dva anagrama, Roberte. Nisam imala nameru da propustim i treći."

POGLAVLJE 31

„Ovi su mrtvi!“ užasnuto je promucala sestra Sandrin u svojim odajama u crkvi Sen-Sulpis, držeći u ruci telefonsku slušalicu. Ostavljala je poruku na telefonskoj sekretarici. "Molim vas javite se! Svi su mrtvi!"

Prva tri telefonska broja sa spiska dovela su je do očajanja - histerična udovica, detektiv koji je do kasno radio na mestu zločina i tmuran sveštenik koji je težio ožalošćenu porodicu. A sada, dok je zvala četvrti i poslednji broj - broj koji je smela da zove tek ukoliko se na prva tri niko ne javi - došla je telefonsku sekretaricu. Mogla je samo da ostavi poruku.

"Podna pločica je razbijena!" govorila je kao da moli. "Ostalih troje su mrtvi!"

Sestra Sandrin nije znala ko su četvoro ljudi koje je štitila, ali njihove privatne telefonske brojeve smela je da okrene samo pod jednim uslovom.

Ako ta podna pločica ikada bude razbijena, rekao joj je čovek čije lice nije videla, znači da je gornji ešalon otkriven. Jednom od nas je bilo zaprećeno smrću i bio je primoran da izrekne očajničku laž. Pozovite ove brojeve. Upozorite ostale. Nemojte nas izneveriti u ovome.

Bio je to nemi alarm. Toliko jednostavno da nije moglo da omane. Kada je prvi put čula plan, bila je zadivljena. Ako identitet nekoga od braće bude otkriven, mogao je da izrekne laž koja bi pokrenula mehanizam upozoravanja ostalih. Večeras, međutim, izgledalo je da je otkriveno više od jednog identiteta.

"Molim vas javite se", šaputala je prestrašeno. "Gde ste?"

"Spustite slušalicu", duboki glas reče sa praga.

Okrenuvši se, užasnuta, ugledala je ogromnog monaha. Držao je teški gvozdeni svećnjak. Drhteći, ona vrati slušalicu na mesto.

"Mrtvi su", reče monah. "Sva četvorica. I izigrali su me. Recite mi gde se nalazi ključni kamen."

"Ne znam!" reče sestra Sandrin iskreno. "Tu tajnu čuvaju drugi." *Drugi koji su mrtvi!*

Čovek joj priđe, belih prstiju koji su grčevito stezali gvozdeno postolje.

"Vi ste sestra Crkve, pa ipak služite njima?"

"Isus je imao samo jednu pravu poruku", reče prkosno sestra Sandrin.

"Tu poruku ne vidim u sektu Opus Dei."

Iznenadna provala gneva sevnu u monahovim očima. On nasrnu, zamahnuvši svećnjakom kao palicom. Dok je padala, poslednje što je preplavi bio je zloslutni osećaj.

Sva četvorica su mrtvi.

Dragocena istina je zauvek izgubljena.

POGLAVLJE 32

Kada su Langdon i Sofi istrčali u parišku noć, sigurnosni alarm koji se oglasio u zapadnom delu krila Denon rasterao je golubove u obližnjem parku Tiljeri. Dok su trčali preko trga ka Sofinim kolima, Langdon je čuo policijske sirene kako zavijaju u daljini.

"Tamo je", reče Sofi, pokazujući ka crvenom zatupastom dvosedu parkiranom na trgu.

Šali se, zar ne? Vozilo je sasvim sigurno bilo najmanje koje je Langdon ikada video.

"*Smart*", reče ona. "Litar na sto kilometara."

Langdon jedva da je stigao da se baci na suvozačko sedište pre nego što je Sofi pokrenula kola, nateravši ga na ivičnjak a potom preko njega na šljunčanu stazu. Langdon se panično uhvati za komandnu tablu kad kola jurnuše preko trotoara a potom odskočiše natrag u mali kružni tok na Karuselu. Za trenutak, činilo se da Sofi razmišlja o prečici tako što će krenuti ravno napred, kroz obod od živice u centru kružnog toka, i preseći veliki travnati krug u središtu na dva dela.

"Ne!" povika Langdon, znajući da su živice oko Karusela tu da sakriju opasni ponor u središtu — *La Pyramide Inversee* — svetlarnik u obliku obrnute piramide koji je ranije video iz unutrašnjosti muzeja. Bio je dovoljno velik da proguta njihov *smart* u jednom jedinom zalogaju. Na sreću, Sofi se odluči za konvencionalniju putanju, trгнуvši volan snažno udesno, kružeći propisno sve dok nije izašla iz kružnog toka. Potom preseče na levu stranu i skrenu u ulicu koja je išla ka severu, ubrzavajući ka ulici Rivoli.

Dvotonska policijska sirena zaurkala je glasnije iza njih, i Langdon ugleda policijska svetla u retrovizoru sa desne strane. Motor kola zaurka iz protesta kad ga Sofi potera brže, udaljavajući se od Luvra. Pedeset metara ispred njih, na semaforu na Rivoliju uključilo se crveno svetlo. Sofi opsuje i nastavi da juri ka njemu. Langdon oseti kako mu se mišići zatežu.

"Sofi?"

Kada su se približili raskrsnici, Sofi za nijansu smanji brzinu, ablendujući i bacajući po jedan pogled na svaku stranu. Potom je do kraja pritisnula papučicu gasa i naglo skrenula nalevo, u Rivoli, prelazeći preko puste raskrsnice. Brzajući ka zapadu oko četiri stotine metara, Sofi krenu levo oko velikog kružnog toka. Uskoro su jurili drugom stranom ka širokoj aveniji Šanzelize.

Kada su ispravili pravac, Langdon se okrete na svom sedištu, istežući vrat kako bi pogledao kroz zadnje staklo ka Luvru. Izgledalo je da ih policija ne juri. More plavih svetala skupljalo se ispred muzeja.

Kada mu se srčani ritam konačno uspori, Langdon se ponovo okrete napred. "Ovo je bilo interesantno."

Sofi kao da ga nije čula. Pogled joj je ostao prikovan za prometni Šanzelize - tri kilometra dug niz luksuznih izloga prodavnica zbog kojeg su ga često nazivali Petom avenijom Pariza. Ambasada se nalazila na svega kilometar i po odatle, i Langdon utonu u svoje sedište.

A i car obmane s tugom dođe.

Sofi je brzo razmišljala i to ga je impresioniralo.

Bogorodica među stenama.

Sofi je rekla da joj je deda nešto ostavio iza slike. *Poslednju poruku?*

Langdon nije mogao a da se ne divi genijalnom skrovištu koje je Sonijer smislio; *Bogorodica među stenama* bila je još jedna karika u večerašnjem lancu međusobno povezanih simbola. Sonijer je, kako se činilo, na svakom koraku ponovo isticao svoje divljenje mračnoj i humornoj strani Leonarda da Vinčija.

Isprijava je Da Vinči narudžbu za *Bogorodicu među stenama* primio od organizacije poznate pod nazivom Sestrinstvo bezgrešnog začeca, kojem je slika bila potrebna za središnji deo oltarskog triptiha u njihovoj crkvi svetog Frančeska u Milanu. Opatice su Leonardu dale precizne dimenzije i željenu temu slike - Devica Marija, mali Jovan Krstitelj, Urijel i mali Isus u skloništu u pećini. Iako je Da Vinči postupio u skladu sa njihovim željama, kada im je isporučio delo naručiocima su reagovali sa zgražanjem. Ispunio je sliku eksplozivnim i uznemirujućim detaljima.

Slika je prikazivala Devicu Mariju u plavoj haljini kako sedi i grli dete, verovatno malog Isusa. Preko puta nje sedela je Urijel, takođe sa detetom, verovatno malim Jovanom Krstiteljem. Ono što je bilo čudno jeste da je, umesto uobičajenog scenarija po kojem Isus blagosilja Jovana, ovde Jovan blagosiljao Isusa... a Isus se pokorio njegovom autoritetu! Ono što je još više uznemiravalo, bilo je to što je Marija jednu ruku držala visoko iznad glave malog Jovana, kao u pretećem gestu — prsti su joj ličili na orlove kandže koje grabe nevidljivu glavu. Naposljetku, sledio je i najblasfemniji prizor: baš ispod Marijinih zgrčenih prstiju, Urijel je rukom načinila pokret sečenja - kao da seče vrat nevidljive glave koju je grčevito držala Marijina orlovska ruka. Langdonove studente je uvek zabavljalo da čuju da je Da Vinči naposljetku umirio opatice tako što im je naslikao drugu, "razblaženu" verziju *Bogorodice među stenama* na kojoj su svi prikazani na prihvatljiviji način. Ova druga verzija je sada visila u Londonskoj nacionalnoj galeriji pod nazivom *Devica među stenama*. Samom Langdonu je uvek bio miliji intrigantni original koji se nalazio u Luvru.

Kad Sofi potera kola uz Šanzelize, Langdon joj se obrati: "Slika. Šta se nalazilo iza nje?"

Oči su joj i dalje bile prikovane za kolovoz. "Pokazaću ti kad bezbedno stignemo do ambasade."

"Pokazaćeš mi?" iznenađeno upita Langdon. "Ostavio ti je nekakav predmet?"

Sofi kratko klimnu glavom. "Sa ugraviranim ljiljanom i inicijalima P.S."

Langdon nije verovao svojim ušima.

Stići ćemo, mislila je Sofi dok je savijala volan nadesno, oštro projurivši pored luksuznog *Hotel de Crillon* i uletevši u diplomatski kraj Pariza karakterističan po svojim drvoredima. Ambasada se sada nalazila na manje od kilometar i po. Konačno je osećala da ponovo može normalno da diše.

Čak i dok je vozila, misli su joj i dalje bile usredsređene na ključ koji se sada nalazio u džepu. Mislila je na uspomene vezane za njega od pre mnogo godina, zlatnu glavu oblikovanu u vidu jednokrakog krsta, trouglast oblik njegovog dugačkog središnjeg dela, zareze, ugravirani cvetni pečat i slova P.S.

Iako teško da je uopšte i pomislila na ključ tokom svih tih godina, rad u obaveštajnim krugovima naučio ju je dosta toga o sigurnosnim sistemima. Neobični ključ joj sada više nije izgledao toliko tajanstveno. *Laserski narezana matrica. Nemoguće je napraviti njegovu kopiju*. Umesto zubaca koji bi pomerali zupčanik, složenu seriju laserski urezanih oznaka na ovom ključu ispitivalo je električno oko. Ukoliko bi oko utvrdilo da se heksagonalne oznake nalaze na tačnom rastojanju, tačno raspoređene i rotirane, brava bi se otvorila.

Sofi nije mogla ni da zamisli šta je ključ poput ovoga otvarao, ali je osećala da će to Robert moći da joj kaže. Naposletku, opisao je ugravirani pečat na ključu a da ga nikada nije video. Krst na vrhu ukazivao je na to da ključ pripada nekakvoj hrišćanskoj organizaciji, pa ipak Sofi nije znala ni za jednu crkvu koja je upotrebljavala laserski narezane ključeve sa matricom.

Pored toga, deda nije bio hrišćanin...

Dokaz za to je videla svojim očima, pre deset godina. Ironično je bilo to što je jedan drugi *ključ* - mnogo uobičajeniji - otkrio Sofi dedinu pravu prirodu.

Poslepodne je bilo toplo kada je sletela na aerodrom *Sari de Gol* i uhvatila taksi. *Grand-pere će se iznenaditi što me vidi*, mislila je. Dolazeći sa poslediplomskih studija u Engleskoj na prolećni raspust nekoliko dana ranije,

Sofi je jedva čekala da ga vidi i ispriča mu sve o metodama šifrovanja o kojima je učila.

Međutim, kada je stigla u njihov pariški dom, deda nije bio tamo. Razočarana, znala je da je nije očekivao i da verovatno radi u Luvru. *Ali nedelja poslepodne je*, shvatila je. Retko radi vikendom. Vikendom je obično... Širokog osmeha, Sofi otrča do garaže. Sigurno nema ni auta. Vikend je. Žak Sonijer je prezirao gradsku vožnju i koristio je auto samo zbog jednog odredišta — svog dvorca u Normandiji, severno od Pariza. Sofi je, nakon meseci provedenih u zatočeništvu Londona, bila željna mirisa prirode. Želela je da odmah započne odmor. Još uvek je bilo rano večer i ona odlučila da krene istog trenutka i iznenadi ga. Pozajmila je auto od prijatelja i zaputila se ka severu, krivudajući kroz pusta, mesečinom obasjana brda u blizini Krelija. Stigla je malo posle deset, skrenuvši na privatni prilaz dedinom imanju, više od kilometar i po dug. Kuća je počela da se promalja kroz drveće — mamutski, stari zamak ugnjezdio se u šumi na padini brda.

Sofi je očekivala da deda u ovo doba spava. Međutim, sa uzbuđenjem je videla da kuća treperi od svetala. Njeno oduševljenje se, međutim, pretvorilo u iznenađenje kada je otkrila da je parking ispunjen kolima - sve sami mercedesi, audijski, jedan rols-rojs.

Sofi je zurila za trenutak, a potom prasnu u smeh. *Moj deka, čuveni usamljenik!* Žak Sonijer, činilo se, više se pretvarao nego što je zaista uživao u samoci. Očigledno je priređivao zabavu dok je Sofi bila u školi, a po izgledu automobila zaključila je da su prisutni neki od najuticajnijih ljudi Pariza. Nestrpljiva da ga iznenadi, ona požuri do glavnih vrata. Kada je stigla do njih, otkrila je da su zaključana. Pokucala je. Niko nije odgovorio. Zbunjena, ona krenu oko kuće i pokuša da uđe na stražnja vrata. I ona behu zaključana. Nije bilo odgovora.

Začudena, stajala je za trenutak i osluškivala. Jedini zvuk koji je čula bilo je cviljenje svežeg normandijskog vazduha dok se kovitlao dolinom.

Ni muzike.

Ni glasova.

Ništa.

U tišini šume, Sofi požuri ka bočnoj strani kuće i uspena se na hrpu drva, priljubljujući lice uz prozor dnevne sobe. Ono što je videla unutra nije imalo nikakvog smisla.

"Ovde nema nikoga!"

Gde su svi ti ljudi ?

Dok joj je srce tuklo, Sofi je otrčala do kolibe i uzela rezervne ključeve koje je njen deda držao skrivene ispod korpe sa drvima za potpalu. Potrčala je ka glavnim vratima i ušla u kuću. Kad je kročila u prazan foaje, kontrolna tabla sigurnosnog sistema je počela da trepće crveno - upozorenje da onaj ko je ušao ima deset sekundi da ukuca tačnu šifru pre nego što se oglasi alarm.

Alarm mu je uključen tokom zabave?

Sofi brzo ukuca šifru i isključi sistem.

U prizemlju ne bese nikoga. Ni na spratu. Dok je silazila niz stepenice, zastala je za trenutak u tišini, pitajući se šta se to događa.

Tada je čula.

Prigušene glasove. Izgledalo je da dolaze odnekud ispod nje. Sofi nije mogla ni da zamisli odakle. Čučnuvši, prislonila je uho na pod i oslušnula. Da, zvuk je sasvim sigurno dolazio iz zemlje. Čulo se pevanje, ili... *pojanje*? Uplašila se. Jezivije od svega je bilo to što kuća nije imala podrum.

Barem ga ja nisam videla.

Okrećući se i prelazeći pogledom po dnevnoj sobi, Sofi se zaustavi na jedinom predmetu u čitavoj kući koji nije bio na svom mestu - dedinom omiljenom antikvitetu, širokoj *Aubusson* tapiseriji. Obično je visila na istočnom zidu, pored kamina - međutim, večeras je bila sklonjena u stranu na bakarnoj sipki na kojoj je visila, otkrivajući zid koji se nalazio iza nje. Hodajući ka golom drvenom zidu, Sofi je čula kako pojanje postaje glasnije. Oklevajući, ona prisloni uho na drvo. Glasovi su sada bili jasniji i definitivno su pojali... reci koje Sofi nije razabirala.

Prostor iza ovog zida je šupalj!

Pipajući prstima po ivicama drvenih obloga, Sofi je otkrila udubljenje. Bilo je diskretno i umešno napravljeno. *Pokretna vrata*. Dok joj je srce tuklo, stavila je prst u udubljenje i povukla ga. Uz bešumnu preciznost, teški zid kliznuo je u stranu. Iz tame koja se nalazila ispod, glasovi su odzvanjali naviše.

Sofi se provuče kroz vrata i nađe se na grubo klesanim kamenim stepenicama koje su se spiralno spuštale. Dolazila je u ovu kuću od malena pa ipak nije imala pojma da ove stepenice uopšte postoje!

Dok je silazila, vazduh je postajao svežiji a glasovi jasniji. Muški i ženski. Vidno polje joj je ograničavala spirala stepenica, ali poslednji stepenik se nazirao. Iza njega, ugledala je mali kameni deo poda podruma, osvetljen treperavim narandžastim odsjajem vatre.

Zadržavajući dah, Sofi se spustila niz još nekoliko stepenika, čučnuvši da osmotri. Trebalo joj je nekoliko sekundi da shvati šta vidi.

Prostorija je bila nalik pećini - gruba komora kao udubljena u granitu brda. Jedino svetlo dolazilo je od baklji koje su se nalazile na zidovima. U sjaju njihovog plamena, tridesetak ljudi stajalo je u krugu u središtu prostorije.

Mora da sanjam, Sofi je rekla sebi. *San. Šta bi drugo ovo moglo da bude?*

Svi u prostoriji nosili su maske. Žene odevene u bele paučinaste haljine nosile su zlatne cipele. Maske su im bile bele, a u rukama su držale zlatne sfere. Muškarci su nosili crne tunike i crne maske. Izgledali su kao figure ogromnog šahovskog kompleta. Svi u krugu su se njihali napred-natrag, po

jući u znak poštovanja prema nečemu što se nalazilo na podu ispred njih... nečemu što Sofi nije mogla da vidi.

Pojanje ponovo postade glasno. Ubrzavalo se. Sada je grmelo. Brže. Učesnici su koraknuli unapred i kleknuli. Tog trenutka, Sofi je konačno ugledala ono što su posmatrali. Još dok je uzmicala u užasu, osećala je kako joj se prizor zauvek urezuje u sećanje. Savladana mučninom, Sofi se okrete, hvatajući se za kamene zidove dok se penjala uz stepenice. Zatvorivši vrata, izletela je iz napuštene kuće i obnevidela od suza, vratila se u Pariz.

Te noći, razočarana i izdana, spakovala je svoje stvari i otišla od kuće. Na stolu u trpezariji ostavila je poruku.

BILA SAM TAMO. NEMOJ POKUŠAVATI DA ME NADEŠ.

Pored poruke, položila je stari rezervni ključ iz kolibe.

"Sofi!" misli joj prekide Langdonov glas. "Stani! Stani!"

Izranjajući iz sećanja, Sofi pritisnu kočnicu, zaustavivši se uz škripu.

"Šta je? Šta se desilo?!"

Langdon je pokazivao niz dugu ulicu ispred njih.

Krv joj se zaledila. Stotinak metara ispred njih raskrnicu je blokiralo par postrance parkiranih kola Sudske policije. Njihova je namera bila očigledna.

Odsekli su Aveniju Gabrijel!

Langdon tmurno uzdahnu. "Dakle, ambasada je noćas nedostupna?"

Dalje niz ulicu, dvojica službenika Sudske policije koji su stajali pored kola zurili su u njihovom pravcu, očigledno radoznali.

U redu. Sofi, okreni kola veoma polako.

Ubacujući u rikverc, ona izvede pribrano okretanje u tri faze i krene u suprotnom smeru. Dok je odlazila, začula se škripa guma iza njih. Sirene oživeše.

Proklinjući, Sofi nagazi na gas.

POGLAVLJE 33

Sofin *smart* jurio je kroz diplomatsku četvrt, pored ambasada i konzulata. Naposljetku, izleteše iz sporedne ulice i skrenuše nadesno, zaputivši se na-trag ka ogromnoj glavnoj ulici Šanzelizea.

Na suvozačkom sedištu, Langdon je sedeo stisnutih pesnica, stalno se osvrćući. Iznenada je poželeo da nije pobegao. *Pa i nisi*, podsetio je samog sebe. Sofi je odlučila da baci bubicu za praćenje kroz prozor toaleta. Sada, dok su se jureći udaljivali od ambasade, izvodeći slalom kroz redak saobraćaj na Šanzelizeu, Langdon oseti kako mu se mogućnost izbora sužava. Iako je izgledalo da se Sofi otrešla policije, barem privremeno, Langdon je sumnjao da će njihova sreća potrajati.

Iza upravljača, Sofi je pretraživala džep svog džempera. Izvadila je mali metalni predmet i pružila mu ga. "Roberte, bolje da pogledaš ovo. To je ono što mi je deda ostavio iza *Bogorodice među stenama*."

Drhtaj iščekivanja prostruji njegovim telom. Langdon uze predmet i pro- uči ga. Bio je težak, u obliku krsta. Prva asocijacija je bila da u rukama drži pogrebni *pieu* - minijaturnu verziju klina koji se pobada u zemlju pored gro- ba. Potom primeti da deo koji izlazi iz krsta ima oblik prizme i trougla. Ta- kođe bio je obeležen sa nekoliko stotina šestougona koji su, kako je iz- gledalo, pažljivo urezani i nasumice raspoređeni.

"To je laserski isečen ključ", reče mu Sofi. "Te heksagone čita električno oko."

Ključ? Langdon nikada ne beše video ništa nalik tome.

"Pogledaj drugu stranu", reče ona, prestrojavajući se i prolazeći kroz ra- skrsnicu.

Kada je okrenuo ključ, vilica mu se opustila. Tamo, raskošno ugraviran u sredini krsta, nalazio se stilizovani cvetni simbol sa inicijalima P.S.! "Sofi", reče on, "ovo je pečat o kojem sam ti govorio! Zvanični pečat Sionskog pri- orata."

Ona klimnu. "Kao što sam ti rekla, još davno sam videla taj ključ. Re- kao mi je da ga više nikada ne pominjem."

Langdonov pogled je još uvek bio prikovan za gravirani ključ. Njegova visokotehnološka izrada i drevni simbolizam stvarali su jezivu mešavinu starog i modernog sveta.

"Rekao mi je da ključ otvara kutiju u kojoj čuva mnoge tajne."

Langdona prođe jeza kada pokuša da zamisli kakve je sve tajne čovek poput Žaka Sonijera mogao čuvati. Nije imao predstavu o tome kako je jed-

no drevno bratstvo došlo do ovako futurističkog ključa. Jedina svrha postojanja Priorata bilo je očuvanje tajne. Tajne koja je nosila neverovatnu moć. *Da li je moguće da je ovaj ključ u nekakvoj vezi sa tim?* Misao ga je oduševila. "Znaš li šta otvara ovaj ključ?"

Sofi je bila razočarana. "Nadala sam se da ti znaš."

Langdon je ćutao dok je prevrtao krst u ruci, proučavajući ga.

"Izgleda hrišćanski", navaljivala je Sofi.

Langdon nije bio baš ubeđen u to. Za razliku od hrišćanskog, krst je bio četvrtast - sa četiri kraka jednake dužine - kakav je postojao hiljadu i pet stotina godina pre hrišćanstva. Ova vrsta krsta nije imala hrišćanske konotacije raspeća, rimskog sredstva za mučenje. Langdona je uvek iznenađivalo koliko je malo hrišćana koji su pri pogledu na "raspeće" bili svesni istorije njihovog simbola, odražene u samom njegovom imenu. "Krst" i "raspeće" poticali su od latinskog glagola *cruciare* - mučiti.

"Sofi", rekao je, "sve što mogu da ti kažem jeste da se jednokraki krstovi poput ovog smatraju *miroljubivim* krstovima. Njihova četvrtastost čini ih nepraktičnima za raspinjanje, a njihovi identični krakovi, vertikalni i horizontalni, označavaju prirodno jedinstvo žene i muškarca, čineći ih simbolički doslednima filozofiji Priorata."

Ona ga zabrinuto pogleda. "Nemaš pojma, zar ne?"

Langdon se namršti. "Ni najmanje."

"U redu, moramo da se sklonimo sa puta." Sofi pogleda u retrovizor.

"Treba nam neko sigurno mesto da otkrijemo šta ključ otvara."

Langdon sa čežnjom pomisli na svoju udobnu sobu u *Ricu*. Očigledno, to nije dolazilo u obzir. "A moji domaćini na Američkom univerzitetu u-Parizu?"

"Suviše očigledno. Faš će ih proveriti."

"Mora da ti poznaješ nekoga. Živiš ovde."

"Faš će pretražiti moje telefonske i i-mejl podatke, razgovarati sa mojim kolegama. Moji kontakti su kompromitovani, a hoteli ne dolaze u obzir jer će nam tražiti ličnu kartu."

Langdon se ponovo zapitao da li bi mu bilo bolje da je rizikovao i dopustio da ga Faš uhapsi u Luvru. "Hajde da nazovemo Ambasadu. Mogu da im objasnim o čemu se radi pa neka pošalju nekoga da se negde nađe sa nama."

"Da se nađe sa nama?" Sofi se okrete i pogleda ga kao da je poludeo. "Robert, ti sanjaš. Tvoja ambasada ima ograničenu nadležnost. Ako bi poslali nekoga, smatralo bi se da pomažu beguncu koga goni francuska policija. Nema šanse. Ako ušetaš u svoju ambasadu i zatražiš privremeni azil, to je jedna stvar, ali da tražiš od njih da se suprotstave francuskim snagama zakona?" Ona odmahnu glavom. "Nazovi svoju ambasadu i oni će ti reći da se predaš Fušu i izbegneš dalje komplikacije. Potom će obećati da će preko svih

mogućih diplomatskih kanala pokušati da ti obezbede pošteno suđenje." Pogledala je niz elegantnih izloga na Šanzelizeu. "Koliko gotovine imaš?"

Langdon pogleda u novčanik. "Sto dolara. Nekoliko evra. Zašto?"

"A kreditne kartice?"

"Naravno."

Dok je Sofi ubrzavala, Langdon je znao da pravi plan. Ispred njih, na kraju Šanzelizea, stajala je Trijumfalna kapija - Napoleonov omaž sopstvenoj vojnoj moći, visok pedeset metara - okružen najvećom kružnom raskrsnicom u Francuskoj, gigantom od devet traka.

Dok su prilazili kružnom toku, Sofin je pogled ponovo bio prikovan za retrovizor. "Trenutno smo im pobegli", reče ona, "ali nećemo izdržati ni narednih pet minuta ako ostanemo u ovim kolima."

Pa hajde da ukrademo neka druga, mislio je Langdon, sada kada smo već kriminalci. "Sta ćeš uraditi?"

Sofi se zaputi u kružni tok. "Veruj mi."

Langdon nije odgovorio. Poverenje ga nije daleko dovelo večeras. Sklanjajući rukav sakoa, pogleda na sat - retkost, kolekcionarska serija ručnih satova sa likom Mikija Mause, poklon od roditelja za deseti rođendan. Iako je njegov klinački izgled često nailazio na začuđene poglede, Langdon nika da nije imao nijedan drugi sat. Diznijeve animacije su predstavljale njegov prvi susret sa magijom oblika i boje, a Miki je sada služio kao stalno podsećanje da treba ostati mlad u srcu. Tog trenutka, međutim, Mikijeve ruke su bile raširene pod neobičnim uglom, pokazujući jednako neobično vreme. 2:51 ujutro.

"Zanimljiv sat", reče Sofi, bacajući pogled na njegovu ruku i usmeravajući kola kroz široki kružni tok u smeru obrnutom od smera kazaljke na satu.

"Duga priča", odgovori Langdon, ponovo navlačeći rukav.

"Pretpostavljam da bi morala biti." Kratko se osmehnu i izađe iz kružnog toka, krećući ka severu, udaljavajući se od centra grada. Jedva stižući na dva zelena svetla, došli su do treće raskrsnice i skrenuli desno, na Bulevar Malešerb. Napustili su bogate, drvećem oivičene ulice diplomatskog kraja i zaronili u sumorniji radnički kraj. Sofi brzo skrenu levo, i trenutak kasnije, Langdon shvati gde su se nalazili.

Železnička stanica Sen-Lazar.

Ispred njih, stanica sa staklenim krovom ličila je na pastorče avionskog hangara i staklenika. Evropske stanice nikada nisu spavale. Čak i u to doba, pola tuceta taksista besposleno je stajalo pred glavnim ulazom. Prodavci sa svojim kolicima sa sendvičima i mineralnom vodom, namršteni klinici sa ruksacima izlazili su iz stanice, trljajući oči i pokušavajući da shvate u kojem su to sada gradu. Gore uz ulicu, dvojica policajaca upućivali su zbunjene turiste u kom pravcu treba da krenu.

Sofi zaustavi *smart* iza niza taksija u zabranjenoj zoni uprkos tome što je bilo dovoljno mesta za parkiranje preko puta. Pre nego što je stigao da je pita šta se dešava, Sofi je izašla iz kola. Žurno je prišla taksiju ispred njih i počela da razgovara sa vozačem.

Kada je izašao iz kola, Langdon vide kako Sofi pruža taksisti pozamašni smotuljak novčanica. Taksista klimnu i potom, na Langdonovo zaprepašćenje, odjuri bez njih.

"Šta se dogodilo?" upita Langdon, pridružujući se Sofi na ivičnjaku dok je taksi nestajao u daljini.

Sofi je već kretala ka ulazu u železničku stanicu. "Požuri. Kupujemo dve karte za prvi sledeći voz koji odlazi iz Pariza."

Langdon je ubrzao korak. Ono što je počelo kao jurnjava od kilometar i po do Američke ambasade sada se pretvorilo u pravu evakuaciju iz Pariza. Langdonu se ta ideja sve manje dopadala.

PoglavljE 34

Vozač koji je sačekao biskupa Aringarosu na Međunarodnom aerodromu *Leonardo da Vinči* zaustavio je mali, neugledni crni fiat sedan. Aringarosa se sećao vremena kada su sva vozila Vatikana bila velika i luksuzna sa grbom i zastavicama sa znakom Svete stolice. *Ti dani su prošli*. Auto Vatikana sada je bio nepretenciozan i gotovo uvek neobebežen. Vatikan je tvrdio da je to zbog smanjenja troškova - kako bi se bolje služilo pastvi, ali Aringarosa je sumnjao da se radi o sigurnosnim merama. Svet je poludeo, a u mnogim delovima Evrope pokazivanje ljubavi prema Isusu Hristu bilo je isto kao da ste nacrtali metu na krovu svojih kola.

Obmotavajući svoju crnu mantiju oko sebe, Aringarosa se smesti na zadnje sedište i pripremi za dugu vožnju do zamka Gandolfo. Biće to ista putanja kao i pre pet meseci.

Prošlogodišnji put u Rim, uzdahnuo je. *Najduža noć u mom životu*.

Pre pet meseci, Vatikan ga je nazvao da se momentalno pojavi u Rimu.

Nisu dali nikakvo objašnjenje. *Vaše karte su na aerodromu*. Sveta stolica zadržava veo misterije, čak i kada je njeno najviše sveštenstvo u pitanju.

Aringarosa je pretpostavljao da ga zovu zbog slikanja jer su papa i dragi zvaničnici Vatikana hteli da iskoriste nedavni javni uspeh sekte Opus Dei - završetak gradnje njihovog Nacionalnog štaba u Njujorku. *Architectural Digest* je zgradu sekte Opus Dei proglasio za "sjajni svetionik katoličanstva suptilno utopljen u savremeno okruženje", a u poslednje vreme se činilo da Vatikan privlači sve što uključuje reč "savremeno".

Aringarosa nije imao drugog izbora do da prihvati poziv, iako nevoljno.

Budući da nije bio poštovalac trenutne papske administracije, Aringarosa je, poput većine konzervativnog sveštenstva, sa teškom zabrinutošću posmatrao stupanje pape u prvu godinu svoje službe. Liberal bez premca, Njegova svetost je obezbedila papsko mesto preko jedne od najkontroverznijih i najneobičnijih konklava u istoriji Vatikana. Sada, umesto da bude ponizan zbog svog neočekivanog stupanja na vlast, Sveti otac nije gubio vreme. Oslanjajući se na neiscrpni talas liberalne podrške unutar Saveta kardinala, papa je svojom papskom misijom proglasio "podmlađivanje vatikanske doktrine i osavremenjivanje katolicizma za novi milenijum."

U prevodu to je značilo, plašio se Aringarosa, da je zapravo bio dovoljno arogantan i pomislio kako mu se može da menja Božje zakone i povrati srca onih koji su smatrali da su načela pravog katolicizma previše zahtevna za današnje vreme.

Aringarosa je koristio sav svoj politički uticaj - koji nije bio zanemarljiv ukoliko se uzmu u obzir broj članova organizacije Opus Dei ali i njihovi bankovni računi - da ubedi papu i njegove savetnike da smekšavanje crkvenih zakona ne samo da je bezbožničko i kukavičko delo, nego i političko samoubistvo. Podsetio ih je da je prethodno petljanje sa crkvenim zakonom - fijaško Vatikana - ostavilo užasno nasleđe: posete crkvi su sada spale na najniže grane, donacije su presušivale, a katoličkih sveštenika nije bilo dovoljno ni za crkvenu službu.

Ljudima je od Crkve potrebno ustrojstvo i usmerenje, insistirao je Aringarosa, a ne dodvoravanje i popuštanje!

Te noći, pre nekoliko meseci, kada je *Fiat* krenuo sa aerodroma, Aringarosa se iznenadio što se uputio ne prema Vatikanu nego ka istoku, uz opasnu planinsku cestu. "Kuda idemo?" upitao je vozača.

"Olbanska brda", odgovorio je čovek. "Vaš sastanak je u zamku Gandolfo."

Papinoj letnjoj rezidenciji? Aringarosa tamo nikada nije bio, niti je imao želju da je vidi. U ovoj citadeli iz šesnaestog veka nalazila se i *Specula Vaticana* - Vatikanska opservatorija -jedna od najopremljenijih astronomskih opservatorija u Evropi. Aringarosa se nikada nije slagao sa večnom potrebom Vatikana da se petlja u nauku. Koji je smisao mešanja nauke i vere? Nepriistrasnom naukom se nikako nije mogao baviti čovek koji veruje u Boga. S druge strane, religija nije počivala na naučnim dokazima.

Ipak, evo ga, pomisli on kad ugleda zamak Gandolfo kako se izdiže na novembarskom nebu ispunjenom zvezdama. Sa prilaznog puta, Gandolfo je ličio na veliko kameno čudovište koje se sprema na samoubilački skok. Smešten na samoj ivici stene, zamak se nadnosio nad kolevkom italijanske civilizacije - dolinom gde su se Rimljani borili sa ilirskim plemenom Albana. Čak je i silueta zamka Gandolfo bila prizor koji se pamti - impresivan primer kaskadne, odbrambene arhitekture, građevina koja odražava snagu ovog dramatičnog položaja na liticama. Aringarosa je sa tugom gledao dve ogromne aluminijumske teleskopske kupole na krovu, zbog čega je ova nekada dostojanstvena građevina izgledala poput ponosnog ratnika koji nosi dva lakrdijaška šešira.

Kada je izašao iz kola, mladi jezuitski sveštenik požuri da ga dočeka.

"Biskupe, dobrodošli. Ja sam otac Mangano. Astronom."

Blago tebi. Aringarosa zagunđa u znak pozdrava i pođe za domaćinom ka holu zamka - velikom otvorenom prostoru čiji je dekor činila mešavina renesansne umetnosti i prizora iz astronomije. Sledeći svog vodiča uz široke mermerne stepenice, Aringarosa ugleda znakove koji su upućivali ka konferencijskim centrima, naučnim amfiteatrima i turističkim informativnim službama. Čudilo ga je kako Vatikan ni na jednom koraku nije uspevao da

pruži jasne, dosledne smernice za duhovni razvitak, pa ipak je nekako nalazio vremena da turistima drži predavanja iz astrofizike.

"Kažite mi", obrati se Aringarosa mladom svešteniku, "od kada to rep ide ispred psa?"

Sveštenik ga začuđeno pogleda. "Molim?"

Aringarosa odmahnu rukom, odlučivši da se te večeri ne upušta ponovo u isti napad. *Vatikan je poludeo*. Poput lenjog roditelja kome je lakše da se povinuje hirovima razmaženog deteta nego da ostane nepokolebljiv i okrene ga ka pravim vrednostima, Crkva je sve više smekšavala, pokušavajući da sama sebe ponovo izmisli kako bi ugodila zabludeloj svetini.

Hodnik na poslednjem spratu bio je širok, luksuzno opremljen, i vodio je samo u jednom pravcu - ka ogromnim duplim vratima na kojima je stajala bakarna pločica.

BIBLIOTECA ASTRONOMICA

Aringarosa beše čuo za ovo mesto - vatikanska Astronomska biblioteka - za koju se pričalo da sadrži više od dvadeset i pet hiljada naslova, među kojima su se nalazila i dela Kopernika, Galileja, Keplera, Njutna i Sekija. Navodno, ovo je takođe i mesto na kojem su najviši papini službenici održavali privatne sastanke...

Približavajući se vratima, biskup Aringarosa nije mogao ni da zamisli kakva ga šokantna vest unutra čeka, kao ni smrtonosni niz događaja koje će ona pokrenuti. Tek sat vremena kasnije, kada je teturajući se izašao sa sastanka, shvatio je užasne implikacije te vesti. *Za šest meseci od danas!* mislio je.

Neka nam je Bog u pomoći!

Sada, sedeći u fijatu, biskup Aringarosa shvati da mu se na samu pomisao o tom sastanku šake stežu u pesnice. Opustio je stisak i naterao samog sebe da polako udahne, opuštajući mišiće.

Sve će biti u redu, pomislio je dok je *Fiat* zavijao naviše, ka planinama.

Ipak, poželeo je da njegov mobilni telefon zazvoni. *Zašto me Učitelj nije nazvao? Trebalo bi da je ključni kamen sada već kod Sajlasa.*

Pokušavajući da smiri nerve, biskup se usredsredi na ljubičasti ametist na svom prstenu. Osećajući teksturu ručno rađene aplikacije mitre i biskupskog štapa, kao i pločice dijamanta, podseti se da je taj prsten bio simbol moći mnogo manje od one koju će uskoro steći.

Unutrašnjost stanice Sen-Lazar bila je nalik svakoj drugoj železničkoj stanici u Evropi, zjapeća otvoreno-zatvorena pećina prošarana uobičajenim inventarom - beskućnicima koji su držali kartonske natpise, grupom studenata sa podočnjacima koji su spavali na ruksacima uz svoje portabl MP3 plejere, i gomilom nosača prtljaga obučenih u plavo koji su pušili. Sofi podiže pogled ka ogromnoj tabli polazaka. Crne i bele pločice zauzeše novi položaj, okrećući se nadole dok se informacija menjala. Kada je obavještenje bilo ispisano, Langdon pogleda šta se nudi. Stavka na vrhu je glasila:

LILLE - RAPIDE - 3:06

"Kad bi bar ranije kretao", reče Sofi, "ali moraćemo sa tim da se zadovoljimo."

Ranije? Langdon pogleda na sat. 2:59. Voz je polazio za sedam minuta a još uvek nisu bili ni karte kupili.

Sofi ga povede ka šalteru i reče: "Kupi nam dve karte kreditnom karticom."

"Zar se upotreba kreditnih kartica ne može pratiti..."

"Upravo tako."

Langdon odluči da više ništa ne pita Sofi Nevo. Koristeći viza karticu, kupio je dve karte do Lila i predao ih Sofi.

Ona ga sada povede napolje, ka peronima, gde se začuo poznati ton sa razglasa i glas koji je pozivao poslednje putnike za Lil da se ukrcaju. Šesnaest koloseka pružalo se ispred njih. U daljini, sa desne strane, na peronu tri, voz za Lil pištao je i ispuštao paru spremajući se za polazak, ali Sofina ruka je već bila provučena ispod Langdonove dok ga je vodila baš u suprotnom smeru. Požuriše kroz sporedni hol, pored non-stop otvorenog kafea, i konačno kroz sporedni ulaz izadoše na mirnu ulicu na zapadnoj strani stanice.

Usamljeni taksi stajao je pored ulaza.

Vozač je spazio Sofi i farovima dao signal.

Sofi uskoči na zadnje sedište. Langdon takođe.

Dok se taksi udaljavao od stanice, Sofi izvadi njihove upravo kupljene karte i iscepa ih.

Langdon udahnu. *Dobro potrošenih sedamdeset dolara.*

Tek kad je taksi uhvatio monoton ritam kretanja ka severa ulicom Kliši, Langdon je osetio da su zaista pobegli. Kroz prozor sa desne strane video je

Monmartr i prelepu kupolu Svetog Srca. Prizor je kvario blesak policijskih svetala koja su proletela pored njih, u suprotnom smeru.

Langdon i Sofi se sagnuše dok su se sirene gubile u daljini.

Sofi je rekla vozaču da se jednostavno zaputi van grada, a po njenoj čvrsto stisnutoj vilici Langdon je znao da smišlja sledeći potez.

Langdon ponovo prouči ključ u obliku krsta, posmatrajući ga naspram svetla, prinoseći ga bliže očima u pokušaju da pronađe bilo kakvu oznaku koja bi otkrila gde je ključ napravljen. Pod sporadičnim svetlom prolazećih kola video je samo pečat Priorata.

"To nema smisla", naposletku reče.

"Koji deo?"

"To što se tvoj deda toliko namučio zbog ključa sa kojim ne znaš šta da radiš."

"Slažem se."

"Jesi li sigurna da nije napisao ništa drugo na poledini slike?"

"Pregledala sam čitavu površinu. Ovo je sve što se tamo nalazilo. Ključ, gurnut iza slike. Videla sam pečat Priorata, strpala ključ u džep, i potom smo otišli."

Langdon se namršti, gledajući u tupi kraj trouglastog ključa. Ništa. Naprežući oči, prineo je ključ bliže i pregledao ivicu glave ključa. Ni tamo nije bilo ničega. "Mislim daje ovaj ključ nedavno očišćen."

"Zašto?"

"Miriše na alkohol za čišćenje."

Ona se okrete. "Molim?"

"Miriše kao da ga je neko izglangcao sredstvom za čišćenje." Langdon prinese ključ nosu i omirisa ga. "Miris je jači sa druge strane." Ponovo ga prevrnu. "Da, osnova mirisa je alkohol, kao da je trljan sredstvom za čišćenje ili..." Langdon zastade.

"Šta je bilo?"

On nakrivi ključ na svetlu i pogleda glatku površinu širokog kraka krsta. Činilo se da na pojedinim mestima svetluca... kao daje bio mokar. "Koliko si dobro pregledala poledinu ovog ključa pre nego što si ga stavila u džep?" "Molim? Ne dobro. Bila sam u žurbi."

Langdon se okrete ka njoj. "Imaš li još uvek crno svetio?"

Sofi posegnu u džep i izvadi ultraljubičastu lampu. Langdon je uze i uključi, usmeravajući svetlost ka poledini ključa.

Istog trenutka, poledina zasja. Na njoj se nalazio natpis. Rukopis je ukazivao na brzinu, ali je ipak bio čitak.

"Pa", reče Langdon, smešeći se. "Mislim da znamo otkud miris alkohola."

Sofi je zapanjeno zurila u ljubičasti natpis na poledini ključa.
Ulica Hakso 24.

Adresa! Deda je zapisao adresu!

"Gde se to nalazi?" pitao je Langdon.

Sofi nije imala pojma. Nagnula se napred i uzbuđeno upita vozača:

"Connaissez-vous la Rue Haxo?"

Vozač razmisli trenutak i potom klimnu glavom. Reče da je to blizu teniskih terena u zapadnom predgrađu Pariza. Zatražila je da ih odmah odveze tamo.

"Najbrži put vodi kroz Bulonjsku šumu", reče joj vozač na francuskom.

"Je li to u redu?"

Sofi se namršti. Mogla je da smisli manje skandalozne putanje, ali noćas nije bila probirljiva. "Da." *Možemo baš i da šokiramo Amerikanca u poseti.* Sofi ponovo pogleda ključ i zapita se šta bi to moglo da se nalazi u ulici Hakso broj 24. *Crkva? Neka vrsta sedišta Priorata?*

Misli joj se ponovo ispuniše prizorima tajnog rituala kojem je prisustvovala u podzemnoj pećini pre deset godina, i ona duboko uzdahnu. "Roberte, moram mnogo toga da ti ispričam." Zastade, gledajući ga u oči dok je taksi jurio ka zapadu. "Ali pre toga hoću da me upoznaš sa svim što znaš o tom Sionskom prioratu."

POGLAVLJE 36

Ispred *Salle des Etats*, Bezu Faš se pušio od gneva dok je čuvar Luvra Gruar objašnjavao kako su ga Sofi i Langdon razoružali. *Zašto jednostavno nisi pucao kroz prokletu sliku?*

"Kapetane?" Poručnik Kole dolazio je ka njima iz pravca komandnog centra. "Kapetane, upravo su javili. Pronašli su kola agenta Nevo."

"Je li stigla do ambasade?"

"Ne. Do železničke stanice. Kupili su dve karte. Voz je upravo krenuo."

Faš otpusti čuvara Gruara i povede Kolea ka najbližoj niši, obraćajući mu se prigušenim glasom. "Koje je odredište?"

"Lil."

"Verovatno je zamka." Faš uzdahnu, smišljajući plan. "U redu, obavestite narednu stanicu, zaustavite voz i pretražite ga, za svaki slučaj. Ostavite njena kola tamo gde jesu i neka policajci u civilu motre na njih u slučaju da se vrate. Pošalji ljude da pretraže ulice oko stanice, možda su pobjegli peške. Idu li autobusi sa stanice?"

"Ne u ovo doba, gospodine. Jedino taksiji."

"Dobro. Ispitajte taksiste. Proverite jesu li nešto videli. Potom kontaktirajte dispečere taksi udruženja i dajte im njihove opise. Ja ću pozvati Interpol." Kole je bio iznenađen. "Izdaćete poternicu?"

Faš je žalio zbog potencijalne sramote, ali nije imao izbora.

Stegni mrežu, i to čvrsto.

Prvi sat je bio ključan. U toku tog prvog sata, begunci su predvidljivi.

Uvek su im potrebne iste stvari. *Putovanje. Smeštaj. Novac.* Sveto trojstvo. Interpol je imao moć da učini da sva tri nestanu za tren oka. Ako pošalje faksom fotografije Langdona i Sofi pariškim putnim vlastima, hotelima i bankama, jer Interpol ništa ne prepušta slučaju - nema načina da napuste grad, nema mesta na kojem bi se mogli sakriti i nema načina da podignu gotovinu a da ih ne prepoznaju. Obično bi se begunci uspaničili na ulici i učinili nešto nepromišljeno. Ukrali kola. Opljačkali prodavnicu. U očaju upotrebili kreditnu karticu. Koju god grešku da počine, brzo bi lokalnim vlastima otkrili gde se nalaze.

"Samo za *Langdona*, zar ne?" Kole reče. "Nećete raspisati poternicu za Sofi Nevo. Ona je naš agent."

"Naravno da ću izdati poternicu i za njom!" brecnu se Faš. "Kakva je svrha da se izda poternica za njim ako će ona obavljati sav prljav posao umesto njega? Planiram da proverim njen dosije - prijatelje, porodicu, lične kontakte

- svakoga kome bi se mogla obratiti za pomoć. Ne znam šta misli da radi, ali to će je koštati mnogo više od gubitka posla!"

"Želite da budem na telefonima ili na terenu?"

"Na terenu. Idi na železničku stanicu i upravljaj ekipom. Uzde su u tvojim rukama, ali nemoj učiniti nijedan korak a da se ne konsultuješ sa mnom."

"Da, gospodine." Kole istrča.

Faš je ukočeno stajao u niši. Kroz prozor je video kako staklena piramida sjaji, dok je njen odraz podrhtavao na talasima koje je vetar pokretao u fontanama. *Iskliznuli su mi kroz prste.* Sam sebi naredi da se opusti.

Čak bi i iskusni terenski agent teško izdržao pritisak koji se Interpol spremao da primeni.

Šifrantkinja i nastavnik?

Neće izdržati ni do zore.

tavu 31

Gusto pošumljen park poznat kao Bulonjska šuma nazivali su mnogim imenima, ali za poznavaoce Pariza on je bio "Vrt zemaljskih zadovoljstava".

Ovaj epitet se, uprkos tome što je zvučao veoma laskavo, odnosio upravo na suprotno. Svako ko je video šokantnu Bošovu sliku istog naziva shvatao je aluziju; slika je, poput šume, bila mračna i izopačena - čistilište za čudake i fetišiste. Noću su krivudave staze šume bivale oivičene stotinama svetluca-vih tela za iznajmljivanje, koja su mogla zadovoljiti i najskriveneije, neizgovorene želje - muškaraca, žena i onih između.

Dok je Langdon sabirao misli da započne priču o Sionskom prioratu, njihov taksi je prošao kroz šumoviti ulaz u park i na raskrsnici pokrivenoj kaldrmom skrenuo ka zapadu. Langdonu nije bilo lako da se skoncentriše; grupice noćnih stanovnika parka već su počinjale da izranjaju iz senki i pokazuju svoju robu pri svetlosti farova. Ispred njih, dve tinejdžerke u toplesu vatreno su piljile u unutrašnjost njihovih kola. Iza njih, dobro nauljeni crnac u tangama okrenuo se i pokazivao stražnjicu. Iza njega, predivna plavuša zadigla je mini suknju, otkrivajući da, zapravo, i nije žena.

Zaboga! Langdon je odvratio pogled i duboko uzdahnuo.

"Pričaj mi o Sionskom prioratu", rekla je Sofi.

Langdon klimnu, pomislivši kako nema manje prikladne pozadine za legendu koju se spremao da ispriča. Pitao se odakle da počne. Istorija bratstva protezala se na više od jednog milenijuma... predstavljajući zapanjujuću hroniku tajni, ucena, izdaje, pa čak i brutalnih mučenja od strane razgnevljenog pape.

"Sionski priorat", počeo je on, "osnovao je 1099. godine u Jerusalimu francuski kralj Godfroa Bujonski, neposredno nakon osvajanja grada."

Sofi klimnu, pogleda prikovanog za njega.

"Kralj Godfroa navodno je čuvao izuzetno moćnu tajnu - tajnu koja se u njegovoj porodici nalazila još od vremena Hrista. Plašeći se da se tajna ne izgubi nakon njegove smrti, osnovao je tajno bratstvo - Sionski priorat - i zakleo ih da čuvaju njegovu tajnu tako što će je prenositi sa kolena na koleno. Tokom godina provedenih u Jerusalimu, Priorat je saznao za tajne dokumente zakopane pod ruševinama Irodovog hrama, koji je bio izgrađen na ostacima Solomonovog hrama. Ovi dokumenti su, verovao je Priorat, potvrđivali istinitost moćne tajne koju je čuvao kralj Godfroa Bujonski i bili su toli ko opasni da Crkva ne bi prezala ni od čega u pokušajima da ih se domogne." Sofi je bila zbunjena.

"Priorat se zakleo da, bez obzira na potrebno vreme, ti dokumenti moraju biti izvađeni ispod ruševina hrama i zauvek zaštićeni, kako se istina ne bi zauvek izgubila. Da bi došli do tog cilja, Priorat je osnovao vojno krilo - grupu od devet vitezova nazvanih Siromašni vitezovi Isusa Hrista i Solomonovog hrama." Langdon zastade. "Poznatijih kao vitezovi templari."

Sofi iznenađeno podiže pogled, pokazujući da je za njih čula.

Langdon je dovoljno često predavao o vitezovima templarima pa je znao da su gotovo svi na planeti čuli za njih. Za naučnike, istorija templara predstavljala je nesigurni teren u kojem su se činjenice, predanja i pogrešne informacije preplitale u tolikoj meri da je bilo nemoguće dopreti do prave istine. Langdon je kad god je mogao izbegavao da pomene templare jer je to bez izuzetka izazivalo bujicu komplikovanih pitanja koja su se ticala raznih teorija zavere.

Sofi je već izgledala zbunjeno. "Hoćeš da kažeš da je Sionski priorat osnovao red vitezova templara kako bi povratio zbirku tajnih dokumenata? Ja sam mislila da su templari osnovani kako bi štitili Svetu zemlju."

"To je česta zabluda. Ideja zaštite hodočasnika bila je *maska* pod kojom su templari obavljali svoju misiju. Njihov istinski cilj u Svetoj zemlji bili su dokumenti ispod ruševina hrama."

"I jesu li ih pronašli?"

Langdon se naceri. "Niko to ne zna zasigurno. Međutim, oko jedne stvari se svi naučnici slažu: vitezovi su otkrili *nešto* dole ispod ruševina... nešto zbog čega su postali nezamislivo bogati i moćni."

Langdon joj na brzinu pruži standardni naučni pregled zvanične istorije vitezova templara, objašnjavajući kako su oni u Svetoj zemlji boravili za vreme Drugog krstaškog rata rekavši kralju Baldivinu II da su tamo zbog zaštite hrišćanskih hodočasnika na putevima. Iako nisu bili plaćeni i iako su se zavetovali na siromaštvo, vitezovi su rekli kralju da im je potrebno osnovno sklonište, zatraživši od njega dozvolu da se smeste u štalama u ruševinama Hrama. Kralj Baldivin je odobrio ovaj zahtev.

Ovakav neobičan izbor smeštaja, objasnio je Langdon, bio je sve samo ne slučajan. Vitezovi su verovali da su dokumenti koje je Priorat tražio zakopani duboko ispod ruševina - ispod Svetinje nad svetinjama, svete prostorije za koju se verovalo da je u njoj boravio sam Bog. Bukvalno, ispod samog srca jovrejske vere. Gotovo deset godina je devet vitezova živelo u ruševinama, prokopavajući čvrste stene u potpunoj tajnosti.

Sofi ga pogleda. "I kažeš da su nešto otkrili?"

"Sasvim sigurno jesu", reče Langdon, objašnjavajući kako im je zato bilo potrebno devet godina, ali da su konačno pronašli ono za čim su tragali. Odneli su blago iz hrama i oputovali u Evropu, gde se njihov uticaj, kako se činilo, učvrstio preko noći.

Niko nije zasigurno znao da li su vitezovi ucenili Vatikan ili je Crkva jednostavno pokušala da kupi ćutanje vitezova, ali papa Inoćentije II je istog trenutka izdao papški dekret bez presedana na osnovu kojeg su vitezovi dobili neograničenu moć, i budući iznad zakona, proglašeni su za vojsku nezavisnu od bilo kakvog uplitanja kraljeva i prelata, kako religioznih tako i političkih.

Uz ovu *carte blanche* koju su dobili od Vatikana, vitezovi templari su se proširili zapanjujućom brzinom, kako brojčano tako i u smislu političkog uticaja, gomilajući ogromna imanja u preko deset zemalja. Počeli su da daju kredite bankrotiranom plemstvu i naplaćuju kamatu, udarajući na taj način temelje savremenom bankarstvu i još više povećavajući svoje bogatstvo i uticaj. Do 1300-ih, zahvaljujući podršci Vatikana, vitezovi su stekli toliku moć da je papa Kliment V odlučio da se nešto mora preduzeti. U dosluhu sa francuskim kraljem Filipom IV, papa je osmislio genijalnu tajnu operaciju koja je imala za cilj da se templari unište a njihovo bogatstvo prigrabi, i tako stekne kontrola nad tajnama od kojih je Vatikan očigledno zazirao. U vojnom manevru dostojnom CIA, papa Kliment izdao je tajna zapečaćena naređenja koja je trebalo da njegovi vojnici širom Evrope otvore u isto vreme, u petak, 13. oktobra 1307. godine.

U zoru trinaestog, naređenja su otpečaćena. U papinom pismu se tvrdilo da je papa lično imao viziju u kojoj ga Bog upozorava da su vitezovi templari jeretici i krivi za obožavanje đavola, homoseksualizam, oskrnavljenje krsta, sodomiju i šta sve ne. Bog je od pape Klimenta zatražio da očisti zemlju tako što će pohvatati sve vitezove i mučiti ih dok ne priznaju sve svoje zločine protiv Boga. Klimentova makijavelistička operacija izvedena je sa vrhunskom preciznošću. Toga dana su brojni vitezovi zarobljeni, mučeni bez milosti i naposljetku spaljeni na lomači kao jeretici. Odjeci te tragedije još uvek se pronalaze u savremenoj kulturi; do danas se petak trinaesti smatra nesrećnim danom.

Sofi je bila zbunjena. "Vitezovi templari su istrebljeni? Mislila sam da bratstva templara i danas postoje."

"I postoje, pod različitim nazivima. Uprkos Klimentovim lažnim optužbama i svesrdnim upinjanjem da se vitezovi unište, templari su imali moćne saveznike. Neki od njih su uspjeli da izbegnu čistku Vatikana. Prava Klimentova meta, moćni kovčeg sa blagom odnosno dokumenti koji su očigledno predstavljali izvor moći templara, iskliznuo mu je. Od tog trenutka su dokumenti povereni Sionskom prioratu. Veo tajnovitosti čuvao ih je na sigurnom, van dometa Vatikana. Priorat je dokumente čuvane u Parizu pod okriljem noći prokrijumčario do templarskih brodova u La Rošelu."

"Kuda su dokumenti poslani?"

Langdon sleže ramenima. "Odgovor na to pitanje poznat je jedino Sionskom redu. Zahvaljujući tome što su ovi dokumenti i danas meta stalnog is-

traživanja i nagađanja, veruje se da su premeštani i ponovo sakrivani nekoliko puta. Trenutna nagađanja kažu da se nalaze negde u Ujedinjenom kraljevstvu." Sofi je bila zbunjena.

"Hiljadu godina su se", nastavio je Langdon, "legende o ovoj tajni prenosile sa kolena na koleno. Čitava zbirka dokumenata, njena moć i tajna koju ona krije postali su poznati pod jednim imenom - Sangreal. Stotine knjiga napisane su na tu temu, i malo je misterija koje su izazvale toliko interesovanje među istoričarima kao Sangreal."

"Sangreal? Ima li ta reč ikakve veze sa francuskom reci *sang* ili španškom *sangre* - što znači 'krv'?"

Langdon klimnu. Krv se nalazila svuda oko Sangreala, pa ipak ne na način koji je Sofi imala na umu. "Legenda je složena, ali važno je upamtiti da Priorat čuva dokaz i navodno čeka pravi istorijski trenutak da otkrije istinu." "Kakvu istinu? Koja bi tajna mogla biti toliko moćna?"

Langdon duboko uzdahnu i pogleda kroz prozor, u podzemlje Pariza koje je vrebalo u senkama. "Sofi, reč *sangreal* je stara reč. Tokom godina je prešla u drugi termin... savremenije ime." Zastade. "Kada ti kažem savremeni naziv, videćeš da već znaš mnogo o tome. U stvari, gotovo svi na svetu su čuli za priču o Sangrealu."

Sofi je bila skeptična. "Ja nisam nikada čula za nju."

"Naravno da jesi." Langdon se nasmešio. "Samo si navikla da je čuješ pod imenom 'Sveti gral'."

Na zadnjem sedištu taksija, Sofi je zurila u Langdona. *Mora da se šali.*

"Sveti gral?"

Langdon klimnu glavom, ozbiljnog lica. "Sveti gral je bukvalno značenje termina *Sangreal*. Izraz potiče od francuskog *sangraal*, što se razvilo u *Sangreal*, i naposljetku podjeljeno na dve reci, *San Greal*."

Sveti gral. Sofi se postidela što nije odmah uočila etimološke veze. Ipak, Langdonova tvrdnja za nju još uvek nije imala smisla. "Mislila sam da je Sveti gral *putir*. Upravo si mi rekao daje *Sangreal* zbirka dokumenata koji otkrivaju neku mračnu tajnu."

"Da, ali dokumenti čine samo *polovinu* blaga Svetog grala. Oni su zakopani zajedno sa samim Gralom... i otkrivaju njegovo pravo značenje. Dokumenti su viteзовima templarima dali toliku moć upravo zato što otkrivaju pravu prirodu Grala."

Pravu prirodu Grala? Sofi tek sada nije ništa shvatala. Mislila je da je Sveti gral bio putir iz kojeg je Isus pio na Tajnoj večeri i u koju je kasnije Josif iz Arimateje uhvatio Hristovu krv na raspeću. "Sveti gral je Hristov putir", reče ona. "Može li biti jednostavnije?"

"Sofi", prošaputa Langdon, naginjući se ka njoj, "prema Sionskom prioratu, Sveti gral uopšte nije putir. Oni tvrde da je legenda o Svetom gralu - kao o *putiru* — zapravo genijalno osmišljena alegorija. Odnosno, da priča o Svetom gralu koristi *putir* kao metaforu za nešto drugo, nešto daleko moćnije." On zastade. "Nešto što se savršeno uklapa u sve što je tvoj deda večeras pokušavao da nam kaže - uključujući i simboličke reference na sveti ženski princip."

Još uvek nije shvatala. U Langdonovom strpljivom osmehu je videla da saoseća sa njenom zbunjenošću, a u njegovim očima da veruje u ono što govori. "Ali ako Sveti gral nije putir", upita ona, "šta je?"

Langdon je znao da ovo pitanje sledi, no ipak nije bio siguran kako da joj odgovori. Ukoliko priču ne smesti u odgovarajući istorijski kontekst, Sofi će se zbuniti - upravo kao i Langdonov urednik pre nekoliko meseci kada mu je predao radnu verziju rukopisa.

"Ovaj rukopis tvrdi *šta?*" zagrenuo se njegov urednik, spuštajući čašu sa vinom na sto i zureći u njega preko napola pojedenog ručka. "Nije moguće da si ozbiljan."

"Dovoljno ozbiljan da provedem godinu dana u istraživanju."

Istaknuti njujorški urednik Džonas Fokman nervozno je gladio bradicu. Fokman je, bez sumnje, u toku svoje bogate karijere čuo dovoljno besmislenih ideja, no ova ga je, činilo se, ostavila bez teksta.

"Roberte", naposletku reče, "nemoj me pogrešno shvatiti. Obožavam to što radiš i bilo je zabavno saradivati sa tobom - ali ako pristanem da objavim jednu ovakvu ideju, ljudi će mi mesecima demonstrirati ispred kancelarije. Pored toga, to će uništiti tvoju reputaciju. Ti si istoričar sa Harvarda, za ime boga, a ne neko popularno šarlatansko piskaralo koje želi da zaradi na brzini. Gde si zaboga mogao nabaviti dovoljno verodostojnih dokaza koji podržavaju jednu takvu teoriju?"

Uz nemi osmeh Langdon izvuče list papira iz džepa svog sakoa od tvida i predade ga Fokmanu. Na stranici se nalazila bibliografija od preko pedeset naslova - knjiga dobro poznatih istoričara, nekih savremenih, nekih vekovima starih - od kojih su mnoge bili akademski bestseleri. Svi naslovi navodili su istu premisu koju je Langdon upravo izneo. Dok je prolazio kroz listu, Fokman je izgledao poput čoveka koji je upravo otkrio da je zemlja zapravo ravna. "Znam neke od ovih autora. Oni su... pravi istoričari!"

Langdon se naceri. "Kao što vidiš, Džonas, nije to samo *moja* teorija.

Ona je prisutna već dugo. Ja se jednostavno nadovezujem na nju. Nijedna knjiga još nije istraživala legendu o Svetom gralu iz simboličkog ugla. Ikonografski dokazi koje sam pronašao kako bih potkrepio ovu teoriju su, pa da kažem, zapanjujuće ubedljivi."

Fokman je još uvek zurio u spisak. "Bože, jednu od ovih knjiga je napisao ser Li Tibing - britanski kraljevski istoričar."

"Tibing je veliki deo svog života posvetio proučavanju Svetog grala. Sreo sam se sa njim. On mi je, zapravo, pružio značajan deo inspiracije. On veruje, Džonas, kao i ostali sa tog spiska."

"Hoćeš da kažeš da svi ovi istoričari zapravo veruju..." Fokner začuta, očigledno ne mogavši da izgovori te reči.

Langdon se ponovo naceri. "Sveti gral je verovatno najtraženije blago u istoriji čovečanstva. Gral je pokrenuo mnoge legende, ratove i potrage duge čitav život. Da li bi sve to imalo smisla da se radi samo o putiru? Ako je tako, tada bi sasvim sigurno i *druge* relikvije trebalo da izazivaju jednako ili čak veće interesovanje - kruna od trnja, pravi krst na kojem je Isus razapet, titulus - pa ipak, to nije slučaj. Kroz čitavu istoriju Sveti gral je bio nešto posebno." Langdon se nasmeši. "Sada znaš i zašto."

Fokman je još uvek vrteo glavom. "Ali ako su sve ove knjige napisane o tome, zašto sama teorija nije poznatija?"

"Ove knjige se nipošto ne mogu nadmetati sa vekovima zvanične istorije, naročito zato što tu istoriju podržava vrhunski bestseler svih vremena." Fokmanove oči se razrogačiše. "Nemoj mi reći daje *Hari Potter* zapravo knjiga o Svetom gralu."

"Mislio sam na Bibliju."

Fokman se trže. "Znao sam to."

"*Laissez-le!*" Sofin povik zaparao je vazduh unutar taksija. "Spusti to!"

Kada se Sofi nagnula napred preko sedišta i viknula na taksistu, Langdon se trgao. Potom je video da taksista drži radio-predajnik i nešto govori u njega.

Sofi se okrete i zavuče ruku u džep Langdonovog sakoa od tvida. Pre nego stoje Langdon postao svestan šta se događa, izvadila je pištolj, okrenula se i prislonila ga taksisti na potiljak. Istog trenutka, vozač ispusti radio, podižući jednu slobodnu ruku iznad glave.

"Sofi!" zagrcnu se Langdon. "Šta zaboga..."

"*Arretez!*" zapovedi Sofi vozaču.

Drhteći, taksista ju je poslušao, zaustavljajući kola i parkirajući ih.

Tek tada je Langdon začuo metalni glas dispečera taksi udruženja "...agent po imenu Sofi Nevo..." pucketao je radio. "*I jedan Amerikanac, Robert Langdon...*"

Langdonovi mišići se stegnuše. *Već su nas pronašli?*

"*Descendez*", zahtevala je Sofi.

Drhteći, vozač je držao ruke iznad glave dok je izlazio iz svog taksija i odmicao se nekoliko koraka dalje.

Sofi je spustila prozor i kroz njega uperila pištolj u zapanjenog taksistu.

"Roberte", tiho je rekla, "preuzmi volan. Ti ćeš voziti."

Langdon nije želeo da se raspravlja sa ženom koja maše pištoljem. Izašao je iz kola i ponovo ušao i seo na vozačko mesto. Taksista je psovao, ruku još uvek podignutih iznad glave.

"Roberte", rekla je Sofi sa zadnjeg sedišta, "verujem da ti je bilo dosta razgledanja naše magične šume?"

On klimnu. *I previše.*

"Dobro. Odvezi nas odavde."

Oklevajući, Langdon pogleda u upravljački mehanizam automobila. *Sranje.*

Nasumice je pipao je u potrazi za menjačem i kvačilom. "Sofi? Možda bi ti..."

"Kreći!" povikala je.

Nekoliko prostitutki prilazilo je da vide šta se dešava. Jedna žena je okretala broj na mobilnom. Langdon pritisnu kvačilo i pokrenu menjač, nadajući se da je ubacio u prvu brzinu. Pritisnu papučicu za gas, kao da je testira.

Potom otpusti kvačilo. Gume zaškripaše kada je taksi jurnuo napred, mah-nito krivudajući, i bukvalno razgrnuvši okupljenu gomilu. Žena sa mobilnim odskočila je ka šumi, za dlaku izbegavši da je pregaze.

"*Doucement!*" povika Sofi kad se kola zaneše na putu. "Sta to radiš?"
"Pokušao sam da te upozorim", vikao je da nadjača zvuk nasilnog menja-
nja brzina. "Ja vozim kola sa automatskim menjačem!"

Iako je spartanska soba u zgradi od crvenkaste opeke u ulici La Brijer bila svedok mnogih patnji, Sajlas je sumnjao da se nešto moglo porediti sa bolom koji je zahvatao njegovo bledo telo. *Prevaren sam. Sve je izgubljeno.* Sajlas je bio nasamaren. Braća su lagala, izabravši da umru umesto da otkriju svoju tajnu. Sajlas nije imao snage da nazove Učitelja. Ne samo da je ubio jedinih četvoro ljudi koji su znali gde je ključni kamen sakriven, nego je ubio i opaticu u crkvi Sen-Sulpis. *Radila je protiv Boga! Prezrela je rad sekte Opus Dei!*

Ovaj zločin u afektu, znatno je komplikovao stvari. Biskup Aringarosa je jednim telefonskim razgovorom sredio da Sajlas uđe u crkvu Sen-Sulpis; šta će opat misliti kada otkrije da je sestra mrtva? Položio ju je natrag u krevet, Rana na njenoj glavi je zjapila. Pokušao je da vrati na mesto polomljene ploče na podu crkve, ali i ta je šteta bila nepopravljiva.

Sajlas je planirao da će ga sekta Opus Dei sakriti kada obavi zadatak. *Biskup Aringarosa će me zaštititi.* Nije mogao da zamisli blagoslovenije postojanje od života ispunjenog meditacijom i molitvom duboko unutar zidova sedišta sekte Opus Dei u Njujorku. Nikada više neće kročiti napolje. Sve što mu je potrebno nalazilo se tamo. *Nikome neću nedostajati.* Istaknuti čovek poput biskupa Aringarose, znao je Sajlas, na žalost nije mogao tako lako nestati.

Doveo sam u opasnost biskupa. Tupo je gledao u pod i razmišljao da sebi oduzme život. Naposletku, upravo je Aringarosa Sajlasa vratio u život... u onoj maloj sveštenečkoj kući u Španiji, obrazujući ga, dajući mu smisao. "Prijetelju moj", rekao mu je Aringarosa, "rođen si kao albino. Nemoj dopustiti drugima da te ponižavaju zbog toga. Zar ne razumeš koliko posebnim te to čini? Zar nisi znao da je i sam Noje bio albino?"

"Noje sa Nojeve barke?" Sajlas to ne beše nikada ranije čuo.

Aringarosa se smešio. "Da, Noje sa Nojeve barke. Albino. Poput tvoje, i njegova je koža bila bela poput anđeoske. Razmisli o tome. Noje je spasao život na ovoj planeti. Predodređen si za velike stvari, Sajlase. Gospod te je oslobodio sa razlogom. Imaš svoj poziv. Gospodu je potrebna tvoja pomoć da obavi svoj zadatak."

S vremenom je Sajlas naučio da sebe posmatra u drugačijem svetlu. *Ja sam čist. Beo. Divan. Poput anđela.*

Tog trenutka, međutim, razočarani glas njegovog oca šapatom mu se obratio iz prošlosti.

Tu es un desastre. Un spectre.

Klečeći na drvenom podu, Sajlas se molio za oprostaj. Potom, svlačeći odeću, ponovo posegnu za "disciplinom".

Boreći se sa menjačem, Langdon je uspeo da doveze oteti taksi do udaljenog kraja Bulonjske šume uz samo dva gašenja motora. Na nesreću, sve što je u toj situaciji bilo smešno iščezlo je pred senkom činjenice da je dispečer taksi udruženja stalno ponavljao poziv taksisti da se javi preko radija.

"Voiture cinq-six-trois. Oii etes-vous? Repondez!"

Kada su stigli do izlaza iz parka, Langdon proguta sav mačizam i pritisnu kočnicu. "Bolje da ti voziš."

Sofi kao da je laknulo kada je sela za volan. Nekoliko sekundi kasnije, kola su glatko klizila ka zapadu duž Aleje de Longšam, ostavljajući Vrt zemaljskih zadovoljstava iza sebe.

"Na kojoj se strani nalazi ulica Hakso?" upita Langdon, posmatrajući kako kazaljka brzinometra prelazi sto kilometara na sat.

Sofin pogled ostao je prikovan za put. "Taksista je rekao da je to pored teniskih terena Rolan Garos. Znam taj kraj."

Langdon ponovo izvuče težak ključ iz džapa, mereći njegovu težinu na dlanu. Osećao je da je to predmet od neprocenjive važnosti. Možda ključ njegove slobode.

Ranije, dok je pričao Sofi o vitezovima templarima, Langdon je shvatio da ovaj ključ, pored ugraviranog pečata Priorata, još nešto dovodi u vezu sa ovim bratstvom, i to na jedan suptilniji, diskretniji način. Jednakokraki krst bio je simbol ravnoteže i harmonije - ali i vitezova templara. Svima su bile poznate slike na kojima vitezovi templari nose bele tunike sa crvenim jednakokrakim krstom. Istina, kraci krsta templara bili su malo prošireni na krajevima, ali ipak jednake dužine.

Kvadratni krst. Baš kao ovaj na ključu.

Langdon oseti kako mu mašta divlja dok je zamišljao šta bi mogli pronaći zahvaljujući ključu. *Sveti gral.* Gotovo se naglas nasmejao apsurdnosti svoje pomisli. Verovalo se da se Gral nalazi negde u Engleskoj, zakopan u nekoj skrivenoj komori ispod jedne od mnogih crkava templara, gde je sakriven najmanje od 1500. godine.

Era Velikog majstora Da Vinčija.

Priorat je, kako bi sačuvao svoje moćne dokumente na sigurnom, bio primoran da ih tokom prvih vekova mnogo puta premešta. Istoričari su verovali da je Gral premeštan čak šest puta od kako je iz Jerusalima stigao u Evropu. Poslednji put je Gral "viđen" 1447. godine, kada su brojni svedoci opisali požar koji je izbio i gotovo progutao dokumenta pre nego što su, u

četiri ogromna kovčega oko kojih su morali da zapnu po šestorica ljudi, odneta na sigurno mesto. Nakon toga, niko više nikada nije tvrdio da je video Sveti gral. Sve što se od tada čulo bile su povremene glasine o tome da je sakriven u Velikoj Britaniji, zemlji kralja Artura i vitezova okruglog stola. Gde god da se nalazio, dve važne činjenice su opstajale:

Leonardo je znao gde se Gral nalazio za njegova života.

To skrovište se verovatno nije promenilo do današnjeg dana.

Iz ovog razloga su tragaoci za Gralom još uvek pažljivo proučavali Da Vinčijeva dela i dnevnike u nadi da će otkriti skrivene tragove koji će ih odvesti do Grala. Neki su tvrdili da planinska pozadina na slici *Bogorodica među stenama* odgovara topografiji brdskog masiva punog pećina u Škotskoj. Drugi su tvrdili daje neobičan raspored apostola na *Tajnoj večeri* neka vrsta šifre. Bilo ih je koji su tvrdili da rendgenski zraci na *Mona Lizi* otkrivaju da je originalno bila naslikana sa priveskom od kamena lapis lazuli koji prikazuje Izidu - detalj koji je Da Vinči navodno kasnije odlučio da prefarba. Langdon nikada nije video dokaze da je privezak zaista bio naslikan, niti je mogao da zamisli kako bi ovaj podatak uopšte otkrio gde se nalazi Sveti gral, no ipak su fanatični tragaoci za Gralom još uvek o tome do besvesti raspravljali na Internetu.

Svako voli dobru zaveru.

A zavere su se stalno pojavljivale. Najnovija je, naravno, predstavljena zapanjujućim otkrićem daje Da Vinčijeva čuvena slika *Poklonjenje mudraca* krila mračnu tajnu ispod slojeva boje. Italijanski dijagnostičar umetnosti, Mauricio Seracini, otkrio je uznemirujuću istinu, koju je *Njujork tajms magazin* uočljivo preneo u članku pod naslovom "Zataškivanje Leonarda".

Iako je sivo-zelena skica ispod slike *Poklonjenje mudraca* zaista bila Da Vinčijevo delo, Seracini je otkrio da sama slika, bez sumnje, to nije. Istina je bila da je neki anonimni slikar, kao u bojanci, bojom ispunjavao Da Vinčijeve skice godinama nakon njegove smrti. Daleko je više uznemiravalo ono što se nalazilo *ispod* boje. Snimci dobijeni infracrvenom reflektografijom i rendgenskim zracima pokazuju da je taj slikar - šaljivdžija, dok je ispunjavao Da Vinčijeve skice, sumnjivo odstupao od osnovnog crteža... kao da želi da iskrivi Da Vinčijeve prave namere. Kakva god bila prava priroda crteža ispod slike, još uvek nije obelodanjena. Ipak, osramoćeni zvaničnici galerije Ufici u Firenci smesta su sliku otpremili u skladište sa druge strane ulice. Posetioci Leonardove prostorije u Galeriji sada nailaze na zbunjujuću pločicu na mestu gde je nekada visilo *Poklonjenje mudraca*.

OVO DELO PROLAZI KROZ DIJAGNOSTIČKE TESTOVE U PRIPREMI ZA RESTAURACIJU.

U bizarnom podzemnom svetu savremenih tragalaca za Gralom, Leonardo da Vinči je i dalje predstavljao veliku nepoznanicu čitave potrage. Činilo se da njegova umetnička dela umiru od želje da otkriju tajnu, no ipak, kakva god da je ta tajna bila, ostala je skrivena - možda ispod slojeva boje, možda šifrovana na samoj površini, a možda je nigde nije ni bilo. Možda je obilje Da Vinčijevih nagoveštaja samo prazno obećanje ostavljeno kako bi mučilo radoznale i nabacilo podrugljivi osmejak na lice njegove Mona Liže.

"Da li je moguće", upita Sofi, vraćajući Langdona u sadašnjost, "da ključ koji držiš otključava skrovište na kojem se nalazi Sveti gral?"

Langdonov smeh zvučao je usiljeno, čak i njemu samom. "Zaista ne verujem. Pored toga, kažu da je Gral sakriven negde u Ujedinjenom kraljevstvu, a ne u Francuskoj", uputio ju je na brzinu.

"Ali čini se da je Gral jedini logični zaključak", insistirala je. "Imamo izuzetno siguran ključ, obeležen pečatom Sionskog priorata, koji nam je ostavio sam član Sionskog priorata — bratstva koje, upravo si mi rekao, čuva Sveti gral."

Langdon je znao da su njeni argumenti logični, pa ipak ih intuitivno nikako nije mogao prihvatiti. Postojale su glasine da se Priorat zakleo da će jednog dana Gral vratiti u Francusku, na njegovo konačno odredište, ali sasvim sigurno nisu postojali nikakvi istorijski dokazi da se to zaista desilo. Sve i da je Priorat uspeo da Gral vrati u Francusku, adresa u ulici Haksu broj 24, pored teniskih terena, teško da je zvučala kao otmeno i prikladno mesto. "Sofi, zaista ne vidim kako bi ovaj ključ bio u nekoj vezi sa Gralom."

"Zato što bi trebalo da je Gral u Engleskoj?"

"Ne samo zato. Mesto na kojem se nalazi Sveti gral je jedna od najbolje čuvanih tajni u istoriji. Članovi Priorata čekaju decenijama, dokazujući da su dovoljno poverljivi, pre nego što budu unapređeni u najviše ešalone bratstva i saznaju gde se nalazi Gral. Tu tajnu štiti komplikovani sistem podeľjenog znanja, i iako je bratstvo Priorata izuzetno veliko, samo četiri člana u određeno vreme znaju gde je Gral sakriven - Veliki majstor i njegova tri *senechaux*. Verovatnoća da je tvoj deda bio jedan od četvorice vrhovnika veoma je mala."

Moj deda jeste bio jedan od njih, mislila je Sofi, pritiskajući gas. U sećanju joj je ostao urezan prizor koji je bez ikakve sumnje potvrđivao status njenog dede u bratstvu.

"A čak i da tvoj *deda jeste bio* u gornjem ešalonu, nikada mu ne bi bilo dozvoljeno da nešto otkrije nekome ko ne pripada bratstvu. Nezamislivo je da bi tebe uveo u taj uski krug."

Već sam bila tamo, mislila je Sofi, prizvavši ritual iz podruma. Pitala se da li je to pravi trenutak da ispriča Langdonu čemu je prisustvovala one noći u zamku u Normandiji. Već deset godina ju je stid sprečavao da se nekome

ispovedi. Stresla bi se na samu pomisao o tome. Negde u daljini začule su se sirene, i ona oseti kako je obuzima sve veći umor.

"Tamo!" reče Langdon, uzbuđen što je ugledao ogroman kompleks teniskih terena Rolan Garos kako se pomalja ispred njih.

Sofi se provuče do terena. Nakon što su ga nekoliko puta promašili, na posletku su otkrili ukrštanje sa ulicom Hakso i skrenuli u nju, vozeći se u pravcu malih brojeva. Ulica je postajala sve više industrijska.

Potreban nam je broj dvadeset i četiri, Langdon reče sam sebi, shvatajući da u potaji traži crkvene tornjeve. *Ne budi smešan. Zaboravljena crkva templara u ovom kraju ?*

"Eno ga", uzviknu Sofi, pokazujući.

Langdonove oči pratile su Sofinu ispruženu ruku do građevine pred njima. *Šta, zaboga?...*

Zgrada je bila moderna. Zdepasto utvrđenje sa ogromnim neonskim jednako-kokrakim krstom koji je sijao sa vrha fasade. Ispod krsta nalazio se natpis:

CIRIŠKA DEPOZITNA BANKA

Langdon je bio srećan što se nije izlanuo da je očekivao crkvu templara.

Opasnost po karijeru simbologa ležala je u njihovoj sklonosti da skrivena značenja pronalaze u situacijama kada ih nema. U ovom slučaju, Langdon beše potpuno zaboravio da je jednako-kokraki krst simbol na zastavi neutralne Švajcarske.

Barem je ta misterija rešena.

Sofi i Langdon imali su ključ od pretinca u švajcarskoj banci.

41

Izvan zamka Gandolfo, talas planinskog vazduha jurnuo je preko vrha litice i visoke zaravni, izazivajući jezu u biskupu Aringarosi kad je iskoračio iz fijata. *Trebalo je bolje da se obučem*, mislio je, opirući se refleksu da se strese. Poslednji utisak koji je trebalo večeras da ostavi bila je slabost ili strah. Zamak je bio u mraku, izuzev prozora na samom vrhu zgrade, koji su zloslutno svetleli. *Biblioteka*, mislio je Aringarosa. *Budni su i čekaju*. Pognuo je glavu da se odupre vetru, grabeći napred a da kupole opservatorije nije udostojio ni pogleda.

Sveštenik koji ga je dočekaao na vratima izgledao je pospano. Isti onaj sveštenik koji beše dočekaao Aringarosu pre pet meseci. Međutim, večeras je to učinio sa mnogo manje gostoljubivosti. "Zabrinuli smo se za vas, biskupe", rekao je sveštenik gledajući na sat, a Aringarosi je izgledao više ozlojeđen nego zabrinut.

"Izvinjavam se. Avionske linije su tako nepouzdate ovih dana."

Sveštenik promrmlja nešto nerazumljivo i potom reče: "Čekaju vas gore. Ispratiću vas."

Biblioteka je bila prostrana četvrtasta prostorija obložena tamnim drvetom od poda do tavanice. Na svakoj strani nalazile su se visoke police prepune knjiga. Pod je bio od smeđeg mermera sa ivicom od crnog bazalta - prikladno podsećanje na to da je zgrada nekada bila palata.

"Dobrodošli, biskupe", obrati mu se glas sa druge strane prostorije.

Aringarosa pokuša da vidi ko mu se obraća, ali svetla su bila prigušena - mnogo više nego za vreme njegove prve posete, kada je sve bleštalo. *Noć surovog buđenja*. Večeras, ovi ljudi su sedeli u senkama, kao da se pomalo stide onoga što treba da se desi.

Aringarosa uđe polako, čak kraljevski dostojanstveno. Video je obrise trojice muškaraca za dugim stolom na drugom kraju prostorije. Siluetu čoveka u sredini prepoznao je istog trenutka - debeli *Secretarius Vaticana*, vrhovni arbitar za sva pravna pitanja u Vatikanu. Druga dvojica bili su italijanski kardinali na visokim položajima.

Aringarosa je koračao bibliotekom, prilazeći im. "Izvinjavam se što kasnim. U različitim smo vremenskim zonama. Mora da ste umorni."

"Ništa zato", reče državni sekretar Vatikana, ruku skrštenih na ogromnom stomaku. "Zahvalni smo vam što ste potegli čak ovamo. Najmanje što možemo da uradimo jeste da vas budni dočekamo. Možemo li vam ponuditi kafu ili neko osveženje?"

"Voleo bih da se ne pretvaramo da je ovo kurtoazna poseta. Moram da stignem na još jedan avion. Da pređemo na posao?"

"Naravno", reče državni sekretar Vatikana. "Delali ste brže nego što smo zamišljali."

"Jesam li?"

"Imate još mesec dana."

"Vi ste vašu zabrinutost iskazali još pre pet meseci", reče Aringarosa. "Zašto bih ja čekao?"

"U pravu ste. Veoma smo zadovoljni vašom ekspeditivnošću."

Aringarosin pogled pređe duž dugog stola, do velike crne akten-tašne.

"Je li to ono što sam tražio?"

"Jeste." Državni sekretar je zvučao zabrinuto. "Mada, moram da priznam, brine nas taj zahtev. Izgleda prilično..."

"Opasno", dovrši jedan od kardinala. "Jeste li sigurni da ga ne možemo prebaciti nekuda? Suma je van svake pameti."

Sloboda je skupa. "Ne brinem se za svoju bezbednost. Bog je uz mene."

Izgedalo je da sumnjaju u to.

"Onoliko koliko sam zahtevao?"

Državni sekretar klimnu. "Obveznice Vatikanske banke velikih vrednosti koje glase na donosioca. Svugde u svetu prihvataju se kao gotovina." Aringarosa priđe kraju stola i otvori aktovku. Dva debela svežnja obveznica nalazila su se unutra, svaki sa pečatom Vatikana i natpisom *PORTATORE* - što je značilo da obveznice može da unovči onaj ko ih poseduje.

Secretarius je izgledao napeto. "Moram da kažem, biskupe, svi bismo se bolje osećali da je ovo *gotovina*."

Ne bih mogao ni da podignem toliko mnogo novčanica, mislio je Aringarosa, zatvarajući aktovku. "Obveznice vrede koliko i novac. Sami ste tako rekli."

Kardinali u nelagodi razmeniše poglede. Naposletku, jedan od njih reče:

"Da, ali ove obveznice potiču iz Vatikanske banke."

Aringarosa se nasmeši za sebe. Upravo zato je Učitelj predložio da Aringarosa uzme novac u obveznicama Vatikanske banke. Služilo je to kao osiguranje. *Sada smo u ovome svi zajedno.* "Ovo je savršeno legalna transakcija", ustade u odbranu Aringarosa. "Opus Dei je lična prelatura Vatikana, a Njegova svetost može da raspolaže ovim sredstvima kako smatra za shodno. Nikakav zakon se ne krši."

"Istina, pa ipak..." Državni sekretar se naže napred i stolica zaškripi pod njegovom težinom. "Nije nam poznato šta nameravate da uradite sa tim novcem, a ako je to na bilo koji način nelegalno..."

"Imajući na umu šta tražite od mene", suprotstavi se Aringarosa, "šta radim sa ovim novcem uopšte vas se ne tiče."

Nastade duga tišina.

Znaju da sam u pravu, mislio je Aringarosa. "A sada, pretpostavljam da treba nešto da potpišem?"

Svi skočiše, spremno mu gurajući papir, kao da samo žele da ode.

Aringarosa je posmatrao papir pred sobom. Nosio je papski pečat. "Ovo je identično kopiji koju ste mi poslali?"

"Doslovce."

Aringarosa je bio iznenađen zbog toga što ništa nije osećao dok je potpisivao dokument. Činilo se da su trojica ljudi, međutim, odahnuli sa olakšanjem.

"Hvala vam, biskupe", reče državni sekretar. "Vaša služba Crkvi neće nikada biti zaboravljena."

Aringarosa podiže aktovku. Četvorica dostojanstvenika se pogledaše za trenutak kao da postoji još nešto što treba reći, ali očigledno ne beše. Aringarosa se okrete i zaputi se ka vratima.

"Biskupe?" pozva ga jedan od kardinala kad stiže do praga.

Aringarosa zastade, okrećući se. "Da?"

"Koji vam je sledeći potez?"

Aringarosa je osećao da je pitanje više duhovne nego geografske prirode, pa ipak nije imao nameru da raspravlja o moralnosti u ovo doba. "Pariz", reče, i izađe.

M

Ciriška depozitna banka bila je *Geldschrank* 0-24 h banka sa paletom savremenih anonimnih usluga u tradiciji švajcarskih bankovnih računa obeleženih brojevima. Sa filijalama u Cirihi, Kuala Lumpuru, Njujorku i Parizu, banka je poslednjih godina proširila svoje usluge tako da je sada nudila i pohranjivanje pomoću kompjuterizovane anonimne šifre.

Osnova njenog delovanja bila je ubedljivo najstarija i najjednostavnija ponuda - *anonyme Lager* - usluge deponovanja na nevideno, takođe poznate i kao 'anonimni sefovi'. Klijenti koji su želeli da pohrane bilo šta, od potvrda o obveznicama do vrednih slika, mogli su anonimno deponovati svoju imovinu, a isto je tako i svakog trenutka podići, prolazeći kroz postupak koji je za cilj imao da stvori čitav niz visokotehnoloških velova privatnosti. Dok je Sofi zaustavljala taksi ispred njihovog odredišta, Langdon je posmatrao doslednu arhitekturu zgrade, osećajući da je Ciriška depozitna banka kompanija sa malo smisla za humor. Zgrada je bila pravougaonik bez prozora koji je izgledao kao da je u potpunosti iskovan od čelika bez sjaja. Nalik ogromnoj metalnoj cigli, utvrđenje je bilo uvučeno u odnosu na ulicu, a četiri i po metra visok neonski jednakokraki krst sijao je na fasadi.

Reputacija poverljivosti bankarskog poslovanja koju je Švajcarska imala postala je jedan od najunosnijih izvoznih proizvoda ove države. Preduzeća poput ovog postala su zloglasna u svetu umetnosti jer su pružala savršeno mesto na kojem su kradljivci umetničkih dela mogli da kriju ukradene predmete, godinama ukoliko je to potrebno, sve dok se prašina ne slegne. Depoziti su zakonima o privatnosti bili zaštićeni od policijskog istraživanja. Pored toga, bili su povezani sa bankovnim računima obeleženim brojevima, bez imena. Kradljivci su stoga mogli da se opuste, znajući da su pokradeni predmeti na sigurnom i da ih nikada ne mogu povezati sa njima.

Sofi zaustavi vozilo ispred imponantne kapije koja je zaklanjala prilazni put do banke - cementom oivičenu stazu koja se spuštala ispod zgrade. Video kamera iznad kapije bila je uperena direktno u njih i Langdon je imao osećaj da je ova kamera, za razliku od onih u Luvru, prava.

Sofi spusti prozor i pogleda elektronsku tablu sa vozačeve strane. LCD ekran sadržao je uputstva na sedam jezika. Na vrhu liste nalazio se engleski. **UBACITE KLJUČ.**

Sofi izvadi **zlatni** laserski narezan **ključ** iz džepa i usmeri pažnju ponovo na tablu. **Ispod ekrana** se nalazila **trouglasta** rupa.

"Nešto mi govori da će odgovarati", reče Langdon.

Sofi postavi trouglasti ključ u istu ravan sa otvorom i ubaci ga, gurajući ga unutra sve dok čitav ključ nije ušao. Očigledno nije bilo potrebno okretati ga. Istog trenutka, kapija poče da se otvara. Sofi skinu nogu sa kočnice i kola kliznuše do sledeće kapije i table. Iza njih, prva se kapija zatvorila, uhvativši ih u zamku poput broda u prevodnici.

Langdonu se nije dopadao osećaj zatočenosti. *Nadajmo se da i ova druga kapija radi.*

I druga je tabla sadržala poznato uputstvo.

UBACITE KLJUČ.

Kada je Sofi upravo to i učinila, druga se kapija istog trenutka otvori.

Nekoliko trenutaka kasnije, silazili su krivudavom stazom koja se spuštala ka unutrašnjosti građevine.

Privatna garaža bila je mala i slabo osvetljena, sa mestima za desetak kola.

Na njenom udaljenom kraju Langdon spazi glavni ulaz u zgradu. Crveni tepih se protezao preko cementnog poda, vodeći posetioce do velikih vrata za koja se činilo da su iskovana od čvrstog metala.

Toliko o nejasnim porukama, pomisli Langdon. *Dobrodošli i držite se podalje.*

Sofi parkira taksi u blizini ulaza i ugasi motor. "Bolje da ostaviš pištolj ovde."

Sa zadovoljstvom, pomisli Langdon, gurnuvši pištolj ispod sedišta.

Izašli su iz kola i hodajući crvenim tepihom stigli do čelične ploče od vrata. Na njima nije bilo nikakve drške, ali se na zidu pored nalazila još jedna trouglasta rupa. Ovog puta, nije bilo uputstava.

"Drži podalje one koji sporo uče", reče Langdon.

Sofi se nervozno nasmeja. "Idemo." Gurnu ključ u rupu i vrata se uz tiho zujanje otvoriše ka unutra. Razmenivši poglede, Sofi i Langdon uđoše. Iza njih, vrata se uz tup udar zatvoriše.

Foaje Ciriške deponitne banke bio je napadno dekorisan, kao nijedan koji Langdon do tada beše video. Dok se većina banaka zadovoljavala uobičajenim mermerom i granitom, ova se opredelila za metal i zakivke od jednog do drugog zida.

Ko li im je dekorater? pitao se Langdon. *Metalprodukt?*

Dok je pogledom prelazila preko hola, Sofi je izgledala jednako uplašeno. Sivi metal se nalazio svuda - na podu, zidovima, vratima - čak je izgledalo da su i stolice u holu napravljene od livenog metala. Ipak, efekat je bio impresivan. Poruka je bila jasna: ulazite u sef.

Kada su ušli, krupni čovek iza pulta podiže pogled. Isključio je mali televizor koji je do tada gledao i dočekao ih prijatnim osmehom. Uprkos ogra-

mnim mišićima i vidljivom naoružanju, govorio je sa ugladenom učtivošću švajcarskog potrčka.

"*Bonsoir*", reče. "Izvolite?"

Pozdrav na dva jezika bio je najnoviji trik gostoljubivosti evropskih domaćina. Nisu pravili nikakve pretpostavke i omogućavali su gostu da odgovori na kojem god jeziku mu se prohte.

Sofi ne odgovori ni na jednom. Jednostavno je položila ključ na pult ispred čoveka.

Ovaj pogleda naniže i istog trenutka se ispravi. "Naravno. Vaš lift se nalazi na kraju hodnika. Obavestiću nekoga da dolazite."

Sofi klimnu i uze ključ. "Koji sprat?"

Čovek je čudno pogleda. "Vaš ključ daje uputstvo liftu na koji sprat da ide."

Ona se osmehnu. "Ah, da."

Čuvar je posmatrao novopridošlice kako idu ka liftu, ubacuju ključ, ulaze i nestaju. Čim su se vrata za njima zatvorila, on zgrabi telefon. Nikoga nije obavestavao da stižu; nije bilo potrebe za tim. Čuvar sefova ih je spremno čekao otkad su ubacili ključ na ulaznoj kapiji.

Umesto toga, zvao je dežurnog upravnika banke. Dok je telefon zvonio, čuvar ponovo uključi televizor i zagleda se u njega. Vesti koje je gledao upravo su se završavale. Uspeo je da ponovo vidi dva lica na ekranu.

Upravnik se javi. "*Oui?*"

"Imamo izvesnu situaciju ovde dole."

"Šta se dešava?" upitao je upravnik.

"Francuska policija noćas traga za dvoje begunaca."

"Pa?"

"Oboje su upravo ušli u našu banku."

Upravnik tiho opsova. "U redu. Smesta ću pozvati gospodina Vernea."

Čuvar potom spusti slušalicu i okrete drugi broj. Ovoga puta, zvao je Interpol.

•ft?-

Langdon je bio iznenađen kada je osetio da se lift spušta, umesto da se penje. Nije imao predstavu o tome za koliko su spratova skliznuli ispod nivoa tla pre nego što su se vrata konačno otvorila. Nije važno. Bio je srećan što je izašao iz lifta.

Demonstrirajući ažurnost koja je ostavljala utisak, domaćin ih je već čekao. Postariji i prijatan, obučen u brižljivo ispeglano flannelsko odelo zbog

kojeg je izgledao kao da tu ne pripada - bankar starog kova u modernom svetu visoke tehnologije.

"*Bonsoir*", reče čovek. "Dobro večer. Budite ljubazni i pođite za mnom, *s'il vous plait*." Ne čekajući odgovor, okrete se na peti i hitro krenu niz uski metalni hodnik.

Langdon i Sofi su ga pratili niz hodnike, prolazeći pored velikih prostorija ispunjenih kompjuterima koji su treptali.

"*Voici*", reče njihov domaćin, zaustavljajući se ispred čeličnih vrata i otvarajući ih. "Evo nas."

Langdon i Sofi zakoračiše u drugi svet. Mala prostorija pred njima izgledala je kao otmena dnevna soba nekog dobrog hotela. Metal i zakivci behu nestali. Zamenili su ih orijentalni ćilimi, nameštaj od tamne hrastovine i meke fotelje. Na širokom stolu na sredini prostorije dve kristalne čaše stajale su pored otvorene flaše perijea, čiji su mehurići još uvek žuborili. Posuda od kalaja sa kafom pušila se pored njega.

Kao sat, mislio je Langdon. *Prepustite sve Švajcarcima*.

Čovek se uviđavno osmehnu. "Rekao bih da je ovo vaša prva poseta našoj banci?"

Sofi je oklevala, potom klimnu.

"Razumem. Ključevi se često ostavljaju u nasleđstvo i posetioci koji su prvi put ovde gotovo po pravilu nisu upoznati sa procedurom." Pokaza na sto sa pićem. "Ova prostorija vam je na raspolaganju koliko god je potrebno." "Kažete da se ključevi ponekad nasleđuju?" upita Sofi.

"Tačno. Vaš ključ je poput švajcarskih računa obeleženih brojem, koji se često zaveštavaju iz generacije u generaciju. Za naše zlatne račune, najmanji period zakupa sefa iznosi pedeset godina. Plaćeno unapred. Dakle, vidamo dosta generacija jedne porodice."

Langdon je zurio. "Jeste li rekli pedeset godina?"

"Najmanje", odgovori njihov domaćin. "Naravno, možete odabrati mnogo duži period zakupa, ali ukoliko ne dođe do daljih dogovora, i ništa se ne desi sa računom pedeset godina, sadržaj tog sefa se automatski uništava. Da vas provedem kroz proces pristupa vašem sefu?"

Sofi klimnu. "Molim vas."

Njihov domaćin rukom pokaza po luksuznom salonu. "Ovo je vaša privatna soba. Kada izađem iz nje, možete ovde provesti koliko god vremena želite pregledajući i menjajući sadržaj vašeg sefa, koji će stići... ovde." Odvede ih do udaljenog zida gde je široka prenosna traka uz graciozno skretanje ulazila u prostoriju, pomalo nalik pokretnoj traci za prtljag. "Ključ ubacujete u otvor tamo..." Čovek pokaza na veliku elektronsku tablu naspram pokretne trake. Na tabli se nalazio poznati trouglasti otvor. "Kada kompjuter potvrdi oznake na vašem ključu, ukucavate broj računa i vaša sef-kutija će automatski stići iz donjeg glavnog sefa do vas. Kada završite, kutiju stavljate natrag;

na pokretnu traku, ponovo ubacujete ključ i proces teče obratno. Zahvaljujući tome što se sve odvija automatski, vaša privatnost je zagarantovana, čak i u odnosu na osoblje ove banke. Ukoliko vam je bilo šta potrebno, jednostavno pritisnite uslužno dugme na stolu u središtu prostorije."

Sofi se spremala da postavi pitanje kad je telefon zazvonio. Čovek je bio zbunjen i izgledalo je da mu je neprijatno. "Molim vas, izvinite me." Pridje telefonu, koji se nalazio na stolu pored kafe i perijea.

"Oui?" javio se.

Čelo mu se naboralo dok je slušao glas sa druge strane. "Oui... oui... d'accord." Spustio je slušalicu i izveštačeno im se nasmešio. "Izvinjavam se, sada ću morati da vas napustim. Osećajte se kao kod kuće." Brzo pođe ka vratima.

"Izvinite", pozva ga Sofi. "Da li biste mogli nešto da mi razjasnite pre nego što odete? Pomenuli ste da treba da ukucam broj računala!"

Čovek zastade na vratima. Bio je bleđ. "Naravno. Poput većine švajcarskih banaka, naši sefovi su povezani sa brojem, a ne sa imenom. Vi imate ključ i lični broj računa poznat samo vama. Vaš ključ je polovina vaše identifikacije. Lični broj računa je druga polovina. Inače, ukoliko izgubite ključ, svako bi ga mogao upotrebiti."

Sofi je oklevala. "A šta ako mi moj dobročinitelj nije ostavio broj računa?"

Bankarevo srce zalupa. U tom slučaju očigledno nemate šta da tražite ovdje. Smireno im se osmehnu. "Poslaću nekoga da vam pomogne. Uskoro će stići."

Odlazeći, bankar zatvori vrata iza sebe i okrete tešku bravu, zaključavajući ih unutra.

Na drugom kraju grada, Kole je stajao na koloseku železničke stanice Gar du Nor kada mu je telefon zazvonio.

Bio je to Faš. "Interpol je dobio dojavu", rekao je. "Pusti vozove. Langdon i Nevo su upravo ušetalu u parišku filijalu Ciriške deponitne banke. Hoću da naši ljudi smesta budu tamo."

"Ima li nagovestaja o tome šta je Sonijer pokušavao da saopšti agentu Nevo i Robertu Langdonu?"

Fašov glas bio je hladan. "Ako ih uhapsite, poručnice Kole, moći ću lično da ih pitam."

Kole je shvatio poruku. "Ulica Hakso broj dvadeset četiri. Odmah, kaptane."

Spusti slušalicu i pozva svoje ljude preko radija.

tolUE 43

Andre Verne - predsednik pariškog ogranka Ciriške depozitne banke - živeo je u otmenom stanu iznad banke. Uprkos udobnom smeštaju, oduvek je sanjao da ima stan na reci na L'il Sen-Lui, gde je mogao živeti rame uz rame sa pravim *cognoscenti*, umesto ovde, gde se susretao samo sa nezgrapno bogatima.

Kada se penzionišem, govorio je Verne sam sebi, *ispuniću podrum retkim bordoom, ukrasiti salon Fragonarom i možda Bušeom, a dane ću provoditi u potrazi za antikvitetnim nameštajem i retkim knjigama u Latinskoj četvrti.*

Te noći, Verne je bio budan tek šest i po minuta. Ipak, dok je žurio kroz podzemni hodnik banke, izgledao je kao da su ga njegov lični krojač i frizer uglancali do savršenstva. Besprekorno odeven u svilen odelo, Verne špricnu u usta malo spreja i popravi kravatu u hodu. Nije mu bilo prvi put da ga probude kako bi se pobrinuo za klijente koji su stizali iz različitih vremenskih zona. Iz tog razloga, svoje navike spavanja je razvio po uzoru na Masai ratnike - afričko pleme ratnika čuvenih po svojoj sposobnosti da se probude iz najdubljeg sna i za svega nekoliko sekundi budu pripralni za borbu.

Za boj spreman, pomisli Verne, plašeći se da bi se poređenje ove noći moglo pokazati kao neobično tačno. Dolazak klijenta sa zlatnim ključem uvek je zahtevao dodatnu pažnju, ali dolazak klijenta sa zlatnim ključem za kojim je Sudska policija izdala *poternicu* biće izuzetno delikatna stvar. Banka je imala dovoljno sukoba sa silama zakona oko prava na privatnost svojih klijenata i bez dokaza da su neki od njih kriminalci.

Pet minuta, rekao je Verne sam sebi. *Ti ljudi moraju da napuste moju banku pre nego što policija stigne.*

Ako bude brzo delao, katastrofa može biti izbegnuta. Verne će reći policiji da su dotični begunci zaista ušli u njegovu banku, kao što je javljeno, ali da su odbijeni budući da nisu imali broj računa. Da barem prokleti čuvar nije pozvao Interpol. Diskrecija očigledno nije reč koju je čuvar od 15 evra na sat imao u svom rečniku.

Zaustavljajući se na pragu, on duboko uzdahnu i opusti mišiće. Potom, namestivši 'srdačan' osmeh, otključa vrata i ulete u prostoriju poput toplog povetarca.

"Dobro veče", rekao je, gledajući ka klijentima. "Ja sam Andre Verne.

Kako vam mogu biti na us..." Ostatak rečenice zastao je negde ispod njegove Adamove jabučice. Žena pred njim bila je posetilac koga je najmanje očekivao.

"Izvinite, da li se poznajemo?" upita Sofi. Bankar je za trenutak izgledao kao daje video duha.

"Ne...", promrmlja predsednik banke. "Ne verujem... Ovde se sve dešava u anonimnosti." On uzdahnu i usiljeno se osmehnu. "Pomoćnik mi je rekao da imate zlatan ključ, ali da nemate broj računa. Mogu li da pitam kako ste došli do ovog ključa?"

"Moj deda mi gaje dao", odgovori mu Sofi, pomno ga posmatrajući. Njegova nelagoda sada je bila još uočljivija.

"Zaista? Deda vam je dao ključ, ali ne i broj računa?"

"Nije imao vremena", reče Sofi. "Ubijen je večeras."

Na njene reči bankar se zatetura unatrag. "Žak Sonijer je mrtav?" upita, dok su mu se oči ispunjavale užasom. "Ali... kako?!"

Sada je Sofi ustuknula, nema od šoka. "Vi ste *poznavali* mog dedu?"

Bankar Andre Verne izgledao je jednako zaprepašten. Pokušao je da se umiri tako što se oslonio o sto. "Žak i ja smo bili bliski prijatelji. Kada se to dogodilo?"

"Večeras. U Luvru."

Verne ode do duboke kožne fotelje i utonu u nju. "Moram oboma da vam postavim izuzetno važno pitanje." Podiže pogled ka Langdonu, pa ga ponovo usmeri ka Sofi. "Da li je neko od vas dvoje umešan u njegovu smrt?"

"Ne!" reče Sofi. "Naravno da ne."

Verneov izraz bio je smrknut i on zastade, razmišljajući. "Vaše slike je Interpol razaslao svuda. Tako sam vas prepoznao. Traže vas zbog ubistva."

Sofi klonu. *Faš je već obavestio Interpol?* Izgledalo je da je kapetan motivisaniji nego što je Sofi očekivala. Brzo objasni Verneu ko je Langdon i šta se te noći odigralo unutar Luvra.

Verne je bio zapanjen. "I dok je vaš deda umirao, ostavio vam je poruku da pronadete gospodina Langdona?"

"Da. I ovaj ključ." Sofi položi zlatni ključ na sto sa kafom ispred Vernea, okrećući ga tako da je pečat Priorata ostao sa donje strane.

Verne pogleda ključ ali ga ne dotaknu. "Ostavio vam je samo ovaj ključ? Ništa drugo? Nikakvo parče papira?"

Sofi je znala da je u Luvru žurila, ali je bila sigurna da ništa drago nije videla iza *Bogorodice među stenama*. "Ne. Samo ključ."

Verne beznadežno uzdahnu. "Bojim se da je svaki ključ elektronski povezan sa desetocifrenim brojem računa koji funkcioniše kao šifra. Bez broja, viaš ključ je bezvredan."

Deset cifara. Sofi je nevoljno izračunala kriptografsku verovatnoću. *Deset milijardi mogućih rešenja*. Čak i kada bi mogla uposliti najmoćnije kompjutere paralelnog procesiranja koje je Sudska policija imala, još uvek bi joj bilo potrebno nedelje da otkrije šifru. "Sigurno nam, gospodine, sa obzirom na okolnosti, možete pomoći."

"Žao mi je. Zaista ne mogu ništa da učinim. Klijenti sami biraju svoj broj računa preko posebnog terminala, što znači da je broj računa poznat samo klijentu i kompjuteru. To je jedan način da se osigura anonimnost. Kao i sigurnost naših zaposlenih."

Sofi je shvatala. Supermarketi su postupali na isti način. ZAPOSLENI NEMAJU KLJUČEVE OD SEFA. Ova banka očigledno nije želela da rizikuje da neko ukrade ključ i potom, uzevši zaposlenog za taoca, sazna broj računa.

Sofi sede pored Langdona, pogleda ključ, potom Vernea. "Imate li ikakvu predstavu o tome šta je moj deda ostavio u vašoj banci?"

"Baš nikakvu. To je princip *Geldschrank* banke."

"Gospodine Verne", insistirala je, "imamo veoma malo vremena noćas.

Biću veoma direktna, ako dozvolite." Posegnu za zlatnim ključem i okrete ga, gledajući bankara u oči dok ga je suočavala sa pečatom Sionskog priorata. "Da li vam simbol na ovom ključu nešto znači?"

Verne pogleda ljljan bez ikakve reakcije.

"Ne, ali mnogi naši klijenti ugraviraju znak kompanije ili inicijale na svoje ključeve."

Sofi uzdahnu, još uvek ga pažljivo posmatrajući. "Ovaj pečat je simbol tajnog društva poznatog kao Sionski priorat."

Verne ponovo nije pokazao nikakvu reakciju. "O tome ništa ne znam. Vaš deda mi je bio prijatelj, ali razgovarali smo uglavnom o poslu." Čovek namesti kravatu, sada već nervozan.

"Gospodine Verne", insistirala je Sofi, odlučnim tonom. "Moj deda me je nazvao večeras i rekao mi da smo on i ja u velikoj opasnosti. Rekao je da mora nešto da mi da. Dao mi je ključ vaše banke. A sada je mrtav. Sve što možete da nam kažete biće od pomoći."

Verne se znojio. "Moramo da izađemo iz zgrade. Plašim se da će policija uskoro stići. Moj čuvar je obavestio Interpol."

Sofi se toga i plašila. Pokuša poslednji put. "Moj deda je rekao da mora da mi kaže istinu o mojoj porodici. Da li vam to išta govori?"

"Gospođice, vaša porodica je nastradala u automobilskoj nesreći kada ste bili mladi. Žao mi je. Znam da vas je deda veoma voleo. Nekoliko puta mi je pomenuo kako ga boli što se ne viđate."

Sofi nije znala šta da odgovori.

Langdon upita: "Da li sadržaj ovog sefa ima ikakve veze sa Sangrealom?"

Verne ga čudno pogleda. "Ne znam šta je to." Upravo tada, Verneov mobilni telefon zazvoni i on ga trže sa pojasa. "*Oui?*" Slušao je za trenutak, iznenađenog i sve zabrinutijeg izraza lica. "*La police? Si rapidement?*" Opsova, izdade brze naredbe na francuskom i reče da će biti u holu za minut. Prekidajući vezu, okrenuo se ka Sofi. "Policija je reagovala mnogo brže nego inače. Stižu ovog časa."

Sofi nije nameravala da ode praznih ruku. "Recite im da smo došli i već otišli. Ako žele da pretraže banku, zahtevajte nalog za pretres. To će im oduzeti vreme."

"Čujte", reče Verne, "Žak je bio moj prijatelj a ni moja banka ne trpi ovakve vrste pritiska, pa iz ta dva razloga, ne nameravam da vas prepustim policiji. Dajte mi minut i smisliću kako da neopaženo napustite banku. Više ne smem da se mešam." On ustade i požuri ka vratima. "Ostanite ovde. Srediću sve i potom ću se vratiti."

"Ali šta je sa sefom", upita Sofi. "Ne možemo samo tako da odemo."

"Tu ne mogu ništa da uradim", reče Verne, izlazeći brzo. "Žao mi je."

Sofi je za trenutak gledala za njim, pitajući se da li je broj računa zakopan negde u bezbrojnim pismima i paketima koje joj je deda slao tokom godina a koje nije otvarala.

Langdon iznenada ustade i Sofi primeti neočekivani sjaj zadovoljstva u njegovim očima.

"Roberte? Smeješ se."

"Tvoj deda je bio genije."

"Molim?"

"Deset cifara?"

Sofi nije imala pojma o čemu govori.

"Broj računa", reče on, dok mu se licem širio poznati iskrivljeni osmeh.

"Prilično sam siguran da nam ga je ipak ostavio."

"Gde?"

Langdon izvadi snimak mesta zločina i ispravi ga na stočiću sa kafom.

Sofi je trebalo samo da pročita prvi red i shvati da je Langdon u pravu.

13-3-2-21-1-1-8-5

O, rana davi,

Al' demon zlo čini!

P.S. Pronađi Roberta Langdona

EofflJNUE 44

'D:

„Deset cifara“, reče Sofi, a kriptografski žmarci je podiđoše dok je proučavala snimak.

13-3-2-21-1-1-8-5

Deda je napisao broj svog računa na podu Luvra!

Kada je prvi put ugledala Fibonačijeve brojeve napisane na parketu, pretpostavila je da je njihova jedina svrha da navedu Sudsku policiju da pozove kriptografe i tako *uključe* Sofi u istragu. Kasnije, shvatila je da su brojevi ta-kođe i ključ za dešifrovanje ostalih redova - *niz bez reda... numerički ana-gram*. Sada, krajnje zadivljena, otkrila je da brojevi imaju još važnije zna-čenje. Gotovo sigurno su otvarali misteriozni sef njenog dede.

"Bio je majstor igre reci", reče Sofi, okrećući se ka Langdonu. "Oboža-vaio je višestruke slojeve značenja. Šifre unutar šifri."

Langdon je već pošao ka elektronskoj tabli pored prenosne trake. Sofi zgrabi snimak i požuri za njim.

Tabla je imala tastaturu sličnu onoj na aparatima za podizanje gotovine u bankama. Na monitoru je stajao logo banke u obliku krsta. Pored tastature nalazio se trouglasti otvor. Sofi požuri da ubaci ključ u njega.

Slika na monitoru se istog trenutka promeni:

BROJ RAČUNA:

Kursor je treptao. I čekao.

Deset cifara. Sofi pročita brojeve sa snimka, a Langdon ih ukuca.

BROJ RAČUNA:

1332211185

Kada je ukucao poslednju cifru, stanje na monitoru se ponovo promeni.

Pojavi se poruka na nekoliko jezika. Sa engleskim na samom vrhu.

PAŽNJA:

Pre nego što pritisnete 'ENTER', molimo Vas da proverite tačnost Vašeg broja računa.

Radi Vaše sopstvene sigurnosti, ako kompjuter ne prepozna broj Vašeg računa, sistem će se automatski isključiti.

"*Fonction terminer*", reče Sofi, mršteći se. "Izgleda da imamo samo jednu šansu." Standardni automati za podizanje gotovine omogućavali su korisniku *tri* pokušaja da ukuca ispravan PIN kod pre nego što bi zaplenili njegovu kreditnu karticu. Ovo očigledno nije bio običan automat za gotovinu.

"Cifre su u redu", potvrdi Langdon, pažljivo poredeći ono što su ukucali sa brojevima na snimku. Potom pokaza na 'ENTER' tipku. "Hajde."

Sofi ispruži kažiprst ka tastaturi, ali zastade. Neobična misao joj se javi. "Hajde", požurivao ju je Langdon. "Verne će se uskoro vratiti."

"Ne." Ona povuče ruku. "Ovo nije ispravan broj računa."

"Naravno da jeste! Deset cifara. Šta bi drugo moglo biti?"

"Suviše je nasumično."

Suviše nasumično? Langdon se uopšte nije slagao. Svaka je banka savetovala svojim klijentima da nasumice odaberu PIN kod kako ga niko ne bi mogao pogoditi. Klijenti *ove banke* sasvim su sigurno dobili isti savet za odabiranje broja računa.

Sofi obrisa sve što su ukucali i samouvereno pogleda Langdona. "Suviše je velika slučajnost što se cifre u ovom navodno *nasumičnom* broju računa mogu poredati u Fibonačijev niz."

Langdon shvati da je u pravu. Ranije te večeri, Sofi je pretumbala ovaj broj u Fibonačijev niz.

Sofi je ponovo bila ispred tastature, ovaj put unoseći drugi broj, napalet. "Štaviše, imajući na umu da je moj deda obožavao simboliku i šifre, izgleda da odatle sledi da bi za broj računa odabrao nešto što mu znači, nešto što bi lako mogao da zapamti." Završila je ukucavanje i lukavo se nasmešila. "Nešto što izgleda nasumično... ali zapravo *nije*."

Langdon pogleda monitor.

BROJ RAČUNA:

1123581321

Bio mu je potreban trenutak, ali kada je shvatio, znao je da je u pravu.

Fibonačijev niz.

1-1-2-3-5-8-13-21

Kada se Fibonačijev niz stopi u desetocifreni broj, postajao je bukvalno neprepoznatljiv. *Lako za pamćenje, a ipak naizgled nasumično.* Genijalna desetocifrena šifra koju Sonijer nikada ne bi zaboravio. Štaviše, bilo je to savršeno objašnjenje zašto se broj nažvrljan na podu Luvra mogao transformisati u čuvenu matematičku progresiju.

Sofi se nagnu i pritisnu tipku 'ENTER'.

Ništa se ne dogodi.

Barem ništa što bi oni **mogli videti**.

Tog trenutka, ispod njih, u pećinolikom podzemnom sefu banke, robotska kandža se pokrenula. Klizeći po dvosmernom transportnom sistemu prikačenom za tavanicu, kandža potraži odgovarajuće koordinate. Na cementnom podu ispod nje, stotine identičnih plastičnih sandučića ležalo je poredano na ogromnoj rešetki... poput nizova malih kovčega u podzemnoj kripti.

Kandža se zaustavi i spusti, i električno oko potvrđi ispravnost bar koda na kutiji. Potom, sa kompjuterskom preciznošću, kandža zgrabi tešku dršku i trgnu kovčežić naviše. Nove se komande pokrenuše i kandža prenese kutiju do drugog kraja sefa, zaustavljajući se ispred nepokretnog prenosnog pojasa. Sada sasvim pažljivo, ručica položi kovčeg i odmaknu se.

Kada je kutija položena, prenosivi pojas zabruja...

Nekoliko spratova iznad, Sofi i Langdon sa olakšanjem odahnuše kada prenosni pojas počne da se kreće. Stojeći pored trake, osećali su se kao iscrpljeni putnici koji čekaju misteriozni prtljag čiji im sadržaj nije bio poznat. Prenosna traka uđe u prostoriju sa desne strane, kroz uzani prorez ispod pokretnih vrata. Metalna vrata kliznuše naviše i velika plastična kutija izroni iz dubina na kružnoj prenosnoj traci. Kutija je bila crna, od teške livene plastike, i daleko veća nego što je Sofi očekivala. Izgledala je poput kovčega za avionski transport kućnih ljubimaca, samo bez ikakvih otvora.

Kutija se zaustavi upravo ispred njih.

Langdon i Sofi nemo su zurili u misteriozni kovčeg.

Kao i sve ostalo u vezi sa ovom bankom, i kovčeg je bio industrijski - metalni zatvarači, nalepnica sa bar kodom na vrhu, izlivena izdržljiva drška. Sofi pomisli da liči na ogromnu kutiju za alat.

Ne gubeći vreme, Sofi podiže dve kopče okrenute ka njoj. Potom baci pogled na Langdona. Zajedno, podigoše teški poklopac i pustiše ga da se sruči na suprotnu stranu.

Primaknuvši se, zaviriše u sanduk.

Na prvi pogled, Sofi je pomislila daje sanduk prazan. Potom nešto ugleda. Na dnu kovčega. Usamljeni predmet.

Uglačana drvena kutija bila je otprilike veličine kutije za cipele i imala izrezbarene šarke. Drvo je bilo bogato tamnopurpurno, sa jasnim šarama. *Ružino drvo*, shvati Sofi. Omiljeno drvo njenog dede. Na poklopcu se nalazila prekrasna intarzija ruže. Sofi i Langdon razmeniše zbunjene poglede. Sofi se nagnu i zgrabi kutiju, vadeći je napolje.

Bože, kako je teška!

Obazrivo ju je prenela do velikog stola. Langdon je stajao pored nje. Oboje su zurili u mali kovčeg sa blagom po koje ih je očito poslao njen deda.

Langdon je netremice posmatrao ručno urezanu sliku na poklopcu - ružu sa pet latica. Mnogo puta je video takvu ružu. "Ruža sa pet latica", prošaputao je, "predstavlja simbol Priorata za Sveti gral."

A Sofi se okrete i pogleda ga. Langdon je znao o čemu razmišlja. I sam je o tome razmišljao. Činilo se da dimenzije kutije, težina njenog sadržaja i simbol Priorata za Gral upućuju samo na jedno. *Hristov putir nalazi se u ovoj drvenoj kutiji*. Langdon ponovo reče sam sebi da to nije moguće.

"Savršene je veličine", prošaputa Sofi, "da se u nju smesti... putir."

Nemoguće da je to putir.

Sofi privuče kutiju preko stola ka sebi, spremajući se da je otvori. Međutim, dok ju je vukla, dogodi se nešto neočekivano. Iz kutije dopre neobičan, žuboreći zvuk.

Langdon sa zakašnjenjem shvati. *Unutra se nalazi tečnost?*

Sofi je izgledala jednako zbunjeno. "Jesi li čuo?..."

Langdon klimnu, izgubljen. "Tečnost."

Naginjući se napred, Sofi polako pomaknu kopču i podiže poklopac.

Predmet unutra nije nalikovao ničemu što bi Langdon očekivao. Međutim, jedna stvar im je oboma odmah postala jasna. Ovo definitivno *nije* Hristov putir.

„Policija je blokirala ulicu“, reče Andre Verne, ulazeći u čekaonicu. „Biće teško izvesti vas oдавде.“ Kad je za sobom zatvorio vrata, Verne ugleda teški plastični sanduk na prenosnoj traci i ukopa se u mestu. *Bože! Pristupili su Sonijerovom računu?*

Sofi i Langdon bili su za stolom, priljubljeni jedno uz drugo i nagnuti nad nečim što je ličilo na veliku drvenu kutiju za nakit. Sofi istog trenutka spusti poklopac i podiže pogled. „Ipak smo znali broj računa“, reče.

Verne je ostao bez teksta. Ovo je sve menjalo. On sa respektom odvrati pogled od kutije i pokuša da smisli svoj sledeći potez. *Moram da ih izvedem iz banke!* Ali kako je policija već postavila barikade, Verne je mogao da smisli samo jedan način da to izvede. „Gospođice Nevo, ako vas bezbedno izvedem iz banke, hoćete li predmet poneti sa sobom ili ga vraćate u sef pre nego što krenete?“

Sofi pogleda Langdona, a potom Vernea. „Moramo da ga ponese.“

Verne klimnu. „U redu. U tom slučaju, šta god daje u pitanju, predlažem da ga zamotate u jaknu dok budemo prolazili hodnikom. Ne bih želeo da ga bilo ko dragi vidi.“

Dok je Langdon skidao sako, Verne požuri do prenosne trake, zatvori sada prazan kovčeg i ukuca niz jednostavnih komandi. Prenosna traka poče ponovo da se kreće, odnoseći plastični sanduk natrag u sef. Vadeći zlatni ključ iz otvora pored komandne table, predade ga Sofi.

„Ovuda. Požurimo.“

Kada stigoše do stražnje platforme za utovar, Verne ugleda blesak policijskih svetala koji je dopirao iz podzemne garaže. Namršti se. Verovatno su blokirali rampu. *Zaista ću probati ovo da izvedem?* Sada se preznojavao. Verne pokaza na jedan od bančnih malih oklopnih kamiona. *Transport sur* bila je još jedna usluga koju je Ciriška depozitna banka nudila. „Uđite u prostor za prtljag“, reče, otvarajući teška zadnja vrata i pokazujući na odeljak od blistavog čelika. „Odmah se vraćam.“

Dok su se Sofi i Langdon penjali u kamion, Verne požuri preko platforme za utovar do kontrolorove kancelarije, uđe unutra, pokupi ključeve od kamiona i pronade vozačevu uniformu i kačket. Skidajući svoj sako i kravat, poče da oblači vozačku jaknu. Predomišljajući se, stavi opasač sa futrolom za pištolj ispod uniforme. Dok je izlazio, zgrabio je vozačev pištolj sa police, ubacio šaržer i gurnuo ga za pojas, zakopčavajući uniformu preko njega.

Vrativši se do kamiona, Verne natuče vozačku kapu nisko na čelo i baci pogled na Sofi i Langdona, koji su stajali unutar prazne čelične kabine.

"Biće vam potrebno ovo", reče Verne, posegnavši unutra i pritisnuvši zidni prekidač kako bi upalio jedinu sijalicu na tavanici spremišta. "I bolje je da sednete. Ni zvuka dok ne prođemo kroz kapiju."

Sofi i Langdon sedoše na metalni pod. Langdon je držao blago umotano u svoj sako od tvida. Zalupivši teška vrata, Verne ih zaključa. Potom se smesti iza upravljača i pokrenu motor.

Dok se oklopno vozilo kloparajući kretalo ka gornjem delu spusta, Verne je osećao kako mu se znoj već skuplja ispod vozačke kape. Video je da se ispred nalazi mnogo više policijskih svetala nego što je zamišljao. Dok se kamion penjao uz uspon, unutrašnja kapija se otvori ka unutra kako bi ga propustila. Verne prođe i sačeka da se kapija iza njega zatvori pre nego što je krenuo napred, ka sledećem senzoru. Druga kapija se takođe otvori. Ostao je još samo ulaz.

Kao i policijska kola koja su blokirala vrh uspona.

Verne otre znoj sa čela i produži.

Višljasti policajac izađe iz kola i mahnu mu da se zaustavi nekoliko metara od barikade. Četvoro patrolnih kola bilo je parkirano napolju.

Verne se zaustavi. Navlačeći vozačku kapu dublje na čelo, nabaci onoliko grub izraz lica koliko su mu to njegova kultura i vaspitanje dopuštali. Ne pomerajući se sa vozačkog sedišta, on otvori vrata i pogleda naniže ka agentu, čije je lice bilo ozbiljno i žučkasto.

"*Qu'est-ce qui se passe ?*" Verne grubo upita.

"*Je suis Jerome Collet*", reče agent. "*Lieutenant Police Judiciaire.*" Pokaza na teretni prostor kamiona. "*Qu'est-ce qu'il y a la-dedans ?*"

"Otkud, kog đavola, ja da znam", odgovori Verne na prostom francuskom. "Ja sam samo vozač."

Kole nije bio impresioniran. "Tražimo dvoje kriminalaca."

Verne se nasmeja. "Onda ste došli na pravo mesto. Neki od ovih gadova za koje vozim imaju toliko novca da mora da su kriminalci."

Agent podiže sliku iz pasoša Roberta Langdona. "Da li je ovaj čovek bio u vašoj banci večeras?"

Verne slegnu ramenima. "Nemam pojma. Ja sam radnik na utovaru. Nas ne puštaju ni blizu klijentima. Moraš da udeš i pitaš na recepciji."

"Vaša banka zahteva nalog za pretres pre nego što nas pusti unutra."

Verne nabaci zgađen izraz. "Administracija. Nemoj me vući za jezik."

"Otvorite kamion, molim vas." Kole pokaza ka teretnom delu.

Verne je zurio u agenta, usiljeno se nasmejavši. "Da otvorim kamion? Ti misliš da ja imam ključeve? Misliš da nama veruju? Treba da vidiš bednu platu koju dobijam."

Agent nakrivi glavu na jednu stranu, očigledno mu ne verujući. "Hoćete da kažete da nemate ključeve od sopstvenog kamiona?"

Verne odmahnu glavom. "Ne od teretnog dela. Samo od kabine. Ove kamione zapečati nadzornik na platformi za utovar. Onda kamion čeka dok neko ne odnese ključeve od teretnog dela do odredišta. Kad čujemo da su ključevi kod primaoca, tada dobijamo odobrenje da vozimo. Ni sekundu ranije. Nikada ne znam šta kog đavola teglim."

"Kada je *ovaj* kamion zapečaćen?"

"Mora da je to bilo pre nekoliko sati. Večeras vozim skroz do St. Turijala Ključevi od teretnog dela su već tamo."

Dok ga je posmatrao kao da pokušava da mu pročita misli, agent ništa nije odgovarao.

Kapljica znoja se spremala da kapne niz Verneov nos. "Dozvoljavaš?" reče, brišući nos rukavom i pokazujući na policijska kola koja su mu blokirala put. "Jako žurim."

"Da li svi vozači nose rolekse?" upita agent, pokazujući na Verneov članak.

Verne spusti pogled i vide svetlucavi kaiš svog apsurdno skupog sata kako izviruje ispod rukava njegove jakne. *Merde*. "Ovo đubre? Kupio sam ga za dvadeset evra na ulici od nekog Tajvanca, na Sen Žermen de Preu. Prodaću ti ga za četrdeset."

Agent je ćutao, i naposletku se skloni. "Ne, hvala. Bezbedno putujte."

Verne se nije usudio da diše sve dok kamion nije odmakao dobrih pedeset metara niz ulicu. A sada je imao drugi problem. Svoj tovar. *Kuda da ih vozim?*

EOGLJNUE 46

Sajlas je ležao potrbuške na madracu u svojoj sobi, puštajući da se krv na ranama od bičevanja na njegovim leđima zgruša na vazduhu. Večerašnja druga serija druženja sa "disciplinom" donela mu je nesvesticu i slabost. Još uvek nije uklonio pojas od kostreti i osećao je kako mu krv curi niz unutrašnju stranu butine. Ipak, nije mogao pred sobom da opravda skidanje pojasa.

Izneverio sam Crkvu.

Daleko gore, izneverio sam biskupa.

Večeras je trebalo da bude spasenje biskupa Aringarose. Pre pet meseci, biskup se bio vratio sa sastanka u Vatikanskoj opservatoriji, gde je saznao nešto što ga je duboko promenilo. Nedeljama je bio potišten, da bi naposljetku podelio brigu sa Sajlasom.

"Ali to je nemoguće!" Sajlas je uzviknuo. "Ne mogu to da prihvatim!"

"Istina je", rekao je Aringarosa. "Nezamislivo, ali istinito. Za samo šest meseci."

Biskupove reči su prestravile Sajlasa. Molio se za spasenje, pa čak i u takvim mračnim danima njegova vera u Boga i Put nije popuštala. Tek mesec dana kasnije oblaci se volšebno razidoše i svetlo nade počeo da se pomalja.

Božansko uplitanje, tako je to nazvao Aringarosa.

Po prvi put je izgledalo da biskup gaji nadu. "Sajlase", prošaputao je,

"Bog nam je pružio priliku da zaštitimo Put. Naša borba će, kao i sve borbe, zahtevati žrtve. Hoćeš li da budeš Božji vojnik?"

Sajlas je pao na kolena pred biskupom Aringarosom - čovekom koji mu je dao novi život - i rekao: "Ja sam jagnje Gospodnje. Raspolažite mnome, kao pastir, kako vaše srce nalaže."

Kada mu je Aringarosa izložio mogućnost koja im se ukazala, Sajlas je znao da u pitanju može biti samo Božja ruka na delu. *Volšebna sudbina!*

Aringarosa je Sajlasa povezao sa čovekom koji je predložio plan - čovekom koji se nazivao Učiteljem. Iako se Učitelj i Sajlas nikada ne behu sreli licem u lice, svaki put kada su razgovarali telefonom Sajlas je bio ispunjen strahopoštovanjem, kako zbog dubine Učiteljeve vere tako i zbog raspona njegove moći. Izgledalo je da Učitelj sve zna, da ima oči i uši na svim mestima. Kako je Učitelj dolazio do svojih informacija Sajlas nije znao, ali Aringarosa je predano verovao Učitelju i Sajlasu je rekao da čini isto. "Radi kako ti Učitelj govori", rekao je Sajlasu biskup, "i izaći ćemo kao pobednici."

Pobednici. Sajlas je sada zurio u goli pod i plašio se da im je pobjeda izmakla. Učitelj je prevaren. Ključni kamenje bio varljivi ćorsokak. A sa prevareom, sva nada je iščezla.

Sajlas je želio da nazove biskupa Aringarosu i upozori ga, ali Učitelj je večeras prekinuo sve njihove kanale komunikacije. *Radi naše bezbednosti.* Naposljetku, prevazilazeći ogroman strah, Sajlas se uspuza na noge i pronađe svoj ogrtač, koji je ležao na podu. Iz džepa uze mobilni telefon. Pogruvši glavu od srama, okrenu broj.

"Učitelju", prošaputao je, "sve je izgubljeno." Sajlas iskreno ispriča kako je prevaren.

"Suviše brzo gubiš veru", odgovori Učitelj. "Upravo sam primio vesti. Najmanje očekivane, ali izuzetno dobrodošle. Tajna je u životu. Žak Sonjer je preneo ono što je trebalo pre nego što je umro. Uskoro ću te pozvati. Naš noćasnji posao još uvek nije okončan."

POGLAVLJE 41

Vožnja u slabo osvetljenom teretnom delu oklopnog kamiona bila je poput vožnje u ćeliji. Langdon se borio protiv dobro mu poznate nervoze koja ga je mučila u zatvorenom prostoru. *Verne je rekao da će nas odvesti na bezbednu udaljenost od grada. Kuda? Koliko daleko?*

Langdonu su se noge ukočile od sedenja po turski na metalnom podu i on promeni položaj, trgnuvši se kada krv ponovo poteče donjim delom njegovog tela. U rukama je još uvek stezao neobično blago koje su izneli iz banke.

"Mislim da smo sada na autoputu", prošaputa Sofi.

Langdon je osećao isto to. Kamion je, nakon zaustavljanja na kapiji banke, krenuo napred, skrećući i levo i desno neko vreme, i sada je ubrzavao do, kako se činilo, najveće brzine. Ispod njih, gume otporne na metke tutnjale su po glatkom asfaltu. Usredsređujući se na dragoceni smotuljak u rukama, Langdon ga položi na pod, odmota sako i izvadi kutiju, povlačeći je ka sebi. Sofi se premesti tako da su sedeli jedno pored drugog. Langdonu je izgledalo kao da su dvoje dece koja su se zbila nad božićnim poklonom.

Nasuprot toplim bojama kutije od ružinog drveta, intarzija u obliku ruže bila je načinjena od bledeg drveta, verovatno jelovine, koje je jasno sijalo pod slabim svetlom. *Ruža*. Čitave armije i religije izgrađene su oko ovog simbola. Kao i tajna društva. *Rozenkrojceri*. *Vitezovi Ružinog krsta*.

"Hajde", reče Sofi. "Otvori je."

Langdon duboko uzdahnu. Posežući za poklopcem, baci još jedan pogled pun divljenja na komplikovanu intarziju i potom, otkačivši kopču, podiže poklopac i otkri tajanstveni predmet u kutiji.

Langdon je gajio nekoliko fantazija u vezi sa onim što bi mogli otkriti u kutiji, ali svaka od njih beše pogrešna. Udobno ušuškan u grimiznu svilu ležao je predmet koji Langdon ni izbliza nije shvatao.

Izrađen od uglačanog belog mermera, bio je to kameni cilindar približno dimenzija tube sa teniskim lopticama. Međutim, cilindar je bio znatno komplikovaniji od jednostavnog kamenog valjka i činilo se da je sastavljen od mnogo delova. Pet mermernih diskova veličine krofne bili su poredani i pričvršćeni jedan uz drugi unutar delikatnog bakarnog okvira. Ličilo je to na neku vrstu kaleidoskopa u obliku valjka sastavljenog od više točkica. Svaki kraj cilindra pričvršćivala je po jedna kapica, takođe mermerna, tako da nije bilo moguće zavirili u njegovu unutrašnjost. S obzirom na to da se čulo bućkunje, Langdon je pretpostavljao da je cilindar šupalj.

Jednako zbujujuća kao i konstrukcija cilindra, međutim, bila su i pismena svuda po njegovoj površini, što je prvenstveno privlačilo Langdonovu pažnju. Na svakom od pet diskova pažljivo je ugravirana ista neverovatna serija slova - čitava abeceda. Cilindar je podsećao Langdona na jednu od njegovih igraćaka iz detinjstva - dršku sa ispisanim pokretnim delovima, koji su se mogli okretati kako bi se stvorile različite reči.

"Neverovatno, zar ne?" prošaputala je Sofi.

Langdon podiže pogled. "Ne znam. Šta je, do đavola, to?"

Primeti blesak u Sofinim očima. "Moj deda je to pravio iz hobija. Izumeo ih je Leonardo da Vinči."

Čak i pod prigušenim svetlom Sofi je primetila Langdonovo iznenađenje.

"Da Vinči?" promrmljao je, ponovo gledajući predmet.

"Da. Zove se *kripteks*. Prema mom dedi, nacrt je potekao iz jednog od Da Vinčijevih tajnih dnevnika."

"Čemu služi?"

Imajući na umu večerašnje događaje, Sofi je znala da bi odgovor na to pitanje mogao nositi neke zanimljive implikacije. "To je sef, reče ona. "Za pohranjivanje tajnih informacija."

Langdonove oči se još više razrogačiše.

Sofi mu objasni da je jedan od omiljenih hobija njenog dede bilo pravljenje modela Da Vinčijevih pronalazaka. Talentovani zanatlija koji je sate provodio u svojoj radionici za metal i drvo, Žak Sonijer je uživao da stvara po uzoru na velike majstore - Faberžea, mnoge specijaliste za gravuru i daleko praktičnijeg, Leonarda da Vinčija.

Čak i letimično pregledanje Da Vinčijevih dnevnika otkrivalo je stotine njegovih pronalazaka koje nikada nije realizovao. Jedna od omiljenih razbi-briga Žaka Sonijera bilo je oživljavanje Da Vinčijevih manje poznatih ideja - sprava za merenje vremena, pumpi za vodu, kripteksa, pa čak i detaljno razrađenog modela srednjovekovnog francuskog viteza, koji je sada ponosno stajao na radnom stolu u njegovoj kancelariji. Kao rezultat proučavanja iz anatomije i kineziologije, Da Vinči je 1495. napravio nacrt unutrašnjeg mehanizma robota-viteza koji je imao sve zglobove i tetive, i bio osmišljen tako da može da ustane, maše rukama i pomera glavu zahvaljujući fleksibilnom vratu dok otvara i zatvara anatomske uverljivu vilicu. Taj vitez u oklopu, oduvek je verovala Sofi, bio je najdivnija stvar koji je njen deda ikada napravio... odnosno, sve dok nije videla kripteks u ovoj kutiji od ružinog drveta.

"Napravio mi je jedan ovakav kripteks kada sam bila mala", rekla je.

"Ali nikada nisam videla neki ovako ukrašen i ovako velik."

Langdon nije skidao pogled sa kutije. "Nikada nisam čuo za kripteks."

Sofi nije bila iznenađena. Većina Leonardovih nerealizovanih pronalazaka nikada nije proučavana, niti je imala ime. Bilo je moguće da je termin *kripteks* pronalasku dao njen deda, šio je odgovarajući naziv za spravu koja

se koristila *kriptografijom* kako bi zaštitila informacije napisane na savijutku u unutrašnjosti, ili *kodeksu*.

Da Vinči je bio pionir kriptografije, znala je Sofi, iako mu je to retko priznavano. Sofini predavači na univerzitetu su, predstavljajući kompjuterske metode obezbeđivanja podataka, hvalili moderne kriptografe poput Zimermana i Snajera, ali nisu pominjali da je upravo Leonardo pre mnogo vekova izumeo jedan od prvih osnovnih oblika enkripcije javnim ključem. Sofin deda joj je, naravno, ispričao sve o tome.

Dok je njihov oklopni kamion tutnjao autoputem, Sofi je Langdonu objasnila daje kripteks predstavljao Da Vinčijevo rešenje dileme kako poslati poverljive poruke na velike daljine. U eri bez telefona ili elektronske pošte, jedini izbor su bili poštonoš. Na nesreću, ako bi poštonoša posumnjao da pismo sadrži vredne informacije, mogao je više da zaradi ako ih proda neprijateljima nego ako isporuči pismo kome je namenjeno.

Mnogi veliki umovi u prošlosti pronalazili su kriptografska rešenja kako bi zaštitili podatke: Julije Cezar je razvio šemu pisanja u šiframa poznatu kao Cezarova kutija; Marija, kraljica Škotske, smislila je šifru supstitucije i tako je slala tajna naredjenja iz zatvora; dok je genijalni arapski naučnik Abu Jusuf Ismail al-Kindi štitio svoje tajne zahvaljujući genijalno zamišljenoj šifri polifabetske supstitucije.

Da Vinči je, međutim, zamenio matematiku i kriptografiju *mehaničkim* rešenjem. Kripteksom. Prenosnom kutijom u koju su se mogla bezbedno pohraniti pisma, karte, dijagrami, bilo šta. Kada bi informacija bila zapečaćena unutar kripteksa, samo je onaj koji je posedovao odgovarajuću šifru mogao da joj priđe.

"Potrebna nam je šifra", reče Sofi, pokazujući na brojčanike sa slovima.

"Kripteks funkcioniše nalik bravi sa kombinacijama za bicikle. Ako poređaš brojčanike pravilno, brava se otvara. Ovaj kripteks ima pet brojčanika. Ako ih poređaš kako treba, žlebovi se unutra dovedu u isti niz i čitav cilindar se otvori."

"A onda?"

"Kada se cilindar otvori, pristupaš šupljem središnjem delu u koji se može smestiti mali svitak."

Langdon nije mogao da veruje. "I kažeš da ti je deda to pravio kada si bila lamala?"

"Neke, da. Za rođendan bi mi poklonio kripteks i rekao bi mi zagonetku.

Rešenje zagonetke je bila šifra za kripteks, i kada bih ga otkrila, mogla sam da ga otvorim i pronađem rođendansku čestitku."

"Mnogo truda oko čestitke."

"Ne, na čestitki bi se uvek nalazila druga zagonetka ili putokaz. Deda je voleo da smišlja komplikovani lov na blago koji je vodio po čitavoj kući, niz, putokaza koji bi me naposletku doveo do mog pravog poklona. Svaki je

lov na blago bio provera karaktera ili zasluge, kako bi se proverilo da li sam zaslužila nagradu. A provere nikada nisu bile jednostavne."

Langdon ponovo pogleda napravu, još uvek skeptičan. "Ali zašto ga ne otvoriti na silu? Ili ga razbiti? Metal izgleda krhko, a mermer je meki kamen."

Sofi se nasmešila. "Zato što je Da Vinči bio suviše pametan da to ne bi predvideo. Osmislio je kripteks tako da se, ukoliko probaš da ga otvoriš na silu svitak automatski uništi. Gledaj." Sofi posegnu u kutiju i pažljivo izvadi cilindar. "Svaka poruka koja se ubacuje unutra prvo se napiše na svitku papirusa."

"A ne na parčetu kože?"

Sofi odmahnu glavom. "Na papirusu. Znam da je ovčija koža bila mnogo izdržljivija i češća u to doba, ali morao je to biti papirus. Što tanji to bolji."

"U redu."

"Pre nego što se papirus ubaci u odeljak u kripteksu, obmota se oko krhkog stakalca." Ona nakrivi kripteks i tečnost u njemu zaklokota. "Staklo sa tečnošću."

"Sa *kakvom* tečnošću?"

Sofi se nasmeši. "Sa sirćetom."

Langdon je oklevao za trenutak, a potom poče da klima glavom. "Genijalno."

Sirce i papirus, mislila je Sofi. Ako bi neko pokušao da na silu otvori kripteks, staklena cev bi se razbila i sirće bi brzo uništilo papirus. Pre nego što bi neko stigao da izvadi svitak, on bi se pretvorio u kašu.

"Kao što vidiš", reče mu Sofi, "jedini način da se dođe do poruke unutra jeste šifra od pet slova. A ako imamo pet brojevanika, svaki sa po dvadeset šest slova, to je dvadeset šest na peti stepen." Brzo je procenila broj permutacija. "Približno dvanaest miliona mogućnosti."

"Ako ti tako kažeš", reče Langdon, izgledajući kao da mu kroz glavu prolazi približno dvanaest miliona pitanja. "Sta misliš, kakva se informacija nalazi unutra?"

"Šta god da je u pitanju, deda je očigledno očajnički želeo da to ostane tajna." Zastade, spuštajući poklopac kutije i posmatrajući intarziju u obliku ruže sa pet latica na njoj. Nešto ju je mučilo. "Jesi li rekao, ranije, da je ruža simbol Grala?"

"Upravo tako. U simbolizmu Priorata, ruža i Gral su sinonimi."

Sofi nabra čelo. "To je čudno, jer mi je deda uvek govorio da ruža znači *tajnovitost*. Imao je običaj da okači ružu na vrata svoje kancelarije kod kuće kada je obavljao neki poverljivi razgovor telefonom ili kada nije želeo da ga uznemiravam. Podsticao me je da i ja tako radim." *Srećo*, govorio joj je deda, *umesto da se zaključavamo jedno od drugog, možemo da okačimo ružu - lafleur des secrets - na vrata kada nam je potrebna privatnost. Na*

taj ćemo način naučiti da poštujemo jedno drugo i da verujemo jedno drugom. Stari je rimski običaj da se okači ruža.

"*Sub rosa*", reče Langdon. "Rimljani bi okačili ružu za vreme sastanaka da bi naznačili da je sastanak poverljiv. Oni koji su prisustvovali razumeli bi da šta god da je rečeno *pod ružom* - ili *sub rosa* - mora da ostane tajna." Langdon joj na brzinu objasni da tajanstvenost koju ruža predstavlja nije jedini razlog što ju je Priorat koristio kao simbol Grala. *Rosa rugosa*, jedna od najstarijih vrsta ruže, imala je pet latica i pentagonalnu simetriju, baš poput zvezde vodilje Venere, što je ružu ikonografski snažno povezivalo sa *ženskošću*. Pored toga, ruža je stajala u dubokoj vezi sa konceptom "pravog pravca" i navigacije. Ruža kompasu pomagala je putnicima pri navigaciji, kao i Ružine linije, longitudinalne linije na kartama. Iz ovog razloga, ruža je bila simbol koji je označavao Gral na mnogim nivoima - tajnovitost, ženskost i vođstvo - ženski putir i zvezda vodilja koja je upućivala na skrivenu istinu.

Kada je završio priču, izgledalo je da su mu se mišići lica iznenada stegli.

"Roberte? Jesi li dobro?"

Oči su mu bile prikovane za kutiju od ružinog drveta. "*Sub... rosa*", promućao je, dok mu se oprezno oduševljenje širilo licem. "Nije moguće."

"Šta?"

Langdon polako podiže pogled. "Ispod znaka ruže", prošaputa on. "Ovaj kripteks... mislim da znam staje to."

Langdon je jedva mogao da poveraje u sopstvenu pretpostavku, pa ipak, imajući na umu *ko* im je dao taj kameni cilindar, *kako* im ga je dao, i sada, intarziju ruže na poklopcu, odgonetka se prosto nametala.

U rukama im je ključni kamen Priorata.

Legenda je bila izričita.

Ključni kamen je šifrovani kamen koji leži pod znakom ruže.

"Roberte?" Sofi gaje posmatrala. "Šta se dešava?"

Langdonu je bio potreban trenutak da sabere misli. "Da li ti je deda ikada pričao o nečemu što se naziva *la def de voute*?"

"Ključ od sefa?" prevede Sofi.

"Ne, to je bukvalan prevod. *Clef de voute* je čest arhitektonski termin. *Voute* se ne odnosi na sef u banci, nego na *svod* luka. Poput *zasvođene* tavanice."

"Ali zasvođene tavanice nemaju ključeve."

"Zapravo, imaju. Svaki kameni luk mora da ima centralni kamen u obliku klina na vrhu koji povezuje delove i nosi svu težinu. Taj kamen je, u arhitektonskom smislu, ključ luka. Na engleskom ga zovemo *ključni kamen*."

Langdon ju je gledao u oči, očekujući bilo kakvu varnicu prisećanja.

Sofi sleže ramenima, spuštajući pogled ka kripteksu. "Ali ovo očigledno nije ključni kamen."

Langdon nije znao odakle da krene. Masonska tehnika građenja kamenih lukova sa ključnim kamenom bila je jedna od najbolje sačuvanih tajni ranog masonskog bratstva. *Četvrti stepen masona. Arhitektura. Ključni kamen*. Sve je bilo povezano. Tajno znanje o tome kako koristiti ključni kamen da bi se izgradio lučni svod deo je mudrosti koji je od masona načinio tako bogate zanatlije, i tu tajnu su pažljivo čuvali. Ključni kamen je obavijala tradicionalna tajnovitost. Ipak, kameni cilindar koji se nalazio u kutiji od ružinog drveta bio je očigledno nešto potpuno drugačije. Ključni kamen Priorata - ukoliko im se zaista on nalazio u rukama - uopšte nije bio ono što je Langdon zamišljao da jeste.

"Ključni kamen Priorata nije moja specijalnost", priznao je Langdon.

"Moje interesovanje za Sveti gral prvenstveno je simboličko, tako da se trudim da ignorišem obilje predanja koja upućuju kako doći do njega."

Sofine obrve se izviše. "*Pronaći Sveti gral?*"

Langdon s nelagodom potvrdi glavom, veoma pažljivo odmerivši reći koje će izreći. "Sofi, prema predanju Priorata, ključni kamen je šifrovana mapa... mapa koja otkriva skrovište Svetog grala."

Sofi je bila potpuno zbunjena. "I ti misliš da je to ovo?"

Langdon nije znao šta da kaže. Čak je i njemu samom sve zvučalo neverovatno, pa ipak logično. *Šifrovani kamen, skriven ispod znaka ruže.*

Ideja da je kripteks osmislio Leonardo da Vinči - raniji Veliki majstor Sionskog priorata - još je jedan primamljivi pokazatelj da se zaista radi o ključnom kamenu Priorata. *Nacrt ranijeg Velikog majstora... koji je mnogo vekova kasnije oživeo takođe jedan član Priorata.* Veza suviše opipljiva da bi se zanemarila.

Tokom poslednje decenije, istoričari su za ključnim kamenom tragali po francuskim crkvama. Oni koji su tragali za Gralom, a kojima je bila poznata istorija šifrovanih dvosmislenosti Priorata, zaključili su da je *la def de voute* bukvalno ključni kamen - arhitektonski kamen - gravirani, šifrovani kamen, umetnut u lučni prolaz u nekoj crkvi. *Ispod znaka ruže.* U arhitekturi, ruže nisu nedostajale. *Rozete kao prozori. Rozetni reljefi.* I, naravno, mnoštvo *petolista* - ukrasnih cvetova sa pet latica koji su se često nalazili na vrhovima lukova, baš iznad samih ključnih kamenova. Izgledalo je da je skrovište đavolski jednostavno. Mapa koja vodi do Svetog grala smeštena visoko u vrhu nekog luka neke zaboravljene crkve, podsmeva se slepim posetiocima koji prolaze ispod nje.

"Ovaj kripteks *ne može* biti ključni kamen", prepirala se Sofi. "Nije dovoljno star. Sigurna sam da je ovo napravio moj deda. Ne može biti deo neke drevne legende o Gralu."

"Zapravo", odgovori Langdon, osećajući kako ga prolaze žmarci uzbuđenja, "veruje se da je ključni kamen stvorio Priorat u poslednjih nekoliko decenija."

U Sofinim očima blesnu neverica. "Ali ako ovaj kripteks otkriva skrovište Svetog grala, zašto bi ga moj deda ostavio *meni*? Ja nemam pojma kako da ga otvorim, niti šta sa njim da radim. Ja čak i ne znam *šta* je Sveti gral!" Langdon shvati da je ona u pravu. Još uvek joj nije objasnio pravu prirodu Svetog grala. Ta je priča morala da sačeka. U ovom trenutku, bili su usredsređeni na ključni kamen.

Ako ovaj kripteks zaista to jeste...

Uz brujanje guma otpornih na metke, Langdon na brzinu objasni Sofi sve što je čuo o ključnom kamenu. Vekovima, navodno, najveća tajna Priorata - lokacija na kojoj se nalazi Sveti gral - nije bila zapisana. Radi bezbednosti, prenosila se na svakog novog *senechala* u usponu usmenim putem, na tajnoj ceremoniji. Međutim, negde tokom prošlog veka, počela su govorkanja da se pravilo Priorata izmenilo. Možda zbog novih elektronskih mogućnosti prisluškivanja. U svakom slučaju Priorat se zavetovao da više nikada *ne izgovori* lokaciju svetog skrovišta.

"Ali kako su onda mogli da prenose tajnu?" upita Sofi.

"Tu dolazimo do ključnog kamena", objasni Langdon. "Kada jedan od četiri vrhovna člana umre, preostala tri sledećeg kandidata biraju iz nižih ešalona, i on postaje *senichal*. Umesto da novom *senichalu kažu* gde je sakriven Sveti gral, stavili bi ga pred proveru tokom koje dokazuje da je dostojan tajne."

Sofi kao da se uznemirila kad je to čula, i Langdon se iznenada seti da je pomenula kako joj je deda priređivao igre lova na blago - *preuves de mirite*. Istina, ključni kamen je predstavljao sličan koncept. S druge strane, provere poput ove bile su izuzetno česte u tajnim društvima. Najpoznatije su bile masonske, pri čemu su članovi bivali uzdizani na više stupnjeve tako što su dokazivali da umeju da čuvaju tajnu i tako što su prolazili kroz rituale i brojne testove zasluge tokom mnogih godina. Zadaci su postajali progresivno teži, sve dok ne bi kulminirali proglašenjem uspešnog kandidata za masona trideset i drugog stupnja.

"Dakle, ključni kamen je *preuve de mirite*", reče Sofi. "Ukoliko potencijalni *senechal* ume da ga otvori, dokazuje da je dostojan informacije koja se u njemu krije."

Langdon klimnu. "Zaboravio sam da si imala iskustva sa tim."

"Ne samo sa dedom. U kriptografiji, to se zove 'samoovlašćujući jezik'. Odnosno, ukoliko si dovoljno pametan da ga pročitaš, dozvoljeno ti je da znaš šta piše."

Langdon je oklevao za trenutak. "Sofi, jasno ti je da, ukoliko je ovo zaista ključni kamen, to pokazuje da je tvoj deda bio izuzetno moćan član Sionskog priorata. Jedan od četiri vrhovna člana."

Sofi uzdahnu. "Jeste bio izuzetno moćan u nekom tajnom društvu. U to sam sigurna. Mogu samo da pretpostavim da se radi o Prioratu."

Langdon se zbuni. "Ti si *znala* da je u nekom tajnom društvu?"

"Videla sam neke stvari koje nije trebalo da vidim, pre deset godina. Od tada nismo razgovarali." Ona zastade. "Moj deda nije bio samo *jedan od* vrhovnih članova grupe... Verujem da je bio *vrhovni* član."

Langdon nije mogao da veruje u ono što je čuo. "Veliki majstor? Ali... nema načina da ti to znaš!"

"Radije ne bih o tome." Sofi odvrati pogled, *izraza* odlučnog koliko i bolnog.

Langdon je sedeo zapanjen, bez reči. *Žak Sonijer? Veliki majstor?* Uprkos zapanjujućim posledicama do kojih bi došlo ukoliko je to tačno, Langdon je imao jeziv osećaj da se sve u tom slučaju gotovo savršeno uklapalo. Naposljetku, prethodni Veliki majstori Priorata *takođe* su bili istaknute javne ličnosti sa umetničkim sklonostima. Dokaz za tu činjenicu obelodanjen je pre dosta godina, u pariškoj *Bibliothèque Nationale*, u dokumentima koji su postali poznati pod nazivom *Les Dossiers Secrets*.

Svaki historičar Priorata i svako ko se interesovao za Gral pročitao je *Dossiers*. Autentičnost ovih spisa, koji su katalogizovani pod brojem 4° Im¹ 249, dokazali su mnogi stručnjaci, potvrdivši na taj način ono što su historičari sumnjali već dugo vremena: u Velike majstore Priorata spadali su Leonardo da Vinči, Botičeli, ser Isak Njutn, Viktor Igo i, u skorije vreme, Žan Kokto, čuveni pariški umetnik.

Zašto ne Žak Sonijer?

Langdonova neverica se povećala kada je shvatio daje trebalo da se *sretno* sa Sonijerom te večeri. *Veliki majstor Priorata zakazao je sastanak sa mnom. Zašto? Da časka o umetnosti?* Iznenada se to činilo malo verovatnim. Naposljetku, ako je Langdonov instinkt dobar, Veliki majstor Sionskog priorata upravo je preneo legendarni ključni kamen bratstva na svoju unuku i pri tome je uputio da pronade Roberta Langdona.

Nezamislivo!

Langdonova mašta nije mogla da zasmisli skup okolnosti koje bi objasnile ovakvo Sonijerovo ponašanje. Čak i da se Sonijer plašio za sopstveni život, postojala su još tri *senechaux* koja su takođe znala tajnu i stoga garantovala sigurnost Priorata. Zašto bi Sonijer toliko rizikovao da svojoj unuci ostavi ključni kamen, naročito ako se ima na umu da se njih dvoje nisu slagali? I zašto umešati Langdona... potpunog stranca?

Delić ove slagalice nedostaje, mislio je Langdon.

Odgovori su, očigledno, morali da sačekaju. Zvuk motora koji usporava naterao je oboje da podignu pogled. Šljunak je zaškripao pod gumama. *Zašto već staje?* Langdon se pitao. Verne im je rekao da će ih odvesti daleko izvan grada, na sigurno. Kamion smanji brzinu i počeo da mili preko neočekivano neravnog terena. Sofi dobaci Langdonu pogled pun strepnje, brzo zatvarajući kutiju sa kripteksom i zakopčavajući je. Langdon je ponovo pokri sakoom. Kamion se zaustavio, a motor je i dalje radio kada stražnja vrata počeo da se otvaraju. Langdon sa iznenađenjem vide da su parkirani u šumovitom kraju, daleko od puta. Ugledaše Vernea, koji ih je držao na nišanu. "Žao mi je zbog ovoga", reče on. "Zaista nemam izbora."

to/UE 49

Verneu pištolj nije pristajao, ali su mu oči sijale odlučnošću koju, osećao je Langdon, nije bilo mudro testirati.

"Plašim se da moram da insistiram", reče Verne, sa uperenim pištoljem.

Motor kamiona još uvek je radio. "Spustite kutiju na pod."

Sofi zagrlji kutiju. "Rekli ste da ste vi i moj deda bili prijatelji."

"Dužnost mi je da zaštitim imovinu vašeg dede", odgovori Verne. "I upravo to i činim. A sada spustite kutiju na pod."

"Moj deda je ovo poverio meni!" reče Sofi.

"Učinite kako kažem", naredi Verne, podižući pištolj.

Sofi položi kutiju kraj svojih nogu.

Langdon je posmatrao kako se pištolj sada okreće u njegovom pravcu.

"Gospodine Langdon", reče Verne, "vi ćete mi doneti kutiju. I imajte na umu da to tražim od vas jer se *vas* neću ustezati da ubijem."

Langdon je u neverici zurio u bankara. "Zašto ovo radite?"

"Sta mislite, zašto?" brecnu se Verne, a njegov engleski sa snažnim akcentom postao je grub. "Da zaštitim imovinu svog klijenta."

"*Mi* smo sada vaši klijenti", reče Sofi. Verneov izraz postade ledeno hladan, jezivo izobličen. "Gospođice Nevo, ne znam *kako* ste došli do tog ključa i broja računa večeras, ali očigledno ne na pošten način. Da sam znao razmere vaših zločina, nikada vam ne bih pomogao da napustite banku."

"Rekla sam vam", reče Sofi, "mi nismo umešani u ubistvo mog dede!"

Verne pogleda Langdona. "Ipak se preko radija tvrdi da vas traže zbog četvorostrukog ubistva?"

"Molim!" Langdon je bio zapanjen. *Još tri ubistva?* Broj ga je pogodio mnogo više nego činjenica da je glavni osumnjičeni. Bilo je suviše neverovatno da se radi o slučajnosti. *Troje senechaux?* Langdonov pogled se spusti na kutiju od ružinog drveta. *Ako su svi senechaux ubijeni, Sonijer nije imao izbora. Morao je ključni kamen preneti na nekoga.*

"Policija će to razjasniti kada vas predam njima", reče Verne. "Već sam suviše umešao svoju banku u to."

Sofi je ljutito gledala Vernea. "Očigledno nemate nameru da nas predate policiji. Da je tako, odvezli bi ste nas natrag u banku. Umesto toga, doveli ste nas ovde i držite nas na nišanu."

"Vaš deda me je angažovao iz jednog razloga - da njegova imovina ostane bezbedna i privatna. Šta god da se nalazi u ovoj kutiji, neću dozvoliti da to

bude zavedeno kao dokazni materijal u policijskoj istrazi. Gospodine Langdon, donesite mi kutiju."

Sofi odmahnu glavom. "Nemoj."

Pucanj zagrme, i metak se zabi u zid kabine iznad njega. Odjek potrese zadnji deo kamiona a prazna čaura pade na pod.

Sranje! Langdon se ukipi.

Verne progovori sa više samopouzdanja. "Gospodine Langdon, podignite kutiju."

Langdon podiže kutiju.

"A sada je donesite do mene." Verne ga je držao na nišanu, stojeći na zemlji iza zadnjeg branika, dok mu je pištolj bio u prostoru teretnog dela kamiona.

Sa kutijom u ruci, Langdon se kretao preko teretnog odeljka ka otvorenim vratima.

Moram nešto da uradim! mislio je Langdon. *Spremam se da predam ključni kamen Priorata!* Dok je prilazio otvorenim vratima, činjenica da se nalazi na višem terenu od onog na kojem je stajao Verne postade mu očiglednija, i počeo da razmišlja kako to da upotrebi u svoju korist. Verneov pištolj, iako podignut, bio je u nivou Langdonovog kolena. *Možda precizan šut?* Na nesreću, dok se Langdon približavao, Verne kao da je predosetio opasnost. Povukao se nekoliko koraka unatrag, zaustavljajući se na oko metar dalje. Daleko van Langdonovog domašaja.

Verne zapovedi: "Položite kutiju pored vrata."

Ne videvši drugu mogućnost, Langdon kleknu i položi kutiju od ružinog drveta na ivicu teretnog dela, baš ispred samih otvorenih vrata.

"Sada ustanite."

Langdon počeo da se uspravlja ali zastade, spazivši malu, praznu čauru na podu pored praga vrata.

"Ustanite i udaljite se od kutije."

Langdon sačeka još trenutak, posmatrajući metalni prag. Potom se uspravi. Dok je to radio, neprimetno gurnu čauru preko ivice, na uski ispust koji je činio donji prag vrata. Potpuno se uspravivši, Langdon se odmaknu unatrag.

"Vratite se do zadnjeg zida i okrenite se."

Langdon posluša.

Verne je osećao kako mu srce luđački tuče. Držeći pištolj u desnoj ruci, levom posegnu ka drvenoj kutiji. Otkri da je suviše teška. *Potrebne su mi obe ruke.* Vraćajući pogled na svoje zarobljenike, proračuna rizik. Oboje su

bili dobrih pet metara udaljeni, na drugom kraju teretnog dela kamiona, okrenuti leđima. Verne donese odluku. Brzo položi pištolj na branik, obema rukama podiže kutiju i spusti je na zemlju, smesta ponovo grabeći pištolj, uperivši ga ka unutrašnjosti kamiona. Niko se nije ni pomerio.

Savršeno. Sada mu je preostalo samo da zatvori i zabravi vrata. Za trenutak ostavljajući kutiju na zemlji, uhvati metalna vrata i poče da ih zatvara. Dok su vrata klizila pored njega, Verne posegnu za rezom koju je trebalo gurnuti na mesto. Vrata se uz tresak zatvoriše, i Verne zgrabi rezu, povlačeći je nalevo. Reza se pomaknu nekoliko centimetara i iznenada zaustavi, ne dosežući do dela kojim ju je trebalo učvrstiti. *Šta se dešava?* Verne ponovo povuče, ali reza se nije zatvarala. Mehanizam nije bio u istoj ravni. *Vrata nisu sasvim zatvorena!* U naletu panike, Verne snažno pritisnu vrata sa spoljašnje strane, ali se ona i dalje nisu zatvarala. *Nešto im smeta!* Verne se okrenu kako bi ramenom gurnuo vrata, ali ovog puta ona poleteše ka njemu, udarajući ga u lice i odbacujući ga na zemlju, razbijenog nosa. Pištolj je odleteo dok je Verne podizao ruke ka licu, osetivši toplu krv kako mu se sliva niz nos. Robert Langdon skoči na zemlju a Verne pokuša da se uspravi, ali ništa nije video. Vid mu se pomutio i ponovo se sruči unatrag. Sofi Nevo je vikala. Nekoliko trenutaka kasnije, Verne oseti kako ga prekriva oblak prašine i izduvnih gasova. Čuo je kako gume škripe po šljunku i uspravio se baš na vreme da uoči kako dugački kamion ne uspeva da skrene gde je trebalo. Kada je prednji branik zakačio drvo, začuo se udar. Motor je zaurlao i drvo se savilo. Naposletku, branik popusti, pucajući napola. Oklopno vozilo je tutnjeći krivudalo dok mu se prednji branik vukao po zemlji. Kada je kamion stigao do asfaltiranog prilaznog puta, kiša varnica osvetli noć, vukući se za kamionom koji se, ubrzavajući, udaljivao.

Verne ponovo pogleda na zemlju gde je kamion bio parkiran. Čak i pri slaboj svetlosti mesečine video je da tamo ničeg nema.

Drvena kutija beše nestala.

POGLAVLJE 30

Neobeleženi fiat sedan je, napuštajući zamak Gandolfo, krivudao kroz brda Olban, ka dolini. Na zadnjem sedištu, biskup Aringarosa se osmehivao, osećajući težinu obveznica u akten tašni koja mu je ležala na krilu, pitajući se koliko će vremena proći pre nego što on i Učitelj obave razmenu.

Dvadeset miliona evra.

Ova suma će Aringarosi kupiti moć mnogo vredniju od samog iznosa.

Dok su kola jurila natrag ka Rimu, Aringarosa se ponovo pitao zašto mu se Učitelj još nije javio. Izvlačeći mobilni telefon iz džepa mantije, proverio da li je dostupan. Signal je bio izuzetno slab.

"Mobilna mreža se prekida ovde u brdima", reče vozač, bacivši pogled na njega u retrovizoru. "Za oko pet minuta izaći ćemo iz planina i mreža će se popraviti."

"Hvala vam." Aringarosa oseti kako ga preplavljuje iznenadni talas zabrinutosti. *Nije bio dostupan u planinama?* Možda je Učitelj pokušavao da ga nazove sve ovo vreme. Možda je nešto pošlo naopako.

Na brzinu, Aringarosa proverio glasovnu poštu. Ništa. Mada, shvatio je, Učitelj mu nikada ne bi ostavio snimljenu poruku; bio je to čovek koji je vodio izuzetnu brigu o svemu. Niko bolje od Učitelja nije shvatao opasnosti slobodnog razgovora u današnjem modernom svetu. Elektronsko prisluškivanje odigralo je glavnu ulogu u njegovom prikupljanju neverovatne količine tajnih informacija.

Iz tog razloga, on preduzima dodatne mere opreza.

Na nesreću, Učiteljev bezbednosni protokol podrazumevao je i to da Aringarosi nije ostavio nikakav broj telefona. *Ja ću lično inicirati kontakt*, obavestio ga je Učitelj. *Stoga držite telefon uz sebe.* Sada kada je Aringarosa shvatio da mu telefon nije radio, plašio se šta je Učitelj mogao pomisliti ukoliko ga je iznova zvao bez rezultata.

Pomisliće da nešto nije u redu.

Ili da nisam uspeo da uzmem obveznice.

Biskup počeo da se preznojava.

Ili još gore... da sam uzeo novac i pobegao!

to/UE

Čak i uz skromnih šezdeset kilometara na sat, napola otkinuti prednji branik oklopnog kamiona strugao je po napuštenom drumu u predgrađu, proizvodeći užasnu škripu i bacajući varnice na haubu.

Moramo da siđemo sa puta, mislio je Langdon.

Jedva da je video u kom smeru se kreću. Jedini far kamiona koji je radio bio je udaren tako da je bacao iskrivljeni snop svetlosti postrance u šumu, pored puta. Očigledno se "oklop" na ovom oklopnom vozilu odnosio samo na teretni, a ne i na prednji deo kamiona.

Sofi je sedela na suvozačkom sedištu, tupo zureći u kutiju od ružinog drveta koju je držala u krilu.

"Jesi li dobro?" upita je Langdon.

Sofi je izgledala potreseno. "Da li mu ti veruješ?"

"Još tri ubistva? Sasvim. To mnoge stvari objašnjava - očajničku težnju tvog dede da nekome preda ključni kamen, kao i predanost sa kojom me Fašgoni."

"Ne, mislila sam na to da Verne samo pokušava da zaštiti svoju banku."

Langdon je pogleda. "Ili?"

"Ili pokušava da uzme ključni kamen za sebe."

Langdon na to nije ni pomislio. "Kako bi uopšte mogao da zna šta se nalazi u ovoj kutiji?"

"Njegova banka ju je čuvala. Poznavao je mog dedu. Možda je bio upoznat sa stvarima. Možda je želeo Gral za sebe."

Langdon odmahnu glavom. Teško. "Moje iskustvo je pokazalo da postoje samo dva razloga zbog kojih ljudi traže Gral. Ili su naivni i veruju da tragaju za davno izgubljenim Hristovim putirom..."

"Ili?"

"Ili znaju istinu i ona ih na neki način ugrožava. Mnogi su kroz istoriju pokušavali da unište Gral."

Tišina koja je između njih nastupila naglašavala je zvuk struganja koji je proizvodio branik. Sada su se vozili već nekoliko kilometara, i dok je posmatrao kaskadu varnica sa prednjeg dela kamiona, Langdon se pitao da li je opasna. U svakom slučaju, kada bi naišli na neka kola, svakako bi privukli pažnju. Langdon donese odluku.

"Idem da vidim da li mogu da vratim branik u prvobitni položaj."

Skrenuvši na proširenje uz put, on zaustavi kamion.

Konačno tišina.

Dok je išao ka prednjem delu kamiona, bio je neobično oprezan. To što se drugi put te noći suočio sa uperenim pištoljem dalo mu je dodatnu snagu. Duboko je udahnuo noćni vazduh i pokušao da se sabere. Pored sve težine položaja progonjenog čoveka, Langdon je počinjao da oseća i težak teret odgovornosti koji je nametala mogućnost da on i Sofi poseduju šifrovani niz uputstava za rešenje jedne od najpostojanijih misterija svih vremena.

Kao da mu njegov sopstveni teret nije bio dovoljan, Langdon je sada shvatio da je svaka šansa da pronađu način da ključni kamen vrate Prioratu upravo iščezla. *Neko se ubacio u Priorat. Priorat je kompromitovan.* Bratstvo je očigledno pod prismotrom, ili se u njegovim redovima nalazio uljez. Činilo se da to objašnjava zašto bi Sonijer preneo ključni kamen na Sofi i Langdona - ljude *izvan* bratstva, ljude za koje je znao da nisu kompromitovani. *Ne možemo samo tako vratiti ključni kamen bratstvu.* Čak i da je Langdon imao bilo kakvu predstavu o tome kako da pronađe nekog člana Priorata, bile su velike šanse da je onaj ko bi došao po ključni kamen zapravo neprijatelj lično. Ključni kamen je, barem za sada, u rukama Sofi i Langdona - svidelo se to njima ili ne.

Prednji deo kamiona bio je u gorem stanju nego što je Langdon pretpostavljao. Levi far bese otpao, a desni je ličio na očnu jabučicu koja se klata viseći iz očne duplje. Langdon ga ispravi i on ponovo ispade. Jedina dobra vest bila je to što je prednji branik gotovo potpuno odlomljen. Langdon ga snažno šutnu, osećajući da bi mogao sasvim da ga se reši.

Dok je šutirao iskrivljeni metal, Langdon se seti svog ranijeg razgovora sa Sofi. *Deda mi je ostavio poruku na sekretarici. Rekao je da mora da mi kaže istinu o mojoj porodici.* Tada mu to nije ništa značilo, ali sada, znajući da je Sionski priorat umešan, Langdon oseti kako izranja zapanjujuća nova mogućnost. Uz tresak, branik se iznenada odlomi. Langdon zastade da dođe do daha.

Barem kamion više neće izgledati kao velika prskalica poput onih za Dan nezavisnosti. Zgrabio je branik i počeo da ga odvlači u šumu, sklanjajući ga od mogućih pogleda sa puta, pitajući se kuda dalje da pođu. Nisu imali pojma kako da otvore kripteks, niti zašto ga je Sonijer njima dao. Na nesreću, izgledalo je da njihov opstanak te noći zavisi upravo od pronalaženja odgovora na ova pitanja.

Potrebna nam je pomoć, odlučio je Langdon. *Profesionalna pomoć.*

U svetu Svetog grala i Sionskog priorata, to je upućivalo samo na jednog čoveka. Izazov će, naravno, biti ubediti Sofi da pristane.

U oklopnom vozilu, dok je čekala da se Langdon vrati, Sofi je na krilu osećala težinu kutije od ružinog drveta i to joj se nije dopadalo. *Zašto ju je deda dao baš meni?* Nije imala ni najmanju predstavu šta da uradi sa njom.

Misli, Sofi! Upotrebi glavu. Grand-pere pokušava nešto da ti kaže!
 Otvarajući kutiju, ugledala je brojčanike kripteksa. *Dokaz zasluge.* Osećala je da je to dedino delo. *Ključni kamen je mapa koju mogu da prate samo dostojni.* Do srži je to ličilo na njenog dedu.

Vadeći kripteks iz kutije, Sodi pređe prstima preko brojčanika. *Pet slova.* Okretala je brojčanike jedan po jedan. Poređala je diskove tako da su se odabrana slova nizala između dve bakarne strelice vodilje, koje su stajale na svakom kraju cilindra. Brojčanici su sada ispisivali reč za koju je Sofi znala da je apsurdno očigledna.

G-R-A-A-L

Pažljivo, ona uhvati krajeve cilindra i povuče ih, polako pritiskajući. Kripteks se nije ni pomerio. Čula je kako sirce u njemu bućka i prestade da vuče. Potom pokuša ponovo.

V-I-N-Ć-I

Ponovo, ni makac.

V-O-U-T-E

Ništa. Kripteks je i dalje bio čvrsto zaključan.

Mršteći se, ona ga vrati u kutiju od ružinog drveta i spusti poklopac. Posmatrajući Langdona kroz prozor, Sofi je bila zahvalna što je sa njom te noći. *P.S. Pronađi Roberta Langdona.* Logika po kojoj ga je njen deda uključio u sve ovo sada joj se činila jasnom. Sofi ne bi mogla da razume dedine namere, tako da joj je on dodelio Roberta Langdona za vodiča. Mentor koji će nadgledati njeno obrazovanje. Na nesreću po Langdona, ispostavilo se da je on večeras mnogo više od mentora. Postao je meta Bezua Faša... i neke nevidljive sile odlučne da se domogne Svetog grala.

Što god da se ispostavi da Gral jeste.

Sofi se pitala ***da li je to saznanje vredno njenog života.***

Dok je oklopni kamion ponovo ubrzavao, Langdon je sa zadovoljstvom uvideo da sada sasvim glatko ide. "Znaš li kako da dođemo do Versaja?"

Sofi ga pogleda. "Idemo u razgledanje grada?"

"Ne, imam plan. Poznajem jednog istoričara religije koji živi pored Versaja. Ne mogu da se setim tačno gde, ali možemo ga potražiti. Bio sam nekoliko puta na njegovom imanju. Zove se Li Tibing. On je bivši britanski kraljevski istoričar."

"I živi u Parizu?"

"Tibingova životna strast je Gral. Kada su se pre petnaestak godina završila govorkanja o ključnom kamenu Priorata, preselio se u Francusku da istražuje crkve u nadi da će ga pronaći. Napisao je nekoliko knjiga o ključnom

kamenu i Gralu. Možda bi mogao da nam pomogne da smislimo kako da Otvorimo kripteks i šta da radimo sa njim."

U Sofinom pogledu video se oprez. "Imaš li poverenja u njega?"

"U kom smislu? Da nas neće pokrasti?"

"I da nas neće prijaviti policiji."

"Ne nameravam da mu kažem da nas traži policija. Nadam se da će nas ugostiti dok ne sredimo ovu zbrku."

"Roberte, da li ti je palo na pamet da se svaka televizijska stanica u Francuskoj verovatno sprema da objavi naše fotografije? Bezu Faš uvek koristi medije. Onemogućiće nam da se krećemo okolo."

Sjajno, pomisli Langdon. *Moje prvo pojavljivanje na francuskoj televiziji će biti u "Najtraženijim kriminalcima u Parizu"*. Barem će Džonas Fokman biti zadovoljan; svaki put kada bi se Langdon pojavio na vestima, prodaja njegovih knjiga bi skočila.

„Je li ti taj čovek dovoljno dobar prijatelj?“ pitala je Sofi.

Langdon je sumnjao da je Tibing neko ko gleda televiziju, naročito u ovo doba, ali ipak je pitanje zasluživalo da se o njemu razmisli. Instinkt je Langdonu govorio da se Tibingu može potpuno verovati. Idealno sklonište. S obzirom na okolnosti, Tibing bi verovatno dao sve od sebe da im pomogne koliko god može. Ne samo da je Langdonu dugovao uslugu, nego je i istraživao Gral, a Sofi je tvrdila da je njen deda bio sam *Veliki majstor* Sionskog priorata. Kada bi *to* čuo, Tibingu bi pošla voda na usta pri pomisli da im može pomoći da razreše situaciju.

„Tibing bi se sada mogao pokazati kao moćan saveznik“, reče Langdon.

U zavisnosti od toga koliko želimo da mu kažemo.

„FAŠ će verovatno ponuditi novčanu nagradu.“

Langdon se nasmeja. "Veruj mi, novac je poslednja stvar koja je ovom tipu potrebna." Li Tibing je posedovao bogatstvo kakve manje države. Potomak britanskog prvog vojvode od Lankastera, Tibing je do svog novca došao na staromodan način - nasledio ga je. Njegovo imanje pored Pariza bila je vila iz sedamnaestog veka sa dva privatna jezera.

Langdon je upoznao Tibinga pre nekoliko godina preko BBC-ja. Tibing Mu se obratio sa predlogom da snime istorijski dokumentarac u kojem će on objasniti ekskluzivnu istoriju Svetog grala običnoj televizijskoj publici. Producentima BBC-ja se svidela Tibingova revolucionarna ideja, njegovo istraživanje i njegovo poreklo, ali su se plašili da je ideja toliko šokantna i teško uverljiva da bi mreža mogla naposljetku pokvariti svoju reputaciju stečenu predanim novinarskim poslom. Na Tibingov predlog, BBC je rešio svoje nedoumice tako što su pozvali trojicu najcenjenijih istoričara iz čitavog sveta, da bi svi potvrdili zapanjuću prirodu tajne Svetog grala svojim sopstvenim istraživanjima.

I Langdon se našao među odabranima.

BBC je doveo Langdona na Tibingovo pariško imanje zarad snimanja. Sedeo je ispred kamera u Tibingovom luksuznom salonu i pričao svoju priču, priznajući da je i sam bio skeptičan kada je prvi put čuo drugu verziju predanja o Svetom gralu. Potom je opisao kako su ga godine istraživanja ubedile u tačnost priče. Naposljetku, Langdon je izneo i neka svoja istraživanja - seriju simboličkih veza koje su jasno potkrepljivale naizgled kontroverzne tvrdnje.

Kada je program emitovan u Britaniji, uprkos odabranom sastavu i dobro potkrepljenim dokazima, ideja se toliko kosila sa zvaničnom popularnom hrišćanskom misli da je istog trenutka naišla na vatreno neodobravanje. Emisija nikada nije prikazana u Sjedinjenim Državama, ali odjeci su se preneli i preko Atlantika. Uskoro potom, Langdon je primio dopisnicu od starog prijatelja - katoličkog biskupa iz Filadelfije. Na njoj je jednostavno pisalo:

Et tu, Robert?

"Roberte", pitala je Sofi, "*siguran si da možemo verovati tom čoveku?*"

"Sto posto. Kolege smo, novac mu nije potreban, a slučajno znam i da prezire francuske vlasti. Francuska vlada mu određuje apsurdne stope poreza jer je kupio istorijski spomenik. Neće žuriti da sarađuje sa Fašom."

Sofi je zurila u mračni put. "Ako odemo do njega, koliko ćeš ga uputiti?"

Izgedalo je da Langdona to nije brinulo. "Veruj mi, Li Tibing zna mnogo više o Sionskom prioratu i Svetom gralu nego bilo ko drugi na svetu."

Sofi ga je posmatrala. "Više od mog dede?"

"Mislio sam više od bilo koga ko *nije* u bratstvu."

"Kako znaš da Tibing nije član bratstva?"

"Tibing je proveo čitav život pokušavajući da raširi istinu o Svetom gralu. Priorat se, s druge strane, zavetovao da će njegovu pravu prirodu skrivati."

"To mi zvuči kao sukob interesa."

Langdon je razumeo na šta misli. Sonijer je kripteks ostavio upravo Sofi, iako nije znala šta se u njemu nalazi ili šta bi trebalo sa njim da radi, oklevala je da uključi u priču potpunog stranca. Imajući na umu šta se moglo nalaziti u kripteksu, njen oprez je verovatno bio opravdan. "Ne moramo odmah reći Tibingu za ključni kamen. Čak mu uopšte ne moramo reći za njega. Njegova kuća će nam poslužiti kao mesto gde ćemo se sakriti i razmisliti, a možda ćeš, kada budemo sa njim razgovarali o Gralu, početi da shvataš zašto je tvoj deda baš tebi ostavio kutiju."

"*Nama*", podseti ga Sofi.

Langdon oseti skromni ponos i ponovo se zapita zašto je Sonijer uključio i njega.

"Znaš li barem otprilike gde gospodin Tibing živi?" upita Sofi.

"Njegovo imanje se zove *Chateau Villette*."

Sofi se okrenu i pogleda ga sa nevericom. "*Čuveni zamak Vilet?*"

"Baš taj."

"Fini prijatelji."

"Znaš za to imanje?"

"Prolazila sam pored njega. Nalazi se u oblasti zamkova. Na dvadeset minuta odavde."

Langdon se namršti. "Toliko daleko?"

"Da, i to će ti dati dovoljno vremena da mi kažeš šta je Sveti gral *zapravo*."

Langdon je ćutao. "Reći ću ti kad stignemo do Tibinga. On i ja smo stručnjaci za različite delove te legende, tako da ćemo ti, zajedno, moći izložiti čitavu priču." Langdon se nasmeši. "Pored toga, Gral je Tibingov život, a čuti priču o Svetom gralu od Lija Tibinga biće kao da čuješ teoriju relativiteta od samog Ajnštajna."

"Nadajmo se da Tibing nema ništa protiv zakasnelih posetilaca."

"Samo da se zna, on je ser Li." Langdon je samo jednom načinio tu grešku. "Tibing je prilično živopisan lik. Kraljica ga je proglasila za viteza pre nekoliko godina, nakon što je napisao iscrpnu istoriju Kuće Jorka."

Sofi ga pogleda. "Šališ se, zar ne? Idemo da posetimo *viteza*?"

Langdon se čudno nasmeši. "U potrazi smo za Gralom, Sofi. Ko će nam u tome više pomoći od jednog viteza?"

EofflJNUE

Prostrano imanje Vilet, od svojih 185 ari, nalazilo se na dvadeset pet minuta vožnje severozapadno od Pariza, u okolini Versaja. Ovaj istorijski zamak, jedan od najznačajnijih u Parizu, projektovao je 1668. godine Fransoa Mansar za grofa od Ofleja. Zajedno sa dva pravougaona jezera i vrtovima koje je dizajnirao Le Notr, Šato Vilet pre je bio skromniji zamak nego obično zdanje.

Čitavo imanje je od milošte postalo poznato kao *la Petite Versailles*.

Langdon naglo zaustavi oklopni kamion na početku prilaznog puta dugačkog kilometar i po. Iza nametljive bezbednosne kapije, rezidencija ser Lija Tibinga izdizala se na proplanku u daljini. Natpis na kapiji bio je na engleskom: PRIVATNI POSED. ZABRANJEN PROLAZ.

Kao da je sopstveni dom proglasio za britansku teritoriju, Tibing ne samo da je isticao natpise na engleskom, već je i interfon na kapiji postavio sa *desne* strane - suvozačke strane svuda u Evropi, izuzev u Engleskoj.

Sofi zbunjeno pogleda interfon na pogrešnoj strani. "A šta ako se neko vozi bez suvozača?"

"Ne pitaj." Langdon je o tome već razgovarao sa Tibingom. "Voli da su stvari onakve kakve su kod kuće."

Sofi spusti prozor. "Roberte, bolje da ti pričaš."

Langdon se pomeri, nagnjući se preko Sofi da pritisne dugme interfona.

Dok se nagnjao, primamljivi miris Sofinog parfema ispuni mu nosnice, i on shvati koliko su blizu. Čekao je, čudno ispružen. Potom je, preko malog zvučnika, čuo kako telefon zvoni.

Konačno, interfon zakrča i ljutiti glas sa francuskim akcentom progovori.

"*Chdteau Villette*. Ko je?"

"Ovde Robert Langdon", reče Langdon, ispružen preko Sofinog krila.

"Ja sam prijatelj ser Lija Tibinga. Potrebna mi je njegova pomoć."

"Gazda spava. I ja sam spavao. Kakvog posla imate sa njim?"

"U pitanju je privatna stvar. Koja ga izuzetno zanima."

"U tom slučaju, siguran sam da će vas rado primiti ujutro."

Langdon prebaci težinu. "Veoma je važno."

"Kao i san Ser Lija. Ako ste mu prijatelj, znate da je lošeg zdravlja."

Ser Li Tibing je kao dete bolovao od dečje paralize, a sada je nosio proteze za noge i hodao uz pomoć štaka. Međutim, na Langdona je, prilikom njegove poslednje posete, ostavio utisak toliko živahnog i živopisnog čoveka da se to teško činilo kao nedostatak. "Ako biste bili ljubazni, molio bih i

vas da mu kažete da imam nove informacije o Gralu. Informacije koje ne mogu da čekaju do jutra."

Nastade duga pauza.

Langdon i Sofi su čekali, a motor kamiona glasno je radio.

Prošao je čitav minut.

Naposletku, neko progovori. "Dobri moj prijatelju, rekao bih da si još uvek na harvardskom srednjem vremenu." Glas je bio živahan i veseo.

Langdon se naceri, prepoznajući snažan britanski akcenat. "Li, izvinjavam se što te budim u ovo nepristojno doba."

"Sluga mi kaže da spominješ Gral."

"Mislio sam da bi te to moglo izvući iz kreveta."

"I jeste."

"Ima li šanse da otvoriš kapiju starom prijatelju?"

"Oni koji tragaju za istinom više su od prijatelja. Oni su braća."

Langdon zakoluta očima u Sofinom pravcu, naviknut na Tibingovu sklonost ka dramatici.

"Zaista ću otvoriti kapiju", objavi Tibing, "ali prvo moram da proverim da li si čistog srca. Provera tvoje časti. Odgovorićeš na tri pitanja."

Langdon zagunđa, šapnuvši Sofi: "Imaj strpljenja. Kao što sam rekao, on je prilično upečatljiv lik."

"Prvo pitanje", objavi Tibing, herkulovskim tonom. "Da li da te poslužim kafom ili čajem?"

Langdon je znao šta Tibing misli o američkom fenomenu kafe. "Čaj", odgovori on. "Eri Grej."

"Odlično. Drugo pitanje. Sa mlekom ili šećerom?"

Langdon je oklevao.

"Sa mlekom", šapnu mu Sofi. "Mislim da ga Britanci piju sa mlekom."

"Sa mlekom?", reče Langdon.

Tišina.

"Sa šećerom?"

Tibing nije odgovarao.

Čekaj! Langdon se sada sećao gorkog napitka kojim je bio poslužen prilikom svoje poslednje posete i shvati daje to trik pitanje. "Sa limunom!" reče on. "Eri Grej sa limunom."

"Upravo tako." Zvučalo je kao da se Tibing sada izvrsno zabavlja. "I naposletku, moram ti postaviti najozbiljnije od svih pitanja." Tibing zastade, pa potom progovori svečanim tonom. "Koje godine je harvardski školarac poslednji put u veslanju pobedio studenta sa Oksforda u Henliju?"

Langdon nije imao pojma, ali znao je samo jedan razlog zbog kojeg je postavljeno to pitanje. "Takva se nepodopština sasvim sigurno nikada nije dogodila."

Kapija se otvori. "Tvoje srce je čisto, prijatelju moj. Možeš proći."

„Gospodine Verne!“ Dežurni upravnik Ciriške depozitne banke sa olakšanjem je odahnuo kada je čuo glas predsednika banke preko telefona.

"Kuda ste otišli, gospodine? Policija je ovde, svi vas čekaju!"

"Imam mali problem", reče predsednik banke uznemireno. "Smesta mi je potrebna vaša pomoć."

Imaš ti više od malog problema, pomislio je upravnik. Policija je sasvim opkolila banku, preteći da će se kapetan Sudske policije lično pojaviti sa nalogom koji je banka zahtevala. "Kako vam mogu pomoći, gospodine?"

"Oklopni kamion broj tri. Moram da ga pronađem."

Zbunjen, upravnik pogleda svoj raspored pošiljki. "Ovde je. Dole na platformi za utovar."

"Zapravo, nije tamo. Kamion je ukralo dvoje ljudi za kojima policija traga."

"Molim? Kako su se izvezli odavde?"

"Ne mogu da ulazim u detalje preko telefona, ali imamo situaciju koja bi mogla biti izuzetno neprijatna po banku."

"Sta želite da ja učinim, gospodine?"

"Hoću da aktivirate uređaj za praćenje kamiona."

Pogled noćnog čuvara pođe ka kontrolnoj tabli na drugom kraju prostorijske. Kao i mnoga oklopna vozila, svaki od kamiona banke bio je opremljen uređajem za navođenje, koji se mogao aktivirati na daljinu, iz banke. Upravnik je ovaj sistem za hitne slučajeve upotrebio samo jednom, nakon otmice, i radio je besprekorno — locirao je kamion i automatski preneo koordinate policiji. Noćas je, međutim, upravnik imao utisak da direktor očekuje malo više mudrosti. "Gospodine, svesni ste da će, ako aktiviram ovaj sistem, odašiljač istog trenutka obavestiti policiju da imamo problem?"

Verne je ćutao nekoliko sekundi. "Da, znam. Svejedno, učinite to. Kamion broj tri. Ostaću na vezi. Moram da znam tačnu lokaciju tog kamiona iste sekunde kad je dobijete."

"Odmah, gospodine."

Trideset sekundi kasnije i četrdeset kilometara odatle, skriven u karoseriji oklopnog kamiona, sićušni odašiljač počeo da trepće.

Dok su se Langdon i Sofi u oklopnom kamionu približavali krivudavim prilaznim putem oivičenim topolama, Sofi je već osećala kako joj se mišići opuštaju. Bilo je olakšanje skloniti se sa puta. Pored toga, znala je da je ovo privatno, ograđeno imanje dobroćudnog stranca sigurnije od mnogih mesta na kojima su se mogli odmoriti.

Skrenuli su na široki kružni prilazni put, i sa desne strane ugledaše zamak Vilet. Visoko tri sprata i najmanje šezdeset metara dugo, zdanje je imalo fasadu od sivih kamenih blokova, spolja osvetljenu reflektorima. Gruba fasada bila je sušta suprotnost besprekorno oblikovanom i uređenom vrtu i staklastom jezeru.

Svetla u zgradi su se tek sada upalila.

Umesto da se doveze do glavnih vrata, Langdon je skrenuo na parking ušuškani u zimzelenom drveću. "Nećemo rizikovati da nas neko primeti sa puta", reče. "Ili da se Li zapita zašto smo stigli slupanim oklopnim kamionom."

Sofi klimnu. "Sta ćemo sa kripteksom? Verovatno ne bi trebalo da ga ostavimo ovde, ali ako ga Li vidi, sigurno će želeti da zna šta je to."

"Nema brige", reče Langdon, skidajući sako od tvida dok je izlazio iz kamiona. Umotao je kutiju u njega i držao je u naručju, kao bebu.

Sofi je delovala sumnjičavo. "Diskretno."

"Tibing nikada ne otvara vrata lično; više voli da se teatralno pojavi. Pronaći ću unutra neko mesto da sakrijem ovo pre nego što nam se pridruži."

Langdon zastade. "Zapravo, verovatno bi trebalo da te upozorim pre nego što ga upoznaš. Ser Li ima smisao za humor koji ljudima često izgleda malo... neobičan."

Sofi je sumnjala da joj išta te noći može izgledati neobično.

Staza koja je vodila do glavnog ulaza bila je popločana ručno poređanom kaldrmom. Krivudala je do vrata od izrezbarene hrastovine i trešnjevog drveta sa bakarnim zvekirom veličine grejpfruta. Pre nego što je Sofi stigla da podigne zvekir, vrata se širom otvoriše.

Uštogljen i elegantan batler stajao je pred njima, popravljajući belu mašnu i smoking koje očigledno beše upravo obukao. Izgledalo je da mu je oko pedeset godina, i imao je odlučan i strog izraz lica koji nije ostavljao mesta sumnji šta misli o njihovom dolasku.

"Ser Li će odmah sići", objavio je, sa grubim francuskim naglaskom.

"Oblači se. Draže mu je da ne pozdravi posetioce u noćnoj košulji. Mogu li

uzeti vaš kaput?" Namrštio se na prizor smotanog sako od tvida u Langdonovim rukama.

"Hvala, ne treba."

"U redu. Ovuda, molim vas."

Proveo ih je kroz luksuzni mermerni hol i uveo u luksuzno dekorisan salon, blago osvetljen viktorijanskim lampama sa resama. Vazduh je mirisao prepotopski, nekako drevno, kraljevski, ispunjen tragovima duvana za lule, listova čaja, kuvanog šerija i zemljane arome zdanja od kamena. Na naspramnom zidu, uglavljen između dva sjajna metalna oklopa, nalazio se grubo klesani kamin dovoljno velik da se u njemu ispeče vo. Prilazeći ognjištu, batler kleče i prinese šibicu pripremljenoj hrpi hrastovih oblica i grančica za potpalu. Vatra brzo zapucketa.

Batler se podiže, zatežući sako. "Njegovo gospodstvo zahteva da se osećate kao kod kuće." Rekavši to, on ode iz prostorije, ostavljajući Langdona i Sofi same.

Sofi se pitala na koji bi od antikviteta pored kamina trebalo da sedne - renesansni somotski divan, rustičnu stolicu za ljuljanje sa orlovskim kandžama, ili na par kamenih klupa koje kao da su bile iznete iz nekog vizantijskog hrama.

Langdon odmota kripteks, priđe somotskom divanu i gurnu drvenu kutiju duboko ispod njega, dobro je sakrivši od pogleda. Potom ponovo obuče sako, prethodno ga pretresavši, zagladi revere i osmehnu se Sofi dok je sedao baš iznad skrivenog blaga.

U redu, onda na divan, pomisli Sofi, sedajući pored njega.

Dok je zurila u vatru koja se rasplamsavala, uživajući u toplini, Sofi oseti da bi se dedi svidela ova soba. Lamperija od tamnog drveta bila je prekrivena slikama starih majstora, od kojih je Sofi prepoznala Pusena, drugog dedinog omiljenog slikara. Na kaminu, bista Izide izrađena od alabastera dominirala je prostorijom.

Ispod egipatske boginje, u kaminu, dva kamena gargojla služila su kao podupirači, zjapećih usta koja su otkrivala njihova opasna šuplja grla.

Gargojli su uvek plašili Sofi kad je bila dete; odnosno, sve dok je deda nije izlečio od tog straha tako što ju je poveo na vrh katedrale Notr Dam usred oluje sa mnogo kiše. "Princezo, pogledaj ova smešna stvorenja", rekao joj je, pokazujući na gargojle iz čijih je usta kuljala voda. "Čuješ li taj smešan zvuk u njihovim grlima?" Sofi klimnu, morajući da se nasmeši na zvuk žubora. "Oni *grgoću*", reče joj deda. "*Grgotala!* Eto odakle im tako smešno ime, gargojli." Sofi se više nikada nije plašila.

Nakon sećanja koje ju je ispunilo toplinom, tuga je oštro probode kad ponovo postade svesna okrutne stvarnosti. *Nema više dede*. Pomisli na kripteks ispod divana i zapita se da li Li Tibing ima neku predstavu o tome kako **da ga otvore**. *Ali, da li bi uopšte trebali da to pitamo*. Dedine poslodnje reči

uputile su je da pronađe Roberta Langdona. Nije pominjao da treba uključiti još nekoga. *Bilo nam je potrebno mesto da se sakrijemo*, odluči Sofi da ima poverenja u Robertov sud.

"Ser Roberte!" zabruja glas odnekud iza njih. "Vidim da putujete sa damom."

Langdon ustade. Sofi takođe skoči na noge. Glas je dolazio sa vrha spiralnih stepenica koje su gmizale ka senkama drugog sprata. Na vrhu stepenica, nekakvo obličje se pokrenulo u senci. Mogli su da vide samo njegovu siluetu.

"Dobro večer", reče Langdon. "Ser Li, dozvoli da ti predstavim Sofi Nevo."

"Čast mi je." Tibing stupi na svetlo.

"Hvala vam što ste nas primili", reče Sofi. Sada je videla metalne proteze i štake. Ser Li silazio je jednu po jednu stepenicu. "Znam da je prilično kasno."

"Toliko je kasno, draga moja, da je rano." Nasmeha se. "*Vous n'etes pas Americaine?*"

Sofi odmahnu glavom. "*Parisienne.*"

"Engleski govorite izvrsno."

"Hvala vam. Studirala sam na *Royal Holoveju*."

"Dakle, eto objašnjenja." Tibing se polako spuštao kroz senke. "Možda vam je Robert rekao da sam predavao baš malo dalje niz ulicu u Oksfordu." Tibing vragolasto pogleda Roberta. "Naravno, prijavio sam se i na Harvard, za svaki slučaj."

Njihov domaćin stiže do podnožja stepenica, i na Sofi ostavi utisak viteza koliko i ser Elton Džon. Krupan i crvenog lica, Ser Li Tibing imao je čupavu ridu kosu i vesele oči boje lešnika koje kao da su svetlucale dok je govorio. Nosio je pantalone sa faltama i široku svilenu košulju ispod prsluka sa kašmirskom šarom. Uprkos aluminijumskim protezama na nogama, imao je uspravan, dostojanstven stav koji je delovao više kao posledica plemenitog porekla nego svesnog napora.

Tibing stiže do njih i pruži ruku Langdonu. "Roberte, izgubio si nešto od svoje težine."

Langdon se naceri. "A ti si je pronašao."

Tibing se od srca nasmeha, potapšavši se po ispupčenom stomaku. "Jedn-nula. Izgleda da je hrana moje jedino telesno zadovoljstvo ovih dana." Okrećući se ka Sofi, on joj pažljivo uze ruku, lagano se povijajući, i za trenutak dišući iznad njenih prstiju. "Gospo."

Sofi pogleda Langdona, ne znajući da li se vratila kroz vreme ili je kročila u ludnicu.

Batler je ušao noseći servis za čaj, koji je spustio na sto ispred kamina.

"Ovo je Remi Legaludek", reče Tibing, "moj sluga."

Vitki batler ukočeno klimnu glavom i još jednom nestade.

"Remi je *Lyonnais*", prošaputa Tibing, kao da se radi o kakvoj nesrećnoj bolesti. "Ali umake pravi zaista izvrsno."

Langdon kao da se zabavljao. "Pomislio bih da si uvezao i englesku posluhu?"

"Zaboga, ne! Kuvara Engleza ne bih pozeleo nikome sem francuskim poreznicima." On pogleda Sofi. "*Pardonnez-moi*, gospođice Nevo. Molim vas budite sigurni da moja netrpeljivost prema Francuzima seže najdalje do politike i fudbalskog terena. Vaša vlada krade moj novac, a vaš fudbalski tim nas je nedavno ponizio."

Sofi se slabašno osmehnu.

Tibing ju je posmatrao za trenutak, a potom pogleda Langdona. "Nešto se dogodilo. Oboje izgledate potreseno."

Langdon klimnu. "Imali smo zanimljivo veče, Li."

"Bez sumnje. Stižete na moj prag nenajavljeni usred noći s pričom o Gralu. Kaži mi, radi li se zaista o Gralu ili si to rekao samo zato što znaš da je to jedina tema zbog koje bih ustao u ovo gluvo doba?"

Pomalo od oboje, pomisli Sofi, pomišljajući na kripteks skriven ispod kauča.

"Li", reče Langdon, "hteli bismo da sa tobom razgovaramo o Sionskom prioratu."

Tibingove čupave obrve se izviše u znak zainteresovanosti. "Čuvari. Dakle, zaista se radi o Gralu. Kažeš da dolazite sa informacijama? Nešto novo, Roberte?"

"Možda. Nismo sigurni. Možda bismo imali bolju predstavu ako prvo od tebe dobijemo neke podatke."

Tibing zapreti prstom. "Uvek lukavi Amerikanac. Igra *quid pro quo*. U redu. Na usluzi sam vam. Šta da vam ispričam?"

Langdon uzdahnu. "Nadao sam se da ćeš biti ljubazan da gospođici Nevo objasniš pravu prirodu Svetog grala."

Tibing je bio zaprepašten. "Ona *ne zna*?"

Langdon odmahnu glavom.

Osmeh koji se širio Tibingovim licem bio je gotovo opscen. "Roberte, doveo si mi *devicu*?"

Langdon ustuknu, okrećući se ka Sofi. "*Devica* je termin koji tragaoci za Gralom koriste za nekoga ko nikada nije čuo pravu priču o njemu."

Tibing se nestrpljivo okrete ka Sofi. "Koliko znate, draga moja?"

Sofi brzo prepriča ono što joj je Langdon ranije objasnio - Sionski priorat, vitezovi templari, dokumenti o Sangrealu, i naposljetku Sveti gral, za koji su mnogi tvrdili da nije putir... nego nešto daleko moćnije.

"I to je *sve*?" Tibing uputi zgroženi pogled ka Langdonu. "Roberte, mislio sam da si džentlmen. Uskratio si joj vrhunac!"

"Znam, mislio sam da bismo možda ti i ja mogli..." Langdon je očigledno shvatio da je neprikladna metafora otišla dovoljno daleko.

Tibing je već zarobio Sofi svojim svetlucavim pogledom. "Vi ste devica Grala, draga moja. I verujte mi, nikada nećete zaboraviti prvi put."

POGLAVLJE 55

Sedeći na divanu pored Langdona, Sofi je pila čaj i jela kolač, osećajući blagotvorne efekte kofeina i hrane. Ser Li Tibing je sijao od zadovoljstva dok je koračao čudnim koracima ispred kamina, a proteze su mu odzvanjale o kameni pod.

"Sveti gral", reče Tibing, glasom kao na propovedi. "Većina ljudi me pita samo *gde* se on nalazi. Plašim se da je to pitanje na koje možda nikada neću odgovoriti." Okrenu se i pogleda Sofi pravo u oči. "Međutim... mnogo važnije je sledeće pitanje: *Šta je Sveti gral?*"

Sofi je osećala kako kod oba njena sagovornika nadire talas akademskog interesovanja.

"Da bismo potpuno shvatili Gral", nastavi Tibing, "prvo moramo razumeti Bibliju. Koliko dobro poznajete **Novi zavet?**"

Sofi slegnu ramenima. "Zapravo, ne znam ga uopšte. Odrasla sam uz čoveka koji je obožavao Leonarda da Vinčija."

Tibing je u isto vreme izgledao i zapanjeno i oduševljeno. "Prosvećena duša. Izvrsno! Dakle, poznato vam je da je Leonardo bio jedan od čuvara tajne o Svetom gralu. A putokaze je sakrio u svojim umetničkim delima."

"Robert mi je rekao, da."

"A Da Vinčijevi pogledi na Novi zavet?"

"Nemam predstavu o tome."

Tibingov pogled se ispuni radošću dok je pokazivao na policu sa knjigama na drugom kraju prostorije. "Roberte, budi ljubazan. Na donjoj polici: *La Storia di Leonardo.*"

Langdon pređe preko prostorije, pronađe veliku knjigu i donese je natrag, položivši je na sto između njih. Okrećući knjigu prema Sofi, Tibing podiže teške korice i pokaza na unutrašnju stranu zadnje korice, na niz citata. "**Iz Da Vinčijevih beležaka o polemici i spekulaciji**", reče Tibing, pokazujući naročito na jedan citat. "Mislim da ćete uočiti zašto je to značajno za našu priču."

Sofi pročitava reci.

Mnogi su od obmana i lažnih čuda napravili zanat, varajući glupu gomilu.

LEONARDO DA VINČI

"Evo još jednog", reče Tibing, pokazujući im drugi citat.

Zaslepljujuće neznanje vodi nas krivim putem.

O, smrtni jadnici, otvorite oči!

LEONARDO DA VINČI

Sofi oseti kako je podilaze žmarci. "Da Vinči misli na Bibliju?"

Tibing klimnu. "Leonardovo mišljenje o Bibliji u direktnoj je vezi sa Svetim gralom. Zapravo, Da Vinči je naslikao istinski Gral, koji ću vam odmah i pokazati, ali prvo moramo da razgovaramo o Bibliji." Tibing se nasmeši. "A sve što treba da znate o Bibliji može se svesti na sjajnu mudrost poznavaoaca kanona Martina Persija." Tibing pročisti grlo i objavi:

"Biblija nije stigla faksom sa neba."

"Molim?"

"Biblija je tvorevina čoveka, draga moja. Ne Boga. Biblija nije volšebno pala iz oblaka. Čovek ju je stvorio kao istorijsko svedočanstvo burnih vremena, a nastala je kroz bezbrojne prevode, dodatke i revizije. Istorija nikada nije imala konačnu verziju knjige."

"U redu."

"Isus Hrist je istorijska ličnost od neverovatnog uticaja, možda najzagonetniji i najinspirativniji vođa koga je svet ikada video. Kao Mesija koga je najavilo proročanstvo, Isus je svrgavao kraljeve, pokrenuo milione ljudi i osnovao nove filozofije. Kao potomak loze kralja Solomona i kralja Davida, Isus je polagao puno pravo na presto kralja Jevreja. Razumljivo je da su njegov život zabeležile hiljade sledbenika širom zemlje." Tibing zastade da bi gucnuo čaj, potom vrati šolju na kamin. "Više od *osamdeset* jevanđelja razmatrano je pri sastavljanju Novog zaveta, pa ipak je relativno mali broj odabran da bude uključen - među njima ona po Mateju, Marku, Luki i Jovanu." "Koje odabrao baš ta jevanđelja?" upita Sofi.

"Aha!" viknu Tibing od uzbuđenja. "Osnovna ironija hrišćanstva! Bibliju je, u onom obliku u kojem nam je danas poznata, kompletirao paganski imperator Rima, Konstantin Veliki."

"Mislila sam daje Konstantin bio hrišćanin", reče Sofi.

"Teško", podsmehnu se Tibing. "Čitavog svog života bio je paganin koji je kršten na samrtnom odru, suviše slab da bi se usprotivio. Za vreme Konstantina, zvanična religija Rima bilo je obožavanje Sunca - kult *Sol Invictus*, ili Nepobedivog Sunca - a Konstantin je bio njegov vrhovni sveštenik. Na nesreću po njega, rastući religiozni prevrat zahvatao je Rim. Tri veka nakon raspeća Isusa Hrista, broj Hristovih sledbenika drastično se povećao. Hrišćani i pagani došli su u sukob, a konflikt je dostigao takve razmere da je pretio da podeli Rim na dva dela. Konstantin je odlučio da se nešto mora uraditi. Godine 325. odlučio je da ujedini Rim pod jednom religijom. Hrišćanstvom." Sofi je bila iznenađena. "Zašto bi paganski imperator odabrao *hrišćanstvo* za zvaničnu religiju?"

Tibing se zakikota. "Konstantin je bio izuzetno vešt poslovni čovek. Video je da je hrišćanstvo u usponu, i jednostavno je podržao konja koji dobija trku. Istoričari se još uvek čude genijalnosti pomoću koje je Konstantin preobratio pagane koji su obožavali Sunce u hrišćane. Spojivši paganske simbole, datume i rituale sa hrišćanskom tradicijom, stvorio je neku vrstu hibridne religije prihvatljive obema stranama."

"Groteskna transformacija", ubaci Langdon. "Ostaci paganske religije se ne mogu poreći u hrišćanskoj simbologiji. Piktogrami na kojima Izida hrani svog volšebno začetog sina Horusa poslužili su kao osnov za naše moderne predstave o Devici Mariji koja doji malog Isusa. Pored toga, bukvalno svi elementi katoličkih obreda - mitra koju nosi papa, oltar, doksologija i pričesće, čin 'hranjenja Bogom' - preuzeti su direktno iz ranijih paganskih misterioznih religija."

Tibing zagunda. "Nemoj da simbolog počne da ti objašnjava hrišćanske ikone. Ništa u hrišćanstvu nije originalno. Prethrišćanski bog Mitra - zvani *Božji Sin* i *Svetlost Sveta* - rođen je 25. decembra, umro je, bio sahranjen u kamenoj grobnici, i potom za tri dana vaskrsnuo. Inače, 25. decembar je takođe i rođendan Ozirisa, Adonisa i Dionisa. Novorođeni Krišna darivan je zlatom i mirisnim smolama mirom i olibnumom. Čak je i nedelja kao hrišćanski sveti dan ukradena od pagana."

"Kako to mislite?"

"Prvobitno je", reče Langdon, "hrišćanstvo slavilo jevrejski sabat subotom, ali ga je Konstantin pomerio tako da se poklapa sa paganskim danom slavljenja Sunca." On zastade, cereći se. "Do današnjeg dana, većina onih koji redovno odlaze u crkvu pohađaju službu nedeljom ujutro nemajući pojma da se tu nalaze zbog toga što je nedelja bila dan kada su pagani odavali poštu Suncu - Sunčev dan."

Sofi je osećala kako joj bruji u glavi. "I sve ovo ima nekakve veze sa Gralom?"

"Zaista", reče Tibing. "Pratite me. Tokom ovog mešanja religija, Konstantin je morao da ojača novu hrišćansku tradiciju, i stoga je održao čuveno ekumensko okupljanje poznato kao **Nikejski sabor**."

Sofi je o njemu bila čula jedino kao o mestu na kojem je nastao Nikejski kanon.

"Na tom skupu se", reče Tibing, "raspravljalo i glasalo o mnogim aspektima hrišćanstva - o datumu Uskrsa, ulozi biskupa, raspodeli sakramenata i, naravno, *božanskom statusu* Isusa."

"Ne pratim vas. O njegovom božanskom statusu?"

"Draga moja", reče Tibing, "sve do *tog* trenutka u istoriji, Isusa su njegovi sledbenici smatrali smrtnim prorokom... velikim i moćnim čovekom, ali ipak samo *čovekom*. Smrtnikom."

"A ne Božjim sinom?"

"Tačno tako", reče Tibing. "Proglašavanje Isusa za 'Sina Božjeg' bilo je zvanično predloženo na Nikejskom saboru, gde se o tome i glasalo."

"Samo malo. Hoćete da kažete da je božanski status Isusa bio rezultat *glasanja!*"

"I to veoma tesnog glasanja", dodade Tibing. "Ipak, uspostavljanje božanskog statusa Isusa bilo je ključno za dalje ujedinjenje Rimske imperije i za stvaranje novog uporišta moći Vatikana. Zvaničnim prihvatanjem Isusa kao Božjeg sina Konstantin je pretvorio Isusa u božanstvo koje je postojalo izvan granica sveta čoveka, entitet čija je moć iznad svega. Ovo ne samo da je onemogućilo dalje pagansko ugrožavanje hrišćanstva, nego su i sledbenici Hrista mogli da se iskupe *jedino* preko uspostavljenog svetog posrednika - Rimske katoličke crkve."

Sofi pogleda Langdona, i on blagim klimanjem potvrdi.

"Sve je to bilo isključivo zbog moći", nastavi Tibing. "Hrist kao Mesija bio je ključan za funkcionisanje Crkve i države. Mnogi naučnici tvrde da je rana Crkva bukvalno *ukrala* Isusa od njegovih prvobitnih sledbenika, otimaajući njegovu ljudsku poruku, ognuvši je neprobojnim plaštom božanstva i upotrebivši je u cilju proširenja sopstvene moći. Napisao sam nekoliko knjiga na tu temu."

"I pretpostavljam da vam hrišćanski vernici šalju pisma puna mržnje svaki dan?"

"Zašto bi?" suprotstavi se Tibing. "Velika većina obrazovanih hrišćana zna istoriju svoje vere. Isus je zaista bio veliki i moćan čovek. Konstantinovi podmukli politički manevri ne umanjuju veličinu Hristovog života. Niko ne kaže da je Hrist bio varalica, niti poriče da je hodao zemljom i podstaknuo milione ljudi na bolji život. Jedino tvrdimo da je Konstantin iskoristio Hristov izuzetan uticaj i značaj. Tim je postupkom hrišćanstvu dao formu u kojem nam je ono danas poznato."

Sofi baci pogled na knjigu o umetnosti koja se nalazila pred njom, željna da krenu dalje i vidi Da Vinčijevu sliku Svetog grala.

"Začkoljica je, međutim, u sledećem", reče Tibing ubrzavajući. "Budući da je Konstantin podigao Isusa na viši stepen gotovo četiri veka *nakon* njegove smrti, već je postojalo na hiljade dokumenata koji su beležili život Isusa kao *smrtnog* čoveka. Konstantin je znao da će mu biti potreban hrabar potez kojim bi preinačio istoriju. Iz ovog se rodio najdublji momenat u istoriji hrišćanstva." Tibing zastade, posmatrajući Sofi. "Konstantin je naručio i finansirao pisanje nove Biblije, iz koje su izostavljena sva ona jevanđelja koja su govorila o Hristovim *ljudskim* odlikama a u koju su ubačena jevanđelja koja su ga činila božanstvom. Ranija jevanđelja su zabranjena, sakupljena i spaljena."

"Jedna zanimljiva primedba", dodade Langdon. "Svako ko bi se opredelio za zabranjena jevanđelja umesto za Konstantinovu verziju, bio je proglašen

za jeretika. Reč *jeretik* vodi poreklo iz tog perioda. Latinska reč *haereticus* značila je 'izbor'. Oni koji su 'birali' originalnu istoriju Hrista bili su prvi *jeretici*."

"Na sreću po istoričare", reče Tibing, "neka od jevanđelja Konstantin nije uspeo da uništi. *Svici s Mrtvog mora* pronađeni su pedesetih godina dvadesetog veka, skriveni u pećini blizu Kumrana u Judejskoj pustinji. Naravno, tu su i Koptski svici pronađeni 1945. godine u Nag Hamadiju. Pored toga što pričaju istinitu priču o Gralu, ovi dokumenti govore o Hristovom delu služeći se veoma ljudskim izrazima. Naravno, Vatikan je, držeći se svoje tradicije dezinformisanja, svim silama pokušao da spreči objavljivanje ovih svitaka. A kako i ne bi? Zahvaljujući ovim spisima u oči upadaju izrazita istorijska nepodudaranja i izmišljotine, čime se jasno potvrđuje da su modernu Bibliju sastavili i uredili ljudi koji su imali politički cilj - da promovišu božanski status čoveka Isusa Hrista i iskoriste njegov uticaj kako bi učvrstili sopstvenu moć."

"Ipak", suprotstavi se Langdon, "važno je upamtiti da želja moderne Crkve da zabrani te dokumente potiče od iskrenog verovanja u njihovo uvreženo viđenje Hrista. Vatikan čine duboko pobožni ljudi koji iskreno veruju da su ti protivrečni dokumenti lažna svedočanstva."

Tibing se zakikota dok se spuštao u stolicu naspram Sofi. "Kao što vidite, naš profesor je mnogo blagonakloniji prema Rimu od mene. Svejedno, u pravu je kada kaže da savremeno sveštenstvo veruje da su ovakva svedočanstva zaista lažna. To je razumljivo. Konstantinova Biblija je već vekovima njihova istina. Niko nije indoktriniraniji od samog indoktrinatora."

"Želi da kaže", reče Langdon, "da mi obožavamo bogove naših predaka."

"Želim da kažem", suprotstavi se Tibing, "da je gotovo sve što su nas naši preci naučili o Hristu *neistinito*. Kao i priče o Svetom gralu."

Sofi ponovo pogleda citat Da Vinčija ispred sebe.

Zaslepljujuće neznanje navodi nas na krivi put.

O! Jadni smrtnici, otvorite oči!

Tibing posegnu za knjigom i počeo da lista stranice. "I konačno, pre nego što vam pokažem Da Vinčijev Sveti gral, želeo bih da na brzinu pogledate ovo." Otvori knjigu na stranici sa živopisnom slikom koja se protezala na čitave dve stranice. "Pretpostavljam da prepoznajete ovu zidnu sliku?"

Mora da se šali. Sofi je zurila u najpoznatiju zidnu sliku svih vremena — *Tajnu večeru* - Da Vinčijevu legendarnu sliku sa zida crkve *Santa Maria delle Grazie* u blizini Milana. Zidna slika koja je propadala prikazivala je Isusa i njegove apostole u trenutku kada je Isus objavio da će ga jedan od njih izdati. "Da, poznata mi je ta slika."

"U tom slučaju, možda ćete mi učiniti zadovoljstvo da odigramo malu igru? Budite ljubazni, zažmurite."

Nesigurna, Sofi zatvori oči.

"Gde sedi Isus?" upita Tibing.

"U sredini."

"Dobro. A šta on i njegovi apostoli lome i jedu?"

"Hleb." *Očigledno.*

"Odlično. A šta piju?"

"Vino. Piju vino."

"Sjajno. I poslednje pitanje. Koliko se čaša nalazi na stolu?"

Sofi zastade, shvatajući da je to trik pitanje. *A nakon večere, Isus uze čašu vina, podelivši je sa svojim apostolima.* "Jedna čaša", reče. "Putir." *Hristov putir. Sveti gral.* "Isus je sa njima podelio jedan putir vina, baš kao što čine današnji hrišćani pri pričešću."

Tibing uzdahnu. "Otvorite oči."

Ona ih otvori. Tibing se samozadovoljno cerio. Sofi spusti pogled na sliku, i vide, na svoje zaprepašćenje, da se ispred *svih* na stolu nalazila po čaša vina, uključujući i Hrista. Trinaest čaša. Štaviše, čaše su bile male, bez nožica, i od stakla. Nije bilo putira na slici. Nije bilo Svetog grala.

Tibingove oči su svetlucale. "Malo čudno, zar ne biste rekli, s obzirom na to da i Biblija i naša standardna legenda o Gralu slave ovaj trenutak kao definitivnu pojavu Svetog grala. Začudo, čini se da je Da Vinči zaboravio da naslika Hristov putir."

"Istoričari umetnosti su to morali primetiti."

"Zapanjićete se kad čujete kakve je sve anomalije Da Vinči ovde uneo, a koje većina stručnjaka ili nije videla ili je jednostavno odabrala da zanemari. Ova zidna slika, zapravo, predstavlja ključ misterije o Svetom gralu. Da Vinči je sve lepo izložio na *Tajnoj večeri.*"

Sofi je nestrpljivo razgledala sliku. "Da li nam ova zidna slika govori *šta* je Gral zapravo?"

"Ne *šta* je Gral", prošaputa Tibing. "Nego *ko* je Gral. Sveti gral nije predmet. On je, u stvari... *osoba.*"

POGLAVLJE 36

Nekoliko sekundi Sofi je zurila u Tibinga, a potom se okrete ka Langdonu. "Sveti gral je osoba?"

Langdon potvrdi. "Zapravo, žena." Po zbunjenom *izrazu* Sofinog lica Langdon je znao da ih teško prati. Sećao se da se i sam slično osećao kada je prvi put čuo istu tvrdnju. Tek kada je shvatio *simbologiju* Grala postala mu je jasna veza sa ženom.

Tibingu se očigledno javila ista misao. "Roberte, možda je sada trenutak da simbolog pojasni stvari?" On ode do stola na kraju prostorije, pronađe list papira i položi ga ispred Langdona.

Langdon izvadi penkalo iz džepa. "Sofi, da li su ti poznati moderni simboli za muško i žensko?" Nacrtao je uobičajeni muški simbol ♂ i ženski simbol ♀.

"Naravno", reče ona.

"Ovo nisu", reče on tiho, "originalni simboli za muško i žensko. Mnogi ljudi pogrešno pretpostavljaju da je muški simbol izveden iz štita i koplja, a da ženski predstavlja ogledalo u kojem se ogleda lepota. Zapravo, ovi simboli su nastali kao drevni astronomski simboli za planetu-boga Mars i planetu-boginju Veneru. Prvobitni simboli su daleko jednostavniji." Langdon nacrtala još jedan simbol na papiru: ►

"Ovo je originalni simbol za *muškarca*", reče joj. "Rudimentarni falus."

"Baš tako", reče Sofi.

"Kako se čini", dodade Tibing.

Langdon nastavi. "Ovaj znak je poznat kao *oštrica*, i predstavlja agresiju i muškost. Zapravo, baš ovaj simbol falusa se i danas koristi na savremenim vojnim uniformama da označi čin."

"Zaista", naceri se Tibing. "Što više penisa imaš, imaš viši čin. Dečaci su uvek dečaci."

Langdon ustuknu. "Da krenemo dalje - ženski simbol, kao što možeš da pretpostaviš, upravo je suprotan." Nacrtao je sledeći simbol na listu papira: ▼

"On se zove *putir*."

Iznenadena, Sofi podiže pogled.

Langdon je video da je povezala stvari. "Putir", reče on, "predstavlja čašu ili posudu, i što je važnije, ima oblik materice. Ovaj simbol označava ženskost, ženstvenost i plodnost." Langdon je sada pogleda pravo u oči. "Sofi, legenda nam govori da je Sveti gral putir - čaša. Međutim, opis Grala kao *putira* zapravo je alegorija, čiji je cilj bio da se zaštiti prava priroda Svetog grala. Odnosno, legenda koristi putir kao *metaforu* za nešto daleko važnije."

"Za ženu", reče Sofi.

"Upravo tako." Langdon se nasmeši. "Gral je bukvalno drevni simbol za ženskost, a *Sveti* gral predstavlja sveti ženski princip i boginju, što je sada naravno izgubljeno, bukvalno eliminisano od strane Crkve. Moć žene i njena sposobnost da stvori život nekada su smatrani svetinjama - međutim, predstavljale su pretnju usponu prevashodno muške Crkve, tako da je sveti ženski princip satanizovan i proglašen nečistim. *Čovek* je, a ne Bog, stvorio koncept 'prvobitnog greha', po kojem je Eva probala jabuku i prouzrokovala propast ljudske rase. Žena, nekada sveti davalac života, postala je sada neprijatelj."

"Trebalo bi da dodam", ubaci se Tibing, "da je ovaj koncept žene kao one koja donosi život bio osnova drevne religije. Rođenje deteta bilo je mistično i moćno. Na žalost, hrišćanska filozofija je odlučila da ženi ukrade stvaralačku moć tako što će ignorisati biološku činjenicu i *muškarca* načiniti Tvorcem. Postanje nam govori da je Eva nastala od Adamovog rebra. Žena je postala izdanak muškarca. I to grešan izdanak. Postanje je bilo početak kraja boginje."

"Gral je", reče Langdon, "simbol izgubljene boginje. Kada se pojavilo hrišćanstvo, stare paganske religije se nisu lako predavale. Legende o viteškom traganju za izgubljenim Gralom bile su zapravo priče o zabranjenim potragama za izgubljenom ženom. Vitezovi koji su tvrdili da "tragaju za putirom" govorili su šifrovano kako bi se zaštitili od Crkve koja je potčinila žene, prognala Boginju, spaljivala nevernike i zabranila pagansko poštovanje ženskog božanstva."

Sofi odmahnu glavom. "Žao mi je, kada ste rekli da je Sveti gral osoba, mislila sam da mislite na neku određenu osobu."

"I jeste u pitanju određena osoba", reče Langdon.

"I to ne *bilo koja* osoba", provali iz Tibinga, koji se uzbuđeno i nespretno podiže na noge. "Nego žena koja je nosila tajnu toliko moćnu da je, ukoliko bude otkrivena, pretila da uništi samu osnovu hrišćanstva!"

Sofi je bila oduševljena. "Da li je ta žena poznata u istoriji?"

"Prilično." Tibing uze svoje štake i pokaza niz hodnik. "I ukoliko odemo do radne sobe, prijatelji moji, biće mi čast da vam je pokažem na Da Vinčijevoj slici."

Dve sobe dalje, u kuhinji, sluga Remi Legaludek u tišini je stajao ispred televizora. Na vestima su prikazivali fotografije muškarca i žene... istih onih ljudi koje je Remi upravo poslužio čajem.

Stojeći pored barikade ispred Ciriške depozitne banke, poručnik Kole se pitao zašto Fašu treba toliko vremena da se pojavi sa nalogom za pretres. Bankari su očigledno nešto skrivali. Tvrdili su da su Langdon i Nevo stigli ranije te noći i da ih nisu primili u banku zato što nisu imali dokaz o računu.

Zašto onda neće da nas puste unutra, da pogledamo?

Konačno, Koleov mobilni telefon se oglasi. Zvali su iz komandne stanice u Luvru. "Imamo li nalog za pretres?" upita Kole.

"Zaboravite na banku, poručnice", reče mu agent. "Upravo smo dobili dojavu. Imamo tačnu lokaciju na kojoj se kriju Langdon i Nevo."

Kole se uz tresak spusti na haubu svojih kola. "Šalite se."

"Imam adresu u predgrađu. Negde u blizini Versaja."

"Da li kapetan Faš zna?"

"Ne još. Zauzet je važnim razgovorom."

"Krenuo sam. Neka me nazove čim bude mogao." Kole zapisa adresu i uskoči u kola. Dok se jureći udaljavao od banke, Kole shvati da je zaboravio da pita *ko* je Sudskoj policiji dojavio Langdonovu lokaciju. Mada to nije bilo važno. Kole je bio blagosloven šansom da se iskupi za svoj skepticizam i ranije greške. Upravo je trebalo da izvrši najveće hapšenje u svojoj karijeri. Kole pozva preko radija petoro kola koja su ga pratila. "Bez sirena, momci. Langdon ne sme da zna da dolazimo."

Četrdeset kilometara odatle, crni audi skrenuo je sa seoskog puta i parkirao se u senkama na ivici poljane. Sajlas je izašao i provirio kroz šipke na ogradi od kovanog gvozda koja je okruživala prostrano imanje. Pogledao je uz dugu mesečinom obasjanu padinu koja je vodila do zamka u daljini. Svetla u prizemlju bila su upaljena. *Čudno za ovo doba*, pomisli Sajlas, osmehujući se. Informacija koju mu je Učitelj dao očigledno je bila tačna. *Ne napuštam ovu kuću bez ključnog kamena, zakleo se. Neću izneveriti biskupa i Učitelja.*

Proverivši šaržer od trinaest metaka u svom hekler-kohu, Sajlas ga progura kroz rešetke i pusti da padne na mahovinasto tlo unutar imanja. Potom, hvatajući se za vrh ograde, prebaci se preko, spretno se dočekavši na noge. Ignorišući bolno urezivanje pojasa od kostreti, Sajlas podiže oružje i zaputi se dugim i ravnatim usponom.

POGLAVLJE 58

Tibingova 'radna soba' nije bila nalik nijednoj radnoj sobi koju je Sofi ikada videla. Šest ili sedam puta veći od većine najluksuznijih kancelarijskih prostora, vitezov *cabinet de travail* nalikovao je neobičnom hibridu naučne laboratorije, arhivske biblioteke i buvlje pijace pod krovom. Osvetljen pomoću tri viseća luster, nepregledan popločani pod bio je istakčan zbijenim ostrvima od radnih stolova zakopanih pod knjigama, umetničkim delima, predmetima i iznenađujućom količinom elektronske opreme - kompjuterima, projektorima, mikroskopima, kopir-apatima i skenerima.

"Preuredio sam balsku dvoranu", stidljivo reče Tibing dok je ulazio u prostoriju. "Nemam mnogo prilike za ples."

Sofi se osećala kao da je čitavo veče postalo neka vrsta zone sumraka u kojoj ništa nije onako kako ona očekuje. "Sve ovo vam služi za rad?"

"Saznavanje istine je postalo ljubav mog života", reče Tibing. "A Sangreal je moja omiljena ljubavnica."

Sveti gral je žena, mislila je Sofi, dok su joj misli bile kolaž ideja koje, kako se činilo, nisu imale smisla. "Rekli ste da imate *sliku* te žene za koju tvrdite da je Sveti gral."

"Da, ali ne tvrdim *ja* da je ona Gral. Sam Hrist je izrekao tu tvrdnju."

"Koja je to slika?" upita Sofi, pretražujući pogledom zidove.

"Hramra..." Tibing je izvodio predstavu, praveći se daje zaboravio. "Sveti Gral. Sangreal. Putir." Iznenada se okrete i pokaza na naspramni zid. Na njemu je visila dva i po metra dugačka reprodukcija *Tajne večere*, iste slike koju je Sofi malo pre toga posmatrala. "Eno je!"

Sofi je bila sigurna da joj je nešto promaklo. "To je slika koju ste mi upravo pokazali."

On namignu. "Znam, ali uvećana verzija je mnogo uzbudljivija. Zar ne?"

Sofi se okrete Langdonu, tražeći pomoć. "Ništa ne shvatam."

Langdon se nasmeši. "Kako se ispostavilo, Sveti gral se zaista pojavljuje na *Tajnoj večeri*. Leonardo ju je stavio na upečatljivo mesto."

"Čekaj malo", reče Sofi. "Rekli ste mi daje Sveti gral *žena*. *Tajna večera* je slika na kojoj je trinaest muškaraca."

"Da li je?" Tibing podiže obrve. "Pogledajte malo bolje."

Nesigurna, Sofi priđe bliže slici, proučavajući trinaest likova - Isusa Hrista u sredini, šest apostola sa njegove leve strane i šest sa desne. "Svi su muškarci", potvrdi ona.

"Zar?" reče Tibing. "Šta je sa onim koji sedi na počasnom mestu, sa Gospodove desne strane?"

Sofi je proučavala figuru odmah uz Isusa, sa desne strane, unoseći se u sliku. Dok se zagledala u lice i telo, talas zaprepaštenja je preplavi. Osoba je imala talasastu crvenu kosu, nežno skrštene ruke i nagoveštaj grudi. Bila je to, bez sumnje... žena.

"To je žena!" uzviknu Sofi.

Tibing se smejao. "Kakvog li iznenađenja. Verujte mi, nije nikakva greška. Leonardo je bio vešt u slikanju razlika između polova."

Sofi nije mogla da skine pogled sa žene pored Hrista. *Tajna večera bi trebalo da predstavlja trinaest muškaraca. Ko je ova žena?* Iako je Sofi videla ovu klasičnu sliku mnogo puta, nijednom nije primetila očigledno neslaganje.

"Svima promakne", reče Tibing. "Naše predubedenje u vezi sa ovom slikom toliko je jako da pobeđuje naše oči."

"Ovaj fenomen se naziva *skotom*", dodade Langdon. "Mozak to ponekad radi kada su u pitanju snažni simboli."

"Još jedan razlog što ste prevideli ženu", reče Tibing, "jeste taj što su mnoge reprodukcije po knjigama snimljene pre 1954. godine, kada su detalji još uvek bili skriveni ispod naslaga prašine i nekoliko neveštih restauracija u osamnaestom veku. Sada je, napokon, zidna slika očišćena i dovedena do Da Vinčijevog originalnog sloja boje." On pokaza na fotografiju. "*Et voila!*" Sofi priđe još bliže slici. Žena sa Isusove desne strane bila je mlada i izgledala je pobožno. Imala je stidljivo lice, prekrasnu crvenu kosu i ruke mirno prekrštene. *Ovo je žena koja je mogla smrviti Crkvu bez ičije pomoći?*

"Koje ona?" upita Sofi.

"To je, draga moja", odgovori Tibing, "Marija Magdalena."

Sofi se okrete. "Prostitutka?"

Tibing oštro uzdahnu, kao da ga je ta reč lično uvredila. "Magdalena nije bila ništa slično. Ta nesrećna zabluda nasleđe je smišljenog blaćenja od strane Crkve. Crkva je morala da obeščasti Mariju Magdalenu kako bi prikrila njenu opasnu tajnu - njenu ulogu Svetog grala."

"Njenu ulogu?"

"Kao što sam rekao", objasni Tibing, "rana Crkva je morala da ubedi svet da je smrtni prorok Isus zapravo *božansko* biće. Stoga je svako jevanđelje koje je opisivalo *zemaljske* aspekte Isusovog života bilo izostavljeno iz Biblije. Na nesreću po rane urednike, jedna naročito uznemirujuća tema stalno se ponavljala u jevanđeljima. Marija Magdalena." On zastade. "Preciznije, njen brak sa Isusom Hristom."

"Molim?" Sofin pogled pređe na Langdona, a potom se vrati na Tibinga.

"To je stvar istorijskih podataka", reče Tibing, "i Da Vinči je sasvim sigurno bio svestan te činjenice. *Tajna večera* praktično viče posmatraču da su Isus i Magdalena par."

Sofi ponovo pogleda sliku.

"Primetićete da su Isus i Magdalena obučeni kao odraz onog drugog u ogledalu." Tibing pokaza na dve osobe u središtu slike.

Sofi je bila zapanjena. Sasvim očigledno, njihova odeća je bila obrnutih boja. Isus je nosio crvenu haljinu i plavi ogrtač; Magdalena plavu haljinu i crveni ogrtač. *Jin i jang*.

"Da zađemo u još neobičnije područje", reče Tibing. "Primetićete da izgleda da su Isus i njegova nevesta spojeni u kuku i da se naginju na suprotne strane kao da obeležavaju ovaj jasno oivičen prazan prostor između njih." Čak i pre nego što joj je Tibing pokazao konture, Sofi je videla - neporecivi oblik **V** u središtu slike. Bio je to isti simbol koji je Langdon ranije nacrtao za Gral, putir i matericu žene.

"Konačno", reče Tibing, "ako posmatrate Isusa i Magdalenu kao elemente kompozicije, a ne kao ljude, primetićete kako isplivava još jedan očigledan oblik." On zastade. "Jedno *slovo* abecede."

Sofi ga uoči istog trenutka. Reći da joj je slovo upalo u oči nije dovoljno. Slovo je iznenada bilo sve što je Sofi mogla da vidi. Sljašteći usred slike, bez ikakve sumnje, stajao je oblik ogromnog, besprekorno oblikovanog slova **M**.

"Suviše savršeno za slučajnost, ne mislite li?" upita Tibing.

Sofi je bila zapanjena. "Zašto je tu?"

Tibing slegnu ramenima. "Teoretičari zavere će vam reći da ono predstavlja *Matrimonio* ili *Mariju Magdalenu*. Iskreno rečeno, niko nije siguran. Jedino je sigurno da skriveno M nije nikakva greška. Brojna dela povezana sa Gralom sadrže skrivena slova M - bilo kao vodene žigove, sloj boje u podlozi, ili kompozicione aluzije. Najupadljivije M je, naravno, ono na oltaru Gospe od Pariza u Londonu, koji je dizajnirao bivši Veliki majstor Sionskog priorata, Žan Kokto."

Sofi razmisli o toj informaciji. "Priznajem, skrivena slova M jesu intrigantna, iako pretpostavljam da niko ne tvrdi da su ona dokaz Isusovog braka sa Magdalenom."

"Ne, ne", reče Tibing, prilazeći obližnjem stolu sa knjigama. "Kao što sam ranije rekao, brak Isusa i Marije Magdalene je istorijski podatak." Poče da prekopava po knjigama. "Staviše, viđenje Isusa kao oženjenog čoveka ima daleko više smisla od naše standardne biblijske predstave o Isusu kao neženji." "Zašto?" upita Sofi.

"Zato što je Isus bio Jevrejin", reče Langdon, preuzimajući priču dok je Tibing tragao za svojom knjigom, "a društvena pravila tog vremena bukvalno su zabranjivala Jevrejima da ostanu neoženjeni. Prema jevrejskim običajima, celibat je bio osuđivan, a obaveza svakog jevrejskog oca bila je da pronađe odgovarajuću ženu za svog sina. Da Isus nije bio oženjen, barem jedno biblijsko jevanđelje bi to pomenulo i pružilo neko objašnjenje."

Tibing pronađe ogromnu knjigu i povuče je ka sebi preko stola. Izdanje u kožnom povezu bilo je veličine postera, nalik ogromnom atlasu. Na koricama je pisalo: *Gnostička jevanđelja*. Tibing ga iz zaleta otvori, i Langdon i Sofi mu se pridružiše. Sofi je videla da knjiga sadrži fotografije nečega što je ličilo na uvećane odlomke iz drevnih dokumenata - na iscepan papirus sa rukom pisanim tekstom. Nije prepoznavala drevni jezik, ali se na naspranim stranama nalazio kucani prevod.

"Ovo su fotokopije svitaka iz Nag Hamadija i sa Mrtvog mora, koje sam ranije pomenuo", reče Tibing. "Najstarija hrišćanska svedočanstva. Ono što uznemirava jeste to što se ne podudaraju sa jevanđeljima u Bibliji." Listajući ka sredini knjige, Tibing pokaza na jedan odlomak. "Uvek je dobro početi od Jevanđelja po Filipu."

Sofi pročita odlomak:

A družbenica Spasitelja je Marija Magdalena. Hrist ju je voleo više od svih svojih apostola i često ju je ljubio u usta. Ostali apostoli su bilo uvređeni time i izrazili su svoje neodobravanje. Rekoše mu:

"Zašto nju voliš više nego sve nas? "

Reci su iznenadile Sofi, pa ipak teško da su dokazivale nešto. "Ne piše ništa o braku."

"Au contraire." Tibing se nasmeši, pokazujući na prvi red. "Kao što će vam svaki poznavalac aramejskog reći, reč *družbenica* je, u to vreme, bukvalno značila *supruga*."

Langdon potvrdi klimanjem glave.

Sofi ponovo pročita prvi red. *A družbenica Spasitelja je Marija Magdalena.*

Tibing je listao knjigu, pokazujući joj još nekoliko odlomaka koji su, na njeno iznenađenje, jasno sugerisali da su Magdalena i Isus bili u romantičnoj vezi. Dok je čitala odlomke, Sofi se setila ljutitog sveštenika koji je zalupao na vrata njenog dede kada je još bila u osnovnoj školi.

"Je li ovo dom Žaka Sonijera?" upitao je sveštenik, zureći naniže u malu Sofi kada je otvorila vrata. "Želim da sa njim razgovaram o članku koji je napisao." Sveštenik podiže novine.

Sofi je pozvala dedu, i njih dvojica nestali su u pravcu radne sobe, zatvarajući vrata. *Deda je napisao nešto za novine?* Sofi je smesta otrčala u kuhinju i počela da lista novine od tog jutra. Pronašla je dedino ime ispod jednog članka na drugoj strani. Pročitala ga je. Nije razumela sve što je napisano, ali je zvučalo kao da se francuska vlada, pod pritiskom sveštenika, složila da zabrani američki film pod nazivom *Poslednje Hristovo iskušenje*, film o Isusu koji vodi ljubav sa Marijom Magdalenom. Članak njenog dede tvrdio je da je Crkva arogantna i da nije u pravu što zabranjuje film.

Nije ni čudo što je sveštenik ljut, pomislila je Sofi.

"To je pornografija! Svetogrđe!" urlao je sveštenik, izlazeći iz radne sobe i jureći ka ulaznim vratima. "Kako samo možete to da podržavate! Taj Amerikanac Martin Skorseze je počinio svetogrđe, i Crkva mu neće dopustiti da ima propovedaonicu u Francuskoj!" Sveštenik je zalupio vratima iza sebe.

Kada je deda ušao u kuhinju, video je Sofi sa novinama i namrštio se.

"Brza si."

Sofi reče: "Ti misliš da je Isus Hrist imao devojkju?"

"Ne, dušo, ja sam rekao da Crkvi ne treba dopustiti da nam govori šta treba a šta ne treba da mislimo."

"Da li je Isus imao devojkju?"

Deda je nekoliko trenutaka ćutao. "Da li bi bilo toliko loše da jeste?"

Sofi razmisli o tome i potom slegnu ramenima. "Meni ne bi smetalo."

Ser Li Tibing je još uvek govorio. "Neću vas zamarati bezbrojnim referencama na zajednicu Isusa i Magdalene. To su *ad nauseum* istražili savremeni istoričari. Međutim, želeo bih nešto da istaknem." On pokaza na još jedan odlomak. "Ovo je iz jevanđelja po Mariji Magdaleni."

Sofi nije znala za jevanđelje same Marije Magdalene. Ona pročita tekst:

A Petar reče: "Da li je Spasitelj zaista govorio sa ženom bez našeg znanja? Hoćemo li se svi okrenuti i slušati je? Da li mu je ona bila draža od nas?"

A Lev odgovori: "Petre, uvek si bio burne naravi. Sada te gledam kako se nadmećeš sa ženom kao neprijateljem. Ako ju je Spasitelj učinio dostojnom, ko si ti da je odbacuješ? Spasitelj mora da je dobro poznaje. Zato ju je voleo više od nas."

"Žena o kojoj govore", objasni Tibing, "jeste Marija Magdalena. Petar je ljubomoran na nju."

"Zato što je Isusu bila draža Marija?"

"Ne samo zato. Radilo se o mnogo većim ulozima od samih osećanja. U toj fazi jevanđelja, Isus sumnja da će uskoro biti zarobljen i razapet. Stoga Mariji Magdaleni daje uputstva kako da dalje vodi njegovu Crkvu kada njega više ne bude. Posledica je ta da Petar izražava svoje nezadovoljstvo time što je druga violina u odnosu na ženu. Rekao bih da je Petar bio pomalo seksista."

Sofi se trudila da ga prati. "Govorimo o *svetom* Petru. Steni na kojoj je Isus izgradio svoju Crkvu."

"Upravo o njemu, samo što tu postoji jedna caka. Prema ovim jevanđeljima, Hrist nije *Petru* dao uputstva kako da osnuje hrišćansku crkvu. Dao ih je *Mariji Magdaleni*."

Sofi ga pogleda. "Hoćete da kažete da je hrišćansku crkvu trebalo da vodi *žena*?"

"Takav je bio plan. Isus je bio pravi feminista. Po njegovoj zamisli, budućnost njegove Crkve trebalo je da leži u rukama Marije Magdalene."

"A Petru je to smetalo", reče Langdon, pokazujući na *Tajnu večeru*. "Ono tamo je Petar. Možeš da vidiš da je Da Vinči znao šta je Petar mislio o Mariji Magdaleni."

Ponovo Sofi ostade bez teksta. Na slici, Petar se preteći naginjao ka Mariji Magdaleni i prelazio svojom rukom nalik oštrici preko njenog vrata. Isti preteći gest kao i na *Bogородici među stenama*.

"I ovde takođe", reče Langdon, pokazujući na grupu apostola pored Petra.

"Malo zloslutno, zar ne?"

Sofi začkilji i vide ruku koja se pojavljuje iz grupe apostola. "Je li to *bo-dež* u toj ruci?"

"Da. Što je još čudnije, ukoliko prebrojiš ruke, uverićeš se da ova ruka... ne pripada baš nikome. Ona je bez tela. Anonimna."

Sofi je počinjala da se oseća izgubljenom. "Žao mi je, ali još uvek ne vidim kako sve ovo Mariju Magdalenu čini Svetim gralom."

"Aha!" Tibing ponovo uzviknu. "Tu leži zec!" Okrete se ponovo ka stolu i izvuče veliku mapu koju raširi ispred Sofi. Bila je to složena genealogija.

"Malo ljudi zna da je Marija Magdalena, nezavisno od toga što je bila Hristova desna ruka, bila moćna žena."

Sofi sada ugleda naslov iznad porodičnog stabla.

PLEME VENIJAMINOVO

"Marija Magdalena je ovde", reče Tibing, pokazujući blizu samog vrha genealoškog stabla.

Sofije bila iznenađena. "Ona je iz kuće Venijamina?"

"Upravo tako", reče Tibing. "Marija Magdalena je kraljevskog porekla."

"Ali ja sam mislila da je Magdalena bila siromašna."

Tibing odmahnu glavom. "Magdalena je proglašena za prostitutku kako bi se uklonili dokazi o njenim moćnim porodičnim vezama."

Sofi pogleda u Langdona, koji i to potvrdi. Potom se opet okrenu ka Tibingu. "Ali zašto bi Crkvu *brinulo* da li je Magdalena kraljevske krvi?"

Britanac se nasmeši. "Drago moje dete, nije Crkvu toliko brinula kraljevska krv Marije Magdalene, koliko njen brak sa Hristom, koji je *takođe* bio kraljevske krvi. Kao što znate, Jevanđelje po Mateju nam kaže da je Isus iz plemena Davidovog. Potomak kralja Solomona - kralja Jevreja. Oženivši se

ženom iz moćnog plemena Venijamina, Isus je spojio dve kraljevske loze, stvarajući tako moćnu političku zajednicu sa potencijalom da legitimno pretenduje na presto i ponovo uspostavi kraljevsku lozu, kao u vreme Solomona." Sofi je osećala da napokon stižu do poente.

Tibing je sada izgledao uzbuđeno. "Legenda o Svetom gralu je legenda o kraljevskoj krvi. Kada se u legendi o Gralu govori o 'putiru u kojem se nalazila Hristova krv'... govori se, zapravo, o Mariji Magdaleni - ženskoj materici koja je nosila Isusovu kraljevsku lozu."

Izgledalo je da reči odjekuju preko balske dvorane, pre nego što ih je Sofi sasvim shvatila. *Marija Magdalena je nosila kraljevsku lozu Isusa Hrista ?* "Ali kako bi Isus mogao da ima lozu sem?..." Ona zastade i pogleda Langdona.

Langdon se blago nasmeši. "Sem ako su imali dete."

Sofi je stajala u šoku.

"Eto vam najvećeg zataškavanja u istoriji čovečanstva", objavi Tibing.

"Ne samo da je Isus bio oženjen, nego je bio i otac. Draga moja, Marija Magdalena je bila Sveta zdela. Bila je putir koji je nosio kraljevsku lozu Isusa Hrista. Bila je materica koja je nosila potomstvo, i loza od koje se granalo sveto voće!"

Sofi oseti kako joj se dlačice na rukama podižu. "Ali kako se o *toliko* velikoj tajni moglo ćutati sve ove godine?"

"Nebesa!" reče Tibing. "Radilo se sve samo se nije *ćutalo!* Kraljevska loza Isusa Hrista izvor je najotpornije legende svih vremena - legende o Svetom gralu. Magdalenina priča se uzvikuje na sve strane već vekovima preko svih vrsta metafora i na svim jezicima. Njenu priču vidite svuda, jednom kada progledate."

"A spisi Sangreal?" upita Sofi. "Oni navodno sadrže dokaz da je Isus imao svoju kraljevsku lozu?"

"Baš tako."

"Dakle, čitava legenda o Svetom gralu zapravo je o kraljevskoj krvi?"

"I to prilično bukvalno", reče Tibing. "Reč *Sangreal* dolazi od *San Greal* - ili Sveti gral. Ali u svom najstarijem obliku, reč *Sangreal* se delila na drugom mestu." Tibing je zapisa na parčetu papira i pruži joj ga.

Pročitala je šta je napisao.

Sang Real

Istog trenutka, Sofi je prepoznala prevod.

Sang Real je bukvalno značilo **kraljevska krv**.

Recepcionar u foajeu sedišta sekte Opus Dei na Aveniji Leksington u Njujorku bio je iznenađen kada je sa druge strane slušalice začuo glas biskupa Aringarose. "Dobro večer, gospodine."

"Da li ima poruka za mene?" pitao je biskup, neuobičajeno napet.

"Da, gospodine. Drago mi je što ste nazvali. Nisam mogao da vas pronađem u vašem apartmanu. Imali ste hitan telefonski poziv pre oko pola sata."

"Da?" Te vesti kao da su mu donele olakšanje. "Da li znate ko je zvao?"

"Ne, gospodine, nije ostavio ime. Samo broj." Telefonistkinja javi broj.

"Pozivni trideset tri? To je Francuska, zar ne?"

"Da, gospodine. Pariz. Rekao je da je izuzetno važno - da mu se odmah javite."

"Hvala vam. Čekao sam taj poziv." Aringarosa brzo prekide vezu.

Dok je spuštao slušalicu, recepcionar se pitao zašto je veza biskupa Aringarose toliko pucketala. Po dnevnom rasporedu, biskup je ovog vikenda trebalo da bude u Njujorku, pa ipak, zvučalo je kao da zove sa drugog kraja sveta. Recepcionar sleže ramenima. Biskup Aringarosa se poslednjih nekoliko meseci ponašao veoma čudno.

•rtr

Mora da mobilni telefon nije bio dostupan, mislio je Aringarosa dok se fijat približavao izlazu za rimski čarter aerodrom. Učitelj je pokušavao da me dobije. Uprkos tome što je bio zabrinut zbog propuštenog poziva, Aringarosu je ohrabrila činjenica da je Učitelj imao dovoljno samopouzdanja da nazove direktno sedište organizacije Opus Dei.

Mora da su se stvari dobro odvijale večeras u Parizu.

Dok je birao broj, Aringarosa je osećao uzbuđenje što će uskoro biti u Parizu. *Sletećemo pre zore.* Aringarosu je na aerodromu čekao turbo helikopter za kratki čarter let do Francuske. Komercijalne linije nisu dolazile u obzir u ovo doba, naročito imajući u vidu sadržaj njegove aktovke.

Telefon počeo da zvoni.

Javio se ženski glas. "*Direction Centrale Police Judiciaire.*"

Aringarosa je oklevao. Ovo nije očekivao. "Ah, da... Rekli su mi da nazovem ovaj broj."

"*Qui eles-vous?*" reče žena. "Vaše ime?"

Aringarosa nije bio siguran da li da odgovori. *Francuska Sudska policija?*

"Vaše *ime*, gospodine?" insistirala je žena.

"Biskup Manuel Aringarosa."

"*Un moment.*" Začuo se zvuk prebacivanja veze.

Nakon poduže pauze, javi se grub i zabrinut muški glas. "Biskupe, drago mi je da sam konačno došao do vas. Vi i ja treba da razgovaramo o mnogo čemu."

POGLAVLJE 60

Sangreal... Sang Real... San Greal... Kraljevska krv... Sveti gral.

Sve je bilo povezano.

Sveti gral je Marija Magdalena... majka kraljevske loze Isusa Hrista.

Sofi oseti kako je preplavljuje novi talas zbunjenosti dok je stajala u tišini balske dvorane i zurila u Roberta Langdona. Što su više delića slagalice Langdon i Tibing položili na sto te noći, sama slagalica postajala je sve nepredvidljivija.

"Kao što vidite, draga moja", reče Tibing, trupkajući ka polici sa knjigama, "Leonardo nije jedini koji je pokušavao da svetu saopšti istinu o Svetom gralu. Kraljevsku lozu Isusa Hrista zabeležile su na desetine istoričara do najsitnijih detalja." On prede prstom preko niza od nekoliko desetina knjiga.

Sofi nakrivi glavu i prođe pogledom po naslovima:

OTKROVENJE TEMPLARA:

Tajni čuvari istinskog Hristovog identiteta

ŽENA SA POSUDOM OD ALABASTERA:

Marija Magdalena i Sveti gral

BOGINJA U JEVANĐELJIMA:

Ponovo uspostavljanje svetog ženskog principa

"Ovo je možda najpoznatiji naslov", reče Tibing, izvlačeći iz gomile knjigu iskrzanih korica i pružajući joj je.

Na koricama je pisalo:

SVETA KRV, SVETI GRAL:

Svetski bestseler

Sofi podiže pogled. "Svetski bestseler? Nikada nisam čula za njega."

"Bili ste mladi. Ova knjiga je poprilično podigla prašinu osamdesetih godina dvadesetog veka. Autori su izneli neke, za moj ukus isuviše sumnjive hipoteze u svojim analizama, ali osnovna ideja stoji." Na čast im služi to što su konačno učinili da ideja o Hristovoj lozi bude prihvaćena."

"Kakva je bila reakcija Crkve na knjigu?"

"Ćutanje, naravno. Ali to se očekivalo. Naposletku, tu tajnu je Vatikan pokušavao da zakopa još u Četvrtom veku. Uzrok je Kistaških ratova. Pretnja

koju je Marija Magdalena predstavljala muškoj Crkvi bila je potencijalno katastrofalna. Ne samo da je Isus poverio zadatak osnivanja Crkve ženi, nego je ona ugrožavala predstavu Hristove *božanske* prirode. Crkva ju je, kako bi se zaštitila, proglasila za bludnicu i uništila dokaze o braku, na taj način predupređujući sve moguće tvrdnje da je Hrist imao žive naslednike i bio smrtni prorok."

Sofi pogleda Langdona, koji klimnu glavom. "Sofi, istorijski dokazi koji ovo potkrepljuju su brojni."

"Priznajem", reče Tibing, "da su ovo smele tvrdnje, ali morate razumeti da je Crkva imala snažnu motivaciju da izvede takvo zataškavanje. Nikako ne bi mogli opstati kad bi javnost saznala za Hristovo potomstvo. Isusovo dete bi potamnelo Hristovu božansku prirodu a time i hrišćansku crkvu, koja se proglasila za **jedinog** posrednika do kraljevstva nebeskog."

"Ruža sa pet latica", reče Sofi, pokazujući iznenada na jednu od Tibingovih knjiga. *Isti simbol kao i na kutiji od ružinog drveta.*

Tibing baci pogled ka Langdonu i naceri se. "Ima oštro oko." Ponovo se okrete ka Sofi. "To je simbol koji Priorat koristi za Gral. Marija Magdalena. Budući da je njeno ime Crkva proklela, Marija Magdalena je postala poznata pod mnogim pseudonimima - Putir, Sveti gral i Ruža." Zastade. "Ruža je povezana sa Venerinim petokrakim pentagramom i vodiljom, Ružom kompasa. Uzgred, reč *ruža* je identična u engleskom, francuskom, nemačkom i mnogim drugim jezicima."

"Ruža je na engleskom", dodade Langdon, "takođe i anagram Erosa, grčkog boga seksualne ljubavi."

Sofi ga iznenađeno pogleda dok je Tibing uranjao u dalje objašnjavanje.

"Ruža je oduvek glavni simbol ženske seksualnosti. U primitivnim kultovima boginje, pet latica je predstavljalo pet faza života žene - rođenje, menstruaciju, majčinstvo, menopauzu i smrt. A u moderna vremena, veze ruže koja cveta sa ženskošću su više vizuelne prirode." On pogleda Roberta. "Možda bi simnolog mogao da objasni?"

Robert je oklevao. Za trenutak predugo.

"Oh, zaboga!" zagunđa Tibing. "Vi Amerikanci ste takvi čistunci." Ponovo pogleda Sofi. "To oko čega se Robert spetljao jeste činjenica da cvet koji cveta nalikuje ženskim genitalijama, nežnom cvetu iz kojeg čitavo čovečanstvo stupa na ovaj svet. I ako ste ikada videli neku od slika Džordže O'Kif, znate tačno na šta mislim."

"Ono što je ovde važno", reče Langdon, pokazujući ponovo na policu sa knjigama, "jeste to da sve ove knjige potvrđuju istu istorijsku činjenicu."

"Da je Isus imao potomstvo." Sofi još uvek nije bila ubeđena.

"Da", reče Tibing. "I da je Marija Magdalena materica koja je nosila njegovu kraljevsku lozu. Sionski priorat, do današnjeg dana, još uvek obožava Mariju Magdalenu kao boginju, Sveti gral. Ružu i Veliku majku."

U Sofinoj svesti se ponovo javi prizor rituala iz podruma.

"Prema Prioratu", nastavi Tibing, "Marija Magdalena je bila trudna u vreme Hristovog razapinjanja. Radi sigurnosti Hristovog nerođenog deteta, nije imala dragog izbora sem da pobegne iz Svete zemlje. Uz pomoć Isusovog pouzdanog ujaka, Josifa iz Arimateje, Marija Magdalena je tajno otoputovala u Francusku, tada poznatu kao Galija. Tamo je pronašla bezbedno skrovište u okviru jevrejske zajednice. Upravo ovde, u Francuskoj, rodila je svoju kćerku. Zvala se Sara."

Sofi podiže pogled. "Stvarno vam je poznato *ime* deteta?"

"I više od toga. Magdalenin i Sarin život pažljivo su beležili njihovi jevrejski zaštitnici. Setite se da je Magdalenino dete pripadalo lozi jevrejskih kraljeva - Davida i Solomona. Iz ovog razloga su Jevreji u Francuskoj Magdaleninu smatrali za svetu kraljevsku ličnost i poštovali su je kao začetnicu kraljevske loze. Brojni naučnici tog vremena beležili su podatke o Magdaleninim danima u Francuskoj, uključujući i rođenje Sare i porodično stablo koje se potom razvilo."

Sofi je bila zatečena. "Postoji *porodično stablo* Isusa Hrista?"

"Baš tako. I ono je jedan od kamena temeljaca spisa Sangreal. Kompletna genealogija ranih potomaka Hrista."

"Ali kakva korist od zabeležene genealogije Hristove loze?" upita Sofi.

"To nije dokaz. Istoričari sasvim sigurno ne mogu potvrditi autentičnost genealogije."

Tibing se zakikota. "Ništa više nego što mogu potvrditi autentičnost Biblije."

"Što znači?"

"Što znači da su istoriju oduvek pisali pobednici. Kada bi se dve kulture sukobile, gubitnici su bili brisani iz istorije, dok su pobednici pisali svoje istorijske udžbenike - knjige u kojima su se veličali njihovi razlozi i ciljevi a pobeđeni neprijatelj bivao ocrnjen. Kao što je Napoleon jednom rekao: „Šta je istorija, nego priča koja je opstala?“ On se nasmeši. "Po samoj svojoj prirodi, istorija je uvek jednostrani prikaz."

Sofi nikada o tome nije razmišljala na taj način.

"Spisi Sangreal nam jednostavno saopštavaju *drugu* stranu priče o Hristu. Naposljetku, u koju stranu priče verujete - stvar je vere i ličnog istraživanja, ali barem su informacije preživele. Spisi o Sangrealu obuhvataju desetine hiljada stranica. Svedočenja onih koji su videli blago Sangreal opisuju da se prenosilo u četiri ogromna kovčega. Veruje se da se u tim kovčezima nalaze *Puristički spisi* - hiljade stranica originalnih dokumenata iz vremena pre Konstantina, koje su napisali rani sledbenici Isusa i koji su ga poštovali kao učitelja od krvi i mesa i proroka. Takođe se priča da je deo tog blaga i legendarni "*Q*"-dokument - rukopis za koji čak i Vatikan priznaje da možda

postoji. Navodno, to je knjiga Isusovih učenja koju je, moguće je, napisao on lično."

"Rukopis koji je sam Hrist napisao?"

"Naravno", reče Tibing. "Zašto ne bi Isus beležio svoja dela? Većina ljudi je to radila u ono vreme. Još jedan eksplozivan dokument za koji se veruje da je u tom blagu je i rukopis poznat kao *Magdalenini dnevnic* - lične beleške Marije Magdalene o njenoj vezi sa Hristom, o njegovom razapinjanju i vremenu koje je provela u Francuskoj."

Sofi je dugo ćutala. "I ta četiri kovčega dokumenata su blago koje su vitezovi templari otkrili ispod Solomonovog hrama?"

"Upravo tako. Dokumenti koji su vitezove učinili toliko moćnima. Dokumenti koji su bili predmet bezbrojnih potraga za Galom kroz istoriju."

"Ali rekli ste da je Sveti gral *Marija Magdalena*. Ako ljudi tragaju za dokumentima, zašto se to zove potraga za Svetim gralom?"

Tibing ju je posmatrao, dok mu je izraz lica postajao blaži. "Zato što mesto na kojem je Sveti gral sakriven uključuje i sarkofag."

Napolju, vetar je urlao u krošnjama drveća.

Tibing je sada govorio tiše. "Potraga za Svetim gralom bukvalno jeste pohod koji za cilj ima da se klekne pred kostima Marije Magdalene. Putovanja sa ciljem da se pomolimo pred nogama prognanog, izgubljenog ženskog božanstva."

Sofi oseti neočekivano čuđenje. "Skrovište Svetog grala je zapravo... *grob-nica*?"

Tibingove oči boje lešnika se zamutiše. "Jeste. Grobnica u kojoj se nalazi telo Marije Magdalene, kao i dokumenti koji pričaju istinitu priču o njenom životu. U suštini, potraga za Svetim gralom je uvek bila potraga za Magdalenom - kraljicom o koju su se ogrešili, sahranjenom zajedno sa dokazima o legalnim pretenzijama njene porodice na vlast."

Sofi je sačekala trenutak da se Tibing sabere. Toliko toga u vezi sa njenim dedom još uvek nije imalo smisla. "Članovi Priorata su", naposletku ona reče, "svih ovih godina izvršavali svoju dužnost i čuvali spise Sangreal a i grobnicu Marije Magdalene?"

"Da, ali bratstvo je imalo još jednu, daleko važniju, dužnost — da zašтите samu *lozu*. Hristovo potomstvo nalazilo se u stalnoj opasnosti. Rana Crkva se plašila da će, ukoliko se loza bude razvijala, tajna o Isusu i Magdaleni naposletku izbiti na videlo i dovesti u opasnost osnovnu katoličku doktrinu - onu o božanskom Mesiji koji nije opštio sa ženama niti ulazio u bračne zajednice." On zastade. "Ipak, Hristova loza je u potaji opstajala u Francuskoj, sve dok nije načinila hrabar potez u petom veku i pomešala se sa francuskom kraljevskom lozom, na taj način stvorivši lozu Merovinga."

Ove novosti su iznenadile Sofi. Za Merovinge su čuli svi učenici u Francuskoj. "Merovinzi su osnovali Pariz."

"Da. To je jedan od razloga što je legenda o Gralu toliko prisutna u Francuskoj. Mnogi od vatikanskih pohoda na Sveti gral sprovedenih ovde bile su zapravo tajne misije sa ciljem da se uklone pripadnici kraljevske loze. Jeste li čuli za kralja Dagoberta?"

Sofi se nejasno sećala imena iz neke užasne priče sa časa istorije. "Dagobert je bio kralj iz dinastije Merovinga, zar ne? Proboden kroz oko na spavanju?"

"Tačno tako. Ubio ga je Vatikan u saradnji sa Pipinom od Heristala. Kraj sedmog veka. Sa Dagobertovim ubistvom loza Merovinga je gotovo ugašena. Na sreću, Dagobertov sin, Sigisbert, uspeo je da se spase i produži lozu, kojoj je kasnije pripadao i Godfroa Bujonski - osnivač Sionskog priorata."

"Isti čovek", reče Langdon, "koji je naredio vitezovima templarima da povrate spise Sangreala pohranjene ispod Solomonovog hrama i tako obezbedio Merovinzima dokaz njihovih naslednih veza sa Isusom Hristom."

Tibing klimnu, duboko uzdahnuvši. "Savremeni Sionski priorat ima izuzetno značajan zadatak. Trostruki zadatak. Bratstvo mora da štiti spise Sangreala. Moraju da štite grob Marije Magdalene. I, naravno, moraju da neguju i štite Hristovu lozu — onih nekoliko članova kraljevske loze Merovinga koji su preživeli do današnjih dana."

Reči su visile u ogromnom prostoru, i Sofi oseti čudnu vibraciju - kao da joj u kostima odzvanja neka nova vrsta istine. *Potomci Isusa Hrista koji su preživeli do današnjih dana.* Dedin glas joj je ponovo šaputao u uho. *Princezo, moram da ti kažem istinu o tvojoj porodici.*

Hladni žmarci joj prostrujaše kroz telo.

Kraljevska krv.

Nije mogla da veruje.

Princeza Sofi.

"Ser Li?" Reči sluge zapucketaše preko interfona na zidu i Sofi poskoči.

"Da li biste mi se mogli pridružiti u kuhinji za trenutak?"

Tibing se namršti zbog ometanja u nezgodno vreme. Ode do interfona i pritisnu dugme. "Remi, kao što znaš, imam goste. Ako nam još nešto bude bilo potrebno iz kuhinje noćas, sami ćemo se poslužiti. Hvala ti i laku noć."

"Samo reč sa vama pre nego što se povučem, gospodine, ako dozvolite."

Tibing zagunđa i pritisnu dugme. "Samo brzo, Remi."

"Tiče se domaćinstva, gospodine, što nije baš za goste."

Tibing nije mogao da veruje. "I ne može da sačeka do jutra?"

"Ne, gospodine. Moje pitanje vam neće oduzeti ni minut."

Tibing zakoluta očima i pogleda Langdona i Sofi. "Ponekad se pitam ko koga služi?" Ponovo pritisnu dugme. "Stižem, Remi. Mogu li ti nešto doneti kad već dolazim?"

"Samo slobodu od ugnjetavanja, gospodine."

"Remi, jasno ti je da je tvoj *steak au poivre* jedini razlog što još uvek radiš za mene?"

"Rekli ste mi, gospodine. Rekli ste mi."

POGLAVLJE 61

Princeza Sofi.

Sofi su misli bile prazne dok se klopotanje Tibingovih štaka gubilo niz hodnik. Obamrla, okrenu se i pogleda Langdona. Već je odmahivao glavom, kao da joj čita misli.

"Ne, Sofi", prošaputa, razuveravajući je pogledom. "Ista ideja je i meni pala na pamet kada sam shvatio da ti je deda bio u Prioratu, i kada si rekla da je teo da ti kaže nekakvu tajnu o tvojoj porodici. Ali to nije moguće." Langdon zastade. "Sonijer nije merovinško prezime."

Sofi nije bila sigurna da li treba da oseća olakšanje ili razočarenje. Ranije, Langdon joj je, onako usput, postavio neobično pitanje o devojačkom prezimenu njene majke. Šovel. Sada je to pitanje dobilo svoj smisao. "A Šovel?" upita ona nestrpljivo.

Ponovo je odmahnuo glavom. "Žao mi je. Znam da bi ti to pružilo odgovore na mnoga pitanja. Ostale su samo dve direktne loze potomaka Merovinga. Njihova prezimena su Plantar i Sen-Kler. Obe porodice se kriju, i verovatno ih štiti Priorat."

Sofi polako ponovi prezimena u sebi i potom odmahnu glavom. Niko u njenoj porodici se nije prezivao Plantar niti Sen-Kler. Zabrinuto shvati da sada nije ništa bliže istini koju je deda želeo da joj otkrije nego tamo u Luvru. Da deda barem uopšte nije pomenuo njenu porodicu tog popodneva! Otvorio je stare rane koje su bile jednako bolne kao i uvek. *Mrtvi su, Sofi. Neće se vratiti.* Pomislila je na majku, kako je uveče uspavljuje pevanjem, na oca koji je nosi na ramenima, na baku i mlađeg brata koji joj se osmehuju vatrenim zelenim očima. I sve je to ukradeno od nje. Ostao joj je samo deda.

A sada nema ni njega. Sama sam.

Sofi se bez reči okrete natrag ka *Tajnoj večeri* i pogleda dugu crvenu kosu i mirne oči Marije Magdalene. Bilo je nečega u njenom izrazu lica što je ukazivalo na gubitak voljene osobe. Sofi je to mogla da oseti.

"Roberte?" pozva ga tiho.

On joj pride bliže.

"Znam da je Li rekao da se priča o Gralu nalazi svuda oko nas, ali ja sam prvi put večeras čula nešto od ovoga."

Langdon je izgledao kao da bi je rado zagrlio i utešio, ali se uzdržao. "Čula si njenu priču ranije, Sofi. Svako je čuo. Samo što je ne prepoznamo kad je čujemo."

"Ne razumem."

"Priča o Gralu se nalazi svuda, samo što je sakrivena. Kada je Crkva proglašala Mariju Magdalenu, njena priča morala se prenositi diskretnijim kanalima... kanalima od metafora i simbola."

"Naravno. Umetnost."

Langdon pokaza na *Tajnu večeru*. "Savršen primer. Neka od današnjih najtrajnijih dela slikarstva, književnosti i muzike u potaji pričaju priču o Mariji Magdaleni i Isusu."

Langdon joj ukratko ispriča o delima Da Vinčija, Botičelija, Pusena, Berninija, Mocarta i Viktora Igoa, koja su sva alegorijski govorila o pohodu sa ciljem da se povrati proglašeno žensko božanstvo. Postojane legende poput one o ser Gavenu i Zelenom vitezu, kralju Arturu i Uspavanoj lepotici bile su alegorije Grala. *Zvonar Bogorodičine crkve* Viktora Igoa i Mocartova *Čarobna frula* bili su puni masonskog simbolizma i tajni o Gralu.

"Jednom kada otvoriš oči za Sveti gral", reče Langdon, "vidiš ga svuda.

U slikarstvu. Muzici. Knjigama. Pa čak i u crtanim filmovima, luna parkovima i popularnim filmovima."

Langdon joj pokaza svoj sat sa Mikijem Mausom i objasni kako je Volt Dizni odlučio da cilj njegovog povučenog života bude da priču o Gralu prenese budućim generacijama. Tokom čitavog svog života, Diznija su slavili kao "savremenog Leonarda da Vinčija". Obojica su bili ispred svog vremena, jedinstveno nadareni umetnici, članovi tajnih društava i, što je najuočljivije, šaljivdžije bez presedana. Poput Leonarda, Volt Dizni je voleo da ubacuje skrivenne poruke i simbolizam u svoju umetnost. Kada gleda rane Diznijeve filmove, profesionalni simbolog se oseća kao da ga bombarduju bujicom aluzija i metafora.

Većina Diznjevih skrivenih poruka ticala se religije, paganskih mitova i priča o potčinjenoj boginji. Nije slučajno Dizni ponovo ispričao bajke poput *Pepeljuge*, *Uspavane lepotice* i *Snežane i sedam patuljaka* - koje se sve bave temom sputavanja ženskog božanstva. Nije potrebno poznavanje simbologije da bi se razumelo da je Snežana - princeza koja je pala u nemilost nakon što je zagrizla otrovnu jabuku - predstavljala jasnu aluziju na Evin pad iz Rajskog vrta. Ili da je princeza Aurora iz *Uspavane lepotice* - koja pod imenom 'Ružica' živi skrivena duboko u šumi kako bi bila zaštićena od kandži zle veštice - priča o Gralu za decu.

Uprkos svom poslovnom imidžu, Dizni je među zaposlenima imao dovitljive i duhovite umetnike koji su se zabavljali ubacivanjem skrivenog simbolizma u Diznijeve proizvode. Langdon nikada neće zaboraviti čas na kojem je jedan od njegovih studenata doneo crtani film *Kralj lavova* i zaustavio ga na kadru u kojem je reč SEKS bila jasno vidljiva, ispisana tragovima dima iznad Simbine glave. Iako je Langdon pretpostavljao da je ovo pre brucoška šala crtača nego prosvetljena aluzija na pagansku ljudsku seksualnost, naučio je da ne treba potcenjivati Diznijeve domete kad je simbolika u pitanju. *Mala*

sirena je čarobna tapiserija duhovnih simbola koji stoje u toliko specifičnoj vezi sa boginjom da se ne može raditi o pukoj slučajnosti.

Kada je prvi put gledao *Malu sirenu*, Langdon je skoro uzviknuo primećivši da je slika u Arijelinom podvodnom domu upravo slika *Madona pokojnica* slikara iz sedamnaestog veka Zorža de la Tura - čuveni omaž prognoj Mariji Magdaleni – što je sasvim prikladan dekor kada se zna da je film devedesetominutni kolaž očiglednih simboličkih aluzija na izgubljenu svetost boginje Izide, Evu, boginju riba Pisces i, naravno, Mariju Magdalenu. Ime Male sirene, Arijel, u vezi je sa ženskim božanstvom a u Isaiji bilo je sinonim za "Sveti grad pod opsadom". Naravno, ni valovita crvena kosa Male sirene sasvim sigurno nije slučajnost.

Metalni zvuk Tibingovih štaka približavao se hodnikom, a korak mu je bio neobično oštar. Strogog izraza na licu, ušao je u radnu sobu.

"Bolje da objasniš, Roberte", hladno je rekao. "Nisi bio iskren prema meni."

POGLAVLJE 62

„Smešteno mi je, Li“, reče Langdon, pokušavajući da ostane pribran. „Znaš me. Ja ne bih nikoga ubio.“

Tibingov glas nije postajao mekši. "Roberte, ti si na televiziji, za ime boga. Znaš li da je policija raspisala poternicu za tobom?"

"Da."

"U tom slučaju, zloupotrebio si moje poverenje. Zapanjen sam što si me izložio riziku tako što si došao ovamo i naveo me da brbljam o Gralu, kako bi se mogao sakriti u mojoj kući."

"Nisam ubio nikoga."

"Žak Sonijer je mrtav, a policija kaže da si ga ti ubio." Tibing je bio tužan. "Čovek koji je toliko doprineo umetnosti..."

"Gospodine?" Iza Tibinga se pojavio sluga, na pragu radne sobe, prekrštenih ruku. "Da li da ih izvedem napolje?"

"Ja ću." Tibing odšepa preko radne sobe, otključa široki francuski prozor i širom ga otvori ka sporednom travnjaku. "Molim vas, pronađite svoja kola i idite."

Sofi se ne pomaknu. "Imamo informaciju o *def de voute*. Ključnom kamenu *Priorata*."

Tibing je nekoliko sekundi zurio u nju, potom se prezrivo osmehnu.

"Očajnički pokušaj. Robert zna koliko sam ga tražio."

"Ona govori istinu", reče Langdon. "To je razlog što smo noćas došli k tebi. Da razgovaramo sa tobom o ključnom kamenu."

Sluga se umeša. "Odlazite, ili ću pozvati policiju."

"Li", prošaputa Langdon, "znamo gde se nalazi."

Činilo se da se Tibing koleba.

Remi sada ukočeno pređe preko prostorije. "Smesta odlazite! Ili ću vas na silu..."

"Remi!" Tibing se okrete, brečnuvši se na svog slugu. "Ostavi nas za trenutak."

Sluga se izbeči. "Gospodine? Moram da se usprotivim. Ovi ljudi su..."

"Ja ću se postarati za ovo." Tibing pokaza ka hodniku.

Nakon trenutka gluve tišine, Remi ode podvijenog repa.

Svež noćni povetarac dopirao je kroz otvoren prozor. Tibing se okrete natrag ka Sofi i Langdonu, još uvek neodlučnog izraza. "Bolje da ovo bude nešto dobro. Šta znate o ključnom kamenu?"

U gustom žbunju ispred Tibingove radne sobe, Sajlas je čvrsto stezao pištolj i napeto gledao kroz staklena vrata. Pre svega nekoliko trenutaka, zaobišao je kuću i ugledao Langdona i ženu kako pričaju u velikoj kancelariji. Pre nego što je stigao da se umeša, čovek sa štakama je ušao, vikao na Langdona, širom otvorio francuski prozor i zahtevao od gostiju da odu. *Potom je žena pomenula ključni kamen i sve se promenilo.* Vikanje se pretvorilo u šaputanje. Strasti su se smirile. Staklena vrata su žurno zatvorena.

Šunjajući se u senci, Sajlas proviri kroz prozor. *Ključni kamen se nalazi negde u kući.* Sajlas je to osećao.

Držeći se senke, primaknuo se bliže prozoru, željan da čuje razgovor. Daće im pet minuta. Ako za to vreme ne otkriju gde kriju ključni kamen, Sajlas će morati da uđe i ubedi ih silom.

U radnoj sobi, Langdon je osećao zaprepašćenje njihovog domaćina.

"Veliki majstor?" Tibing promuca, posmatrajući Sofi. "Žak Sonijer?"

Sofi klimnu, zapazivši nevericu u njegovim očima.

"Ali nikako to ne možete znati!"

"Žak Sonijer je bio moj deda."

Tibing posrnu unazad na štakama, bacivši pogled ka Langdonu, koji potvrdi. Tibing se ponovo okrete ka Sofi. "Gospođice Nevo, nemam reči. Ako je to tačno, iskreno mi je žao zbog vašeg gubitka. Moram priznati da sam, radi svog istraživanja, imao spisak ljudi u Parizu za koje sam mislio da bi mogli biti dobri kandidati za ulazak u Priorat. Žak Sonijer se nalazio na tom dugom spisku, zajedno sa mnogim drugim ljudima. Ali Veliki majstor, kažete? Teško je poverovati." Tibing je ćutao neko vreme, potom odmahnu glavom. "Ipak nema smisla. Čak i da je vaš deda bio Veliki majstor Priorata i sam napravio ključni kamen, *nikada* vam ne bi rekao kako da ga pronađete. Ključni kamen otkriva put ka najvećem blagu bratstva. Bili vi unuka ili ne, nemate prava na takvo znanje."

"Gospodin Sonijer je umirao kada je preneo informaciju", reče Langdon.

"Mogućnosti su mu bile ograničene."

"Nisu mu bile *potrebne* mogućnosti", reče Tibing. "Postoje tri *senechaux* koji takođe znaju tajnu. U tome leži sva lepota njihovog sistema. Jedan postaje Veliki majstor, dok narednog člana postavljaju za novog *senechala* i poveravaju mu tajnu ključnog kamena."

"Pretpostavljam da niste odgledali čitave vesti", reče Sofi. "Pored mog dede, još *trojica* drugih istaknutih Parižana danas su ubijena. Svi na sličan način. Izgledalo je kao da su svi ispitivani pre nego što su ubijeni."

Tibing zinu od iznenađenja. "I mislite da su bili..."

"*Senechaux*", reče Langdon.

"Ali kako? Ubica nikako nije mogao saznati imena *sva* četiri vrhovna člana Sionskog priorata! Pogledajte *mene*, ja istražujem Priorat već decenijama i ne mogu da imenujem *nijednog* člana Priorata. Nezamislivo je da *sva* tri *senechaux* i sam Veliki majstor budu otkriveni i ubijeni u istom danu."

"Sumnjam da su do te informacije došli za jedan dan", reče Sofi. "Zvuči kao dobro isplanirano *decapiter*. To je tehnika koju koristimo u borbi protiv organizovanih kriminalnih grupa. Ako Sudska policija želi da krene na određenu grupu, mesecima će ih krišom samo posmatrati i prisluškovati, identifikovati sve glavne igrače, a potom se umešati i istog trenutka ih sve pohvatati. Obezglavljuvanje. Bez vođa, grupa zapada u kaos i odaje ostale informacije. Moguće je da je neko strpljivo nadzirao Priorat i potom napao, nadajući se da će čelni ljudi otkriti gde se nalazi ključni kamen."

Tibing nije bio ubeđen. "Ali braća ne bi nikada progovorila. Zakleli su se na ćutanje. Čak i pod pretnjom smrću."

"Upravo tako," reče Langdon. "Što znači da nisu odali tajnu *i* bili su ubijeni..."

Tibing shvati. "U tom slučaju bi lokacija ključnog kamena bila zauvek izgubljena!"

"A zajedno sa njom", reče Langdon, "i mesto na kojem se nalazi Sveti gral."

Tibingovo telo kao da se zaljuljalo od težine Langdonovih reci. Potom, kao da je suviše umoran, klonu u stolicu i zagleda se kroz prozor.

Sofi mu priđe i obazrivo progovori. "S obzirom na tešku situaciju u kojoj se našao, čini se mogućim da je moj deda, u potpunom očajanju, pokušao da prenese tajnu na nekoga izvan bratstva. Na nekoga kome je mislio da može da veruje. Na nekoga u svojoj porodici."

Tibing je bio bleđ. "Ali neko ko je sposoban da tako napadne... da toliko otkrije o bratstvu... "Zastade, sa novim strahovima. "To može biti samo jedna sila. Ova vrsta infiltracije je mogla poteći samo od najstarijeg neprijatelja Priorata."

Langdon podiže pogled. "Crkve."

"Od koga drugog? Rim već vekovima traga za Gralom."

Sofi je bila skeptična. "Mislite da je *Crkva* ubila mog dedu?"

Tibing odgovori: "Ne bi bilo prvi put u istoriji da je Crkva počinila ubistvo kako bi sebe zaštitila. Dokumenti koji idu uz Sveti gral veoma su opasni, a Crkva već godinama želi da ih uništi."

Langdon je teško prihvatao Tibingovu teoriju po kojoj bi Crkva hladnokrvno ubila ljude kako bi se domogla tih dokumenata. Budući da je upoznao novog papu i mnoge kardinale, Langdon je znao da su to duboko duhovni ljudi koji nikada ne bi odobrili ubistvo. *Bez obzira na ulog.*

Izgedalo je da Sofi misli isto. "Zar nije moguće da je ove članove Priorata ubio neko *izvan* Crkve? Neko ko nije shvatao šta je Gral zapravo? Hristov

putir bi, na kraju krajeva, bio sasvim primamljivo blago. Mora da su lovci na blago ubijali i za manje od toga."

"Sudeći po svom iskustvu", reče Tibing, "ljudi će mnogo dalje otići da bi izbegli ono čega se plaše nego da bi došli do onoga što žele. U ovom napadu na Priorat osećam očajanje."

"Li", reče Langdon, "ova rasprava nema smisla. Zašto bi pripadnici katoličkog sveštenstva *ubijali* pripadnike Priorata da bi pronašli i uništili dokumente za koje i ovako veruju da su lažna svedočanstva?"

Tibing se zakikota. "Harvardske kule od slonovače su te smekšale, Roberte. Da, sveštenstvo u Rimu je blagosloveno snažnom verom, i zahvaljujući tome njihova uverenja mogu da izdrže sva iskušenja - pa čak i dokumente koji protivreče svemu što im je sveto. Ali, šta je sa ostatkom sveta? Šta je sa onima koji nisu blagosloveni apsolutnom sigurnošću? Šta je sa onima koji gledaju surovost na ovom svetu i pitaju se gde je Bog danas? Šta je sa onima koji gledaju crkvene skandale i pitaju se *ko* li su ti ljudi koji tvrde da govore istinu o Hristu pa ipak lažu kako bi prikriili seksualno zlostavljanje dece od strane njihovih sopstvenih sveštenika?" Tibing zastade. "Šta se dešava sa *tim* ljudima, Roberte, ako se pojave ubedljivi naučni dokazi da crkvena verzija priče o Hristu nije tačna, i da je najveća priča ikada ispričana zapravo najveća laž ikada ispričana?"

Langdon ne odgovori.

"Da ti kažem šta će se desiti ako dokumenti izađu na videlo", nastavi Tibing. "Vatikan će se suočiti sa krizom vere kakvu nije video tokom svoje istorije duge dva milenijuma."

Nakon duže tišine, Sofi reče: "Ali ako Crkva *jeste* odgovorna za ovaj napad, zašto bi delovali baš sada? Nakon svih ovih godina? Priorat je sakrio spise Sangreala. Ne predstavljaju nikakvu neposrednu opasnost po Crkvu." Tibing duboko uzdahnu, zloslutno, potom pogleda Langdona. "Roberte, pretpostavljam da ti je poznat krajnji cilj Priorata?"

Langdonu zastade dah od same pomisli. "Jeste."

"Gospođice Nevo", reče Tibing, "godinama već Crkva i Priorat imaju tajni sporazum. Odnosno, Crkva ne napada Priorat, a Priorat ne otkriva spise Sangreala." Zastade. "Međutim, u istoriji Priorata je uvek postojao plan da se tajna otkrije. Kada dođe određeni datum u istoriji, bratstvo planira da prekine ćutanje i ostvari svoju konačnu pobeđu tako što će svetu otkriti spise Sangreala i na sve strane razglasiti istinitu priču o Isusu Hristu."

Sofi je bez reči zurila u Tibinga. Naposletku i sama sede. "I Vi mislite da se taj datum približava? I da Crkva zna za to?"

"Samo nagađam", reče Tibing, "ali to bi sasvim sigurno Crkvi pružilo motiv za otvoreni napad kako bi se pronašli dokumenti pre nego što bude prekasno."

Langdon je sa nelagodnom osećao da to što Tibing govori ima smisla.

"Misliš li da bi Crkva zaista mogla da sazna datum koji je Priorat odredio?"

"Zašto da ne - ako pretpostavimo da je Crkva otkrila četvoricu vrhovnika Priorata, tada bi sasvim sigurno mogla da sazna i za njihove planove. A čak i ako nemaju tačan datum, možda se rukovode svojim sujeverjem."

"Sujeverjem?" upita Sofi.

"Po proročanstu", reče Tibing, "trenutno se nalazimo u periodu velikih promena. Milenijum samo što je prošao, a sa njim se okončalo i dve hiljade godina dugo Doba Riba - što je u isto vreme i znak Isusa. Kao što će vam svaki simbolista astrologije reći, ideal Riba jeste da čoveku više sile moraju reći kako da se ponaša zato što je sam nesposoban da misli svojom glavom. Međutim, sada ulazimo u Doba Vodolije - što znači da će čovek saznati istinu i da će moći da misli svojom glavom. U pitanju je ogromna ideološka promena, koja se dešava upravo sada."

Langdona prodoše žmarci. Nikada ga nisu posebno zanimala astrološka proročanstva, niti je verovao u njih, ali je znao da u Crkvi postoje oni koji su ih veoma pomno pratili. "Crkva ovaj prelazni period naziva Krajem dana."

Sofi je bila nepoverljiva. "Misliš, kao kraj sveta? Apokalipsa?"

"Ne", odgovori Langdon. "To je česta zabluda. Mnoge religije pominju Kraj dana. To se ne odnose na kraj sveta, nego na završetak perioda u kojem se trenutno nalazimo - Riba, koji je počeo u vreme Hristovog rođenja, trajao dve hiljade godina i okončao se sa prolaskom milenijuma. Sada kada smo prešli u Doba Vodolije, Kraj dana je tu."

"Mnogi istoričari Grala", dodade Tibing, "veruju da bi, ako Priorat zaista planira da otkrije istinu, ovo vreme bilo simbolički odgovarajuće. Mnogi koji proučavaju Priorat, uključujući i mene, očekivali su da će se objavljivanje tajne poklopiti sa smenom dva milenijuma. Očigledno, to se nije desilo. Istina, rimski kalendar se ne poklapa u potpunosti da astrološkim markerima, tako da postoji izvesna siva zona u predviđanjima. Ne znam da li Crkva sada ima informacije iz prve ruke o tačnom datumu obelodanjivanja tajne ili su samo postali nervozni zbog astrološkog proročanstva. U svakom slučaju, to nije ni važno. Oba scenarija objašnjavaju šta bi crkvu moglo potaći da pokrene preventivni napad na Priorat." Tibing se namršti. "I verujte mi, ako Crkva pronade Sveti gral, uništiće ga. Kako dokumente, tako i relikvije blagoslovene Marije Magdalene." Pogled mu postade ozbiljan. "Potom, draga moja, kad nestanu spisi Sangreala, izgubljeni su i svi dokazi. Crkva će biti pobednik drevnog rata za ponovno pisanje istorije. Prošlost će biti zauvek izbrisana." Polako, Sofi izvuče ključ sa krstom iz džepa džempera i pruži ga Tibingu. Tibing uze ključ i počeo da ga proučava. "Zaboga. Pečat Priorata. Odakle vam ovo?"

"Deda mi ga je ostavio večeras, pre nego što je ubijen."

Tibing pređe prstima preko krsta. "Ključ od crkve?"

Sofi duboko uzdahnu. "Ovaj ključ vodi do ključnog kamena."

Tibingov pogled polete naviše, a lice mu se izobličilo od neverice. "Nemoguće! Koja mi je to crkva promakla? Pretražio sam svaku u Francuskoj!"

"Ne nalazi se u crkvi", reče Sofi, "nego u Ciriškoj depozitnoj banci."

Tibingovo uzbuđenje je iščilelo. "Ključni kamen je u banci?"

"U sefu", objasni Langdon.

"*U sefu banke?*" Tibing je odlučno odmahivao glavom. "To je nemoguće. Ključni kamen bi trebalo da je sakriven ispod znaka Ruže."

"I jeste", reče Langdon. "Nalazio se u kutiji od ružinog drveta sa intarzijom u obliku ruže sa pet latica."

Tibing je bio zapanjen. "Vi ste *videli* ključni kamen?"

Sofi klimnu. "Bili smo u banci."

Tibing im priđe, očiju ispunjenih strahom. "Prijatelji moji, moramo nešto učiniti. Ključni kamen je u opasnosti! Naša je dužnost da ga zaštitimo. Sta ako postoje i drugi ključevi? Možda su ih ukrali od ubijenih *senechaux*! Ako Crkva može da uđe u banku, kao što je vama uspelo..."

"U tom slučaju će stići kasno", reče Sofi. "Sklonili smo ključni kamen."

"Šta! Pomerili ste ključni kamen iz njegovog skloništa?"

"Ne brini", reče Langdon. "Ključni kamen je dobro sakriven."

"*Izuzetno* dobro sakriven, nadam se!"

"U stvari", reče Langdon, ne uspevajući da sakrije osmeh, "to zavisi od toga koliko često brišeš prašinu ispod kauča."

Ispred zamka Vilet, vetar je jačao i Sajlasova mantija se uvijala oko njega dok je stajao pogrbljen pored prozora. Iako nije mogao da čuje veliki deo razgovora, reč *ključni kamen* doprla je do njega mnogo puta kroz staklo.

Unutra je.

Učiteljeve reci su mu odzvanjale u glavi. *Uđi u zamak Vilet. Uzmi ključni kamen. Nemoj nikoga povrediti.*

Izenada, Langdon i ostali zaputili su se ka drugoj prostoriji, gaseći za sobom svetla u radnoj sobi. Osećajući se poput pantera koji vreba svoj plen, Sajlas se došunja do staklenih vrata. Otkrivši da nisu zaključana, kliznu unutra i tiho ih zatvori za sobom. Čuo je prigušene glasove koji su dopirali iz susjedne prostorije. Izvukao je pištolj iz džepa, otkočio ga i polako krenuo niz hodnik.

POGLAVLJE 63

Poručnik Kole stajao je sam na početku prilaznog puta i posmatrao ogromnu kuću ser Lija Tibinga. *Izolovana. U mraku. Teren koji pruža dobar zaklon.* Desetak Koleovih agenata u tišini se raspoređivalo oko ograde. Mogli bi je preskočiti i opkoliti kuću za svega nekoliko sekundi. Langdon nije mogao da odabere idealnije mesto na kojem bi ga zaskočili Koleovi ljudi. Kole se spremao da sam nazove Faša kada napokon njegov telefon počeo da zvoni.

Faš nije zvučao ni blizu onoliko oduševljen razvojem događaja koliko je Kole očekivao. "Zašto mi niko nije rekao da imamo trag?"

"Telefonirali ste i..."

"Gde se tačno nalazite, poručnice Kole?"

Kole mu dade adresu. "Imanje pripada Britancu po imenu Tibing. Langdon je prešao priličnu razdaljinu da bi stigao ovde. Vozilo se nalazi s one strane kapije. Nema znakova nasilnog ulaska, tako da je sva prilika da Langdon poznaje vlasnika."

"Dolazim", reče Faš. "Ne preduzimajte ništa. Lično ću voditi operaciju."

Kole zinu od iznenađenja. "Ali, kapetane, udaljeni ste dvadeset minuta! Trebalo bi da delujemo odmah. Moj je. Imam ukupno osam ljudi. Četvorica su naoružana terenskim puškama, a ostali pištoljima."

"Čekajte me."

"Kapetane, šta ako Langdon drži taoca unutra? Šta ako nas primeti i reši da pobegne peške? Moramo da krenemo *odmah!* Moji ljudi su na položajima i spremni da krenu."

"Poručnice Kole, sačekaćete da stignem pre nego što preuzmete bilo kakvu akciju. To je naređenje." Faš spusti slušalicu.

Zapanjen, poručnik Kole isključio telefon. *Zašto kog đavola Faš traži da čekam?* Kole je znao odgovor. Faš je, iako poznat po svom instinktu, bio ozloglašen zbog svog ponosa. *Faš hoće da preuzme zasluge za hapšenje.* Nakon što je objavio fotografije Amerikanca na svim televizijama, želeo je da bude siguran da će i on sam dobiti jednak publicitet. Koleov zadatak je jednostavno bio da obezbedi gazdi da ispadne junak.

Dok je tako razmišljao, Koleu pade na um drugo moguće objašnjenje ovog otezanja. *Kontrola štete.* U policiji, oklevalo se pri hapšenju begunca jedino kada se sumnjalo u njegovu krivicu. *Da li se Faš predomišlja oko Langdonove krivice?* Misao je bila zastrašujuća. Kapetan Faš je večeras sve rizikovao kako bi uhapsio Roberta Langdona..... *operativci policije, Interpol*

a sada i televizija. Čak ni veliki Bezu Faš ne bi preživeo političke posledice ukoliko bi se ispostavilo da je greškom objavio fotografije istaknutog Amerikanca na svim francuskim televizijama, tvrdeći da je ubica. Ako je Faš sada shvatio da je pogrešio, tada je naređenje Koleu da ne mrda imalo savršenog smisla. Poslednja stvar koja je Fašu bila potrebna jeste da Kole uleti na imanje nedužnog Britanca i uperi pištolj u Langdona.

Štaviše, shvatio je Kole, ako je Langdon nevin, to je objašnjavalo jedan od čudnijih paradoksa ovog slučaja: Zašto je Sofi Nevo, *unuka* žrtve, pomagala navodnom ubici da pobegne? Osim ako je znala da je Langdon nevin. Faš je razmotrio sva moguća objašnjenja večeras kako bi objasnio Sofino čudno ponašanje, uključujući i ono da je Sofi, kao Sonijerov jedini naslednik, ubedila svog tajnog ljubavnika Roberta Langdona da ubije dedu kako bi dobila nasledstvo. Sonijer je, ukoliko je na ovo sumnjao, policiji mogao ostaviti poruku *P.S. Pronađite Roberta Langdona*. Kole je bio prilično siguran da je ovde nešto drugo posredi. Činilo se da je Sofi Nevo suviše pouzdana i stabilna ličnost da bi bila upletena u nešto toliko gnusno.

"Poručniče?" Jedan od terenskih agenata mu pritrča. "Pronašli smo kola." Kole pođe za agentom oko četrdeset pet metara dalje od prilaza. Agent pokaza na široki zaustavni deo na drugoj strani puta. Tamo, parkiran u žbunju, gotovo skriven od pogleda, nalazio se crni audi. Kole pipnu haubu. Bila je još uvek topla. Čak vruća.

"Mora da se njime Langdon dovezao dovde", reče Kole. "Pozovite svaki rent-a-kar. Proverite da nije ukraden."

"Da, gospodine."

Drugi agent mahnu i pozva Kolea natrag ka ogradi. "Poručniče, pogledajte ovo." Pružio je Koleu dogled za noćno osmatranje. "Skupina drveća blizu vrha prilaznog puta."

Kole uperi dogled uz brdo i izoštri sliku. Polako, zelenkasti oblici postadoše jasniji. Ugledao je zavoj prilaznog puta i polako počeo da ga prati pogledom, stižući do skupine drveća. Sve što je mogao da radi bilo je da zuri. Tamo, skriven u zelenilu, nalazio se oklopni kamion. Kamion identičan onom kojem je Kole dopustio da napusti Cirišku depozitnu banku ranije te noći. Molio se da je u pitanju samo bizarna slučajnost, ali znao je da to ne može biti.

"Očigledno je", reče agent, "da su ovim kamionom Langdon i Nevo izašli iz banke."

Kole je ostao bez teksta. Setio se vozača oklopnog kamiona koga je zastavio pred barikadama. Roleks. Nestrpljivost da krene. *Nisam proverio teretni deo.*

Zapanjen, Kole shvati da je neko iz banke zapravo lagao Sudskoj policiji za Sofi i Langdona, a potom im pomogao da pobegnu. *Ali ko? I zašto?* Kole se pitao da nije *to* razlog što mu je Faš rekao da još ne preduzima ništa.

Možda je Faš shvatio da je u noćasnje događaje umešano više ljudi, ne samo Langdon i Sofi. *A ako su Langdon i Nevo stigli oklopnim kamionom, ko je onda dovezao audi?*

Stotinama kilometara južno, *bičkraft baron 58* na čarter letu kretao se ka severu preko Tirenskog mora. Iako je nebo bilo vedro, biskup Aringarosa je u rukama stezao vrećicu za povraćanje, siguran da bi moglo da mu pozli svakog trenutka. Razgovor koji je imao sa Parizom nije nimalo nalikovao onome što je očekivao.

Sam u maloj kabini, Aringarosa je okretao svoj zlatni prsten i pokušavao da pobedi osećaj straha i očajja koji ga je obuzimao. *U Parizu je sve pošlo naopako.* Zatvarajući oči, Aringarosa se pomoli da Bezu Faš sve uspešno sredi.

POGLAVLJE 64

Tibing sede na divan, držeći drvenu kutiju na krilu i diveći se složenoj intarziji ruže na poklopcu. *Ova noć je postala najčudnija i najmagičnija noć čitavog mog života.*

"Podignite poklopac", prošaputa Sofi, stojeći iznad njega, pored Langdona.

Tibing se nasmeši. *Nemojte me požurivati.* Nakon što je proveo više od decenije tragajući za ključnim kamenom, želeo je da uživa u svakoj milisekundi ovog trenutka. Prešao je dlanom preko drvenog poklopca, osećajući pod kožom teksturu intarzirano cveta.

"Ruža", prošaputao je. *Ruža je Magdalena a Magdalena je Sveti gral.*

Ruža je kompas koji pokazuje pravi put. Tibing se osećao budalasto. Godinama je obilazio katedrale i crkve širom Francuske, plaćajući poseban ulaz, istražujući stotine lukova pod rozetama, tragajući za šifrovanim ključnim kamenom. *La def de voute - kameni ključ ispod znaka Ruže.*

Tibing polako otkaçi kopču i podiže poklopac.

Kad mu je pogled konačno pao na sadržaj kutije, znao je iste sekunde da ovo može biti jedino ključni kamen. Zurio je u kameni cilindar, načinjen od međusobno povezanih brojčanika sa slovima. Naprava mu je izgledala iznenađujuće poznato.

"Dizajniran prema Da Vinčijevim dnevnicima", reče Sofi. "Moj deda ih je pravio iz hobija."

Naravno, shvati Tibing. Video je skice i nacрте. Ključ za pronalaženje Svetog grala leži unutar ovog kamena. Tibing izvadi teški kripteks iz kutije, držeći ga pažljivo. Iako nije imao predstavu kako da otvori cilindar, osećao je da njegova sopstvena sudbina leži unutra. U trenucima neuspeha, Tibing se pitao da li će njegova životna potraga ikada biti nagrađena. Sada su te sumnje zauvek nestale. Mogao je čuti drevne reci... osnovu legende o Gralu: *Vous ne trouvezpas le Saint-Graal, c'est le Saint-Graal qui vous trouve. Ne pronalazite vi Gral, već Gral pronalazi vas.*

I večeras, neverovatno, ključ za pronalaženje Svetog grala ušetao je pravo kod njega.

Dok su Sofi i Tibing sedeli sa kripteksom i razgovarali o sirćetu, brojčanicima i mogućoj šifri, Langdon je odneo kutiju od ružinog drveta preko

prostorije do dobro osvetljenog stola kako bi je bolje pogledao. Nešto što je Tibing upravo rekao prolazilo mu je kroz glavu.

Ključ za pronalaženje Grala je sakriven ispod znaka Ruže.

Langdon podiže drvenu kutiju naspram svetla i pregleda umetnuti simbol ruže. Iako njegovo poznavanje umetnosti nije uključivalo stolariju niti intarzirani nameštaj, upravo se bio setio čuvene popločane tavanice španskog manastira izvan Madrida, gde su pločice sa tavanice počele da otpadaju tri veka nakon podizanja manastira, otkrivajući sveti tekst koji monasi behu ispisali na gipsu ispod pločica.

Langdon ponovo pogleda Ružu.

Ispod Ruže.

Sub Rosa.

Tajna.

Zvuk udara iz hodnika natera ga da se okrene. Nije video ništa sem senki. Mora da je Tibingov sluga prolazio hodnikom. Langdon se vrati kutiji. Pređe prstom preko glatke ivice intarzije, pitajući se da li bi mogao da izvađa ružu, ali delo majstora je bilo savršeno. Sumnjao je da bi se čak i oštrica žileta mogla umetnuti između intarzije ruže i pažljivo izrezbarenog udubljenja u koje je smeštena.

Otvarajući kutiju, on pregleda unutrašnju stranu poklopca. Bila je glatka. Dok se pomerao, međutim, svetlo pade na nešto što je izgledalo kao mala rupa, smeštena u samom središtu. Langdon spusti poklopac i pregleda intarzijom od gore. Nema rupe.

Ne providi se.

Spuštajući kutiju na sto, on pređe pogledom po prostoriji i spazi hrpu papira spojenih spajalicom. Uzimajući spajalicu, vrati se do kutije, otvori je i ponovo pregleda rupu. Pažljivo ispravi spajalicu i umetnu jedan njen kraj u rupu. Nežno je gurnu. Gotovo da nije bio potreban nikakav napor. Čuo je kako je nešto tiho zazvečalo po stolu. Langdon zatvori poklopac i pogleda. Bio je to mali komad drveta, poput dela slagalice. Drvena ruža ispala je iz poklopca i pala na sto.

Sasvim nem, Langdon je zurio u golo mesto na poklopcu gde se nalazila Ruža. Tamo, izrezbarena u drvetu, ispisana preciznom rukom, stajala su četiri reda teksta na jeziku koji nikada ne bese video.

Slova izgledaju pomalo nalik semitskim, mislio je Langdon u sebi, pa ipak ne prepoznajem jezik!

Iznenadan pokret iza njega privuče mu pažnju. Dolazeći niotkuda, snažan udarac u glavu obori Langdona na kolena.

Dok je padao, za trenutak mu se učinilo da vidi bledeg duha kako lebdi nad njim, stežući pištolj. Potom se sve zacrni.

POGLAVLJE 63

Iako je radila u policiji, Sofi Nevo se nikada do te noći nije našla pred uperenim pištoljem. Gotovo nezamislivo, pištolj u koji je sada zurila stezala je bleđa ruka ogromnog albina duge bele kose. Gledao ju je crvenim očima iz kojih je zračilo nešto zastrašujuće i nepoznato. Odeven u vuneni ogrtač koji je držao svezan konopac, ličio je na srednjovekovnog sveštenika. Sofi nije imala pojma ko je, pa ipak je iznenada počela da uvažava Tibingove sumnje da iza svega stoji Crkva.

"Znate po šta sam došao", reče monah šupljim glasom.

Sofi i Tibing sedeli su na divanu, uvis podignutih ruku. Langdon je, stenjući, ležao na podu. Monahov pogled istog trenutka pade na ključni kamen na Tibingovom krilu.

Tibingov glas bio je izazivački. "Nećete umeti da ga otvorite."

"Moj Učitelj je veoma mudar", odgovori monah prilazeći bliže, naizmenice uperujući pištolj u Tibinga i Sofi.

Sofi se pitala gde je Tibingov sluga. *Zar nije čuo kako je Robert pao?*

"Ko je vaš učitelj?" upita Tibing. "Možda možemo da se dogovorimo o ceni."

"Gral nema cenu." Prišao im je još bliže.

"Krvarite", Tibing primeti mirno, pokazujući glavom na monahov desni članak gde mu je mlaz krvi tekao niz nogu. "I hramljete."

"Kao i vi", odgovori monah, pokazujući na metalne štake naslonjene pored Tibinga. "A sada mi dajte ključni kamen."

"Vi znate za ključni kamen?" reče Tibing, iznenađen.

"Nije važno šta ja znam. Polako ustanite i dajte mi ga."

"Teško mi ide ustajanje."

"Samo polako. Bez brzih pokreta."

Tibing provuče desnu ruku kroz jednu štaku i uhvati ključni kamen levom.

Teturajući se, podiže se na noge i uspravi, držeći teški cilindar na dlanu leve ruke, nestabilno se oslanjajući na štaku desnom.

Monah se približi na svega metar, sa pištoljem uperenim pravo u Tibingovu glavu. Sofi je bespomoćno posmatrala kako monah poseže za cilindrom.

"Nećete uspeti", reče Tibing. "Jedino dostojni mogu otključati ovaj cilindar."

Jedino Bog prosuđuje ko je dostojan, pomisli Sajlas.

"Prilično je težak", reče Tibing. Ruka mu je sada podrhtavala. "Ako ga brzo ne uzmete, plašim se da ću ga ispustiti!" Opasno se njihao.

Sajlas brzo zakorači napred da uzme cilindar, i upravo tada, čovek na štakama izgubi ravnotežu. Štaka mu iskliznu i on počeo da pada postrance, udesno. *Ne!* Sajlas juru da spase cilindar, ispuštajući oružje. Ali ključni kamen mu je izmicao. Dok je Tibing padao, levu ruku ispruži unatrag, i cilindar se skotrlja na kauč. Istog trenutka, metalna štaka koja je iskliznula ispod njega kao da dobi ubrzanje, opisujući širok luk prema Sajlasovoj nozi.

Žaoke bola jurnuše Sajlasovim telom kad štaka pogodi pojas od kostreti, zaranjajući bodlje dublje u njegovu već raskrvavljeno meso. Posrćući, Sajlas se sruči na kolena, zbog čega mu se pojas useče još dublje. Pištolj opali uz zaglušujući prasak i metak se zari u daske na podu dok je Sajlas padao. Pre nego što je stigao da podigne pištolj i ponovo opali, žena ga pogodi nogom pravo ispod vilice.

Na početku prilaznog puta, Kole je čuo pucanj. Prigušeni prasak ga uspaniči. Sada dok se čekao Faš, Kole već beše izgubio svaku nadu da će biti lično zaslužan za večerašnje pronalaženje Langdona. Ali neka je Kole proklet ako dozvoli da ga Fašov ego odvede pred komisiju pri Ministarstvu zbog zanemarivanja policijske procedure.

Oružje je opalilo u privatnoj kući! A vi ste čekali na početku prilaznog puta ?

Kole je znao da je prilika za prikradanje davno izgubljena. Takođe je znao da će, ako bude dokono stajao još makar sekund, čitava njegova karijera do ujutru biti prošlost. Posmatrajući gvozdenu kapiju imanja, donese odluku. "Srušite je."

U dalekim oblastima svog omamljenog mozga, Robert Langdon je začuo pucanj. Takođe je čuo i bolni vrisak. Sopstveni? Pneumatska bušilica bušila je rupu u zadnjem delu njegove lobanje. Negde u blizini, ljudi su razgovarali.

"Gde si do đavola bio?" urlao je Tibing.

Sluga je utrčao u sobu. "Šta se dogodilo? Oh, bože! Ko je to? Zovem policiju!"

"Do đavola! Nemoj zvati policiju. Budi koristan i donesi nam nešto čime ćemo obuzdati ovog monstruma."

"I led!" viknu Sofi za njim.

Langdon ponovo odluta. Još glasova. Kretanje. Sada je sedeo na divanu. Sofi je držala led na njegovoj glavi. Lobanja ga je bolela. Kad je vid počeo postepeno da mu se razbistrava, spazi telo na podu. *Da li ja to haluciniram?* Ogromni albino monah ležao je zapušenih usta i vezan lepljivom trakom. Brada mu je bila rasečena, a ogrtač iznad desne butine natopljen krvlju. Izgledalo je da i on upravo dolazi k svesti.

Langdon se okrete ka Sofi. "Ko je to? Šta se... desilo?"

Tibing došepa do njega. "Spasao te je vitez koji je zamahnuo Ekskalibrom *Acme Orthopedic*."

Šta? Langdon je pokušao da se uspravi.

Sofin dodir bio je drhtav ali nežan. "Odmori se minut, Roberte."

"Plašim se", reče Tibing, "da sam tvojoj prijateljici upravo demonstrirao prednost mog žalosnog stanja. Čini se da nas svi potcenjuju."

Sa svog mesta na divanu, Langdon pogleda naniže u monaha i pokuša da shvati šta se desilo.

"Nosio je pojas od kostreti", objasni Tibing.

"Šta?"

Tibing pokaza na krvavu traku nazubljene kože koja je ležala na podu.

"Kaiš 'discipline'. Nosio ga je na butini. Precizno sam naciljao."

Langdon protrlja glavu. Znao je za pojaseve "discipline". "Ali kako... si znao?"

Tibing se naceri. "Hrišćanstvo je moja oblast, Roberte, a postoje organizacije koje su lake za prepoznavanje." Uperi štaku u krv koja je natapala monahov ogrtač. "Kao što se pokazalo."

"Opus Dei", prošaputa Langdon, sećajući se nedavnog medijskog izveštaja o nekoliko istaknutih bostonskih poslovnih ljudi, članova organizacije Opus Dei. Pronicljivi saradnici su lažno i javno optužili te ljude da nose pojaseve "discipline" ispod trodelnih odela. Zapravo, trojica ljudi nisu nosili ništa slično. Poput mnogih članova sekte Opus Dei, ti poslovni ljudi su bili pasivni članovi i nisu upražnjavali telesno samomučenje. Bili su pobožni katolici, brižni očevi i izrazito angažovani članovi zajednice. Zato su mediji brzo prešli na šokantniju priču o predanijim 'aktivnim' članovima sekte... članovima poput monaha koji je sada ležao na podu ispred Langdona.

Tibing je pažljivo proučavao krvavi pojas. "Ali zašto bi sekta Opus Dei pokušavala da pronađe Sveti gral?"

Langdon je bio suviše omamljen da bi razmišljao o tome.

"Roberte", reče Sofi, prilazeći drvenoj kutiji. "Šta je ovo?" Držala je malu intarziju Ruže koju je izvadio iz poklopca.

"To je pokrivalo izrezbareni tekst na kutiji. Mislim da bi nam on mogao saopštiti kako da otvorimo ključni kamen."

Pre nego što su Sofi i Tibing stigli da odgovore, more plavih policijskih svetala i sirena izroni u podnožju brda i poče da gmiže uz prilazni put dug osamsto metara.

Tibing se namršti. "Prijatelji moji, izgleda da treba doneti odluku. I bolje da to uradimo brzo."

POGLAVLJE 66

Kole i njegovi agenti provališe na ulazna vrata rezidencije ser Lija Tibinga sa isukanim pištoljima. Raspodelivši se, počеше da pretražuju sve sobe u prizemlju. Otkrili su rupu od metka u podu salona, tragove borbe, malo krvi, neobičan nazubljen kožni remen i delimično potrošeni kolut lepljive trake.

Čitavo prizemlje izgledalo je napušteno.

Baš kad se Kole spremao da raspodeli svoje ljude kako bi pretražili podrum i teren iza kuće, začu glasove na spratu iznad.

"Gore su!"

Jurnuvši uz široke stepenice, Kole i njegovi ljudi kretali su se od prostorijske do prostorije kroz ogromnu kuću, proveravajući mračne spavaće sobe i hodnike dok su se približavali glasovima. Činilo se da zvuk dolazi iz poslednje spavaće sobe na kraju izuzetno dugačkog hodnika. Agenti su prilazili korak po korak niz hodnik, blokirajući moguće izlaze.

Kada su se približili poslednjoj sobi, Kole primeti da su vrata širom otvorena. Glasovi iznenada utihnuše, i smeni ih buka nalik zvuku motora. Podignutog pištolja, Kole dade signal. U tišini, posežući rukom iza ragaštova, on napipa prekidač i upali svetlo. Ulećući u sobu praćen svojim ljudima, Kole viknu i uperi pištolj... ni u šta.

Prazna gostinska soba. Spartanska.

Bučni zvuk automobilske motora dolazio je sa crne elektronske table na zidu pored kreveta. Kole je video iste takve svuda po kući. Neka vrsta kućnog interfona. Pritrčao je. Ploča je imala desetak obeleženih dugmića: RADNA SOBA... KUHINJA... VEŠERNICA... PODRUM ...

Odakle do đavola čujem kola?

GLAVNA SPAVAČA SOBA... SUNČANA SOBA... AMBAR... BIBLIOTEKA...

Ambar! Kole je za nekoliko sekundi već bio dole i trčao ka stražnjim vratima, povevši usput još jednog agenta. Pretrčali su preko stražnjeg travnjaka i bez daha stigli do oronulog sivog ambara. Čak i pre nego što su ušli, Kole začu zvuk motora koji se udaljava. Isuka oružje, uleti unutra i upali svetla. Desna strana ambara bila je primitivna radionica - kosilice za travu, automatske alatke, baštenske potrepštine. Na zidu u blizini visila je poznata ploča interfona. Jedna od sklopki na njoj bila je spuštена, označavajući prenos.

GOSTINSKA SOBA II

Kole se okrete dok je gnev u njemu rastao. *Namamili su nas na sprat pomoću interfona!* Pretraživši drugu stranu ambara, on otkri dug niz konjskih boksova. Konja nije bilo. Očigledno, vlasniku je bila draža druga vrsta konjske snage; boksovi su preuređeni u impresivan parking. Zadivljujuća zbirka - rols rojs oldtajmer, aston martin sportski dvosed takođe oldtajmer, porše 356. Poslednji boks bio je prazan.

Kole pritrča i vide mrlje od ulja na tlu. *Ne mogu otići sa imanja.* Prilazni put i kapiju preprečila su dvojica patrolnih kola, upravo da spreče nešto ovako. "Gospodine?" Agent pokaza niz boksove.

Stražnja klizna vrata ambara bila su otvorena ka mračnoj, blatnjavoj padini talasastih polja koja se protežala u noć iza ambara. Kole pritrča vratima, pokušavajući da nešto razazna u mraku. Jedino što je mogao da vidi bili su nejasni obrisi šume u daljini. Ovu šumovitu dolinu je verovatno presećalo na desetine puteljaka i lovačkih staza kojih nije bilo na karti, ali je Kole bio siguran da njegov plen neće stići do šume. "Pošalji ljude tamo. Verovatno su se već zaglavili negde u blizini. Ti šmekerski sportski automobili ne mogu da savladaju ovakav teren."

"Hm, gospodine?" Agent je pokazivao na tablu s ključevima od kola. Natpisi iznad zakačaljki nosili su poznata imena.

DAJMLER... ROLS ROJS... ASTON MARTIN... PORŠE...

Poslednja zakačaljka bila je prazna.

Kada je pročitao natpis iznad nje, Kole je znao da je u nevolji.

POGLAVLJE 61

Rendž-rover je bio *Java Black Pearl*, sa pogonom na sva četiri točka, standardnim prenosnim sistemom, polipropilenskim reflektorskim farovima izuzetne snage, zaštićenim stražnjim svetlima i upravljačem na desnoj strani. Langdonu je bilo drago što ne vozi on.

Tibingov sluga Remi, po naređenju svog gospodara, impresivno je manevrisao vozilom preko mesečinom osvetljenih polja iza zamka Vilet. Bez svetala, prešao je preko otvorenog brežuljka i sada su se spuštali niz dugu padinu, udaljavajući se sa imanja. Izgledalo je da ide ka iskrzanoj silueti šumovitog terena u daljini.

Langdon se, noseći ključni kamen, okrenu na suvozačkom sedištu i pogleda Tibinga i Sofi na stražnjem sedištu kola.

"Kako tvoja glava, Roberte?" upita Sofi zabrinuto.

Langdon se na silu bolno osmehnu. "Bolje, hvala." Ubijala ga je.

Pored nje, Tibing se osvrtao preko ramena na vezanog monaha zapušenih usta koji je ležao u skućenom prostoru za prtljag iza zadnjeg sedišta. Tibing je držao monahov pištolj u krilu. Kao na nekoj staroj fotografiji, ličio je na Britanca na safariju koji pozira pored svog ulova.

"Baš mi je drago što si svratio noćas, Roberte", reče Tibing, cereći se kao da se zabavlja po prvi put posle ko zna koliko godina.

"Žao mi je što sam te umešao u ovo, Li."

"Oh, daj, čekao sam čitavog svog života da budem umešan." Tibing pogleda pored Langdona kroz prednje staklo kola, ka dugom nizu žbunja. Potapša Remija po ramenu. "Upamti, bez kočnja - ne smeju da se vide svetla. Koristi ručnu kočnicu ako baš moraš. Hoću da malo zađemo u šumu. Nema razloga da rizikujemo da nas primete iz kuće."

Remi uspori i usmeri vozilo ka otvoru u živici. Kad je vozilo, drmusajući se, došlo do zarasle staze, gotovo istog trenutka drveće iznad njih uguši mesečinu.

Ništa ne vidim, pomisli Langdon, upinjući se da razazna bilo kakav obris.

Bio je mrkli mrak. Grane su se češale o levu stranu vozila, i Remi malo ispravi pravac. Držeći volan više ili manje pravo, uveo ih je tridesetak metara dublje u šumu.

"Divno ti ide, Remi", reče Tibing. "Trebalo bi da je ovo dovoljno daleko.

Roberte, molim te pritisni to malo plavo dugme ispod otvora za ventilaciju. Vidiš li ga?"

Langdon pronade dugme i pritisnu ga.

Zamućena žuta svetlost rasprši se preko staze ispred njih, otkrivajući gusto rastinje sa obe strane staze. *Svetlo za maglu*, shvati Robert. Taman dovoljno svetla da se održe na stazi, a ipak nedovoljno da ih odaju.

"Pa, Remi", veselo reče Tibing. "Svetla su uključena. Naši životi su u tvojim rukama."

"Kuda idemo?" upita Sofi.

"Staza se nastavlja oko tri kilometra u šumu", reče Tibing. "Ide preko imanja i potom savija ka severu. Pod uslovom da ne naletimo ni na kakvu baru ili oboreno stablo, trebalo bi da neozleđeni izbijemo na zaustavnu traku autoputa broj pet."

Neozleđeni. Robertova glava se nije slagala. Obori pogled ka krilu, gde se nalazio ključni kamen, bezbedno smešten u drvenoj kutiji. Intarzirana Ruža na poklopcu vraćena je na mesto, i iako mu se u glavi mantalo, Robert je bio nestrpljiv da ponovo ukloni intarziju i detaljnije prouči tekst ispod nje. Otkaçi poklopac i poče da ga podiže kada mu Tibing položi ruku na rame straga. "Strpljenja, Roberte", reče Tibing. "Neravno je i mračno. Ne daj bože da nešto razbijemo. Ako nisi prepoznao pismo pri svetlosti, ništa bolje nećeš proći ni po mraku. Usredsredimo se da stignemo u jednom komadu. Uskoro ćemo imati vremena i za to."

Langdon je znao da je Tibing u pravu. Klimnu i vrati poklopac na mesto, učvrstivši ga.

Monah zaječa, boreći se sa remenima. Iznenada, poče divlje da se rita. Tibing se okrenu i preko sedišta uperi pištolj u njega. "Ne mogu da zamislim na šta se žalite, gospodine. Neovlašćeno ste ušli na moj posed i pošteno odalмили mog prijatelja po glavi. Imao bih svako pravo da vas istog trenutka ustrelim i ostavim da trunete u šumi."

Monah se umiri.

"Jesi li siguran da je trebalo da ga povedemo?" upita Langdon.

"Prokleta siguran!" uzviknu Tibing. "Traže te zbog ubistva, Roberte. Ovaj skot je tvoja karta do slobode. Policija očigledno čezne za tobom čim te je pratila do moje kuće."

"Ja sam kriva", reče Sofi. "Oklopno vozilo je verovatno imalo predajnik."

"Ne radi se o tome", reče Tibing. "Nisam iznenađen što vas je *policija* pronašla, ali *jesam* iznenađen što vas je pronašla Opus Dei. Na osnovu svega što ste mi ispričali, ne mogu da zamislim kako je ovaj belko stigao do vas, ukoliko nije u kontaktu ili sa Sudskom policijom ili sa Ciriškom depozitnom bankom."

Langdon razmisli o tome. Bezu Faš je uporno tražio žrtveno jagnje za večerašnja ubistva. A i Verne se okrenuo protiv njih sasvim iznenada, iako je to bilo shvatljivo imajući na umu da je Langdon optužen za četiri ubistva.

"Ovaj monah nije sam, Roberte", reče Tibing, "i ako ne saznaš *ko* stoji iza svega, oboje ste u opasnosti. Dobre vesti, prijatelju moj, jesu da sada ti

držiš konce u svojim rukama. Ovaj monstrum iza mene ima informaciju koja ti je potrebna, i gazda mu je sada sigurno prilično nervozan."

Remi je ubrzavao, priviknuvši se na stazu. Prošli su kroz baru, popeli se uz mali uspon i ponovo počeli da se spuštaju.

"Roberte, da li bi bio ljubazan da mi dodaš taj telefon?" Tibing je pokazivao na telefon u kolima, ispred Langdonovog sedišta. Langdon mu ga pruži, i Tibing okrete neki broj. Čekao je veoma dugo, pre nego što se sa druge strane podigla slušalica. "Ričarde? Jesam li te probudio? Naravno da jesam. Glupo pitanje. Zao mi je. Imam mali problem. Ne osećam se dobro. Remi i ja moramo da skoknemo do Ostrva zbog mog lečenja. Pa, odmah, u stvari. Izvinjavam se što je ovako na brzinu. Može li Elizabet da bude spremna za dvadesetak minuta? Znam, uradi najbolje što možeš. Vidimo se uskoro." Spustio je slušalicu.

"Elizabet?" upita Langdon.

"Moj avion. Koštala me je đavo i po."

Langdon se okrete sasvim prema njemu i pogleda ga.

"Šta je bilo?" upita Tibing. "Vas dvoje ne možete ostatiti u Francuskoj sa čitavom Sudskom policijom za vratom. Biće mnogo bezbednije u Londonu."

I Sofi se beše okrenula ka Tibingu. "Mislite da pobegnemo iz zemlje?"

"Prijatelji moji, ja sam daleko uticajniji u civilizovanom svetu nego ovde. Pored toga, veruje se da je Gral u Velikoj Britaniji. Ako uspemo da otvorimo ključni kamen, siguran sam da ćemo otkriti mapu koja će pokazati da smo krenuli u pravom smeru."

"Mnogo rizikujete", reče Sofi, "time što nam pomažete. Nećete se baš sprijateljiti sa francuskom policijom."

Tibing prezirno odmahnu rukom. "Završio sam sa Francuskom. Preselio sam se ovamo da bih pronašao ključni kamen. Taj posao je sada okončan. Neću mariti ni ako nikada više u životu ne vidim Vilet."

Sofi nije bila ubeđena. "Kako ćemo proći pasošku kontrolu?"

Tibing se zakikota. "Ja polećem sa Le Buržea - privrednog aerodroma nedaleko odavde. Francuski lekari me čine nervoznim, tako da svake dve nedelje letim na sever da primim terapiju u Engleskoj. Sa obe strane plaćam za određene posebne povlastice. Kada budemo poleteli, možete da odlučite da li želite da nas dočeka neko iz ambasade Sjedinjenih Država, ili ne."

Langdon odjednom nije želeo da ima nikakve veze sa ambasadam. Jedino na šta je mogao da misli bio je ključni kamen, natpis, i da li će ih on odvesti do Grala. Pitao se da li je Tibing u pravu za Britaniju. Istina, većina savremenih legendi tvrdila je da je Gral negde u Ujedinjenom kraljevstvu. Čak se sada verovalo i da je mitsko ostrvo kralja Artura, ostrvo Avalon, nije ništa drugo do Glaslonberi u Engleskoj. Gde god da se Gral nalazio, Langdon nikada nije ni zamišljao da će ga upravo on tražiti. *Spisi Sangreal. Istinita priča o*

Isusu Hristu. Grobnica Marije Magdalene. Iznenada se osećao kao da te noći živi u nekoj vrsti limba... u mehuriću u kojem ga stvaran svet ne može dotaći. "Gospodine?" javi se Remi. "Da li zaista mislite da se zauvek vratite u Englesku?"

"Remi, ne treba da brineš", uveri ga Tibing. "To što se vraćam u kraljičino okrilje ne znači da ću podvrgnuti svoje nepce kobasicama i kaši do kraja života. Očekujem da mi se tamo trajno pridružiš. Planiram da kupim jednu izvrnu vilu u Devonširu, i sve tvoje stvari će nam tamo poslati istog trenutka. Avantura, Remi. Tako mi svega, avantura!"

Langdon je morao da se nasmeje. Dok je Tibing nastavljao da melje o svojim planovima za trijumfalan povratak u Britaniju, Langdon je osećao kako ga zahvata zarazni entuzijazam tog čoveka.

Langdon je odsutno posmatrao kako drveće prolazi pored njih, jezivo bledo pod žutim svetlom farova za maglu. Bočni retrovizor je bio savijen ka unutra usled češanja o grane, i Langdon u njemu ugleda Sofi kako mirno sedi na stražnjem sedištu. Dugo ju je tako gledao, i odjednom ga preplavi neočekivani talas prijatnosti. Uprkos svim svojim nevoljama te noći, Langdon je bio zahvalan što se našao u tako dobrom društvu.

Nakon nekoliko minuta, kao da je iznenada osetila njegov pogled na sebi, Sofi se nagnu napred i stavi mu raku na rame, kratko ga stegnuvši. "Dobro si?" "Da", reče Langdon. "Nekako."

Sofi se zavali natrag na sedišta, i Langdon vide kako joj se usne izvijaju u nežni osmeh. Shvati da se i sam ceri.

Skvrčen u stražnjem delu rendž-rovera, Sajlas jedva da je mogao da diše. Ruke su mu bile savijene unatrag i čvrsto vezane za gležnjeve kuhinjskim konopcem i lepljivom trakom. Pri svakoj neravnini na putu bol bi jurnuo njegovim istegnutim ramenima. Barem su uklonili pojas od kostreti. Nije mogao da diše kroz traku preko usta, a nosnice mu je polako začepijala prašina. Poče da kašlje.

"Mislim da se guši", reče Francuz, vozač, zvučeći zabrinuto.

Britanac koji ga je bio udario štakom sada se okrete i proviri preko naslona sedišta, hladno se mršteći na njega. "Na sreću po tebe, mi Britanci cenimo pristojnost čoveka ne prema saosećanju koje pokazuje prema prijateljima, nego saosećanju koje pokazuje prema neprijateljima." Britanac se naže prema njemu i zgrabi lepljivu traku na njegovim ustima. Strgnuo ju je jednim brzim potezom.

Sajlasove usne kao da su se upravo zapalile, ali vazduh koji pokulja u njegova pluća bio je dar od Boga.

"Za koga radiš?" upita ga Britanac.

"Obavljam Božji posao", Sajlas odvratila, bolne vilice zbog Sofinog udarca.

"Pripadaš sekti Opus Dei", reče Tibing. To nije bilo pitanje.

"Vi ne znate ništa o meni."

"Zašto Opus Dei želi ključni kamen?"

Sajlas nije imao nameru da odgovori. Ključni kamen je bio veza sa Svetim gralom, a Sveti gral je bio ključ potreban da bi se zaštitila vera.

Obavljam Božji posao. Put je u opasnosti.

Sada, u rendž-roveru, sputan, Sajlas se plašio da je zauvek izneverio Učitelja i biskupa. Nije bilo načina da stupi u kontakt sa njima i obavesti ih o užasnom razvoju događaja. *Oni koji su me zarobili imaju ključni kamen!*

Doći će do Svetog grala pre nas! U zagušljivom mraku, Sajlas se molio. Pustio je svoj telesni bol da natopi molitvu.

Čudo, Gospode. Potrebno mi je čudo. Sajlas nije mogao da zna da će za nekoliko sati upravo to i dobiti.

"Roberte?" Sofi ga je još uvek posmatrala. "Neobičan izraz ti je upravo minuo licem."

Langdon joj uzvratila pogled, shvatajući da mu je vilica čvrsto stisnuta i da mu srce tuče kao ludo. Neverovatna misao mu beše pala na pamet. *Da li je moguće da je objašnjenje toliko jednostavno?* "Moram da se poslužim tvojim telefonom, Sofi."

"Sada?"

"Mislim da sam upravo nešto shvatio."

"Šta?"

"Reći ću ti za sekund. Treba mi tvoj telefon."

Sofi je bila zabrinuta. "Sumnjam da ga Faš prati, ali za svaki slučaj neka traje manje od minut." Pružila mu je telefon.

"Kako da pozovem Sjedinjene Države?"

"Moraćeš da zoveš na račun primaoca poziva. Moj račun ne pokriva prekookeanske razgovore."

Langdon okrene nulu, svestan da će narednih šezdeset sekundi dati odgovor na pitanje koje ga je mučilo čitave noći.

PE 68

Njujorški urednik Džonas Fokman upravo je legao da spava kada je telefon zazvonio. *Malo je kasno za pozive*, progundā, podižući slušalicu.

Glas telefonistkinje je pitao: "Prihvatate li poziv na vaš račun od Roberta Langdona?"

Zbunjen, Džonas upali svetio. "Uh... naravno, u redu."

Veza kliknu. "Džonas?"

"Roberte? Probudiš me *i još* mi to i naplatiš?"

"Džonas, izvini", reče Langdon. "Veoma kratko ću. Stvarno moram da znam. Rukopis koji sam ti dao. Da li si..."

"Roberte, izvini, znam da sam rekao da ću ti poslati redakcije ove nedelje ali pretrpan sam poslom. Sledećeg ponedeljka. Obećavam."

"Ne brine me to. Moram da znam da li si nekome poslao kopije na čitanje zbog komentara za korice a da mi nisi rekao?"

Fokman je oklevao. Langdonov najnoviji rukopis - istraživanje istorije kulta boginje - uključivao je nekoliko odeljaka o Mariji Magdaleni koji će naići na vatreno neodobravanje. Iako je materijal bio dobro potkrepljen i potvrđen od strane drugih autoriteta, Fokman nije imao nameru da štampa ijedan primerak Langdonove knjige a da prethodno ne obezbedi podršku ozbiljnih istoričara i poznavaoaca umetnosti. Džonas je odabrao deset poznatih imena iz sveta umetnosti i poslao im rukopis zajedno sa propratnim ljubaznim pismom u kojem ih je zamolio da napišu kratak komentar za korice. Fokmanovo iskustvo je pokazalo da većina ljudi rado grabi priliku da vidi svoje ime na knjizi.

"Džonas?" Langdon je insistirao. "Poslao si moj rukopis, zar ne?"

Fokman se namršti, osećajući da Langdon nije srećan zbog toga. "Rukopis je čist, Roberte, i želeo sam da te iznenadim sjajnim komentarima."

Pauza. "Jesi li poslao jedan primerak kustosu pariškog Luvra?"

"Šta misliš? U svom rukopisu se nekoliko puta pozivaš na kolekciju Luvra, njegove knjige su u tvojoj bibliografiji, a čovek se još dobro prodaje u inostranstvu. Sonijer je logičan izbor."

Tišina na drugom kraju trajala je dugo. "Kada si ga poslao?"

"Pre oko mesec dana. Takođe sam pomenuo da ćeš uskoro boraviti u Parizu i predložio da popričate. Je li te ikada zvao da se sastanete?" Fokman zastade, trljajući oči. "Čekaj malo, zar ti ne bi trebalo da si u Parizu *ove* nedelje?"

"*Ja jesam* u Parizu."

Fokman se uspravi u krevetu. "Zoveš na moj račun iz *Pariza*?"

"Odbij mi to od honorara, Džonas. Je li ti Sonijer nešto odgovorio? Šta je rekao za rukopis?"

"Ne znam. Nije mi se još javio."

"Pa, nemoj ga ni čekati. Moram da idem, ali ovo dosta toga objašnjava. Hvala."

"Roberte..."

Ali Langdon nije više bio na vezi.

Fokman spusti slušalicu, odmahujući glavom u neverici. *Pisci*, pomisli.

Čak i oni normalni su ludaci.

U rendž-roveru, Li Tibing prsnu u smeh. "Roberte, kažeš da imaš rukopis o tajnim društvima, i da ga je tvoj urednik *poslao* tom tajnom društvu?"

Langdon klonu. "Očigledno."

"Surova podudarnost, prijatelju moj."

Uopšte se ne radi o podudarnosti, znao je Langdon. Tražiti od Žaka Sonijera da preporučí rukopis o kultu boginje moglo se očekivati koliko i tražiti od Tajgera Vudsa da preporučí knjigu o golfu. Štaviše, bilo je gotovo zagarantovano da će se u svakoj knjizi koja se bavi ovom temom pomenuti Sionski priorat.

"Evo pitanja za milion dolara", reče Tibing, još uvek se cerekajući. "Da li je tvoj stav o Prioratu bio pozitivan ili negativan?"

Langdon je sasvim jasno razumeo na šta Tibing zapravo cilja. Mnogi su se istoričali pitali zašto Priorat još uvek krije spise Sangreala. Neki su smatrali da je sve davno trebalo podeliti sa svetom. "Nisam zauzeo nikakav stav u vezi sa postupkom Priorata."

"Misliš, nepostupkom."

Langdon slegnu ramenima. Tibing je očigledno bio na strani onih koji su smatrali da je dokumente trebalo obelodaniti. "Samo sam izneo istorijske činjenice o bratstvu i opisao ih kao savremeno društvo obožavalaca boginje, čuvare Grala, i zaštitnike drevnih dokumenata."

Sofi ga pogleda. "Da li si pomenuo ključni kamen?"

Langdon ustuknu. Pomenuo ga je. Mnogo puta. "Pisao sam o navodnom ključnom kamenu kako bih pokazao na šta je sve Priorat spreman kako bi zaštitio spise Sangreala."

Sofi je bila zapanjena. "Mislim da to objašnjava zašto je pisalo *P.S. Pro- nađi Roberta Langdona.*"

Langdon je sumnjao da je nešto *drugo* u tom dokumentu potaklo Sonijerovo interesovanje, ali o toj lemi bi razgovarao sa Sofi da su sami.

"Dakle" reče Sofi, "lagao si kapetanu Fašu."

"Molim?" upita Langdon.

"Rekao si mi da nikada nisi imao kontakte sa mojim dedom."

"I nisam! Moj urednik mi je poslao rukopis."

"Razmisli malo, Roberte. Ako kapetan Faš nije pronašao kovertu u kojoj je tvoj urednik poslao rukopis, morao je da zaključi da si ga *ti* poslao." Sofi zastade. "Ili, još gore, da si ga sam dostavio i potom lagao o tome."

Kada je rendž-rover stigao na aerodrom Le Burze, Remi ih odveze do malog hangara na udaljenom kraju piste. Dok su se približavali, neuredni čovek u izgužvanom kaki kombinezonu žurno izađe iz hangara, mahnu im, i otvori ogromna metalna klizna vrata, otkrivajući uglancani beli mlaznjak. Langdon je zurio u svetlucavi avion. "*To je Elizabet?*"

Tibing se naceri. "Brža je od prokletog voza ispod Kanala."

Čovek u kaki kombinezonu požuri ka njima, žmirkajući naspram farova.

"Gotovo smo spremni, gospodine", viknu, otkrivajući britanski akcent.

"Izvinjavam se zbog kašnjenja, ali iznenadili ste me i..." Zaustavi se upola rečenice kad se grupa iskrcala iz kola. Gledao je u Sofi i Langdona, potom u Tibinga.

Tibing reče: "Moji saradnici i ja imamo hitnog posla u Londonu. Nema vremena za gubljenje. Molim te spremi se da krenemo odmah." Dok je govorio, Tibing izvadi pištolj iz kola i predade ga Langdonu.

Pilotove oči se iskolačiše kad vide pištolj. Pride Tibingu i prošaputa:

"Gospodine, najiskrenije se izvinjavam, ali moja dozvola za diplomatske letove odnosi se samo na vas i vašeg slugu. Ne mogu da povezem i vaše goste."

"Ričarde", reče Tibing, toplo se osmehujući, "dve hiljade funti sterlinga i taj napunjeni pištolj kažu da *možeš* da primiš i moje goste." Pokaza na rendž-rover. "I tog nesrećnika pozadi."

POGLAVLJE 69

Dva garet TFE-731 motora mlažnjaka hoker 731 zagrmeše i avion se vinu ka oblacima poput brzo isukanog mača. Napolju, aerodrom Le Burže gubio se zapanjujućom brzinom.

Bežim iz zemlje, pomisli Sofi, dok joj je telo bilo prilepljeno za kožno sedište. Sve do tog trenutka, verovala je da će igra mačke i miša, koju je igrala sa Fašom, moći nekako da se opravda pred Ministarstvom odbrane. *Pokušavala sam da zaštitim nevinog čoveka. Pokušavala sam da ispunim poslednju želju svog dede.* Ta mogućnost opravdanja, Sofi je znala, upravo je nestala. Napuštala je zemlju, bez dokumenata, prateći čoveka za kojim je raspisana poternica, i vodeći sa sobom vezanog taoca. Ukoliko je 'granica razuma' ikada postojala, ona ju je upravo prešla. *Gotovo brzinom zvuka.* Sofi je sedela pored Langdona i Tibinga, blizu prednjeg dela kabine - *Fan Jet Executive Elite Design*, sudeći po zlatnoj pločici na vratima. Plišane pokretne stolice bile su pričvršćene za šine na podu i mogle su se pomerati oko pravougaonog stola od čvrstog drveta. Minijaturna sala za sastanke. Otmeno okruženje, međutim, nije uspevalo da otmenom učini i scenu u stražnjem delu aviona gde je, u odvojenom delu za sedenje pored toaleta, Tibingov sluga Remi sedeo sa pištoljem u ruci, nevoljno izvršavajući Tibingova naređenja da čuva krvavog monaha koji je ležao pod njegovim nogama svezan i smotan poput nekakvog prtljaga.

"Pre nego što posvetimo pažnju ključnom kamenu", reče Tibing, "pitam se da li biste mi dopustili nekoliko reci." Zvučao je zabrinuto, poput oca koji se sprema da svojoj deci priča o pčelama i cveću. "Prijatelji moji, shvatam da sam na ovom putovanju samo gost, i time sam počastvovan. Ipak, kao neko ko je proveo čitav svoj život u potrazi za Gralom, osećam da mi je dužnost da vas upozorim da ste na pragu da zakoračite na stazu sa koje, bez obzira na opasnosti, nema povratka." Okrete se ka Sofi. "Gospođice Nevo, vaš deda vam je dao ovaj kripteks u nadi da ćete tajnu Svetog grala sačuvati." "Jeste."

"Razume se, osećate obavezu da pratite trag, kuda god on vodio."

Sofi klimnu glavom, iako je imala još jednu motivaciju. *Istinu o svojoj porodici.* Uprkos Langdonovim uveravanjima da ključni kamen nema nikakve veze sa njenom prošlošću, Sofi je još uvek osećala da je nešto duboko lično upleteno u ovu misteriju - kao da je taj kripteks, koji je njen deda napravio sopstvenim rukama, pokušavao nešto da joj kaže. Da joj ponudi neku vrstu objašnjenja praznine koja ju je proganjala svih ovih godina.

"Vaš deda i trojica drugih ljudi stradali su večeras", nastavi Tibing, "i to da bi ovaj ključni kamen sačuvali od Crkve. Opus Dei je umalo došao u posed ključnog kamena. Razumete, nadam se, da vas to dovodi u izuzetno odgovoran položaj. Predata vam je baklja. Plamen star dve hiljade godina koji ne sme da se ugasi. Ta baklja ne sme da padne u pogrešne ruke." Zastade, gledajući u kutiju od ružinog drveta. "Shvatam da vam nije pružena mogućnost izbora, gospođice Nevo, ali imajući na umu ulog, morate u potpunosti prihvatiti tu odgovornost... ili je morate preneti na nekoga."

"Deda je kripteks dao meni. Sigurna sam da je mislio da mogu da se nosim sa odgovornošću."

Tibing je izgledao ohrabreno, ali još uvek ne i ubeđeno. "Dobro. Snažna volja je neophodna. Ipak, zanima me da li razumete da, ukoliko sa uspehom otključate ključni kamen, to će povući daleko veće iskušenje."

"Kako to?"

"Draga moja, zamislite da iznenada imate mapu koja otkriva mesto na kojem se nalazi Sveti gral. U tom trenutku, u vašem će se posedu nalaziti nešto što zauvek može da izmeni istoriju. Bićete čuvar tajne za kojom je čovek vekovima tragao. Bićete suočeni sa odgovornošću otkrivanja istine svetu. Onoga koji to učini mnogi će slaviti, ali će ga mnogi i prezirati. Pitanje je da li ćete vi imati snagu potrebnu da se takav zadatak izvede."

Sofi je ćutala. "Nisam sigurna da je na *meni* da donesem tu odluku."

Tibingove obrve se izviše u luk. "Ne? Ukoliko to nije na onome ko poseduje ključni kamen, na kome je?"

"Na bratstvu koje je uspešno čuvalo tajnu toliko dugo."

"Priorat?" Tibing je bio skeptičan. "Ali kako? Bratstvo je večeras razbijeno. *Obezglavljeno*, kao što ste i sami rekli. Nikada nećemo znati da li ih je neko prisluškiavao ili se među njih ubacio špijun, ali ostaje činjenica da je neko razotkrio identitet četvorice glavnih članova. Ne bih verovao nikome ko u ovom trenutku istupi iz bratstva."

"Dakle, koji je tvoj predlog?" upita Langdon.

"Roberte, ti znaš kao i ja da Priorat nije štitio istinu svih ovih godina da bi ona skupljala prašinu doveka. Čekali su pravi istorijski trenutak da tajnu podele sa svetom. Čekali su vreme kada će svet biti spreman da podnese istinu."

"I ti veruješ da je taj trenutak došao?" upita Langdon.

"U potpunosti. Ne bi moglo biti očiglednije. Svi istorijski znaci nalaze se na mestu, a pored toga, ako Priorat nije uskoro nameravao da otkrije svoju tajnu, zašto je Crkva napala baš sada?"

Sofi reče: "Monah nam još uvek nije rekao zašto je to uradio."

"Monahov razlog je razlog Crkve", odgovori Tibing, "težnja da se unište dokumenti koji otkrivaju veliku prevaru. Crkva se večeras približila više nego ikad, a Priorat je svoje poverenje poklonio vama, gospođice Nevo. Zadatak

spašavanja Svetog grala jasno podrazumeva da treba da sprovedete u delo konačnu želju Priorata da sopšti istinu svetu."

Langdon se umeša. "Li, koliko je umesno tražiti od Sofi da donese tu odluku kada je tek pre sat vremena saznala da spisi Sangreala postoje."

Tibing uzdahnu. "Izvinjavam se ako vas pritiskam, gospođice Nevo. Oduvek sam verovao da te dokumente treba obelodaniti, ali naposletku, odluka je vaša. Ja jednostavno smatram da je važno da razmislite o onome što će se desiti ukoliko uspemo da otvorimo ključni kamen."

"Gospodo", reče Sofi, odlučnim glasom. "Da vas citiram, 'Ne pronalazite vi Gral, nego Gral pronalazi vas.' Odlučila sam da verujem da me je Gral pronašao sa razlogom, i kada dođe vreme, znaću šta treba da radim."

Obojica su bila zaprepastena.

"U tom slučaju", reče ona, pokazujući na kutiju od ružinog drveta, "idemo dalje."

POGLAVLJE 70

Stojeći u salonu zamka Vilet, poručnik Kole je, obeshrabren, posmatrao vatru koja je zamirala. Kapetan Faš beše stigao nekoliko trenutaka ranije i sada se nalazio u susednoj prostoriji, urlajući preko telefona, pokušavajući da upravlja neuspešnim pokušajima da se pronađe nestali rendž-rover.

Do sada je već mogao stići bilo kuda, pomisli Kole.

Nakon što se oglušio o Fašovo izravno naređenje i po drugi put izgubio Langdona, Kole je bio zahvalan što je ekipa kriminalističko-istraživačke tehnike u podu otkrila rupu od metka, koja je barem potvrđivala Koleove tvrdnje daje hitac ispaljen. Ipak, Faš je bio loše volje, i Kole je osećao da će biti gadnih posledica po njega kada se prašina slegne.

Na nesreću, tragovi na koje su ovde nailazili nisu bacali nimalo svetla na ono što se odigravalo, niti na to ko je umešan. Crni audi ispred bio je iznajmljen na lažno ime i plaćen lažnom kreditnom karticom, a otisci pronađeni u kolima nisu se poklapali ni sa jednim u Interpolovoj bazi podataka.

Jedan agent žurno uđe u dnevnu sobu, grozničavog pogleda. "Gde je kapetan Faš?"

Kole jedva da je podigao pogled sa tinjajućeg žara. "Telefonira."

"Završio sam", breću se Faš, ulazeći u prostoriju. "Šta imate?"

Drugi agent reče: "Gospodine, Centrala se upravo čula sa Andreom Verneom iz Ciriške deponitne banke. Želi da nasamo razgovara sa vama. Menja svoj iskaz."

"Zar?" upita Faš.

Kole sada podiže pogled.

"Verne priznaje da su Langdon i Nevo neko vreme bili u njegovoj banci večeras."

"To smo shvatili", reče Faš. "Zašto je lagao o tome?"

"Rekao je da će razgovarati samo sa vama, ali pristao je na punu saradnju."

"U zamenu za šta?"

"U zamenu za to da se ime njegove banke ne pominje u vestima, kao i da mu pomognemo da povрати ukradenu imovinu. Zvuči kao da su Langdon i Nevo ukrali nešto iz Sonijerovog sefa."

"Šta?" izlete Koleu. "Kako?"

Pogleda prikovanog na drugog agenta, Faš se nije obazirao na Kolea.

"Šta su to ukrali?"

"Verne nije ulazio u detalje, ali zvuči kao da je spreman da učini bilo šta kako bi to povratio."

Kole pokuša da zamisli kako se tako nešto moglo dogoditi. Možda su Langdon i Nevo uzeli bankarskog službenika za taoca? Možda su primorali Vernea da otvori Sonijerov sef i omogući im da pobjegnu u oklopnom kamionu. Koliko god to zvučalo izvodljivo, Kole teško da je mogao da zamisli da je Sofi Nevo umešana u tako nešto.

Iz kuhinje, još jedan agent pozva Faša. "Kapetane? Proveravam najvažnije brojeve gospodina Tibinga i upravo razgovaram sa aerodromom Le Burže. Imam loše vesti."

Trideset sekundi kasnije, Faš se pakovao i pripremao da napusti zamak Vilet. Upravo je saznao da je Tibing u blizini imao privatni mlaznjak, na aerodromu Le Burže, i da je isti avion poleteo pre oko pola sata.

Predstavnik aerodroma sa kojim je razgovarao tvrdio je da ne zna ko je u avionu, niti kuda se avion zaputio. Poletanje nije ranije najavljeno, a plan leta nije priložen. Krajnje protivno zakonima, čak i za mali aerodrom. Faš je bio uveren da će, ukoliko primeni prave mere, dobiti odgovore koji su mu potrebni.

"Poručnice Kole", zagunđa Faš, krećući ka vratima. "Nemam drugog izbora nego da vam poverim istragu kriminalističke tehnike koja se ovde vodi. Pokušajte da uradite nešto kako valja, za promenu."

POGLAVLJE 71

Kada je avion stabilizivao visinu, usmeren ka Engleskoj, Langdon pažljivo podiže kutiju od ružinog drveta iz svog krila. Polažući je na sto, osećao je sa koliko se iščekivanja Sofi i Tibing naginju napred.

Otkopčavši i podigavši poklopac, Langdon je pažnju umesto na brojkarnike sa slovima na kripteksu - usredsredio na majušnu rupu sa unutrašnje strane poklopca. Pomoću vrha penkala pažljivo skloni intarziju ruže, otkrivajući tekst ispod nje. *Sub Rosa*, promrmlja, nadajući se da će mu novi pogled na tekst razjasniti stvari. Koncentrišući se svim silama, Langdon je proučavao neobični tekst.

*avačujlko kativs itsordum čer anverd
avuč upuko an ucidorop utusar unejn i
anejlvals aralpmet do anemak do avalg ej čujlk
avirkto ibet unitsi šahta a*

Nakon nekoliko sekundi, osetio je kako ga ponovo obuzima prvobitna nervoza. "Li, jednostavno ne mogu da ga odredim."

Sa mesta na kojem je sedela, sa druge strane stola, Sofi još uvek nije mogla da vidi tekst, ali to što Langdon nije uspeo istog trenutka da prepo-

zna jezik iznenadilo ju je. *Deda je govorio jezik toliko nepoznat da čak ni simbolog ne može da ga identifikuje?* Brzo je shvatila da to ne bi trebalo da je čudi. I mnoge druge tajne je Žak Sonijer skrivao od svoje unuke.

Preko puta Sofi, Li Tibing je osećao da će se svakog trenutka raspući.

Nestrpljiv da vidi tekst, drhtao je od uzbuđenja, naginjući se, pokušavajući da proviri preko Langdona.

"Ne znam", prošaputa Langdon zaneto. "Prvo sam pomislio da je semitski, ali sada nisam baš siguran. Većina primarnih semitskih jezika podrazumeva *nekudot*. Ovaj ga nema."

"Verovatno je u pitanju drevni jezik", natuknu Tibing.

"*Nekudot?*" upita Sofi.

Tibing nije skidao pogled sa kutije. "Većina modernih semitskih pisama nema vokale i koristi *nekudot* - slične tačkice i crtice koje se pišu ili ispod konsonanata ili u okviru njih - koji označavaju da uz njih stoji vokal. Istorijski gledano, *nekudot* je relativno savremeni dodatak jeziku."

Langdon se još uvek nadnosio nad tekstom. "Sefardska transliteracija, možda?..."

Tibing više nije mogao da izdrži. "Možda da ja samo..." Naginjući se, odvuкао je kutiju od Langdona i primakao je k sebi. Nije bilo sumnje da je Langdon bio prilično dobro upoznat sa standardnim drevnim jezicima - poput grčkog, latinskog, romanskih jezika - ali na osnovu letimičnog pogleda na ovo; jezik, Tibing je mislio da izgleda specijalizovanije. Možda Raši pismo ili STAM sa kronicama.

Duboko uzdahnuvši, Tibing se naslađivao pogledom na urezani tekst.

Nije progovarao veoma dugo. Svake sekunde osećao je kako mu samopouzdanje opada. "Zapanjen sam", reče. "Ovaj jezik nije nalik nijednom koji sam ikada video!"

Langdon klonu.

"Mogu li ja da pogledam?" upita Sofi.

Tibing se pravio da je nije čuo. "Roberte, rekao si ranije da ti se učinilo da si i pre *video* nešto nalik ovome?"

Langdon je izgledao izmučeno. "Mislio sam da jesam. Nisam siguran. Pismo izgleda nekako poznato."

"Li?" ponovi Sofi, očito nezadovoljna što je izostavljena iz razgovora.

"Mogu li da pogledam kutiju koju je moj deda napravio?"

"Naravno, dušo", reče Tibing, gurnuvši kutiju ka njoj. Nije hteo da zvuči omalovažavajuće, iako je ovo nadilazilo Sofi Nevo. Ako britanski kraljevski

istoričar i simbolog sa Harvarda nisu mogli da odrede čak ni koji je jezik u pitanju...

"Aah", reče Sofi, nekoliko sekundi kasnije. "Trebalo je da pogodim."

Tibing i Langdon se istovremeno okrenuše, zureći u nju.

"Da pogodite *šta?*" upita Tibing.

Sofi slegnu ramenima. "Da pogodim da bi moj deda koristio *ovaj* jezik."

"Hoćete da kažete da vi umete *da pročitate* ovaj tekst?" uzviknu Tibing.

"I to lako", odvrati Sofi, očigledno uživajući. "Deda me je naučio ovaj jezik kada sam imala samo šest godina. Govorim ga tečno." Nagnula se preko stola, netremice gledajući Tibinga značajnim pogledom. "I iskreno, gospodine, s obzirom na vašu odanost Kruni, iznenađena sam što ga vi niste prepoznali."

Istog trenutka, Langdon je shvatio.

Nije ni čudo što je pismo izgledalo tako prokleta poznato!

Pre nekoliko godina, Langdon je prisustvovao jednom događaju u harvardskom muzeju *Fog*. Bil Gejts, koji je odustao od studija na Harvardu, vratio se matičnoj instituciji da prikaže u muzeju jedan od svojih poseda od neprocenjive vredosti - osamnaest listova papira koje je nedavno bio kupio na aukciji na imanju Armana Hamera.

Ponuda koju je dao i koja je pobedila - elegantnih 30,8 miliona dolara.

Autor - Leonardo da Vinči.

Osamnaest folija - sada poznatih kao Leonardov *Kodeks Lester* po njihovom čuvenom vlasniku, erlu od Lestera - bilo je sve što je ostalo od jedne od Leonardovih najveličanstvenijih svezaka: eseji i crteži koji su prikazivali Da Vinčijeve napredne teorije o astronomiji, geologiji, arheologiji i hidrologiji.

Langdon nikada neće zaboraviti svoju reakciju nakon što je čekao u redu i konačno ugledao pergament od neprocenjive vrednosti. Krajnje razočaranje. Stranice su bile nečitljive. Uprkos tome što je bio divno očuvan i ispisan besprekorno urednim rukopisom - grimiznim mastilom na krem papiru - kodeks je izgledao kao gomila gluposti. Isprva je Langdon mislio da ne može da ih pročita jer je Da Vinči koristio arhaični italijanski. Međutim, nakon što ih je pažljivije proučio, shvatio je da ne može da pronađe ni jednu jedinu reč na italijanskom - niti jedno jedino slovo.

"Probajte sa ovim, gospodine", prošaputa asistent na štandu na kojem je rukopis bio izložen. Pokaza na malo ogledalo pričvršćeno za štand pomoću lanca. Langdon ga uze i prouči tekst u ogledalu.

Istog trenutka, postao je jasan.

Langdon je bio toliko nestrpljiv da prouči neke od ideja velikog mislioca da je potpuno zaboravio na jedan od brojnih umetničkih talenata tog čoveka - sposobnost da piše obrnutim pismom bukvalno nečitkim za bilo koga osim za njega samog. Istoričari su se još uvek raspravljali oko toga da li je Da

Vinči pisao na taj način jednostavno da bi se zabavio, ili da mu ljudi ne bi virili preko ramena i krali ideje, ali to nije ni bilo važno. Da Vinči je radio kako je želeo.

Sofi se nasmeja u sebi kad vide da je Robert shvatio na šta je mislila.

"Mogu da pročitam prvih nekoliko reči", reče ona. "Na engleskom su."

Tibing je još uvek bio van sebe. "Šta se događa?"

"Tekst u ogledalu", reče Langdon. "Potrebno nam je ogledalo."

"Nije nam potrebno", reče Sofi. "Kladim se da je ovaj furnir dovoljno tanak." Ona podiže kutiju od ražinog drveta, prinese je svetiljki na zidu i poče da proučava unutrašnju stranu poklopca. Njen deda nije zapravo mogao da piše obrnutim rukopisom, te je stoga uvek varao tako što bi pisao *normalno* i potom okretao papir i pratio olovkom obrnuti tekst. Sofi je pretpostavljala da je spaljivanjem u drvetu otisnuo *normalan* tekst, a potom šmirglao poleđinu drveta dok nije postala sasvim tanka, poput lista papira, i dok tekst nije mogao da se vidi *kroz* drvo. Potom je jednostavno okrenuo parče drveta, i umetnuo ga u poklopac.

Kad je približila poklopac svetlu, videla je da je u pravu. Jasni snop svetlosti prosijavao je kroz tanak sloj drveta, i tekst se pojavio kao odraz na unutrašnjoj strani poklopca.

Bio je čitljiv istog trenutka.

"Engleski", reče Tibing dubokim, grubim glasom, pognuvši glavu od srama. "Moj maternji jezik."

U stražnjem delu aviona, Remi Legaludek se upinjao da čuje glasove koje je zaglušivala buka motora, ali razgovor koji se vodio napred nije se mogao razaznati. Remiju se nije sviđalo kako su tekli događaji te noći. Uopšte mi se nije sviđalo. Pogledao je vezanog monaha. Sada je ležao potpuno nepomično, pomiren sa sudbinom, ili možda, u nemoj molitvi za oslobođenje.

POGLAVLJE 72

Četiri i po hiljade metara iznad zemlje, Robert Langdon je osećao kako fizički svet bleedi dok su se sve njegove misli usmeravale ka Sonijerovoj pesmi u odrazu ogledala, koja je prosijavala kroz poklopac kutije.

*drevna reč mudrosti svitak otključava
i njenu rasutu porodicu na okupu čuva
ključ je glava od kamena od templara slavljena
a atbaš istinu tebi otkriva*

Sofi je brzo pronašla parče papira i prepisala tekst pisanim rukopisom. Kada je završila, sve troje su počeli da ga naizmenično čitaju. Bila je to neka vrsta arheoloških ukrštenih reči... zagonetka koja obećava da otkrije način otvaranja kripteksa. Langdon polako pročita stihove.

Drevna reč mudrosti svitak otključava... i njenu rasutu porodicu na okupu čuva... ključ je glava od kamena od templara slavljena... a atbaš istinu tebi otkriva.

Pre nego što je mogao čak i da razmisli o tome kakvu su to drevnu lozinku stihovi otkrivali, Langdon je osetio kako nešto daleko fundamentalnije odzvanja u njemu - metar u kojem je napisana pesma. *Jampski pentametar*. Veoma je često nailazio na ovaj metar dok je proučavao tajna društva širom Evrope, a poslednji put je to bilo prošle godine u Vatikanskoj tajnoj arhivi. Vekovima je jampski pentametar bio omiljeni pesnički metar učenih ljudi širom sveta, od antičkog grčkog pisca Aihiloha do Šekspira, Millona,

Čosera i Voltera - hrabrih duša koje su verovala da ovaj metar poseduje mistična svojstva. Koreni jamskog pentametra bili su duboko paganski. *Jamb. Dva sloga sa suprotnim naglaskom. Naglašeni i nenaglašeni. Jin jang. Uravnoteženi par. U nizu od po pet. Pentametar. Pet za pentagram Venere i sveti ženski princip.*

"To je pentametar!" uzviknu Tibing, okrećući se ka Langdonu. "A stihovi su na engleskom! *La lingua pura!*"

Langdon klimnu. Priorat je, poput mnogih evropskih tajnih društava koja su bila u sukobu sa Crkvom, vekovima smatrao engleski jedinim evropskim čistim jezikom. Za razliku od francuskog, španskog i italijanskog, čiji su se koreni nalazili u latinskom —*jeziku Vatikana*— engleski nije bio lingvistički povezan sa rimskom propagandnom mašinerijom i stoga je postao sveti, tajni jezik onih bratstava koja su bila dovoljno obrazovana da bi ga mogla naučiti. "Ova pesma", provalilo je iz Tibinga, "ne samo da se poziva na Gral, nego i na vitezove templare i rasutu porodicu Marije Magdalene! Šta bismo još mogli želeti?"

"Šifru", reče Sofi, ponovo čitajući pesmu. "Zvuči kao da nam je potrebna neka vrsta drevne reči mudrosti."

"Abra-kadabra?" predloži Tibing, dok su mu oči svetlucale.

Reč od pet slova, pomisli Langdon, razmatrajući zapanjujući broj drevnih reci koje bi se mogle smatrati *rečima mudrosti* - izbor je dolazio iz mističnih napeva, astroloških proročanstava, proglosa tajnih društava, Vika inkantacija, egipatskih magičnih čaralica, paganskih mantri. Lista je bila beskonačna.

"Čini se da šifra", reče Sofi, "ima nekakve veze sa templarima." Pročita tekst naglas. "Ključ je glava od kamena od templara slavljena."

"Li", reče Langdon, "templari su tvoja specijalnost. Imaš li nekakvu ideju?"

Tibing je nekoliko sekundi ćutao, potom duboko uzdahnu. "Pa, glava od kamena je očito neka vrsta obeležja groba. Moguće je da se pesma odnosi na nadgrobni spomenik koji su templari slavili kao Magdalenin grob, ali to nam ne pomaže mnogo jer nemamo predstavu o tome gde se grob nalazi."

"Poslednji stih", reče Sofi, "kaže da će *Atbaš* otkriti istinu. Čula sam tu reč. Atbaš."

"Ne čudi me to", odgovori Langdon. "Verovatno si je čula na prvoj godini kriptografije. Atbaška šifra je jedan od najstarijih kodova poznatih čoveku."

Naravno! pomisli Sofi. *Čuveni hebrejski sistem šifrovanja.*

Atbaš je zaista bio deo rane obuke koju je Sofi dobila iz oblasti kriptografije. Šifra je datirala iz 500. godine pre nove ere, i sada se koristila kao tipičan primer osnovne šeme rotacione supstitucije. Česti oblik jevrejskih kriptograma, Atbaš je bila jednostavna šifra zamene zasnovana na hebrejskom alfabetu od dvadeset dva slova. U Atbašu, prvo slovo se zamenjivalo poslednjim slovom, drugo slovo pretposlednjim, i tako dalje.

"Atbaš je sasvim prikladna šifra", reče Tibing. "Tekst koji je šifrovan pomoću Atbaša nalazi se svuda u Kabali, svicima sa Mrtvog mora, pa čak i u Starom zavetu. Jevrejski naučnici i mistici *još uvek* pronalaze skrivena značenja pomoću Atbaša. Priorat bi sasvim sigurno uključio Atbaš u svoja učenja." "Jedini problem", reče Langdon, "jeste to što mi nemamo ništa na šta bismo primenili ovaj sistem šifrovanja."

Tibing uzdahnu. "Mora da se na nadgrobnoj ploči nalazi šifra. Moramo da pronađemo taj nadgrobni spomenik koji su slavili templari."

Sofi je naslutila na osnovu mračnog izraza na Langdonovom licu da pronalaženje nadgrobnog spomenika templara neće biti mačji kašalj.

Atbaš je ključ, mislila je Sofi. *Ali nemamo vrata.*

Tri minute kasnije, Tibing mučenički uzdahnu i zavrte glavom. "Prijatelji moji, potpuno sam zbunjen. Dozvolite da malo razmislim o ovome dok nam donesem neke grickalice i obiđem Remija i njegovog gosta." Ustade i zaputi se ka stražnjem delu aviona.

Posmatrajući kako se Tibing udaljava, Sofi oseti umor.

Napolju, tama pred zoru bila je potpuna. Sofi je imala utisak kao da je zavitlana kroz prostor bez ikakve predstave o tome gde će prizemljiti. Budući da je odrasla rešavajući dedine zagonetke, upravo sada je imala nelagodni predosećaj da pesma pred njima sadrži informaciju koju još nisu uočili.

Ovde postoji još nešto, rekla je sama sebi. *Genijalno skriveno... ali ipak prisutno.*

Pored toga, misli joj je ispunjavao i strah da to što će naposletku pronaći unutar kripteksa neće biti jednostavno poput "mape koja vodi do Svetog grala." Uprkos Tibingovom i Langdonovom uverenju da se istina nalazi baš unutar mermernog cilindra, Sofi je prošla kroz dovoljno dedinih potraga za blagom da bi znala da Žak Sonijer svoje tajne ne otkriva tako lako.

POGLAVLJE 73

Kontrolor leta u noćnoj smeni na aerodromu Le Burže dremao je ispred radarskog ekrana na kojem nije bilo ničeg, kada je kapetan Sudske policije praktično razvalio vrata.

"Tibingov mlaznjak", grmeo je Bezu Faš, umarširavši u mali toranj.

"Kuda je otišao?"

Prva reakcija kontrolora bio je smušeni, slabi pokušaj da zaštiti privatnost svog britanskog klijenta — jedne od najcenjenijih mušterija aerodroma. Taj je pokušaj neslavno propao.

"U redu", reče Faš, "hapsim vas zato što ste dozvolili da privatni avion poleti bez plana leta." Faš klimnu jednom agentu, koji pride sa lisicama, i upravnik leta oseti kako ga preplavljuje užas. Pomisli na novinske članke u kojima se raspravljalo da li je kapetan nacionalne policije heroj ili napast. To pitaje upravo beše dobilo odgovor.

"Stanite!" kontrolor leta čuo je samog sebe kako jeca na prizor lisica.

"Mogu da vam kažem samo ovo. Ser Li Tibing često leti do Londona radi lekarskog lečenja. Ima svoj hangar na aerodromu privredne namene Bigin Hil u Kentu. U okolini Londona."

Faš mahnu čoveku sa lisicama da se skloni. "Da li se i večeras zaputio ka Bigin Hilu?"

"Ne znam", iskreno reče kontrolor leta. "Avion je odleteo uobičajenom putanjom, a poslednje što je radar registrovao ukazuje na Ujedinjeno kraljevstvo. Najverovatnije je da ide na Bigin Hil."

"Osim njega, da li se ukrcao još neko?"

"Kunem se, gospodine, da ja to nikako ne mogu da znam. Naši klijenti mogu da se dovezu ravno do svojih hangara i ukrcaju šta god žele. Provera putnika je odgovornost carinskih službenika na odredišnom aerodromu."

Faš pogleda na sat, a potom na niz mlaznjaka parkiranih ispred terminala. "Ukoliko idu na Bigin Hil, za koliko će sleteti?"

Kontrolor leta je petljao po svojim papirima. "Kratak je to let. Njegov bi avion mogao da bude na zemlji do... šest i trideset. Za petnaest minuta."

Faš se namršti i okrenu se ka jednom od svojih ljudi. "Neka prevoz dođe po mene ovamo. Idem u London. I kontaktirajte lokalnu policiju u Kentu. Ne britanski MI5. Neću da se diže buka oko ovoga. *Lokalnu* policiju Kenta. Recite im da hoću da Tibingovom avionu bude dozvoljeno da sleti. Zatim želim da ga opkole na pisti. Niko se neće iskrcati dok ja tamo ne stignem."

POGLAVLJE 74

"Dremljiva si", reče Langdon, gledajući u Sofi na drugom kraju kabine hokera.

"Samo sam umorna", odgovori ona. "I ova pesma. Ne znam."

Langdon se i sam tako osećao. Šum motora i nežno ljuljanje aviona delovali su hipnotički, a glava mu je još pulsirala na mestu gde ga je monah udario. Tibing je i dalje bio u stražnjem delu aviona, i Langdon odlučio da iskoristi trenutak nasamo sa Sofi da joj saopšti nešto što ga je mučilo. "Mislim da delom znam zašto je tvoj deda odlučio da nas poveže. Mislim da postoji nešto što je želeo da ti objasnim."

"Istorija Svetog Grala i Marije Magdalene nije dosta?"

Langdon nije bio siguran kako da nastavi. "Razdor između vas. Razlog zbog kojeg deset godina nisi govorila sa njim. Mislim da se možda nadao da ću ja to nekako ispraviti tako što ću ti objasniti ono što vas je razdvojilo."

Sofi se vrpoljila na sedištu. "Nisam ti rekla šta nas je razdvojilo."

Langdon ju je pažljivo posmatrao. "Prisustvovala si seksualnom obredu. Zar ne?"

Sofi ustuknu. "Kako znaš?"

"Sofi, rekla si mi da si prisustvovala nečemu što te je ubedilo u to da je tvoj deda pripadnik tajnog društva. I šta god da si videla, uznemirilo te je dovoljno da sa njim ne progovoriš od onda. Znam dosta toga o tajnim društvima. Nije mi potreban Da Vinčijev mozak da shvatim šta si videla."

Sofi je zurila.

"Je li to bilo u proleće?" upita Langdon. "Negde u vreme ravnodnevnice? Sredina marta?"

Sofi pogleda kroz prozor. "Bila sam na prolećnom raspustu na fakultetu.

Došla sam kući nekoliko dana ranije."

"Hoćeš li da mi pričaš o tome?"

"Radije ne bih." Iznenada se okrete natrag ka Langdonu, dok su joj se oči punile suzama. "Ne znam šta sam videla."

"Jesu li bili prisutni i muškarci i žene?"

Sekund kasnije, ona klimnu glavom.

"Obučeni u belo i crno?"

Ona obrisa oči i potom klimnu, kao da se pomalo otvara. "Žene su bile u belim providnim odorama... sa zlatnim cipelama. Držale su zlatne sfere. Muškarci su nosili crne tunike i crne cipele."

Langdon se upinjao da sakrije emocije, pa ipak nije mogao da poveruje u ono što sluša. Sofi Nevo je slučajno prisustvovala svetoj ceremoniji staroj dve hiljade godina. "Maske?" pitao je, trudeći se da mu glas ostane miran. "Androgine maske?"

"Da. Svi. Identične maske. Bele na ženama. Crne na muškarcima."

Langdon je čitao opise ove ceremonije i shvatao njene mistične korene.

"To se zove Hieros Gamos", reče on obazrivo. "Datira od pre više od dve hiljade godina. Egipatski sveštenici i sveštenice su ga redovno izvodili u slavu reproduktivne moći žene." Zastade, nagingući se ka njoj. "A ako si neupućena prisustvovala obredu Hieros Gamos, mogu da zamislim da je bilo prilično šokantno."

Sofi je ćutala.

"Hieros Gamos na grčkom", nastavi on, "znači *sveti brak*."

"Ritual koji sam ja videla nije bio nikakav brak."

"Brak je *zajednica*, Sofi."

"Misliš, kao u seksu."

"Ne."

"Ne?" reče ona, dok su ga njene maslinaste oči ispitivale.

Langdon povuče reč. "Pa... da, na neki način, ali ne onako kako mi to danas shvatamo." Objasnio joj je da, iako je ono što je videla verovatno *ličilo* na seksualni ritual, Hieros Gamos nije imao nikakve veze sa erotikom. Bio je to duhovni čin. Istorijski posmatrano, seksualni čin je bio čin kroz koji su muškarac i žena spoznavali Boga. Nekada su ljudi verovali da je muškarac duhovno nepotpun sve dok telesno ne spozna sveti ženski princip. Fizičko sjedinjenje sa ženom ostao je jedini način na koji muškarac može da postane duhovno potpun i naposljetku dostigne *gnosis* - spoznaju božanskog. Još od vremena Izide, seksualni obredi su se smatrali jedinim mostom čoveka koji vodi od zemlje do neba. "Sjedinjenjem sa ženom", reče Langdon, "muškarac bi dostigao klimaktični trenutak kada bi mu um postao potpuno prazan i kada bi mogao da vidi Boga."

Sofi je bila skeptična. "Orgazam kao molitva?"

Langdon neodređeno slegnu ramenima, iako je Sofi u suštini bila u pravu. Fiziološki govoreći, muški klimaks je pratio delić sekunde u kojem nije bilo nikakvih misli. Kratki mentalni vakuum. Trenutak jasnoće tokom kojeg se mogao spoznati Bog. Gurui meditacije dostizali su slična stanja odsustva misli bez seksa i često opisivali Nirvanu kao duhovni orgazam bez kraja.

"Sofi", reče Langdon tiho, "važno je da shvatiš da je pogled na seks koji su ljudi nekada imali potpuno drugačiji od onog koji mi danas imamo. Seks je začetak novog života - vrhovno Čudo - a čuda je činio jedino Bog. Sposobnost žene da stvori novi život u svojoj materici činio ju je svetom. Bogom. i Seksualni čin predstavljao je svetu zajednicu dve polovine ljudskog duha -

muške i ženske - kroz koju je muška polovina mogla da dostigne duhovnu celovitost i jedinstvo sa Bogom. To što si videla nije imalo veze sa seksom, nego sa duhovnošću. Ritual Hieros Gamos nije perverzija. To je duboko sveta ceremonija."

Njegove reci kao da su pogodile živac. Čitavo veče je Sofi bila izuzetno pribrana, ali sada, po prvi put, Langdon vide kako aura pribranosti počinje da puca. Suze se javiše u njenim očima i ona ih obrisa rukavom.

Pustio ju je da se smiri. Istina, ideja da je seks put ka Bogu isprva je bila šokantna. Langdonovi studenti Jevreji uvek su se zgražali kada bi im prvi put rekao da je rana jevrejska tradicija podrazumevala ritualni seks. *I to u Hramu, ni više ni manje*. Nekada su Jevreji verovali da se u Svetinji nad svetinjama u Solomonovom hramu nalazi ne samo Bog nego i njegov moćni ženski pandan, Šekina. Muškarci koji su tragali za duhovnom celovitošću dolazili bi u Hram da posete sveštenice - ili *hijerodule* - sa kojima bi vodili ljubav i iskusili božanstvo kroz fizičko sjedinjenje. Jevrejski tetragramaton YHWH - sveto ime Boga - zapravo je poticalo od Jehove, androginog fizičkog spoja muškog *Jah* i prehebrejskog naziva za Evu, *Havah*.

"Za ranu Crkvu", objasni Langdon nežnim glasom, "upotreba seksa kao sredstva direktnog komuniciranja sa Bogom predstavljala je ozbiljnu pretnju osnovi moći katoličanstva. Ona je izostavljala Crkvu, poništavajući njen samoproklamovani status *jedinog* puta ka Bogu. Iz očiglednih razloga, veoma su se trudili da demonizuju seks i odbace ga kao ogavan i grešan čin. Ostale velike religije su učinile isto."

Sofi je ćutala, ali je Langdon osećao da je počinjala bolje da razume dedu. Bila je ironija što je Langdon upravo isto predavanje održao studentima ranije tog semestra. "Da li je iznenađujuće što se osećamo konfliktno po pitanju seksa?" pitao je svoje studente. "Naše drevno nasleđe i sama naša fiziologija nam govore da je seks prirodan - dragoceni put ka duhovnom ispunjenju - dok ga savremena religija odbacuje kao sraman čin, učeći nas da se plašimo svojih seksualnih želja kao đavolje rabote."

Langdon je odlučio da ne šokira svoje studente činjenicom da više od deset tajnih društava širom sveta - od kojih su mnoga prilično uticajna - još uvek izvode seksualne rituale, održavajući na taj način drevne tradicije u životu. Lik koga glumi Tom Kruz u *Širom zatvorenih očiju* ovo je otkrio na teži način kada se ušunjao na zatvoren skup elite sa Menhetna i prisustvovao Hieros Gamosu. Na žalost, filmadžije su većinu detalja pogrešno prikazale, ali je suština bila tu - tajno društvo koje opšti kako bi veličalo magiju seksualnog sjedinjenja.

"Profesore Langdon?" Student iz zadnjih redova podiže ruku, pun nade.

"Da li vi to govorite da umesto što idemo u crkvu treba više da se bavimo seksom?"

Langdon se zasmija, odbijajući da zagriže mamac. Na osnovu onog što je čuo o žurkama na Harvardu, ta deca su se bavila seksom više nego dovoljno. "Gospodo", reče, svestan da se nalazi na kliskom tlu, "dozvolite da vam svima iznesem jedan predlog. Nisam toliko hrabar da opravdavam seks pre braka, a nisam ni toliko naivan da pretpostavim da ste svi bezgrešni anđeli, pa ću vam dati savet u vezi sa vašim seksualnim životom."

Svi muškarci u amfiteatru su se nagnuli napred, pažljivo slušajući.

"Kada se sledeći put nađete sa ženom, zagledajte se u svoje srce i vidite možete li da pristupite seksu kao mističnom, duhovnom činu. Iskušajte sebe i vidite da li možete da pronadete onu iskru božanskog koju muškarac može da dostigne jedino kroz sjedinjenje sa svetim ženskim principom."

Studentkinje su se nasmešile sa razumevanjem, klimajući potvrdno.

Studenti su razmenili dvosmisleno kikotanje i neumesne šale.

Langdon uzdahnu. Muškarci na fakultetu bili su još dečaci.

Sofi oseti hladnoću na čelu kada je naslonila glavu na prozor aviona i tupo zurila u prazninu, pokušavajući da shvati ono što joj je Langdon upravo rekao. Oseti kako se novo žaljenje rađa u njoj. *Deset godina*. Zamislila je gomilu nepročitanih pisama koja joj je deda slao. *Sve ću ispričati Robertu*.

Ne okrenuvši se od prozora, Sofi poče da priča. Tiho. Plašljivo.

Oseti kako se vraća unatrag... i ponovo se nalazi u šumarku ispred dedinog zamka u Normandiji... pretražujući praznu kuću, zbunjena... kako čuje glasove odnekud ispod nje... i potom pronalazi skrivena vrata. Polako se spuštala niz kamene stepenice, korak po korak, silazeći u podrumsku pećinu.

Mogla je da oseti vazduh koji je mirisao na zemlju. Hladan i lagan. Bio je mart. U senci svog skrovišta na stepenicama, posmatrala je kako se nepoznati ljudi njišu i pevaju pri treperavoj svetlosti narandžastih sveća.

Sanjam, rekla je samoj sebi. *Ovo je san. Sta bi drugo moglo biti?*

Žene i muškarci su stajali naizmenično, crno, belo, crno, belo. Divne providne odore koje su žene nosile njihale su se kad su podigle ruke sa zlatnim kuglama i u isti glas izgovorile: *"Bila sam s tobom na početku, u vreme rađanja svega što je sveto, rodila sam te iz materice pre početka vremena."*

Žene su spustile svoje kugle i svi su se njihali napred-natrag kao u tran-su. Slavili su nešto u središtu kruga.

U šta to gledaju ?

Glasovi su se sada ubrzali. Glasnije. Brže.

"Žena koju gledaš je ljubav!" Vikale su žene, ponovo podižući kugle.

Muškarci su odgovorili: *"Njeno prebivalište je večnost!"*

Pojanje se ponovo ustalilo. Ubrzalo. Sada je grmelo. Brže. Učesnici kročiše unapred i kleknuše.

Tog trenutka, Sofi je konačno mogla da vidi šta su to svi posmatrali.

Na niskom, ukrašenom oltaru u središtu kruga ležao je čovek. Bio je nag, ležao je na leđima i nosio crnu masku. Sofi je istog trenutka prepoznala telo i beleg na ramenu. Gotovo je uzviknula. *Grand-pere!* I sam taj prizor bi je šokirao, pa ipak, bilo je još toga.

Na njemu se nalazila naga žena sa belom maskom, a njena gusta srebrna kosa lepršala je iza nje. Telo joj je bilo punačko, daleko od savršenog, a njehala se u ritmu pojanja - vodeći ljubav sa Sofinim dedom.

Sofi je želela da se okrene i pobegne, ali nije mogla. Kameni zidovi pećine zatočili su je dok je pojanje dostizalo grozničavi vrhunac. Krug učesnika sada kao da je pevao, dok se buka u krešendu podizala do ludila. Uz iznenadan urlik, činilo se da čitava prostorija dostiže vrhunac. Sofi nije mogla da diše. Iznenada je shvatila da tiho jeca. Okrenula se i bez glasa oteturala uz stepenice, iz kuće, i drhteći se odvezla natrag u Pariz.

POGLAVLJE 75

Turboprop avion na charter letu upravo je preletao bleštava svetla Monaka kad Aringarosa po drugi put završi razgovor sa Fašom. Posegnuo je za vrećicom za povraćanje ali se osećao suviše iscedenim da bi još nešto izašlo iz njega.

Samo neka se završi!

Fašovi najnoviji podaci činili su se besmislenima, pa ipak gotovo ništa više večeras nije imalo smisla. *Šta se dešava? Sve se divlje otimalo kontroli. U šta sam to umešao Sajlasa? U šta sam to umešao sebe!*

Na nesigurnim nogama, Aringarosa ode do pilotske kabine. "Moram da promenim odredište."

Pilot ga pogleda preko ramena i nasmeja se. "Šalite se, zar ne?"

"Ne. Moram smesta da stignem u London."

"Oče, ovo je charter let, a ne taksi."

"Platiću vam dodatno, naravno. Koliko treba? London je samo sat vremena dalje na severu i gotovo da ne zahteva promenu smera, tako da..."

"Ne radi se o novcu, oče, nego o drugim pitanjima."

"Deset hiljada evra. Odmah."

Pilot se okrete, očiju širom razrogačenih u šoku. "Koliko? Kakav to sveštenik nosi toliku količinu gotovine?"

Aringarosa se vrati do svoje akten tašne, otvori je i izvadi jednu obveznicu koja je glasila na donosioca. Pruži je pilotu.

"Šta je ovo?" upita pilot.

"Obveznica Vatikanske banke od deset hiljada evra koja glasi na donosioca."

Pilot je izgledao nepoverljivo.

"To je isto kao gotovina."

"Samo gotovina je gotovina", reče pilot, vraćajući mu obveznicu.

Aringarosa se osećao slabim dok se pridržavao za vrata pilotske kabine.

"Ovo je pitanje života ili smrti. Morate mi pomoći. Moram da stignem u London."

Pilot je posmatrao biskupov zlatni prsten. "Pravi dijamanti?"

Aringarosa pogleda prsten. "Nikako ne bih mogao da vam ga dam."

Pilot slegnu ramenima, okrećući se i ponovo se usredsređujući na vetrobransko staklo.

Aringarosa oseti narastujuću tugu. Pogleda prsten. Sve što je on predstavljao je ionako trebalo da izgubi. Nakon trenutka koji je trajao kao večnost, on skide prsten sa prsta i nežno položi na komandnu tablu.

Pokunjeno se povuče iz kabine i ponovo sede. Petnaest sekundi kasnije, mogao je da oseti kako pilot skreće nekoliko stepeni ka severu. Sve je počelo kao sveta stvar. Genijalno zamišljen plan. Sada, poput kule od karata, sve se rušilo... a kraj nije bio ni na vidiku.

POGLAVLJE 76

Langdon je video da je Sofi još uvek potresena nakon što mu je ispričala svoje iskustvo sa Hieros Gamosom. Langdon je bio zapanjen. Ne samo da je Sofi prisustvovala čitavom ritualu, nego je upravo njen deda bio sveštenik rituala... Veliki majstor Sionskog priorata. Upečatljiva družina. *Da Vinči, Botičeli, Isak Njutn, Viktor Igo, Žan Kokto... Žak Sonijer.*

"Ne znam šta još da ti kažem", nežno reče Langdon.

Sofine oči sada su bile tamnozelenene, pune suza. "Othranio me je kao sopstvenu kćerku."

Langdon je prepoznao emociju koja je bujala u njenim očima. Bilo je to kajanje. Udaljeno i duboko. Sofi Nevo je odbacila svog dedu, a sada ga je videla u potpuno drugom svetlu.

Napolju, zora je brzo stizala, u grimiznoj auri koja se skupljala sa desne strane aviona. Ispod njih, zemlja još uvek beše crna.

"Hrana, dragi moji?" Tibing im se trijumfalno pridružio, noseći nekoliko limenki koka-kole i kutiju starih krekeri. Nadugačko se izvinjavao zbog ograničenog izbora namirnica. "Naš prijatelj monah još uvek nije progovorio", zvonko je objavio, "ali dajte mu vremena." Zagrizao je kreker i pogledao pesmu. "Dakle, mila moja, ima li napretka?" Gledao je Sofi. "Šta to vaš deda pokušava ovim da nam kaže? Gde se do đavola nalazi ta nadgrobna ploča? Nadgrobni kamen koji su slavili templari."

Sofi odmahnu glavom i nastavi da čuti.

Dok je Tibing ponovo zaranjao u stihove, Langdon otvori limenku kole i okrete se ka prozoru, misli preplavljenih prizorima tajnih rituala i nerešenih šifri. *Ključ je glava od kamena od templara slavljena.* Otpio je veliki gutljaj iz limenke. *Nadgrobni kamen koji su slavili templari.* Kola je bila topla.

Veo noći nestajao je brzo, i dok je posmatrao čudesnu promenu, Langdon ugleda svetlucavi okean kako se prostire ispod njih. *Engleski kanal.* Nema još mnogo.

Langdon je želeo da svetlost dana donese još jedno prosvetljenje, ali što je svetlije postajalo napolju, osećao se udaljenijim od istine. Čuo je ritam jampskog pentametra i pojanje, Hieros Gamos i sveti obred, kako odzvanjaju uporedo sa šumom aviona.

Ključ je glava od kamena od templara slavljena.

Avion je ponovo leteo iznad kopna kada ga pogodi munja prosvetljenja.

Langdon tresnu praznu limenku kole o sto. "Nećete verovati", reče, okrećući se ka ostalima. "Nadgrobni kamen templara - shvatio sam šta je to."

Tibingove oči se razrogačiše i dostigoše veličinu tanjirića. "Znaš gde se nalazi nadgrobna ploča?"

Langdon se nasmeši. "Ne gde se nalazi. Nego šta je to."

Sofi se nagnu kako bi bolje čula.

"Mislim da se glava od kamena odnosi bukvalno na sam kamen, na *kamenu glavu*", objasni Langdon, uživajući u poznatom uzbuđenju naučnog otkrića. "Ne na obeležje groba."

"Na kamenu glavu?" upita Tibing.

Sofi je izgledala jednako zbuñeno.

"Li", reče Langdon, okrećući se. "Za vreme inkvizicije, Crkva je vitezove templare optužila za razna svetogrđa, zar ne?"

"Tačno. Izmislili su razne vrste optužbi. Sodomija, uriniranje po krstovima, obožavanje đavola, pozamašan spisak."

"I na tom spisku se nalazilo i obožavanje *lažnih idola*, zar ne? Tačnije, Crkva je optužila templare da tajno izvode rituale u kojima se mole isklesanoj kamenj glavi... paganskom bogu..."

"Bafometu!" uzviknu Tibing. "Zaboga, Roberte, u pravu si! Kamena glava koju su slavili templari!"

Langdon brzo objasni Sofi da je Bafomet bio paganski bog plodnosti koji je povezivan sa kreativnom moći reprodukcije. Bafometova glava predstavljala se kao glava ovna ili jarca, čestog simbola razmnožavanja i plodnosti. Templari su slavili Bafometu tako što bi okružili kamenu repliku njegove glave i pojali molitve.

"Bafomet", kikotao se Tibing. "Ceremonija je slavila kreativnu magiju seksualnog sjedinjenja, ali papa Kliment je ubedio sve da je Bafometova glava u stvari glava đavola. Papa je glavu Bafometu upotrebio da zapečati svoju borbu protiv templara."

Langdon potvrdi. Moderno verovanje u *rogatog* đavola poznatog kao Satana imalo je korene u Bafometu i pokušajima Crkve da odbace rogatog boga plodnosti kao simbol zla. Crkva je očigledno uspela, iako ne sasvim. Na stolovima za tradicionalni američki praznik Dan zahvalnosti još uvek se nalaze paganski, rogati simboli plodnosti. "Rog izobilja" predstavljao je omaž Bafometovoj plodnosti i vodio je poreklo od Zeusa koga je dojila koza čiji se rog odlomio i nekom magijom ispunio voćem. Bafomet se takođe javljao na grupnim fotografijama kada bi neki šaljivdžija podigao dva prsta iza glave svog prijatelja, načinivši slovo V kao simbol rogova; sigurno je da je malo šaljivdžija znalo da je njihov gest zapravo reklama za broj spermatozoida njihove žrtve.

"Da, da", govorio je Tibing uzbuđeno. "Mora da se pesma odnosi na Bafometu. Kamena glava koju su slavili templari."

"U redu", reče Sofi, "ali ako je Bafomet kamena glava koju su slavili templari, imamo novu dilemu." Pokaza na brojčanike kripteksa. "Bafomet ima sedam slova. Mi imamo mesta samo za pet."

Tibing se široko naceri. "Draga moja, tu na scenu stupa atbaška šifra."

Langdon je bio zadivljen. Tibing je upravo završio ispisivanje hebrejskog alfabeta od dvadeset i dva slova — *alef-beit* — po sećanju. Istina, koristio je rimske ekvivalente umesto hebrejskih slova, ali ipak, sada ih je izgovarao bez greške.

ABGDHVZChTYKLMNSOPTzQRShTh

"*Alef, Bet, Gimel, Dalet, He, Vau, Zain, Ket, Tet, Jod, Kaf, Lamed, Mem, Nun, Samek, Ajin, Pe, Cadk, Kof, Reš, Sin i Tau.*" Tibing dramatično obrisa čelo i nastavi. "U formalnom hebrejskom pismu, **samoglasnici se ne zapisuju**. Stoga, kada pišemo reč Bafomet - odnosno *Baphomet* - pomoću hebrejskog alfabeta, ona će izgubiti svoja tri samoglasnika, što nam ostavlja..."

"Pet slova", ubaci Sofi.

Tibing klimnu i počeo ponovo da piše. "U redu, evo pravog načina pisanja Bafometa hebrejskim pismom. Ubaciću samoglasnike koji nedostaju radi jasnoće."

B_a P H o M e Th

"Imajte na umu, naravno", dodade on, "da se hebrejski obično piše u suprotnom smeru, ali možemo jednako koristiti Atbaš i ovako. Nadalje, sve što treba da uradimo jeste da napravimo našu šemu zamene tako što ćemo prepisati čitav alfabet obrnutim redosledom naspram originalnog alfabeta."

"Postoji i lakši način", reče Sofi, uzimajući penkalo od Tibinga. "Važi za sve šifre zamene koje idu u oba smera, uključujući i Atbaš. Mali trik koji sam naučila na fakultetu." Sofi ispisa prvu polovinu alfabeta sleva nadesno, potom, ispod nje, drugu polovinu, zdesna nalevo. "Kriptoanalitičari to nazivaju presavijanjem. Upola jednostavnije. Dvapat jasnije."

A	B	G	D	H	V	Z	Ch	T	Y	K
Th	Sh	R	Q	Tz	P	O	S	N	M	L

Tibing je posmatrao njeno delo i kikota se. "U pravu ste. Drago mi je da oni momci na *Royal Holoveju* rade svoj posao."

Gledajući Sofinu šemu zamene, Langdon oseti kako u njemu raste uzbuđenje jednako onom, pretpostavljao je, koje su osećali drevni naučnici kada

su prvi put upotreбили Atbaš da dešifruju sada čuvenu *Tajnu Sešaka*. Godinama je naučnike religije zbunjivalo pominjanje grada po imenu *Sešak* u Bibliji. Grad se nije pojavljivao ni na jednoj karti niti u drugim spisima, pa ipak se konstantno pominjao u Knjizi proroka Jeremije - kralj Šešaka, grad Sešak, narod Sešaka. Naposljetku, jedan naučnik je primenio Atbaš na ovu reč, i njegovo otkriće je bilo zapanjujuće. Dešifrovanje je otkrilo daje Šešak zapravo bila šifra za jedan drugi veoma poznat grad. Proces dešifrovanja bio je jednostavan.

Šešak se na hebrejskom pisao kao Sh-Sh-K.

Sh-Sh-K je, kada se zameni po šemi zamene, postajalo B-B-L.

B-B-L je, na hebrejskom, davalo Babel. Vavilon.

Misteriozni grad Šešak zapravo je bio grad Vavilon. Usledilo je grozničavo proučavanje Biblije. U roku od nekoliko nedelja, još nekoliko reči šifrovanih Atbaš šifrom pronađeno je u Starom zavetu, otkrivajući hiljade novih značenja za koje naučnici nisu ni pretpostavljali da se tu nalaze.

"Blizu smo", prošaputa Langdon, nesposoban da kontroliše svoje uzbuđenje.

"Centimetri, Roberte", reče Tibing. Baci pogled na Sofi i nasmeši se.

"Spremni?"

Ona klimnu.

"U redu, *Baphomet* na hebrejskom bez samoglasnika glasi: B-P-V-M-Th.

Sada jednostavno primenimo vašu šemu zamene u Atbašu da prevedemo ova slova u našu lozinku od pet slova."

Langdonovo srce je tuklo. *B-P-V-M-Th*. Sunce je sada ulazilo kroz prozore. Gledao je u Sofinu šemu zamene i polako počeo da zamenjuje slova.

Bje Sh... Pje V...

Tibing se cerio poput školarca na Božić. "I Atbaš otkriva..." Zastade.

"Blagi bože!" Lice mu pobledi.

Langdonova glava se munjevito podiže.

"Sta nije u redu?" upita Sofi.

"Nećete verovati." Tibing pogleda Sofi. "Naročito vi."

"Kako to mislite?"

"Ovo je... genijalno," prošaputa. "Potpuno genijalno!" Tibing se ponovo prihvati papira. "Fanfare, molim. Evo vaše lozinke." Pokaza im staje napisao.

Sh-V-P-Y-A

Sofi se namršti. "Staje to?"

Ni Langdon je nije prepoznao.

Činilo se da Tibingov glas podrhtava od strahopoštovanja. "Ovo je, prijatelji moji, zapravo drevna reč za mudrost."

Langdon ponovo pročita slova. *Drevna reč mudrosti svitak otključava.* Trenutak kasnije, shvatio je. Ovo nije očekivao. "Drevna reč mudrosti!" Tibing se nasmeja. "I to bukvalno!"

Sofi je gledala reč, potom brojčanike. Istog trenutka shvati da su i Langdon i Tibing napravili ozbiljan previd. "Čekajte! Nije moguće da je ovo lozinka", reče ona. "Kripteks nema slovo Sh na brojčaniku. Na njemu se nalazi tradicionalni rimski alfabet."

"*Pročitaj reč*", ponuka je Langdon. "Imaj na umu dve stvari. Na hebrejskom, simbol za glas Sh se takođe može izgovoriti kao S, u zavisnosti od akcenta. Kao što se i slovo P može izgovoriti kao F."

SVFYA? mislila je, zbunjena.

"Genije!" dodade Tibing. "Slovo 'Vav' često stoji umesto samoglasnika O!"

Sofi ponovo pogleda slova, pokušavajući da ih izgovori.

"*S...o...f...y...a.*"

Čula je svoj glas, pa ipak nije mogla da veruje šta je upravo čula. "Sofija? Ovde piše Sofija?"

Langdon je oduševljeno klimao glavom. "Da! *Sofija* bukvalno znači *mudrost* na grčkom. Koren tvog imena, Sofi, bukvalno je 'reč mudrosti'."

Sofi je iznenada užasno nedostajao deda. *Šifrovao je ključni kamen Priorata mojim imenom.* Čvor joj se zaveza u grlu. Sve se činilo tako savršenim.

Međutim, dok je usmeravala pogled ka pet brojčanika na kripteksu, shvati da problem još uvek nije rešen. "Ali čekajte... reč Sofija ima šest slova."

Tibingov osmeh nije bledeo. "Pogledajte pesmu ponovo. Vaš je deda napisao: *'Drevna reč mudrosti.'*"

"Pa?"

Tibing namignu. "Na starogrčkom, mudrost se piše S-O-F-I-A."

POGLAVLJE 78

Sofi je osećala divlje uzbuđenje kad je uzela kripteks i počela da okreće brojčanike sa slovima. *Drevna reč mudrosti svitak otključava*. Langdon i Tibing kao da su prestali da dišu dok su posmatrali šta radi.

S...O...F...

"Pažljivo", upozori je Tibing. "Jako pažljivo."

...I... A.

Sofi i poslednji brojčanik dovede u istu ravan sa ostalima. "U redu", prošaputa ona, podižući pogled ka ostalima. "Sada ću ga otvoriti."

"Imaj na umu sirće", prošaputa Langdon plašljivo i uzbuđeno. "Samo polako."

Ukoliko je ovaj kripteks bio poput onih koje je otvarala kao mala, Sofi je znala da treba samo da uhvati cilindar sa oba kraja, baš iza brojčanika, i da povuče, primenjujući lagan ali konstantan pritisak u suprotnim smerovima. Ako su brojčanici pravilno poredani u odgovarajuću šifru, tada će jedan kraj skliznuti, poput poklopca za objektiv, i ona će moći da posegne unutra i izvadi svitak na papirusu, omotan oko staklene tubice sa sirćetom. Međutim, ako je šifra koju su uneli *pogrešna*, pritisak na krajeve spolja preneo bi se na unutrašnju polugu koja bi se pokrenula ka šupljini i pritiskala staklenu tubu sve dok je ne razbije - ukoliko bi Sofi vukla suviše snažno.

Vuci nežno, rekla je sama sebi.

Tibing i Langdon su se nagnuli napred kada je Sofi dlanovima uhvatila krajeve cilindra. Zbog uzbuđenja, Sofi gotovo da je zaboravila šta su očekivali da pronađu unutra. *Ovo je ključni kamen Priorata*. Kako je tvrdio Tibing, sadržao je mapu koja vodi do Svetog grala, i groba Marije Magdalene i blaga Sangreala... krajnjeg otkrića skrivene istine.

Držeći čvrsto kameni valjak, Sofi se još jednom uveri da su sva slova dovedena u istu ravan sa markerom sa strane. Potom, polako, poče da vuče. Ništa se nije dogodilo. Povuče malo snažnije. Iznenada, kamen skliznu poput precizno izrađenog teleskopa. Teški krajnji deo se odvoji i ostade u njevoj ruci. Langdon i Tibing gotovo skočiše na noge. Sofini otkucaji srca su se ubrzavali dok je polagala kameni poklopac na sto i okretala cilindar da vidi šta se nalazi unutra.

Svitak!

Vireći kroz šupljinu savijenog papirusa. Sofi je videla da je omotan oko cilindričnog predmeta - staklene tube sa sirćetom, pretpostavljala je. Začudo, papirus oko sirćeta nije bio uobičajeno tanak, nogo od fine kože. *To je*

čudno, pomislila je, *sirće ne može da razloži jagnjeću kožu*. Ponovo pogleda kroz šupljinu svitka i shvati da predmet u središtu uopšte nije staklo sa sirćetom. Bilo je to nešto potpuno drugačije.

"Šta nije u redu?" upita Tibing. "Izvucite svitak."

Mršteći se, Sofi uhvati smotano parče kože i predmet koji se nalazio u njemu, izvlačeći ih zajedno.

"To nije papirus", reče Tibing. "Suviše je težak."

"Znam. To je omotač."

"Za šta? Za staklenu tubu sa sirćetom?"

"Ne." Sofi odmota svitak i otkri ono što je bilo zamotano u njemu. "Za ovo."

Kada Langdon ugleda predmet koji se nalazio u pergamentu, oseti razočarenje.

"Neka nam je Bog u pomoći", reče Tibing, klonuvši. "Vaš deda je bio nemilosrdan u svojim zamislima."

Langdon je zurio, zapanjen. *Sonijer očigledno nema nameru da nam ovo olakša.*

Na stolu je ležao još jedan kripteks. Manji. Napravljen od crnog oniksa. Bio je smešten unutar prvog. Sonijerova ljubav prema dualizmu. *Dva kripteksa. Sve u parovima. Dvosmislenosti. Muško žensko. Crno smešteno unutar belog.* Langdon oseti kako se mreža simbolizma proteže u nedogled. *Belo rađa crno.*

Svaki čovek je potekao od žene.

Belo — žensko.

Crno - muško.

Naginjući se, Langdon uze manji kripteks. Bio je istovetan kao i prvi, samo upola manji i crn. Čuo je poznati žubor. Očigledno, staklena tuba sa sirćetom nalazila se u ovom manjem kripteksu.

"Pa, Roberte", reče Tibing, gurnuvši komad kože ka njemu. "Biće ti drago da čuješ da barem letimo u pravom smeru."

Langdon pogleda debelu stranicu. Ponovo četiri stiha, ispisana krasnopisom. Ponovo u jampskom pentametri. Stihovi su bili šifrovani, ali je Robertu bio dovoljan samo prvi stih da shvati da će se Tibingov plan da odu u Britaniju isplatiti.

U LONDONU LEŽI VITEZ KOGA JE PAPA POKOPAO.

Ostatak pesme jasno je ukazivao na to da šifru za otvaranje drugog kripteksa mogu pronaći ukoliko posete grob tog viteza, negde u Londonu.

Langdon se uzbuđeno okrenu ka Tibingu. "Imaš li ikakvu predstavu na kog viteza se odnose ovi stihovi?"

Tibing se naceri. "Ni najmanju. Ali zato tačno znam u kojoj grobnici treba da tražimo."

Istog trenutka, dvadeset četiri kilometra ispred njih, šestoro kola policije u Kentu jurilo je ulicama natopljenim kišom ka aerodromu Bigin Hil.

POGLAVLJE 79

Poručnik Kole se poslužio perijeom iz Tibingovog frižidera i odšetao iza kuće, prolazeći kroz salon. Umesto da je zajedno sa Fašom otišao u London, gde se odigravala glavna akcija, on je izigravao bebisiterku ekipi kriminalističko-istraživačke tehnike koja se razmirela po zamku Vilet.

Do sada, dokazi koje su otkrili nisu bili od pomoći: jedan jedini metak zariven u podu; papir sa nekoliko simbola, naškrabanih, zajedno sa rečima *oštrica i putir*; i naposljetku, okrvavljeni nazubljeni remen za koji je ekipa kriminalističke tehnike rekla Koleu da ima veze sa konzervativnom katoličkom sektom Opus Dei, koja je nedavno izazvala pometnju kada su otkriveni njihovi agresivni načini regrutovanja članova u Parizu.

Kole uzdahnu. *Neka nam je sa srećom da razjasnimo ovu papazjaniju.*

Prolazeći kroz raskošan hodnik, Kole uđe u prostranu balsku dvoranu - kancelariju, u kojoj je glavni istraživač kriminalističko-istraživačke tehnike tragao za otiscima. Bio je to krupan čovek u kombinezonu.

"Ima li nečega?" upita Kole, ulazeći.

Agent odmahnu glavom. "Ništa novo. Više otisaka koji se poklapaju sa onima u drugim delovima kuće."

"A otisci na pojasu od kostreti?"

"Interpol još uvek radi na tome. Poslao sam im sve što smo pronašli."

Kole pokaza na dve zapečaćene kese sa dokazima na stolu. "A ovo?"

Čovek slegnu ramenima. "Moć navike. Pakujem sve što izgleda neobično."

Kole pride. *Neobično?*

"Ovaj Britanac je neki čudak", reče agent. "Šta kažete na ovo." Pregledao je kese sa dokazima i izvukao jednu, pružajući je Koleu.

Na fotografiji se nalazio glavni ulaz u gotsku katedralu - tradicionalni, zasvođeni ulaz, koji se sužavao preko brojnih slojeva rebrastih lukova ka malim ulaznim vratima.

Kole prouči fotografiju, potom se okrete. "Ovo je neobično?"

"Okrenite je."

Na poleđini, Kole nađe napomene na engleskom, koje su dug prazan crkveni brod katedrale predstavljali kao tajnu pagansku paralelu sa ženskom matericom. To jeste bilo čudno. Zaprepastio ga je, međutim, opis *ulaza* u katedralu. "Čekajte malo! On misli da ulaz u katedralu predstavlja žensku..." Istraživač klimnu. "Sa sve labijalnim brazdama koje se smanjuju i finim malim petolisnim klitorisom iznad vrata." *On* uzdahnu. "Na neki način, da poželite da se vratite Crkvi."

Kole podiže drugu kesu sa dokazima. Kroz plastiku, ugleda veliku sjajnu fotografiju nečega što je izgledalo kao stari spis. Naslov na vrhu je glasio:

Les Dossiers Secrets — Number 4 ° Im 249

"Šta je ovo?" upitao je Kole.

"Nemam pojma. Kopije toga nalaze se svuda okolo, tako da sam i to spakovao."

Kole je proučavao spis.

PRIEURE DE SION - LES NAUTONIERS / VELIKI MAJSTORI

Žande Žizor	1188-1220
Mari de Sen-Kler	1220 - 1266
Gijom de Žizor	1266 - 1307
Eduarde Bar	1307-1336
Žanade Bar	1336-1351
Žan de Sen-Kler	1351-1366
Blanka d'Evro	1366 - 1398
Nikola Flamel	1398-1418
Rene d'Anžu	1418-1480
Jolandade Bar	1480-1483
Sandro Botičeli	1483-1510
Leonardo da Vinči	1510-1519
Konetabl de Burbon	1519 - 1527
Ferdinand de Gonzak	1527 - 1575
Luj deNever	1575-1595
Robert Flad	1595-1637
Dž. Valentin Andrea	1637 - 1654
Robert Bojl	1654-1691
Isak Njutn	1691-1727
Čarls Radklif	1727-1746
Šarlde Loren	1746-1780
Maksimilijan de Loren	1780 - 1801
Šarl Nodije	1801-1844
Viktor Igo	1844-1885
Klod Debisi	1885-1918
Žan Kokto	1918-1963

Prieure de Sion? pitao se Kole.

"Poručnice?" jedan agent promolio je glavu unutra. "Centrala ima hitan poziv za kapetana Faša, ali ne mogu da ga dobiju. Hoćete li ga vi preuzeti?"

Kole se vrati u kuhinju i preuze poziv.

Bio je to Andre Verne.

Prefinjeni naglasak koji je bankar imao nije mogao da sakrije napetost u njegovom glasu. "Mislio sam da je kapetan Faš rekao da će me pozvati, ali mi se još nije javio."

"Kapetan je prilično zauzet", odgovori Kole. "Mogu li vam ja pomoći?"

"Dobio sam uverenje da ću biti informisan o napredovanju istrage noćas."

Za trenutak, Koleu se boja tog glasa učini poznatom, ali nije mogao da se seti odakle. "Gospodine Verne, ja sam trenutno zadužen za istragu u Parizu. Ja sam poručnik Kole."

Nastade duga pauza na liniji. "Poručnice, imam drugi poziv. Molim vas izvinite. Pozvaću vas kasnije." Spustio je slušalicu.

Nekoliko sekundi Kole je stajao sa slušalicom u ruci. Potom mu sinu. *Sada sam prepoznao taj glas!* Otkriće ga je ostavilo bez daha.

Vozač oklopnog kamiona.

Sa lažnim roleksom.

Koleu bi jasno zašto je bankar tako brzo prekinuo vezu. Verne se setio imena poručnika Kolea - policajca koga je bezočno lagao ranije te noći. Kole razmotri na šta ukazuje ovaj neočekivani razvoj događaja. *Verne je umešan.* Instinktivno, znao je da bi trebalo da nazove Faša. Emocije su mu, pak, govorele da će ovaj srećni preokret biti njegova prilika da zablista. Smesta je pozvao Interpol i zatražio svaku, pa i najsitniju informaciju do koje su mogli doći o Ciriškoj depozitnoj banci i njenom predsedniku, Andreu Verneu.

POGLAVLJE 80

„Vežite pojaseve, molim“, objavi Tibingov pilot dok se *hoker 731* spuštao u sumornu jutarnju sitnu kišu. "Sletećemo za pet minuta."

Kada je ugledao maglovita brda Kenta kako se široko prostiru ispod aviona, Tibinga preplavi radost zbog povratka kući. Engleska je bila manje od sat vremena udaljena od Pariza, pa ipak, delio ih je čitav svet. Ovog jutra, vlažne, prolećne livade njegove domovine kao da su mu želele naročitu dobrodošlicu. *Vreme koje sam proveo u Francuskoj je okončano. Vraćam se u Englesku kao pobednik. Ključni kamen je pronađen.* I dalje se postavljalo pitanje, naravno, *kuda* će ih ključni kamen naposljetku odvesti. *Negde u Ujedinjeno kraljevstvo.* Kuda tačno, Tibing nije imao predstavu, ali već je mogao da oseti ukus slave.

Dok su Sofi i Langdon gledali kroz prozor, Tibing ustade i ode do drugog kraja kabine, potom gurnu kliznu zidnu pregradu i otkri diskretno skriven sef. Ukucao je kombinaciju, otvorio sef i izvadio dva pasoša. "Dokumenti za Remija i mene." Potom izvadi podeblji svežanj novčanica od po pedeset funti. "I dokumenti za vas dvoje."

Sofi ga popreko pogleda. "Mito?"

"Kreativna diplomatija. Poslovni aerodromi dozvoljavaju izvesne ustupke. Britanski carinik će nas dočekati u mom hangaru i tražiti da se popne u avion. Umesto da mu dozvolim da uđe, reći ću mu da putujem sa izvesnom francuskom slavnom ličnošću koja bi želela da niko ne zna da je u Engleskoj - štampa, znate - i ponudiću službeniku carine ovu velikodušnu napojnicu u znak zahvalnosti za diskreciju."

Langdon je bio zapanjen. "I on će je *prihvatiti*?"

"Ne od *svakoga*, naravno, ali svi me ti ljudi poznaju. Nisam krijumčar oružja, zaboga. Ja sam vitez." Tibing se nasmeši. "Titula ima neke svoje privilegije."

Remi je prilazio prolazom između sedišta dok mu je hekler koh udobno ležao u ruci. "Gospodine, moj zadatak?"

Tibing pogleda svog slugu. "Želim da ostaneš u avionu sa našim gostom dok se mi ne vratimo. Pa ne možemo ga samo tako vodati po Londonu."

Sofi nije bila ubedena. "Li, ozbiljno sam mislila kada sam rekla da će francuska policija pronaći vaš avion pre nego što se mi vratimo."

Tibing se nasmeja. "Da, zamislite koliko će se iznenaditi kad uđu i nađu Remija unutra."

Sofi je čudio njegov ležerni stav. "Li, transportovali ste vezanog taoca preko međunarodne granice. To je ozbiljna stvar."

"I moji advokati su ozbiljni." Mrko pogleda ka monahu u zadnjem delu aviona. "Ta bitanga je provalila u moj dom i zamalo me ubila. To je činjenica, i Remi će posvedočiti."

"Ali ti si ga vezao i avionom prevezao u London!" reče Langdon.

Tibing podiže desnu ruku i odglumi zakletvu na sudu. "Časni sude, oprostite ekscentričnom starom vitezu njegovu budalastu sklonost ka britanskom pravosudnom sistemu. Jasno mi je da je trebalo da se obratim francuskim vlastima, ali ja sam snob koji nema poverenja u te *laissez-faire* Francuze i ne veruje da će suditi kako valja. Ovaj me je čovek umalo ubio. Da, doneo sam nepromišljenu odluku i primorao svog slugu da mi pomogne da ga dovedem u Englesku, ali bio sam pod velikim stresom. Mea culpa. Mea culpa." Langdon nije mogao da veruje. "Ako ti to kažeš, Li, još bi moglo i da prođe."

"Gospodine?" pozva ga pilot. "Upravo su se javili iz komandnog tornja. Imaju nekakve tehničke probleme u blizini vašeg hangara, i traže da avion dovezem pravo do terminala."

Tibing je leteo do Bigin Hila više od deset godina, i ovo je bilo prvi put da se tako nešto dešava. "Jesu li rekli kakav je problem u pitanju?"

"Kontrolor je bio neodređen. Nešto kao curenje gasa na pumpi. Tražili su da parkiram ispred terminala i da se niko ne iskrcava sve dok ne dobijemo dalja uputstva. Mere opreza."

Tibing je bio nepoverljiv. *Mora da je đavolski veliko curenje*. Pumpa je dobrih 800 metara udaljena od njegovog hangara.

Remi je takođe bio zabrinut. "Gospodine, to zvuči veoma sumnjivo."

Tibing se okrete ka Sofi i Langdonu. "Prijatelji moji, gajim nelagodnu sumnju da ćemo imati odbor za doček."

Langdon sumorno uzdahnu. "Izgleda da Faš još uvek misli da sam ja čovek koga traži."

"Ili to", reče Sofi, "ili se suviše zaglibio u sve ovo da bi priznao da je pogrešio."

Tibing ih nije slušao. Bez obzira na to šta je Fašu bilo na pameti, morali su nešto brzo da preduzmu. *Nemoj izgubiti iz vida krajnji cilj. Gral. Toliko smo blizu*. Ispod njih, točak za sletanje izbačen je uz tup zvuk.

"Li", reče Langdon, duboko pokajnički. "Trebalo bi da se predam i sve ovo resim po zakonu. Da tebe izostavim iz svega."

"Oh, zaboga, Roberte!" Tibing odmahnu rukom. "Zar zaista misliš da će nas ostale pustiti? Upravo sam te nelegalno prevezao preko granice. Gospođica Nevo ti je pomogla da pobegneš iz Luvra, a imamo i zarobljenog čoveka pozadi. Pa dakle stvarno! Zajedno smo umešani u ovo."

"Možda da odemo na neki drugi aerodrom?" predloži Sofi.

Tibing odmahnu glavom. "Ako se sad okrenemo, dok ne uspemo da dobijemo dozvolu za sletanje negde drugde, naš odbor će se pojačati vojnim tenkovima."

Sofi klonu.

Tibing je osećao da ukoliko žele bilo kakvu šansu da odlože susret sa britanskim snagama zakona, moraju da delaju hrabro. "Dajte mi minut", reče, šepajući do pilotske kabine.

"Sta radiš?" upita Langdon.

"Poslovni sastanak", reče Tibing, pitajući se koliko će ga koštati da ubedi svog pilota da izvede jedan veoma neuobičajen manevar.

"Ili to", reče Sofi, "ili se suviše zaglibio u sve ovo da bi priznao da je pogrešio."

Tibing ih nije slušao. Bez obzira na to sta je Fašu bilo na pameti, morali su nešto brzo da preduzmu. Nemoj izgubiti iz vida krajnji cilj. Gral. Toliko smo blizu. Ispod njih, točak za sletanje izbačen je uz tup zvuk.

"Li", reče Langdon, duboko pokajnički. "Trebalo bi da se predam i sve ovo resim po zakonu. Da tebe izostavim iz svega."

"Oh, zaboga, Roberte!" Tibing odmahnu rukom. "Zar zaista misliš da će nas ostale pustiti? Upravo sam te nelegalno prevezao preko granice. Gospođica Nevo ti je pomogla da pobegneš iz Luvra, a imamo i zarobljenog čoveka pozadi. Pa dakle stvarno! Zajedno smo umešani u ovo."

"Možda da odemo na neki drugi aerodrom?" predloži Sofi.

Da Vinčijev kod

293

Tibing odmahnu glavom. "Ako se sad okrenemo, dok ne uspemo da dobijemo dozvolu za sletanje negde drugde, naš odbor će se pojačati vojnim tenkovima."

Sofi klonu.

Tibing je osećao da ukoliko žele bilo kakvu šansu da odlože susret sa britanskim snagama zakona, moraju da delaju hrabro. "Dajte mi minut", reče, šepajući do pilotske kabine.

"Sta radiš?" upita Langdon.

"Poslovni sastanak", reče Tibing, pitajući se koliko će ga koštati da ubedi svog pilota da izvede jedan veoma neuobičajen manevar.

POGLAVLJE 81

Hoker se sprema da sleti,

Sajmon Edvards - upravnik aerodroma Bigin Hil - koračao je uzduž i popreko komandnim tornjem, čkiljeći nervozno u pravcu piste natopljene kišom. Nikada mu se nije sviđalo da ga probude u rano subotnje jutro, ali je naročito neukusno bilo pozvati ga da nadgleda hapšenje jednog od njegovih najboljih klijenata. Ser Li Tibing je plaćao Bigin Hil aerodromu ne samo privatni hangar nego i "taksu po sletanju" zbog svojih čestih dolazaka i odlazaka. Obično bi aerodrom unapred bio obavešten o njegovom rasporedu kako bi mogao da poštuje strogi protokol tokom njegovih dolazaka. Tibing je voleo da stvari tako teku. Trebalo je natočiti pun rezervoar u dugačku jaguar limuzinu, posebno pravljenju za njega, koju je držao u svom hangaru, uglancati je, i raširiti London Times od tog dana na zadnjem sedištu. Carinski službenik je trebalo da sačeka avion u hangaru, kako bi se ubrzala obavezna pro-

vera dokumenata i prtljaga. Povremeno bi carinski službenici dobijali velike napojnice od Tibinga ukoliko bi prevideli bezopasne namirnice koje je prenosio - uglavnom luksuzne namirnice - francuske puževe, posebno zreo nefermentirani rokfor, poneko voće. I onako su mnogi od carinskih zakona bili besmisleni, a ukoliko Bigin Hil ne bi udovoljavao svojim klijentima, neki od konkurentskih aerodroma sigurno bi. Tibing je na Bigin Hilu dobijao sve što je želeo, a zaposleni su ubirali plodove.

Edvardsovi živci su bili napeti dok je posmatrao kako se mlažnjak približava. Pitao se da li je Tibinga njegova sklonost ka rasipanju bogatstva nekako uvalila u nevolju; činilo se da su francuske vlasti veoma odlučne da ga zadrže. Edvardsu još uvek nije rečeno kakva je optužba, ali očigledno je bila ozbiljna. Na zahtev francuskih vlasti, policija Kenta je naredila kontroloru leta na aerodromu Bigin Hil da preko radija kontaktira pilota hokera i naloži mu da dođe direktno do terminala umesto do hangara njihovog klijenta. Pilot je pristao, očigledno poverovavši u nategnutu priču o curenju gasa. Iako britanska policija u načelu nije nosila oružje, ozbiljnost situacije je dovela do toga da na teren izađe naoružana ekipa za intervencije. Osam policajaca sa pištoljima stajalo je upravo ispred zgrade terminala, čekajući trenutak kada će motor aviona prestati da radi. Kada se to desi, službenik na pisti će staviti sigurnosne klipove ispod točkova kako avion ne bi mogao dalje da se kreće. Potom će nastupiti policija i zadržati putnike aviona sve dok ne stignu Francuzi da rese problem.

Da Vinčijev kod

295

Hoker je sada bio nisko na nebu, leteći tik iznad krošnji sa njihove desne strane. Sajmon Edwards siđe niz stepenice kako bi u nivou piste posmatrao sletanje. Policija Kenta bila je u pripravnosti, skrivena od pogleda, a čovek iz službe za održavanje čekao je sa sigurnosnim klipovima. Napolju na pisti, kljun aviona se ispravi i točkovi dotaknuše tlo uz oblak dima. Avion poče da smanjuje brzinu, krivudajući levo-desno ispred terminala, dok mu se telo belasalo na vlažnom vremenu. Međutim, umesto da zakoči i okrene se ka terminalu, mlažnjak mirno prođe pored prilazne trake i produži ka Tibingovom hangaru koji se video u daljini.

Svi policajci se okrenuše i zbuljiše u Edvardsa. "Mislili smo da ste rekli da je pilot pristao da dođe do terminala!"

Edwards je bio zapanjen. "I jeste pristao!"

Nekoliko sekundi kasnije, Edwards je ugoran u policijska kola koja su jurila preko piste ka udaljenom hangaru. Policijski konvoj je još uvek bio dobrih 450 metara daleko kada Tibingov Hoker mirno uplovi u privatni hangar i nestade sa vidika. Kada kola konačno stigoše i zaustaviše se uz škripu kočnica ispred širom otvorenih vrata hangara, policajci pokuljaše napolje, isu-

kanih pištolja.

Edwards takođe iskoči.

Buka je bila zaglušujuća.

Motori mlažnjaka su još uvek brujali dok je dovršavao svoj uobičajeni krug unutar hangara, postavljajući se kljunom prema napolje u pripremi za naredno poletanje. Kad se avion okrenuo za 180 stepeni i doklizio do prednjeg dela hangara, Edwards je mogao da vidi lice pilota, na kojem se, razumljivo, ogledalo iznenađenje i strah što vidi barikadu od policijskih kola.

Pilot konačno zaustavi avion i ugasi motore. Policija ulete u hangar, zauzimajući položaje oko mlažnjaka. Edwards se pridruži glavnom inspektoru policije Kenta, koji se oprezno kretao ka pokretnim stepenicama aviona. Nakon nekoliko sekundi, vrata se otvoriše.

Dok su se stepenice aviona polako spuštale, Li Tibing se pojavi na vratima. Kad se nađe suočen sa morem pištoljskih cevi, osloni se na štake i počeša

po glavi. "Sajmone, jesam li ja to osvojio glavnu premiju na policijskoj lutriji dok me nije bilo?" Zvučao je više zbunjeno nego zabrinuto.

Sajmon Edwards kroči napred, progutavši knedlu u grlu. "Dobro jutro, gospodine. Izvinjavam se zbog zbrke. Došlo je do prskanja gasovoda i vaš je pilot rekao da će se uputiti do terminala."

"Da, da, pa, ja sam mu rekao da umesto toga dođe ovamo. Kasnim na medicinski tretman. Ja plaćam ovaj hangar, i ta besmislica oko napuklog gasovoda zvučala mi je preterano obazrivo."

"Plašim se da nas je vaš dolazak zatekao nespemne, gospodine."

"Znam. Ovo nije po mom rasporedu, nimalo. Među nama budi rečeno, od tog novog leka trč kam u kupatilo. Stoga odlučih da dođem na podešavanje."

296

Den Braun

Policijci su se zgledali. Edwards se zbuni. "Vrlo dobro, gospodine."

"Gospodine", reče glavni inspektor policije Kenta, istupajući. "Moram da vas zamolim da ostanete u avionu tokom narednih pola sata."

Tibing nije izgledao nimalo veselo dok je hramao niz stepenice. "Plašim se da to nije moguće. Imam zakazan lekarski pregled." Stigao je do tla. "Ne smem da ga propustim."

Glavni inspektor se postavi tako da je sprečavao Tibinga da se udalji od aviona. "Ovde sam po naređenju francuske Sudske policije. Oni tvrde da ste prevezli begunce ovim avionom."

Tibing je dugo zurio u glavnog inspektora, a potom prsnu u smeh. "Je li ovo neka od onih emisija skrivene kamere? Vraški dobro!"

Glavni inspektor se nije dao zbuniti. "Ovo je ozbiljno, gospodine. Francuska policija takođe tvrdi da možda imate i taoca u avionu."

Tibingov sluga Remi se pojavi na vratima, na vrhu stepenica. "Ja se zaista osećam kao talac, radeći za ser Lija, ali me on uverava da mogu da odem

kad god hoću." Remi pogleda na sat. "Gospodine, zaista kasnimo." On pokaza glavom ka dugoj jaguar limuzini u udaljenom uglu hangara. Ogroman automobil bio je boje slonovače sa zatamljenim staklima i belim gumama. "Dovešću auto." Remi počeo da silazi niz stepenice.

"Plašim se da vam ne možemo dopustiti da odete", reče glavni inspektor. "Molim vas da se vratite u avion. Obojica. Predstavnici francuske policije će uskoro sleteti."

Tibing je sada gledao u Sajmona Edvardsa. "Sajmone, za ime boga, ovo nema smisla! Nema nikoga drugog u avionu. Kao i obično - Remi, naš pilot, i ja. Možda ti možeš da posreduješ? Idi i pogledaj u avion, i potvrdi da je prazan."

Edwards je znao da je u zamci. "Da, gospodine. Mogu da pogledam."

"Đavola možete!" izjavi glavni inspektor policije Kenta, očigledno dovoljno dobro upućen u poslovanje privatnih aerodroma. Sumnjao je da bi Sajmon Edwards mogao i da slaže za putnike u avionu kako bi zadržao mušteriju kakva je Tibing na aerodromu Bigin Hil. "Sam ću pogledati."

Tibing odmahnu glavom. "Nećete, inspektore. Ovo je privatno vlasništvo i ako nemate nalog za pretres, držaćete se dalje od mog aviona. Nudim vam razumnu opciju. Gospodin Edwards može da obavi pretragu."

"Nema ni govora o tome."

Tibingovo ponašanje postade ledeno. "Inspektore, plašim se da nemam vremena da se igram sa vama. Kasnim i odlazim. Ako vam je toliko bitno da me zaustavite, moraćete jednostavno da pucate." Rekavši to, Tibing i Remi

zaobiđoše glavnog inspektora i uputiše se preko hangara ka parkiranoj limuzini.

Da Vinčijev kod

297

Glavni inspektor Kenta osećao je samo nenaklonost prema Liju Tibingu dok ga je ovaj, hramajući, prkosno zaobilazio. Privilegovani ljudi uvek misle da su iznad zakona.

E pa nisu. Glavni inspektor se okrenu i uperi pištolj u Tibingova leđa.

"Stanite! Pucaću!"

"Samo napred", reče Tibing ne zaustavljajući se, niti se okrenuvši. "Moji advokati će pojesti vaše testise za doručak. A ukoliko se usudite da se popnete u moj avion bez naloga za pretres, isto će se desiti i vašoj jetri."

Budući da mu odmeravanje snaga nije bilo strano, glavni inspektor je ostao hladnokrvan. Tehnički gledano, Tibing je bio u pravu i policija je zaista

morala imati nalog da bi se popela u njegov avion. Međutim, budući da je let započeo u Francuskoj i da je moćni Bezu Faš dao ovlašćenje, glavni inspektor policije Kenta bio je siguran da je za njegovu karijeru probitačnije da otkrije šta se to nalazi u Tibingovom avionu.

"Zaustavite ih", naredi inspektor. "Pretražiću avion."

Njegovi ljudi pritrčaše, uperenih pištolja, i sprečiše Tibinga i njegovog slugu da dođu do limuzine.

Tibing se tada okrete. "Inspektore, ovo vam je poslednje upozorenje. Ni ne pomišljajte da se popnete u taj avion. Zažalícete zbog toga."

Ignorišući pretnju, glavni inspektor čvrsto zgrabi pištolj i odlučno se pope uz stepenice aviona. Stigavši na vrh, zaustavi se i proviri unutra. Trenutak kasnije, ušao je u kabinu. Šta, do đavola?...

Osim prestrašenog pilota u pilotskoj kabini, letelica je bila prazna. Brzo pretražujući kupatilo, stolice, odeljak za prtljag, inspektor nije pronašao ni traga nekim ilegalnim putnicima.

Šta je, kog đavola, Bezu Faš mislio? Činilo se da je Li Tibing govorio istinu.

Glavni inspektor policije Kenta stajao je sam u napuštenoj kabini i teško gutao. Sranje. Lice mu je buknilo, zakoračio je natrag na stepenice, i pogledao preko hangara u Lija Tibinga i njegovog slugu koje su sada držali na nišanu pored limuzine. "Pustite ih da idu", naredi inspektor. "Dobili smo pogrešnu dojavu."

Tibingove oči preteći su ga gledale čak i preko hangara. "Očekujte poziv od mojih advokata. I da se zna za ubuduće - francuskoj policiji se ne može verovati."

Nakon što je to rekao, sluga mu otvori vrata zadnjeg dela dugačke limuzine. Pomogavsi svom ubogaljenom gospodaru da se smesti na sedište, sluga

obiđe kola, sede za volan i upali motor. Policajci se razmaknuše dok je jaguar jureći napuštao hangar.

Den Braun

298

"Dobro odigrano, dobri moj", zvonko reče Tibing sa zadnjeg sedišta dok je limuzina ubrzavala udaljavajući se od aerodroma. Potom pogleda ka slabo osvetljenim prednjim delovima prostrane unutrašnjosti kola. "Je li svima udobno?"

Langdon slabašno klimnu glavom. On i Sofi su još uvek bili sklupčani na podu pored vezanog albino monaha zapušenih usta.

Pre toga, kad je hoker uklizao u prazni hangar, avion se zaustavio na pola

svog okretanja i Remi je spustio stepenice. Budući da se policija brzo približa-

vala, Langdon i Sofi su odvukli monaha do zemlje i sklonili se van pogleda iza limuzine. Potom su se motori aviona ponovo uključili, avion se okrenuo i završio svoj polukrug baš kada su policijska kola stizala u hangar.

Dok je limuzina jurila ka Kentu, Langdon i Sofi se uspentraše do zadnjeg dela, ostavljajući vezanog monaha na podu. Smestiše se na dugačkom sedištu naspram Tibinga. Britanac im se nestašno nasmeši i otvori pregradu sa barom. "Mogu li vas ponuditi nečim za piće? Grickalicama? Čipsom? Koštunjavim voćem? Mineralnom vodom?"

Sofi i Langdon odmahnuše glavama.

Tibing se naceri i zatvori bar. "Pa dakle, što se tiče tog groba viteza..."

POGLAVLJE 82

"Ulica Flit?" upita Langdon, gledajući u Tibinga u zadnjem delu limuzine.

Postoji podzemna grobnica u ulici Flit? Sve do sada, Li je šaljivo izbegavao pitanja o tome gde misli da bi mogli pronaći "grobnicu viteza", koja će, sudeći po stihovima, dati šifru za otvaranje manjeg kripteksa.

Tibing se naceri i okrete ka Sofi. "Gospođice Nevo, dajte harvardskom dečku da još jednom pogleda stihove, hoćete li?"

Sofi posegnu u džep i izvuče crni kripteks umotan u jagnjeću kožu. Svi su se složili da ostave kutiju od ružinog drveta i veći kripteks u sefu aviona, a da sa sobom ponesu samo ono što im je potrebno — crni kripteks koji je mnogo neprimetniji i lakši za nošenje. Sofi razmota parče kože i pruži ga Langdonu.

Iako je pročitao stihove nekoliko puta dok su bili u avionu, Langdon nije mogao da otkrije nikakvu određenu lokaciju. Sada, dok je ponovo čitao, razmišljao je polako i pažljivo, nadajući se da će mu ritam pentametra jasnije otkriti značenje stihova sada kada su na tlu.

U Londonu leži vitez koga je papa pokopao.

Plodove njegovog rada Sveti gnev je snašao.

Tražite sferu koja bi trebalo da je na njegovom grobu.

Ona govori o ružičastom mesu i osemenjenoj materici.

Jezik je bio dovoljno jednostavan. U Londonu je bio sahranjen vitez. Vitez koji je radio na nečemu što je razljutilo Crkvu. Vitez na čijem grobu nije bilo sfere koja bi trebalo da bude tamo. Poslednja aluzija u pesmi - ružičasto telo i osemenjena materica — jasna je aluzija na Mariju Magdalenu, Ružu koja je nosila Isusovo seme.

Uprkos prividnoj jasnoći stihova, Langdon još uvek nije imao predstavu o tome ko je taj vitez niti gde je sahranjen. Štaviše, kada jednom budu otkrili grob, izgledalo je da treba naći nešto što nije tamo. Sfera koja bi trebalo da

je na njegovom grobu?

"Nemaš nikakvu ideju?" Tibing zacokta u znak razočarenja, iako je Langdon znao da kraljevski istoričar uživa što je korak ispred njega. "Gospođice Nevo?"

Ona odmahnu glavom.

"Sta biste vas dvoje bez mene?" reče Tibing. "Pa dobro, provešću vas kroz ovo. Zaista je veoma jednostavno. Prvi stih je rešenje. Hoćete li ga, molim vas, pročitati?"

300

Den Braun

Langdon pročitava naglas. "U Londonu leži vitez koga je papa pokopao."

"Upravo tako. Vitez koga je papa pokopao." Posmatrao je Langdona.

"Šta vam to govori?"

Langdon slegnu ramenima. "Vitez koga je papa sahranio?"

Tibing se naglas nasmeja. "Oh, to je baš velikodušno. Uvek optimista, Roberte. Pogledaj drugi stih. Taj vitez je očigledno uradio nešto što je izazvalo Sveti gnev Crkve. Razmisli ponovo. Uzmi u obzir odnos između Crkve i vitezova templara. Vitez koga je papa pokopao?"

"Vitez koga je papa ubio?" upita Sofi.

Tibing se nasmeši i potapša je po kolenu. "Vrlo dobro, draga moja. Vitez koga je papa sahranio. Ili ubio."

Langdon pomisli na zloglasno okupljanje templara 1307. godine - nesrećni petak trinaesti - kada je papa Kliment ubio i sahranio stotine vitezova templara. "Ali mora da postoje bezbrojni grobovi 'vitezova koje su ubile pape'."

"Aha, ne baš!" reče Tibing. "Mnogi od njih su spaljeni na lomači i bačeni bez posmrtnog obreda u reku Tiber. Ali ova se pesma odnosi na grob. Grob u Londonu. A postoji veoma malo vitezova koji su sahranjeni u Londonu."

On zastade, posmatrajući Langdona kao da čeka da zora svane. Naposletku prasnu. "Roberte, za boga miloga! Crkva koju je u Londonu podigla militantna grana Priorata - sami vitezovi templari!"

"Crkva hrama?" Langdon zapanjeno uzdahnu. "Ima grobnicu?"

"Deset najstrašnijih grobova koje ćeš ikada videti."

Langdon zapravo nikada nije posetio Crkvu hrama, iako je naišao na nju mnogo puta tokom svog proučavanja Priorata. Nekada središte svih aktivnosti templara i Priorata u Ujedinjenom kraljevstvu, Crkva hrama je bila tako nazvana u čast Solomonovog hrama, od kojeg potiče i sam naziv vitezova templara, kao i spisi Sangreala koji su im dali sav uticaj koji su u Rimu imali. Nizale su se priče o tome da vitezovi izvode čudne, tajanstvene rituale u neobičnom svetilištu Crkve hrama. "Crkva hrama se nalazi u ulici Flit?"

"Zapravo, nalazi se baš pored nje, u Inner Templ Lejnu." U očima mu je

igrao vragolast sjaj. "Zeleo sam da vidim kako se još malo znojite pre nego što vam odam rešenje."

"Hvala."

"Niko od vas nikada nije bio tamo?"

Sofi i Langdon odmahnuše glavama.

"Ne čudi me to", reče Tibing. "Crkva je sada skrivena iza mnogo viših zgrada. Malo ljudi zapravo i zna da se tamo nalazi. Jezivo staro mesto. Arhitektura je paganska do srži."

Sofi je bila iznenađena. "Paganska?"

"Panteonski paganska!" uzviknu Tibing. "Crkva je okrugla. Templari su zanemarili tradicionalnu hrišćansku osnovu krsta i izgradili savršeno kružnu crkvu u čast Sunca." Obrve su mu vragolasto poigravale. "Ne bas suptilan

Da Vinčijev kod

301

pozdrav momcima iz Rima. Mogli su jednostavno i da vaskrsnu Stounhendž usred centra Londona."

Sofi je posmatrala Tibinga. "Sta je sa ostatkom pesme?"

Tibingovo veselo ponašanje iščeznu. "Nisam siguran. Zbunjujuće je. Moraćemo da pregledamo svaki od deset grobova i to pažljivo. Ako budemo imali sreće, na jednom od njih će upadljivo nedostajati sfera."

Langdon shvati koliko su zapravo bili blizu. Ukoliko sfera koja nedostaje otkrije šifru, moći će da otvore drugi kripteks. Bilo mu je teško i da zamisli šta bi mogli da nađu u njemu.

Langdon ponovo pročita pesmu. Bila je poput neke vrste primitivne zagonetke u ukrštenim recima. Reč od pet slova koja govori o Gralu? U avionu su već bili pokušali sa svim očiglednim lozinkama - GRAIL, GRAAL, GREAL, VENUS, MARIA, JESUS, SARAH - ali cilindar nije popuštao.

Suviše očigledno. Izgleda da je postojala neka druga reč od pet slova koja se odnosila na oplođenu matericu Ruže. Činjenica daje ta reč promakla čak i stručnjaku kakav je bio Li Tibing, za Langdona je značila da se ne radi o običnom pozivanju na Gral.

"Gospodine Li?" pozva ga Remi preko ramena. Posmatrao ih je u retrovizoru kroz spuštenu pregradu između vozačkog i putničkog dela. "Rekli ste da je ulica Flit blizu Blekfrajars mosta?"

"Da, idi kejom Viktorija."

"Izvinjavam se. Nisam siguran gde se to nalazi. Obično idemo samo do bolnice."

Tibing pogleda Sofi i Langdona, prevrnu očima i zagunđa. "Kunem se, ponekad kao da sam bebisiterka. Samo trenutak, moliću. Poslužite se pićem i ukusnim grickalicama." Ostavi ih, nespretno se krećući ka spuštenoj pregradi kako bi razgovarao sa Remijem.

Sofi se sada okrete ka Langdonu i tiho progovori. "Roberte, niko ne zna da smo ti i ja u Engleskoj."

Langdon shvati da je bila u pravu. Policija Kenta će reći Fašu da je avion prazan i Faš će morati da pretpostavi da su još uvek u Francuskoj. Nevidljivi smo. Lijev mali poduhvat im je upravo obezbedio mnogo vremena.

"Faš neće tako lako odustati", reče Sofi. "Suviše se angažovao na ovom hapšenju."

Langdon se trudio da ne misli o Fašu. Sofi je obećala da će učiniti sve što je u njenoj moći da oslobodi Langdona odgovornosti kada sve prođe, ali Langdon je počinjao da se plaši da to možda neće imati nikakvog uticaja. Faš bi veoma lako mogao biti deo ove zavere. Iako Langdon nije mogao da zamisli Sudsku policiju upetljanu u potragu za Svetim gralom, suviše je bilo slučajnosti te noći da bi se odbacila mogućnost da je Faš potencijalni saučesnik. Faš je religiozan, i odlučio je da meni pripiše ta ubistva. A ipak, Sofi je tvrdila daje Faš možda samo preterano željan da nekoga uhapsi.

Naposlet-

302

Den Braun

ku, dokazi protiv Langdona nisu bili zanemarljivi. Pored toga što je njegovo ime napisano na podu Luvra i u Sonijerovom registru sastanaka, sada se činilo i da je Langdon lagao o svom rukopisu i potom pobegao. Na Sofin predlog.

"Roberte, žao mi je što si toliko duboko umešan u sve ovo", reče Sofi, stavljajući mu ruku na koleno. "Ali drago mi je što si ovde."

Njen komentar je zvučao više pragmatično nego romantično, pa ipak Langdon oseti neočekivanu iskricu privlačnosti između njih dvoje. Umorno joj se osmehnu. "Mnogo sam zabavniji kada sam ispavan."

Sofi je nekoliko sekundi ćutala. "Deda je tražio od mene da ti verujem.

Drago mi je što sam ga barem jednom poslušala."

"Tvoj deda me Čak nije ni poznavao."

"Ipak, ne mogu a da ne mislim da si učinio sve što bi on želeo. Pomogao si mi da pronađem ključni kamen, objasnio Sangreal, ispričao mi o ritualu u podrumu." Zastade. "Nekako se osećam bližom dedi noćas nego svih proteklih godina. Znam da bi bio srećan zbog toga."

U daljini, obrisi Londona počеше da se pomaljaju kroz tihu jutarnju kišu. Horizont kojim je nekada dominirao Big Ben i Tauer Bridž, sada se klanjao Milenijumskom oku - kolosalnom, hipermodernom točku koji se podizao sto pedeset metara u visinu i sa kojeg se pružao pogled na grad od kojeg je zastajao dah. Langdon je jednom pokušao da se ukrca na njega, ali su ga 'kapsule za posmatranje' podsećale na sarkofage. Opredelio se da ostane čvrsto nogama na zemlji i uživa u pogledu sa prostranih obala Temze.

Langdon oseti stiskanje kolena koje ga prizva natrag, i vide da Sofine zelene oči počivaju na njemu. Shvati da mu je nešto govorila. "Sta ti misliš da bi trebalo da radimo sa spisima Sangreala ako ih ikada pronađemo?" prošaputala je.

"Sta ja mislim nije bitno", reče Langdon. "Tvoj deda je kripteks dao tebi, i ti treba sa njim da radiš ono što ti tvoji instinkti kažu da bi on želeo da se uradi."

"Pitam te za mišljenje. Očigledno je da si u svom rukopisu napisao nešto zbog čega je deda verovao u tvoj sud. Zakazao je privatni sastanak sa tobom.

To se retko dešavalo."

"Možda je želeo da mi kaže da sam sve pogrešno shvatio."

"Zašto bi mi rekao da pronađem tebe, sem ako su mu se dopadale tvoje ideje? Jesi li u svom rukopisu zastupao ideju da spisi Sangreala treba da budu objavljeni ili da ostanu sačuvani u tajnosti?"

"Ni jedno ni drugo. Nisam se opredelio ni za šta od toga. Rukopis se bavi simbologijom ženskog božanstva — praćenjem ikonografije boginje kroz istoriju. Sasvim sigurno nisam raspravljao o tome gde je Gral skriven niti da li ga treba otkriti."

Da Vinčijev kod

303

"Ipak pišeš knjigu o tome, tako da očigledno veruješ da tu informaciju treba podeliti sa drugima."

"Postoji ogromna razlika između hipotetičkog razmatranja alternativne istorije Hrista, i..." Zastao je.

"I čega?"

"I otkrivanja hiljada drevnih dokumenata koji bi predstavljali naučne dokaze da je Novi zavet lažno svedočanstvo."

"Ali ti si mi rekao da je Novi zavet zasnovan na izmišljotinama."

Langdon se nasmeši. "Sofi, svaka je vera na svetu zasnovana na izmišljotinama. To je definicija vere - prihvatanje onoga za šta mislimo da je istina, ali što ne možemo dokazati. Svaka religija opisuje boga kroz metafore, alegorije i preterivanja, od ranih Egipćana do savremenih nedeljnih škola. Metafore su način da pomognemo našem umu da shvati neshvatljivo. Problemi se javljaju kada počnemo bukvalno da verujemo u sopstvene metafore."

"Dakle ti si za to da spisi Sangreala ostanu zauvek zakopani?"

"Ja sam istoričar. Protivim se uništavanju dokumenata, i voleo bih da vidim da istoričari religije imaju više informacija na osnovu kojih bi razmatrali izuzetan život Isusa Hrista."

"Iznosiš argumente za obe strane mog pitanja."

"Zar? Biblija predstavlja osnovni pokazatelj pravog puta za milione

ljudi na planeti, kao što i Kuran, Tora ili Pali kanon nude put ljudima drugih religija. Ako bismo ti ili ja mogli iskopati dokumentaciju koja bi se suprotstavljala svetim pričama islamskog verovanja, judaizma, budističkog verovanja, paganskog verovanja, da li bi to trebalo da uradimo? Da li bi trebalo da mahnemo zastavom i kažemo budistima da imamo dokaze da Buda nije potekao od lotosovog cveta? Ili da Isus nije doslovno bezgrešno začet? Oni koji zaista razumeju svoju veru razumeju i da su te priče metaforične." Sofi nije bila ubeđena. "Moji prijatelji hrišćani veruju da je Hrist doslovno hodao po vodi, bukvalno pretvarao vodu u vino i da je bio začet bukvalno bezgrešno."

"Upravo to ti i govorim", reče Langdon. "Religijska alegorija je postala deo tkanja realnosti. I život u toj realnosti pomaže milionima ljudi da se nose sa životom i da budu bolji ljudi."

"Ali onda ispada da je realnost lažna."

Langdon se zacereka. "Nije ništa više lažna nego realnost matematičarke kriptografkinje koja veruje u imaginarni broj 'f' zato što joj on pomaže da rastumači šifre."

Sofi se namršti. "To nije fer."

Prođe trenutak.

"Šta si me ono pitala?"

"Ne sećam se."

On se nasmeja. "Deluje svaki put."

POGLAVLJE 83

Langdonov ručni sat sa Mikijem Mausom pokazivao je gotovo pola osam kada je izašao iz jaguara u Iner Templ Lejnu zajedno sa Sofi i Tibingom. Trojka je krivudala kroz lavirint zgrada do malog dvorišta ispred Crkve hrama. Grubo klesani kamen svetlucaje na kiši, a grlice su gugutale u arhitekturi iznad njih.

Londonska stara Crkva hrama izgrađena je u potpunosti od kanskog kamena. Upečatljiva, kružna građevina sa zastrašujućom fasadom, centralnim tornjem i crkvenim brodom izbočenim na jednoj strani, crkva je više ličila na vojno utvrđenje nego na svetilište. Osveštena 10. februara 1185. godine od strane Herakla, patrijarha jerusalimskog, Crkva hrama je preživela osam vekova političkih prevrata, Veliki požar u Londonu i Prvi svetski rat, da bi je tek bombe Luftvaffe teško oštetile 1940. godine. Nakon rata, vraćena joj je originalna, gola veličanstvenost.

Jednostavnost kruga, pomisli Langdon, diveći se građevini po prvi put. Arhitektura je bila gruba i jednostavna, i više je podsećala na neuglađeni rimski Castel Sant'Angelo nego na prefinjeni Panteon. Kockasti dodatak koji je štrcao sa desne strane vređao je oko, iako nije bacao u zasenak origi-

nalni paganski oblik prvobitne strukture.

"Rano je i subota je", reče Tibing, šepajući ka ulazu, "pa pretpostavljam da nećemo morati da se brinemo za službu."

U crkvu se ulazilo kroz uvučenu kamenu nišu unutar koje su se nalazila velika drvena vrata. Sa leve strane vrata, kao da joj tu uopšte nije mesto, visila je velika oglasna tabla prekrivena rasporedima koncerata i objavama crkvenih služenja.

Tibing se namršti dok je čitao oglasnu tablu. "Ne otvaraju za posetioce još dva sata." Priđe vratima i proba da ih otvori. Vrata nisu popuštala. Prisanjajući uho na drvo, osluškivao je. Trenutak kasnije se odmače, a lice mu poprimi prepreden izraz dok je pokazivao na oglasnu tablu. "Roberte, pogledaj raspored služenja, hoćeš? Ko služi ove nedelje?"

Unutar crkve, ministrant je gotovo završio usisavanje dela za pričest kada začu kucanje na vratima svetilišta. Ignorisao ga je. Otac Harvi Nouls je imao sopstveni ključ i nije trebao da stigne još par sati. Verovatno je to neki radoznali turista ili prosjak. Ministrant nastavi usisavanje, ali kucanje nije prestaja

Da Vinčijev kod

305

lo. Zar ne umete da čitate? Natpis na vratima je jasno govorio da se crkva su-

botom ne otvara do pola deset. Ministrant nastavi da se drži svojih dužnosti. Iznenada, kucanje se pretvori u snažno lupanje, kao da neko udara po vratima metalnom šipkom. Mladić isključi usisivač i ljutito odmaršira do vrata. Otključavajući ih iznutra, širom ih otvori. Troje ljudi je stajalo na vratima. Turisti, progundao je. "Otvaramo u pola deset."

Krupni čovek, očigledno predvodnik, kroči napred na metalnim štakama.

"Ja sam ser Li Tibing", reče on visokoparnim saksonskim akcentom. "Kao što vam je bez sumnje poznato, pratim gospodina Kristofera Rena Četvrtog i njegovu suprugu." Uđe unutra, pokazujući na privlačan par iza njega. Žena je imala blagi izraz lica i gustu kosu boje mahagonija. Čovek je bio visok, tamnokos i izgledao je neodređeno poznato.

Ministrant nije imao pojma kako da odgovori. Ser Kristofer Ren bio je najpoznatiji dobročinitelj Crkve hrama. Omogućio je njenu kompletnu restauraciju nakon štete koju je uzrokovao Veliki požar. Takođe je bio mrtav još od osamnaestog veka. "Um... čast mi je da sam vas upoznao."

Čovek na štakama se namršti. "Dobro je što se ne baviš prodajom, mladiću, nisi nimalo ubedljiv. Gde je otac Nouls?"

"Subota je. Treba da stigne tek kasnije."

Mrštenje čoveka na štakama se pojača. "Eto ti zahvalnosti. Uveravao nas je da će biti ovde, ali čini se da ćemo morati bez njega. Neće dugo trajati."

Ministrant je i dalje stajao na ulazu u crkvu. "Izvinjavam se, šta to neće

trajati dugo?"

Posetiočev pogled sada postade oštrije i on se nagnu napred, šapćući, kao da želi da sve prisutne poštedi neprijatnosti. "Mladiću, očigledno ste novi ovde. Svake godine potomci ser Kristofera Rena donose prstohvat njegovog pepela kako bi ga rasuli po svetilištu Crkve hrama. To je deo njegovog testamenta. Nikoga posebno ne veseli ovo putovanje, ali šta možemo?" Ministrant je bio tu nekoliko godina ali nikada ne beše čuo za ovaj običaj. "Bilo bi bolje da sačekate do pola deset. Crkva još uvek nije otvorena, i nisam završio usisavanje."

Čovek na štakama ljutito ga je gledao. "Mladiću, jedini razlog što je bilo šta ostalo od ove zgrade da bi ti sada mogao da je usisavaš jeste gospodin u džepu ove žene."

"Molim?"

"Gospođo Ren", reče čovek na štakama, "da li biste bili tako ljubazni da pokažete ovom drskom mladiću posudu sa pepelom?"

Žena je za trenutak oklevala i potom, kao da se budi iz sna, posegnu u džep svog džempera i izvuče mali cilindar omotan zaštitnom tkaninom.

"Dakle, vidite li?" breccnu se čovek na štakama. "Sada, možete ili da pošaljete njegovu poslednju želju i pustite nas da raspemo njegov pepeo po svetilištu, ili ću reći ocu Noulisu kako smo dočekani ovde."

306

Den Braun

Ministrant je oklevao, dobro znajući koliko je otac Nouls poštovao crkvenu tradiciju... i, što je važnije, dobro znajući i njegovu preku narav kada bi se ugrozio dobar glas ove crkve. Možda je otac Nouls jednostavno zaboravio da članovi porodice dolaze. U tom slučaju, mnogo je veći rizik bio da ih odbije nego da ih pusti unutra. Na kraju krajeva, rekli su da im treba samo minut. Kakva šteta od toga ?

Kada se ministrant povuče u stranu da propusti troje ljudi, mogao se zakleti da su gospodin Ren i njegova supruga jednako zbunjeni svim ovim kao i on. Nesiguran, mladić nastavi svoj posao, posmatrajući ih krajičkom oka. Langdon je morao da se nasmeši dok je trojka zalazila dublje u unutrašnjost crkve. "Li", prošaputa on, "lažeš suviše dobro."

Tibingove oči su se caklile. "Oksfordska dramska sekcija. Još uvek pričaju o mom Juliju Cezaru. Siguran sam da niko nije predanije odigrao prvu scenu trećeg čina."

Langdon ga pogleda. "Mislio sam da je Julije Cezar u toj sceni mrtav."

Tibing se samozadovoljno osmehnu. "Da, ali moja toga se raskrilila dok sam padao i morao sam da ležim na sceni pola sata sa visuljkom napolju. Ipak, nisam ni trepnuo. Bio sam sjajan, kad vam kažem."

Langdon ustuknu. Žao mi je što sam to propustio.

Dok se grupa kretala kroz pravougaoni dozidani deo crkve ka lučnom prolazu koji je vodio u glavni deo, Langdona su iznenadile ogolelost i hladnoća zidova. Iako je oltar nalikovao oltaru linearne hrišćanske kapele, bio je neukrašen i hladan, bez ijednog tradicionalnog ukrasa. "Sumorno", prošaputa on.

Tibing se nasmeja. "Engleska crkva. Anglikanci svoju religiju piju nerazblaženu. Nema ničega što bi ih odvratilo od njihove patnje."

Sofi pokaza na široki prolaz koji je vodio do kružnog dela crkve. "Ovde je kao u tvrđavi", prošaputa.

Langdon se slagao sa tim. Čak i sa mesta na kojem je stajao, video je da zidovi izgledaju neobično snažno.

"Vitezovi templari bili su ratnici", podseti ih Tibing, a zvuk njegovih aluminijumskih štaka odzvanjao je u tom akustičnom prostoru. "Religiozno-vojničko društvo. Njihove crkve su bile njihova utvrđenja i njihove banke."

"Banke?" ponovi Sofi, upitno ga pogledavši.

"Zaboga, da. Templari su izmislili koncept modernog bankarstva. Za evropsko plemstvo bilo je veoma opasno putovati sa zlatom, tako da su im templari omogućavali da pohrane zlato u najbližoj templarskoj crkvi i potom ga podignu u bilo kojoj drugoj crkvi templara širom Evrope. Bili su im potrebni

Da Vinčijev kod

307

samo odgovarajući papiri." Namignu. "I mala provizija. Oni su bili prvi bankomati." Tibing pokaza ka vitražu, gde su se zraci sunca prelamali kroz prizor viteza obučenog u belo na konju ružičaste boje. "Alanus Marsel", reče Tibing, "gospodar Hrama početkom trinaestog veka. On i njegovi naslednici zauzimali su mesto Primas Baro Angiae u Parlamentu."

Langdon je bio iznenađen. "Mesto Prvog barona kraljevstva?"

Tibing klimnu. "Gospodar Hrama je, tvrde neki, bio uticajni i od samog kralja." Kad stigoše do kružne odaje, Tibing baci pogled preko ramena na ministranta, koji je u daljini i dalje usisavao. "Znate", prošaputa Tibing Sofi, "priča se da je Sveti gral jednom bio pohranjen u ovoj crkvi, preko noći, dok su ga templari premeštali iz jednog skrovišta u drugo. Zamislite samo četiri kovčega spisa Sangreala kako stoje ovde, zajedno sa sarkofagom Marije Magdalene! Ježim se i od same pomisli na to."

Langdon se takođe naježio kada su kročili u kružnu odaju. Pogledom je prelazio preko zidova od bledeg kamena, uklesanih gargojla, demona, čudovišta i izmučenih ljudskih lica, koja su sva zurila u unutrašnjost prostorije. Ispod crteža, jedna jedina kamena klupa prostirala se ukrug, čitavim obimom prostorije.

"Pozorište u krugu", prošaputa Langdon.

Tibing podiže štaku, pokazujući ka udaljenom levom kraju prostorije,

zatim ka desnom kraju. Langdon ih je već spazio.

Deset kamenih vitezova.

Pet na levoj strani. Pet na desnoj.

Ležeći na tlu, isklesane figure u prirodnoj veličini počivale su u spokojnim položajima. Vitezovi su prikazani pod punim oklopom, sa štitovima i mačevima, i grobovi su u Langdonu budili nelagodni osećaj da se neko ušunjao i prelio vitezove gipsom dok su spavali. Sve su figure bile oronule, pa ipak je i dalje svaka od njih odisala jedinstvenošću - imale su različite delove oklopa, specifične položaje nogu i ruku, izraze lica i obeležja na štitovima.

U Londonu leži vitez koga je papa pokopao.

Langdon zadržta kada kroči dublje u unutrašnjost kružne odaje.

! Ovo je moralo biti mesto koje su tražili.

POGLAVLJE 84

U uličici punoj smeća nedaleko od Crkve hrama, Remi Legaludek zaustavi jaguar iza niza kontejnera za industrijski otpad. Ugasivši motor, osmotri okolinu. Napušteno. Izašao je iz kola, otišao do stražnjeg dela i ušao u deo limuzine u kojem se nalazio monah.

Osetivši Remijevo prisustvo, monah se povrati iz transa nalik molitvi.

Crvenim očima je gledao više radozno nego uplašeno. Čitave noći Remi se divio sposobnosti vezanog čoveka da ostane priseban i miran. Nakon što se isprva otimao u rendž roveru, činilo se da je monah prihvatio stanje koje ga je snašlo i prepustio se sudbini.

Remi olabavi svoju leptir mašnu, otkopča visoku, uštirkanu kragnu šiljastih vrhova i po prvi put u poslednjih nekoliko godina oseti da zaista može da diše. Ode do bara u limuzini i natoči sebi čašu smirnof votke. Ispi je u jednom gutljaju i nasu još jednu.

Uskoro ću biti slobodan čovek.

Pretražujući bar, Remi pronađe običan otvarač za flaše sa dodacima i izvuče oštricu noža. Nož je obično služio za skidanje folije sa pampura luksuznih flaša vina, ali tog jutra je imao da posluži jednoj mnogo dramatičnijoj svrsi. Remi se okrete prema Sajlasu, držeći nož čija se oštrica svetlucala.

U crvenim očima se sada nazirao strah.

Remi se nasmeši i krenu prema stražnjem delu limuzine. Monah ustuknu, boreći se da olabavi spone kojima je bio vezan.

"Budi miran", prošaputa Remi, podižući oštricu.

Sajlas nije mogao da veruje da mu je Bog okrenuo leđa. Čak je i bolno stezanje lepljive trake Sajlas pretvorio u duhovno iskušenje, želeći da ga pulsiranje mišića u koje nije dopirala krv podseća na patnje koje je trpeo Isus. Čitave noći se molim za oslobođenje. Sada, dok se nož spuštao ka njemu, Sajlas čvrsto zatvori oči.

Bol poput udarca bičem ureza se u njegove lopatice. On uzviknu, ne mogavši da poveruje da će umreti tu, u zadnjem delu limuzine, nesposoban da se brani. Obavljao sam Božji zadatak. Učitelj je rekao da će me zaštititi. Sajlas je osećao kako se bolna toplina širi njegovim leđima i ramenima. Mogao je da zamisli sopstvenu krv kako lipti preko mesa. Rezak bol sada mu se usecao u butine, i on oseti nalet onog poznatog osećaja dezorijentisanosti - odbrambenog mehanizma kojim se telo suprotstavljalo bolu. Dok je bolna vrelna sada razarala sve njegove mišiće, Sajlas čvršće zatvori oči, odlučan da poslednji prizor koji će videti u životu ne bude prizor

Da Vinčijev kod

309

njegovog ubice. Umesto toga, prizva u sećanje mladog biskupa Aringarosu, kako stoji ispred male crkve u Španiji... crkve koju su on i Sajlas podigli sopstvenim rukama. Početak mog života.

Kao da mu je čitavo telo gorelo.

"Uzmi piće", prošaputa čovek u smokingu. Imao je francuski naglasak.

"Pospešiće ti cirkulaciju."

Sajlas iznenađeno razrogači oči. Nejasna prilika naginjala se nad njim, nudeći mu čašu. Gomila isečene lepljive trake ležala je na podu, pored noža na kojem nije bilo tragova krvi.

"Popij ovo", ponovi čovek. "Bol koji osećaš je zbog krvi koja je potekla tvojim mišićima."

Vatreno udaranje bila sada se pretvaralo u peckave ubode. Votka je imala odvratn ukus ali ju je zahvalno popio. Sudbina je te noći Sajlasu dodelila mnogo loše sreće, ali Bog je sve rešio jednim čudesnim obrtom.

Bog me se nije odrekao.

Sajlas je znao kako bi to nazvao biskup Aringarosa.

Božansko uplitanje.

"Želeo sam da te oslobodim ranije", izvini se sluga, "ali nije bilo moguće.

S obzirom na to da je policija zauzela zamak Vilet, a potom aerodrom Bigin Hil. Ovo je prva prilika. Razumeš, zar ne, Sajlase?"

Sajlas ustuknu, prestravljen. "Znate moje ime?"

Sluga se nasmeši.

Sajlas se sada uspravi, trljajući ukočene mišiće. Bujica neverice, divljenja i zbunjenosti preplavila ga je. "Da li ste vi... Učitelj?"

Remi odmahnu glavom, nasmejavši se na takvu ideju. "Voleo bih da imam toliku moć. Ne, ja nisam Učitelj. Poput tebe, ja mu služim. Ali Učitelj ima visoko mišljenje o tebi. Ja sam Remi."

Sajlas je bio zapanjen. "Ne razumem. Ako vi radite za Učitelja, zašto je Langdon doneo ključni kamen kod vas?"

"Nije ga doneo kod mene. Doneo ga je kod najpoznatijeg istoričara Grala

na svetu, ser Lija Tibinga."

"Ali vi tamo živite. Šanse za to..."

Remi se nasmeši, kao da ga uopšte ne čudi što je Langdon, naizgled slučajno, odabrao baš to utočište. "Sve je to bilo krajnje predvidljivo. Robert Langdon je posedovao ključni kamen, i trebala mu je pomoć. Na koje bi logičnije mesto otišao nego u dom Lija Tibinga? To što ja sticajem okolnosti živim tamo jeste razlog što mi se Učitelj obratio." On zastade. "Šta misliš, kako to da Učitelj zna toliko mnogo o Gralu?"

Sada mu je sinulo, i bio je zapanjen. Učitelj je pridobio slugu koji je imao pristup svim istraživanjima ser Lija Tibinga. Bio je to genijalan plan.

"Mnogo toga treba da ti ispričam", reče Remi, dajući mu napunjeni hekler i koh. Potom ispruži ruku kroz spuštenu pregradu između vozačkog i putničkog

310

Den Braun

dela limuzine i iz pretinca izvuče mali revolver veličine dlana. "Međutim, pre toga, ti i ja moramo da obavimo jedan posao."

Kapetan Faš je izlazio iz aviona na aerodromu Bigin Hil i sa nevericom slušao glavnog inspektora policije Kenta koji mu je prepričavao šta se dogodilo u Tibingovom hangaru.

"Lično sam pretražio avion", naglašavao je inspektor, "i nikoga nije bilo u njemu." Potom s visoka izjavi: "I treba li da naglasim da ću, ukoliko ser Li Tibing bude podneo tužbu protiv mene..."

"Jeste li ispitali pilota?"

"Naravno da ne. On je Francuz, a naša nadležnost zahteva..."

"Vodite me do aviona."

Kada je stigao u hangar, Fašu je trebalo svega šezdeset sekundi da otkrije mrlju krvi na pločniku blizu mesta na kojem je bila parkirana limuzina. Faš priđe avionu i bučno zalupa po njemu.

"Ovde kapetan francuske Sudske policije. Otvorite vrata!"

Prestravljeni pilot pokrenu vrata i spusti stepenice.

Faš se pope. Tri minuta kasnije, uz pomoć pištolja, dobio je puno priznanje, zajedno sa opisom zarobljenog albino monaha. Pored toga, saznao je da je pilot video kako Langdon i Sofi nešto ostavljaju u Tibingovom sefu, nekakvu drvenu kutiju. Iako je pilot poricao da zna šta se nalazi u njoj, priznao je da je bila u centru Langdonove pažnje tokom leta do Londona.

"Otvorite sef", naredi Faš.

Pilot je bio prestrašen. "Ne znam kombinaciju!"

"Šteta. A lepo bih vam omogućio da zadržite vašu pilotsku dozvolu."

Pilot je kršio ruke. "Poznajem neke ljude koji rade na održavanju ovde. Možda bi mogli da ga otvore pomoću bušilice?"

"Imate pola sata."

Pilot se baci na radio.

Faš ode do zadnjeg dela aviona i natoči sebi piće. Bilo je rano, a još uvek nije spavao, tako da se ovo teško računalo kao piće pre podneva. Smeštajući se u plišano sedište, on zatvori oči, pokušavajući da dokuči šta se tu dešavalo. Mogla bi skupo da me košta ova greška policije Kenta. Bilo je izdato naređenje da se pronađe crni jaguar.

Fašov telefon zazvoni i on požele da ima barem trenutak mira. "Allo?"

"Na putu sam za London." Bio je to biskup Aringarosa. "Stižem za sat vremena."

Faš se uspravi na sedištu. "Mislio sam da idete u Pariz."

"Veoma sam zabrinut. Promenio sam planove."

Da Vinčijev kod

311

"Niste trebali."

"Jeste li pronašli Sajlasa?"

"Ne. Oni koji su ga zarobili pobjegli su policiji pre nego što sam ja sleteo." Aringarosin gnev je prosto odzvanjao. "Uveravali ste me da ćete zaustaviti taj avion!"

Faš utiša svoj glas. "Biskupe, imajući na umu situaciju u kojoj se nalazite, savetujem vam da ne iskušavate moje strpljenje danas. Pronaći ću Sajlasa

i ostale što pre budem mogao. Gde ćete sleteti?"

"Samo trenutak." Aringarosa pokri slušalicu i potom se vrati. "Pilot pokušava da dobije dozvolu za sletanje od Hitroa. Ja sam mu jedini putnik, ali naše skretanje sa putanje nije najavljeno."

"Recite mu da leti na privredni aerodrom Bigin Hil u Kentu. Obezbediću mu dozvolu za sletanje. Ako ne budem ovde kad sletite, urediću da vas sačekaju kola."

"Hvala vam."

"Kao što sam naglasio u našem prvom razgovoru, biskupe, upamtite da niste jedini koji rizikuju da izgubi sve."

POGLAVLJE 83

Traganje za sferom koja bi trebalo da se nalazi na njegovom grobu. Svaki od isklesanih vitezova u Crkvi hrama ležao je na leđima, glave položene na pravougnani kameni jastuk. Sofi se strese. Pominjanje sfere u stihovima vratilo je sećanje na prizore one noći u dedinom podrumu.

Hieros Gamos. Kugle.

Sofi se pitala da li se isti ritual izvodio i u ovom svetilištu. Kružna istorija kao da je bila posebno izgrađena za takve paganske obrede. Kamena

klupa okruživala je goli prostrani pod u sredini. Pozorište u krugu, tako ga je Robert nazvao. Zamišljala je kako ista prostorija izgleda noću, puna ljudi sa maskama, koji poju uz svetlost baklji, prisustvujući 'svetom sjedinjenju' u središtu prostorije.

Potiskujući taj prizor iz svesti, koračala je zajedno sa Langdonom i Tibingom ka prvoj grupi vitezova. Uprkos tome što je Tibing insistirao na strpljivoj istrazi, Sofi je išla ispred njih, na brzinu obišavši svih pet vitezova na levoj strani.

Pregledajući prve grobove, Sofi uoči sličnosti i razlike između njih. Svaki vitez je ležao na leđima, ali trojica su imala ispružene noge, dok su kod dvojice one bile prekrštene. Činilo se da ova nepravilnost nema nikakve veze sa sferom koja nedostaje. Ispitujući njihovu odeću, Sofi primeti da su dva viteza nosila tunike preko oklopa, dok su ostala tri nosila ogrtače do članaka. Ponovo, nimalo od pomoći. Sofi usmeri pažnju na jedinu preostalu očiglednu razliku - položaj njihovih ruku. Dva viteza su držala mačeve, dva su se molila, a jedan je ruke položio uz telo. Nakon što je dugo posmatrala njihove ruke, Sofi slegnu ramenima. Nigde nije videla ni nagoveštaj upadljivo odsutne sfere.

Osećajući težinu kripteksa u džepu svog džempera, Sofi pogleda Langdona i Tibinga. Muškarci su se polako kretali. Bili su tek kod trećeg viteza. Izgledalo je da ni oni nisu imali sreće. Ne želeći da čeka, Sofi se okrete od njih i pođe ka drugoj grupi vitezova. Dok je prelazila preko praznog središta odaje, u sebi je ponavljala stihove koje je pročitala toliko puta da su sada odzvanjali u njenom sećanju.

U Londonu leži vitez koga je papa pokopao.

Plodove njegovog rada Sveti gnev je snašao.

Tražite sferu koja bi trebalo da je na njegovom grobu.

Ona govori o ružičastom mesu i osemenjenoj materici.

Da Vinčijev kod

313

Kada stiže do druge grupe vitezova, Sofi otkri da je slična prvoj. Svi su ležali u donekle različitim položajima, noseći oklope i mačeve.

Odnosno, svi izuzev desetog, poslednjeg, viteza.

Žurno mu prilazeći, Sofi je zurila u njega.

Nije bilo jastuka. Nije bilo oklopa. Nije bilo tunike. Nije bilo mača.

"Roberte? Li?" pozvala ih je, a glas joj je odzvanjao po prostoriji. "Ovde nešto nedostaje."

Obojica podigoše poglede i smešta krenuše ka njoj.

"Sfera?" uzbuđeno reče Tibing. Štake su mu odzvanjale u brzom stakatu dok je žurio preko prostorije. "Nedostaje li sfera?"

"Ne baš", reče Sofi, mršteći se na deseti grob. "Čini se da nam nedostaje

čitav vitez."

Kada stigoše do nje, obojica se zbunjeno zagledaše u deseti grob. Umesto viteza koji leži na otvorenom, videli su grob nalik zatvorenom kamenom sanduku. Sanduk je bio trapezoidnog oblika, sužavao se ka dnu a širio ka vrhu, sa poklopcem u obliku krova.

"Zašto se ovaj vitez ne vidi?" pitao je Langdon.

"Fascinantno", reče Tibing, gladeći bradu. "Zaboravio sam na ovu nepravilnost. Godinama nisam bio ovde."

"Ovaj kovčeg", reče Sofi, "izgleda kao da ga je isklesao isti majstor i to u isto vreme kao i ostalih devet grobova. Zašto je onda ovaj vitez u kovčegu a ne napolju?"

Tibing odmahnu glavom. "To je jedna od misterija ove crkve. Koliko ja znam, niko je do sada nije rešio."

"Izvinite?" pozva ih ministrant, dolazeći do njih uznemirenog izraza lica.

"Oprostite ako zvučim nekulturno, ali rekli ste da želite da prospete pepeo, a izgleda kao da razgledate."

Tibing se namršti na mladića i okrete se ka Langdonu. "Gospodine Ren, očigledno je da vam dobročinstvo vaše porodice više ne dozvoljava da ostane-

te kao ranije, tako da bi možda bilo bolje da izvadimo pepeo i obavimo to."

Tibing se okrete ka Sofi. "Gospođo Ren?"

Sofi prihvati igru i iz džepa izvuče kripteks omotan kožnim svitkom.

"E pa sada", Tibing se brecnu na mladića, "da li biste nas ostavili nasamo?"

Ministrant se ne pomeri. Izbliza je posmatrao Langdona. "Vi ste mi poznati."

Tibing prasnu. "Možda zato što gospodin Ren dolazi ovamo svake godine!"

Ili možda zato, plašila se sada Sofi, što je video Langdona na televizijskom prenosu iz Vatikana prošle godine.

"Nikada nisam upoznao gospodina Rena", tvrdio je ministrant.

"Grešite", učtivo reče Langdon. "Mislim da smo se vi i ja sreli u prolazu prošle godine. Otac Nouls nas nije zvanič no upoznao, ali prepoznao sam vas

kada smo ušli. Znam da smo se nametnuli, ali da li biste mi dali još nekoliko minuta jer sam doputovao iz daleka kako bih razasuo pepeo među ovim grobovima." Langdon je govorio sa ubedljivošću dostojnom samog Tibinga. Izraz lica ministranta sada postade još nepoverljiviji. "Ovo nisu grobovi."

"Molim?" reče Langdon.

"Naravno da jesu", reče Tibing. "Sta to govorite?"

Ministrant odmahnu glavom. "U grobovima se nalaze tela. Ovo su obli-
čja, kameni kipovi. Ispod njih se ne nalaze tela."

"Ovo je grobnica!" uzviknu Tibing.

"Samo ako sudite po zastarelim udžbenicima istorije. Verovalo se da je
ovo grobnica ali se za vreme renoviranja pedesetih godina otkrilo da nije."
Ponovo se okrete ka Langdonu. "I pretpostavljam da bi gospodin Ren to tre-
balo da zna, s obzirom da je njegova porodica otkrila ovu činjenicu."
Nastade nelagodna tišina.

Prekinuo ju je zvuk vrata koja su zalupila u dozidanom delu crkve.

"Mora da je to otac Nouls", reče Tibing. "Da odete da vidite?"

Ministrant nije bio siguran šta da radi, ali se ipak vrati u proširenje crkve,
ostavljajući Langdona, Sofi i Tibinga da se sumorno gledaju.

"Li", prošaputa Langdon. "Nema tela? O čemu on to priča?"

Tibing je bio potpuno van sebe. "Ne znam. Uvek sam mislio... ovo mora
da je mesto koje tražimo. Ne verujem da on zna o čemu priča. Nema nika-
kvog smisla!"

"Mogu li ponovo da vidim stihove?" upita Langdon.

Sofi iz džepa izvuče kripteks i pažljivo ga predade Langdonu.

Langdon odmota parče kože, držeći kripteks u ruci dok je proučavao sti-
hove. "Da, ova pesma definitivno govori o grobu. Ne o kipovima."

"Da li je moguće da stihovi greše?" upita Tibing. "Da li je moguće da je
Žak Sonijer načinio istu grešku kao i mi?"

Langdon razmisli o tome i odmahnu glavom. "Li, sam si rekao. Ovu su
crkvu izgradili templari, vojni ogranak Priorata. Nešto mi govori da bi Veli-
ki majstor Priorata morao prilično dobro da zna da li su ovde sahranjeni vi-
tezovi."

Tibing je bio zapanjen. "Ali ovo mesto je savršeno." Ponovo se okrenu
ka vitezovima. "Mora da nam je nešto promaklo!"

Ulazeći u dozidani deo, ministrant se iznenadi kad vide da je potpuno
prazan. "Oče Nouls?" Znam da sam čuo vrata, pomisli, koračajući ka pred-
njem delu sve dok ne ugleda ulaz.

Mršav čovek u smokingu stajao je pored vrata, češkajući se po glavi. Iz-
gledalo je da se izgubio. Ministrant nervozno uzdahnu, shvatajući da je za-
boravio da zaključa vrata kada je posetioce pustio unutra. Sada je nekakav
jadnik ušetao unutra pravo sa ulice, krenuo čovek na venčanje, sudeći po iz-
gledu. "Žao mi je", viknu on, prolazeći pored velikog stuba, "zatvoreno je."
Iza sebe je začuo šuštanje tkanine. Pre nego što je stigao da se okrene,
glava mu polete unatrag i snažna ruka se spusti preko njegovih usta, prigu-
šujući vrisak. Ruka je bila bela kao sneg i mirisala je na alkohol.

Vitki čovek u smokingu ležerno izvuče veoma mali pištolj i uperi ga pravo u mladićevo čelo.

Ministrant oseti toplotu kako se razliva po njegovim preponama i shvati da se upiškiio od straha.

"Dobro me slušaj", prošaputa čovek u smokingu. "Tiho ćeš izaći iz ove crkve i trčaćeš. Nećeš se zaustavljati. Je li jasno?"

Mladić klimnu najbolje što je mogao sa rukom preko usta.

"Ako pozoveš policiju..." Čovek u smokingu prisloni pištolj na njegovo čelo. "Pronaći ću te."

Sledeće što mu je došlo do svesti bilo je kako trči preko dvorišta bez ikakve namere da se zaustavi sve dok ga noge ne izdaju.

POGLAVLJE 86

Poput duha, Sajlas se tiho prikradio iza svoje mete. Sofi Nevo ga je osetila suviše kasno. Pre nego što je stigla da se okrene, Sajlas uperi pištolj u njenu kičmu i snažno je obgrli sa leđa, privlačeći je uz svoje ogromno telo. Viknula je od iznenađenja. Tibing i Langdon se okrenuše, zapanjeni i preplašeni.

"Šta?... " Tibing se zagrcnu. "Šta si uradio Remiju?!"

"Jedino oko čega treba da se brinete jeste to", mirno reče Sajlas, "da odem odavde sa ključnim kamenom." Misija je, kako ju je Remi opisao, trebalo da bude jasna i jednostavna: Uđi u crkvu, uzmi ključni kamen, i izađi napolje; bez ubijanja, bez borbe.

Čvrsto držeći Sofi, Sajlas spusti ruku sa njenih grudi na njen struk, a potom je gurne u duboke džepove na džemperu, pretražujući ih. Oseti blagi miris njene kose. "Gde je?" prošaputao je. Ključni kamen je ranije bio u džepu njenog džempera. Gde je sada?

"Ovde je", duboki Langdonov glas odjeknu sa drugog kraja prostorije.

Sajlas se okrete i vide kako Langdon pruža crni kripteks ispred sebe, njišući ga napred-natrag poput matadora koji mami glupu životinju.

"Spustite ga na pod", naredi Sajlas.

"Neka Sofi i Li prvo izađu iz crkve", odgovori Langdon. "Vi i ja možemo ovo sami da rešimo."

Sajlas odgurnu Sofi i uperi pištolj u Langdona, krećući se ka njemu.

"Ni korak dalje", reče Langdon. "Ne dok oni ne izađu."

"Niste u poziciji da postavljate uslove."

"Ne bih se složio." Langdon podiže kripteks visoko iznad glave. "Bez oklevanja ću ga tresnuti o pod i razbiću staklenu posudu unutra."

Iako se Sajlas podrugljivo nasmeja na pretnju, oseti talas straha. Ovo nije očekivao. Uperi pištolj u Langdonovu glavu i potrudi se da mu glas bude postojan kao ruka. "Nikada ne biste razbili ključni kamen. Želite da prona-

đete Gral koliko i ja."

"Grešite. Vi ga želite mnogo više. Dokazali ste da ste spremni da ubijete zbog njega."

Dvanaest metara odatle, vireći iz dozidanog dela crkve blizu lučnog prolaza, Remija Legaludeka uhvati panika. Manevar nije išao po planu, i sa mesta

Da Vinčijev kod

317

na kojem je stajao videlo se da Sajlas ne zna šta dalje da radi. Po naređenju Učitelja, Remi je zabranio Sajlasu da puca.

"Pustite ih da odu", ponovo zatraži Langdon, držeći kripteks visoko iznad glave i zureći u Sajlasov pištolj.

Monahove crvene oči se ispuniše gnevom i nemoći, i Remi se ukoči od straha pri pomisli da bi Sajlas mogao da puca u Langdona dok ovaj drži kripteks. Kripteks ne sme da padne!

Kripteks je trebalo da bude Remijeva karta do slobode i bogatstva. Pre nešto više od godinu dana, bio je samo pedesetpetogodišnji sluga u zamku Vilet, udovoljavao hirovima nepodnošljivog bogalja ser Lija Tibinga. A tada mu je iznet neverovatan predlog. Remijeva povezanost sa ser Lijem Tibingom - najboljim poznavaoцем istorije Grala na svetu - imala je da mu donese sve o čemu je ikada sanjao u životu. Od tada, svaki trenutak koji je proveo u zamku Vilet vodio ga je upravo dovde.

Toliko sam blizu, rekao je sam sebi, zavirujući u svetište Crkve hrama i gledajući u ključni kamen u ruci Roberta Langdona. Ako ga Langdon ispusti, sve će biti izgubljeno.

Da li sam spreman da se lično pojavim? Učitelj je to izričito zabranio.

Remi je jedini koji zna Učiteljev identitet.

"Da li ste sigurni da želite da Sajlas izvrši ovaj zadatak?" pitao je Remi Učitelja pre manje od pola sata, nakon što je dobio naređenja da ukrade ključni kamen. "I sam sam sposoban za to."

Učitelj je bio odlučan. "Sajlas nam je dobro poslužio za četvoricu vrhovnika Priorata. On će povratiti ključni kamen. Ti moraš da ostaneš anonimn. Ako te ostali vide, moraćemo da ih uklonimo, a već je dovoljno ubistava. Krij svoje lice."

Moje će se lice promeniti, pomisli Remi. Pomoću one sume koju si mi obećao, postaću potpuno novi čovek. Operacija je mogla da izmeni čak i otiske prstiju, rekao mu je Učitelj. Uskoro će biti slobodan -još jedno neprepoznatljivo, lepo lice koje upija sunčeve zrake na plaži. "Razumem", rekao je Remi. "Pomagaću Sajlasu iz senke."

"Među nama, Remi", Učitelj mu je rekao, "grob koji tražimo nije u Crkvi hrama. Stoga se nemoj plašiti. Na pogrešnom su mestu."

Remi je bio zapanjen. "A vi znate gde se nalazi grob?"

"Naravno. Kasnije ću ti reći. Za sada, moraš da delaš brzo. Ako se dose- te gde je pravi grob i odu iz crkve pre nego što uzmeš kripteks, mogli bismo zauvek izgubiti Gral."

Remi nije davao ni pet para za Gral. Jedino ga se ticalo to što je Učitelj odbijao da ga isplati pre nego što pronađu Gral. Remiju bi se zavrtele u gla- vi svaki put kada bi posmislio na novac koji će uskoro imati. Trećina od dvadeset miliona evra. Više nego dovoljno da zauvek nestanem. Zamišljao

318

Den Braun

je gradiće na Azurnoj obali, gde je planirao da živi do kraja života sunčajući se i puštajući druge da ga služe, za promenu.

Ovog trenutka, međutim, u Crkvi hrama, uz Langdona koji je pretio da će razbiti ključni kamen, Remijeva budućnost je bila ugrožena. Nije mogao da podnese pomisao da je dospeo ovoliko blizu da bi sada sve izgubio, i stoga donese odluku da reaguje smelo. Pištolj koji je držao u ruci bila je ma- lokalibarska meduza koja se lako sakrije, ali veoma ubojita na maloj udalje- nosti.

Istupivši iz senke, Remi uđe u kružnu odaju i uperi pištolj pravo u Tibin- govu glavu. "Matori, dugo sam čekao da ovo uradim."

Srce ser Lija Tibinga gotovo da je stalo kada ugleda Remija sa uperenim pištoljem. Šta on to radi! Tibing prepozna sopstveni sićušni meduza pištolj kojeg je držao, zaključanog, u pretincu u kolima radi samozaštite.

"Remi?" promuca Tibing u šoku. "Šta se dešava?"

Langdon i Sofi izgledali su jednako šokirano.

Remi obiđe Tibinga i zari mu pištolj u leđa, tačno ispod srca.

Tibing oseti kako mu se mišići grče od straha. "Remi, ja ne..."

"Pojednostaviću", brecnu se Remi, posmatrajući Langdona preko Tibin- govog ramena. "Spustite ključni kamen na pod, ili ću povući obarač."

Istog trenutka, Langdon kao da se paralisao. "Ključni kamen za vas nema nikakvu vrednost", promucao je. "Ne možete ga nikako otvoriti."

"Uobražene budale", podsmehnu se Remi. "Zar niste приметili da sam vas noćas slušao dok ste razgovarali o stihovima? Sve što sam čuo, podelio sam sa ostalima. Sa ostalima koji znaju više od vas. Čak i ne tražite na pra- vom mestu. Grob za kojim tragate se nalazi na sasvim drugoj lokaciji!"

Tibing oseti kako ga obuzima panika. Šta on to govori!

"Zašto vi želite Gral?" upita Langdon. "Da biste ga uništili? Pre Kraja dana?"

Remi se obrati monahu. "Sajlase, uzmi ključni kamen od gospodina Lang- dona."

Kada monah krenu ka njemu, Langdon koraknu unatrag, podižući visoko ključni kamen. Izgledalo je da je potpuno spreman da ga zavitla o pod. "Radije ću ga razbiti", reče Langdon, "nego da ga vidim u pogrešnim rukama."

Tibinga preplavi talas užasa. Njegovo životno delo iščezavalo je pred njegovim očima. Svi njegovi snovi samo što se nisu raspršili.

"Roberte, ne!" uzviknu Tibing. "Nemoj! Držiš Gral! Remi ne bi nikada pucao u mene. Znamo se deset..."

Da Vinčijev kod

319

Remi nacilja u tavanicu i povuče obarač. Za tako malo oružje pucanj je bio neverovatno glasan, odjekujući poput grmljavine unutar kamene komore. Svi se ukipiše.

"Ne šalim se", reče Remi. "Sledeći ide u njegova leđa. Predajte ključni kamen Sajlasu."

Langdon nevoljno pruži kripteks. Sajlas koraknu ka njemu i uze ga, crvenih očiju užarenih od samozadovoljstva koje mu je pružala osveta. Spusti ključni kamen u džep svoje mantije i odmaknu se, još uvek držeći Langdona i Sofi na nišanu.

Tibing oseti kako se Remijeva ruka čvrsto steže oko njegovog vrata kad sluga počne da se povlači ka izlazu, vukući ga za sobom, pištolja još uvek čvrsto prislonjenog na njegova leđa.

"Pustite ga", zatraži Langdon.

"Vodimo gospodina Tibinga da se malo provoza", reče Remi, još uvek se povlačeći. "Ako pozovete policiju, umreće. Ako se umešate na bilo koji način, umreće. Jasno?"

"Uzmite mene", reče Langdon, gušeći se od napetosti trenutka. "Pustite Lija."

Remi se nasmeja. "Ne slažem se. On i ja smo mnogo toga lepog proživeli zajedno. Pored toga, još bi se mogao pokazati korisnim."

Sajlas takođe počne da se povlači, držeći Langdona i Sofi na nišanu dok je Remi odvlačio Tibinga čije su se štake vukle za njim.

Sofi upita, mirnim glasom: "Za koga radite?"

Pitanje natera Remija da se podrugljivo osmehne. "Iznenadili biste se, gospođice Nevo."

POGLAVLJE 81

Kamin u salonu zamka Vilet bio je hladan, ali Kole je ipak hodao napred-natrag ispred njega dok je čitao izveštaje koji su faksom stigli iz Interpola. Tako nešto uopšte nije očekivao.

Andre Verne je, sudeći prema zvaničnim podacima, bio uzoran građanin.

Nije imao dosije u policiji - nije imao čak ni kaznu za parkiranje. Školovan u privatnoj školi i na Sorboni, stekao je diplomu cum laude iz međunarodnih finansija. Interpol je tvrdio da se Verneovo ime pojavljivalo s vremena na vreme u novinama, ali uvek u pozitivnom svetlu. Kako su podaci govorili, učestvovao je u osmišljavanju sigurnosnih mera zbog kojih je Ciriška de-
pozitna banka prednjačila u hipermodernom svetu elektronske bezbednosti. Podaci sa njegove kreditne kartice su ga prikazivali kao ljubitelja knjiga o umetnosti, skupih vina i klasične muzike — uglavnom Bramsa — u kojoj je, kako je izgledalo, uživao na izuzetno modernom stereo sistemu koji je kupio pre nekoliko godina.

Ništa, uzdahnu Kole.

Jedino upozorenje koje je stiglo iz Interpola te noći bili su otisci prstiju Tibingovog sluga. Glavni operativac ekipe kriminalističke tehnike čitao je izveštaj udobno zavaljen u stolici na drugom kraju prostorije.

Kole ga pogleda. "Ima li nečega?"

Čovek slegnu ramenima. "Otisci pripadaju Remiju Legaludeku. Sitna riba. Ništa ozbiljno. Izgleda da je bio izbačen sa univerziteta zato što je pre-
spojio žice kako bi besplatno telefonirao... tražen zbog krađa i provala. Nije platio bolnički račun za hitnu traheotomiju." Podiže pogled, kikoćući se. "Alergičan na kikiriki."

Kole klimnu glavom, sećajući se policijske istrage u restoranu koji na svom meniju nije napomenuo da se u čiliju nalazi ulje kikirikija. Mušterija je umrla za stolom od anafilaktičkog šoka posle samo jednog zalogaja. "Legaludek verovatno živi ovde kako ga ne bi uhapsili." Izgledalo je da to zabavlja operativca. "Njegova srećna noć."

Kole uzdahnu. "U redu, bolje da proslediš ove informacije kapetanu Fašu." Ovaj otide baš kad drugi agent ekipe kriminalističke tehnike ulete u prostoriju. "Poručnice! Otkrili smo nešto u ambaru."

Sudeći po zabrinutom izrazu na njegovom licu, poručnik je mogao samo da nagađa. "Leš."

"Ne, gospodine. Nešto manje..." oklevao je, "očekivano."

Da Vinčijev kod

321

Trljajući oči, Kole pođe za agentom do ambara. Kad uđoše u zagušljiv, pećinoliki prostor, agent pokaza ka središtu prostorije, odakle su se drvene merdevine penjale visoko do krovnih greda, oslonjene o ivicu tavana za seno izdignuto visoko iznad tla.

"Merdevine nisu ranije bile ovde", reče Kole.

"Nisu, gospodine. Ja sam ih postavio. Tragali smo za otiscima pored rolsa kada sam ugledao merdevine kako leže na tlu. Prečke na njima su bile istrošene i blatnjave. Ove merdevine se redovno koriste. Visina tavana za seno

odgovarala je visini merdevina, pa sam ih podigao i popeo se da pogledam." Kole se zagleda prema tavanu. Neko se tamo penje redovno? Odozdo se činilo da je tavan prazna platforma, pa ipak njegov najveći deo nije se video. Stariji agent ekipe kriminalističke tehnike pojavi se na vrhu merdevina, gledajući naniže. "Ovo definitivno treba da vidite, poručnice", reče on, mašući rukom u gumenoj rukavici i pokazujući Koleu da se popne. Umorno klimnuvši, Kole priđe merdevinama i uhvati se za donje prečke. Merdevine su bile stari model koji se sužavao ka vrhu. Dok se penjao, noga mu umalo skliznu sa tanke prečke. Ambar ispod njega se zavrte. Sada na oprezu, Kole nastavi, konačno stigavši do vrha. Agent iznad njega se nagnu, nudeći mu ruku. Kole je zgrabi i trapavo se prebaci na platformu. "Ovamo", reče agent ekipe kriminalističke tehnike, pokazujući ka udaljenom kraju besprekorno čistog tavana. "Imamo samo jednu vrstu otisaka ovde gore. Uskoro ćemo ih identifikovati."

Kole je čkiljio pri slabom svetlu ka udaljenom zidu. Sta, zaboga? Smeštena uz naspramni zid, gnezdila se složena kompjuterska radna stanica - dva kućišta, ravan monitor sa zvučnicima, niz hard diskova i multikanalska audio konzola koja je, kako se činilo, imala sopstveno napajanje. Zašto bi zaboga iko radio čak ovde gore? Kole se približi spravama. "Jeste li ispitali sistem?"

"To je stanica za prisluškivanje."

Kole se okrete. "Prismotra?"

Agent klimnu glavom. "Veoma napredna prismotra." Pokazao je na dugi montažni sto pretrpan elektronskim delovima, priručnicima, alatkama, žicama, lemilicama i raznim sofisticiranim komponentama. "Neko očigledno zna šta radi. Veći deo ove opreme je na nivou opreme koju mi koristimo. Mini-jaturni mikrofoni, fotoelektrične samonapajajuće ćelije, RAM čip visokog kapaciteta. Ima čak i neke od onih novih nano-drajva."

Kole je bio impresioniran.

"A ovo je čitav uređaj", reče agent, pružajući Koleu spravu ne mnogo veću od džepnog digitrona. Sa nje je visila žica dugačka tridesetak centimetara, na čijem kraju se nalazio tanki komad folije veličine poštanske marke. "Baza je sistem za snimanje zvuka sa hard diskom velikog kapaciteta, sa ba-

terijom koja se puni. Taj komad folije na kraju žice jeste kombinacija mikrofona i fotoelektrične baterije."

Koleu su ovakvi uređaji bili dobro poznati. Takvi mikrofoni nalik foliji, sa fotoćelijom, pre nekoliko godina su predstavljali čudo tehnike. Hard disk koji služi za snimanje pričvrstio bi se iza lampe, na primer, a njegov mikrofona nalik foliji bi se uklopio u stalak lampe i prefarbao da se stopi sa podlo-

gom. Dokle god je mikrofoni bio postavljen tako da prima nekoliko sati sunčeve svetlosti dnevno, fotoćelije su iznova punile sistem. Takvi uređaji su omogućavali neprekidno prisluškivanje.

"Metod prijema?" upita Kole.

Agent pokaza na izolovanu žicu koja se protezala iza kompjutera, uz zid, izlazeći kroz rupu na krovu ambara. "Jednostavni radio-talasi. Mala antena nalazi se na krovu."

Kole je znao da se ovakvi uređaji za prisluškivanje obično postavljaju u kancelarijama i da se aktiviraju na glas kako bi uštedeli prostor na hard disku. Tokom dana se snimaju razgovori dok se kompresovani audio fajlovi šalju noću kako ne bi bili otkriveni. Nakon slanja, hard disk bi se automatski obrisao i bio spreman za istu proceduru narednog dana.

Kole podiže pogled ka polici na kojoj se nalazilo nekoliko stotina audio kaseti, obeleženih datumima i brojevima. Neko je bio veoma zauzet. Ponovo se okrenu ka agentu. "Imate li ikakvu predstavu o tome koga su prisluškivali?"

"Pa, poručnice", reče agent, prilazeći kompjuteru i pokrećući neki program. "To je najčudnije od svega..."

POGLAVLJE 82

Langdon se osećao potpuno iscrpljeno dok su on i Sofi preskakali preko rampe za ulazak na stanicu podzemne železnice kod Crkve hrama i trčali sve dublje u prljavi lavirint tunela i perona. Krivica ga je izjedala.

Ja sam uvalio Lija u ovo, i sada je u ogromnoj opasnosti.

To što je Remi bio umešan, iako šokantno, ipak je imalo smisla. Ko god da je tragao za Gralom, uključio je nekoga iznutra. Okrenuli su se Tibingovom domu iz istog razloga kao i ja. Tokom čitave istorije, oni koji su posedovali znanje o Gralu uvek su bili na meti i lopova i naučnika. Činjenica da su Tibinga sve vreme imali na oku trebalo je da smanji Langdonov osećaj krivice. Nije pomoglo. Moramo da pronađemo Lija i da mu pomognemo. Odmah. Langdon je pratio Sofi do perona odakle je polazila kružna linija ka zapadu. Sofi požuri do govornice da pozove policiju, uprkos Remijevom upozorenju. Langdon sede na prljavu klupu, ophrvan kajanjem.

"Najbolji način da pomognemo Liju", govorila je Sofi dok je birala broj, "jeste da odmah obavestimo londonsku policiju. Veruj mi."

Langdon se isprva nije složio sa ovom idejom, ali kada su počeli da razmatraju šta im je dalje činiti, Sofina ideja počela je da dobija na smislu. Tibing je za sada bio bezbedan. Čak i ako su Remi i ostali znali gde se nalazi grob viteza, još uvek bi im mogla zatrebati Tibingova pomoć da otkriju na šta sfera upućuje. Langdona je brinulo šta će se desiti nakon što pronađu mapu koja vodi do Grala. Li će postati ogromna smetnja.

Ako je uopšte imao šanse da pomogne Liju, ili da ikada ponovo ugleda ključni kamen, Langdon je morao prvi da stigne do groba viteza. Na žalost, Remi je bio u velikoj prednosti.

Sofi je imala zadatak da uspori Remija.

Langdon da pronađe pravi grob.

Sofi će Remiju i Sajlasu natovariti na vrat londonsku policiju, što će ih primorati da se kriju. Još bolje bi bilo da ih uhapsu. Langdonov plan je bio manje izvestan - odvesti se podzemnom železnicom do Kings koledža koji se nalazio u blizini, čuven po svojoj elektronskoj bazi podataka iz oblasti teologije. Vrhunska istraživačka alatka, čuo je Langdon. Trenutni odgovori na svako pitanje iz oblasti religije. Pita se šta će baza podataka moći da im kaže o 'vitezu koga je papa pokopao'.

Ustade i počne nervozno da korača, želeći da voz što pre stigne.

324

Den Braun

U govornici, Sofi konačno uspe da stupi u vezu sa londonskom policijom. "Stanica Snou Hil", reče službenik na centrali. "Kome da prosledim vaš poziv?"

"Želim da prijavim otmicu." Sofi je umela da govori precizno i sažeto.

"Vaše ime, molim?"

Sofi zastade. "Agent Sofi Nevo iz francuske Sudske policije."

Zvaničnost je ostavila željeni učinak. "Trenutak, gospođo. Samo da vas spojim sa detektivom."

Dok je čekala, Sofi se pitala da li će policija uopšte poverovati u njen opis Tibingovih otmičara. Čovek u smokingu. Ima li išta lakše nego uhvatiti takvog osumnjičenog? Čak i ako se presvuče, Remi ostaje u društvu albino monaha. Nemoguće ih je promašiti. Štaviše, imali su taoca i nisu mogli da se voze javnim prevozom. Pitala se koliko dugačkih jaguara može biti u Londonu. Činilo se da je spajanje Sofi sa detektivom trajalo čitavu večnost. Hajde! Čula je kako veza krčka i zuji, kao da je prebacuju na drugi lokal.

Prošlo je petnaest sekundi.

Konačno se javi muški glas. "Agente Nevo?"

Zapanjena, Sofi je istog trenutka prepoznala taj osorni glas.

"Agente Nevo", nastavi Bezu Faš, "Gde se do đavola nalazite?"

Sofi je bila bez teksta. Kapetan Faš je očigledno zahtevao od telefonske centrale londonske policije da ga obavesti ako ih Sofi pozove.

"Slušajte", Faš reče, obraćajući joj se na francuskom, bez suvišnih reci.

"Noćas sam načinio užasnu pogrešku. Robert Langdon nije kriv. Sve optužbe protiv njega su odbačene. Ipak, oboje ste u opasnosti. Morate da se vratite."

Sofi je zinula od iznenađenja. Nije imala pojma kako da odgovori. Faš nije čovek koji se tek tako izvinjava.

"Niste mi rekli", nastavi Faš, "da vam je Žak Sonijer deda. Potpuno sam spreman da pređem preko vaše noćasnje neposlušnosti zbog emocionalnog stresa pod kojim mora da se nalazite. Međutim, vi i Langdon sada se obratite najbližoj stanici policije u Londonu kako bi vam pružili utočište."

On zna da sam u Londonu? Šta još Faš zna? Sofi je u pozadini čula zvuke nalik bušenju. Takođe je čula i neobično krckanje veze. "Da li pokušavate da odredite odakle dolazi ovaj poziv, kapetane?"

Fašov glas je sada bio oštar. "Vi i ja moramo da sarađujemo, agente Nevo. Oboje možemo mnogo da izgubimo. Ovo je način da smanjimo štete.

Napravio

sam grešku u prosuđivanju sinoć i ukoliko ta greška bude za posledicu imala smrt američkog profesora i kriptografa Sudske policije, moja karijera je okončana. Pokušavam da vas vratim na bezbedno već poslednjih nekoliko sati."

Topao vazduh se širio stanicom dok se voz približavao uz prigušenu buku.

Sofi je nameravala da se ukrca. Langdon isto.

"Čovek koga tražite je Remi Legaludek", reče Sofi. "On je Tibingov sluga. Upravo je oteo Tibinga u Crkvi hrama i..."

Da Vinčijev kod

325

"Agente Nevo!" zaurla Faš dok je voz tutnjeći ulazio u stanicu. "O tome se ne raspravlja preko nezaštićene linije. Vi i Langdon ćete se odmah javiti policiji. Za svoje dobro! Ovo je direktno naređenje!"

Sofi spusti slušalicu i sa Langdonom jurnu ka vozu.

Besprekorno čista kabina Tibingovog hokera sada je bila prekrivena metalnim opiljcima i mirisala na kompresovani vazduh i propan. Bez Faš je sve ljude poslao napolje i sedeo sam sa svojim pićem i teškom drvenom kutijom koju je pronašao u Tibingovom sefu.

Prešao je prstom preko intarzije u obliku ruže i podigao ukrašeni poklopac. Unutra je pronašao kameni cilindar sa brojčanicima na kojima su se nalazila slova. Pet brojčanika bilo je namešteno da pokazuje reč SOFIA. Faš je dugo zurio u tu reč, a potom je podigao cilindar sa jastučeta na kojem je ležao i pažljivo pregledao svaki njegov centimetar. Zatim, povlačeći polako krajeve cilindra, skinu jedan deo. Cilindar je bio prazan.

Faš ga položi natrag u kutiju i odsutno se zagleda kroz prozor mlaznjaka, u unutrašnjost hangara, razmišljajući o svom kratkom razgovoru sa Sofi, kao i o informaciji koju je dobio od ekipe kriminalističke tehnike u zamku Vilet. Zvono telefona trže ga iz misli.

Bila je to centrala Sudske policije. Službenik se izvinjavao. Predsednik Ciriške depozitne banke stalno je zvao, i iako mu je nekoliko puta bilo rečeno da je kapetan poslovno u Londonu, zvao je ponovo i ponovo. Nimalo odu-

ševljen, Faš reče službeniku da mu prosledi poziv.

"Gospodine Verne", reče Faš, pre nego što je ovaj stigao i da progovori, "žao mi je što vam se nisam ranije javio. Bio sam zauzet. Kao što sam obećao, ime vaše banke nije se pojavilo u medijima. Dakle, šta vas sada tačno muči?"

Verne zabrinuto ispriča Fašu kako su Langdon i Sofi izneli malu drvenu kutiju iz banke i potom ga primorali da im pomogne da pobegnu. "Potom, kada sam na radiju čuo da su kriminalci", govorio je Verne, "zaustavio sam vozilo i zahtevao da mi vrate kutiju, ali su me oni napali i ukrali kamion."

"Brinete se za drvenu kutiju", reče Faš, posmatrajući intarziju ruže na kutiji i ponovo pažljivo podižući poklopac kako bi pogledao beli cilindar.

"Možete li da mi kažete šta se nalazilo u kutiji?"

"Sadržina je nebitna", odvrati Verne. "Brine me reputacija moje banke. Nikada nismo imali pljačku. Nikada. Ako ne budem uspeo da povratim imovinu u ime svog klijenta, to će nas uništiti."

"Rekli ste da su agent Nevo i Robert Langdon imali lozinku i ključ. Zašto kažete da su kutiju ukrali?"

"Oni su večeras ubili ljude. Kao i dedu Sofi Nevo. Do ključa i lozinke su očigledno došli na nepošten način."

Da Vinčijev kod

327

"Gospodine Verne, moji su ljudi proverili vaše poreklo i vaša interesovanja. Očito je da ste izuzetno kulturni i prefinjeni čovek. Pretpostavljam da ste takođe i častan čovek. Kao što sam i ja. S obzirom na to, dajem vam svoju

reč komandanta Sudske policije da se vaša kutija, kao i reputacija vaše banke, nalaze u sigurnim rukama."

POGLAVLJE 90

Visoko na tavanu za seno zamka Vilet, Kole je, zapanjen, zurio u monitor.

"Ovaj sistem prisluškuje sve ove lokacije?"

"Da", reče agent. "Izgleda da su podaci prikupljeni već godinama."

Kole ponovo pročitava spisak, bez reci.

KOLBER SOSTAK - Predsednik Ustavnog saveta

ŽAN SAF - Kustos, Muzej Jeu de Paume

EDUAR DEROŠER - Viši arhivar, Biblioteka Miteran

ŽAK SONIJER - Kustos, Muzej Luvr

MIŠEL BRETON - Predsednik DAS-a (francuske obaveštajne službe)

Agent pokaza na ekran. "Broj četiri nas očigledno najviše zanima."

Kole odsutno klimnu. I sam je to odmah primetio. Žaka Sonijera su prislušivali. Ponovo pogleda ostatak liste. Kako je iko uopšte mogao da prisluškuje sve te istaknute ljude? "Jeste li preslušali neke od audio fajlova?" "Nekoliko. Ovo je jedan od poslednjih." Agent pritisnu nekoliko tipki na kompjuteru. Zvučnici zapucketaše i oživeše. "Capitaine, un agent du Departement de Cryptographie est arrive."

Kole nije verovao svojim ušima. "To sam ja! To je moj glas!" Potom se seti da je sedeo za Sonijerovim radnim stolom i da je pozvao Faša koji se nalazio u Velikoj galeriji kako bi ga upozorio da Sofi Nevo dolazi.

Agent klimu glavom. "Veliki deo naše večerašnje istrage u Luvru mogao je da se čuje ukoliko je bilo zainteresovanih da slušaju."

"Jeste li poslali nekoga da pronađe prislušni uređaj?"

"Nema potrebe. Znamo tačno gde se nalazi." Agent ode do gomile starih beležaka i nacрта na radnom stolu. Odabra jednu stranicu i pruži je Koleu.

"Da li vam izgleda poznato?"

Kole je bio zapanjen. Držao je fotokopiju starog šematskog dijagrama, koji je prikazivao primitivnu napravu. Nije mogao da pročita rukom pisane oznake na italijanskom, pa ipak je znao u šta gleda - u model potpuno razrađenog srednjovekovnog francuskog viteza.

Viteza koji je stajao na Sonijerovom stolu!

Koleov pogled pođe ka marginama fotokopije, na kojima je neko crvenim tankim markerom naškrabao napomene. Napomene su bile na francuskom i izgledalo je da govore o tome kako na najbolji način ubaciti prislušni uređaj u viteza.

POGLAVLJE 91

Sajlas je sedeo na suvozačkom sedištu parkiranog jaguara, u blizini Crkve hrama. Ruka mu se znojila dok je držao ključni kamen i čekao da Remi u stražnjem delu veže Tibinga konopcem koji su pronašli u prtljažniku.

Naposletku, Remi se pojavi iz zadnjeg dela, obiđe oko kola i kliznu na vozačko sedište pored Sajlasa.

"Vežan?" upita Sajlas.

Remi se zakikota, otrešajući kapljice kiše i bacajući pogled preko ramena, kroz spuštenu pregradu, na sklopčanog Lija Tibinga, koji se jedva video u tami stražnjeg dela. "Ne ide on nikuda."

Sajlas ču Tibingove prigušene uzvike i shvati da je Remi upotrebio staru lepljivu traku kako bi mu zapušio usta.

"Ferre ta gueule!" viknu Remi preko ramena. Naginjući se ka komplikovanoj komandnoj tabli, Remi pritisnu dugme. Neprozirna pregrada se podiže iza njih, odsecajući ih od zadnjeg dela. Tibing nestade, a njegov glas bi ugušen. Remi pogleda Sajlasa. "Dovoljno sam dugo slušao njegovo bedno

cviljenje."

Nekoliko minuta kasnije, dok je dugački jaguar klizio ulicama, Sajlasov mobilni telefon zazvoni. Učitelj. Uzbuđeno se javi. "Halo?"

"Sajlase", začu se poznati Učiteljev francuski naglasak, "laknulo mi je što ti čujem glas. To znači da si bezbedan."

Sajlasu je takođe laknulo što čuje Učitelja. Prošli su sati i operacija je znatno skrenula sa kursa. Sada je, napokon, izgledalo da se vratila na pravi put. "Imam ključni kamen."

"To je odlična vest", reče mu Učitelj. "Da li je Remi sa tobom?"

Sajlas se iznenadi kad ču da Učitelj oslovljava Remija po imenu. "Da. Remi me je oslobodio."

"Kao što sam mu naredio. Jedino mi je žao što si toliko dugo morao da trpiš zarobljeništvo."

"Fizička neprijatnost nije od značaja. Važno je da je ključni kamen naš."

"Da. Smesta moram da ga dobijem. Vreme je od presudnog značaja."

Sajlas je sa nestrpljenjem želeo da se naposletku i lično susretne sa Učiteljem. "Da, gospodine, biće mi čast."

330

Deri Braun

"Sajlase, želeo bih da mi ga Remi donese."

Remi? Sajlas je bio kao pokisao. Nakon svega što je uradio za Učitelja, verovao je da će on biti taj koji će mu predati ključni kamen. Učitelju je draži Remi?

"Osećam tvoje razočaranje", reče Učitelj, "što mi govori da ne shvataš moju nameru." Snizi glas do šapata. "Moraš verovati da bih mnogo radije primio ključni kamen od tebe - Božjeg čoveka a ne kriminalca - ali moram da se pozabavim Remijem. Oglušio se o moja naređenja i načinio tešku pogrešku koja je ugrozila čitavu našu misiju."

Sajlasa prođoše žmarci i pogleda Remija. Otmica Tibinga nije bila deo plana, i biće problem šta sa njim.

"Ti i ja smo Božji ljudi", šaputao je Učitelj. "Ne smemo skrenuti sa našeg puta." Nastade zlosutna pauza na drugoj strani. "Samo iz tog razloga ću zahtevati od Remija da mi donese ključni kamen. Da li razumeš?"

Sajlas je osećao gnev u Učiteljevom glasu i bio je iznenađen što takav čovek ne pokazuje više razumevanja. Nije se moglo izbeći da se on pojavi lično, mislio je Sajlas. Remi je uradio ono što je morao. "Razumem", uspe da prozbori.

"Dobro. Radi sopstvene bezbednosti, moraš odmah da se skloniš sa ulice. Policija će uskoro tragati za limuzinom, a ne želim da te uhvate. Opus Dei ima rezidenciju u Londonu, zar ne?"

"Naravno."

"I tamo si dobrodošao?"

"Kao brat."

"U tom slučaju, idi tamo i ostani sakriven. Pozvaću te onog trenutka kad budem dobio ključni kamen i kad se budem pozabavio svojim trenutnim problemom."

"Vi ste u Londonu?"

"Uradi kako kažem, i sve će biti u redu."

"Da, gospodine."

Učitelj duboko uzdahnu, kao da je ono što mu predstoji bilo izuzetno neprijatno. "Vreme je da razgovaram sa Remijem."

Sajlas pruži telefon Remiju, sluteći da je to možda poslednji poziv koji će Remi Legaludek ikada primiti.

Dok je uzimao telefon, Remi je znao da ovaj jadni, uvrnuti monah nema pojma kakva ga je sudbina čekala sada, nakon što je poslužio svojoj svrsi. Učitelj te je iskoristio, Sajlase.

A tvoj biskup je samo pion.

Da Vinčijev kod

331

Remi se još uvek divio Učiteljevoj moći ubeđivanja. Biskup Aringarosa je u sve poverovao. Zaslepilo ga je sopstveno očajanje. Aringarosa je suviše želeo da veruje. Iako se Remiju nije naročito dopadao Učitelj, osećao je ponos

što je uspeo da zadobije njegovo poverenje i toliko mu pomogne. Zaslužio sam svoju platu.

"Slušaj pažljivo", reče Učitelj. "Odvezi Sajlasa do zgrade sekte Opus Dei i ostavi ga nekoliko ulica dalje. Potom se odvezi do parka svetog Džejmsa. On se nalazi pored Parlamenta i Big Bena. Možeš da parkiraš limuzinu na Hors Gards Parejd. Tamo ćemo razgovarati."

Rekavši to, prekinu vezu.

POGLAVLJE 92

Katedra za teologiju i studije religije Kings koledža, koji je 1829. godine osnovao kralj Džordž IV, smeštena je uz Parlament, na imanju koje im je u tu svrhu poklonila Kruna. Katedra za studije religije Kings koledža ne samo da je znamenita po svom 150-godišnjem iskustvu u nastavi i istraživačkom radu, nego i po tome što je 1982. godine osnovala Istraživački institut za sistematsku teologiju, koji sadrži jednu od najkompletnijih i elektronski najsavremenijih istraživačkih biblioteka iz oblasti religije na svetu.

Langdon je još uvek bio potresen kada se zajedno sa Sofi sklonio sa kiše i ušao u biblioteku. Osnovna istraživačka biblioteka izgledala je upravo kao

što ju je Tibing opisao - dramatična osmougaona prostorija kojom je dominirao ogroman okrugli sto za kojim bi se udobno mogli smestiti kralj Artur i njegovi vitezovi, da na njemu nije bilo dvanaest kompjutera sa ravnim monitorima. Na drugom kraju prostorije, dežurna bibliotekarka je upravo sebi sipala čaj, započinjući svoj radni dan.

"Prekrasno jutro", reče ona veselim britaskim akcentom, ostavljajući čaj i prilazeći im. "Mogu li vam biti od pomoći?"

"Hvala, da", odgovori Langdon. "Ja sam..."

"Robert Langdon." Ona se prijatno nasmeši. "Znam ko ste."

Za trenutak, Langdon se uplaši da je Faš objavio poternicu za njim i na engleskoj televiziji, ali bibliotekarkin osmeh je govorio drugačije. Langdon se još uvek ne beše navikao na ovakve trenutke neočekivane popularnosti. S druge strane, ukoliko bi bilo ko na čitavoj kugli zemaljskoj mogao da ga prepozna, onda je to sigurno bibliotekarka u nekoj biblioteci za studije religije.

"Pamela Getum", predstavi se bibliotekarka, pružajući mu ruku. Imala je srdačno, učeno lice i prijatan zvonak glas, naočare sa debelim staklima u rožnatom okviru koje su joj visile oko vrata.

"Drago mi je", reče Langdon. "Ovo je moja prijateljica Sofi Nevo."

Dve žene se pozdraviše, i Pamela Getum se istog trenutka ponovo okrenu ka Langdonu. "Nisam znala da ćete doći."

"Nismo ni mi. Ukoliko to nije problem, zaista bi nam trebala vaša pomoć da dođemo do određenih informacija."

Pamela Getum se premesti sa noge na nogu. "Naše usluge su dostupne samo ukoliko se najavite i zatražite odobrenje, sem, naravno, ukoliko niste gost nekoga od predavača na koledžu."

Langdon odmahnu glavom. "Plašim se da smo došli nenajavljeno. Moj prijatelj vas veoma ceni. Ser Li Tibing." Langdon oseti tugu dok je izgovarao ime. "Britanski kraljevski isloričar."

Da Vinčijev kod

333

Bibliotekarka se razvedri, smejući se. "Zaboga, da. Kakva osoba. Fanatik! Svaki put kada dođe, uvek isti pravac istraživanja. Gral. Gral. Gral. Kunem se da će radije umreti nego odustati od svoje potrage." Ona namignu.

"Vreme i novac dozvoljavaju tako divan luksuz, zar ne? Pravi Don Kihot."

"Možete li nam ikako pomoći?" upita Sofi. "Veoma je važno."

Pamela Getum pogleda po praznoj biblioteci i potom im oboma namignu.

"Pa, ne mogu da tvrdim da sam previše zauzeta, zar ne? Ukoliko se prijavite, pretpostavljam da niko neće imati ništa protiv. Šta vas je zanimalo?"

"Pokušavamo da pronađemo jedan grob u Londonu."

Pamela Getum izgledala je zabrinuto. "Njih ima oko dvadeset hiljada. Možete li da budete određeniji?"

"U pitanju je grob viteza. Nemamo njegovo ime."

"Vitez. To je već određeno."

"Nemamo mnogo podataka o vitezima koga tražimo", reče Sofi, "ali ovo je ono što znamo." Izvadi parče papira na kojem je zapisala prva dva stiha pesme.

Ne želeći da pokažu čitavu pesmu nekome nepoznatom, Langdon i Sofi su se odlučili za prva dva stiha, koja su se odnosila na viteza. Dešifrovanje u delovima, kako je to Sofi nazivala. Kada bi obavestajna služba presrela šifru sa poverljivim podacima, svaki kriptograf bi dobio po deo šifre. Na taj način, kada bi je dešifrovali, nikome od njih ne bi bila poznata čitava dešifrovanja poruka.

U ovom slučaju, mere opreza su verovatno bile preterane; čak i ukoliko bi bibliotekarka videla čitavu pesmu, pronašla grob viteza i znala koja to sfera nedostaje, sve te informacije nisu vredele ništa ukoliko nije imala kripteks. Pamela Getum je u očima čuvenog američkog naučnika primetila koliko je stvar hitna, kao da mu je bilo od životne važnosti da pronađe taj grob. Zelenooka žena sa njim takođe je izgledala nestrajno.

Zbunjena, Pamela Getum stavi naočare i pogleda parče papira koje su joj upravo pružili.

U Londonu leži vitez koga je papa pokopao.

Plodove njegovog rada Sveti gnev je snašao.

Ona pogleda svoje posetioce. "Šta je ovo? Nekakva harvarska igra lova na blago?"

Langdon se usiljeno nasmeja. "Da, nešto slično."

Bibliotekarka zaslade, osećajući da joj nisu ispričali čitavu priču. Ipak, zainteresovala se i uhvati sebe kako pažljivo proučava stihove. "Sudeći pre-

ma ovim stihovima, vitez je uradio nešto što je razljutilo Boga, pa ipak je papa bio dovoljno milostiv da ga sahrani u Londonu."

Langdon potvrdi. "Da li vas to asocira na nešto?"

Pamela Getum pođe ka jednom od kompjutera. "Ne ovako napamet, ali hajde da vidimo šta će nam baza podataka izbaciti."

Tokom poslednje dve decenije, Istraživački institut za sistematsku teologiju Kings koledža koristio je softver za optičko prepoznavanje slova i znakova zajedno sa uređajima za lingvističko prevođenje, kako bi se digitalizovale i katalogizovale ogromne zbirke tekstova - enciklopedije religija, religiozne biografije, sveti spisi na desetinama jezika, istorije, pisma Vatikana, dnevnic klerika, bilo šta što je potpadalo pod pisanija o ljudskoj duhovnosti. Zahvaljujući tome što se sada ta pozamašna zbirka nalazila u obliku bitova i bajtova umesto u vidu opipljivih stranica, bilo je daleko lakše pristupiti podacima.

Smeštajući se za jedan od kompjutera, Pamela Getum pogleda parče papira i počne da kuca. "Za početak, idemo preko obične Bulove algebre sa nekoliko očiglednih ključnih reci, da vidimo šta ćemo dobiti."

"Hvala vam,"

Bibliotekarka ukuca nekoliko reci:

LONDON, VITEZ, PAPA

Kliknuvši na opciju za pretraživanje, mogla je da čuje zujanje masivne glavne stanice u prizemlju koja je pretraživala podatke brzinom od 500 megabajta u sekundi. "Tražila sam od sistema da nam prikaže sve dokumente u čijim se kompletnim tekstovima pojavljuju sve tri reci. Dobićemo više odrednica nego što nam je potrebno, ali to je dobro za početak."

Na ekranu su se već ispisivale prve odrednice.

Papa na slikama. Zbirka portreta ser Džošue Rejnoldsa.

London University Press.

Bibliotekarka odmahnu glavom. "Očigledno to nije ono što tražite." Spusti se do sledeće odrednice.

Londonska dela Aleksandera Poupa",

Dž. Vilson Najt.

Ponovo odmahnu glavom.

Kako se sistem zahuktavao, odrednice su se pojavljivale brže nego obično. Dobili su na desetine tekstova od kojih su se mnogi odnosili na reči u engleskom 'Pope' kao papa i kao pesme engle-

Da Vinčijev kod

335

skog pisca iz osamnaestog veka, Aleksandera Poupa, u čijoj su se antireligioznoj, podsmešljivo-epskoj poeziji često pominjali vitezovi i London.

Bibliotekarka baci brz pogled na polje sa brojkama u dnu ekrana. Ovaj kompjuter je, proračunavajući trenutni broj odrednica i množeći ga sa procentualnim ostatkom baze podataka koji je još trebalo pretražiti, izbacivao grubu procenu broja informacija koje su se mogle očekivati. Izgledalo je da će pretraga izbaciti neverovatno veliku količinu podataka.

Procenjeni ukupni broj odrednica: 2.692

"Moramo bliže da definišemo parametre", reče bibliotekarka, prekidajući pretragu. "Da li su ovo sve informacije koje imate u vezi sa grobom? Nemate više ništa na osnovu čega bismo mogli tražiti?"

Langdon pogleda Sofi, ne znajući šta da radi.

Ovo nije nikakva igra, pomisli bibliotekarka. Znala je za govorkanja koja su pratila prošlogodišnje događaje u Rimu u kojima je Langdon učestvovao.

Ovom Amerikancu je odobren pristup najpoverljivijoj biblioteci na svetu -

Vatikanskoj tajnoj arhivi. Pitala se kakve li je sve tajne Robert Langdon otkrio tamo i da li njegova sadašnja očajnička potraga za misterioznim londonskim

grobom ima ikakve veze sa informacijama do kojih je došao u Vatikanu. Getumova je dovoljno dugo bila bibliotekarka i znala je najčešći razlog zbog kojeg ljudi dolaze u London da bi tragali za vitezovima. Gral.

Bibliotekarka se nasmeši i bolje namesti naočare. "Prijatelji ste Lija Tibinga, nalazite se u Engleskoj i tragate za vitezom." Prekrsti ruke. "Mogu samo da zaključim da se nalazite u pohodu na Gral."

Langdon i Sofi razmeniše zapanjene poglede.

Pamela Getum se nasmeja. "Prijatelji moji, ova biblioteka je glavna baza onih koji tragaju za Gralom. Među njima se nalazi i Li Tibing. Da sam bar dobila po šiling svaki put kad sam pokrenula pretragu za Ružom, Marijom Magdalenom, Sangrealom, Merovinzima, Sionskim prioratom, i tako dalje, i tako dalje. Zaverе su nešto što svi vole." Skide naočare i pogleda ih. "Potrebno mi je više informacija."

U tišini, Pamela Getum je osećala kako nestrpljenje njenih gostiju da što pre dođu do odgovora odnosi prevagu nad njihovom obazrivošću.

"Evo", odjednom reče Sofi Nevo. "Ovo je sve što znamo." Uzimajući penkalo od Langdona, ispisa još dva stiha na parčetu papira i predade ga bibliotekarki.

**TRAŽITE SFERU KOJA BI TREBALO DA JE NA NJEGOVOM GROBU.
ONA GOVORI O RUŽIČASTOM MESU I OSEMENJENOJ MATERICI.**

Bibliotekarka se nasmeši za sebe. Stvarno je Gral u pitanju, pomisli, zapazajući da se pominju Ruža i njena oplodena maierica. "Mogu da vam po-

336

Den Braun

mognem", reče, podižući pogled sa papira. "Smem li da pitam odakle potiču ovi stihovi? I zašto tragate za orbitom?"

"Možete da pitate", reče Langdon sa prijateljskim osmehom, "ali to je duga priča a mi imamo veoma malo vremena."

"Zvuči kao da ste na ućtiv način rekli 'gledaj svoja posla'."

"Zauvek ćemo biti vaši dužnici, Pamela", reče Langdon, "ako otkrijete ko je taj vitez i gde je sahranjen."

"Dobro onda", reče bibliotekarka, ponovo tipkajući po tastaturi. "Prihvatom igru. Ako se ovo pitanje tiče Grala, trebalo bi da ubacimo i ključne reci koje se na njega odnose. Dodaću parametar međusobne udaljenosti reci i isključiti opciju koja kaže da moraju da se pominju u naslovu. Tako ćemo ograničiti našu pretragu samo na tekstove u kojima se naše ključne reci pojavljuju blizu reci koje se odnose na Gral."

Traži:

VITEZ, LONDON, PAPA, GROB

Do udaljenosti od 100 reci od:

GRAL, RUŽA, SANGREAL, PUTIR

"Koliko će to dugo trajati?" upita Sofi.

"Nekoliko stotina terabajta sa višestrukim paralelnim pretraživanjem?"

U Pamelinim očima se javi blesak kad kliknu na opciju za pretraživanje.

"Svega petnaest minuta."

Langdon i Sofi nisu ništa rekli, ali Pamela Getum je osećala da im tih petnaest minuta zvuči kao Čitava večnost.

"Jeste li za čaj?" upita, ustajući i odlazeći ka čajniku. "Liju uvek prija moj čaj."

93

Londonski štab sekte Opus Dei jednostavna je zgrada od cigala na adresi Orm Kort 5, koja gleda na Nort Vok u četvrti Kensington Gardens. Sajlas nikada ranije nije bio ovde, ali oseti kako ga preplavljuje osećaj spokojsva dok se peške približavao zgradi. Uprkos kiši, Remi ga je ostavio malo dalje kako ne bi limuzinom izlazio na glavne ulice. Sajlasu nije smetalo da prošeta. Kiša ga je pročišćavala.

Na Remijev predlog, Sajlas obrisa pištolj i baci ga kroz rešetku kanalizacije. Bilo mu je drago što ga se rešio. Osećao se lakše. Noge su ga još uvek bolele od vezavanja, ali Sajlas beše izdržao daleko veće bolove. Pitao se, međutim, šta je sa Tibingom, koga je Remi ostavio vezanog u zadnjem delu limuzine. Britanac je do sada morao početi da pati od bolova.

"Sta ćeš uraditi sa njim?" pitao je Remija dok su se vozili ka štabu sekte Opus Dei.

Remi slegnu ramenima. "Ta odluka je na Učitelju." U njegovom glasu čula se neobična konačnost.

Dok se približavao zgradi, kiša je počela jače da pada, natapajući mu teški ogrtač. Bio je spreman da ostavi za sobom grehe koje je počinio u poslednja dvadeset i četiri časa i pročisti svoju dušu. Njegov posao je bio završen. Prelazeći preko malog dvorišta ispred glavnog ulaza, Sajlas nije bio iznenađen kada je zatekao vrata otključana. Otvori ih i stupi u minijaturni hol. Prigušeno zvono začu se na spratu kad Sajlas zakorači na tepih. Zvono je bila

uobičajena pojava u ovakvim zgradama, čiji su stanovnici provodili veći deo dana u molitvi, u svojim sobama. Sajlas je čuo kako se neko kreće po škriputavim podnim daskama iznad njega.

Čovek u mantiji siđe u prizemlje. "Izvolite?" Imao je blage oči koje kao da nisu primećivale Sajlasov užasni fizički izgled.

"Hvala Vam. Ja sam Sajlas. Član sam organizacije Opus Dei."

"Amerikanac?"

Sajlas klimnu. "U Londonu sam na samo jedan dan. Mogu li se odmoriti ovde?"

"Ne morate ni da pitate. Na trećem spratu se nalaze dve slobodne sobe. Da vam donesem čaj i hleb?"

"Hvala vam." Sajlas je skapavao od gladi.

Sajlas se zaputi na sprat, do skromne sobe sa prozorom, gde skinu svoju mokru haljinu i kleknu da se pomoli u donjem vešu. Čuo je svog domaćina

338

Den Braun

kako se penje i ostavlja poslužavnik ispred njegovih vrata. Sajlas dovrši molitvu, pojede svoj obrok i leže da spava.

Tri sprata niže, telefon je zvonio. Pripadnik sekte Opus Dei, koji beše primio Sajlasa, podiže slušalicu.

"Ovde policija Londona", reče glas. "Pokušavamo da pronađemo izvesnog albino monaha. Imamo dojavu da bi mogao biti kod vas. Da li ste ga videli?"

Covek se prepade. "Da, ovde je. Šta nije u redu?"

"Kod vas je sada?"

"Da, na spratu, moli se. O čemu se radi?"

"Ostavite ga tu gde je", naredi službenik. "Nikome nemojte govoriti ni reč. Odmah ću poslati ljude."

POGLAVLJE 94

Park svetog Džejmsa bio je more zelenila usred Londona, javni park koji se graniči sa Vestminsterskom i Bakingemskom palatom, kao i palatom svetog Džejmsa. Nekada omeđen od strane Henrija VIII i naseljen jelenima za lov, park svetog Džejmsa sada je otvoren za javnost. Za vreme sunčanih poslepodneva stanovnici Londona odlaze na piknike pod vrbama i hrane pelikane u jezeru. Prvi pelikani su bili poklon ruskog ambasadora kralju Čarlsu II.

Učitelj danas nije video pelikane. Umesto njih, olujno vreme je donelo morske galebove sa okeana. Prekrili su travnjake - stotine belih tela okrenutih u istom smeru, strpljivo su podnosili vlažan vetar. Uprkos jutarnjoj magli, iz parka se pružao prekrasan pogled na Parlament i Big Ben. Zagledan preko talasastih travnjaka, pored jezera i nežnih obrisa tužnih vrba, Učitelj je video vrhove zgrade u kojoj se nalazio grob viteza - pravi razlog zbog kojeg je Remiju rekao da dođe ovde.

Dok je Učitelj prilazio suvozačkim vratima parkirane limuzine, Remi se nagnu i otvori vrata. Učitelj zastade, potežući konjak iz pljoske koju je nosio sa sobom. Potom, obrisavši usta, sede pored Remija i zatvori vrata.

Remi podiže ključni kamen kao da podiže trofej. "Umalo da ga izgubimo."

"Dobro si postupio", reče Učitelj.

"Mi smo dobro postupili", odgovori Remi, polažući ključni kamen u ne-

strpljive Učiteljeve ruke.

Učitelj mu se dugo divio, smešeći se. "A pištolj? Obrisao si otiske?"

"Vratio sam ga u pretinac, gde sam ga i pronašao."

"Odlično." Učitelj otpi još jedan gutljaj konjaka, potom pruži pljosku Remiju. "Da nazdravimo našem uspehu. Cilj je blizu."

Remi zahvalno prihvati pljosku. Konjak je imao slan ukus, ali Remi nije mario. On i Učitelj su sada zaista bili partneri. Osećao je kako se penje za jednu stepenicu u svom životu. Nikada više neće biti sluga. Dok je gledao niz nasip ka jezeru, činilo se da ga od života u zamku Vilet deli čitava večnost.

Natežući još jedan gutljaj iz pljoske, Remi oseti kako mu konjak zagreva krv. Toplina u njegovom grlu, međutim, brzo se pretvarala u neprijatnu

340

Den Braun

vrelinu. Olabavi leptir-mašnu i vrati pljosku Učitelju. "Verovatno sam suviše popio", uspe da procedi.

Uzimajući pljosku, Učitelj reče: "Remi, kao što ti je poznato, ti si jedina osoba koja zna ko sam ja. Pružio sam ti ogromno poverenje."

"Da", reče on, osećajući kako ga hvata groznica dok je još više opuštao leptir-mašnu. "I vaš ću identitet odneti sa sobom u grob."

Učitelj je dugo ćutao. "Verujem ti." Spuštajući u džep pljosku i ključni kamen, Učitelj posegnu ka pretincu i izvadi mali meduza pištolj. Za trenutak, Remi oseti strah, ali ga Učitelj jednostavno spusti u džep pantalona.

Šta on to radi? Remi iznenada počeo da se preznojava.

"Znam da sam ti obećao slobodu", reče Učitelj, sada sa žaljenjem u glasu. "Ali s obzirom na okolnosti, ovo je najbolje što mogu da učinim."

Oticanje u Remijevom grlu nahrupi poput lave i on pade na upravljač, hvatajući se za vrat. Dušnik mu se sve više sužavao. Prigušeno uzviknu, nedovoljno glasno da bi ga čuli izvan limuzine. Slani ukus konjaka mu postade jasan.

Ubice me!

U neverici, Remi se okrenu i vide Učitelja kako mirno sedi pored njega, zureći pravo kroz vetrobransko staklo. Remijev pogled se zamuti. Borio se za dah. Sve sam mu omogućio! Kako je mogao ovo da uradi! Da li je Učitelj sve vreme nameravao da ga ubije, ili je izgubio veru u njega zbog događaja u Crkvi hrama, Remi nikada neće saznati. Užas i gnev jurili su mu kroz telo. Remi pokuša da se baci ka Učitelju, ali jedva da se pomeri. Verovao sam ti! Remi pokuša da podigne stisnute pesnice i da pritisne sirenu, ali umesto toga sruši se na stranu i skotrlja na sedište, ležeći na boku pored Učitelja, i držeći se za vrat. Kiša je jače padala. Remi više nije mogao da vidi, ali naprezao se da zadrži poslednje ostatke svesti. Dok je njegov svet polako oba-

vijala tama, Remi Legaludek se mogao zakleti da je čuo zvuke nežnih talasa sa rivijere.

Učitelj izađe iz limuzine, zadovoljan što niko nije gledao u njegovom pravcu. Nisam imao izbora, reče sam za sebe, iznenađen koliko je malo žalio zbog onog što je upravo učinio. Remi je sam zapečatio svoju sudbinu. Učitelj se sve vreme plašio da će možda morati da ukloni Remija kada misija bude okončana. Smelo se razotkrivši u Crkvi hrama, Remi je tu neophodnost dramatično ubrzao. Neočekivani dolazak Roberta Langdona u zamak Vilet donela je Učitelju kako iznenadnu sreću tako i duboku dilemu. Langdon je ključni kamen doneo u samo srce operacije, što je bilo prijatno iznenađenje - međutim, sa sobom je dovukao i policiju. Remijevi su se otisci nalazili

Da Vinčijev kod

341

svuda po zamku Vilet, kao i oko stanice za prisluškivanje u ambaru, gde je sprovodio osmatranje. Učitelj je bio srećan što se tako detaljno pobrinuo da ga ne povežu sa Remijem. Više nije trebalo da ga brine hoće li Remi progovoriti.

Još jedan posao čeka me ovde, pomisli Učitelj, pomerajući se do zadnjih vrata limuzine. Policija neće imati predstavu o tome šta se desilo... a neće biti svedoka da im pomognu. Pogledavši okolo, on otvori vrata i uđe.

Nekoliko minuta kasnije, Učitelj je prelazio preko parka svetog Džejmsa. Sada ostaju još samo dvoje. Langdon i Nevo. Sa njima će biti teže. Ali izvodljivo. Tog trenutka, međutim, Učitelj je morao da se pozabavi kripteksom. Trijumfalno gledajući po parku, mogao je da vidi svoje odredište. U Londonu leži vitez koga je papa pokopao. Čim je čuo stihove, Učitelj je znao rešenje. Ipak, to što ga drugi nisu otkrili nije bilo nikakvo iznenađenje. U startnoj sam prednosti. Budući da je već mesecima prisluškivao Sonijerove razgovore, Učitelj je čuo Velikog majstora kako jednom prilikom pominje tog čuvenog viteza, izražavajući mu divljenje gotovo ravno onom prema Da Vinčiju. Aluzija u stihovima na tog viteza je surovo jednostavna jednom kada se uoči - priznanje Sonijerovoj dosetljivosti - pa ipak, još uvek je bila nepoznanica na koji će tačno način njegov grob otkriti konačnu šifru.

Tražite sferu koja bi trebalo da je na njegovom grobu.

Učitelj se nejasno seti fotografija čuvenog groba, a naročito njegove najupečatljivije odlike. Veličanstvene sfere. Postavljena povrh spomenika bila je velika koliko i sam spomenik. Prisustvo sfere istovremeno je i ohrabrivalo i zbunjivalo Učitelja. S jedne strane, delovalo je kao znak, a sa druge, prema stihovima, delić zagonetke koji je nedostajao bila je sfera koja je trebalo da bude na spomeniku... a ne ona koja se na njemu već nalazila. Nadao se da će mu pogled izbliza dati odgovor.

Kiša se sada još jače spuštala, i on gurnu kripteks duboko u svoj desni

džep kako bi ga zaštitio od vlage. U levom džepu je držao mali meduza pištolj. Za nekoliko minuta je stupio u najveličanstveniju građevinu Londona staru devet stotina godina.

Baš dok se Učitelj sklanjao sa kiše, biskup Aringarosa je izlazio na nju. Sišao je na mokru pistu privatnog aerodroma Bigin Hil iz skućenog aviona, čvršće se umotavajući u mantiju kako bi se zaštitio od vlage i hladnoće. Na-

342

Den Braun

dao se da će ga dočekati kapetan Faš - ali umesto njega, prilazio mu je mladi britanski policajac sa kišobranom.

"Biskup Aringarosa? Kapetan Faš je morao da ode. Zamolio me je da se postaram za Vas. Predložio je da vas odvedemo u Skotland jard. Mislio je da će to biti najbezbednije."

Najbezbednije ? Aringarosa spusti pogled na tešku akten tašnu punu vatikanskih obveznica koju je stiskao u ruci. Gotovo da je zaboravio na nju.

"Da, hvala vam."

Aringarosa uđe u policijska kola, pitajući se gde bi Sajlas mogao biti.

Nekoliko minuta kasnije, zapucketao je policijski radio, donoseći odgovor. 5 Orme Court.

Aringarosa je istog trenutka prepoznao adresu.

Sedište sekte Opus Dei u Londonu.

Okrenuo se ka vozaču. "Smesta me odvezite tamo!"

POGLAVLJE 95

Langdon nije skidao pogled sa monitora od kako je pretraga počela.

Pet minuta. Samo dve odrednice. Obe nevažne.

Počinjao je da se brine.

Pamela Getum je bila u susednoj prostoriji, spremajući im tople napitke.

Langdon i Sofi su, ne razmišljajući, upitali da li možda ima kafe, pored čaja koji im je bibliotekarka ponudila. Po zvuku mikrotalasne koji je dopirao iz susedne prostorije, Langdon zaključio da će njihov prohtev uskoro biti nagrađen instant neskafo.

Konačno, kompjuter ispusti razdragan zvuk.

"Zvuči kao da ste dobili još jednu odrednicu", reče bibliotekarka iz susedne sobe. "Koji je naslov?"

Langdon je gledao u ekran.

," Alegorija Grala u srednjovekovnoj književnosti:

Traktat o ser Gavenu i Zelenom vitezu.

"Alegorija o Zelenom vitezu", odvrati.

"Ne valja", reče bibliotekarka. "Nema baš mnogo mitoloških zelenih dži-

nova sahranjenih u Londonu."

Langdon i Sofi su strpljivo sedeli ispred monitora, sačekavši još dve sumnjive odrednice. Kada se kompjuter ponovo oglasi, međutim, pojavi se nešto neočekivano.

DIE OPERN VON RICHARD WAGNER

"Vagnerove opere?" upitno ponovi Sofi.

Pamela Getum promoli glavu u prostoriju, držeći pakovanje instant kafe.

"Zvuči kao neobično poklapanje. Da li je Vagner bio vitez?"

"Nije", reče Langdon, iznenada zainteresovan. "Ali je bio poznati mason."

Kao i Mocart, Betoven, Sekspir, Geršvin, Hudini i Dizni. Silni su tekstovi ispisani o vezama između masona i vitezova templara, Sionskog priorata i Svetog grala. "Želeo bih da pogledam ovo. Kako da dobijem kompletan tekst?"

"Ne treba vam kompletan tekst", odgovori bibliotekarka. "Kliknite na podvučeni naslov. Kompjuter će vam prikazati ključne reci zajedno sa nekoliko podataka koji im prethode i koji slede iza njih, kako biste stekli predstavu o kontekstu."

344

Den Braun

Langdon nije imao pojma šta je rekla, ali svejedno kliknu.

Iskoči novi prozor.

... mitološki vitez po imenu Parsifal koji...

...metafora potrage za Gralom koja...

...Londonska filharmonija je 1855...

...Antologijska opera Rebeke Poup "Diva"...

... Vagnerov grob u Bajrojtju, Nemačka...

"Pogrešno", reče Langdon, razočaran. Ipak, divio se lakoći upotrebe ovog sistema pretraživanja. Ključne reci sa odgovarajućim kontekstom bile su dovoljne da ga podsete da je Vagnerova opera Parsifal zapravo omaž Mariji Magdaleni i lozi Isusa Hrista kroz priču mladog viteza koji se nalazi u potrazi za istinom.

"Samo budite strpljivi", savetovala ih je bibliotekarka. "To je igra brojeva. Pustite mašinu da radi."

U narednih nekoliko minuta, kompjuter izbacila još nekoliko odrednica u vezi sa Gralom, uključujući i tekst o trubadurima - čuvenim francuskim lutajućim minstrelima. Langdon je znao da reci minstrel i ministrant nisu slučajno imale isti etimološki koren. Trubaduri su bili putujuće sluge ili 'ministranti' crkve Marije Magdalene, koji su pomoću muzike širili priču o ženskom božanstvu među prostim narodom. Do danas, trubaduri su pevali pesme u kojima su veličali vrline 'Gospe' - tajanstvene i lepe žene kojoj su se zaklinjali na večnu vernost.

Langdon nestrpljivo proverio tekst, ali ne pronađe ništa.

Kompjuter se ponovo oglasi.

VITEZOVI, ŽANDARI, PAPE I PENTAGRAMI:
ISTORIJA SVETOG GRALA KROZ TAROT

"Ne čudi me", Langdon reče Sofi. "Neke od naših ključnih reci zovu se isto kao i neke od karata u tarotu." Posegnu za mišem i kliknu na naslov.

"Ne znam da li ti je deda to ikada pomenuo kada ste igrali tarot, Sofi, ali ova igra je zapravo 'katehizam u kartama' koji uvodi u priču o Izgubljenoj nevesti i Crkvi koja ju je podjarmila."

Sofi ga je gledala sa nevericom. "Nisam to znala."

"U tome je suština. Pripovedajući kroz metaforičnu igru, sledbenici Grala su svoju poruku skrivali od budnog oka Crkve." Langdon se često pitao koliko je savremenih kartaroša uopšte znalo da su četiri boje u kartama - **list, srce, detelina i karo** - zapravo simboli povezani sa Gralom koji potiču direktno od četiri boje tarot karata - mačeva, pehara, štapova odnosno žezla i diskova odnosno pentagrama.

Da Vinčijev kod

345

Listovi su bili Mačevi - Oštrica. Muškarac.

Srca Pehari - Putir. Žena.

Deteline Žezla - Kraljevska loza. Grana koja cveta.

Karo Pentagrami - Boginja. Sveti ženski princip.

Četiri minute kasnije, baš kad je Langdon počinjao da se plaši da neće pronaći ono po šta su došli, kompjuter izbaci još jednu odrednicu.

Ozbiljnost genija:

Biografija savremenog viteza.

"Ozbiljnost genija?" doviknu Langdon bibliotekarki. "Biografija savremenog viteza?"

Bibliotekarka proturi glavu iza ugla. "Koliko savremenog? Molim vas nemojte mi reći da se radi o ser Rudiju Đulijaniju. Lično, smatram da je to malo neprikladno."

Langdon je imao sopstvene nedoumice o novoproglašenom vitezu ser Miku Džegeru, ali teško da je bio trenutak za raspravu o modernom britanskom viteštvu. "Da pogledamo." Langdon zatraži ključne reci u kontekstu.

... časni vitez, ser Isak Njutn...

...u Londonu, 1727 i...

...njegov grob u Vestminsterskoj opatiji...

...Aleksander Poup, prijatelj i kolega...

"Pretpostavljam da je 'savremen' relativan pojam", reče Sofi bibliotekarki.

"To je stara knjiga. O ser Isaku Njutnu."

Bibliotekarka odmahnu glavom, stojeći na vratima. "Ne valja. Njutn je bio sahranjen u Vestminsterskoj opatiji, sedištu engleskog protestantizma. Nema

šanse da je katolički papa bio prisutan. Sa mlekom i šećerom?"

Sofi klimnu.

Bibliotekarka je čekala. "Roberte?"

Langdonovo je srce tuklo kao ludo. Skinu pogled sa monitora i ustade.

"Ser Isak Njutn je naš vitez."

Sofi ostade da sedi. "Šta to govoriš?"

"Njutn je sahranjen u Londonu", reče Langdon. "Njegovi su radovi izrodili novu nauku koja je izazvala gnev Crkve. A bio je i Veliki majstor Sionskog priorata. Šta bismo još hteli?"

"Šta još?" Sofi pokaza na stihove. "Na primer, viteza koga je papa pokopao? Cuo si šta je rekla gospođa Getum. Njutna nije sahranio katolički papa." Langdon pruži ruku ka mišu. "Ko je pominjao katoličkog papu?" On kliknu na reč "poup", i pojavi se čitava rečenica.

346

Den Braun

Sahranu ser Isaka Njutna, kojoj su prisustvovali kraljevi i plemstvo, predvodio je Aleksander Poup, prijatelj i kolega, koji je održao potresan posmrtni govor pre nego što je bacio zemlju na kovčeg. Langdon pogleda Sofi. "Dobili smo pravog Poupja još u drugoj odrednici. Aleksandera." Zastade. "A. Poup. "

U Londonu leži vitez koga je Poup pokopao.

Zapanjena, Sofi ustade.

Žak Sonijer, majstor dvosmislenosti, još jednom je dokazao da je bio zastrašujuće pametan čovek.

* Eng. - a Pope (prim. prev).

96

Sajlas se trgao iz sna.

Nije znao šta ga je probudilo niti koliko je dugo spavao. Jesam li sanjao? Uspravljajući se na slamnatom madracu, slušao je tiho disanje rezidencije sekte Opus Dei, postojanost koju je prekidalo jedino tiho mrmljanje molitve u sobi ispod njegove. Bili su to poznati zvuči koji su trebali da ga uteše.

Ipak, osećao je iznenadnu i neobjašnjivu zabrinutost.

Ustajući, samo u donjem vešu, Sajlas priđe prozoru. Jesu li me pratili? Dvorište ispod prozora bilo je prazno, baš kao kada je ušao. Osluškiavao je. Tišina. Pa zašto sam onda nespokojan? Davno je Sajlas naučio da veruje svo-

joj intuiciji. Intuicija ga je održala u životu još dok je bio dete na ulicama Marseja, davno pre zatvora - davno pre nego što mu je ruka biskupa Aringarose pomogla da se ponovo rodi. Gledajući kroz prozor, iza živice ugleda

nejasne obrise kola. Na krovu se nalazila policijska sirena. Daska na podu u hodniku zaškripa. Kvaka na vratima se pomeri.

Sajlas je reagovao instinktivno, jurnuvši preko prostorije i zaustavljajući se iza vrata baš kada se ona otvoriše. Prvi policajac ulete unutra, uperi pištolj na levu, pa potom na desnu stranu, ali izgledalo je da je soba prazna. Pre nego što je uspeo da shvati gde se Sajlas nalazi, ovaj ramenom gurnu vrata, udarajući drugog policajca koji je ulazio. Dok se prvi policajac okretao da puca, Sajlas polete ka njegovim nogama. Pištolj opali i metak prolete iznad Sajlasove glave, bas kad se on sudario sa policajčevim potkolenicama, obarajući ga tako da mu je glava udarila o pod. Drugi policajac, na vratima, sa mukom se osovi na noge i Sajlas mu zari koleno u prepone. Potom prekorači telo koje se uvijalo i izađe u hodnik.

Gotovo nag, Sajlas jurnu niz stepenice. Znao je da su ga izdali, ali nije znao ko. Kada je stigao do hola, još policajaca je naviralo kroz glavna vrata. Sajlas se okrete na drugu stranu i zađe, trčeći, dublje u unutrašnjost zgrade. Ulaz za žene. Svaka zgrada sekte Opus Dei ga je imala. Krivudajući uskim hodnicima, Sajlas projuri kroz kuhinju, pored zaprepaštenih radnika koji su se sklanjali sa puta golom albino muškarcu koji je obarao činije i srebrninu, izbijajući na mračni hodnik pored kotlarnice. Ugledao je vrata koja je tražio. Oznaka za izlaz svetlela je na kraju hodnika.

Istrčavajući punom brzinom na kišu, Sajlas skoči sa niskog stepenika. Nije video policajca koji je dolazio sa druge strane sve dok nije bilo suviše kasno. Dvojica ljudi se sudariše i Sajlasovo široko, golo rame se zabi u po-

348

Den Braun

licajčevu grudnu kost sa razmrskavajućom snagom. Policajac polete leđima ka pločniku. Sajlas pade preko njega. Policajčev pištolj opali i Sajlas ču kako ljudi trče niz hodnik, urlajući. Okrećući se, zgrabio je slobodni kraj pištolja baš kada se policajci pojaviše. Pucanj odjeknu na stepenicama i Sajlas oseti oštar bol tik ispod rebara. Ispunjen gnevom, otvori vatru na svu trojicu policajaca. Krv je šikljala okolo.

Tamna senka pojavi se iza njega, niotkuda. Ljutite ruke koje ga zgrabiše za gola ramena kao da je pokretala snaga samog đavola. Neko je urlao na njegovo uho. SAJLASE, NEMOJ!

Sajlas se okrenu i opali. Pogledi im se susretoše. Sajlas je već vrištao od užasa dok je biskup Aringarosa padao.

POGLAVLJE 97

Više od tri hiljade ljudi bilo je sahranjeno unutar Vestminsterske opatije. Kolosalna kamena unutrašnjost prepuna posmrtnih ostataka kraljeva,

državnika, naučnika, pesnika i muzičara. Njihove grobnice, koje su ispunjavale svaku nišu i svaku ložnicu, kretale su se po svojoj veličanstvenosti od kraljevskog mauzoleja - onog kraljice Elizabete I, čiji je sarkofag sa baldahinom bio smešten u zasebnoj, apsidalnoj kapeli - pa sve do najskromnijih izgraviranih podnih pločica na kojima su se natpisi izlizali od silnih vekova koračanja po njima, prepuštajući mašti posetilaca da pogodi čiji to ostaci leže ispod pločice u podzemnoj grobnici.

Osmišljena u stilu velikih katedrala u Amijenu, Šartru i Kenterberiju, Vestminsterska opatija se ne smatra ni katedralom niti parohijskom crkvom. Ona nosi obeležje isključivo kraljevske građevine, podređene jedino suverenu. Još od kako je u njoj krunisan Vilijem Osvajač, na Božić 1066. godine, ovo očaravajuće svetište je bilo svedok beskrajnog niza kraljevskih ceremonija i državnih poslova - od kanonizacije Edvarda Ispovednika, preko venčanja princa Endrua i Sare Ferguson, do sahrana Henrija V, kraljice Elizabete I i Dajane, princeze od Velsa.

Ipak, Roberta Langdona je trenutno od čitave drevne istorije opatije zanimalo, isključivo jedan događaj - sahrana britanskog viteza ser Isaka Njutna. U Londonu leži vitez koga je Poup pokopao.

Nakon što su žurno prešli preko velikog trema na severnom transeptu građevine, Langdona i Sofi dočekali su čuvari koji su ih ljubazno proveli kroz najnoviji dodatak opatiji - veliki detektor metala - kakav se sada nalazio u većini istorijskih zgrada u Londonu. Oboje su prošli a da nisu aktivirali alarm. Nastavili su ka ulazu u opatiju.

Stupajući preko praga Vestminsterske opatije, Langdon oseti kako spoljašnji svet iščezava u iznenadnoj tišini. Nije bilo buke saobraćaja. Ni šuštanja kiše. Samo zaglušujuća tišina, koja kao da je odzvanjala kroz prostor. Kao da zgrada šapuće sama sebi.

Pogledi gotovo svakog posetioca se smesta usmere ka tavanici, gde se činilo da veliki ambis opatije eksplodira naviše. Sivi kameni stubovi uspinjali su se poput visokog drveća ka tami, nadnoseći se graciozno nad prostranstvom

od kojeg se vrtelo u glavi, a potom se ponovo strmoglavljujući ka kamenom podu. Ispred njih, široka aleja severnog transepta pružala se poput dubokog kanjona ograničenog strmim liticama vitražna. Za sunčanih dana, pod opatije

bio je iskrivljeni pačvork svetlosti. Danas, kiša i tama davale su ovom ogromnom prostoru auru utvara... auru grobnice.

"Gotovo je prazna", prošaputa Sofi.

Langdon je bio razočaran. Nadao se da će biti daleko više ljudi. Daleko javnije mesto. Langdon nije želeo da se ponovi iskustvo kroz koje su upravo

prošli u praznoj Crkvi hrama. Od ovog popularnog turističkog odredišta očekivao je izvesni osećaj sigurnosti, ali sećanje na žamor gomile u dobro osvetljenoj opatiji odnosilo se na vrhunac letnje turističke sezone. Sada je bilo kišno aprilsko jutro. Umesto gomile posetilaca i svetlucavih vitraža, sve što je Langdon video bili su hektari pustog poda i senovite, prazne ložnice. "Mi smo prošli kroz detektor metala", podseti ga Sofi, očigledno osećajući njegovu zabrinutost. "Ako je još neko ovde, sigurno nije naoružan." Langdon klimnu, ali je još uvek bio obazriv. Moramo da povratimo kripteks, insistirala je Sofi. On je ključ svega.

Bila je u pravu, naravno.

Ključ da vrate Lija živog.

Ključ da pronađu Sveti gral.

Ključ da saznaju ko stoji iza svega ovoga.

Na nesreću, izgledalo je da je njihova jedina šansa da povrate ključni kamen ležala ovde i sada... na grobu ser Isaka Njutna. Ko god da je imao kripteks, prvo je morao da poseti grob kako bi otkrio poslednji trag. Sofi i Langdon su nameravali da ga presretnu.

Koračajući ka levom zidu kako bi se sklonili sa otvorenog prostora, zašli su u mračni prolaz iza niza stubova. Langdon nije mogao da se oslobodi slike zarobljenog Lija Tibinga, verovatno vezanog u stražnjem delu sopstvene limuzine. Ko god da je naredio da se ubiju vrhovnici Priorata ne bi oklevao da ukloni i sve ostale koji bi mu stajali na putu. Surova ironija je bila to što je Tibing - savremeni britanski vitez - postao talac u potrazi za svojim zemljakom, ser Isakom Njutnom.

"Na koju stranu?" upita Sofi, gledajući okolo.

Grobница. Langdon nije imao predstavu. "Trebalo bi da pronađemo vodiča i da ga pitamo."

Langdon je znao da nije mudro lutati unaokolo bez cilja. Vestminsterska opatija je zbrkana gomila mauzoleja, sporednih odaja i prolaznih niša za sahranjivanje. Poput Velike galerije Luvra, imala je samo jedan ulaz - vrata kroz koja su upravo ušli. Bilo je lako ući, ali nemoguće izaći. Zamka za turisti i to u bukvalnom smislu, tako ju je zvao jedan Langdonov kolega koji se tu izgubio. U skladu sa arhitektonskom tradicijom, opatija je imala osnovu u obliku ogromnog krsta. Za razliku od većine crkava, međutim, njen ulaz se nalazio sa strane umesto na kraju crkve, kao što je uobičajeno, spojen sa donjim krajem crkvenog broda preko priprate. Staviše, opatiji je bio pridružen čitav niz dugačkih pokrivenih arkada. Jedan pogrešan korak kroz pogrešnu

arkadu i posetilac bi bio izgubljen u lavirintu spoljašnjih prolaza okruženih visokim zidovima.

"Vodiči nose grimizne mantije", reče Langdon, približavajući se središtu crkve. Vireći nakrivljen preko visokog pozlaćenog oltara ka udaljenom kraju južnog transepta, Langdon ugleda nekoliko ljudi kako puze na rukama i kolenima. Ovakvo puzeće hodočašće uobičajen je prizor u Poetskom delu, daleko manje pobožno nego što se činilo. Turisti koji preslikavaju natpise sa spomenika.

"Ne vidim nijednog vodiča", reče Sofi. "Možda možemo i sami da pronademo grob?"

Bez reci, Langdon je povede još nekoliko koraka ka središtu opatije i pokaza nadesno.

Sofi preplašeno uzdahnu dok je gledala niz brod opatije. Puna veličina građevine tek sada je postala uočljiva. "Aah", reče ona. "Hajde da pronademo vodiča."

Tog trenutka, devedeset metara dalje niz brod crkve, skriven od pogleda iza horskog paravana, uzvišeni grob ser Isaka Njutna imao je jedinog posetioca. Učitelj je već deset minuta pretraživao spomenik.

Njutnov spomenik se sastojao od masivnog sarkofaga od crnog mermera, na kojem je počivalo izvajano obličje ser Isaka Njutna u klasičnoj odori, ponosno naslanjenog na mnoštvo svojih knjiga - Božanstvo, Hronologija, Optika, kao i Matematički principi filozofije prirode. Uz Njutnove noge nalazila su se dvojica krilatih dečaka koja su držala svitak. Iza Njutnovog ležećeg tela izdizala se stroga piramida. Iako je i sama piramida bila neuobičajena, ono što je najviše zainteresovalo Učitelja bio je ogromni oblik postavljen na pola puta ka vrhu piramide.

Sfera.

Učitelj je razmišljao o zbunjujućoj Sonijerovoj zagonetki. Tražite sferu koja bi trebalo da se nalazi na njegovom grobu. Masivna sfera koja izlazi iz površine piramide bila je u bareljefu raznih nebeskih tela - sazvežđa, zodijski znaci, komete, zvezde i planete. Iznad nje, nalazila se boginja astronomije ispod zvezdanog neba.

Bezbrojne sfere.

Učitelj je bio ubeđen da će, jednom kada pronadje grob, lako otkriti koja sfera nedostaje. Sada nije bio tako uveren u to. Zurio je u komplikovanu mapu

neba. Da li je nedostajala neka planeta? Da li je neka astronomska kugla izostavljena iz, sazvežđa? Nije imao pojma. Ipak, Učitelj je pretpostavljao da je rešenje genijalno jasno i jednostavno - poput 'viteza koga je papa pokopao.'

Koju to sferu tražim? Naravno, detaljno poznavanje astrofizike nije preduslov za pronalaženje Svetog grala, zar ne?

On govori o ružičastom mesu i osemenjenoj utrobi.

Učiteljevu koncentraciju razbilo je približavanje grupice turista. Gurnuo je kripteks natrag u džep i oprezno posmatrao prilaženje uljeza obližnjem stolu, ostavljanje priloga i dodatno snabdevanje besplatnim potrepštinama za preslikavanje natpisa na grobovima. Naoružani novim ugljem i velikim listovima teškog papira, zaputiše se verovatno ka prednjem popularnom Poetskom delu opatije, kako bi odali poštu Čoseru, Tenisonu i Dikensu tako što će mahnito preslikavati natpise sa njihovih spomenika.

Ponovo sam, prišao je bliže spomeniku, pretražujući ga pogledom od podnožja do vrha. Počeo je od postolja nalik šapama ispod sarkofaga, prešao na Njutna, zatim preko njegovih knjiga o nauci i dva dečaka sa matematičkim svitkom, uz prednju stranu piramide do gigantske sfere sa sazveždima, i naposljetku do baldahina punog zvezda.

Koja bi to sfera trebala da bude ovde... a ipak nedostaje? Dotakao je kripteks u džepu kao da bi mu sam Sonijerov obrađeni mermer nekako mogao pružiti odgovor. Samo me pet slova deli od Grala.

Prolazeći pored ugla horskog paravana, duboko uzdahnu i pogleda uz dugi crkveni brod ka glavnom oltaru u daljini, a zatim na svetlogrimiznu odoru opatijskog vodiča koga su mahanjem dozivale dve veoma poznate osobe. Langdon i Sofi.

Pribrano, Učitelj se pomeri dva koraka unatrag, povlačeći se iza horskog paravana. Bili su brzi. Očekivao je da Langdon i Sofi naposljetku odgonetnu značenje stihova i dođu do Njutnovog groba, ali to se desilo ranije nego što je predviđao. Duboko uzdahnuvši, Učitelj razmisli šta može da uradi. Navikao se da izlazi na kraj sa iznenađenjima.

Kripteks je kod mene.

Spuštajući ruku u džep, on dotakne drugi predmet koji mu je davao samopouzdanje: meduza pištolj. Kao što je očekivao, detektor metala na ulazu u opatiju zapištao je dok je prolazio kroz njega sa skrivenim oružjem. Takođe je očekivao da će se stražari istog trenutka povući kada ih ravnodušno pogleda i izvadi iskaznicu. Zvanični položaj je uvek donosio odgovarajuće poštovanje.

Iako se u početku nadao da će sam rešiti zagonetku kripteksa i tako izbeći dalje komplikacije, Učitelj se sada gotovo obradovao dolasku Langdona i Sofi. Imajući na umu svoj neuspeh u pronalaženju sfere koja nedostaje, možda bi mogao da se posluži njihovim znanjem. Naposljetku, ako je Langdon odgonetnuo stihove i pronašao grobnicu, postojale su razumne šanse da zna i nešto o sferi. A ako Langdon zna šifru, onda je sve samo pitanje primene pravog pritiska.

Ne ovde, razume se.

Negde gde nema sveta.

Učitelj se seti malog obaveštenja koje beše video dok je ulazio u opatiju.

Istog trenutka je znao savršeno mesto na koje će ih namamiti.

Jedino pitanje sada bilo je... šta iskoristiti kao mamac.

Langdon i Sofi kretali su se polako niz severni prolaz, držeći se senke ogromnih stubova koji su razdvajali prolaz od otvorenog broda crkve. Iako su prešli više od pola njegove dužine, još uvek nisu ugledali Njutnovu grobnicu. Sarkofag se nalazio u uvučenoj niši.

"Barem nema nikoga sem nas", prošaputa Sofi.

Langdon klimnu sa olakšanjem. Čitav deo crkve u kojem se nalazio Njutnov grob bio je pust. "Idem tamo", prošaputa on. "Ti ostani sakrivena u slučaju da nas neko..."

Sofi je već izašla iz senke, zaputivši se preko nezaklonjenog prostora crkve.

"...posmatra." Langdon uzdahnu i požuri da je stigne.

Langdonu i Sofi, dok su prelazili dijagonalno preko ogromnog crkvenog broda, komplikovana grobnica se prikazivala polako, deo po deo, kao da ih muči. Sarkofag od crnog mermera... statua Njutna u ležećem položaju... dvojica krilatih dečaka... ogromna piramida... i... ogromna sfera.

"Jesi li znao da postoji sfera?" upita ga Sofi.

Dok su se približavali niši, Langdona je polako obuzimalo razočarenje. Njutnov grob je bio prepun sfera - zvezde, komete, planete. Tragate za sferom koja bi trebalo da je na njegovom grobu? Moglo je to da se pretvori u traganje za travkom nestalom na terenu za golf.

"Astronomska tela", reče Sofi. Izgledala je zabrinuto. "I to mnogo njih."

Langdon nabra čelo. Jedina veza koju je Langdon video između planeta i Grala bio je Venerin pentagram. Međutim, sa tom šifrom je već pokušao na putu ka Crkvi hrama.

Sofi priđe ravno sarkofagu dok je Langdon zaostajao nekoliko koraka, pogledom prelazeći preko opatije koja ih je okruživala.

"Božanstvo", reče Sofi, nakrivljujući glavu i čitajući natpise na knjigama o koje se Njutn oslanjao. "Hronologija. Optika. Matematički principi filozofije prirode?" Okrete se ka njemu. "Zvuči li ti poznato?"

Langdon joj priđe, razmišljajući. "Matematički principi je, ako se sećam, nešto o gravitacionoj sili planeta... koje su, naravno, sfere, ali to je malo nategnuto."

"A znaci zodijaka?" upita Sofi, pokazujući na sazvežđe na sferi. "Pominjao si Ribe i Vodoliju ranije, zar ne?"

Kraj dana, pomisli Langdon. "Kraj Doba Riba i početak Doba Vodolije

navodno je istorijski trenutak kada je Priorat planirao da svetu objavi spise

Da Vinčijev kod

355

Sangreala." Ali smena milenijuma je došla i prošla bez objave, ostavljajući istoričare u nedoumici kada će se istina otkriti.

"Čini se mogućim", reče Sofi, "da su planovi Priorata sa otkrivanjem istine u nekoj vezi sa poslednjim stihom pesme."

On govori o ružičastom mesu i osemenjenoj materici. Langdona prođe drhtaj nade. Nije razmišljao o tom stihu na takav način.

"Rekao si mi ranije", reče ona, "da su planovi Priorata i otkrivanje istine o 'Ruži' i njenoj oplodenoj materici u direktnoj vezi sa položajem planeta - sfera."

Langdon klimnu, osećajući kako prvi slabašni nagoveštaji mogućnosti postaju konkretniji. Ipak, intuicija mu je govorila da ključ ne leži u astronomiji. Sva prethodna rešenja zagonetki koje im je postavio Veliki majstor bila su od velikog i simboličnog značaja - Mona Liza, Bogorodica među stenama, SOFIA. Takav veliki značaj se sasvim sigurno nije nalazio u ideji o planetarna kao sferama i znacima zodijaka. Žak Sonijer je genije šifara, i Langdon nije mogao a da ne misli kako će se njegova poslednja šifra - tih pet slova koja su ključ vrhunske tajne Priorata - pokazati ne samo kao simbolički prikladna nego i kristalno jasna. Ako je ovo rešenje imalo nalik ostalima, biće toliko očigledno kada im se jednom ukaže da neće verovati kako ga ranije nisu videli.

"Gledaj!" viknu Sofi, zgrabivši ga za ruku i trgnuvši ga iz razmišljanja.

Zbog straha koji oseti u njenom dodiru Langdon pomisli kako mora da neko dolazi — ali tada, vide da ona prestrašeno zuri u vrh sarkofaga od crnog mermera. "Neko je bio ovde", prošaputa ona, pokazujući na nekakvu tačku na sarkofagu, pored Njutnovog desnog stopala.

Langdon nije shvatao zašto ju je to uznemirilo. Neki nemarni turista ostavio je ugalj za crtanje na poklopcu sarkofaga pored Njutnovog stopala. Nije to ništa. Langdon se naže da pokupi ugalj, ali kad se približio sarkofagu, svetlost se rasprši po uglačanom crnom mermeru i Langdon se ukoči. Iznenada shvati šta je to uznemirilo Sofi.

Jedva vidljiva poruka ispisana ugljem za crtanje svetlucala je na poklopcu sarkofaga, pored Njutnovog stopala:

Ja držim Tibinga.

Prođite kroz Skupštinski dom,
kroz južni izlaz, do javnog vrta.

Langdon je dva puta pročitao poruku, dok mu je srce divlje tuklo.

Sofi se okrenu i pređe pogledom preko crkvenog broda.

Uprkos oblaku straha koji se nad njim nadneo, Langdon je ponavljao u

sebi da su to dobre vesti. Li je još živ. Postojalo je još nešto. "Ni oni ne znaju šifru", prošaputao je.

356

Deri Braun

Sofi klimnu. Zašto bi im inače dali na znanje da su tu?

"Možda žele da zamene Lija za šifru."

"Ili je zamka."

Langdon odmahnu glavom. "Ne verujem. Vrt se nalazi izvan zidova opatije. To je veoma javno mesto." Langdon je jednom posetio čuveni vrt opatije - mali voćnjak i vrt bilja - preostao iz vremena kada su monasi tu uzgajali prirodne lekove. Vestminsterski vrt, koji se hvalio svojim najstarijim stablima voćaka u Velikoj Britaniji, bio je popularno mesto koje su turisti mogli posetiti a da ne ulaze u opatiju. "Mislim da je to što nas šalju napolje čin poverenja. Kako bismo se osećali sigurnima."

Sofi nije bila ubeđena. "Misliš napolje, gde nema detektora za metal?"

Langdon se namršti. Bila je u pravu.

Bacajući pogled unatrag, ka grobnici prepunoj sfera, Langdon je žalio što nema nikakvu ideju o šifri kripteksa... nešto sa čime bi mogao pregovarati. Ja sam umešao Lija u ovo, i učiniću sve što je potrebno da mu pomognem.

"U poruci stoji da prođemo kroz Skupštinski dom ka južnom izlazu", reče Sofi. "Možda ćemo odatle imati pogled na vrt? Tako bismo mogli proceniti situaciju pre nego što ušetamo tamo i izložimo se nekoj opasnosti."

Ideja je bila dobra. Langdon se nejasno sećao Skupštinskog doma kao ogromne osmougonaone sale u kojoj je prvobitni Britanski parlament zasedao u vreme kada nije postojala moderna zgrada Parlamenta. Prošle su godine od

kada nije bio tamo, ali sećao se da se do nje dolazilo kroz pokrivenu arkadu. Udaljivši se nekoliko koraka od grobnice, Langdon proviri iza horskog paravana nadesno, gledajući preko crkvenog broda ka strani suprotnoj od one kojom su došli.

U blizini je zjapio zasvođeni prolaz sa velikim natpisom:

OVUDA DO:

POKRIVENIH ARKADA

DEKANATA

UNIVERZITETSKE SALE

MUZEJA

ODAJA DAROHRANILNICA

KAPELE SVETE FEJE

SKUPŠTINSKOG DOMA

Langdon i Sofi su protrčali ispod natpisa suviše brzo da bi primetili malo obaveštenje u kojem se izražavalo žaljenje što su pojedini delovi zatvoreni

zbog renoviranja.

Gotovo istog trenutka, stigli su do otvorenog dvorišta opasanog visokim zidinama. Padala je kiša. Iznad njih, vetar je zavijao uz prigušenu huku, kao da neko duva u praznu flašu. Sklanjajući se u uzane zasvođene bočne prola-

Da Vinčijev kod

357

ze koji su opasivali čitavo dvorište, Langdon oseti poznatu nelagodu koja ga je uvek hvatala u zatvorenom prostoru. Ovi prolazi su bili poznati kao pokrivene arkade, a Langdon se ne oseti ništa bolje kada shvati da sasvim odgovaraju vezama koje su u latinskom jeziku imali sa reci klaustrofobičan .

Usmeravajući svu pažnju ka kraju tunela, Langdon je pratio znakove koji su vodili ka Skupštinskom domu. Poče da pljušti. U prolazu je bilo hladno i vlažno od kišnih naleta koji su dolazili kroz zid od stubova - jedini izvor svetlosti u pokrivenim arkadama. Jedan par žurno prođe pored njih, idući u suprotnom smeru i bežeći od nevremena. Pokrivene arkade, pod vetrom i kišom najmanje privlačni deo opatije, sada su izgledale pusto.

Trideset šest metara niz istočnu pokrivenu arkadu, pojavi se lučni prolaz sa njihove leve strane, otvarajući put ka još jednom hodniku. Iako su taj ulaz tražili, bio je ograđen ukrasnim kanapom i zvaničnim obaveštenjem.

ZATVORENO ZBOG RENOVIRANJA

ODAJA DAROHRANILNICA

KAPELA SVETE FEJE

_____ SKUPŠTINSKI DOM _____

Dug, prazan hodnik iza kanapa bio je pun dasaka od skela i plastičnih pokrova. Odmah iza kanapa, Langdon vide ulaze u Odaju darohranilnica i Kapelu svete Feje, sa desne i leve strane. Ulaz u Skupštinski dom, međutim, nalazio se mnogo dalje, na udaljenom kraju dugačkog hodnika. Čak i sa mesta na kojem je stajao, Langdon ugleda da su teška drvena vrata na ulazu širom otvorena, a prostrana osmougaona unutrašnjost kupala se u sivkastom prirodnom svetlu koje je dopiralo kroz ogromne prozore okrenute ka vrtu. Prođite kroz Skupštinski dom, kroz južni prolaz, do javnog vrta, "Upravo smo došli iz istočne pokrivene arkade", reče Langdon, "tako da južni izlaz ka vrtu mora da se nalazi sa desne strane."

Sofi je već zakoračila preko kanapa i nastavila dalje.

Dok su se žurno kretali kroz mračni hodnik, zvuči vetra i kiše iz otvorene arkade zamirali su iza njih. Skupštinski dom je bio neka vrsta pomoćne građevine - samostalni aneks na kraju dugog hodnika koji je zasedanjima Parlamenta obezbeđivao privatnost.

"Izgleda ogromno", prošaputa Sofi kada su se približili.

Langdon beše zaboravio kolika je zapravo ta prostorija. Čak i kada je stajao ispred ulaza, gledao je preko širokog prostranstva poda ka prozorima na

naspramnom zidu osmougaonika koji su oduzimali dah, uzdižući se pet spratova ka zasvođenoj tavanici. Odatle bi sasvim sigurno imali otvoren pogled na vrt.

358

Den Braun

Prelazeći preko praga, i Langdon i Sofi su morali da zažmure. Nakon mračnih pokrivenih arkada, Skupštinski dom je izgledao kao solarijum. Bili su ušli već dobra tri metra, pretražujući južni zid, kada otkriše da vrata koja bi trebalo da su tamo ne postoje.

Stajali su u ogromnom ćorsokaku.

Škripa masivnih šarki iza njih nagna ih da se okrenu. Baš u tom trenutku, vrata se zatvoriše uz zaglušujući udar. Reza pade na svoje mesto. Čovek koji je stajao ispred vrata izgledao je potpuno mirno kada je uperio mali pištolj u njih. Bio je krupan i oslanjao se o par aluminijumskih štaka.

Za trenutak, Langdon je mislio da sanja.

Bio je to Li Tibing.

99

Ser Li Tibing je žalostivo gledao niz cev svog meduza pištolja u Roberta Langdona i Sofi Nevo. "Prijatelji moji", rekao je, "od kako ste prošle noći došli u moj dom, učinio sam sve što je bilo u mojoj moći da vas sačuvam od zla. Međutim, vaša upornost me je sada stavila u tešku poziciju."

Video je izraz zapanjenosti na Sofinom i Langdonovom licu, pa ipak bio je uveren da će uskoro oboje razumeti sled događaja koji ih je sve troje doveo do ovog neverovatnog raspleta.

Ima toliko toga što treba da vam ispričam... toliko toga što još uvek ne shvatate.

"Molim vas verujte mi", reče Tibing, "da nikada nisam imao nameru da vas umešam u sve ovo. Vi ste došli u moj dom. Vi ste potražili mene."

"Li?" Langdon konačno uspe da izusti. "Sta to do đavola radiš? Mislili smo da si u nevolji. Došli smo ovde da ti pomognemo!"

"I verovao sam da ćete tako postupiti", reče on. "Treba da razgovaramo o mnogo čemu."

Činilo se da Langdon i Sofi još ne shvataju da su pred uperenim pištoljem.

"Tu je jednostavno da obezbedi vašu punu pažnju", reče Tibing. "Da sam želeo da vam naudim, do sada biste već bili mrtvi. Kada ste prošle noći ušli u moj dom, puno sam rizikovao kako bih vam poštedeo živote. Ja sam častan

čovek i u svojoj najdubljoj savesti zakleo sam se da ću žrtvovati samo one

koji su izdali Sangreal."

"O čemu to govoriš?" reče Langdon. "Izdali Sangreal?"

"Otkrio sam užasnu istinu", reče Tibing, uzdahnuvši. "Saznao sam zašto spisi Sangreala nikada nisu otkriveni svetu. Saznao sam da je Sionski priorat ipak odlučio da ne objavi istinu. Zato je smena milenijuma prošla tiho, zato se ništa nije dogodilo kad smo došli do Kraja dana."

Langdon udahnu, spremajući se da se suprotstavi.

"Prioratu je", nastavi Tibing, "poverena sveta dužnost - da podeli istinu sa ostalima. Da objave spise Sangreala kada nastupi Kraj dana. Vekovima su ljudi poput Da Vničija, Botičelija i Njutna rizikovali sve kako bi zaštitili spise i sproveli u delo taj zavet. A sada, kada je došao konačni trenutak istine, Žak Sonijer se predomislio. Čovek koji je počastvovan najvećom odgovornošću u istoriji hrišćanstva izbegao je svoju dužnost. Odlučio je da trenutak nije pogodan." Tibing se okrete ka Sofi. "Izneverio je Gral. Izneverio je Priorat. Izneverio je i sećanje na sve generacije koje su delale kako bi omogućile taj trenutak."

360

Den Braun

"Vi?" reče Sofi, podižući pogled. Njene zelene oči su gnevno streljale Tibinga. "Vi ste odgovorni za ubistvo moga dede?"

Tibing se podsmehnu. "Vaš deda i njegovi senechaux izdali su Gral."

Sofi oseti kako bes navire iz dubina njenog bića. Laže!

Tibingov glas bio je neumoljiv. "Vaš deda se prodao Crkvi. Očigledno je da su ga primorali da ne objavi istinu."

Sofi odmahnu glavom. "Crkva nije imala nikakvog uticaja na njega!"

Tibing se hladno nasmeja. "Draga moja, Crkva ima dve hiljade godina dugo iskustvo u ućutkivanju onih koji prete da će raskrinkati njene laži. Još od Konstantinovih dana, Crkva je uspešno skrivala istinu o Mariji Magdalen i Isusu. Ne bi trebalo da nas čudi što su sada, ponovo, pronašli način da zadrže svet u mraku. Crkva možda više ne upošljava krstaše da kolju nevernike, ali njihov uticaj nije ništa manje snažan. Niti manje podmukao."

Zastade, kao da želi da naglasi ono što će reći. "Gospođice Nevo, već dugo je vaš deda želeo da vam saopšti istinu o vašoj porodici."

Saofi je bila zaprepaštena. "Kako to znate?"

"Moje metode nisu od značaja. Ono što je važno jeste da upravo sada shvatite sledeće." Duboko uzdahnu. "Pogibija vaše porodice - majke, oca, bake i brata - nije bila slučajnost."

Te reci u njoj pokrenuše emocije. Zausti da kaže nešto, ali nije mogla.

Langdon odmahnu glavom. "Šta pokušavaš da kažeš?"

"Roberte, to sve objašnjava. Svi delići se uklapaju. Istorija se ponavlja.

Crkva iza sebe ima istoriju ubistava kada se radi o prikrivanju Sangreala.

Kada je Kraj dana postao izvestan, ubistvo najbližih članova porodice Velikog majstora poslalo je veoma jasnu poruku. Čuti, ili ste ti i Sofi sledeći na redu."

"To je bila saobraćajna nesreća", promuca Sofi, osećajući kako bol iz detinjstva buja u njoj. "Nesreća!"

"To je priča za malu decu koja je trebalo da sačuva vašu nevinost", reče Tibing. "Razmislite o tome zašto dva člana porodice nisu stradala - Veliki majstor Priorata i njegova jedina unuka - savršen par koji će Crkvi obezbediti kontrolu nad bratstvom. Mogu samo da zamislim teror koji je Crkva sprovala nad vašim dedom proteklih godina, preteći da će ubiti vas ako se usudi da objavi tajnu Sangreala, preteći da će dovršiti započeti posao ako Sonijer ne utiče na Priorat da razmisli o drevnoj zakletvi."

"Li", usprotivi se Langdon, sada očigledno razljućen, "nije moguće da imaš dokaze o umešanosti Crkve u tu pogibiju, i učenju Priorata."

"Dokaze?" Tibing mu odvrati. "Potrebni su ti dokazi da su ucenili Priorat? Novi milenijum je došao, a svet je ipak ostao u neznanju! Zar to nije dovoljan dokaz?"

U odjeku Tibingovih reci, Sofi je čula drugi glas koji joj se obraćao. Sofi, moram da ti kažem istinu o tvojoj porodici. Shvati da drhti. Da li je moguće

Da Vinčijev kod

361

da je ovo istina koju je deda želeo da joj saopšti? To da je njena porodica ubijena? Šta je zapravo znala o saobraćajnoj nesreći koja joj je oduzela porodicu? Samo uopštenu priču. Čak su i novine bile neodređene. Saobraćajna nesreća? Priča za malu decu? Sofi se iznenada seti dedinog preterano zaštit-

ničkog stava, seti se da nikada nije voleo da je ostavlja samu kada je bila mala. Čak i kada je odrasla i otišla na studije, imala je osećaj da je deda nadzire. Pitala se da li su članovi Priorata čučali u senci čitavog njenog života, pazeći je.

"Sumnjaš da su ga izmanipulisali", reče Langdon, zureći u neverici u Tibinga. "Zato si ga ubio?"

"Nisam ja povukao obarač", reče Tibing. "Sonijer je umro pre mnogo godina, kada mu je Crkva oduzela porodicu. Bio je kompromitovan. Sada je oslobođen tog bola, oslobođen srama koji mu je nanela nesposobnost da sprovede u delo svoju svetu dužnost. Razmislite o alternativni. Nešto je moralo da se učini. Da li svet zauvek treba da ostane u neznanju? Da li Crkvi treba dozvoliti da svoje laži utvrdi u našim istorijskim udžbenicima za čitavu večnost? Da li Crkvi treba dozvoliti da zauvek zadrži neograničen uticaj zahvaljujući ubistvima i ucenjivanju? Ne, nešto je moralo da se učini! Sada smo u prilici da sprovedemo u delo zavet koji nam je ostavio Sonijer i ispra-

vimo užasnu grešku." Zastao je. "Nas troje. Zajedno."

Sofi je osećala jedino nevericu. "Kako uopšte možete da mislite da bismo vam pomogli?"

"Zato što ste, draga moja, vi razlog što Priorat nije objavio dokumente. Ljubav vašeg dede prema vama ga je sprečila da se suprotstavi Crkvi. Strah od odmazde uperene protiv jedinog preostalog člana njegove porodice ga je osujetio. Nikada nije imao priliku da vam kaže istinu jer ste ga vi odbacili, vezujući mu ruke, terajući ga da čeka. Sada svetu dugujete istinu. Dugujete je sećanju na svog dedu."

Robert Langdon je odustao od pokušaja da se sabere. Uprkos bujici pitanja koja su mu prolazila kroz glavu, znao je da je sada bitno samo jedno — izvesti Sofi odavde živu. Sva krivica koju je Langdon ranije osećao zbog uvlačenja Tibinga u sve ovo preusmerila se na Sofi.

Ja sam je odveo u zamak Vilet. Ja sam odgovoran.

Langdon nije mogao da pojmi da bi Tibing bio sposoban da ih hladnokrvno ubije tu, u Skupštinskom domu. Ipak, u svom zabludelim pohodu Tibing jeste bio umešan u ubistva. Langdon je sumnjao da će iko čuti pucnjeve u ovoj izdvojenoj odaji debelih zidova, naročito po toj kiši. A upravo nam je priznao svoju krivicu.

362

Den Braun

Langdon baci pogled ka Sofi, koja je izgledala potreseno. Crkva je ubila njenu porodicu kako bi ućutkala Priorat? Langdon je bio siguran da moderna Crkva ne ubija ljude. Moralo je da postoji neko drugo objašnjenje. "Pusti Sofi da ode", reče Langdon, netremice gledajući u Lija. "Ti i ja ćemo sve raspraviti nasamo."

Tibing se neprirodno nasmeja. "Plašim se da je to jedino što ne mogu učiniti. Međutim, nudim vam ovo." Sasvim se oslonio na štake, trapavo držeći pištolj uperen u Sofi. Izvadio je ključni kamen iz džepa. Zateturao se dok ga je pružao Langdonu... "Znamenje poverenja, Roberte."

Robert je bio na oprezu. Nije se ni pomerio. Li nam vraća ključni kamen?

"Uzmi ga", reče Tibing, nespretno ga nudeći Langdonu.

Langdonu je pao na pamet samo jedan razlog zbog kojeg bi im Tibing vratio ključni kamen. "Već si ga otvorio. Izvadio si mapu."

Tibing odmahnu glavom. "Roberte, da sam rešio tajnu ključnog kamena, nestao bih odavde i otišao da sam pronađem Gral. Ne bih vas mešao. Ne, ne znam odgovor. I mogu to slobodno da priznam. Suočen sa Gralom, pravi vitež se uči poniznosti. Uči da poštuje znakove koji su pred njega postavljeni. Kada sam video kako ulazite u opatiju, shvatio sam. Postojao je razlog što ste tu. Da mi pomognete. Ne tražim slavu samo za sebe. Služim daleko većem gospodararu nego što je moj ponos. Služim Istini. Čovečnstvo zaslužuje

da sazna tu istinu. Gral je pronašao sve nas, a sada nas moli da ga otkrijemo.

Moramo da delamo zajedno."

Uprkos Tibingovoj žalosnoj iskrenosti, pištolj je i dalje bio uperen u Sofi dok mu je Langdon prilazio i prihvatao hladni mermerni cilindar. Sirce u njemu zabučkalo je kad Langdon koraknu unatrag. Brojčanici su još uvek bili poredani bez ikakvog reda, a kripteks je i dalje bio zaključan.

Langdon je posmatrao Tibinga. "Kako znaš da ga neću odmah razbiti?"

Tibingov smeh ispuni jezivi prezir. "Trebalo je da shvatim da je tvoja pretnja da ćeš ga razbiti u Crkvi hrama prazna, Roberte. Robert Langdon ne bi nikada razbio ključni kamen. Ti si istoričar, Roberte. U ruci ti je ključ za dve hiljade godina istorije - izgubljeni ključ Sangreala. Možeš da osetiš duše svih vitezova koji su spaljeni na lomači da bi sačuvali tajnu. Želiš li da ih opet osudiš na smrt? Ne, ti ćeš ih osvetiti. Pridružićeš se velikim ljudima kojima se diviš - Da Vinčiju, Botičeliju, Njutnu - od kojih bi svaki bio počastvovan da se sada nalazi na tvom mestu. Sadržaj ključnog kamena nas sve doziva. Žudi da bude oslobođen. Kucnuo je čas. Sudbina nas je dovela do ovog trenutka."

"Ne mogu ti pomoći, Li. Ne znam kako da ga otvorim. Video sam Njutnovu grobnicu samo na trenutak. A čak i kad bih znao šifru..." Langdon zastade, shvatajući da je već rekao suviše.

"Ne bi mi rekao?" Tibing uzdahnu. "Razočaran sam i iznenađen, Roberte, što ne shvataš koliko mi duguješ. Moj zadatak bi bio daleko jednostavniji da

Da Vinčijev kod

363

smo vas Remi i ja oboje eliminisali kada ste ušetali u zamak Vilet. Umesto toga, rizikovao sam sve kako bih postupio na plemenitiji način."

"Ovo je plemenito!" upita Langdon, gledajući u pištolj.

"Sonijerova krivica", odvrati Tibing. "On i njegovi senechaux slagali su Sajlasa. Da nisu, došao bih do ključnog kamena bez poteškoća. Kako sam mogao i da pomislim da će Veliki majstor otići toliko daleko da me prevari i zavešta ključni kamen otuđenoj unuci?"

Tibing pogleda Sofi sa puno prezira. "Njoj toliko neupućenoj da joj je bio potreban simbolog za bebisitera." Tibing ponovo pogleda Langdona. "Na sreću, Roberte, ispostavilo se da je prava blagodet to što si ti uključen u sve ovo. Umesto da ključni kamen ostane zauvek zaključan u Depozitnoj banci, ti si ga odatle izvadio i ušetao u moj dom."

Kuda bih inače pobegao? pomisli Langdon. Zajednica istoričara Grala je mala, a Tibing i ja se poznajemo od ranije.

Tibing je izgledao samozadovoljno. "Kada sam saznao da vam je Sonijer ostavio poruku na samrti, mogao sam da pretpostavim da imate vredne infor-

macije koje se tiču Priorata. Nisam bio siguran da li imate sam ključni kamen ili znate gde se on nalazi. Ali s obzirom na to da vam je policija bila za petama, imao sam neki osećaj da biste se mogli pojaviti na mojim vratima." Langdon je besno zurio u njega. "A da se nismo pojavili?"

"Kovao sam plan kako da vam pružim ruku pomoći. Na ovaj ili onaj način, ključni kamen je morao da dođe u zamak Vilet. Činjenica da ste ga vi dopremili upravo u moje željne ruke samo je dokaz da sam na pravom putu." "Šta!" Langdon je bio zgrožen.

"Trebalo je da Sajlas provali u zamak Vilet i ukrade vam ključni kamen — i tako vas ukloni a da vas ne povredi, a mene oslobodi svake sumnje o ume-

šanosti. Međutim, kada sam uvideo složenost Sonijerovih šifara, odlučio sam da oboje ostanete još malo uključeni u moju potragu. Mogao sam da kažem Sajlasu da kasnije ukrade ključni kamen, kada budem znao dovoljno da nastavim sam."

"Crkva hrama", reče Sofi, a glas joj je bio preplavljen gnušanjem. Svetio se pomalja, pomisli Tibing. Crkva hrama bila je savršeno mesto da se ključni kamen ukrade od Langdona i Sofi, a njena prividna povezanost sa pesmom činila ju je odličnim mamcem. Remijeva naređenja su bila jasna - drži se podalje dok Sajlas ne povrati ključni kamen. Na nesreću, Langdonova pretnja da će razbiti ključni kamen o pod kapele uspaničila je Remija. Da se samo Remi nije pokazao, mislio je Tibing sa žaljenjem, sećajući se

364

Den Braun

sopstvene inscenirane otmice. Remi je bio jedina karika koja je vodila do mene, a on se pokazao!

Na sreću, Sajlas i dalje nije bio svestan Tibingovog pravog identiteta i lako su ga prevarili. Odveo je Tibinga iz crkve i potom naivno posmatrao kako Remi 'vezuje' taoca u stražnjem delu limuzine. Kada je pregrada u autu bila podignuta, Tibing je mogao da nazove Sajlasa, iskoristi Učiteljev lažni francuski akcenat, i uputi Sajlasa pravo u Opus Dei. Jednostavna anonimna dojava policiji Sajlasa je izbacila iz igre.

Pobrinuo sam se za jedan kraj problema.

Drugi je bio mnogo teži. Remi.

Tibing je teško doneo tu odluku, ali Remi se naposletku pokazao kao smetnja. Svaka potraga za Gralom traži žrtve. Najjednostavnije rešenje nametnulo se Tibingu pri pogledu na mini-bar u limuzini - pljoska, malo konjaka i jedno pakovanje kikirikija. Prah na dnu kesice bio je dovoljan da pokrene Remijevu smrtonosnu alergiju. Kada je Remi parkirao limuzinu, Tibing je izašao iz stražnjeg dela, prišao suvozačkim vratima i seo napred, pored Remija. Nekoliko minuta kasnije, izašao je iz kola, ponovo se popeo

u stražnji deo, uklonio dokaze i naposljetku opet izašao kako bi izvršio poslednju fazu svoje misije.

Do Vestminsterske opatije se stizalo kratkom šetnjom, i iako su Tibingove proteze za noge, štake i pištolj aktivirali detektor metala, iznajmljeni policajci nisu znali šta da rade. Da li da tražimo od njega da skine proteze? Da pretražimo bogalja? Tibing je zbunjenim čuvarima pod nos poturio - graviranu karticu. Vitez Kraljevstva. Jadnici su se praktično saplitali jedan o drugog dok su ga propuštali unutra.

Sada, posmatrajući svoje zbunjene prijatelje, Tibing se opirao nagonu da im otkrije kako je na genijalan način umešao Opus Dei u zaveru koja će uskoro dovesti do propasti čitave Crkve. To je moralo da sačeka. Imao je neodložan posao.

"Mes amis", objavi Tibing na besprekornom francuskom, "vous ne trouvez pas le Saint-Graal, c'est le Saint-Graal qui vous trouve." Nasmešio se. "Ne može biti jasnije da se pred nama nalazi zajednički put. Graal nas je pronašao."

Tišina.

Potom im se obrati šapatom. "Slušajte. Čujete li? Graal nam govori kroz vekove. Moli da bude spašen od ludosti Priorata. Molim vas oboje da uvidite ovu priliku. U ovom trenutku nema sposobnijih ljudi od nas koji bi otkrili konačnu šifru i otvorili kripteks." Tibing zastade, užarenih očiju. "Moramo da se zakunemo. Zavet vere koji ćemo dati jedni drugima. Zakletva viteza da će otkriti istinu i objaviti je."

Sofi se duboko zagledala u Tibingove oči i progovorila ledenim tonom.

"Nikada neću izgovoriti zakletvu sa ubicom. Jedino na šta ću se zakleti jeste da ću se postarati da odete u zatvor."

Da Vinčijev kod

365

Tibing postade ozbiljan, potom mu licem pređe izraz odlučnosti. "Žao mi je što tako mislite, gospođice." Okrete se i uperi pištolj u Langdona. "A ti, Roberte? Jesi li sa mnom, ili protiv mene?"

100

Telo biskupa Manuela Aringarose izdržalo je mnoge vrste bola, pa ipak mu je osećaj vreline od metka u grudima bio nepoznat. Duboka i teška rana. Ne telesna... nego rana bliža duši.

Otvorio je oči, ali kiša mu je zamagljivala pogled. Gde sam? Osećao je kako ga drže snažne ruke, kako nose njegovo mlitavo telo poput krpene lutke, dok mu je crna mantija lelujala okolo.

Podižući umornu ruku, obrisao je oči i video da je čovek koji ga nosi Saj-

las. Veliki albino sa mukom se kretao maglovitim trotoarom, tražeći pomoć, krikom agonije koji ledi srca. Crvene oči bile su mu uperene ravno napred, a suze su mu tekle niz blede, krvlju isprskano lice.

"Sine moj", prošaputa Aringarosa, "povređen si."

Sajlas spusti pogled, lica izobličena od patnje. "Užasno mi je žao, oče." Izgledalo je da suviše pati da bi mogao da govori.

"Ne, Sajlase", odgovori Aringarosa. "Meni je žao. Ja sam kriv za ovo."

Učitelj mi je obećao da neće biti ubijanja, i ja sam ti rekao da ga slušaš u potpunosti. "Bio sam suviše nestrpljiv. Suviše sam strahovao. Ti i ja smo obmanuti." Učitelj nikada nije nameravao da nam da Sveti gral.

Sklupčan u naručju čoveka koga je prigrlio pre toliko godina, biskup Aringarosa oseti kako se vraća kroz vreme. U Spaniju. Do svojih skromnih početaka, kada je podizao malu katoličku crkvu u Ovijedu, sa Sajlasom. I kasnije, do Njujorka, gde je slavio Boga izgradivši imponantno sedište organizacije Opus Dei u Aveniji Leksington.

Pre pet meseci, Aringarosa je primio užasne vesti. Njegovo životno delo bilo je u opasnosti. Do najsitnijih detalja se sećao sastanka u zamku Gandolfo

koji mu je promenio život... vesti koje su pokrenule čitavu ovu katastrofu.

Aringarosa je ušao u Astronomsku biblioteku Gandolfa visoko podignute glave, očekujući pohvale mnoštva ljudi koji će mu iskazati dobrodošlicu, nestrpljivi da ga potapšu po leđima zbog izuzetnog zastupanja katolicizma u Americi.

Međutim, samo je troje ljudi bilo prisutno.

Državni sekretar Vatikana. Debeo. Hladan.

Dvojica visokih italijanskih kardinala. Pritvorno pobožni. Samozadovoljni.

"Sekretaru?" reče Aringarosa, zbunjen.

Okrugli nadzornik pravnih poslova rukovao se sa njim i pokazao na stolicu nasuprot sebi. "Molim vas, udobno se smestite."

Aringarosa je seo, osećajući da nešto nije u redu.

Da Vinčijev kod

367

"Nisam vešt u ćaskanju, biskupe", reče sekretar, "te mi stoga dopustite da budem direktan u vezi sa razlozima vaše posete."

"Molim vas, govorite otvoreno." Aringarosa pogleda dvojicu kardinala, koji su ga odmeravali u samozadovoljnom iščekivanju.

"Kao što vam je dobro poznato", reče sekretar, "Vatikan je u poslednje vreme bio zabrinut zbog afera vezanih za sektu Opus Dei."

Aringarosa oseti kako istog trenutka postaje napet. O tome je već mnogo puta raspravljao sa novim papom za koga se, na Aringarosino veliko nezadovoljstvo, ispostavilo da uznemirujuće brižljivo podržava liberalne prome-

ne u Crkvi.

"Želim da vas uverim", brzo dodade sekretar, "da Njegova svetost ne traži da menjate išta u načinu na koji obavljate svoj sveštenečki poziv."

Iskreno se nadam! "Zašto sam onda ovde?"

Ogromni čovek uzdahnu. "Biskupe, ne znam kako da ovo kažem obazri-vo, pa ću reći direktno. Pre dva dana, Veće sekretara jednoglasno je odlučilo da se opozove podrška Vatikana sektu Opus Dei."

Aringarosa je bio siguran da nije dobro čuo. "Molim?"

"Jednostavno rečeno, za šest meseci od danas, Opus Dei se više neće smatrati prelaturom Vatikana. Bićete crkva za sebe. Sveta stolica će se distancirati

od vas. Njegova svetost se složila i uskoro ćete sve dobiti i u pisanoj formi."

"Ali... to nije moguće!"

"Naprotiv, sasvim je moguće. I neophodno. Njegova svetost se ne slaže sa vašim agresivnim merama regrutovanja novih članova i upražnjavanjem telesnog samomučenja." Zastao je. "Kao ni sa vašim stavovima prema ženama. Iskreno, Opus Dei je postao teret i sramota."

Biskup Aringarosa je bio zapanjen. "Sramota?"

"Nije moguće da ste iznenađeni što je došlo do ovoga."

"Opus Dei je jedina katolička organizacija koja raste! Sada imamo preko jedanaest hiljada sveštenika!"

"Istina. Uznemirujuća činjenica za sve nas."

Aringarosa skoči na noge. "Pitajte Njegovu svetost da li je Opus Dei bio sramota 1982. kada smo pomogli Banku Vatikana!"

"Vatikan će uvek biti zahvalan zbog toga", reče sekretar pomirljivim tonom, "pa ipak još uvek ima onih koji veruju da je vaša finansijska velikušnost iz 1982. jedini razlog što vam je uopšte i odobren status prelature."

"To nije tačno!" Ta insinucija je duboko uvredila Aringarosu.

"U svakom slučaju, nameravamo da se ponesemo kako valja. Sastavljamo uslove odvajanja koji će uključivati povraćaj tog novca. Biće isplaćen u pet rata."

"Isplaćujete me?" upita Aringarosa. "Plaćate me da bih otišao u miru? A Opus Dei je jedini preostali glas razuma!"

Jedan od kardinala podiže pogled. "Izvinjavam se, jeste li rekli razuma?"

Aringarosa se nagnu preko stola, pooštravajući ton. "Zar se zaista pitate zašto katolici napuštaju Crkvu? Pogledajte oko sebe, kardinale. Ljudi su izgubili poštovanje. Strogost vere je nestala. Crkveno učenje je postalo red za samoposluživanje. Apstinencija, ispoved, pričešće, baptizam, misa - birajte - izaberite koju god hoćete kombinaciju i zanemarite ostatak. Kakvo to re-

ligiozno usmerenje Crkva nudi?"

"Zakoni iz trećeg veka", reče drugi kardinal, "ne mogu se primenjivati na savremene Hristove sledbenike. Ta pravila ne mogu da važe u današnjem društvu."

"Pa, čini se da u Opus Dei važe!"

"Biskupe Aringarosa", reče sekretar tonom koji je pokazivao da je razgovor završen. "Iz poštovanja prema odnosu koji je vaša organizacija imala sa prethodnim papom, Njegova svetost će vam dati šest meseci da se dobrovoljno

odvojite od Vatikana. Predlažem da objavite kako se ne slažete sa stavovima Svete stolice i osnujete sopstvenu hrišćansku organizaciju."

"Odbijam!" objavi Aringarosa. "I to ću mu lično reći."

"Plašim se da Njegova svetost više ne želi da se sastaje sa vama."

Aringarosa se uspravi. "Ne bi se usudio da ukine ličnu prelaturu prethodnog pape!"

"Žao mi je." Pogled sekretara nije ustuknuo. "Gospod daje i Gospod uzima."

Aringarosa je teturajući se izašao sa tog sastanka, zaprepašten i uspaničen. Vrativši se u Njujork, danima je zurio kroz prozor u obrise grada, ophrvan tugom zbog budućnosti hrišćanstva.

Nekoliko nedelja kasnije primio je telefonski poziv koji je sve izmenio.

Čovek koji je zvao zvučao je kao Francuz i predstavio se kao Učitelj - česta titula u prelaturi. Rekao je da zna za planove Vatikana da uskrati podršku organizaciji Opus Dei.

Kako je mogao da zna? pitao se Aringarosa. Verovao je da samo nekolicina moćnika u Vatikanu zna šta se sprema organizaciji Opus Dei. Očigledno, vesti su se raširile. Kada se radilo o tračevima, na svetu nije bilo zidova koji su imali uši kao zidovi Vatikana.

"Imam uši svuda, biskupe", prošaputao je Učitelj, "a uz pomoć tih ušiju stekao sam izvesno znanje. Uz vašu pomoć, mogu da otkrijem skrovište svete

relikvije koja će vam doneti izuzetnu moć... dovoljno moći da naterate Vatikan da vam se klanja. Dovoljno moći da spasete Veru." Zastade. "Ne samo radi sekte Opus Dei. Nego radi svih nas."

Gospod uzima... i Gospod daje. Aringarosa oseti veličanstveni zrak nade. "Izložite mi svoj plan."

Biskup Aringarosa bio je bez svesti kada se vrata Bolnice svete Marije otvoriše uz šuštanje. Sajlas se utetura u ulazni hodnik, u delirijumu od iscrp-

ljenosti. Padajući na kolena na popločani pod, pozvao je u pomoć. Svi na prijemnom odeljenju zurili su sa zaprepaštenjem u polugolog albina sa krvavim sveštenikom u naručju.

Doktor koji je pomogao Sajlasu da biskupa stave na nosila smrknuo se kada je biskupu opipao puls. "Izgubio je mnogo krvi. Ne gajim nadu."

Aringarosini kapci zadrhtaše i on se na trenutak povrati. Pogled mu se zaustavi na Sajlasu. "Dete moje..."

U Sajlasovoj duši je tutnjalo od kajanja i gneva. "Oče, pronaći ću onog ko nas je obmanuo i ubiću ga, pa makar mi za to trebao čitav život."

Aringarosa odmahnu glavom, dok su se spremali da ga odvezu. "Sajlase... ako si išta naučio od mene, molim te... nauči ovo." Uze Sajlasovu ruku i snažno je stegnu. "Oproštaj je najveći Božji dar."

"Ali oče..."

Aringarosa sklopi oči. "Sajlase, moraš da se pomoliš."

POGLAVLJE 101

Robert Langdon je stajao ispod visoke kupole napuštenog Skupštinskog doma i zurio u cev pištolja koji je držao Li Tibing.

Roberte, jesi li sa mnom, ili protiv mene? Reci kraljevskog historičara odzvanjale su u tišini Langdonove svesti.

Nije postojao ispravan odgovor, znao je Langdon. Ukoliko odgovori da, izdaće Sofi. Ukoliko odgovori ne, Tibing neće imati drugog izbora do da ih oboje ubije.

Godine koje je proveo u učionici nisu u njemu razvile nijednu veštinu koja bi mu koristila pri suočavanju sa uperenim pištoljem. Međutim, učionica ga jeste naučila nečemu kada je u pitanju odgovaranje na paradoksalna pitanja. Kada na pitanje ne postoji tačan odgovor, postoji samo jedan način da se iskreno odgovori.

Siva zona između "da" i "ne".

Gutanje.

Zureći u kripteks u svojoj ruci, Langdon je odlučio da jednostavno ode.

Koraknuo je unatrag a da nije ni podigao pogled, stupajući u ogromno prostranstvo prostorije. Ničija zemlja. Nadao se da će njegova zaokupljenost kripteksom Tibingu nagovestiti da je saradnja moguća opcija, kao i da će njegovo ćutanje Sofi pokazati da je nije napustio.

Kupujem vreme za razmišljanje.

Upravo je to Tibing i želeo od njega, pogađao je Langdon - da razmišlja.

Zato mi je predao kripteks. Da bih mogao da osetim težinu svoje odluke.

Britanski historičar se nadao da će dodir kripteksa Velikog majstora naterati Langdona da u potpunosti shvati veličinu njegovog sadržaja, mameći akademsku radoznalost da nadvlada sve ostalo i terajući ga da shvati da bi ne-

uspeh u otvaranju ključnog kamena značio gubitak same istorije. Dok je Sofi i dalje stajala na nišanu na drugom kraju prostorije, Langdon se plašio da je jedina nada koja mu je preostala bila da reši tajnu kripteksa. Ako uspem da otključam mapu, Tibing će pristati na pregovore. Usredsređujući se na zadatak pred sobom, Langdon se polako kretao ka udaljenim prozorima... dopuštajući svojim mislima da se ispune bezbrojnim astronomskim prizorima na Njutnovoju grobnici. Tražite sferu koja bi trebalo da se nalazi na njegovom grobu. Ona govori o ružičastom mesu i osemenjenoj materici.

Da Vinčijev kod

371

Okrenuvši leđa ostalima, koračao je ka visokim prozorima, tražeći na njihovim mozaicima od obojenog stakla neki podsticaj. Nije ga bilo. Stavi se u Sonijerov um, terao je sebe, gledajući kroz prozor ka vrtu. Koja bi to sfera, po njegovom mišljenju, trebalo da se nalazi na Njutnovoju grobnici? Prizori zvezda, kometa i planeta svetlucali su pod kišom, ali Langdon ih je zanemario. Sonijer nije bio čovek od nauke. Bio je humanista, zaljubljenik u umetnost, istoriju. Sveti ženski princip... putir... Ruža... prognana Marija Magdalena... pad boginje... Sveti gral. Legenda je uvek prikazivala Gral kao okrutnu ljubavnicu koja pleše u senkama tik izvan vidnog polja, koja šapuće na uho, mami još korak dalje a potom iščezava u izmaglici. Odsutno gledajući u drveće čije je lišće treperilo u vrtu, Langdon je osećao njeno nestašno prisustvo. Znaci su se nalazili posvuda. Poput siluete koja vam se ruga i koja izranja iz magle, grane najstarijeg drveta jabuke u Britaniji cvetale su cvetovima sa pet latica koje su blistale poput Venere. Boginja je bila u vrtu. Plesala je na kiši, pevajući pesmu vekova, vireći kroz grane prepune pupoljaka, kao da želi da podseti Langdona da jabuka znanja raste tik izvan njegovog domašaja. Na drugom kraju prostorije, Tibing je spokojno posmatrao Langdona, zagledanog kroz prozor kao da je začaran. Upravo kao što sam se nadao, mislio je Tibing. Opametite se. Već neko vreme Tibing je sumnjao da bi Langdon mogao posedovati ključ pronalaska Grala. Nije bila slučajnost što je Tibing počeo ostvarivanje svog plana iste noći kada je Langdon imao zakazan susret sa Žakom Sonijerom. Budući da je prisluškiavao kustosa, Tibing je bio siguran da to što s nestrpljenjem očekuje susret sa Langdonom može da znači samo jedno. Langdonov tajanstveni rukopis pogodio je Priorat u živac. Langdon je natrapao na istinu, a Sonijer se plaši njenog otkrivanja. Tibing je bio siguran da je Veliki majstor pozvao Langdona kako bi ga učutkao.

Dovoljno dugo je istina bila učtkivana!

Tibing je znao da mora brzo da deluje. Sajlasov napad imao je dva cilja. Sprečio bi Sonijera da ubedi Langdona da ćuti, a takođe bi se postarao da Langdon bude u Parizu kada se ključni kamen konačno nađe u Tibingovim rukama, za slučaj da mu bude potreban.

Bilo je gotovo previše jednostavno udesiti fatalni susret između Sonijera i Sajlasa. Imao sam pouzdane informacije o Sonijerovim najdubljim strepnjama. Prethodnog dana, Sajlas je nazvao kustosa i predstavio se kao zabrinuti sveštenik. "Gospodine Sonijer, izvinite, moram smesta da razgovaram

372

Den Braun

sa vama. Nikada ne bih prekršio svetinju ispovesti, ali u ovom slučaju osećam da moram. Upravo mi se ispovedio čovek koji tvrdi da je ubio članove vaše porodice."

U Sonijerovom odgovoru bilo je zapanjenosti, ali i opreza. "Moja porodica je poginula u nesreći. Policijski izveštaj nije ostavljao mesta sumnji." "Da, u saobraćajnoj nesreći", rekao je Sajlas, cimajući udicu. "Čovek sa kojim sam razgovarao rekao je da je izgurao njihova kola sa puta u reku." Sonijer je ćutao.

"Gospodine Sonijer, nikada ne bih nazvao direktno vas, da taj čovek nije rekao nešto zbog čega sam zabrinut za vašu sigurnost." Zastao je. "Takođe je pomenuo vašu unuku, Sofi."

Pomen Sofinog imena bio je odlučujući udarac. Kustos je predložio Sajlasu da ga odmah poseti, na najsigurnijem mestu koje je Sonijer znao - u njegovoj kancelariji u Luvru. Potom je nazvao Sofi kako bi je upozorio na moguću opasnost. Sastanak sa Robertom Langdonom istog trenutka je pao u zaborav.

Sada kada je Langdon bio na drugom kraju prostorije, odvojen od Sofi, Tibing je osećao da je konačno otuđio dvoje saputnika. Sofi Nevo i dalje je bila prkosna, ali Langdon je očigledno sagledao situaciju iz šireg ugla. Pokušavao je da otkrije šifru. On shvata koliko je važno da pronađemo Gral i oslobodimo ga stega.

"Neće vam ga otvoriti", hladno reče Sofi. "Čak i da može."

Tibing je bacao poglede ka Langdonu dok je Sofi i dalje držao na nišanu. Sada je bio prilično uveren da će morati da ga upotrebi. Iako ga je ta ideja uznemiravala, znao je da neće oklevati ukoliko do toga dođe. Pružio sam joj priliku da učini ono što je ispravno. Gral je važniji i veći od svakog od nas. Tog trenutka, Langdon se okrenu od prozora. "Grobница..." iznenada reče, gledajući ih dok mu je slabašni tračak nade svetlucau u očima. "Znam gde treba tražiti na Njutnovom grobu. Da, mislim da mogu da pronađem šifru!" Tibingu poskoči srce. "Gde, Roberte? Reci mi!"

Sofi je zvučala zaprepašteno. "Roberte, nemoj! Nećeš mu pomoći, zar ne?"

Langdon im priđe odlučnim, krupnim koracima, držeći kripteks ispred sebe. "Ne", rekao je, a pogled mu postade tvrđi kada se okrenu ka Liju. "Neću dok tebe ne pusti."

Tibingov optimizam se pomuti. "Toliko smo blizu, Roberte. Nemoj da se igraš sa mnom!"

"Ne igram se", reče Langdon. "Pusti je. Potom ću te odvesti do Njutnove grobnice. Zajedno ćemo otvoriti kripteks."

"Nikuda ja ne idem", odlučno reče Sofi, dok su joj se oči skupljale od besa. "Taj kripteks je meni dao moj deda. Nije vaš i nije na vama da ga otvorite."

Da Vinčijev kod

373

Langdon se okrete, zabrinutog izraza. "Sofi, molim te! U opasnosti si. Pokušavam da ti pomognem!"

"Kako? Tako što ćeš razotkriti tajnu zbog koje je moj deda umro, pokušavajući da je sačuva? Verovao ti je, Roberte. Ja sam ti verovala!"

U Langdonovim plavim očima se sada videla panika. Tibing nije mogao a da se ne nasmeje posmatrajući ih kako rade jedno protiv drugog. Langdonovi kavaljerski pokušaji bili su patetični. Na rubu otkrivanja jedne od najvećih tajni u istoriji, on se bakće sa ženom koja je dokazala da nije dostojna ovog pohoda.

"Sofi", molio ju je Langdon. "Molim te... moraš otići."

Odmahnula je glavom. "Neću, sve dok kripteks ili ne predaš meni ili razbiješ o pod."

"Molim?" Langdon nije mogao da veruje.

"Roberte, moj deda bi više voleo da njegova tajna bude zauvek izgubljena nego da je vidi u rukama ubice." Sofine oči izgledale su kao da će se svakog časa napuniti suzama, ali to se nije desilo. Zurila je pravo u Tibinga.

"Ubijte me ako morate. Nemam nameru da ostavim zaveštanje svog dede u vašim rukama."

Pa dobro. Tibing nacilja.

"Ne!" Langdon viknu, podižući ruku tako da se kripteks nesigurno zaljuljao iznad kamenog poda. "Li, ako makar i pomisliš na to, ispustiću ga."

Tibing se nasmejao. "Taj blef je upalio kod Remija. Kod mene neće. Poznajem te malo bolje."

"Jesi li siguran, Li?"

Jesam. Moraš da poradiš na svom pokeraškom izrazu lica, prijatelju moj. Trebalo mi je nekoliko sekundi, ali sada vidim da lažeš. Nemaš pojma gde se na Njutnovom grobu nalazi odgovor. "Iskreno, Roberte? Znaš li gde treba

tražiti na Njutnovom grobu?"

"Znam."

Neodlučnost u Langdonovim očima javi se samo na tren, ali Tibing ju je spazio. Bila je to laž. Očajnička, bedna laž da bi spasao Sofi. Tibinga je Robert Langdon duboko razočarao.

Ja sam usamljeni vitez, okružen bezvrednim dušama. Moraću sam da odgonetnem ključni kamen.

Langdon i Nevo su sada predstavljali opasnost po Tibinga... i po Gral. Koliko god da je odluka bila bolna, znao je da će je sprovesti u delo mirne savesti. Jedini izazov biće ubediti Langdona da spusti ključni kamen kako bi Tibing mogao bezbedno da okonča čitavu ovu šaradu.

"Čin poverenja", reče Tibing, spuštajući pištolj. "Spusti ključni kamen i možemo da razgovaramo."

Langdon je znao da laž nije upalila.

374

Den Braun

Video je zloslutnu odlučnost na Tibingovom licu i znao je da im je kucnuo čas. Kada ga spustim, oboje će nas ubiti. Čak i ne pogledavši Sofi, mogao je da čuje kako ga njeno srce preklinje u nemom očaju. Roberte, ovaj čovek nije dostojan Grala. Molim te, nemoj ga staviti u njegove ruke. Po bilo koju cenu.

Langdon je još pre nekoliko minuta doneo odluku, dok je stajao sam pored prozora sa pogledom na vrt.

Zaštiti Sofi.

Zaštiti Gral.

Langdon gotovo viknu od očaja. Ali ne vidim kako!

Goli trenuci bez iluzija doneli su sa sobom jasnoću uvida kakvu nikada ranije nije osetio. Istina ti je pred očima, Roberte. Nije znao odakle je došla ta epifanija. Gral ti se ne ruga, Gral poziva dušu koja ga je dostojna.

Sada, klanjajući se kao sužanj nekoliko metara pred Lijem Tibingom, Langdon je spustio kripteks na desetak centimetara od kamenog poda.

"Tako, Roberte", prošaputa Tibing, uperivši pištolj ka njemu. "Spusti ga."

Langdonov pogled se usmeri naviše, ka zjapećoj praznini kupole Skupštinskog doma. Savijajući se još niže, spazi Tibingov pištolj, uperen pravo u njega.

"Žao mi je, Li."

U jednom pokretu, Langdon se pridiže, zamahnuvši rukom ka nebu, i lansirajući kripteks ka kupoli iznad njih.

Li Tibing nije osetio da povlači obarač, ali meduza je opalila uz zaglušujuću buku. Langdonovo pognuto telo još je bilo u vazduhu, i metak se zari ispred njegovih stopala. Polovinom svog mozga Tibing je pokušavao da

ponovo nacilja i ponovo opali, ali ona snažnija polovina vukla je njegov pogled naviše, ka kupoli.

Ključni kamen!

Vreme kao da je stalo, pretopivši se u usporeni san dok se čitav Tibingov svet pretvarao u ključni kamen koji leti kroz vazduh. Gledao je kako stiže do najviše tačke... za trenutak lebdi u praznini... i potom se sunovraćuje, okrećući se u vazduhu, natrag ka kamenom podu.

Sve Tibingove nade i svi njegovi snovi munjevito su padali ka tlu. Ne sme da udari o pod! Mogu da ga uhvatim! Tibingovo telo reagovalo je instinktivno. Pustio je pištolj i bacio se napred, oslobađajući se štaka dok je posezao za kripteksom. Istežući ruke i prste, zgrabio je ključni kamen u vazduhu.

Da Vincijev kod

375

Posrćući sa ključnim kamenom stegnutim u šakama, Tibing je znao da pada suviše brzo. Nije bilo ničega da ublaži pad. Tlo je dodirnuo ispruženim rukama i kripteks udari o pod.

Staklo se mrvilo unutar kripteksa uz mučan zvuk.

Čitav sekund, Tibing se nije usuđivao da diše. Ležeći ispružen na hladnom podu, zureći niz ispružene ruke u mermerni cilindar u svojim golim šakama, preklinjao je stakalce sa sirćetom da izdrži. Potom kiseli reski miris sirćeta zapara vazduh i Tibing oseti kako hladna tečnost curi kroz brojčanike na njegov dlan.

Uhvatila ga je divlja panika. NE! Sirce je sada teklo u mlazu i Tibing je zamišljao papirus kako se unutra raspada. Roberte, budalo jedna! Tajna je izgubljena!

Tibing nekontrolisano zajeca. Gral je izgubljen. Sve je uništeno. Snažno drhteći u neverici, Tibing pokuša da na silu razdvoji cilindar, žudeći da makar na tren vidi istoriju pre nego što se zauvek rastvori. Na njegovo zaprepaštenje, kad je povukao krajeve ključnog kamena, cilindar se otvorio. Zaustavio je dah i provirio unutra. Bio je prazan, sa izuzetkom ostataka mokrog stakla. Nije bilo papirusa koji se rastvara. Tibing se okrenu i pogleda naviše, u Langdona. Sofi je stajala pored njega, držeći Tibinga na nišanu. Zbunjen, Tibing ponovo pogleda u ključni kamen i shvati. Brojčanici više nisu bili nasumično poredani. Ispisivali su šifru: JABUKA .

"Sfera koju je Eva probala", mirno reče Langdon, "izazivajući sveti gnev Božiji. Prvobitni greh. Simbol pada svete žene."

Tibing oseti kako se istina hladno i bolno sručuje na njega. Sfera koja bi trebalo da se nalazi na Njutnovom grobu nije mogla biti ništa drugo do ružičasta jabuka koja je pala sa nebesa, pogodivši Njutna u glavu i inspirišući

nastanak njegovog životnog dela. Plod njegovog rada! Ružičasto meso sa osemenjenom matericom!

"Roberte", promuca Tibing, zapanjen. "Otvorio si ga. Gde je... gde je mapa?"

Ne trepnuvši, Langdon posegnu u gornji džep svog sakoa od tvida i pažljivo izvuče nežni svitak papirusa. Samo nekoliko metara od mesta na kojem je Tibing ležao, Langdon odmota svitak i pogleda ga. Nakon trenutka koji je trajao čitavu večnost, osmeh razumevanja raširi se Langdonovim licem.

376

Den Braun

On zna! Tibingovo srce žudelo je za tim znanjem. Njegov životni san nalazio se pred njim. "Reci mi!" zahtevao je Tibing. "Molim te! Oh, bože, molim te! Još nije suviše kasno!"

Dok je zvuk teških koraka tutnjao niz hodnik ka Skupštinskom domu, Langdon bez reci smota papirus i gurnu ga natrag u džep.

"Ne!" viknu Tibing, uzalud pokušavajući da se podigne.

Kada se vrata sa treskom otvoriše, Bezu Faš ulete poput bika u arenu, divljim očima pretražujući prostor. Svoju metu — Lija Tibinga — video je kako bespomoćno leži na podu. Uzdahnuvši sa olakšanjem, Faš vrati u futrolu manurin i okrete sa ka Sofi. "Agente Nevo, laknulo mi je što vidim da ste vi i gospodin Langdon bezbedni. Trebalo je da se predate kada sam to od vas tražio."

Britanska policija ulete za Fašom, zgrabi izmučenog bogalja i stavi mu lisice.

Sofi je zapanjeno gledala Faša. "Kako ste nas pronašli?"

Faš pokaza na Tibinga. "Pogrešio je što je pokazao svoju identifikaciju kada je ušao u opatiju, čuvari su znali da ga tražimo."

"U Langdonovom je džepu!" urlao je Tibing poput luđaka. "Mapa Svetog grala!"

Dok su Tibinga iznosili napolje, zabacio je glavu unatrag i urlao. "Roberte! Reci mi gde se krije!"

Dok je prolazio, Langdon ga pogleda u oči. "Samo dostojni pronađu Gral, Li. Ti si me tome naučio."

POGLAVLJE 102

Izmaglica se nisko spustila nad četvrt Kensington Gardens kada je Sajlas došao, šepajući, do čistine skrivene od pogleda. Kleknuvši na mokru travu, mogao je da oseti topli mlaz krvi kako teče iz rane od metka tik ispod reba-

ra. Ipak, gledao je pravo ispred sebe.

Magla je učinila da prizor dobije nebesku dimenziju.

Podižući krvave ruke da se pomoli, posmatrao je kapljice kiše kako mu miluju prste, ponovo ih izbelevši. Mogao je da oseti kako mu se telo raspada, deo po deo, u izmaglici.

Ja sam duh.

Povetarac zahuja pored njega, noseći vlažan, zemaljski miris novog života. Svakom živom ćelijom u svom slomljenom telu, Sajlas se molio. Molio se za oprostaj. Molio se za milost. Iznad svega, molio se za svog učitelja... biskupa Aringarosu... da ga Gospod ne odvede pre vremena. Ostalo mu je još toliko mnogo posla.

Magla se sada pretvarala u kovitlac oko njega, i Sajlas se oseti toliko lakim da je bio siguran da bi ga i slamke mogle podići. Zatvarajući oči, izgovorio je poslednju molitvu.

Odnekud u magli, glas Manuela Aringarose šaputao mu je.

Naš Gospod je dobar i milosrdan Bog.

Sajlasov bol konačno poče da iščezava. Znao je da je biskup u pravu.

POGLAVLJE 103

Bilo je kasno popodne kada se londonsko sunce probilo kroz oblake i grad počeo da se suši. Bezu Faš osećao se umorno dok je izlazio iz sobe za ispitivanje i pozivao taksi. Ser Li Tibing bučno je protestovao govoreći da je nevin. Ipak, na osnovu njegovog nepovezanog buncanja o Svetom gralu, tajnim spisima i misterioznim bratstvima, Faš je posumnjao da prepredeni istoričar priprema teren za svoje advokate i odbranu na osnovu neuračunljivosti.

Baš, pomislio je. Lud. Tibing je pokazao genijalnu preciznost u kovanju plana koji je na svakom koraku štitio njegovu nevinost. Iskoristio je i Vatikan i Opus Dei. Njegov prljavi posao obavljali su, ne znajući, monah - fanatik i očajni biskup. Što je bilo još pametnije, Tibing je svoju elektronsku stanicu za prisluškivanje smestio na jedino mesto do kojeg paralizovani čovek nikako ne može doći. Samo prisluškivanje izvodio je njegov sluga, Remi - jedina osoba kojoj je pravi Tibingov identitet bio poznat - a koji je sada, baš zgodno, bio mrtav zbog alergijske reakcije.

Teško da je to delo nekoga kome nedostaju mentalne sposobnosti, mislio je Faš.

Informacije koje je Kole poslao iz zamka Vilet nagoveštavale su da je Tibingova prepredenost išla toliko daleko da je čak i sam Faš mogao ponešto od njega da nauči. Da bi uspešno sakrio bubice za prisluškivanje u nekim od najmoćnijih kancelarija Pariza, Tibing se okrenuo Grcima. Trojanski konji. Neke od Tibingovih žrtava primile su vredne poklone u vidu umetničkih

dela, drugi su se, ne sumnjajući, nadmetali na aukcijama na kojima je Tibing postavio naročite mamce. U Sonijerovom slučaju, kustos je primio poziv za večeru u zamku Vilet, kako bi razgovarali o mogućnosti da Tibing finansira novo Da Vinči krilo u Luvru. Poziv Sonijeru sadržao je neupadljivi postskriptum u kojem je Tibing izrazio svoju fasciniranost vitezom-robotom za kojeg se pričalo da ga je Sonijer napravio. Dovedite ga na večeru, predložio je Tibing. Sonijer je, očigledno, upravo to i učinio - i ostavio viteza bez nadzora dovoljno dugo da bi Remi Legaludek na njemu napravio jedan neupadljivi dodatak.

Sada, sedeći na zadnjem sedištu taksija, Faš zatvori oči. Još jedna stvar kojom moram da se pozabavim pre nego što se vratim u Pariz.

Da Vinčijev kod

379

Soba za oporavak u Bolnici sveta Marija bila je okupana suncem. "Sve ste nas zadivili", reče sestra, osmehujući mu se. "Pravo čudo." Biskup Aringarosa joj uputi slabašan osmeh. "Uvek sam bio blagosloven." Sestra dovrši svoj posao i ostavi ga samog. Sa zadovoljstvom je osećao toplu sunčevu svetlost na svom licu. Prošla noć bila je najmračnija noć u njegovom životu.

Obeshrabreno pomisli na Sajlasa, čije telo je pronađeno u parku.

Molim te oprost mi, sine moj.

Aringarosa je žudeo da Sajlas bude deo njegovog veličanstvenog plana. Prošle noći, međutim, Aringarosa je primio poziv od Bezu Faša, koji ga je ispitivao o njegovoj navodnoj povezanosti sa opaticom ubijenom u crkvi Sen-Sulpis. Aringarosa shvati da je veče pošlo užasno naopako. Vesti o još četiri ubistva pretvorile su njegov užas u agoniju. Sajlase, šta si to učinio! Ne uspevši da stupi u kontakt sa Učiteljem, biskup je znao da je prepušten sam sebi. Iskorišten. Jedini način da zaustavi krvavi lanac događaja čije je pokretanje pomogao bio je da sve prizna Fašu. Od tog trenutka, Aringarosa i Faš jurili su da dođu do Sajlasa pre nego što ga Učitelj ubedi da ponovo ubije.

Krajnje iscrpljen, Aringarosa je sklopio oči i slušao televizijski izveštaj o hapšenju istaknutog britanskog viteza, ser Lija Tibinga. Učitelj je razotkriven. Tibing je čuo za planove Vatikana da se ogradi od organizacije Opus Dei. Odabrao je Aringarosu kao savršenog piona za svoj plan. Naposletku, ko bi radije slepo pošao za Svetim gralom od čoveka poput mene koji može sve da izgubi? Gral bi doneo ogromnu moć onome ko ga poseduje.

Li Tibing je lukavo štitio svoj identitet - pretvarao se da ima francuski naglasak i pobožno srce, i zahtevao je da bude isplaćen jedinom stvari koja mu nije bila potrebna - novcem. Aringarosa je bio suviše željan da bi po-

sumnjao. Cena od dvadeset miliona evra bila je sitnica u poređenju sa Gralom, a s obzirom na to da je Vatikan platio odvajanje od organizacije Opus Dei, finansijski deo je tekao glatko. Slepim vide ono što žele da vide. Tibingova vrhunska uvreda, naravno, bila je ta što je zahtevao da bude isplaćen obveznicama Vatikana kako bi istraga, ukoliko bilo šta pođe po zlu, vodila do Rima.

"Drago mi je što vidim da ste dobro, ekšelencijo."

Aringarosa je prepoznao grubi glas koji mu se obraćao sa praga, ali nije očekivao takvo lice - oštre, moćne crte, zalizanu kosu i široki vrat koji se napinjao iz tamnog odela. "Kapetan Faš?" upitao je Aringarosa. Samilost i briga koje je kapetan pokazao za Aringarosinu sinoćnu muku navele su biskupa da zamisli daleko nežniji izgled.

Kapetan priđe krevetu i podiže poznatu, tešku crnu akten-tašnu na stolicu. "Verujem da je ovo vaše."

380

Den Braun

Aringarosa pogleda tašnu punu obveznica i istog trenutka se posrami.

"Da... hvala vam." Zastade dok je prelazio prstima preko šava čaršava, a potom nastavi. "Kapetane, dobro sam razmislio o ovome, i moram da vas zamolim za uslugu."

"Naravno."

"Porodice onih u Parizu koje je Sajlas..." Zastao je, izborivši se sa emocijama. "Jasno mi je da nikakva suma ni u kom slučaju ne može da nadoknadi izgubljene živote, pa ipak, ako biste bili ljubazni da podelite sadržaj ove aktovke... porodicama žrtava."

Fašove tamne oči dugo su ga posmatrale. "Čestit gest, ekšelencijo. Postaraću se da vaše želje budu sprovedene u delo."

Među njima nastade teška tišina.

Na televiziji, mršavi francuski policajac držao je konferenciju za štampu ispred velelepnog zdanja. Faš vide o kome se radi i svu pažnju usmeri ka ekranu.

"Poručnice Kole", poče reporter BBC-ja, optužujućim tonom. "Prošle noći je vaš kapetan javno optužio dvoje nevinih ljudi za ubistvo. Da li će Robert Langdon i Sofi Nevo tražiti da vaše odeljenje prizna odgovornost? Da li će to kapetana Faša koštati posla?"

Osmeš poručnika Kolea bio je umoran ali miran. "Moje iskustvo je pokazalo da kapetan Bezu Faš retko pravi greške. Još uvek nisam sa njim razgovarao o ovome, ali znajući kako on radi, verujem da je njegova javna potera za agentom Nevo i gospodinom Langdonom bila deo strategije sa ciljem da se namami pravi ubica."

Reporteri razmieniše iznenađene poglede.

Kole nastavi. "Da li su gospodin Langdon i agent Nevo bili dobrovoljni učesnici ove zamke, ne znam. Kapetan Faš ima običaj da detalje svojih kreativnih metoda čuva za sebe. Sve što za sada mogu da potvrdim jeste da je kapetan uhapsio krivca i da su i gospodin Langdon i agent Nevo na sigurnom." Fašu je na usnama igrao slabašan osmeh kada se okrenuo natrag ka Aringarosi. "Dobar čovek, taj Kole."

Prošlo je nekoliko trenutaka. Naposljetku, Faš pređe rukom preko čela, zagladivši kosu dok je gledao u Aringarosu. "Ekselencijo, pre nego što se vratim u Pariz, želeo bih da razgovaramo o još samo jednoj stvari - vašem nepromišljenom letu za London. Podmitili ste pilota da promeni kurs. Na taj način ste prekršili čitav niz međunarodnih zakona."

Aringarosa klonu. "Bio sam očajan."

"Da. A očajan je bio i pilot kada su ga moji ljudi ispitivali." Faš posegnu u džep i izvadi prsten sa ljubičastim ametistom i poznatom ručno rađenom aplikacijom mitre i biskupske palice.

Aringarosi navreše suze dok je prihvatao prsten i ponovo ga stavljao na prst. "Bili ste toliko ljubazni." Ispruži ruku i stegnu Fašovu. "Hvala vam."

Da Vinčijev kod

381

Faš odmahnu, odlazeći do prozora i pogledavši grad pred sobom, očigledno zadubljen u misli. Kada se okrenuo, bilo je nečeg nesigurnog u njemu. "Ekselencijo, koji je vaš naredni potez?"

Aringarosi je isto pitanje postavljeno prethodne noći, dok je napuštao zamak Gandolfo. "Mislim da je moj put neizvestan, kao i vaš."

"Da." Faš zastade. "Mislim da ću se penzionisati pre vremena."

Aringarosa se osmehnu. "Malo vere može da učini čuda, kapetane. Malo vere."

104

Kapela Roslin - često nazivana Katedralom kodova - nalazi se jedanaest kilometara južno od Edinburga u Škotskoj, na mestu drevnog hrama posvećenog bogu Mitri. Kapela, koju su 1446. godine podigli vitezovi templari, obeležena je nizom simbola koji zbunjuju mnoge umove a koji vode poreklo iz jevrejske, hrišćanske, egipatske, masonske i paganske tradicije. Geografske koordinate kapele tačno se poklapaju sa severo-južnim meridijanom koji prolazi kroz Glastonberi. Ova longitudinalna Ružina linija predstavlja tradicionalno obeležje ostrva Avalon kralja Artura i smatra se središnjim stubom svete geometrije Britanije. Upravo po ovoj blagoslove-

noj Ružinoj liniji Roslin je dobio ime.

Neuglađeni tornjevi Roslina bacali su duge večernje senke kada su Robert Langdon i Sofi Nevo zaustavili iznajmljena kola na travnatom parkingu u podnožju strmine na kojoj se uzdizala kapela. Njihov kratak let od Londona do Edinburga predstavljao je odmor, iako nijedno od njih dvoje nije spavalo u očekivanju onoga što se nalazilo pred njima. Podižući pogled ka goloj građevini ocrtanoj naspram neba prekrivenog oblacima, Langdon se oseti poput Alise koja strmoglavce pada u zečju rupu. Mora da je ovo san. Ipak, znao je da tekst Sonijerove poslednje poruke nije mogao biti određeniji. Sveti gral čeka ispod drevnog Roslina.

Langdon je maštao da će Sonijerova "mapa Grala" biti dijagram - crtež na kojem krstić označava traženo mesto - pa ipak je poslednja tajna Priorata otkrivena na isti način na koji im se Sonijer od početka obraćao. Jednostavnim stihovima. Četiri precizna stiha koja su bez sumnje ukazivala upravo na ovo mesto. Pored toga što se u njima Roslin pominjao po imenu, stihovi nisu zaobišli i nekoliko poznatih arhitektonskih obeležja te kapele.

Uprkos jasnoći Sonijerovog poslednjeg uputstva, Langdon se osećao više izbačenim iz koloseka nego prosvetljenim. Za njega, kapela Roslin se činila suviše očiglednom lokacijom. Vekovima je ta kamena kapela odzvanjala glasinama o domu Svetog grala. Ta su se šaputanja pretvorila u povike tokom poslednjih decenija kada je specijalni radar otkrio postojanje neverovatne građevine ispod same kapele - velike podzemne komore. Ne samo da je kapela iznad ovog dubokog podruma izgledala kao kepec u odnosu na njega, nego se činilo da nema ni ulaza u tu komoru, niti izlaza iz nje. Arheolozi su zahtevali da počnu miniranje kamenitog tla kako bi došli do tajanstvene oda-

Da Vinčijev kod

383

je, ali zadužbina Roslin je izričito zabranila bilo kakva iskopavanja na ovom svetom mestu. Naravno, to je samo dolilo ulje na vatru nagađanja. Šta je to zadužbina Roslin pokušavala da sakrije?

Roslin je sada postao mesto hodočašća svih onih koji su tragali za misterijom. Neki su tvrdili da ih je tamo dovelo snažno magnetno polje koje je neobjašnjivo delovalo na tim koordinatama, neki su tvrdili da su došli kako bi tragali za skrivenim ulazom u podzemnu prostoriju. Međutim, većina je priznavala da su došli jednostavno da bi tumarali okolo i upijali predanje o Svetom gralu.

Iako Langdon nikada ranije nije posetio Roslin, uvek bi se nasmejao u sebi kada bi čuo da kapelu opisuju kao dom Svetog grala. Istina, Roslin je možda nekada i bio dom Grala, davno... ali sasvim sigurno to više nije. Suviše je pažnje skrenuto na Roslin tokom poslednjih decenija, a pre ili kasnije

neko bi pronašao način da provali u podzemnu komoru.

Pravi historičari Grala su se slagali da je Roslin mamac - jedan od sporednih ćorsokaka koje je Priorat tako uverljivo smislio. Većeras, međutim, kada je ključni kamen Priorata stihovima direktno ukazivao upravo na ovo mesto, Langdon više nije bio tako samouveren. Zbunjujuće pitanje prolazilo mu je kroz glavu ćitavog dana:

Zašto bi se Sonijer toliko namućio da nas dovede do tako oćiglednog mesta ?

Nametao se samo jedan logićan odgovor.

Postoji nešto u vezi sa Roslinom što tek treba da shvatimo.

"Roberte?" Sofi je već stajala izvan kola, osvrćući se ka njemu. "Ideš li?"

U rukama je držala kutiju od ružinog drveta koju im je kapetan Faš vratio.

U njoj su se nalazila oba kripteksa, ponovo sastavljena i pohranjena onako kako su ih našli. Papirus sa stihovima bio je bezbedno zaključan u njihovom središtu - samo nije bilo razbijenog stakalca sa sirćetom.

Dok su se kretali dugom šljunkovitom stazom, Langdon i Sofi proćoše pored ćuvenog zapadnog zida kapele. Neupućeni posetioci su pretpostavljali da je taj zid, neobićno izboćen, predstavljao nezavršeni deo kapele. Istina je, sećao se Langdon, bila daleko zanimljivija.

Zapadni zid Solomonovog hrama.

Vitezovi templari su osmislili kapelu Roslin kao arhitektonsku kopiju Solomonovog hrama u Jerusalimu - zajedno sa zapadnim zidom, uskim pravougaonim sanktuarijumom i podzemnim trezorom nalik Svetinji nad svetinjama, u kojoj su prvobitnih devet vitezova prvi put iskopali svoje neprocenjivo blago. Langdon je morao da prizna da je u ideji templara da za Gral izgrade moderni dom, repliku starog - postojala intrigantna simetrija.

Ulaz u kapelu Roslin bio je skromniji nego šio je Langdon oćekivao. Mala drvena vrata imala su dve gvozdene šarke i jednostavan natpis od hrastovine.

ROSLIN

Ovaj drevni naćin pisanja imena kapele, objasnio je Langdon Sofi, voćio je poreklo od meridijana Ružine linije na kojem se kapela nalazila; ili, kako su historićari Grala više voleli da veruju, od "Linije Ruže" - porodićne loze Marije Magdalene.

Kapela se uskoro zatvarala. Kada je Langdon povukao i otvorio vrata, zapahnu ih topao talas vazduha - kao da drevna graćevina umorno uzdiše na kraju dugog dana. Ulazni lukovi obilovali su uklesanim petolistima. Ruže. Materica boginje.

Ulazeći sa Sofi, Langdon pogledom pređe preko čuvenog svetilišta, upijajući svaki detalj. Iako je čitao opise zapanjujuće komplikovanih radova u kamenu u Roslinu, videti ih uživo predstavljalo je upečatljiv susret.

Raj za simbole, tako ga je nazvao jedan Langdonov kolega.

Na svakoj površini u kapeli bili su isklesani simboli - hrišćanska raspeća, jevrejske zvezde, masonski pečati, krstovi templara, rogovi izobilja, piramide, astrološki znaci, biljke, povrće, pentagrami i ruže. Vitezovi templari bili su vrsni zidari i klesari koji su podizali templarske crkve širom Evrope. Međutim, Roslin je smatran za njihovo najuzvišenije delo ljubavi i poštovanja. Vrhunski zidari nijedan kamen nisu ostavili neisklesanim. Kapela Roslin bila je hram svih vera... svih tradicija... i, iznad svega, hram prirode i boginje. Svetilište je bilo prazno, izuzev šačice posetilaca koji su slušali mladića koji je vodio poslednji obilazak tog dana. Vodio ih je duž čuvene putanje na podu - nevidljive staze koja je povezivala šest ključnih arhitektonskih tačaka unutar svetilišta. Generacije posetilaca koračale su ovim pravim linijama, povezujući tačke, a njihovi bezbrojni koraci ucrtali su ogroman simbol na podu.

Davidova zvezda, pomisli Langdon. Tu nema slučajnosti. Takođe poznat kao Solomonov pečat, ovaj heksagram je nekada bio tajni simbol sveštenika zvezdočataca, a kasnije je usvojen od strane izraelitskih kraljeva - Davida i Solomona.

Vodič je video Langdona i Sofi da ulaze, i iako je bilo vreme zatvaranja, prijatno im se osrnehuo i pokazao im da slobodno razgledaju kapelu. Langdon zahvali klimnuvši glavom i pođe dublje u unutrašnjost svetilišta. Sofi je, međutim, stajala prikovana na ulazu, zbunjenog izraza na licu. "Šta je bilo?" upita Langdon.

Sofi je zurila po kapeli. "Mislim... da sam bila ovde."

Da Vinčijev kod

385

Langdon je bio iznenađen. "Ali rekla si da nikada nisi čak ni čula za Roslin."

"I nisam..." Prelazila je nesigurno pogledom preko svetilišta. "Mora da me je deda doveo ovde kao sasvim malu. Ne znam. Izgleda poznato." Dok se osvrkala, počela je sve sigurnije da klima glavom. "Da." Pokazala je ka prednjem delu svetilišta. "Ona dva stuba... Već sam ih videla."

Langdon pogleda par majstorski izvajanih stubova na drugom kraju svetilišta. Činilo se da njihova bela kamena čipka tinja rumenim sjajem pod poslednjim zracima sunca koji su ulazili kroz zapadni prozor. Stubovi — postavljeni tamo gde bi se uobičajeno nalazio oltar - bili su neobičan par. Levi isklesan jednostavnim, vertikalnim linijama, dok je desni stub bio ukrašen

kitnjastom, cvetnom spiralom.

Sofi se već kretala ka njima. Langdon požuri za njom. Kad stigoše do stubova, Sofi klimnu glavom u neverici. "Da, sigurno sam ih videla!"

"Ne sumnjam da si ih videla", reče Langdon, "ali ne mora nužno da znači da je to bilo ovde."

Ona se okrete. "Kako to misliš?"

"Ova dva stuba su najčešće kopirane arhitektonske strukture u istoriji.

Njihove replike postoje širom sveta."

"Replike Roslina?" Bila je skeptična.

"Ne. Replike stubova. Sećaš li se da sam ti ranije pomenuo da je i sam Roslin replika Solomonovog hrama? Ova dva stuba izgledaju isto kao i dva stuba u pročelju Solomonovog hrama." Langdon pokaza na stub sa leve strane. "Ovaj se zove Boas - ili Majstorski stub. Drugi se zove Jakin - ili Pripravnički stub." Zastao je. "Zapravo, bukvalno svaki masonski hram na svetu ima dva ovakva stuba."

Langdon joj je već bio objasnio snažne istorijske veze templara i modernih masonskih tajnih društava, čija tri osnovna stepena - Pripravnik slobodni mason, Zanatlija slobodni mason i Majstor slobodni mason - sežu do ranih dana templara. Poslednji stihovi Sofinog dede izričito su se pozivali na Majstore slobodne masone koji su ukrasili Roslin prinoseći na taj način svoje 'umetničke žrtve'. Takođe se pominjala i centralna tavanica Roslina, prekrivena isklesanim zvezdama i planetama.

"Nikada nisam bila u nekom masonskom hramu", reče Sofi, još uvek posmatrajući stubove. "Gotovo sam sigurna da sam ih videla ovde." Okrete se natrag ka unutrašnjosti kapele, kao da traži još nešto što bi joj podstaklo sećanje.

Ostali posetioци sada su odlazili, i mladi vodič se zaputi preko kapele, približavajući im se sa prijatnim osmehom. Bio je to zgodan mladić u kasnim dvadesetim, sa školskim naglaskom i ridje-plavom kosom. "Spremam se da zatvorim za danas. Mogu li vam pomoći nekako?"

Kako bi bilo oko Svetog Grala? Pomisli da kaže Sofi.

386

Den Braun

"Kod", izlete Sofi, iznenada se setivši. "Ovde postoji kod!"

Vodiča je obradovao njen entuzijazam. "Jeste, gospođice."

"Nalazi se na tavanici", reče ona, okrećući se ka desnom zidu. "Negde...
tamo."

On se nasmeši. "Niste prvi put u Roslinu, vidim."

Kod, mislio je Langdon. Bio je zaboravio taj delić predanja. Među bezbrojnim tajnama koje je Roslin krio nalazio se i nadsvođeni prolaz iz kojeg je virilo na stotine kamenih blokova, štrčeći naniže i formirajući neobičnu

površinu sastavljenu iz više ravni. Svaki blok je na sebi nosio isklesani simbol, naizgled nasumičan, što je stvaralo šifru nezamislivih proporcija. Neki su verovali da šifra otkriva ulaz u komoru ispod kapele. Drugi su verovali da otkriva pravu legendu o Gralu. Nije ni bilo važno - kriptografi su vekovima pokušavali da odgonetnu njeno značenje. I danas je zadužbina Roslin nudila velikodušnu nagradu onome ko uspe da otkrije njeno tajno značenje, ali šifra je ostala misterija.

"Rado bih vam pokazao..."

Vodičev glas se izgubio.

Moja prva šifra, mislila je Sofi, koračajući sama, u transu, ka šifrovanom luku. Budući da je kutiju od ražinog drveta predala Langdonu, istog trenutka zaboravila je sve o Svetom gralu, Sionskom prioratu i svim misterijama prethodnog dana. Kada je stigla ispod šifrovanog svoda i ugledala simbole iznad sebe, sećanja su počela da naviru. Sećala se svoje prve posete Roslinu, i začudo, sećanja su donela i neočekivanu tugu.

Bila je mala... otprilike godinu dana nakon pogibije porodice. Deda ju je doveo u Škotsku na kratak odmor. Došli su da vide kapelu Roslin pre nego što se vrate u Pariz. Bilo je kasno uveče i kapela je bila zatvorena. Međutim, oni su još uvek bili unutra.

"Možemo li da idemo kući, Grand-pere?" molila ga je Sofi, umorna.

"Uskoro, dušo, vrlo uskoro." Glas mu je bio melanholičan. "Moram ovde da uradim još jednu, poslednju, stvar. Hoćeš li da me sačekaš u kolima?"

"Opet radiš nešto za neku važnu osobu?"

On klimnu. "Brzo ću. Obećavam."

"Mogu li opet da probam šifru u luku? To je zabavno."

"Ne znam. Moram da izađem. Nećeš se plašiti da ostaneš sama ovde?"

"Naravno da neću!" reče ona dižući nosić. "Čak još nije ni mrak!"

On se nasmeši. "U redu onda." Doveo ju je do luka koji joj je ranije pokazao.

Da Vinčijev kod

387

Sofi se istog trenutka spusti na kameni pod, leže na leđa i zagleda se u kolaž od delića slagalice iznad sebe. "Resicu ovu šifru dok se ti ne vratiš!" "Onda, trkamo se." Sagnuo se, poljubio je u čelo i otišao do obližnjih sporednih vrata. "Biću tu ispred. Ostaviću otvorena vrata. Ako ti zatrebam, samo vikni." Izašao je na blago večernje svetlo.

Sofi je ležala na podu, zureći u šifru. Oči su joj bile pospane. Nakon nekoliko minuta, simboli su postali nejasni. A potom nestadoše.

Kada se probudila, pod je bio hladan.

"Grand-pere?"

Nije bilo odgovora. Ustajući, otresla je haljinu. Sporedna vrata su još uvek bila otvorena. Izašla je napolje i videla dedu kako stoji na tremu obližnje kamene kuće baš iza crkve. Deda je tiho razgovarao sa osobom koja se jedva videla iza vrata sa komarnikom.

"Grand-pere?" pozvala ga je.

Deda se okrenuo i mahnuo joj, pokazujući joj da sačeka još trenutak. Potom se, polako, oprostio od zagonetne osobe u kući i poslao poljubac ka vratima. Vratio se do nje očiju punih suza.

"Zašto plačeš, Grand-pere?"

Podigao ju je i privio uz sebe. "Oh, Sofi, ti i ja smo se oprostili od mnogo ljudi ove godine. Teško je to."

Sofi pomisli na nesreću, na to što se oprostila od mame i tate, bake i malog brata. "Jesi li se opraštao od još jedne osobe?"

"Od dragog prijatelja koga veoma volim", odgovorio joj je napuklim glasom. "I plašim se da ga neću ponovo videti veoma dugo."

Stojeći sa mladićem, Langdon je posmatrao zidove kapele sve zabrinutiji i uvereniji da su u ćorsokaku. Sofi je odlutala da pogleda šifru i ostavila Langdona sa kutijom od ružinog drveta, u kojoj se nalazila mapa Grala, za koju se sada činilo da je beskorisna. Iako su Sonijerovi stihovi jasno ukazivali na Roslin, Langdon nije bio siguran šta da radi sada kada su stigli. Stihovi su pominjali "oštricu i putir", koje Langdon nigde nije video.

Sveti gral čeka ispod drevnog Roslina.

Njegove kapije čuvaju putir i oštrica.

Postoji neki dclić misterije koji nisu otkrili.

"Mrzim da zabadam nos", reče vodič, posmatrajući kutiju od ružinog drveta u Langdonovim rukama. "Ali ova kutija... mogu li da pitam odakle vam?"

388

Den Braun

Langdon se umorno nasmeja. "To je izuzetno duga priča."

Mladić je oklevao, pogleda prikovanog za kutiju. "Veoma je čudno - moja baka je imala baš takvu kutiju - kutiju za nakit. Istovetno uglačano ružino drvo, ista intarzija ruže, čak i šarke izgledaju isto."

Langdon je znao da mladić sigurno greši. Ako je ikada ijedna kutija bila jedinstvena, onda je to ova - kutija naročito napravljena za ključni kamen Priorata. "Dve kutije mogu biti slične ali..."

Sporedna vrata se bučno zatvoriše, privlačeći njihove poglede. Sofi beše izašla bez reci i sada je išla niz strminu ka kamenoj kući pored kapele. Langdon je zurio za njom. Kuda ide? Od kako su ušli u zgradu, ponašala se čudno. Okrenuo se ka vodiču. "Znate li kakva je to kuća?"

On klimnu, takođe zbunjen što je Sofi silazila ka njoj. "To je župni dvor. Nadzornica kapele živi u njemu. Ona je takođe i direktor zadužbine Roslin." Zastade. "I moja baka."

"Vaša baka je na čelu zadužbine Roslin?"

Mladić klimnu. "Ja živim sa njom u župnom dvoru, pomažem da se očuva kapela i vodim obilaske." On slegnu ramenima. "Živeo sam ovde čitavog svog života. Baka me je othranila u toj kući."

Zabrinut za Sofi, Langdon pređe preko kapele ka vratima da bi je pozvao. Bio je tek na pola puta kada se zaustavi u mestu. Nešto što je mladić rekao tek sada mu je doprlo do svesti.

Baka me je othranila.

Langdon pogleda ka Sofi koja je bila na strmini, potom na kutiju od ružinog drveta u svojim rukama. Nemoguće. Polako, Langdon se okreće ka mladiću. "Kažete da vaša baka ima ovakvu kutiju?"

"Gotovo identičnu."

"Odakle joj?"

"Moj deda ju je napravio za nju. Umro je kada sam bio beba, ali moja baka još priča o njemu. Kaže da je imao genijalne ruke. Pravio je razne stvari."

Langdon krajičkom oka primeti kako na površinu isplivava nezamisliva mreža veza. "Kažete da vas je othranila baka. Smem li da pitam šta se desilo sa vašim roditeljima?"

Mladić je bio iznenađen. "Umrli su kada sam bio mali." Zastade. "Istog dana kada i moj deda."

Langdonovo srce je tuklo. "U saobraćajnoj nesreći?"

Mladić ustuknu, a pogled zaprepaštenosti mu se javi u maslinastozele-
nim očima. "Da. U saobraćajnoj nesreći. Čitava moja porodica umrla je tog
dana. Izgubio sam dedu, roditelje, i..." Oklevao je, gledajući u pod.

"I sestru", reče Langdon.

Da Vinčijev kod

389

Napolju na strmini, kuća od neobrađenog kamena bila je tačno onakva kakvom ju je Sofi pamtila. Noć se spuštala i kuća je odavala toplu auru dobrodošlice. Miris hleba provejavao je kroz otvorena vrata sa komarnikom, a zlatno svetlo sijalo je u prozorima. Dok se približavala, Sofije čula kako neko unutra tiho jeca.

Kroz vrata, Sofi ugleda stariju ženu u hodniku. Leđima je bila okrenuta ka vratima, ali Sofi je mogla da vidi da plače. Žena je imala dugu, bujnu srebrnu kosu koja prizva neočekivani tračak sećanja. Osećajući kako je nešto privlači, Sofi stupi na stepenice trema. Žena je stezala uramljenu fotografiju čoveka i prstima prelazila preko njegovog lica sa tugom punom ljubavi.

Bilo je to lice koje je Sofi dobro poznavala.

Grand-pere.

Žena je očigledno čula tužnu vest o njegovoj smrti.

Daska zaškripa pod Sofinim nogama i žena se polako okrenu. Tužnim očima pogleda Sofi. Sofi je želela da pobegne, ali je umesto toga stajala kao opčinjena. Žena nije skidala sa nje svoj užareni pogled dok je spuštala fotografiju i prilazila vratima sa komarnikom. Činilo se da je prošla čitava večnost dok su dve žene zurile jedna u drugu kroz tanku mrežu. Potom, poput nabujalog talasa okeana koji se polako nadima, izraz na ženinom licu pretvarao se od nesigurnosti... do neverice... do nade... i naposljetku, do vrhunske radosti.

Gurnuvši vrata, ona izađe, pružajući nežne ruke ka Sofi, dotičući joj zaprepašćeno lice. "Oh, drago dete... vidi je!"

Iako je Sofi nije prepoznavala, znala je ko je ta žena. Pokušala je da govori, ali otkri da čak ne može ni da diše.

"Sofi", zajeca žena, ljubeći je u čelo.

Sofine reči behu šapat gušenja. "Ali... Grand-pere je rekao da si..."

"Znam." Žena spusti svoje nežne ruke na Sofina ramena i zagleda se u nju poznatim očima. "Tvoj deda i ja smo bili primorani da kažemo mnogo toga. Učinili smo ono što smo mislili da je ispravno. Tako mi je žao. Bilo je to radi tvoje bezbednosti, princezo."

Sofi je čula njenu poslednju reč i istog trenutka pomislila na dedu, koji ju je toliko godina zvao princezom. Zvuk njegovog glasa kao da je sada odjekivao u drevnom kamenu Roslina, spuštajući se kroz zemlju i odzvanjajući u nepoznatim dubinama.

Žena zagrlji Sofi, dok su joj suze nekontrolisano tekle. "Tvoj deda je toliko želeo da ti sve kaže. Ali stvari su loše stajale između vas. Toliko se trudio. Mnogo toga treba objasniti." Ponovo poljubi Sofi u čelo, potom joj prošaputa na uho. "Nema više tajni, princezo. Vreme je da saznaš istinu o svojoj porodici."

Den Braun

390

Sofi i njena baka sedele su na stepenicama trema, zagrljene i uplakane, kada mladi vodič dotrča preko travnjaka. Oči su mu sijale u nadi i neverici. "Sofi?"

Kroz suze, Sofi klimnu, ustajući. Nije poznavala mladićevo lice, ali kada se zagrljiše, oseti snagu krvi koja teče kroz njegove vene... krvi za koju je sada znala da im je zajednička.

Kada je Langdon došao preko travnjaka da im se pridruži, Sofi nije mogla da zamisli da se koliko juče osećala najusamljenijom na svetu. A sada, neka-

ko, na ovom stranom mestu, u društvu troje ljudi koje jedva da je poznavala, konačno je osećala da je kod kuće.

POGLAVLJE 103

Noć se spustila na Roslin.

Robert Langdon stajao je sam na tremu kuće od neobrađenog kamena, uživajući u smehu koji je dopirao kroz vrata sa komarnikom. Šolja snažne brazilske kafe koju je držao u ruci pomogla mu je da se malo okrepi, ipak samo nakratko. Umor u njegovom telu sezao je do srži.

"Tiho ste se iskrali", rekao je glas iza njega.

Okrenuo se. Sofina baka je stajala iza njega, srebrne kose koja je svetlucala u noći. Njeno ime, barem tokom poslednjih dvadeset osam godina, bilo je Mari Sovel.

Langdon se umorno osmehnu. "Želeo sam da vašu porodicu ostavim na samo neko vreme." Kroz prozor, video je Sofi kako razgovara sa bratom. Mari mu priđe i stade pored njega. "Gospodine Langdon, kada sam čula da je Žak ubijen, bila sam prestravljena zbog Sofi. Večeras, kada sam je ugledala kako stoji na pragu, osetila sam najveće olakšanje u svom životu. Ne mogu vam dovoljno zahvaliti."

Langdon nije imao pojma kako da odgovori. Iako je hteo da Sofi i njenu baku ostavi same da razgovaraju, Mari ga je zamolila da uđe i sluša. Moj suprug vam je očigledno verovao, gospodine Langdon, pa vam verujem i ja. I tako je Langdon ostao, stojeći pored Sofi i slušajući sa nemim zaprepašćenjem priču o Sofinim pokojnim roditeljima. Bilo je neverovatno, ali oboje su poticali iz merovinških porodica - direktnih potomaka Marije Magdalene i Isusa Hrista. Sofini roditelji i preci su, radi bezbednosti, promenili prezimena Plantar i Sen-Kler. Njihova deca su nastavljala kraljevsku lozu i stoga ih je Priorat predano čuvao. Kada su Sofini roditelji poginuli u saobraćajnoj nesreći čiji uzrok nije utvrđen, Priorat se uplašio da je identitet članova kraljevske loze otkriven.

"Tvoj deda i ja smo", objašnjavala je Mari glasom koji se gušio od bola, "morali da donesemo tešku odluku tog trenutka kada smo primili telefonski poziv. Auto tvojih roditelja je upravo bio pronađen u reci." Obrisala je suze u očima. "Nas šestoro - uključujući i vas dvoje unučadi - trebalo je da zajedno budemo u tim kolima. Na sreću, u poslednjem trenutku smo promenili planove, i tvoji roditelji su otputovali sami. Kada smo čuli za nesreću, Žak i ja nikako nismo mogli da znamo šta se zaista dogodilo... niti da li se radilo o nesreći." Mari pogleda Sofi. "Znali smo da moramo da zaštitimo svoju unučad, i učinili smo ono što smo smatrali da je najbolje. Žak je prijavio policiji da smo u kolima bili i tvoj brat i ja... naša kola je navodno odnela rečna struja.

Potom smo tvoj brat i ja počeli da se skrivamo pod zaštitom Priorata. Žak, budući da je bio istaknuta ličnost, nije mogao sebi dopustiti luksuz da nestane. Činilo se logičnim da Sofi, budući starija, ostane u Parizu, blizu središta Priorata i pod Žakovom zaštitom." Glas joj se pretvori u šapat. "To što smo razdvojili porodicu bila je najteža odluka koju smo ikada morali da donesemo. Žak i ja smo se viđali veoma retko, i to uvek na najtajnijim mestima... pod budnim okom Priorata. Postoje određene ceremonije kojima bratstvo uvek ostaje verno."

Langdon je znao da ima još mnogo toga da se ispriča, ali je takođe znao i da to ne treba da čuje. Stoga je izašao. Sada, gledajući naviše ka tornjevi-
ma Roslina, Langdon nije mogao da se otme mislima o nerešenoj misteriji Roslina. Da li je Gral zaista ovde, u Roslinu? I ako jeste, gde se nalaze oštrica i putir koje je Sonijer pominjao u svojim stihovima?

"Ja ću to uzeti", reče Mari, pokazujući na Langdonovu ruku.

"Oh, hvala vam." Langdon joj pruži praznu šolju.

Zurila je u njega. "Mislila sam na vašu drugu raku, gospodine Langdon."

Langdon spusti pogled i shvati da u ruci drži Sonijerov papirus. Ponovo ga je izvadio iz kripteksa u nadi da će uočiti nešto što mu je ranije promaklo.

"Naravno, izvinjavam se."

Mari kao da se zabavljala kada je uzela svitak. "Znam čoveka u jednoj pariškoj banci koji verovatno veoma nestrpljivo očekuje povratak kutije od ružinog drveta. Andre Verne je bio privrženi Žakov prijatelj, i Žak mu je bezgranično verovao. Andre bi učinio sve da postupi u skladu sa Žakovim zahtevom da vodi računa o ovoj kutiji."

Pa bi me čak i ubio, seti se Langdon, odlučivši da ne pomene kako je verovatno sirotom čoveku razbio nos. Setivši se Pariza, Langdon se seti i trojice senechaux ubijenih prethodne noći. "A Priorat? Šta će se sada desiti?"

"Točkici su već pokrenuti, gospodine Langdon. Bratstvo je opstajalo vekovima, pa će i ovo preživeti. Uvek postoje oni koji čekaju da budu unapređeni i da unaprede bratstvo."

Čitave večeri je Langdon sumnjao da je Sofina baka usko povezana sa delovanjem Priorata. Naposletku, Priorat je uvek imao i žene u svojim redovima. Četiri Velika majstora su bile žene. Senechaux su po tradiciji bili muškarci - čuvari - pa ipak su žene zauzimale daleko više položaje u Prioratu i mogle su se uzdići do najviše pozicije.

Langdon pomisli na Lija Tibinga i Vestminstersku opatiju. Činilo se da je od onda prošao čitav jedan život. "Da li je Crkva pritiskala vašeg supruga da ne objavi spise Sangreala kad nastupi Kraj dana?"

"Zaboga, ne. Kraj dana je legenda koju su smislili paranoični mozgovi."

U učenju Priorata ne postoji ništa što bi ukazivalo na datum kada bi trebalo otkriti Gral. Zapravo, Priorat je oduvek smatrao da Gral nikada ne treba otkriti."

Da Vinčijev kod

393

"Nikada?" Langdon je bio zapanjen.

"Misterija i čudo služe našim dušama, a ne sam Gral. Lepota Grala leži u njegovoj eteričnoj prirodi." Mari Savel podiže pogled ka Roslinu. "Za neke, Gral je putir koji će im doneti večni život. Za druge, to je potraga za izgubljenim spisima i svetom istorijom. A za većinu, verujem, Gral je jednostavno jedna velika ideja... veličanstveno blago do kojeg se ne može doći, ali koje nas, nekako, čak i u današnjem svetu, inspiriše i nadahnjuje."

"Ali ako spisi Sangreala ostanu sakriveni, priča Marije Magdalene će zauvek biti izgubljena", reče Langdon.

"Zar? Pogledajte oko sebe. Njena priča je u slikarstvu, muzici i knjigama. I to svakim danom sve više. Klatno se njiše. Počinjemo da osećamo opasnosti naše istorije... i naših destruktivnih puteva. Počinjemo da osećamo potrebu za povratkom ženskog božanstva." Zastala je. "Pomenuli ste da radite na rukopisu o simbolima ženskog božanstva, zar ne?"

"Da."

Nasmešila se. "Završite ga, gospodine Langdon. Pevajte njenu pesmu. Svetu su potrebni moderni trubaduri."

Langdon začuta, osećajući težinu njene poruke na sebi. Na otvorenom prostoru, pun mesec se podizao iznad linije krošnji drveća. Okrećući pogled ka Roslinu, Langdona obuze žudnja da sazna tajnu. Nemoj pitati, rekao je sam sebi. Ovo nije pravi trenutak. Pogleda na papirus u Marinoj ruci, a potom na Roslin.

"Postavite pitanje, gospodine Langdon", reče Mari, kao da je to zabavlja.

"Stekli ste to pravo."

Langdonu krv navre u obraze.

"Želite da znate da li je Gral ovde, u Roslinu."

"Možete li to da mi kažete?"

Ona uzdahnu, glumeći očaj. "Zašto ljudi jednostavno ne mogu da ostave Gral na miru?" Nasmeja se, očigledno uživajući. "Zašto mislite da je ovde?"

Langdon pokaza na papirus u njenoj ruci. "Stihovi vašeg supruga izričito govore o Roslinu, ali takođe pominju i oštricu i putir koji čuvaju Gral. Nisam video nijedan simbol oštrice niti putira ovde."

"Oštrica i putir?" upita Mari. "Kako oni to tačno izgledaju?"

Langdonu bi jasno da se igra sa njim, ali prihvatio je igru, brzo joj opisujući simbole.

Licem joj pređe izgled neodređenog prisećanja. "Ah, da, naravno. Oštrica predstavlja sve što je muško. Verujem da se crta ovako, zar ne?" Kažiprstom je povukla obrise oblika na svom dlanu.

A

394

Den Braun

"Da", reče Langdon. Mari je nacrtala manje čest, "zatvoren" oblik oštrice, iako je Langdon viđao simbol predstavljen na oba načina.

"A obrnuti oblik", reče ona, ponovo crtajući na svom dlanu, "jeste putir, koji predstavlja sve što je žensko."

V

"Tačno", reče Langdon.

"I vi kažete da se, među svim stotinama simbola koje imamo ovde u kapeli Roslin, nigde ne pojavljuju ova dva oblika?"

"Ja ih nisam video."

"A ako vam ih pokažem, hoćete li pristati da se barem malo naspavate?"

Pre nego što je stigao da odgovori, Mari Šavel siđe sa trema i zaputi se ka kapeli. Langdon požuri za njom. Kada je ušla u drevnu građevinu, Mari upali svetla i pokaza na središte poda svetilišta. "Evo ih, gospodine Langdon. Oštrica i putir."

Langdon je zurio u kameni pod izlizan od bezbrojnih koraka. Bio je prazan. "Ovde nema ničega..."

Mari uzdahnu i poče da korača čuvenom stazom na podu kapele upisanom koracima, istom onom putanjom kojom su posetioци, video je Langdon, išli ranije te večeri. Dok je pokušavao da sagleda ogromni oblik, još uvek se osećao izgubljenim. "Ali Davidova zvezda..."

Langdon zastade u pola reci, nem od zaprepašćenja kada je shvatio. Oštrica i putir.

Stopljeni u jedno.

Davidova zvezda... savršeno sjedinjenje muškog i ženskog principa...

Solomonov pečat... koji označava Svetinju nad svetinjama, gde se misli da muško i žensko božanstvo — Jahve i Sekina — prebivaju.

Langdonu je trebao čitav minut da dođe do reci. "Stihovi zaista ukazuju na Roslin. Potpuno. Savršeno."

Mari se nasmeši. "Očigledno."

Od implikacija ovog otkrića naježio se. "Dakle, Sveti gral se nalazi u komori ispod nas?"

Ona se nasmeja. "Samo duhom. Jedno od najstarijih zaveta Priorata bilo je da vrati Gral u njegovu domovinu, Francusku, gde bi mogao večno da počiva. Vekovima su ga vukli okolo kako bi bio bezbedan. Krajnje nedolično."

Žakov zadatak, kada je postao Veliki majstor, bio je da mu povрати čast tako što će ga vratiti u Francusku i sagraditi mu dostojno prebivalište."

"I uspeo je u tome?"

Sada joj lice poprimi ozbiljan izraz. "Gospodine Langdon, imajući u vidu sve što ste učinili za mene noćas, a i kao staratelj zadužbine Roslin, mogu sa sigurnošću da vam kažem da Gral više nije ovde."

Langdon odluči da insistira. "Ali ključni kamen bi trebalo da ukazuje na mesto gde je Sveti Gral sakriven sada. Zašto onda ukazuje na Roslin?"

"Možda pogrešno tumačite njegovo značenje. Setite se, Gral može da vas zavara. A mogao je i moj pokojni suprug."

"Ali koliko jasnije može biti?" upita on. "Stojimo nad podzemnim trezorom koji obeležavaju oštrica i putir, ispod zvezdane tavanice, okruženi umetnošću masona Majstora. Sve to ukazuje na Roslin."

"Dobro, dajte da pogledam te tajnovite stihove." Ona odmotava papirus i naglas pročita pesmu, odlučnim tonom.

Sveti gral čeka ispod drevnog Roslina.

Njegove kapije čuvaju putir i oštrica.

Leži umetnošću majstora punom ljubavi ukrašen.

Konačno ispod zvezdanog neba počiva.

Kada je završila, ostala je nepomična nekoliko sekundi, sve dok joj osmeh razumevanja ne pređe licem. "Ah, Žak."

Langdon ju je posmatrao, pun iščekivanja. "Vi to razumete!"

"Kao što ste videli na primeru poda kapele, postoji mnogo načina da se sagledaju jednostavne stvari."

Langdon se naprezao da shvati. Činilo se da sve što se tiče Žaka Sonijera ima dvostruko značenje, pa ipak Langdon ništa drugo nije mogao da vidi.

Mari umorno zevnu. "Gospodine Langdon, priznaću vam nešto. Nikada zvanično nisam bila upoznata sa podatkom o mestu na kojem se nalazi Sveti gral. Ali, naravno, jesam bila udata za osobu od ogromnog uticaja... a i moja ženska intuicija je veoma snažna." Langdon zausti da nešto kaže, ali Mari nastavi. "Žao mi je što ćete, nakon vašeg napornog rada, napustiti Roslin bez pravih odgovora. Ipak, nešto mi govori da ćete naposljetku pronaći to što tražite. Jednog će vam se dana javiti." Nasmehi se. "A kada se to desi, verujem da ćete umeti da čuvate tajnu."

Neko je stigao na prag. "Oboje ste nestali", reče Sofi.

"Upravo sam kretala", odgovori njena baka, prilazeći Sofi na vratima.

"Laku noć, princezo." Poljubila ju je u čelo. "Nemoj suviše dugo držati gospodina Langdona napolju."

Langdon i Sofi su je posmatrali kako odlazi natrag ka kući od neobrađenog kamena. Kada se okrenula ka njemu, oči su joj bile prepune dubokih osćanja. "Nije baš kraj kakav sam očekivala."

396

Den Braun

Onda nas je dvoje koji tako osećamo, pomislio je. Langdon vide da je ophrvana emocijama. Sve što je večeras saznala promenilo je njen život. "Jesi li dobro? Mnogo toga treba prihvatiti."

Ona se tiho nasmeja. "Imam porodicu. Odatle ću početi. A ko smo i odatle smo potekli - za to će mi trebati neko vreme."

Langdon je ćutao.

"Hoćeš li ostati sa nama?" upita Sofi. "Barem nekoliko dana?"

Langdon uzdahnu, želeći to najviše na svetu. "Mislím da sam trenutno suvišan, Sofi. Ujutro se vraćam za Pariz."

Izgledala je razočarana, ali svesna da je to ispravna odluka. Niko od njih dugo nije progovorio. Naposletku, Sofi se nagnu ka njemu i, uzevši ga za ruku, izvede ga iz kapele. Hodali su ka malom uzvišenju na strmini. Škotska priroda odatle se širila pred njima, okupana bledom mesečinom koja je pro-vejavala kroz udaljene oblake. Stajali su u tišini, držeći se za ruke, boreći se protiv vela iscrpljenosti koji ih je prekrivao.

Zvezde su se tek sada pojavljivale. Na zapadu, jedna tačka je sijala sjajnije od ostalih. Langdon se nasmeši kada je ugleda. Bila je to Venera. Drevna boginja koja ih obasjava svojom postojanom svetlošću.

Noć je zahladnila. Oštar povetarac se podizao iz dolova. Nakon nekog vremena, Langdon pogleda Sofi. Oči joj behu sklopljene, usne opuštene u zadovoljnom osmehu. I Langdonu kapci otežaše. Nevoljno, stegnu joj raku. "Sofi?"

Lagano, ona otvori oči i okrete se ka njemu. Lice joj je bilo prelepo na mesečini. Pospaño mu se osmehnu. "Zdravo."

Langdon se neočekivano rastuži kada shvati da se vraća u Pariz bez nje. "Možda ću otići pre nego što se probudiš." Zastade, dok mu se knedla zaustavljala u grlu. "Žao mi je, ne idu mi dobro..."

Sofi pruži svoju nežnu ruku i prisloni mu je uz lice. Potom, nagingući se napred, nežno ga poljubi u obraz. "Kada ću te ponovo videti?"

Langdon se izgubi u njenim očima. "Kada?" Zastade, misleći da li je znala koliko se i sam to pitao. "Pa, zapravo, sledećeg meseca držim predavanje na konferenciji u Firenci. Biću tamo nedelju dana i neću imati baš ništa da radim."

"Da li je to poziv?"

"Živećemo luksuzno. Daju mi sobu u hotelu Bruneleski."

Sofi se nestašno nasmeši. "Mnogo toga podrazumevate, gospodine Lang-

don."

Ustuknu kada shvati kako je to zvučalo. "Mislio sam..."

"Ništa ne bih volela više nego da se nađem sa tobom u Firenci, Roberte. Ali pod jednim uslovom." Glas joj postade ozbiljan. "Nema muzeja, crkava, grobnica, umetničkih dela, relikvija."

"U Firenci? Nedelju dana? Pa nema šta drugo da se radi."

Da Vinčijev kod

397

Sofi se nagnu ka njemu i ponovo ga poljubi, ovoga puta u usta. Tela im se priljubiše, prvo bojažljivo, potom potpuno. Kada se odmaknula, oči su joj bile pune obećanja.

"U redu", uspe da promuca Langdon. "Zakazali smo sastanak."

Robert Langdon se iznenada probudi. Sanjao je. Na ogrtaču pored njegovog kreveta stajao je monogram HOTEL RIC PARIZ. Mutno svetlo je provejavalo kroz roletne. Smrkava se ili sviće? pitao se.

Langdonovo telo bilo je toplo i veoma zadovoljno. Veći deo prethodna dva dana je prespavao. Polako se uspravljajući u krevetu, shvati šta ga je to probudilo... najčudnija misao. Danima je već pokušavao da sredi poplavu informacija, ali sada je otkrio da je usredsređen na nešto o čemu ranije nije mislio.

Da li je moguće?

Dugo je ostao nepomičan.

Potom ustade iz kreveta i ode do mermerne tuš-kabine. Ušao je unutra i pustio snažne mlazeve da mu masiraju ramena. Ipak, misao ga je omađijala. Nemoguće.

Dvadeset minuta kasnije, Langdon je izašao iz hotela Ric na Trg Vendom. Noć se spuštala. Dani spavanja učinili su da ne zna koje je doba... pa ipak, um mu je bio neobično bistar. Obećao je sebi da će se zaustaviti u holu hotela da popije kafu sa mlekom i razbistri misli. Umesto toga, noge su ga iznele pravo kroz glavni ulaz u parišku noć koja se tek budila.

Koračajući ka istoku, Langdon je osećao kako uzbuđenje u njemu raste. Skrenuo je ka jugu u ulicu Rišelje, gde je vazduh postajao sladak od mirisa rascvetalog jasmína iz velepnih vrtova Palais Royala.

Nastavio je ka jugu sve dok nije ugledao ono što je tražio - čuveno blistajuće prostranstvo uglačanog crnog mermera. Stupajući na njega, Langdon pogledom pretraži površinu pod svojim nogama. U roku od nekoliko sekundi, pronašao je ono što je znao da se tu nalazi - nekoliko bronzanih medaljona

umetnutih u tlo u savršeno pravoj liniji. Svaki disk je bio prečnika dvanaest centimetara, sa ugraviranim slovima N i S.

Nord. Sud. Sever. Jug.

Okrenuo se ka jugu, prateći pogledom produženu liniju formiranu od medaljona. Ponovo poče da korača, sledeći trag, posmatrajući pločnik. Dok je zalazio za ugao Komedi Fransez, još jedan bronzani medaljon prođe ispod njegovih stopala. Da!

Ulice Pariza, saznao je još davno, bile su ukrašene sa 135 ovakvih bronzanih markera umetnutih u pločnike, dvorišta i ulice, duž severo-južne gradske ose. Jednom je pratio liniju od crkve Sveto Srce, severno preko Sene i

Da Vinčijev kod

399

naposletku do stare Pariške opservatorije. Tamo je otkrio značenje svete staze koju je sledio.

Prvobitni meridijan zemlje.

Prva nulta longituda sveta.

Pariška drevna Ružina linija.

Sada, dok je žurio preko ulice Rivoli, mogao je da oseti da mu je krajnje odredište na domaku. Manje od jednog bloka udaljeno.

Sveti gral čeka ispod drevnog Roslina.

Otkrovenja su sada navirala u talasima. Sonijerov drevni način pisanja Roslina... oštrica i putir... grobnica ukrašena delima majstora.

Je li zato Sonijer morao da razgovara sa mnom? Jesam li, nehotice, pogodio istinu ?

Poče da trči, osećajući Ružinu liniju pod nogama, kako ga vodi, kako ga vuče ka njegovom odredištu. Kad je ušao u dugi tunel prolaza Rišelje, naježio se od očekivanja. Znao je da se na kraju ovog tunela nalazi najtajanstveniji spomenik u Parizu - spomenik koji je zamislio i poručio osamdesetih Sfinga, Fransoa Miteran, čovek za koga se pričalo da se kreće u tajnim krugovima. Čovek čije je zaveštanje Parizu Langdon posetio samo nekoliko dana ranije.

U drugom životu.

Poslednjim naletom energije, Langdon izlete iz prolaza i izbi na poznato dvorište. Zaustavio se. Bez daha, podigao je pogled, polako, u neverici, ka blistavoj strukturi ispred sebe.

Piramida Luvra.

Svetlucala je u mraku.

Divio joj se svega tren. Više ga je zanimalo ono što je ležalo sa njegove desne strane. Okrećući se, ponovo oseti kako mu noge slede nevidljivu putanju Ružine linije, noseći ga preko dvorišta do Karusela Luvra - ogromnog

kruga trave okruženog uredno potkresanom živicom - nekada mestu pariških drevnih festivala obožavanja prirode... radosnih obreda u slavu plodnosti i boginje.

Kad je prekoračio žbunje i stupio na travnati teren unutar kruga, Langdon oseti kako prelazi u drugi svet. Čistinu je obeležavao jedan od najneobičnijih gradskih spomenika. Tamo, u središtu, zaranjajući u zemlju poput kristalnog ponora, zjapila je ogromna obrnuta piramida od stakla koju je video nekoliko noći ranije, kada je ušao u podzemni mezanin Luvra.

La Pyramide Inversée.

Drhteći, Langdon pridje ivici i iziviri nagnut, u prostrani podzemni kompleks Luvra, osvetljen svetlošću boje ćilibara. Pogled mu nije bio usmeren samo na ogromnu obrnutu piramidu, već i na ono što se nalazilo ispod nje.

400

Den Braun

Tamo, na podu podzemne prostorije, nalazila se najmanja od svih struktura... građevina koju je Langdon pomenuo u svom rukopisu.

Sada je bio potpuno svestan uzbuđenja koje je poticalo od nepojmljive mogućnosti. Podižući pogled ponovo ka Luvru, osećao je kako ga obavijaju ogromna krila muzeja... hodnici puni velikana svetske umetnosti.

DaVinči... Botičeli...

Leži umetnošću majstora punom ljubavi ukrašen.

Probuđen i u čudu, ponovo je netremice gledao kroz staklo u majušnu građevinu.

Moram da siđem!

Iskoračivši iz kruga, žurio je preko dvorišta natrag ka visokoj piramidi - ulazu u Luvr. Poslednji posetioци toga dana isticali su poput reke iz muzeja. Gurnuvši pokretna vrata, Langdon siđe niz vijugave stepenice u piramidu.

Vazduh je postajao hladniji. Kada je stigao do dna, ušao je u dugačak tunel koji se protezao ispod dvorišta Luvra, natrag ka La Pyramide Inversee.

Kraj tunela ga je doveo do velike prostorije. Pravo ispred njega, viseći, sjajila se obrnuta piramida - figura od stakla u obliku slova V od koje je zastajao dah.

Putir.

Langdonov pogled prelazio je preko piramidine naglavce postavljene osnove, ka samom vrhu, metar i osamdeset centimetara od tla. Tamo, tik ispod njega, nalazila se majušna struktura.

Minijaturna piramida. Svega devedeset centimetara visoka. Jedini objekat u čitavom ovom kolosalnom kompleksu izgrađen u skromnim razmerama.

U Langdonovom rukopisu, u kojem se opisivala Luvrova izuzetna zbirka umetnosti posvećene boginji, usput je pomenuta i ova skromna piramida.

"Sama minijaturna struktura prodire kroz pod kao da je vrh ledenog brega

— vrh ogromne, piramidalne komore, uronjene u tlo poput skrivene odaje" Osvetljene nežnim svetlima praznog mezanina, dve su piramide pokazivale jedna na drugu, tela poravnatih u savršenoj liniji, vrhova koji se gotovo dodiruju.

Putir iznad. Oštrica ispod.

Njegove kapije čuvaju putir i oštrica.

Langdon začu reci Mari Šavel. Jednoga dana ćete shvatiti.

Stajao je ispod drevne Ružine linije, okružen delima majstora. Na kojem, bi mestu Sonijer bolje stražario? Sada je, konačno, osećao da razume pravo značenje stihova Velikog majstora. Podižući pogled ka nebu, gledao je na više kroz staklo ka veličanstvenoj noći ispunjenoj zvezdama.

Da Vinčijev kod

401

Konačno ispod zvezdanog neba počiva.

Poput žamora duhova iz tame, odjekivale su zaboravljene reci. Potraga za Svetim gralom je potraga čiji je cilj da se poklonite pred kostima Marije Magdalene. Putovanje sa ciljem da se pomolite pod nogama prognanice. U naletu dubokog poštovanja, Robert Langdon pade na kolena. Za trenutak, učinilo mu se da čuje ženski glas... mudrost vekova... kako šapuće iz ponora zemlje.

Den Braun

DA VINČIJEV KOD

Glavni urednik:

Dušan Patić

Uredništvo:

Šaša Radonjić

Nebojša Burzan

Za izdavača:

Nebojša Burzan

Korice:

Veljko Damjanović

Lektura i korektura:

Miodrag Kajtez

Dušan Patić

Prelom:

ing. Vladimir Vatić

GRAFIT

TIR SOLARIS

Novi Sad

Sutjeska 2

tel/fax:021 624-387

e-mail: knjigaso@eunet.rs

Tiraž:

3000 primeraka

Novi Sad, 2004.

CIP -

Ka Matne crpcke, HOBH Caд

821.111(73) -31

BPAYH, ftcH

Da Vinčijev kod / Den Braun ; sa engleskog prevela Nina Ivanovic. - Novi

Sad : Solaris, 2004 (Novi Sad : Budućnost). - 401 str. ; 23 cm

Prevod dela: The Da Vinci Code / Dan Brown. - Tiraž 3.000.

COBISS.SR-1D 196911879